

מבחר עירונות

מסעי
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:55	08:33	08:18	07:03	ירושלים
08:52	08:30	08:20	07:18	בני ברק
08:55	08:33	08:21	07:11	חיפה
08:52	08:30	08:20	07:18	אשדוד
08:54	08:32	08:19	07:02	בית שמש
08:53	08:31	08:19	07:19	קרית גת
08:55	08:33	08:20	07:13	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

בימים הקרובים נתחיל בס"ד
בבתיבת ספר תורה
לזכרו ולעילוי נשמתו של
בעל הייסורים - ר' יוסל'ה טורנער ז"ל

< לבחירת זכות בפרשיות מיוחדות צרו קשר 0722-81-85-82 >

גיליון מס' 523

שנה 9

פרשת מסעי, ב' במנחם-אב תשפ"ב

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

אלה מסעי בני-ישראל (לג, א) - בגלל ארבעה דברים באה הגלות. **העגל, המרגלים, מכירת יוסף, וחטא ערב-רב** שנוצטוו שלא לקבלם, שנאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. וארבעתם רמזים בתבת **מסעי** - מרגלים, עגל, ערב-רב, יוסף, סבות, שהן **הסבות** לכל **מסעי בני ישראל בגלות**. (זרע אברהם)

ה"שטרת צבי" מזידיטשוב קתב, שבסעדת מצוה יש להכין **עשרה מאכלים**, והם רמזים בתבות **אלה מסעי**. נוטריקון יכין אדם לכבוד סעדת המצוה עשרה מאכלים. (איל וצבי)

זאת הארץ אשר תפל לכם בנהלה (לד, ב) - בעל "שער החצר" נותן תאור מענין על שטח **ארץ ישראל**: "צורת תחום ארץ ישראל, אינו לא ארץ ולא עגל ולא מרבע, אלא בצורת אדם משקב ארצה פרקדן, ראשו ברוח מזרח ושתי זרועותיו פשוטות אחת לדרום ואחת לצפון, בהן רגלו האחת להר-הקר שהוא קרן צפונית-מערבית, ובהן רגלו השנית לנחל מצרים קרן דרומית-מערבית, ובין רגליו נכנס הים הגדול, שהים מערבה של ארץ-ישראל, והמים מקיפים אותה מכל-צד". (עולת שלמה)

אשרי-נחלו לכם את-הארץ (לד, יז) - מפרש רש"י: כלי-נשיא ונשיא אפוסטרופוס לשבט, ובורר לכל-אחד ואחד חלק הגון. גדלתו של נשיא אינה רק למדנותו וצדקותו, אלא היותו **אפוסטרופוס לשבטו**, שדואג לאנשיו ומספק צרכיהם. דאגתו אינה רק לכללות השבט אלא **לארצו של-כל-יחיד**, והוא בורר לכל-אחד ואחד חלק הגון. (האדמו"ר מליובאוויטש)

שש-ערי מקלט (לה, ג) - נוטריקון שחרית, מנחה, ערבית, שהן מקלט ליהודי. (דברי עמוס)

מחלה תרצה והגלה ומלכה ונעה (לו, יא) - מתי **נמחלים** עונות האדם - מחלה? עד-שרצה את-חברו - **תרצה**. ואז והגלה - ונמחלו חטאים גם לה, ומלכה - מוחלים לו כל העונות. אך אם **נעה**, שהוא נע ונד ולא שם אל-לבו לשוב בתשובה, אז **צלפה"ד** - צל פחד ואין עונותיו נמחלים, אליו עליו לקיים **לבני דדיהו**, להיות זה-עם-זה דודים ורעים ולהיות אוהבים זה-את-זה בשלום ורעות. (בגדי שש)

ספורים בפרשה

אשר צוה ה' ביד-משוה אל-בני ישראל (לו, ג)

רבי יהונתן איבשיץ, היה תדיר נדרש על-ידי הפקמים הנוצריים בוכוחים על אמתות התורה, ותמיד היה יוצא פשידיו על-הקליונה, והשיב למחרפיו מפה נצחת. פעם אחת, שאלו כמר אחד: "ראיתי את דברי חכמי ישראל, פי מי שעובר על דברי-חכמים חייב מיתה. ואני עומד ותמה, הרי יש לכם מצות רבות החמורות בהרבה מכבוד-חכמים, כמו למשל שמירת שבת ואכילת מאכלים פשרים, אסור עבודה-זרה ושפיכות-דמים, ואם-כן מדוע כה החמירו בעון אי כבוד-חכמים, שבשבילה גזרו מיתה על העובר עליה?" שמע רבי יהונתן את שאלתו של הכמר, וכדי להשיב לו תשובה ברורה, המשיל לו משל קולע. "משל למה הדבר דומה? לארמון-מלוכה, שמלך רם ונשא יושב בו, והוא מקפד שומרים וחילים רבים השומרים עליו בכל רגע ומכבדים אותו לפי כבודו. בנוסף, יש חילים רבים ברחבי המדינה, אשר שומרים על החק, ובדקים שכל האזרחים מתנהגים בהתאם לכללי אותה מדינה". והיה, המשיך רבי יהונתן את משלו ואמר, "אם יהיה אדם מסוס במדינה, אשר ימרה את פיה-המלך ולא יעשה את רצונו, מה יעשו פקודי המלך כשהדבר יגיע לאזניהם? ישלחו במהרה את שוטרי-המלך, והם יאסרו את האדם, וניחווהו תחלה בבית הכלא, יעמידוהו למשפט ארץ, בו יעמדו הסנגורים והקטגורים, יבואו עדים ויתנו את עדותם על התנהגותו של האיש, ורק לאחר כל זאת, יענישוהו בדין. אולם כל זאת יכול להמשך לפעמים חדשים ארבים, עד שיהליתו להעמיד לדין את האדם שעבר על החק. ולעמת זאת, כאשר יבוא אדם אחד וינסה לפרץ אל ארמון המלוכה כדי להפגס פנימה בלי רשות ולהזיק למלך, לא ינסו השומרים של הארמון להזהיר את האיש, לבקש מלפניו בלשון יפה להפסיק את בנייתו, לא יכניסוהו לכלא ולא יעמידוהו לדין, אלא מיד ישלפו את חרבם ויתזו את ראשם, ללא דין וללא משפט. והשוטרים הממנים על שמירת-המלך חייבים לעשות כן כדי לשמר על המלך כראוי לו. ובדיוק כך נוהגים חכמי ישראל, שהם השומרים של מלכו של-עולם, והם עומדים ושומרים על תורת-ישראל לכל ישנו מנחה מעט, וכל המסרב לשמע לפקדתם של החכמים, דינו חמור יותר ממי שעבר על מצות התורה עצמה..."

אחיו הצעיר של המהר"ל דיסקין, רבי נח יצחק דיסקין, בהן ברבה של העיר לומז'א, פאשר התפנה פסא הרבנות באישישוק, בקשו פמה מבני הקהלה למנותו לרב העיר, אולם אחד ממושבי העיר התנגד למנויו. שמעו זאת תלמידיו של רבי נח יצחק דיסקין, ושלחו את התלמיד רבי יואל ליב הרצוג, לנסע לאישישוק ולנסות לשכנע את אותו אדם שיחדל מהתנגדותו. פאשר נכנס אליו ושאלו למה הוא מתנגד לרבנותו של רבי נח יצחק, אמר האיש שהוא לא מענין באדם שהוא כבוד-שמיעה. גער בו התלמיד ואמר: "איך אתה מדבר על תלמיד-חכם? האם אינך חושש לעניש מר-השמים על זלותא-דרבנך? אך יצא הדבר מפיו, וברך מר-השמים פגע בבית, ושתי בנותיו הקטנות של האיש נהרגו, רחמנא-לצלן, והוא עצמו התחרש באזניו מחמת הרעש הגדול, ורק התלמיד שבא, יצא ללא פגע. וכשהתפרסם הדבר, ראו כלם פמה זהירות נדרשת בכבוד-החכמים.

דוא"ל המערכת:
5806777@gmail.com

שבת טיש ו'מדות טיש'
בחינות הספרים המבחרות

זמני השבת - ירושלים
הדלח"ג 7.03 צאת השבת 8.18 רבנו תם 8.55

היה היה

בזכות אמירת תהלים

בכל הדורות, היה ספר התהלים משען ומשענה לכל יהודי בכל תלאותיו והרפתקאותיו, ובו מצא נחומים ומרפא לכל־קשייו. דפי ספרי התהלים היו ספוגים בדמעות של יהודים פְּשֻׁטִים וְנִשְׁיִים צדקניות, אשר שפכו לבם כמים לפני אבינו שבשמים והתחננו לרוות נחת־דקדשה מכל ילדיהם, מתוך בריאות איתנה והצלחה מרבה, ובכל עת היו נוטלים את ספר התהלים ושופכים ממנו צקון־לחש לרבונו של־עולם.

בספר "עמק המלך", שהוא ספר קבלה קדמון והתחבר בידי רבי נפתלי הירץ בךרד מפרנקפורט מצאצאי רבנו גרשם מאור־הגולה, מביא ספור נפלא מאת המקבל הנוהג רבי אביגדור קרא מפרג, על גֵּזֶל פֶּחַ סֵפֶר התהלים לאומרו בכל־יום, וזה לשונו:

"שמעתי מפי אבא מורי הקדוש, השם־יִקְסֵם־דָּמוֹ, כי בשנת ק"ב, שנתים אחרי הגזרות, נשאר כפר אחד סמוך לערפורט, שלא שלטו בו האויבים, והיה מישב בו איש מספן וחסיד, לא כל־כֶּף יודע, לבד פשוטי המקרא, והיה זקן ונפטר בשיבה טובה. ותוך שלשים יום אחר פטירתו בא בחלום לחכם אחד מפלג וחסיד, שהיה בערפורט ונדמה לו שהיה עומד לפניו בתכריכיו וספר־קטן ברזועו.

אז אמר לו החסיד: 'יכי אינך האיש אשר קברנו ביום פלוני פה? אמר לו: 'כן דברת, אני הוא! אמר לו: 'זמה הספר הזה אשר לך? אמר לו: 'ספר תהלים, ובאתי להזהירך שתזהיר את בני הישוב ההוא שהייתי דר בו, שיבריחו עצמם מן־העיר וימלטו על־נפשם, כי כלתה עליהם הרעה וימלטו אל־הקהלות. כי כל עוד שהייתי חי, השלמתי וגמרתו ספר תהלים בכל־יום פמה שנים, בזכות זה האריכה השלוח ונצלו עד הנה, ומעתה אין מי שיגן עליהם."

"ויהי בבקר, ותפעם רוח החסיד, ושלח שליח מיוחד לשם בכתבו להזהירם. והנה מקצתם היראים דברי החסיד, נמלטו ונצולו, ומקצתם שנתאשו מן־הפרענות ונשארו שם, ולא השגיחו בדברי החסיד, עד שפגעה בהם יד ה' ומדת־דינו."

"ומהיום ההוא ששמע אבי מורי הקדוש ז"ל הדבר הזה, לא היה נמנע מלומר ספר תהלים בכל שבוע על־פי שבעה חלקים."

"עלי־כן אל תרפה ירך ממנו, כי מי שהוא רגיל ודש בו בספר תהלים, הוא דוחה כל מיני פרעניות וכמה פגעים רעים מעליו ומעל בני ביתו ומעל משפחתו, ומעל כל בני דורו, ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ברכות וטובות והצלחות. אשרי הזוכה ומזכה הרבים."

"עד־כאן מצאתי בספר הנ"ל דרבי אביגדור קרא, בספרו שחבר על מזמור אחרון שבתלים, שם בקהלה קדושה ורגשבורג שנת קס"ט לאלף הששי, וה' יצוה אתנו את הברכה חיים עד־העולם, אמן."

מן הבעל־שם־טוב הקדוש, הפליג מאד בשבח אמירת התהלים, והיה אומר שבשעה שאדם אומר מזמורי־תהלים שורה עליו השכינה, שכן אמרו חז"ל במסכת פסחים, שכל מקום שנאמר מזמור לְדוֹד, היה דוד מנגן ואחר־כך היתה השכינה שורה עליו, וכל מקום שנאמר לְדוֹד מזמור היתה השכינה שורה עליו עם רוח־הקדש ואחר־כך אמר שירה. "ולכן כאשר אנו אומרים ספר תהלים, יש לנו ליבש ולהכלם אימתי ורוח־הקדש שורה עלינו, קדם האמירה או אחר־כך, ועל־כן יראה לומר את התהלים בקדשה ובטהרה, באימה וביראה", וכן היה אומר שכל הדברים שעברו על דוד המלך ביום, היה עושה מהם מזמור תהלים בפילה, ובה המתיק את כל־הידינים.

המגיד הקדוש רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב אמר, שפעם ראה שני אנשים אצל מן הבעל־שם־טוב הקדוש, ולאחד מהם אמר הבש"ט שזכה להגיע למדרגה גבוהה בזכות אמירת התהלים שלו בדבקות, ולשני אמר שזכה למדרגה זו על ידי למוד גמרא עם המקרשים, ומבאן למד על החשיבות של אמירת מזמורי תהלים שחבר דוד המלך על־ידי השלום.

הבעל־שם־טוב היה מקרב אנשים פשוטים ומפוח בהם נשמת חיים לדעת שהקב"ה אוהב כל יהודי באשר הוא, ומצפה לעבודתו לפי דרגתו ויכולתו. אחד מאנשי שלומו היה יהודי פשוט וקמים, שהתפרנס מיגיע פקיו בחפירת בארות. האיש היה ירא־שמים גדול והולך בתמימות, וקראוהו: "הרש"ל גרובר", דהינו הרש"ל החופר. מזונותיו היו פשוטים וצנועים, ומעולם לא בא בשר אל־פיו.

הרש"ל היה רגיל לומר תהלים פליים, והיה בקי בספר התהלים בעל־פה מרב שהיה חוזר ואומר אותו ללא הרף.

אך פרוש המלות ידע בדחק, ואולם היה חוזר על תבות התהלים תמיד, ומן הבעל־שם־טוב היה מעריד אותו מאד והיה אומר: "הרש"ל גרובר יש לו דעה בעולם העליון!"

מאורות

הקדוש רבי אהרן דרשן תאומים מקראקא הי"ד ליום ההלולא ב' במנחתם י"ב ת"נ

מגאוני דורו, מרביץ תורה ודרשן, ומחבר "מטה אהרן" על הגדה של־פסח, "בגדי אהרן" דרשות על־התורה, ו"השן אהרן" תשובות בהלכה על הטור שלא נדפס. התייתם בילדותו מאביו רבי משה אב"ד גמורגיה, וגדל אצל זקנו הנגיד רבי שמעון תאומים מראשי קהלת וינה, מן הנגיד הנוהג על שמואל פיש תאומים, שבתו היא בעלת הדין הידוע מוינה, בנו של רבי אהרן משה תאומים למלך מפרג, ב"ר נתן פישל מפרנקפורט אבי משפחת תאומים הנזכר בהגהות מר"ל, וכנראה קבלו את כנוי המשפחה על־שם לדת אב המשפחה בחדש סיון שמזלו תאומים. לאחר נשואיו בפרג, התישב שם והתמנה לדרשן נפלא המרתק המונים באמרי־פיו 'בדרושים נפלאים, דרשים לכל חפציהם', כעדות רבי דוד אופנהיים, ונדבק בו הפני דרשן. בשנת תל"ב התמנה לרבנות וורמזא אחר פטירת רבי שמשון בךרד, וכתוצאה מקד גבה טורא בינו לבין רבי יאיר חיים בךרד, מן הרב המנוח, שבקש למלא מקום אביו, ובני הקהלה סרבו עקב הנהגה באשקנו שלא למנות רב שיש לו קרבה לבני הקהלה. עקב מלחמת הששנים עזב את וורמזא והתמנה לרבנות קראקא. בראש חודש מנחתם י"ב ח"ג הזמן לאספת יעד קראקא, ובעצומה של שבת פרשת מטות־מסעי, שבה נאמר 'ועל אהרן וגו' וקמת שם', נתפס בידי שר נכרי רשע, פענש על החוב של קהלת קראקא, והוא גררו על הסוס עד שנפל ונהרג. הוא נקבר בפנינטשוב וצינונו נחשב למקום קדוש, אך המקום נגלם ברבות הימים.

יוסיף דעת

כ"ו בתמוז שנת תק"ט, נקבע ליום־טוב יום מטתה ששון וניל לנו לזרענו וכל הנלוים עלינו, כפי הנוסח באגרת שבחתימת המגיד ממורוסיט, בעל 'תולדות יעקב יוסף' ורבי וולף קיצעס, לזכר הצנחון של הרבנים נגד כת הפרנקיסטים. מיסד הכת היה המשומר יעקב פרנק שר"י, שראה את עצמו כממשיך דרכו של משיח השקר הנוהג שבתו בגב, והצליח לסחוף אחריו תמימים רבים. גדולי הדור נחרדו לשמע מעשי הגבלה של פרנק וסיעתו, וכו' באורי תק"ו, התאספו אסיפה גדולה בעיר ברודי, בה הוכרז על חרם חמור נגד משיח השקר ועדתו אשר פרשו מעדת ישראל. על החרם תמנו י"ג מגדולי הדור, ובראשם רבי חיים הכהן רמפורט רבה של לובק, ודבר החרם נשלח לכל קהילות ישראל בפולין. פרנק מצא חן בעיני הבישוף הראשי מראש לובק דמובסקי ידוע כשונא ישראל מובהק, ובהשגחתו הכריז הבישוף על גזרת שרפת המלומד בכל אזור שליטתו. היתה זו עת צרה ליעקב, ורבים החלו להסתיר את ספריהם מעיניהם הבודנות של קלנסי הבישוף, ולבסוף הוחלט לערוך ויכוח פומבי בין ראשי הרבנים, לבין ראשי הפרנקיסטים. הויכוח נערך בב' בתמוז תק"ו, ולמרות נצחונם המובהק של הרבנים, החליט הבישוף שדעתו נטתה מראש לטובת הפרנקיסטים בשנאת ישראל לבו, כי יש להלקות את המתנבלים על הפרנקיסטים ולשחוף את כל ספרי המלומד בפחוליה. שלושה חודשים לאחר השריפה, חלה הבישוף דמובסקי במחלה מסתורית ומת בייטורים, והמאורע הטיל פחד על חברי הכפרים. שנתיים לאחר מכן, חזר פרנק ודרש שוב לערוך ויכוח בינו ובין הרבנים, והבטיח 'להוכיח' את נכונותה של עלילת הדם. הויכוח נערך בעיר לובק במשך שלושה ימים, מכ"ג בתמוז תק"ח ועד כ"ו, ובראש המשלחת עמדו רבי חיים הכהן רמפורט ורבי יעקב דוב מרגליות מיזלוביץ, שי אומרים שגם הבעל־שם־טוב היה אחד מחברי המשלחת, אלא שהדבר לא התברר כליצרון. הויכוח הסתיים כמובן בנצחונם של הרבנים, והכנסיים נאלצו להודות כי הפרנקיסטים לא הצליחו להוכיח את אמיתותה של עלילת הדם, אולם למרות זאת טענו כי הפרנקיסטים 'ניצחו' בוויכוח ודרשו מהם להחזיר בפומבי. לא עברו אלא שבועות בודדים, והכנסיים גילתה את עמדותיהן של פרנק השקר והנוכל, והתברר כי התנצרותו לא הייתה אלא מחשפה ולחץ. פרנק הוגלה למנוח מורו, שם שהה במשך 13 שנה, ועבר התמוכות בנותיו. לאחר שהשתחרר בעקבות מלחמת האזרחים שפרצה בפולין, השתקע באופנברג שבגרמניה, ושם הציג את עצמו כ'בחור' הוא מת בב' בטבת תקנ"א, ועדתו התפוררה לכל רוח נמוכה בעשן, כשנתיים דבר התנצרותם של הפרנקיסטים לאזונו של הבעש"ט הצטער מאוד, ואמר כי השכימה הקדושה מייללת ואומרת שכל זמן שהאיבר מחובר לנוח, עדיין יש לו תקווה שיתרפא, אפילו אם הוא מודולל, אבל כשנתנת האיבר אין לו תקנה עולמית, ומסיבה זו חגג את צנחון הויכוח.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

אלה מסעי וגו' (ג. א.) - ר"ל אמרו, כל מקום שנאמר אלה פסל הקודמים, ובמה שלפנינו לא ראינו שקדמו במאמר מסעות וזלזלם לומר שנתכונן הקדוש לפוסלם. והיה נראה כי נתכונן לפסל כל מסעות וזלזלם שישנם בעולם, והם שלא הזכירו. אלא שראוי שלא היו המסעות לשבח ולזאת שלא היו בעולם, כי רבם היו לסיפורי של עון המרגלים, גם הקודמים היו דרך רחוקה לכל יתנו ראש וישובנו, דכתיב ולא יתחם אלקים דרך ארץ פלשתים, הא למדת שלא היה לצדן ולסדר הנכון למועדי נגל. גם אמרו ר"ל וזה לשונם, וכל נתיבותיה שלום - פקש הקדוש יתרויח הוא לתן התורה לישאל משיצאו ממצרים, והיו חולקין אלו עם אלו וכו', מה כתיב? ויסעו מספת ויזנו באתם, היו נוסעים במקריה וזונים במקריה וכו', עד כאן. וכפרוש זה אין במסעות אלו דבר יקר הערך לפסל כל זולתם: ואפשר, כי לפי שיש במסעות אלו האמורים בפרשה שתי הדרגות, א' הם המסעות שהיו בשנה הראשונה כדם גזרת המרגלים, ב' המסעות שישו בשביל גזרת המרגלים שלא היה בדיעת ה' עשות וזלזל מה שישו בשתי שנים, ומסעות אלו גרועים הם מערך שלאחריהם, וינגדו נתכונן ה' במאמר אלה לפוסלם, וזה שער הכתוב אלה מסעי וגו', פרוש האמורים קסמו, הם המסעות הראויים והצריכים, וכל זולתם פסולין הם, שלא היו אלא יסורין להניעם במדבר בתוכחות של עון המרגלים: ויסעו מרעמסס (ג. א.) - הצריך לומר זכרון בחדש הראשון שתי פעמים, גם שהיה יכול לומר בהמשך עשר יום ומזון הדבר שבהמשך הראשון מדבר הכתוב, או עליזה הדרך ויסעו בט"ו לחדש הראשון, אולי שרמז מה שאמרו רבותינו ז"ל כי חדש ניסן הוא זמן שזמלם של ישראל עומד, גם זמן שלמות ההצלה בו הוא ט"ו בחמש, והוא אומרו ויסעו וגו' בחדש הראשון, שהוא זמן העמדת מזלם, ועוד לתוספת גדל המערכה בט"ו שהוא זמן מלוי הלכנה, ואמרו לחדש הראשון לפי שאין גדר זה מורה על רום ההצלה אלא כשהוא בחדש המצלה:

דברי הימים

בכ"ו בתמוז ד'תתקמ"ז, הביט צלאח אידן המוסלמי את הצלבנים כובשי ירושלים, בקרב בקרני חסין, הר הסמוך לטבריה. בכך החל קצם של הצלבנים בארץ אותה כבשו מדי הביזנטים, ובמשך מאה שנה נבדה הארץ לשלטת המוסלמים. בעוד הכובשים הנוצרים לא התירו ליהודים לגור בירושלים, עודד צלאח אידן את ישיבתם, ויחסו אליהם היה נוח. וכך מספר המפורסר רבי יהודה אלחנאי: "יער אלקים את-רוח מלך ישמעאלים, ויצו להעביר קול ככלי-העיר אל-כירב וצעיר לאמה, דברו אל-ירושלים, לבוא אליה כל הרוצה מזרע אפרים, והגדחים בצצה השמים, ותקבצו מכל-פינה אליה". בעקבות ההקלות להתיישבות בארץ, החלה תנועת עלייה גדולה ארצה, ביחוד עם עליית 300 הרבנים מאשכנז, בהם היו מגדולי הראשונים, ועם רבי יהונתן הכהן מלונגל ראש חכמי פרוכנס שבדרום צרפת. צלאח אידן היה מוסלמי ממשפחת שליטים מוסלמים שהצליחו לשלוט במצרים, סוריה, צפון עיראק, חלקים מארץ ישראל, וערב הסעודית. משמעות השם צלאח אידן הוא 'צדקת האמונה', והוא כינה את עצמו בנאוה 'הוויר הגדול'. רופאו המפורסם היה הרמב"ם, בזמן מגוריו במצרים, ונשתמרו סיפורים מעניינים שאירעו לו בתקופת היותו רופא. בין השאר מסופר, כי עינו של הקאדי המוסלמי הייתה צרה ככבוד הגדול שהרמב"ם נחל מהמלך, וכדי להבטיח את ירוח ניסה לקטור בשאלות חקירות לעיני המלך, אולם הרמב"ם היה משיב לו תמיד כי הולך הוא אחר מסורת אבותיו מדור-דור וממנה לא יזע, פעם טען הקאדי כי מכיוון שרוב העולם אינם יהודים, על היהודים לנטות אחר המסורת של גויי העולם, והמלך דרש מהרמב"ם להשיב לו תשובה ניצחת. ביקש הרמב"ם להללות אל הקאדי המוסלמי ביום אידם, ושם עמד ונשא דרשה בערביית, כשהוא מתבל את דבריו בציוטים מסולפים מתוך הקוראן המוסלמי. המאמינים המוסלמים הנבערים מדעת, קיבלו את-כדבריו של הרמב"ם בקנאות, ולא העלו על-דעתם כי הוא חומד להם לצון ומצטט בפניהם דברים מלבד. לעומת זאת, כשהרמב"ם עלה לקרוא בתורה כמנהגו בבית-הכנסת הגדול שבמצרים, ובמקומו טעה בקריאתו, תיקוהו המתפללים שוב ושוב, עד שביקשו ממנו בנימוס להעביר את הקריאה לקורא רהוט אחר. "וי תשובה המוחצת", אמר הרמב"ם לקאדי, "ראה נא את ההבדל בין בני ישראל שמקפידים על-כל קוצר-שלי"ד ואינם מניחים לאף אחד לשנות משהו מהמסורת, לבין מאמיניו הנבערים להבדיל, שמוכנים לקבל כל-דבר בלי בדיקה..."

המשך

ביחוד היו צדיקים מפליגים בחשיבות אמירת ספר התהלים בלי הפסק, כמו שאמר רבי פינחס מקוריץ, שיש לגמר את התהלים בלו בלי הפסק, והוא סגלה לכל-דבר. ורבי משה צבי מסורן היה אומר, שהמון העם חושב שצלי הפסק פרושו שלא יפסיק בדבור באמצע אמירת התהלים, אבל אני אומר שהפרוש בלי הפסק הוא, שלא יהיה שום הפסק מלבו לפניו, ויהיו פיו ולבו שונים בעת אמירת כל מזמורי התהלים, וזו סגלה נפלאה לכל-דבר.

פעם אחת, התפנסו בעלי המלאכה שבעיר ברדיטשוב, בתקופת רבנותו של רבי לוי יצחק מברדיטשוב, שנגזרם של-ישראל, והתאספו יחד לחברת-תהלים עם תקנות שונות לבני-החבורה. החברים נרשמו בפנקס מידך וחתמו יחד על התקנות, באשר הם מקבלים על עצמם לומר בכל יום מזמורי תהלים בצותא, ולשפד שיח לפני קונם לישועת הפלל והפרט. החברים היו אנשים פשוטים ויתמימים ויראי-אלקים, אך לא בגייתורה, אך מפני שרצו שפחבונתם יהיו גם בגייתורה, בקשו משני אברכים לומדי-תורה שיצטרפו אף הם עמם. שמעו האברכים את הבקשה והסכימו להצטרף עמם לדבר קדוש זה, אולם לפני-כן החליטו להראות את פנקס התקנות לרבי לוי יצחק, כדי שיחנה את דעתו אם הכל נעשה פשוטה ואם יש להוסיף או לגרע משהו מהתקנות.

בדרכו של אחד משני האברכים אל ביתו של רבי לוי יצחק, פגש שם את אחד מגדולי הלמדנים שבעיר, וכשלה שמע על מטרת בואו של האברך הלמדן אל רבי לוי יצחק, פקח עליו עינים תמוהות ושאל: "מה לך לחברת-תהלים? את אמירת התהלים אתה צריך להשאיר בשביל בעלי-המלאכה הפשוטים, אבל אתה צריך לשבת וללמד גמרא ופוסקים ולא לומר תהלים".

תמה האברך ושאל: "וכי מי שלומד תורה לא צריך לומר תהלים? והלא אמרו חז"ל שדוד המלך עליו השלום בקש ואמר 'היו לך צדן אמרי פי', שדבריו יחקקו לדורות, ומי שיקרא בהם יקבל שכר כלומד בנגעים ואהלות, ומזה ההבדל בין לומדי-תורה לאמירת-תהלים?"

התחיל הלמדן להתנבך עמו, וטען שאולי זו היתה באמת היתה בקשתו של דוד המלך עליו השלום, "אבל מי אומר שהיא התקבלה בשמים?"

החליט האברך להפגם אל רבי לוי יצחק מברדיטשוב ולשאל אותו על הדבר, ומיד קששמע את הדברים נענה רבי לוי יצחק ואמר: "בודאי שכל מה שבקש דוד המלך עליו השלום התקבל בפרום! והרי על בקשת דוד 'ברת ה' כל שפתי חלקות', אמרו חז"ל במסכת ערכין, שמי שמספר לשון הרע אין לו תקנה שכבר פתחו דוד ברוח-הקדש, ומכאן שדבריו התקבלו בשמים, ואף בקשתו שאמירת תהלים תחשב בנגעים ואהלות התקבלה בשמים, ללא פסק".

ומיד נטל רבי לוי יצחק את פנקס התקנות, וחתם בעצמו את שמו, כשהוא מצטרף בשמחה לחבורת היהודים הפשרים אומרי התהלים.

רבי ישעיה מפשדברדז, תלמידו המבוקש של 'היהודי הקדוש' מפשיסחא, שאל פעם את רבו על מנהגו לומר פסוק מזמורי תהלים קדם התפלה, והרי אמרו חז"ל במדרש שוחר טוב, שדוד המלך עליו השלום בקש שתהיה נחשבת אמירת תהלים בעוסק בנגעים ואהלות, והרי יש כאן כ"ף הדמיון, משמע שהוא רק בדומה לו ולא כמזהו מקוש?

והשיב לו: "הפרוש בדברי חז"ל הוא על-פי מה שאמרו, שכל הנגעים רואה אדם חוץ מנגעני-עצמו, וכאשר האדם אומר תהלים אז יאירו עיניו כשהוא את נגעני-עצמו ויהיה בבחינת סור מרע, ואחר כך יהיה אהלות בבחינת אהל שפך בדם, ויהיה מרפכה לבחינת עושה טוב".

רבי מרדכי מנסכיו ספר פעם, פי היה יהודי אחד פשוט שהיה עוסק בבית הרחיים בפפר, והיה נוהג לומר תהלים כל ימיו. לאחר פטירתו, ראה צדיק אחד מובן דורו, כיצד דוד המלך עליו השלום יוצא עם בנוו לקראתו, והיה מנגן ושמח בשמחה גדולה לכבודו, מפני שנהג לומר תהלים כל ימיו בהתרגשות ובדמעה.

ספר רבי בצלאל זולטי, כי פעם נכנס אל רבי יחזקאל אברמסקי וראהו יושב ליד גמרא פתוחה, והוא אומר תהלים בכייה. נהג רבי בצלאל ושאל: "מפני מה בוכה הרב? ונענה: "אני בוכה, מפני שאני רוצה להבין את דברי הגמרא ולא עולה בדי, וכבר פסוק פעמים ארע לי בדבר הזה, ולכן אני אומר תהלים כדי שאזכה להבין, ואז יפתח לבי בתורתו".

פעם בא עני מרוד אחד אל ה"חפץ חיים", והתאונן על מרגורלו ותלאותיו בחיים. אמר לו ה"חפץ חיים": "דע לך, כי מילדותי הייתי יתום נעור, אולם הקב"ה תמיד עזר לי. ובכל פעם שהייתי חש במחסור כלשהו, הייתי נוטל את ספר התהלים בדי, והרבנו שלי-עולם היה שומע תמיד לתפילתי. עשה בן גם אתה, ותראה בעיניך שהקב"ה יעזר לך".

משבח

איש יהודי אחד, חי באירופה בתקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה, ולמרבית הצער נסחף אחר פנעייהזמן והתרחק מדרך התורה והמצוות. פעם אחת נפל למשכב והלה במחלה כבדה, וכאשר שכב על מטת חליו, בא אביו אליו והתחנן לפניו שיחזור בתשובה טרם עומד הוא להסתלק מן העולם. הבן היה חלש מאד מרב מחלתו, ולאחר ששמע את בקשת אביו, אמר לו: "הבה ונעשה הסכם בינינו. אתה תתפלל עלי כדי שאבריאי, ולאחר מכן אחזור בתשובה ואתקרב לאבינו שבשמים". ואמנם כך היה, האב התפלל והבן הבריא בדרך נס. הוא שמר את הבטחתו, וחזר בתשובה שלמה. פעבר זמןמה פרצה מלחמת העולם הראשונה, והשלטונות גיסו את האיש לצבא בעל-כרחו. עקב פשרונותיו הטובים, עלה האיש בדרגותיו עד שהתמנה להיות קצין צבאי חשוב. פעם נאלצו לצאת לקרב קשה, וכל החילים המתינו עד שהגנרל הגדול יבוא לנאם בפניהם. המתח היה גדול, שכן כלם ידעו כי קרב קשה מאד נכון להם וממנו עתידים להתר בחיים רק חלק מהחילים, והשאָר עומדים לפל במלחמה. והנה ראה הקצין היהודי, כי הזמן עובר ונוקף, ועדו המפקד העליון לא בא. כשראה שהשמש עומדת לשקע, אמר האיש בלבו: "הרי עומדים אנו לצאת לקרב קשה, והרי לא התפללתי עדן מנחה. אפנה לאולם צדדי ואתפלל בינתים עד שיבוא הגנרל". פנה הקצין הצדה, והחל להתפלל מנחה בהתלהבות בדרו מדי יום. והנה באמצע התפלה, הופיע הגנרל הגדול, ובדרו שמע קולות רמים מהחדר הסמוך. נכנס המפקד פנימה, וכשראה את הקצין עומד ומתפלל, פעם מאד וצוה להשליף אותו לפלא ולערוך לו משפט-צבאי. כאשר התחיל המשפט, חשב הקצין בלבו: "במה אוכל להצדיק את עצמי? הרי אף אחד לא יטה אלי און ויענישו אותי קשות, עליך שהלכתי להתפלל באמצע התפלה למלחמה". מרב מבוכה וחסר אונים, החליט הקצין להתחיל לומר תהלים, כי אמר בלבו "הרי ממילא יהרגו אותי על מה שעשיתי, ואם-כן אין הבדל מה אמר בתשובתי במשפט". וכה באמת עשה הקצין. על השאלה הראשונה: "מה שמך?" השיב: "למנצח מזמור לדוד!" ועל השאלה "היכן נולדת?" השיב: "יענך ה' ביום צרה!"

השופטים הביטו זה על-זה בתדהמה, והמשיכו: "מדוע יצאת באמצע התפלה למלחמה כדי להתפלל? והוא משיב: "ישגבך שם אלקי יעקב!" וכה לארץ כל החקירה, הם שואלים שאלות והוא עונה פסוקים מתהלים. אחרי זמןמה, נמנו השופטים ואמרו כי ידעו של הקצין נטרפה עליו, והחליטו לאשפוז בבית חולים לחולי-נפש. שבועות מספר שהיה שם הקצין, כשיבניתם הוא נצל מהקרב הקשה בו נפלו רבים מחבריו, ולאחר אותה תקופה השתחרר פשהוא בריא ושלם, וחזר הביתה חפשי בזכות אמירת התהלים בתמימות-לב.

אחד מגדולי תלמידיו של הבעל-שם-טוב שהיה פעם אצל רבו, וכשנפרד ממנו אמר לו הבעל-שם-טוב, ששבועה שיעבר בעיר פלונית יפרס בשלום תלמידו האהוב רבי בר. כשהגיע החסיד אל העיר, החל לחפש אדם בשם זה, ואולם הוא לא מצא את אשר אותה נפשו. לאחר חפוש נרחבים, שמע על מלמד-דרדקי בשם ר' בר, שיושב בבית כנעיה-העיר ומלמד תורה לבני-עניים. אותו היום היה ראש-חודש, והחסיד עמד מאחורי חלון-הבית בו למד המלמד את תלמידיו, והנה הוא שומע ביצד הוא מקריא להם את המזמור "ברכי נפשי" של נעים-זמירות-ישראל דוד המלך עליו-השלום, והוא מבאר להם את הפסוקים בסדר ומרחיב בסוביטעם על כח התפלה של דוד המלך, אשר משבח ומפאר את ה' על מעשה הבריאה ופלאיה. והנה שומע החסיד ביצד המלמד מניע אל הפסוק "מהירבו מעשיך ה', כלם בתקמה עשית" וקרא בקול נלהב: "תלמידים יקרים! יודעים אתם ביצד נכנס פסוק זה באמצע דבריו של דוד המלך? והרי לבאורה היה פסוק זה צריך להיות בסוף המזמור, לאחר שהוא מסים לפרט את כל מעשה הבריאה! אלא שבשעה שאמר דוד המלך את הפסוקים בהם תאר את נפלאותיו של ה' יתברך וקרא "ברכי נפשי אתי ה', ה' אלקי גדלת מאד הוד והדר לבשתי", והוא ממשיך בתאור על שהוא "עטה אור בשלמה נוטה שמים ביריעה" והוא "יסד-ארץ על-מכוניה בלי-תמוט עולם ועד" ועוד, לפתע התלהב דוד המלך ממעשה הפלא של הקב"ה בבריאת-העולם והנהגתו, עד שלא היה ביכולתו לבלא את התרגשותו והוא פרץ בזעקה: "מהירבו מעשיך ה' כלם בתקמה עשית מלאה הארץ קניגוד!" ובכך בטא במעט את לבו הגואה מרב התרגשות והודיה לקב"ה על-כל-מעשיו.

לאחר שמיעת דברים נלהבים אלו, כבר לא נותר ספק בלבו של החסיד והוא מהר להעביר את פריסת-השלום של הבעל-שם-טוב למלמד רבי בר, שברבות הימים התפרסם ברבי ר' בר, המגיד הגדול ממזריטש, תלמידו המבוק וממלא מקומו של הבעל-שם-טוב בהנהגת דרך-החסידות.

כשהיה ה"דברי יחזקאל" משינובה בלבוב, באספת "מחזיקי-הדת" בה התאספו גדולי ישראל כדי לתקן תקנות להצלת הדור, פנה אליו רבי יהושע מבלו ושאל במקריות: "מתן? מה עושים עם הדור שמדדדר והולך?" והרבי משינובה השיב: "מתן יקר, כבודו ישב בביתו ויאמר מזמור תהלים, ואני אשב בביתי ואמר מזמור תהלים, ונבקש יחד מה' יתברך בתפלה, וממילא יתן העולם..."

מטעים

אלפים באמה (להל)

בטעמי ירח ברימוזי וקרני פרה, לרמוז לשבחי ארץ-ישראל שהיא דומה לירח שגראה כקטן בתחלת החדש והולך ומתגדל, ואף הארץ היא ארץ-הצבי שהולכת וגדלה, וכחה גדול להצמיח כקנני-פרה שעקר כח השור הוא בקנניו, וזו ההבטחה שאף שיתנו ללויים את הערים ומגריהן, יזכו ישראל משפע של תבואה בשטח שנו-תר להם, (ברכת איש)

ואם-יבכלי ברזל והנה... ואם באבן יד אשרי-ימות בה הנה וימות... או בכלי עץ-יד אשרי-ימות בו הנה וימת (להל טו"ו)

במקרא מובא, שכלי ברזל הורג במשהו אבל אבן או כלי-עץ צריך כדי הפאה, והדבר מרמז בטעמי המקרא. בפסוק הראשון יש קדמא על תבת בכלי, תבת ברזל בדרגא ואחריה פסק, ותבת הנהו תבני, כי פאשר האדם מקדיש להבות בכלי ברזל, אי הוא כבר שובר את חשני וחיב מיתה אף עם הפסיק וכלי הכאה גדולה. אולם תבת ואם של אבן יד ושל כלי עץ מטעמת בפשו, שצריך לפזי בכח את המכה, והתבות אבן ועץ בתלישא קטנה ומיד לאחר מכן טעמי קדמא מרמז תביר על התבות אשרי-ימות בו הנה וימת - כלי פסק, כלומר בכח יכה בו כלי הפסק, שצריך כדי הכאה. (בר תבני)

מדגש

הפסוק "ולא-תסב נחלה ממטה למטה אחר" מתפרש כפשוטו, שלא תעבר נחלה ממטה אחד למטה אחר, ותמוה אפוא מדוע בחמשים שלנו מנקדת תבת 'למטה אחר' בצירי שאז פרושה בסמיכות למטה שלי-אחר, ועליה להיות מנקדת בסגול 'למטה אחר'. ובאמת בחמשים של תמין, וכן בכתיב-היד הישנים של ארם-צובא ועוד, מנקדת תבה למטה בסגול כראוי, וכן ברות "אל-תלכי ללקט בשדה אחר", הפונה שדה שהוא אחר, שכן שדה במקרא לשון זכר, ולא מנקד בשדה אחר - בשדה של אדם אחר, אף האמת שבמסכת בבא בתרא דרש רב אשי למטה אחר, למטה של אדם משבט אחר שגשג אותה והוא מסב את נחלתה, ומשמע שדרש למטה בצירי ובסמיכות, וכנראה אין פונתו שזו משמעות הכתוב, אלא רק בדרך דרש, כי הכתוב מיתר ויכל לומר ממטה למטה.

ממלה

פעם פרצה מחלוקת בקוטינא סביב החזן, וקרניל במחלוקת קוז עמדו בראשה התדיינות שבועיר, הסנדלרים והחוטנים, והם בקחו בדרך והגביהו את אש לתבת המחלוקת עדי-השמים. ראה את רבי יהושע טרוק מקוטינא בעל "שינויות מלבו", ואמר בחייד מר: "מצאנו מחלוקת רבות שחלקו בני ישראל במדבר אודות בשר ומים, מחלוקת על הכנה וההנהגה, אולם לפלא הוא שלא מצאנו מחלוקת שפרצה אצלם לבני חזנים ובעלי תפלה במדבר. אלא שעכשו הבהר לי הענין, הרי במדבר לא היו לא חזנים ולא סנדלרים, מפיון שלא הוקמו בני ישראל לכך לאחר ששלמתם לא בלתה מעליהם והלם לא בצקה כל ארבעים שנות הנדודים במדבר, ואם לא היו חזנים וסנדלרים, מי יריב על עסקי הון?"

הספר "קצור שלחן ערוך" של רבי שלמה גנצפריד התפרסם בכל העולם עוד בחיי המחבר, אולם הוא לא הסכים שיידפיסו את ההוספות עם הקצור, כי רצה שספרו יותר בתמצות, והמליץ: "הרי נאמר 'תערה לפני שלחן' ולא 'תאריך', רוצה אני קצור שלחן ערוך" ולא ארוך..."

גליון 533
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה לקיים על האישור לפרשת במדבר

סיפורי חז"ל

מתי יבוא משיח בן דוד

רבי יהושע בן לוי, פגש פעם את אליהו הנביא בפתח מערת רבי שמעון בר יוחאי. אמור לך, בבקשה ממך פנה האמורא אל אליהו. מתי יבוא משיח בן דוד ויביא עמו את הגאולה המיוחלת? "גש לשאל אותי בעצמך" השיב לו אליהו הנביא. - "היכן אוכל לפגוש אותך?" הוא יושב בפתח העיר, במקום בו יושבים הפצועים והחולים. גם הוא סובל מחלאים ונגעים כמו שנאמר עליו בפסוק: "והוא מחולל מפשעינו... חולינו הוא נשא".

"אתן לך סימן כיצד תוכל לזהותו: כל שאר החולים מסירים את כל תחבושותיהם, מקנחים את פצעייהם ולאחר מכן שבים וחובשים אותם. אך המשיח מסיר רק תחבושת אחת בכל פעם. כך, כשתגיע ההוראה מלמעלה לצאת ולגאול את עם ישראל לא יהיה עליו להתמהמה ולו רגע מיותר אחד". רבי יהושע בן לוי מיהר לשער העיר כדי לעקוב אחרי הפצועים החובשים את תחבושותיהם. חיש מהר הוא גילה את המלך המשיח ומיהר לשאלו: "אימתי קאתי מר" - מתי יבוא אדוני? "היום" השיב המשיח ללא היסוס. שש ושמש שב רבי יהושע בן לוי לביתו. הלא היום יבוא המשיח ועמו הגאולה המיוחלת! אך כשהלילה פרש את כנפיו על הארץ ולא נראה כל זכר למשיח, מיהר רבי יהושע לאליהו הנביא בתלונה: "המשיח לא אמר אמת! הוא אמר שיבוא היום, ולא הגיע!" "לא הבנת את כוונת המשיח" הסביר לו אליהו בניחותא. "המשיח ציטט לך את לשון הכתוב: 'היום' - אם בקולו תשמעו".

(על פי סנהדרין דף צ"ח)

פרשת השבוע

ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה (ל"ג - כ"ד)

פעם אחת ישב הרה"ק ה"חווה מלובלין זיע"א במסיבה עם תלמידיו הק, ודרש תורה על כל מ"ב המסעות שנוכרים בפרשה, כשהגיע לפסוק "ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה" לא פירש על פסוק זה. נענה לו תלמידו הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א ואמר שיש לו לומר תורה על פסוק זה, ואמר בזה כי הנה מצינו באברהם אבינו ע"ה שנקרא הר שאמרו חז"ל (מסכת פסחים) לא כאברהם שנקרא הר, וגם מצינו ביעקב אבינו ע"ה שנקרא שפר, כמאמר חז"ל (מסכת בבא בתרא) שופריה שיעקב מעין שופריה דאדם קדמאי, וכן מצינו שיצחק אבינו ע"ה נקרא חרדה כמו שאמר הכתוב ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, והפירוש הוא, שהנה איתא (מסכת שבת) אמרו חז"ל דלעתיד לבוא יאמר הקב"ה לאברהם, בניך חטאו, ויאמר לו רבש"ע, ימחו על קדושת שמך, וכן יבא אל יעקב ויאמר לו, בניך חטאו, והוא משיבו ג"כ, ימחו על קדושת שמך וכו', ואח"כ יבא אצל יצחק אבינו ע"ה ועשה לו חשבון, עי"ש.

ועפי"ז אפשר לפרש, ויסעו מהר שפר היינו יסעו "מהר" שרומז לאברהם אבינו, וכן יסעו משפר שרומז ליעקב אבינו, ויחנו בחרדה, היינו ביצחק אבינו שנקרא חרדה, דהוא עשה חשבון ואמר פלגא עלי ופלגא עלך וכו'.

מות יומת הרוצח וגו' (ל"ה - י"ז)
איתא בשם הרה"ק ר' מנחם מענדל מדעש, זיע"א שפעם אחת בא איש פשוט בעל עגלה אל הרה"ק מצאנו זיע"א, והרה"ק מצאנו נתן לו עליה בשבת, על אף שהגבאים לא רצו לעשות הוספות, וסיים בפרשת ערי מקלט "מות יומת הרוצח", ובמוצאי שבת לא רצו החסידים לנסוע עמו בפחדם שהוא רוצח. אבל הרה"ק מצאנו אמר שיכולים לנסוע עמו ולאחר כמה שבועות, סיפר היהודי הנ"ל להרה"ק ר' מענדלע מדעש, שמעולם היה לו מדה קשה שרגיל היה להכות בביתו, ואף שהיה יודע שאין לעשות זאת, לא היה בידו כח המעצור, ומאו שהיה בצאנו נפסק ממנו ענין זה. ואמר ע"ז ר' מענדלע שזה היה כוונת הרה"ק מצאנו "מות יומת" הרוצח, שמידת הרציחה שבו יומת.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:18 ת"א: 8:20 ר"ת: 8:52

מסעי

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:03 ת"א: 7:18

איש קדוש! עמדת בניסיון, מבקש אני את סליחתך

משפחה יהודית אחת ויחידה התגוררה בכפר פלוני קטן, לא הרחק מייער עבות, היתה זו משפחתו של מוכסן הכפר, אבי המשפחה חכר מן הפריץ את בית המזיגה, ולמקום זה היו האיכרים הפולנים באים להיטיב את לבם במאכל, וכמובן – במשקה חריף ומשקר, מנותק מאחיו היהודים התרחק המוכסן מדתו ומעמו, ואף את השבתות והחגים לא שמר. באחד הימים הופיע בכפר הרדי"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א, אשר פרש לזמן מה מביתו ובא להתבודד בבקתה קטנה בלב היער הסמוך. אל הכפר הגיע הצדיק כדי להצטייד במזון, ובדרכו פגש את המוכסן היהודי, "יהודי אני, רבי" סח לו המוכסן, נרגש למראה הצדיק שהזכיר לו את ימי נעוריו ואת הזמנים בהם חי בין יהודים. "וכיצד מצליח יהודי לחיות לבדו בין הגויים?" שאל הרבי, מתשובתו המגומגמת של היהודי הבין הרבי כי האיש התרחק כליל מדרך אבותיו, ואפילו על שמירת שבת אינו מקפיד.

"אוי, ר' יהודי, כלום גרוע יהיה גורלך מגורל בהמתו של יהודי" אמר הרבי בחמלה, "והרי ישראל נצטוו להשבית אף את השור והחמור, ואתה מצבך גרוע מזה. אבל אינני מסוגל לשבות ממלאכה בשבת, אשתי וילדי תלויים כרחיים על צווארי, ואם אשבית את בית המזיגה בשבת, ילכו לקוחתי לחפש להם מוזג אחר, ופרנסתי תקופח". אמר הרבי: למרות כל זאת, השבת את בית המזיגה שלך, הורנו חכמינו כי השומר שבת בהלכתה אינו מפסיד מך, יהודי בלי שבת – זה לא יתכן, בלא השבת דומה אתה לכל אחד מלקוחותי הגויים. רק לאחר שידולים רבים נאות היהודי להישמע לבקשתו של רבי משה לייב ולהשבית את בית המזיגה בשבתות ובמועדים, הוא הודיע לאיכרים כי החל מן השבת הבאה יהיה בית המזיגה סגור בפני הלקוחות. מה יום מיומיים? מה קרה? התפלאו האיכרים הפולנים שבאו לרוות את צימאונם. יצא אליהם המוכסן והודיע: מעתה בכל יום שביעי בשבוע יהיה בית המזיגה סגור, ואני אשבות ממלאכה. לשאלת האיכרים: "למה?" ענה המוכסן: יהודי אני ורק לפני זמן קצר נודע לי כי תורתנו הקדושה אוסרת עלינו כל מקח וממכר ביום השבת. הודעתו של המוכסן לא מצא חן בעיני האיכרים, ושאלו בכעס: אומר אתה למנוע מאתנו את המשקה במשך יום תמים? היו לא תהיה, אם ניווכח כי אכן עומד אתה בדיבורך, נגיש תלונה לפריץ אדון הכפר, הוא החכיר לך את בית המזיגה על מנת לשרתנו תמיד, ואין אתה רשאי להשבית אותה ממלאכה בכל עת שיעלה על דעתך.

מבוהל מאיומיהם חש המוכסן אל בקתתו של רבי משה לייב מסאסוב, בהתרגשות סח לו איך הגיבו האיכרים ואת איומיהם, אל תחשוש מהן הרגיעו הצדיק, הקפד לנעול בשבתות את דלתות בית המזיגה, ואף אם יבואו שליחי הפריץ אל תהסס לומר להם בפה מלא: "הנני יהודי, ושומר אני את השבת כפי שציוני ה' אלקי". הגיעה השבת, והיהודי נעל את בית המזיגה על מנעול ובריה, האיכרים באו כהרגלם ללגום יין שרף, וכשנוכחו כי היהודי עמד בדיבורו החלו הולמים על הדלת ועל החלונות. "פתח לנו!" קראו, רוצים ין שרף, רוצים שכר, פתח יהודי, פתח. אך היהודי לא שעה לקריאותיהם, ובית המזיגה נותר נעול מכניסת השבת ועד צאתה. כיון שכך ממשו האיכרים את איומם ופנו להלשין על המוכסן באוני הפריץ, עד מהרה הגיע הפריץ למקום לבדוק מקרוב את אשר ארע. "כיצד העזת להנהיג כאן, בבית המזיגה

שלי, סדרים חדשים על דעת עצמך?" שאל הפריץ בכעס עצור, מדוע לא ביקשת ממני רשות? היהודי השיב בתום לב: אדוני הפריץ, בוודאי יודע אתה לא מהיום, כי יהודי אני, ואולם, עד לפני זמן קצר לא ידעתי שהתורה אוסרת לעסוק במסחר ביום השבת. אך הנה הגיע למקומנו יהודי חכם, מלומד מאד, יהודי זה בקי בתורה ובכל החוקים הכתובים בה, והוא אמר לי כי עד כה לא נהגתי כדרך שצריך יהודי לנהוג, שכן אסור היה למכור יין שרף בשבתות.

תשובתו של היהודי עוררה את סקרנותו של הפריץ ואמר: רוצה אני לדעת מיהו החכם המלומד הזה, ששיבש את דעתך ברעיונות כה משונים, רצוני לראות אותו, הבא אותו אלי. היהודי המבוהל אף לקרוא לרבי משה לייב, והצדיק מסאסוב התייצב לפני הפריץ ללא מורא ופחד. "אתה הוא היהודי המלומד" הפטיר הפריץ בראותו את הרבי, "אם כן, הסבר לי מפני מה הורית למוכסן שלי לנעול את בית המזיגה בשבתות?" בפולנית רהוטה, שהיתה שגורה על פיו, סיפר הצדיק לפריץ על גודל מעלתה של השבת, יום מנוחה ושהיא גם יום אורה ושמחה ליהודים. הקשה הפריץ: האם המנוחה היא חובה על כל אדם, "אדם מישאל חייב בה" השיב רבי משה לייב. הוסיף ושאל הפריץ: האמנם חייב יהודי במנוחת השבת גם כאשר מתקפחת פרנסתו בשל כך? והוסיף: הנה, אם לא ימלא המוכסן היהודי את דרישתו ולא יפתח את בית המזיגה שבעה ימים בשבוע, אנשל אותו מבית המזיגה שהחכרתי לו. "אף על פי כן" קבע רבי משה לייב, "חייב הוא לשבות ממלאכתו". למשמע התשובה הגיב הפריץ בלעג, "אינני מסכים עם דבריך, אדוני המלומד" אמר, ודומני כי גם אתה לא היית מוכן לשאת בהפסד כספי כדי לשמור את השבת, מדוע איפוא אתה תובע זאת מהמוכסן. אדרבה, הייתי רוצה לבחון אותך, אם אמנם תעמוד בנסיון דומה, ואם תעמוד בנסיון – אסכים גם להתיר למוכסן לסגור את בית המזיגה בשבתות!" ובמילים אלה עזב הפריץ את המקום, כשבלבו נרקמת תכנית לפרטי פרטיה.

הוא שלח את אנשיו לתהות על קנקנו של המלומד היהודי ולהתחקות אחר מעשיו. והללו מצאו כי מתגורר הוא בבקתה מבודדת, וכל העת מתפלל הוא ולומד. מפעם לפעם – כך גילו אנשי הפריץ – מגיע הרבי אל כפרו של המוכסן על מנת להצטייד בצרכי מזון, ועוד נודע להם, כי רבי משה לייב הבטיח למוכסן היהודי לסעוד על שולחנו אחת מסעודות השבת, אם אמנם ישמע המוכסן לדבריו ולא יפתח את שערי בית המזיגה. שמע הפריץ את הדברים וגיבש את תכניתו. בבוקר יום השבת יצא הפריץ היערה, רכוב על סוסו, בידי היה צרור שטרי כסף יקרי ערך. כשהגיע אל קרבת הבקתה בה התגורר הרבי, עצר את הסוס מלכת ונחבא בין העצים הסבוכים שלצד השביל.

אז ארע הדבר אשר לו חיכה הפריץ: רבי משה לייב יצא מבקתתו ופסע בשביל לעבר הכפר לסעוד על שולחנו של המוכסן. הכפר היה סמוך אל היער ואורך הדרך פחות משיעור "תחום שבת". אך נעלם הצדיק מעיניו, הגיח הפריץ ממחבואו והחל מפזר את שטרי הכסף על פני השביל, "עוד מעט קט ישוב הרבי בשביל זה ומעניין מה יקרה כשיראה את הממון הרב השטוח לרגליו" הרהר הפריץ בעונג, עוד רגע קט ושוב נעלם הפריץ בין העצים הסבוכים, ממתין בצפיה לראות כיצד יפול הדבר. ומה יקרה כשיראה את הממון הרב השטוח לרגליו" הרהר הפריץ בעונג, עוד רגע קט ושוב נעלם הפריץ בין העצים הסבוכים, ממתין בצפיה לראות כיצד יפול הדבר.

מישל ונמשל

היודע אתה גודל המצוה של לימוד תורה

אם תפגשו ביהודי ברחובה של עיר ותשאלוהו, היודע אתה גודל המצוה של לימוד תורה וגודל ענשם של אלה הבטלים הימנה, ודאי ודאי שישב הנשאל ידעתי גם ידעתי, תאמרו אם כן הכיצד רב כל כך ביטול התורה בימינו? אפשר להסביר בדרך משל: באחת המדינות עמדו עם הארץ להמליך עליהם מלך חדש, נתקצבו שרי המדינה והמתיקו סוד ונמנו וגמרו כי לכבוד הכתרתו של המלך החדש יש לעשות לו כתר מיוחד. חקרו ודרשו ומצאו כי בעיר פלונית יש צורף אומן מפליא לעשות במלאכתו, ומן הראוי למסור לו את מלאכת הכתר החדש, כי חוקה עליו שיוציא מתחת ידיו דבר נאה ומתוקן ביותר. עמדו ושיגרו שני שרים גדולים אל אותו אומן ובידיהם זהב הרבה ואבנים טובות ומרגליות. נטל האומן וצרפו לזהב ועשה ממנה כתר מלוכה, שיבצו באבנים הטובות והמרגליות ומסרן לידי השרים. ראו הללו את המלאכה והנה היא מלאכת מחשבת להפליא שכיית חמדה שכמוה עין עוד לא ראתה. נטלו וחורו לעיר הבירה ובדרכם עברו על פני ערים וכפרים, ראו כפריים שעומדים בשדה ועוסקים בחרישה. פתח שר אחד ואמר לחברו רצונך שאראה לך דבר משונה להפליא, לא תאמין למראה עיניך, השיב לו הלה אדרבא הבה ונראה, העמיד ההוא את מרכבתם קרא לכמה מאותם כפריים שעבדו בשדה ואמר להם, רצונכם שנראה לכם דבר יפת שבידנו? השיבו הללו הן הבה ונראה. הוציא השר את הכתר מתוך נרתיקו והראה להם. עמדו הכפריים והביטו בכתר משתאים ומשתוממים, באמת אמרו דבר נפלא שכזה עוד לא ראינו מימינו. אמר להם השר אולי רוצים אתם שנעשה חליפין, אני אתן לכם כתר זה ואתם תתנו לי במקומו צמד שוורים מאלה שאתם חורשים בהם בשדה. יצא כפרי אחד ואמר, הן דבר זה מוצא חן בעיני לוי יהיה כדבריך, הבה ונחליף כאשר אמרת. אי לך שמעשה של שטות אתה עושה גער בו כפרי אחר, מקח טעות יהא זה בידך, בצמד השוורים שלך אתה חורש את אדמתך ומוציא ממנה את לחמך, ואילו בחפץ זה מה תעשה, אמנם כלי נאה הוא אבל את שדותיך לא תוכל לחרוש בו. עמדו שני השרים ומילאו פיהם צחוק. הלא בעד כל חלק וחלק ולו הקטן ביותר של כתר זה יכולים אתם לקבל מאה צמדי בקר הן, כתר מלכות הוא זה ושווי עולה אלף מונים על כל השדות והיערות שלכם גם יחד.

הנמשל: כמנהג הכפריים הללו נוהגים רוב הבריות, ודאי שיודעים הם שהתורה כלי יקר היא עטרת תפארת אוצר בלום של חכמה, ובשעה שבה היצר הטוב ואומר להם לקנות תורה מיד הם מסכימים, שכן אורה של תורה מאיר לעיניהם והם נכספים ליפיה, ברם מיד בא אליהם מנוול זה בטענותיו ואומר להם, שוטים אתם, הרי בזמן זה שאתם יושבים ולומדים תורה, אתם יכולים לעשות מסחר, לעסוק בהוויות העולם הזה ולהשתכר ממון הרבה, והכסף יענה את הכל, מתפתים הבריות למדוחיו של היצר ואינם רוצים להחליף צמד שוורים בכתר מלוכה.

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

לא חלפה שעה ארוכה ודמותו של הרבי נראתה באופק, הוא צעד בשביל, קרב והולך לעבר הבקתה ולעבר ה"פתיון" הממתין לו. ואמנם, הבחין רבי משה לייב בשטרות הכסף הפזורים על פני השביל, אך המשיך בדרכו כאילו לא ראה אותם, כך הלך קמעה ולפתע עצר וחזר על עקבותיו, שוב קרב לעבר השטרות, רכן לעומתם והתבונן בהם היטב. ממקום מסתורו מאחורי העצים יכול הפריץ לראות כי הרבי מודקף ועומד על מקומו, כאילו חוכך הוא בדעתו מה עליו לעשות. "עוד רגע קט והוא יטול את השטרות" הרהר הפריץ בשמחה. אך - לא! במקום לגחון ארצה כמצופה, הרים הרבי את ראשו כלפי מעלה ואת ידיו נשא כבתפילה, הדבר אך רגע קט, ומיד לאחריו התרחק הרבי מקומו.

או אז הגיח הפריץ ממקום המסתור ואץ בעקבות הצדיק וקרא: "איש קדוש!", עמדת בניסיון, מבקש אני את סליחתך על שפקפקתי בדבריך, עכשיו כשנוכחתי כי מפאת קדושת השבת ויתרת על ממון רב - אעמוד בדיבורי ואניח למוכס לנעול את דלתות בית המזיגה ביום השבת. כבר חפץ הפריץ להתרחק מהמקום, כשלתע נזכר בדבר מה, ושאל: "מדוע בתחילה עברת ליד השטרות בלי להסס, ואילו אחר כך שבת על עקבותיך והתכופפת לעברם, ולא זו בלבד - נראית כחוכך בדעתך ומתפלל? השיב רבי משה לייב: אמנם כן, בפעם הראשונה, כשעברתי על פני השטרות, לא פקפקתי לרגע, הן שבת היום, אך לאחר שהמשכתי החל היצר ללחוש לי: והרי וקוק אתה לסכום כסף גדול בעבור צרכי מצוה של פיקוח נפש ופדיון שבויים, כיון שכך שאלתי את עצמי, אם אמנם יש מה לעשות בשעת הדחק על מנת שהשטרות ישארו ברשותי עד לאחר שבת, שהרי פיקוח נפש דוחה שבת, תוך כדי המחשבות שבתני אל מקום השטרות להתבונן אם יספיקו לי בעבור פדיון השבויים, והנה הסכום מתאים להפליא. והיצר המשיך לטעון: "משמים זמנו לך את האוצר כדי שתוכל לקיים בו את המצוה הגדולה", ואני לא ידעתי מה אעשה.

נשאתי איפה כפי לשמים, בתפילה שיחון אותי הבורא בדעה צלולה ובשכל ישר. ואכן עד מהרה הצטללה דעתי והבנתי כי אם חפץ הקב"ה להקל מעלי את מלאכת פדיון השבויים, בוודאי יכול הוא לזמן לי לשם כך סכום כסף שאין עליו כל שאלה ופקפוק, וברגע זה ידעתי כי עלי להמשיך בדרכי, להותיר מאחורי את הממון הרב. המשיך רבי משה לייב ואמר: ראה נא, אדוני הפריץ, כיצד שומר אלקיני על שומרי השבת, אילו הייתי נוטל את הכסף, לאחר ששבתתי על עקבותי, היית סבור, בוודאי כי בראשונה לא שמת לב לשטרות, ולאחר מכן כשכן הבחנתי, לא עמדתי בפני הפיתוי, ונוסף לזאת, כלל לא היית מעלה על דעתך שנטלתי את הכסף למטרות של פיקוח נפש, והיית סובר שלקחתי את הכסף לעצמי. אך בזכות התפילה שנשאתי, עזרו לי ממרומים להחליט החלטה נכונה ברגע המתאים, ועתה יודע אתה בבירור, כי יהודי אינו מחלל שבת תמורת כל הון שבעולם, וכי וכי שומר ה' את שומרי השבת מכל פגע ומכשול.

צ'ין אדם לחברו

לא להרע לשום נברא

מסופר על הרה"ק רבי דוד מטשארטקוב זיע"א שפעם אמר: כשהייתי ילד בן שבע קבלתי עלי לא להרע לשום נברא בעולם. שאלו אותו, וכשגוי מיצר ליהודי האין הוא מתפלל למפלת הגוי? השיב רבי דוד משה אני מתפלל להרמת קרן היהודי כך שהגוי לא יוכל שוב להרע.

הבורח מן הכבוד

שאלו את הרה"ק רבי יחיאל מאיר מאוסטרובצא זיע"א: הבורח מן הכבוד והרודף אחרי הכבוד, שניהם שווים, רחוקים הם מהכבוד, ומה ההבדל ביניהם. השיב הצדיק: אמנם שווים, אולם בהבדל קטן, הבורח מן הכבוד הריהו בראש והכבוד אחריו, ואילו הרודף אחר הכבוד, הכבוד בראש והוא אחריו.

הוחלט לבטל כל ענין החרם

מסופר: בשעת מחלוקת הגר"א מוילנא זיע"א על תלמידי הבעש"ט הקדוש זיע"א, רצו המתנגדים לעשות חרם כנגד כל תלמידי הבעש"ט ומאמרם, וכן עשו בכתב בכל מיני תוקף אשר חתמו עליו חכמי וילנא, עד שבאו אל הגאון ר' זלמן אשר היה הראשון והחשוב מתלמידי הגר"א, והם היו בטוחים כי בוודאי יחתום עמם, אך כאשר באו אליו השיב כי לא יחתום על החרם, נבהלו ושאלו מה זאת? אם רבינו הגר"א מסכים איך הוא לא יסכים, והיכן מורא רבך כמורא

שמיים? השיב להם בשאלה: למה בעקדת יצחק כתיב "והאלקים נסה" וגו' ואח"כ כתיב "ויקרא אליו מלאך ה'" גו', ולא ידעו להשיב, המתין שעה אחת עד שאמרו שהוא יפרש להם הדבר. אז השיב, כי מתחלה כאשר נאמרה העקדה, שהיא הריגת נפש אין רשות לשמוע ממלאך, כי פיקוח נפש דוחה שבת, וצריך עדים והתראה וסנהדרין עם דרישה וחקירה וכו', אך שלא להרוג, היה נאמן לומר גם המלאך. והנה מהגמרא (פסחים נ"ב) מוכח שחרם נחשב כהריגה, א"כ אין מלאך נאמן מעל זה, רק מפי השי"ת בלבד. ומה שאמרתם אם דומה לך הרב כמלאך ה' צבאות וכו' (מועד קטן י"ז), אך לא יותר ממלאך ה' צבאו-ת, ולהריגה אין סומכין גם על מלאך, אם לא מפי ה' לבדו אשמע דבר זה, וכאשר הגיעו דברים אלו אל הגר"א זצ"ל, הוחלט לבטל כל ענין החרם.

ולא ירע לבבך בתתך לו

פעם אחת נתן הרה"ק רבי יחזקאל מקוומיר זיע"א א שמעק טאביק (טאבאק להריח) להרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זיע"א, שאל רש"ב את רבי יחזקאל: מה שמת בתוך הטאבאק שזה כל כך מריח טוב? ענה לו הרה"ק מקוומיר: שמתו בתוכו את ה"ולא ירע לבבך בתתך לו"

חילולא דצדקיא

יום ראשון ג' מנ"א

הרה"ק רבי שמשון מאוסטרופאליע ב"ר פסח (ת"ח)

הרה"ק רבי מנחם עזריה מפאנו ב"ר יצחק ברכיה (רמ"א מפאנו - שפ"ה)

יום שני ד' מנ"א

הרה"ק רבי בן ציון ב"ר שלמה מבאבוב הי"ד (קדושת ציון - תש"ג)

יום שלישי ה' מנ"א

רבינו יצחק לוריא אשכנזי ב"ר שלמה (האר"י הקדוש - של"ג)

הרה"ק רבי חיים מקראסנא ב"ר צבי הירש (תלמיד הבעש"ט - תקנ"ג)

יום חמישי ז' מנ"א

הרה"ק רבי ישכר דב ב"ר אריה יהודה מזולאטשוב (תקנ"ה)

הרה"ק רבי משה גרינוולד ב"ר עמרם (ערוגות הבושם - תרע"ז)

הרה"ק רבי אליעזר רוזנפעלד מאושפיזין הי"ד ב"ר יהושע מקאמינקא (תש"ג)

הרה"ק רבי שלום נח ב"ר משה אברהם (ה"נתיבות שלום" מסלונים - תש"ס)

יום שישי ח' מנ"א

הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מיאס ב"ר אהרן משה בעל ה"קרני ראם" (תרכ"ז)

הרה"ק רבי שמחה זיסל (הסבא מקעלם) ב"ר ישראל נחומים (תרנ"ח)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטיבין שליט"א מח"ס "גם אני אודך" רפרום יוסף החרם" על המעשים.

תלמוד תורה (ח')

א) ביטול תורה הוא עון וחטא, אבל לבייש אחד מישראל, לא תהא כזאת עבירה גדולה בישראל, וטוב לבטל תורה (אפילו דרבים) מלבייש בן ישראל. (מהרש"א סנהדרין דף י"א ע"א חידושי אגדות, בד"ה אתה)
ב) אף על פי שמצוה ללמוד ביום ובלילה, אין אדם למד רוב חכמתו אלא בלילה, לפיכך מי שרצה לזכות בכתר התורה, יזהר בכל לילותיו, ולא יאבד אפילו אחת מהן בשניה ואכילה ושתייה ושיחה, וכיוצא בהן, אלא בתלמוד תורה ודברי חכמה. (רמב"ם הלכות תלמוד תורה, פ"ג הי"ג)
ג) כל בית שאין דברי תורה נשמעין בו בלילה, אש אוכלתו. (שם)

בחסות דפוס פוסטר

(פרינטופ במיתוג מחדש)

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

התקבלה תרומה

מאת הר"ר יוסף אוביץ הי"ו

לע"נ זקנתו מרת מרים ב"ר יוסף ע"ה

נלב"ע ב' מנ"א תנצב"ה

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת מְסַעֵי – הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית

וַיִּסְעוּ... מִרְעַמֹּס וַיִּחְנוּ בְּסֹכֶת. וַיִּסְעוּ מִסֹּכֶת וַיִּחְנוּ בְּאֶתְמֹס... וַיִּסְעוּ מֵאֶתְמֹס... וַיִּחְנוּ לְפָנֵי מִגְדָּל בַּמְדָּבָר..." (במדבר ל"ג, ה' ז')

ויחשבו כי עמידתם במדבר הזה היה קרוב אל איזה ישוב, מקום אשר בני אדם שם. כמו המדברות אשר ישכנו משם בני ערב היום או מקומות אשר יהיה שם חריש וקציר או יש שם עשבים וצמחים למאכל בני אדם, ושהיה במקומות ההם שחנו בכל מסע ומסע בורות מים".

"לכן הקב"ה אמר בתורה הקדושה את האותות הנסים והזכרת המסעות שעברו על בני במדבר, כדי שיראו אותם הדורות הבאים וידעו האותות הגדולות איך עמדו בני אדם במקומות ההם ארבעים שנה. כדי להרחיק מלב האדם את המחשבות שח"ו לא היה להם ניסים בכל מסע ומסע אלא ודאי שהיה בכך שהתורה הקדושה מספרת על המסעות, ולא לחינם סיפרה אותם". ע"כ לשונו הטהור של הרמב"ם.

בספר 'עלי שור' מסביר באריכות מהי השגחה פרטית. הרב כתב: "ככל שאדם יתעלה בעבודת ה' יותר ויותר- כך הוא יראה השגחה גדולה יותר בנסי ניסים, שהכל תלוי באמונה וביטחון בבורא יתברך, שכל שיתן מעצמו את כל כחו לעבודת הבורא יתברך כך ה' יתברך יתן לו סייעתא דשמיא גדולה יותר שהכל לפי מעשיו של האדם".

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	היוון תפ
יום א'	19:03	20:14	21:07
יום ב'	19:21	20:12	21:04
יום ג'	19:24	20:15	21:07
יום ד'	19:21	20:12	21:04

התורה הקדושה מתארת לנו את הארבעים ושתיים מסעות שבני ישראל עברו במדבר מזמן יציאת מצרים עד סוף ארבעים שנה ששהו במדבר.

צריך להבין- מה הסיבה שהתורה הקדושה מזכירה לנו את המסעות שעברו? רש"י הקדוש הסביר שהקב"ה בא להראות לנו שהאדם לא יחשוב שבכל המסעות שבני ישראל עברו כשהיו במדבר החם והמתיש שהם נסעו בלי מנוחה ובסבל ח"ו, אלא הכתוב הודיע את חסדיו של הקב"ה שלמרות שגזר עליהם לטלטלם ולהניעם במדבר נתן להם מנוחה ממסע למסע.

הרמב"ם כתב (במורה נבוכים ג, נ) "שיש תועלת וצורך גדול מאוד בהזכרות המסעות הללו כי הניסים והאותות שנעשו לעם ישראל במצרים ויציאת מצרים ובמדבר הגדול היו אמיתיות לכל רואיהם".

"אך בעתיד יהיו דברים בשמועה ויכזיבם השומע ומאותות התורה ונפלאותיה העצומות של עמידת ישראל במדבר ארבעים שנה ומציאת המן בכל יום והם מקומות רחוקים מן הישוב ואינן טבעיות לבני אדם לא מקום זרע תאנה, גפן ורימון".

"בתורה כתוב: 'לָחֶם לֹא אֶכְלֶתֶם וַיֵּין וְשִׁכָּר לֹא שְׁתִּיתֶם' (דברים טז, ה). כל אלה אותות הם במעשה נס נראות לעין, כאשר ידע הבורא יתברך כי יעבור על אלה האותות מה שיעבור על דברי הימים לא יאמינו השומעים בהם

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן לאה וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה – תשעה באב דחוי - חלק א'

מה הם דיני תשעה באב שחל בשבת ונדחה ליום ראשון?

Ice ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחס, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה :

לבני ספרד נכון להחמיר שלא להסתפר ולהתגלח בערב שבת זו. מקורות: הגר"ח פלאגי, בן איש חי, חזון עובדיה.

בערב שבת זה לא אומרים תיקון חצות. מקורות: חזון עובדיה.

במוצ"ש אסור ללבוש בגדים מכובסים, לכן ילבש בגדים שכבר לבש בשישי או לפני כן. אם אין לו בגדים מכובסים או אם לא הכין בגדים מערב שבת, יפשוט בלילה את הבגד שלבש בערב שבת ובבוקר ילבש בגד אחר. מקורות: חז"ע עמ' רכ"ט.

אם שכח ולא הכין, יש אומרים שיכול להניח את הבגד על הרצפה או ינקה בו אבק. מקורות: 'לחם הפנים' יורה דעה סימן שע"ו.

בשבת מותר ללמוד דברים שמשמחים עד בין השמשות. מקורות: הרב החיד"א בברכ"י סימן תקנ"ג, השדה חמד, חז"ע ע"מ רמ"ח.

בשבת מותר לאכול ולשתות אפילו שכוונתו כדי להקל מעליו הצום, אלא שלא יאמר שאוכל ושותה כדי שיהיה לי כוח לצום. מקורות: מג"א סימן ר"צ. מרן הרשל"צ בחז"ע שבת ח"ו עמוד נו היקל בזה.

מי ששותה מים ולא צמא, ועושה זאת כדי שיהיה לו קל לצום או שלא יתייבש, לא מברך על שתיה זו. מקורות: שו"ת 'רבבות אפרים'.

אדם שקשה לו לצום ורוצה לקחת טבליות 'קלי צום' - עדיף שיבלע מערב שבת. הערה: מרן הגר"ש וואזנר כתב שבשבת יכול לקחת את הטבליה אבל צריך לפורר אותה ויערב אותה במים. לדעת מרן הרשל"צ הרב עובדיה מותר בשבת לקחת טבליות 'קלי צום'. חז"ע שבת ח"ג.

במנחה של שבת לא אומרים צדקתך מכיוון שט' באב נקרא מועד ונחשב כערב יו"ט. מקורות: 'נתיבי עם' סימן תקנ"ט.

מותר לאכול בשר ולשתות יין כרגיל בסעודה שלישית. לא ימנע מלאכול מאכל ערב ושירים שירי שבת כבכל שבת.

יעשה מים אחרונים חמש דקות לפני השקיעה. אם איחר והגיע זמן השקיעה בכל זאת ייטול ידיו למים אחרונים. מקורות: הגר"ש דבלצקי בספרו תשעה באב שחל ביום א'.

מברכים ברכת המזון לפני השקיעה. מי שלא הספיק לברך ברהמ"ז לפני השקיעה לא מזכיר נחם בברכה ואומר 'רצה והחליצנו' - דאזלין בתר התחלת הסעודה. מקורות: חז"ע ע"מ רפ"ח.

אחרי סעודה שלישית ממשיכים בקדושת שבת. אין לנהוג שום מנהג אבלות, חוץ מאכילה ושתיה שיש להפסיק חמש דקות לפני השקיעה.

אסור להכין מקודש לחול. לכן אסור להסיר את הספסלים בבית הכנסת ולפרוס שטיחים לפני צאת השבת. יש מתירים בבין השמשות. מקורות: חז"ע ע"מ של"ג.

אַמִּירַת שְׁלוֹם

סיפר הרב ישראל גולדשטיין מקרית צאנז נתניה, מנכ"ל ארגון 'אחים לשמחה'. בביהמ"ד הגדול בקרית צאנז, מוחזק עובד קבוע, גוי הודי, בשם לנסי. מר לנסי מגיע לשימוש כללי בשבתות. מדי שבוע יש יהודים טובים, שבמהלך השבת מחפשים אחריו ומביאים אותו לבית שלהם, כדי שישמש כ'גוי של שבת', לפי דקדוקי ההלכה.

הרב גולדשטיין בעצמו הרשה כמה פעמים להשתמש במר לנסי, כשהוא מקפיד לחפש אותו במהלך השבוע שלאחר מכן כדי לשלם לו על מלאכתו. שבת אחת הוא היה צריך דחוף 'גוי של שבת'. הוא קרא לו, אבל לא הבין למה מר לנסי מסרב ללכת אחריו לביתו, מהלך רחובות אחדים. הוא ביקש, אבל מר לנסי התעקש. הוא היה צריך לחפש 'גוי של שבת' אחר.

"אחרי השבת פגשתי את האחראי שממונה על הגוי. ביקשתי ממנו שישאל אותו למה הוא לא הגיע אליי", הרב גולדשטיין סיפר. תשובתו של לנסי הדהימה אותו: "הוא אמנם משלם לי בכל פעם שהוא קורא לי, אבל הוא אף פעם לא אומר לי 'שלום' כשהוא עובר לידי ברחוב!".

אם אפילו הגוי מרגיש עלבון כשמישהו שהוא מכיר אותו עובר לידו ולא מברך אותו לשלום, על אחת כמה וכמה שעלינו לברך לשלום כל חבר וידיד, שכן, בן קהילה ומכר קרוב או רחוק או רחוק מאוד, כשעוברים לידו ברחוב. (מעובד מתוך 'המבשר', מתוך דבריו של ר' פנחס זרביב, מכון 'למעשה')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - המקבל האלקי הרב שמשון מאוסטרופולי הי"ד

המקובל האלקי הרב שמשון מאוסטרופולי הי"ד - נולד בשנת ה'ש"ס (1600) בערך בקוריץ בוהלין. נקרא על שם זקנו, ר' שמשון ליווא מקרמיניץ. כשהיה צעיר לימים לא למד תורה. עשיר לקח אותו לבתו ואז רבינו דרש דרוש עצום בנגלה ובנסתר. הוא סיפר לאביו, שפעם אחת היכה אותו בגלל שהוא לא לומד תורה, והוא ברח ליער. שם התגלה לו אליהו הנביא ולמד איתו. העיד על עצמו כי כבר בנעוריו למד את חכמת הקבלה. הגה"ק ר' צבי הירש הורביץ כתב על רבינו: "איש אלוקים. רוח ה' דיבר בו. הופיע רוח ה'... היה משולח אליו אחד מן השרפים מן המעופפים... וכל דבריו נביאות ממש". שימש כמגיד מישרים באוסטרופולי ונקרא בפי כל 'רבי שמשון המגיד'. לימד את תלמידיו בנגלה ובנסתר. מכל קצווי הארץ שלחו לרבינו בקשות לבאר מאמרי חז"ל, רמזים בסודות התורה ובספרי הראשונים הקדמונים. היו מגדולי ישראל שהתנגדו לרבינו בגלל העובדה שלימד את חכמת הקבלה ברבים - ביניהם המהרש"א. מצד שני היו גאונים, ביניהם מח"ס 'עבודת הגרשוני', שעודדו אותו בכל כוחם לפרסם את חכמת הקבלה. בקי בנגלה ובנסתר, בסגולות וקבלה מעשית. התרחק מלהשתמש בקבלה מעשית. היה שפל ברך ונבזה בעיניו. בכמה מקומות בכתביו גינה את עצמו מאוד. בהקדמה לספרו 'דן ידן' חתם 'עפר ארץ שמשון מאוסטרופולי'. באחד ממאמריו כתב "ולי השפל הדיוט נראה". כל יום היה מגיע לרבינו מלאך מגיד כדי ללמוד איתו סתרי תורה. חיבר אגרת שנחשבת כבעלת סגולה במיוחד בערב פסח. לפי המסורת, קריאת האגרת היא סגולה לשמירה מפורעניות לכל השנה.

באביב שנת ה'ת"ח (1648) התחיל מרד האיכרים הקוזקים במלכות פולין. בראש המורדים עמד צורר היהודים חמילניצקי ימש"ו. המורדים פרצו לשטחי האוקראינים שתחת שלטון פולין. הם עברו ממקום למקום, כשהם משאירים נחלי דם, הרס וחורבן. היהודים היו תמיד, הראשונים להיפגע ונמלטו מאימת הפורעים. רבינו ברח לפולנאה שבמחוז וואהלין. רבינו נרצח בזמן שהתפלל ב-ג' אב ה'ת"ח (1648). חי כ-48 שנים. הרה"ק רבי אליעזר צבי כתב בשם אביו (האדמו"ר הרב יצחק אייזיק יהודה יחיאל ספרין מקמרנה שזכה עוד בילדותו לרוח-הקודש) כי לרבינו היתה את נשמת משיח בן יוסף. האדמו"ר ר' יעקב יצחק הורביץ (ה'חווה מלובלין) כתב: "משיח בן אפרים יקבץ את ישראל לארץ ישראל, כי נראה, שלא ייהרג, כי היה מקוים בר' שמשון מאוסטרופולי ולא תקום פעמיים צרה" (דברי אמת' פ' ויצא).

אביו: ר' פסח. **אימו:** בת רבי שמשון בן בצלאל ליווא מקרמיניץ (מגדולי הדור. אחיו של המהר"ל מפראג. יחוס המשפחה מגיע עד דוד המלך). **מרבתי:** אביו- הצדיק ר' פסח, הגאון ר' נתן נטע כהנא (אב"ד אוסטרעהא). **מתלמידיו:** הגאונים רבי ישראל סרוק, ר' יעקב קופל מזאסלב, ר' משה ברבי יהושע העשיל מהמבורג, ר' נתן נטע הנובר. **מספריו:** דן ידן • ליקוטי שושנים • זאת חוקת הפסח • ניצוצי שמשון • בן מנוח-פירוש לאידרות.

רבינו התקשה בצעירותו בלימוד התורה, והיה שונה משאר אחיו שהיו גדולי תורה. פעם בא עשיר והציע לאביו לקחת את רבינו לחתן, אבל אביו סירב. העשיר אמר שיתן אלף רובל לנדוניה ולא הסכים והעלה את הנדוניה לסכומים גבוהים. אביו שאל: "בני הוא בור. למה אתה רוצה אותו לחתן?". אבל העשיר התעקש שאף על פי כן הוא מוצא חן בעיניו ונתרצו.

בשבת שלפני החתונה רבינו עלה על הבימה ודרש דרוש אחד בנגלה ודרוש שני בנסתר. אביו התפלא ושאל אותו: "איך הגעת לזאת?". רבינו ענה לו כי יש לו נשמה גדולה מאוד. בילדותו נפל פעם הכובע מראשו, ואז נדבק בו הסט"א ולא נתן לו ללמוד תורה. יום אחד אביו היכה אותו על ראשו עד שברח ליער. שם התגלה לו אליהו הנביא זכור לטוב ולמד איתו. על ידי המכות נשבר כוח הסט"א ונפתחו לו מעיינות החכמה, ועלה מעלה בכוח נשמתו הגדולה.

הרה"ק ר' גדליה מליניץ (מח"ס 'תשואות חן') סיפר שהבעש"ט הק' לא רצה להיות באוסטרופולי והסביר, כי שם ר' שמשון (רבינו) כבר תיקן את כל מה שהיה צריך, ולכן אין לו שום צורך להגיע לשם. גיסו של הבעש"ט הק', ר' גרשון, שבת פעם אחת באוסטרופולי. כשחזר משם הלך לבעש"ט ואמר לו: "השגתי שם אור גדול מר' שמשון".

הבעש"ט הק' ענה לו כי הדבר לא יתכן. פעם אחת שלחו לבעש"ט בקשה להגיע לאוסטרופולי לצורך עניין מסויים. הבעש"ט הגיע. בסעודה ישב מול החלון הפתוח והביט מחוץ לחלון כל הזמן. ר' יוסף מקאמינקא תמה למעשה הצדיק ורצה להבין למה הבעש"ט מביט בחלון כל הזמן. כאשר הבעש"ט הסתובב, ר' יוסף סגר את החלון. כשראה הבעש"ט שהחלון סגור, שוב פתח אותו. ר' יוסף סגר שוב את החלון והבעש"ט פתח אותו, וכן עשה בפעם שלישית. בסוף הבעש"ט שאל: "מי סגר את החלון?"

ר' יוסף אמר: "אני. הקור נכנס לבית דרך החלון". הבעש"ט אמר לו: "אני רואה אור גדול שמאיר מהארץ לרקיע. אני לא מבין למה האור נמצא שם". כששאל הבעש"ט הק', אמרו לו כי בית-מדרשו של רבינו היה שם בעבר, ובמקום שהבעש"ט ראה את האור, שם ישב ר' שמשון. כששמע את דבריהם, הבעש"ט אמר: "היום הבנתי את מה שאמר ר' גרשון גיסי".

מְוִיתוּרִים לֹא מְפָסִידִים לְעוֹלָם

פשוט. הצעה זו הגיעה אליו ממש בזמן. הוא ניגש מיד לבית הכנסת שבו מתפלל אביו של החבר וישב לידו במהלך התפילה.

האברך פתח לו את הסיפור וסייע לו בשאר הדברים שהוא צריך. תוך זמן קצר נוצר קשר טוב בין שניהם. האברך היה צמוד אליו, כשכל צרכיו הפרטיים והאישיים נתונים בידיו של אותו אברך.

הבן כמובן לא זנח את אביו והיה מבקר אותו מדי פעם בפעם. כשהיה מגיע אליו, האבא לא פעם אחת אמר לו: "תראה איזה בן אדם טוב יש לי. הוא עוזר לי יותר ממך, למרות שאתה בני".

הבן כמובן לא אמר דבר. הוא לא סיפר לאביו כי האברך הוא לא בדיוק מתנדב, אלא הוא מעביר משכורת בכל חודש לחשבוננו של האברך תמורת עבודתו המסורה.

המצב של האבא הלך והחמיר. זמן קצר לאחר מכן הוא התבקש לבית-עולמו. לאחר השבעה התגלתה הצוואה החדשה של האבא.

האבא כתב שכל הנכסים כולל הבית שייכים לאותו אברך, שטיפל בו במסירות יותר מילדיו. הבן לא ידע מה לעשות. ברור כי אם האבא היה יודע שהאברך לא עזר לו בחינם, וכי המשכורת שלו שולמה במלואה על ידי בנו, הוא לא היה כותב את כל נכסיו לאותו אברך. אולי היה משאיר לו משהו, אבל בטח שלא היה מקנה לו את כל הנכסים כולל הדירה.

מצד שני זו היתה צוואת הנפטר. אם הוא ילך לבית-דין רבני, הסיפור יתגלה לרבים. הבן לא רצה שכך יהיה. בסוף הבן הלך להתייעץ עם אחד מגדולי הדור.

הרב הורה לו שבמקום שילך לבית-הדין עדיף שיוותר לאברך. הוא הוסיף לומר את האימרה הידועה של מרן החזון אי"ש זצ"ל, שמוותו לא רק שלא מפסידים, אלא מרוויחים פי כמה וכמה בכפל כפליים. הניסיון לא היה קל, אבל הבן אכן ויתר.

לבן היה אח בחוץ לארץ. פעם בשנה מתקיימת שם הגרלה על מיליארד שקל. אחיו קנה כרטיס הגרלה ואמר שאם יזכה בהגרלה - הוא יתחלק חצי חצי עם אחיו שנמצא בארץ.

האח גם הודיע לו על כך. הוא לא זכה בפרס הראשון בהגרלה, אבל כן זכה בפרס השני, שעמד על עשרות מיליונים שקיבל לכיסו. האח העביר לבן חצי מסכום הזכייה.

הוא התעשר בין רגע אחד הרבה יותר ממה שהיה מקבל, אם היה תובע בבית דין רבני את האברך. אז ראה מה המעלה של הויתור!

להלן סיפור מופלא שסיפר מגיד מישרים הרה"ג ר' חיים זאיד שליט"א. סיפור זה מלמד אותנו כי מוותו לא מפסידים לעולם. אם עושה כן, זוכה לראות ישועות מופלאות מעבר לגדר הטבע. להלן הסיפור שמעובד מתוך 'אור השבת'.

יש לי ידיד שבמקרה הוא גם שכן שגר קרוב לבית שלי. אביו היה נעזר בו מדי פעם בפעם. הוא היה מגיע אליו בערבים, מאכיל אותו ולומד איתו.

לפעמים הוא מבחין כי מצב רוחו של אביו עגום בגלל שהיה כל היום בבית. לכן הוא יוצא עם אביו החוצה למשך מספר דקות, כדי שאביו יוכל לנשום אוויר צח.

יום אחד האבא קיבל התקף לב ל"ע ומצבו החמיר. הוא אושפז בבית הרפואה ושוחרר לאחר זמן מה, אבל פגוע בנזק בלתי הפיך. הוא הפך להיות קשיש סיעודי כמעט במאת האחוזים ללא יכולת תנועה.

האבא היה חייב עזרה צמודה ומיידית, כדי שיוכל לעשות את הפעולות הבסיסיות ביותר: אכילה, תפילה, למידה וטיול.

הוא קרא לבן שלו. לאחר שהגיע אליו אביו אמר לו: "אתה יודע מה המצב הבריאותי שלי. מהיום אני צריך שתעזוב את מקום עבודתך ותבוא להיות איתי במשך כל היום. כך תוכל לעזור לי במה שאני צריך".

אותו חבר שמע את הדברים ולא ידע כיצד לנהוג. יש לו שבעה ילדים בבית שהוא צריך להאכיל. בנוסף לכך, הוא לא יכול לעזוב את כל עיסוקיו ולהיות צמוד לאביו במשך כל היום. הוא צריך לעזור ולטפל גם בילדים שלו ולעזור לאשתו.

הוא חשב: "אולי אפשר למצוא פתרון אחר, שיאפשר גם את הטיפול באבא וגם לא יאלץ אותי לעזוב את עיסוקי". הוא החליט להתייעץ עם אשתו.

הוא פגש בדרך אברך ירא שמיים ועלה במוחו רעיון. אולי האברך יוכל להיות עם אביו במקומו. הוא כמובן ישלם לאברך על כך.

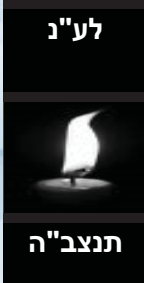
הוא קרא לאברך ואמר לו שיש לו "שיחה צפופה". הם הלכו לצד והבן אמר: "תראה, יש לי אבא סיעודי שזקוק שמישהו יהיה איתו ויסייע לו בכל מה שיצטרך. יעזור לו לאכול, יטייל איתו ויעזור לו ללמוד".

"בתמורה לכך, אני אביא לך בכל חודש שלושת אלפים וחמש מאות. אתה תהיה לו כמו בן. תשב איתו כל היום ופשוט תעסיק אותו".

"אתה לא אומר לו כלום. הוא לא משלם לך גרוש. אני דואג להכניס לך כל חודש משכורת. אתה תציע לו שאתה מוכן לעזור לו".

האברך שמע על ההצעה ומיד 'קפץ' עליה. מצבו הכלכלי לא

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואר אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל אביבה בת איירין ע"ה זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בת יפה ע"ה אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת פוחזה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן יעקב בן רחל ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה לטיף בן פרוחה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה אריה בן מרים ז"ל דוד יצחק בן פרוחה ז"ל אביבה וושי ע"ה גורג'יה בת נעימה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה אלון בן סעדה ז"ל אילנה (מחרזה) בת שרה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זורה ע"ה אברהם בן טובה ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "מסעי"

"ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם... וצרתו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה" [לג, נה].

אלפי שנות הגלות חלפו עלינו בצל המרורות אשר השביעונו אומות העולם. הגויים יושבי הארץ ניסו להתנכל לנו בכל דרך שהיא. הם לא הסתפקו בכך שביית מקדשנו חרב ואיננו, אלא גם הכותל המערבי, שריד בית המקדש, היה למורת רוח בעיניהם. בתקופה מסויימת העלימו את הכותל ולא נודע מקומו, עד שהתגלה על ידי מעשה שהיה, כפי שמספר רבי משה חאגיז זצ"ל בספרו "אלה מסעי":

לפני למעלה משמונה מאות שנה, היה שר ערבי יושב ב'מחכמה', כלומר בבית המשפט שלהם, אשר היה ממוקם בהר הבית, והנה הבחין באשה זקנה. הזקנה היתה נראית בת תשעים או יותר, בקושי רב גררה את רגליה, אולם לא ויתרה על סחיבת סל האשפה. בעודו עוקב אחריה, הבחין לתדהמתו שהיא מרוקנת את סל האשפה שלה מתחת לחלונו, והולכת. זעם השר, ושלח במהירות את שומריו לתפוס אותה ולהביאה אליו.

תוך רגעים ספורים עמדה הזקנה לפניו, רוטטת מאימה. "מי את?" – שאל הערבי. "הנני נוצרייה מבית לחם" – השיבה בשפל קול. "ומבית לחם הגעת עם סל האשפה שלך, כדי לשפוך אותו מתחת לחלוני?" – לא הצליח לכלוא את השתוממותו ואת כעסו על התנהגותה המשונה. "אל נא באפך" – הזקנה רעדה בכל גופה – "יש לי צוואה מאבותיי להביא את האשפה לכאן, ולזרוק אותה דווקא כאן..." "דווקא כאן?? מה יש כאן?"

"אינני יודעת בדיוק. במשפחתי עברה מסורת שכאן היה בית המקדש של היהודים, וביום שיגלו אותו ויבנו אותו, יגרשו אותנו מכאן. לפיכך אנו מכסים את המקום בערמות אשפה כבר שנים רבות".

בתקופה זו שררה יחסי ידידות בין היהודים והמוסלמים. עדות לכך אנו מוצאים בדברי הרמב"ם המספר אודות הצעה שהציעו המוסלמים לחכמי היהודים – לקבל את הר הבית, ולבנות עליו את בית המקדש. הצעה זו נדחתה, כמובן על ידי החכמים, שהרי הקב"ה גזר עלינו שנגלה, ואין אנו יכולים לשוב לבית הזה, עד שלא יבנה לנו אותו, שנאמר: "בונה ירושלים היי", וכן אומרים בתפילת "נחם": "כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה". מכל מקום, עצם ההצעה הזו מעידה על יחסי הידידות שהיו קיימים באותם ימים בין יהודים לערבים. ידידות, אשר הביאה אותו להחליף לפתרון התעלומה.

שלח השר את פועליו לחפור בין הררי הזבל. לאחר עבודה מאומצת נראו שרידי אבנים מבצבצים, אך העבודה היתה עדיין רבה ביותר. החליט, אפוא, השר על דרך פעולה מתוחכמת – הוא הטמין כמה מטבעות זהב בתוך הרי הזבל, ושלח אנשים שיפיצו שמועה, כי בתוך התל מתחת ל'מחכמה' יש מטבעות זהב, וכל הרוצה ליטול יבוא וייתול. כדרכה של שמועה, ועל אחת כמה וכמה במזרח התיכון... התפשטה הידיעה במהירות והציתה את הדמיון. מירושלים, ומכל הכפרים והערים הסמוכים, נהרו המוני אנשים. זה בא בכדו, וזה בא בחביתו... הם החלו לנבור באשפה, ולפנות אגב כך את הפסולת שהצטברה שם שנים ארוכות. אחת לזמן מה צעק אחד: מצאתי!!!... ובבת אחת הוגבר קצב העבודה. אנשים חפרו וחפרו בכל הכח, עד שהחשיך היום.

בלילה הגיע השר, זרק בחשאי עוד כמה מטבעות זהב, ולמחרת עבדו ההמונים במרץ רב. ימים רבים נמשכה עבודת הפינוי, אך בסופו של דבר נוקה כל השטח, והכותל המערבי שב ונגלה לעיני כל (דורש ציון). "ערים לשבת" [לה, ב]. נהי דאין להם נחלה בית דירה מיהא צריכי (חזקוני).

ראובן הסובל מדוחק כלכלי, שכר מספר שנים יחידת דיור קטנה, ודר בה עם בני משפחתו באי נוחות וצפיפות. באחד הימים נודע לו על דירה די מרווחת בת ארבעה חדרים, העומדת להשכרה ב'מחיר מציאה' הנמוך בהרבה ממחיר השוק. לאחר שראובן התרשם מהדירה וחתם עם בעל הדירה על חוזה השכירות, הופיע שמעון, שכן בבניין מהקומה העליונה, וסיפר לראובן: "מזה תקופה ארוכה אני מחפש דירה בקרבת מקום, עבור הוריי הישישים. כאשר ידורו כאן בסמוך אלי, יהיה לי הרבה יותר קל לטפל בהם ולסעוד אותם..."

והנה, רק עתה נודע לי שישנה כאן בבניין דירה להשכרה... כמדומני שיש לי זכות להשכירה מדין 'בר מצרא'!! [מהו דין "בר מצרא"? - ובכן, נאמר בתורה (דברים ו', י"ח) "ועשית הישר והטוב", ומפסוק זה אנו למדים, שרצון הבורא יתברך הוא שאנשים יתנהגו זה עם זה לפנים משורת הדין. ולפיכך, תיקנו חז"ל (ב"מ ק"ח). ששדה העומדת למכירה, ואחד מבעלי השדות הסמוכים אליו (המצרנים) רוצה לקנותה, כיון שהדבר יועיל עבורו מאוד בכך שיהיו נכסיו קרובים זה לזה, הדין הוא שהוא קודם לכל קונה אחר, משום שרווח זה לא יוכל להשיג במקום אחר, ואילו הקונה האחר יכול לקנות שדה במקום אחר. ואף אם כבר קנה אדם אחר את השדה, המצרן יכול לתת לו את המעות ששילם בעד השדה ולהוציאה מידו. דין מצרנות קיים גם בבתים, מפני שהמצרן יכול לחבר את תשמישן של הבתים].

שואל אפוא ראובן, האם עלי להניח לשמעון לשכור את הדירה עבור הוריי?

השיב מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

קיימות ג' סיבות לכך ששמעון אינו יכול לזכות בדירה מדן בר מצרא:

(א) דווקא בדירה סמוכה שייך בר מצרא, באופן שיכול המצרן לחבר את שתי הדירות לדירה אחת.

(ב) גם אם מדובר בדירה סמוכה, בכל זאת בנידוננו לא שייך דין בר מצרא, מכיון שדווקא כאשר המצרן קונה את הדירה עבור עצמו (כדי שידור עם בני ביתו בשתי הדירות כחטיבה אחת) שייך בר מצרא, אך כאשר קונה עבור אחרים, כגון שקונה על מנת שידורו בדירה סמוכה קרוביו, אין בזה דין בר מצרא. (אולם יעויין ב'פתיח חושף' מצרנות פרק י"א הערה ק"ג).

(ג) מבואר בשו"ע (חו"מ סי' קע"ה סעי' נ"ט) שהשוכר בית מבעל הבית, ובא המצרן ורוצה לשכרו, הדין הוא שאינו יכול לסלק את השוכר, משום שדין בר מצרא שייך רק במכירה ולא בשכירות. (ועיי' בט"ז ובסמ"ע).

לאור הדברים, ראובן אינו חייב להניח לשמעון השכן לשכור את הדירה. ונראה שאין כאן אפילו מידת חסידות לוותר לשמעון (לאור מצבם הדחוק של בני משפחת ראובן). אולם, סיים מו"ר שליט"א: אם ראובן ורעייתו יוותרו, הם יהיו שותפים למצות כיבוד הורים של שמעון (ופירו מתוק).

"ואביא אתכם אל ארץ הכרמל לאכול פריה וטובה ותבואו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה" [מתוך ההפטר].

תיבת 'כרמלי' נחלקת לשני חלקים: 'כר', שהוא שטח מכוסה תבואה, ו'מלי' מלשון 'מלא' וצפוף. אם כן עולה, כי תיבת 'כרמלי' מורה על חבל ארץ מלא וגדוש בתבואה. וזוהי ארץ ישראל אשר ה' יתברך הביא אליה את עם ישראל לאכול מפריה ולשבוע מטובה. ותחת שיכירו לו טובה, הם טמאו את הארץ הקדושה ושמנו את נחלתה לתועבה. בדבריו אלו, מוכיח הנביא את אלו שאינם רוצים לדור בארץ ישראל ולשבת בה, ועם זאת מצווים כי לאחר מותם יביאום לקבורה בארץ הקדושה. עליהם אמר הכתוב: "ותבואו ותטמאו את ארצי", כלומר שהופכים את ארץ ישראל לבית קברות.

בזוהר הקדוש (פרשת אחרי מות) הובא הפסוק: "ותבואו ותטמאו את ארצי", ונכתבו דברים חמורים עד מאוד, כלפי אדם הדר בימי חייו בחוץ לארץ, ומבקש להיקבר לאחר מותו בארץ ישראל. כתב שם הזוהר, כי כאשר מביאים מת מחוץ לארץ וקוברים אותו בארץ ישראל, הקב"ה גוער בו על שלא רצה לדור בארץ ישראל בחייו, ורק לאחר מותו חושק הוא להיקבר בעפרה. והובא שם, כי הן הנפטר והן המביאים את גופו לארץ ישראל, לא יקומו עם שוכני עפר בתחיית המתים, רחמנא ליצלן!

ביום כ' באייר שנת תש"ך, הובא גופו הטהור של הרב חיד"א זצ"ל ארצה, ונטמן בהר המנוחות בעפר הארץ הקדושה. החיד"א נולד בירושלים בשנת חפ"ד, ונפטר בשנת תקס"ו. במהלך חייו הוא נאלץ לצאת לחוץ לארץ כדי לאסוף כספים עבור עניי ירושלים. במסעותיו המרובים והארוכים ביקר החיד"א בכל רחבי תבל והגיע לתוניס, למצרים, לקושטא, לאיסטנבול, ליוון, לסלוניקי, לרוסיה, לרבות ממדינות אירופה, ואפילו לאפריקה. במשך שני העשורים האחרונים לחייו, שימש החיד"א ברבנות בעיר ליוורנו שבאיטליה, אשר בה הסתלק לבית עולמו ובה הובא למנוחות.

בטרם הסתלקותו מן העולם, ביקש החיד"א שכאשר תגיע שעת הכושר, יעלו את עצמותיו לארץ ישראל. מאחר שהדבר לא התאפשר בעת פטירתו, קברו אותו בארון אשר הונח בתוך ארון שני. זאת על מנת שבמידה והארון החיצוני ירקב, יוותר הארון הפנימי בשלמותו, וכך יהיה ניתן להעלות את גופו הטהור לארץ הקודש. במשך קרוב למאה וחמישים שנה נותר גופו הטהור של החיד"א טמון בבית העלמין של העיר ליוורנו שבאיטליה. אולם, "רצון יראיו יעשה", עד שבשנת תש"ך כאמור התעוררו יהודים מבני העיר ליוורנו, בעצה אחת עם רבני ירושלים, לקיים את צוואת הצדיק ולהעלות את עצמותיו ארצה.

בדחילו ורחימו פתחו את קברו של החיד"א, הוציאו את הארון החיצוני, חילצו מתוכו את הארון הפנימי שנותר בשלמותו, והניחוהו בארון שלישי. לאחר מכן העלו את שני הארונות למטוס, בדרך לארץ הקדושה. כשארונו של החיד"א הגיע לארץ שדה התעופה היה מלא מפה לפה, והמה מיהודים נרגשים אשר באו לחלוק כבוד לצדיק. היתה זו הפעם הראשונה שבה מלאו וגדשו יהודים שומרי תורה ומצוות מבני ברק ומירושלים את שדה התעופה. נכחו עשרות אלפי איש וכוחות המשטרה נערכו מראש על מנת לשמור על הסדר במקום, ולכוון את האלפים אשר באו לקדם את ארונו הטהור של הצדיק. אחד השוטרים שהתפלג על המהומה הרבה, פנה למפקדו ושאל, מה קורה פה, למה כל הדתיים הגיעו לשדה התעופה, אני לא יודע, השיב המפקד, אמרו לי שזו חידה. המפקד, שהיה בור ועם הארץ, שמע כי ההערכות כונתה בשם 'מבצע חיד"א', וסבר לתומו כי מדובר בחידה בלתי מופענחת. הוא לא הבין כי חיד"א אלו ראשי התבות של שם הצדיק אשר ניקרה רבי חיים יוסף דויד אזולאי. לאחר קבלת הפנים שנערכה בשדה התעופה, הובל ארונו של החיד"א לירושלים, והועמד בבית הכנסת ישורון. במשך לילה שלם ספדו לצדיק, היללו את מידותיו ושיבחו את מעשיו. למחרת היום, לקראת שעת הצהריים, ליוו את הארון לבית העלמין שבהר המנוחות.

החיד"א היה אחד המחברים הפוריים ביותר בכל תולדות עם ישראל. הספקי הכתיבה שלו היו מבהילים ובלתי ניתנים להשגת אנוש. הוא זכה לחבר כששים ספרים בנושאים שונים, אשר רבים מהם מכונים על שם איברי האדם כגון 'עין זוכר', 'לב דוד', 'ברכי יוסף', 'ציפורן שמיר' ועוד. על ההגדה של פסח לבדה כתב החיד"א שישה חיבורים, ועל ספר התהילים כתב שלושה חיבורים, אשר אחד מהם מכונה בשם 'יוסף תהילות'.

כפי הידוע, שמו העיקרי של החיד"א היה דוד, ורק בעת חוליו הוסיפו לו את השמות חיים ויוסף. והנה החיד"א מביא את הפסוקים הנושאים את שמו ועוסקים בעניין העלייה לבית ה' ולירושלים עיר הקודש. וכאילו לא די בכך, הוא מוסיף וכותב כי כאשר אדם נכנס לירושלים התחתונה, מכניסים אותו לירושלים העליונה! נראה, כי היות והחיד"א נולד בארץ ישראל, ונאלץ לעזבה לצורך עניי ירושלים, הותר לטמנו בעפר הארץ הקדושה. זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מול ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מליון ז"ל, לע"נ רבקה בת שרה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ב מנחם אב תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:03 תל-אביב: 7:18 חיפה: 7:11 מוצאי שבת: ירושלים: 8:18 תל-אביב: 8:20 חיפה: 8:21 ר"ת: 8:54

פרשת מסעי

איסור הנופה

"איך להציל בלי להחניף..."

סיפר הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל: בשנת תרס"ג כשעלתה עיירת ראדין באש, הקים החפץ חיים וועדת הצלה, כדי להקים מחדש את העיירה ולשקם את המשפחות. בין היתר שלח קריאת עזרה לעיתונים שונים. הוא נזקק אז לכתוב לעורך עיתון שהיה ידוע כאפיקורס. ולכן התלבט בזה קשות: מצד אחד עשויה הפרסומת בעיתון להכניס סכום הגון עבור המשפחות השבורות. אך מאידך גיסא הרי כדי שישכים העורך לסייע בתעמולה, צריך להחניף לו. באיזה תוארים הוא יפנה לרשע הזה?

מספר ימים של ספיקות עברו על הח"ח, עד שמצא ביטוי מתאים שיתקבל בהבנה אצל העורך, וגם לא יעניק לו תארי שקר וחנופה. גם לאחר שכבר שלח את המכתב מכתב קריאת ההצלה, עדיין דאג הח"ח, שמא בכ"ז לא נזהר די הצורך והחניף לרשע בסגנון שלא היה בו משום הכרח.

הח"ח חייו ופעלו

מכתב ללא חנופה...

מעשה אירע בת"ח שנזקק לנסוע עם ילדו לטיפול רפואי בבית חולים בחו"ל. ביקש הלה עזרה מהגאון **רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל** שישפיע על מקורביו שיסייעו בידו כאשר יגיע לעיר בה נמצא בית החולים.

כמובן שרבי יחזקאל נרתם מיד לעזרתו. הוא נזכר ברבה של קהילה הסמוכה למקום, שהיה פעם תלמידו ויש לו עליו השפעה. ישב והחל בכתיבת האיגרת בה פניה נרנשת להשיג עזרה לאורו ת"ח. אלא שמיד בתחילת הכתיבה נזכר שאותו רב אליו הוא פונה, אין רוח חכמים נוחה הימנו עד כדי שא"א לתארו בתואר "הרב".

לא ידע רבי יחזקאל לשית עיצות בנפשו: לכתוב "הרב" א"א שהוא נגד האמת, וממילא כל שבח כזה לאדם שאינו ראוי לו, יש בו משום חנופה, ואילו לפנות אליו ללא תואר כלל, גם זה אי אפשר...

כמו תמיד היתה גם הפעם תפלתו שגורה לו על פיו, וכבן המתחטא לפני אביו, שם יהבו על בוראו, ומן השמים השיאו לו עיצה טובה: המכתב נכתב בשפה האגלית, והפניה היתה ממילא בתואר "ראב"י", וכידוע תואר זה אינו מוסב דווקא על מי שראוי להקרא רב.

חשוקי חמד

לא להחניף לרשע [ולא לשבחו על מעשיו הרעים כדי למצוא הן בעינינו]!

נלמד מהפסוק: "ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי הדם הוא יחניף את הארץ" (פרק לה-לג)

ואמרו חז"ל בספרי: ולא תחניפו את הארץ – הרי זו אזהרה לחניפין. וכתב בספר יראים (סימן נה): צוה יוצרנו בפרשת ואלה מסעי "ולא תחניפו את הארץ" וסמך ליה "ולא תטמא את הארץ" מאלו למדנו שהמחניף נקרא מטמא את הארץ ועובר בשני לאוין "ולא תחניפו" ו"לא תטמא" וגורם לשכינה שתסתלק מישראל.

מספרים חז"ל בגמרא (ברכות כח). שכאשר העבירו את רבן גמליאל מנשיאותו וביקשו למנות תחתיו את רבי אלעזר בן עזריה, הלך רבי אלעזר להמלך באשתו, ואמרה לו "דלמא מעבירין לך". כלומר: כשם שהעבירו את רבן גמליאל עלולים הם להעביר גם אותך מהנשיאות.

השיב לה רבי אלעזר "למשמש איניש יומא חדא בכסא דמורקא ולמחר ליתבר" [=ישתמש אדם יום אחד בכוס זכוכית יקרה, אף אם תשבר למחרת]. והיינו, שכדאי להיות נשיא אפילו לזמן מועט.

תשובתו של רבי אלעזר לכאורה תמוהה: וכי היה כל כך מתאוה לשררה עד שכדאי לו אפילו יום אחד? ולאידך גיסא יש לתמוה על טענתה של אשתו: מה רע להיות נשיא אפילו רק יום אחד, הרי זה יותר טוב מכלום?!

ביאור נאה בזה הביא הגאון **רבי יוסף שאול נתנזון זצ"ל** (בעל השואל ומשיב): אשתו של רבי אלעזר טענה לו כי לאחר שימננהו לנשיא יהיה שרוי כל הזמן בחשש שמא יעבירו גם אותו מנשיאותו, וזה עלול לגרום לו להחניף לאלו שמיננהו, ואז יצא שכרו בהפסדו.

על כך השיב לה רבי אלעזר שאין חשש פן יחניף להם, משום שאין לו כל תאוה להשאר בשררה הזו, וזהו שהביא לה את המשל מכוס הזכוכית, כי די לו גם אם רק יום אחד יהיה בנשיאותו, ובלבד שלא להחניף.

לדעת המאירי (בפירושו לגמרא סוטה מא): כל שמחניף את הרשע לשבחו בדברים המקולקלים היוצאים מתחת ידו, הרי הוא כמוהו, שהרי השומעים סומכים עליו ונגררים אחרי מעשיו הרעים. ומה שאמרו מותר להחניף את הרשעים בעולם הזה, פירושו לכבדם במקום שאין בו חילול ה', ואף זה לכוונה שלא יזיקוהו. ואף יעקב אבינו כשהחניף לעשיו מפני יראת הייזק, אף הוא נתכוון לאיים עליו להטיל אימתו עליו.

עלון "איש לרעהו" פרשת מסעי הוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה

מרת דאלא נחמה בת ר' שמואל משה מנדל-פישר ע"ה

שיום היאהרצייט חל ביום ד' מנחם אב

הוקדש ע"י הילדים משפ' אסתר בילדר-בני ברק, משפ' מרדכי מנדל-וינה, משפ' יצחק פישר-פתח תקוה, משפ' יפה הרשקוביץ-נהלים

להסתפק במה שחננו השי"ת ולא לרדוף אחר המותרות!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "ויכתוב משה את מוצאייהם למסעייהם עפ"י ה' ואלה מסעייהם למוצאייהם" (פרק לג-ב)

מלמדינו הכתוב שיסתפק האדם במה שהכרחי לו ביותר, ואל יבקש המותרות הן באכילה והן בלבוש. שזהו היסוד למי שרוצה לזכות בכתר תורה ולעבוד את השי"ת. הוא שנאמר "ויכתוב משה את מוצאייהם למסעייהם על פי ה'" - כלומר אם תהיינה ההוצאות לצורך המסע לעולם הבא, - זהו עפ"י ה', ואלה "מסעייהם למוצאייהם" - המסעות של האדם לטלטולו ממקום למקום צריכים להיות "למוצאייהם" - רק להוצאות ההכרחיות ולא להתעשר ולמלא תאוותיו. (עפ"י מעם לועז - כסף נבחר)

ההסתפקות במועט, לא רק לעולם הזה היא טובה ומועילה אלא גם לעולם הבא! וכפי שכתב רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו חסדי אבות) כי יש לו להסתפק במועט רווח גדול בעלמא דקשוט, לפי מה שכתוב בספר משפט צדק, כי ידוע שהקב"ה מעניש במדה כנגד מדה.

מעטה, כאשר יגיע לעולם האמת אדם שלא היה לו כלל מדת ההסתפקות בעולם הזה, אלא הרבה במותרות בריבוי אכילה ושתייה ובמלבושים רבים ויקרים, יתבע ממנו הקב"ה: הראה לנו תורה ומצוות שהרבית בעולם הזה. ואז ישחר משחור תארו כי בוודאי אין בידי תורה ומצוות כפי חיובו בעולם הזה. ויוצא דינו קשה רח"ל.

ואולם אם חי האדם במדת ההסתפקות ולא היה נבהל לקנות הון. אזי אחרי פטירתו אומר הקב"ה לבית דין של מעלה להקל בדינו, כשם שהוא הסתפק במועט בעולם הגשמי שהטבתי עמו, והיה נחשב בעיניו המעט להרבה, כך מעט התורה והמצוות שעשה, יחשבו בעיני להרבה, מדה כנגד מדה.

נמצא לפי"ז, שמי שיש לו מדת ההסתפקות ושמו בחלקו, ירוויח כפלים: א) יהיה לו טוב בעולם הבא כשעשה מעט זכויות יחשבו לו להרבה. ב) גם בעולם הזה יהיה מאושר, שינצל מעצב ודאגה מכיון ששמו הוא בחלקו.

בזה תבואר אמרת חז"ל (אבות פ"ד-א): איזהו עשיר השמח בחלקו, שנאמר "גיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך". פסוק זה כולל ב' המעלות: א) "אשריך בעולם הזה" - כי אתה שמח בחלקך ואינך שואף ליותר מ"גיע כפיך". ב) מלבד זאת "וטוב לך לעולם הבא" - כי על ידי כן מעט הזכויות יחשבו לך כהרבה מדה כנגד מדה.

על הפסוק בפרשת כי תצא "לא יחבול רחים ורכב" (דברים כד-ו) מעורר הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בדברים נוקבים ואקטואליים גם לזמננו, בזה הלשון:

"וכאן מצאתי מקום להעיר, על מה שנהגו בשנים האחרונות, שאנשים בלתי אמידים, ואפילו עניים, לווים וממשכנים את כל אשר להם, כדי לעשות סעודות גדולות למאות אנשים לרגל מאורע כל שהוא במשפחה, ואין צריך לומר בשמחת בר-מצוה, נישואין, אירוסין, גם לפניהם ולאחריהם... וקונים דירה ורהיטים, בגדים ותכשיטים ומבזבזים על כל זה לא רק כל אשר להם, אלא פושטים את היד לקבל נדבות על "הכנסת כלה", ואפילו על "הכנסת חתן". - וכל זה אינו מספיק למותרות עד... שפושטין גם את הרגל למלואים, שהלוו להם על דברים "נחוצים" כאלה".

בנעלים קרועות...

בתקופה שאחר השואה, היה עסוק כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל לשקם את הנפשות ההרוסות, ברוחניות ובגשמיות, ולהקים מוסדות לשארית הפליטה. במשך כל ימות השבוע לא הפשיט את בגדיו מעל גופו. במנעלים קרועות של חיל ה"ווערמאכט" עשה את נדודיו, כשהוא מסרב בתוקף להצעת מקורביו, שיזמינו בעדו מגפים חדשות ונוחות. "כאשר יזמינו בעד כל הפליטים נעלים חדשות, יעשו גם עבורי"... אמר.

לבסוף הערים עליו איש ממעריציו, ר' משה אליעזר איינהורן ז"ל, אשר הזמין ורכש עבורו נעלים משובחות אצל סנדלר מומחה במינכן. נכנס האיש אל חדרו בלאט לפנות בוקר, כשהוא נרדם לאונסו ועינו נעצמו לשעה קלה, וסילק משם את מנעליו הקרועות, הציב במקומן את החדשות. כשהקיץ הרבי התמרמר מאוד על שלקחו ממנו את הנעלים הישנות, אולם שוב לא היתה לו ברירה, והוא נעל במקומן את החדשות...

לפי האש

הנאה יתירה בעולם הזה...

הגרמ"ד סולובניצ'יק זצ"ל סיפר בשיחותיו על ההסתפקות שהונהגה בבית אביו **הגרי"ז** זצ"ל: "בביתו לא הסכים אבינו להכניס מקרר, אלא השתמשו בבולקים של קרח, עד לאותו מעשה שאירע:

שנה אחת היו שבת וחג השבועות סמוכים זה לזה והחום היה גדול מאוד. הלכנו לחפש חתיכת קרח כדי לשמור בה את הדגים שיתקיימו לשני הימים, אבל כבר לא היה אפשר להשיג קרח והוצרכו לנסוע לגבעת שאול שהיה שם בית חרושת לקרח.

ואולם רק סמוך לשבת השגנו איזה חתיכת קרח, אבל היא נמסה באמצע היום והאוכל לא נשאר טרי והתקלקל ולא ידעו מזה, ולאחר שאכלו ממנו היה לכולם חולי מעים. כשראה אבינו שזה כבר יכול להביא לידי חולי, הסכים להכניס בביתו מקרר חשמלי. ואמר לנו: "דעו לכם כי כל הנאה יתירה כאן בעולם הזה, מורידה ומנכה מהחלק הצפון לעולם הבא!"

שעורי רבינו משולם דוד - דרוש ואגדה

"למה צריך את כל הכסף הזה?"

פעם הגיע לידי של **החפץ חיים**, סכום גדול בבת אחת של שלושת אלפי זלוטי, כפדיון ממכירת ספריו. הדבר גרם לו צער עמוק... "מדוע אני צריך את כל הכסף הזה?" שאל בצער, והוסיף: "כשריש לקיש נפטר, כל רכושו שהותיר אחריו הסתכם בחבילה של ירקות והוא קרא על עצמו: "ועזבו לאחרים חילם" (גיטין מז).

על כן, החל הח"ח לנקוט מיד בכמה פעולות של שימוש בכסף הזה לצורך הציבור, כמו הדפסת ופרסום חוברות שונות בעניני חיזוק הדת ועוד כהנה פעולות שונות לזיכוי הרבים, עד שהוציא מכיסו את הזלוטי האחרון...

מאיר עיני ישראל

"מה עושים עם כל כך הרבה כסף?"

לביתו של **הגראי"ל שטיינמן** זצ"ל נכנס מנכ"ל "מפעל הפיס" לקבל ברכה על פעילותו למען הציבור. הוא סיפר בהתרגשות כי אפשר להרוויח בהגרלת הלוטו אפילו עשרים מליון שקלים.

שאל אותו הרב שטיינמן: "מה עושים עם כל הרבה כסף? כנראה שלוקחים את הכסף לקבר או משאירים אותו כאן כדי שיהיה ליורשים על מה לריב"... הוסיף המנכ"ל להסביר כי כדי להגביר את הסיכויים לזכות יש שבוחרים מספרים לפי המזלות שלהם ולפי תאריך הלידה.

ביטל הרב שטיינמן את הדברים באומרו: "אין כזה דבר בעולם שמספרים זוכים, אלא אנשים שנגזר עליהם, הם זוכים. ולכן המספרים וה"פנטטים" זה כלום. היו פעמים שעסקים שמאוד הצליחו ואחרים רכשו אותם, וכשעברה הבעלות אליהם העסק הפסיק להצליח, כי לא העסק מצליח אלא האיש שעליו נגזר הצלחה".

חכימא דיהודאי

לקרב את החוטאים ואת הנחשלים – להדריכם ולכוונם לדרך האושר שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "והקריתם לכם ערים ערי מקלט תהיינה ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה" (פרק לה-יא)

לומדים מפסוק זה – אומר בעל חידושי הרי"ם – כיצד יש לנהוג עם אדם כזה שנכשל בעבירה חמורה, וכעת הריהו נרדף, ונפשו מרה עליו על שהרג נפש בשוגג, וכאילו אינו מוצא לו מקום בעולם. שאז מאיר לו הקב"ה פנים ואומר לו: "ושמתי לך מקום" – עדיין לא אבדה תקוותך. יש לך אכסניה בה תנצל מרודפי נפשך. בדרך זו גם עלינו לנהוג: לתת סיכוי ותקוה טובה לחוטאים. לא להתיימשך מהם, לא להרחיקם ולעזבם בדרךם הקלוקלת. אלא לקרבם, להדריכם ולכוון להם את הדרך העולה בית ה'.

לומדים מכאן מוסר-השכל שגם אם חטא אדם בחטאים גדולים עדיין יש לו תקוה להנצל על ידי שישוב בתשובה. וכמו שפירש המהרש"ם מבראשון זצ"ל את נוסח התפלה שאומרים בימים נוראים: "באין מליץ יושר מול מגיד פשע, תגיד ליעקב דבר חוק ומשפט..."

כלומר: כאשר יעמוד האדם במצב שבו חטאיו הם קשים ונוראים ביותר ונראה לו שכבר אין עליהם תשובה, ו"אין מליץ יושר" עליהם, אלא רק "מגיד פשע", בכל זאת צריך אותו עברייני לדעת שלא הכל אבוד, אלא "תגיד ליעקב" – יש לעודדו ולומר לו שיש כאן "דבר חוק ומשפט", שגם אם אינו מבין היאך פועלת תשובתו להעלותו מכזו דיוטא תחתונה, בכ"ז זהו החוק והמשפט שחוק השי"ת בבריאתו, למרות שאין בו כל הבנה והגיון שכלי.

חז"ל שואלים בגמרא (נדרים לב.): מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעבדו בניו למצרים? ומשיבים: מפני שהפריש בני אדם מלהכנס תחת כנפי השכינה, כשאמר לו מלך סדום: "תן לי הנפש והרכוש קח לך" (בראשית יד-כא), שמע ונתן לו. [ואילו היה מעבירם לעצמו, היה יכול להכניסם תחת כנפי השכינה].

תמה על כך הגרי"ש אלישיב זצ"ל (בדברי אגדה): הלא אברהם אבינו שם לו למטרה להפיץ את אור האמונה בהשי"ת וכל עיסוקיו היו להכניס נפשות תחת כנפי השכינה, וכפי שלומדים זאת חז"ל מהפסוק "את הנפש אשר עשו בחרן" (שם יד-כה), וא"כ נשאלת השאלה: היאך ויתר אברהם אבינו ביודעין על אותן נפשות שכבר היו תחת ידיו והחזירם לסדום?!

ותירץ הרב אלישיב, שבתחילה אמנם סבר אברהם שתלמידים הם כבנים, כפי שדרשו חז"ל (סנהדרין יט.). שהמלמד בן חברו תורה כאילו ילדו. ובמיוחד לוט שהיה קרוב אליו גם מצד הקירבה המשפחתית. אך כשנוכח אברהם לראות, לאכזבתו הגדולה, את שאירע ללוט שפרש ממנו ובהר לבור בסדום הרשעה, רפו ידיו, ונטה להתיימשך מפירות טיפוחיו, אמר לעצמו, אם האדם הקרוב לו ביותר שאף קלסתר פניו דומה לו, ברח לסדום, מי יערב לו שתלמידיו האחרים, שהשקיע בהם את מירב כוחו, לא יעשו כן.

זו הסיבה שכאשר נפלו לידי אותם נפשות מסדום, היה מוכן לוותר עליהם, כי דן ק"ו בעצמו: אם לוט בן אחיו שהצילו במסירות נפש, חזר לסדום, על אחת כמה וכמה שהם יחזרו...

אך התביעה שהייתה על אברהם והגזירה שבאה בעקבותיה, מלמדים אותנו שאין להתיימשך משום אדם באשר הוא. וכפי שלא התיימשך הקב"ה מבני ישראל שהדרדו במצרים למ"ט שערי טומאה וגאלם והכניסם תחת כנפי השכינה, כך-אין לנו להרחיק את החוטאים ולנוטשם בדרךם הקלוקלת, אלא עלינו לקרבם, להדריכם ולכוונם לדרך התורה והמצוות.

תפילין ותורה בקיבוץ "עין חרוד"...

ביום שני ז' סיון תש"א, נפתחה בפתח תקוה הוועידה הארצית השלישית של אגוד"י, אשר כל דיוניה עמדו תחת רושם אימי השמדת יהודי אירופה. מאות רבנים, באו אל הוועידה בלב שבור ורוח נכאה, כדי לדון במצב הרוחני של יהדות התורה בארצנו הקדושה.

בועידה זו עמד הרב מפוניבז' – הגרי"ש כהנמן זצ"ל וזרק לחלל את סיסמת הכנף המפורסמת שלו:

"כיתבו תפילין ומצוות לילדי "עין חרוד" (קיבוץ חילוני). עוד נצטרך להקים "חידרים" וישיבות עבור ילדי "נהלל"! (גם הוא קיבוץ חילוני).

שאל אותו בנו, מנין לו הבטחון והוודאות הגמורה בהכרזתו על "מניחי תפילין ולומדי תורה בעין חרוד"? (חזון שכידוע התגשם). השיב לו בפשטות: "מן התורה! מן הכתוב "לבלתי ידח ממנו נידח!" וכשם שאנו מאמינים ב"אנכי ה' אלוקיך", באותה מדה עלינו להאמין בפסוק "לבלתי ידח ממנו נידח" מפני ש"תורה אחת היא!" **הרב מפוניבז'**

מכתב אחד במועד הנכון...

מסירותו ואהבתו של הגאון רבי ניסים טולידאנו זצ"ל (ראש ישיבת שארית יוסף) לתלמידיו, היו לשם דבר. ממש כאבא לבניו. והרי דוגמא אחת מיני רבות:

לפני כארבעים שנה הגיע לישיבה בחור שהתגורר ליד קיסריה ובא מבית שאינו חרדי. הוא לא הגיע מתוך השלמה, וכל העת התלבט האם להמשיך בישיבה או ללכת לצבא. לבסוף החליט לקום ולעזוב את הישיבה. הוא הודיע זאת למשגיח, ולמחרת בבוקר יצא מהישיבה ובידו המזוודה.

והנה בצאתו פגש בדורך שנכנס באותו רגע כדי להביא מכתבים. הבחור הסתקרו: "אולי יש מכתב בשבילי?" הדורך נתן לו את הערימה, ופתאום כן! הוא מצא מכתב שממוען אליו. היה זה מאת... ראש הישיבה רבי ניסים טולידאנו ששהה אז באמריקה למען הישיבה.

הבחור לקח את המכתב והתקדם לתחנה כאשר הגיע לתחנה קרא את המכתב: "ידידי אהובי, חביבי יקירי..." כך נפתח המכתב שכולו איכפתיות לתלמיד. "מה שלומך? אני דואג לך וחושב עליך מרחוק. אני יודע אלו נסיונות אתה עובר ובטוח שקשה לך..." ועוד כהנה וכהנה מלים הפורטות על נימי הלב.

הבחור נדהם למקרא המכתב. המלים המרצדות ריצדו אל מול עיניו הדומעות ואז אמר לעצמו: "בכזה ראש ישיבה זכיתי? אם כן אני חוזר!" הוא חזר לישיבה והמשגיח שכבר השלים עם עזיבתו, התפלא לראותו... הבחור הראה לו את המכתב שהיה בשבילו כמים קרים על נפש עייפה.

בעקבות המכתב הזה, נשאר גם אחיו של הבחור בישיבה, וגם שתי אחיותיו נישאו לבחורים מהישיבה! ארבעה בתים ניצלו בזכות מכתב אחד של ראש הישיבה שהגיע אל הבחור בס"ד במועד הנכון.

הלמות עמלים

"הכל מכוחה של דרשה אחת שלכם"...

סיפר אחד המשגיחים בישיבה גדולה: יום אחד עוצר אותי בדרכי יהודי חרדי לא מוכר ומספר לי: "פעם עברתי ביום תשעה באב ליד ביתו של ר' יעקב לוינסון (באנגליה), אשר תמיד מתאכסנים אצלו עשרות משולחים, והנה שומע אני שמישהו דורש בשפה האנגלית. העניין משך אותי, נכנסתי והאזנתי.

"כבוד הרב הוא זה שמסר את הדרשה. אותו זמן הייתי רחוק מיהדות כרחוק מזרח ממערב. אשתי היתה גויה רח"ל, וממילא שני הילדים שלנו היו גוים. הייתי עשיר. היו לי שני "סופרמרקטים" גדולים שהיו פתוחים בשבת, אבל לאחר ששמעתי את הדרשה הושפעתי ממנה הרבה והחלטתי לחזור בתשובה.

הלכתי וגיירתי את אשתי וילדי, ואף מכרתי את כל עסקי ועליתי לארץ ישראל. כאן קידשתי את ביתי בכל המובנים והבנים שלי כבר לומדים בישיבות קדושות, והכל מכוחה של אותה דרשה שלכם! דרשה שהצילה אותי ואת משפחתי!..."

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

'איפה מוצאים אנשים כאלו?'

סיפור 1

אספר לכם את ש'בדידי הוה עבדה' - כך פותח שולח הסיפור שיחיל' (שמו שמור במערכת).

בחג הסוכות האחרון, תשפ"ב, בניתי סוכה בחצר הבנין. לאחר החג רציתי להשאיר את הסוכה עומדת, כדי שתשמש עבורנו בינתיים מעין מחסן (הצפיפות. אתם יודעים). אמנם, הסוכה הסתירה חלון של שכן... כמובן מאליו שהשכן צדק לחלוטין כאשר ביקש לפרק את הסוכה!

במצוקתי כי רבה ניגשתי אל השכן ואמרתי לו: 'אתה צודק במאת האחוזים. במאת האחוזים! עלי לפרק את הסוכה, אך יחד עם זאת תרשה לי בבקשה להסביר לך את התועלת העצומה שיש לי מנוכחות הסוכה. אם גם לאחר מכן תבקש שאפרק אותה, כמובן שאעשה זאת באופן מיידל'.

השכן הקשיב למה שאמרתי ו...החליט לוותר!

* * *

חשבתם שכבר שמעתם מה זה "שכן טוב"? עדיין לא התחלתם לשמוע!

יום אחד הוא ניגש אלי ואומר שברצונו לתת לי 1,000 ₪.

נדהמתי מהרעיון ורציתי להבין מה מסתתר מאחוריו...

לא ארכו הימים והסוד התגלה:

השכן הזה החליט לוותר מכל-הלב על ענין הסוכה - אבל מידי פעם התעוררה בליבו, בכל-זאת, תרעומת... כיון שכן קיבל על-עצמו שבלי נדר הוא יעניק לי 1,000 ₪.

וכל זאת למה?!

ידוע יסודם של בעלי-המוסר שכל שאתה מעניק יותר, כך אתה גם אוהב יותר. חשב לעצמו השכן: 'אם אעניק לבעל הסוכה סכום כסף משמעותי, ממילא גם התרעומת תישכח מליבי!'

איפה מוצאים אנשים כאלה?!

מי כעמך ישראל!

סיפור 2

ישבו להם מספר כפריים יחדיו. וכאשר כפריים יושבים

יחדיו מקומו של "המשקה" כמובן לא נפקד...

לא שהם השתכרו, מה פתאום! רק התבשמו מעט. לקראת הכוסית השלישית, כאשר אָדִי האלכוהול של השניים הקודמים החלו להתפשט במוח, פנה כפרי ושאל את חברו: "האם אתה אוהב אותי?"

"בוודאי שאני אוהב אותך!" השיב החבר בכנות ומתוך שכנוע פנימי עמוק.

"האם אתה יודע מה חסר לי?!" הוסיף הראשון ושאל. והשני משיב בתימהון: "מאיפה אני יכול לדעת מה חסר לך?!"

"אז אם אתה לא יודע מה חסר לי" - סיכם הראשון את הנושא - "איך אתה טוען שאתה אוהב אותי?!"

לאותה שיחת רעים האזין במקרה הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב ז"ע. מתוך שיחתם - אמר רבי משה לייב - למדתי את מידת אהבת ישראל בבחינתה האמיתית:

לדעת ולהרגיש מה חסר לחבירו!

חידה ידועה שואלת: האם דייג אוהב דגים? התשובה היא כמובן חיובית, אלא שאז צצה לה השאלה הבאה: אם הוא אוהב אותם אז למה הוא עוקר אותם ממקום חיותם, הורג אותם ואוכל אותם?!

התשובה הפשוטה היא שהוא לא אוהב דגים - הוא אוהב את עצמו. ו"עצמו" אוהב לאכול דגים... כלומר, מכיוון שבכוחו של הדג למלא אצלו חסרון מסוים - אם של רעב, ואם של צורך בפרנסה - לפיכך הוא "אוהב" את הדג.

באותה מידה יכול אדם לדמיין שהוא אוהב את חבירו - בו בזמן שהוא בסך הכל אוהב את עצמו. בדיוק כמו הדג גם החבר ממלא לו חסרון מסוים. קיצור-הדברתי נזקק האדם לקְבָרָה, והחבר הוא זה שמספק לו צורך הכרחי זה. לפיכך הוא אוהב את חבירו, אך ככלות הכל זהו מילוי של צורך עצמי.

מתי נבחן האדם אם אהבת ישראל שלו אמיתית? כאשר מטרת החברות להשלים את חסרון הזולת ולא את חסרון עצמו. הוא אשר למד רבי משה לייב מאותו משפט כפרי קצר וחכם: "אם אתה לא יודע מה חסר לי איך אתה טוען שאתה אוהב אותי?!"

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

442

פרשת מסעי תשפ"ב

המנהל מוציא מול עיניו של חברי את הדף שהוא עצמו חיבר...

"אתה רואה? ברגע שאתה מוציא חומר אין לך שליטה עליו. לך תגיד שאתה הוא זה שחיברת אותו..." כך שח לי חברי.

המשכתי בדרכי, דרך לא דרך, אבל עם הזמן קלטתי שאני חי בטעות. חברי צוות ומלמדים נוספים ספרו לי על הדילמה של העברת חומר. אמרו לי שגם להם היה קשה בהתחלה, אבל הם התגברו, ורוויים נחת.

"תאר לעצמך!" אמר לי מלמד אחד, "איזה זיכוי הרבים זה!". אתה עובד בשביל עשרים וחמישה תלמידים, ובסוף נהנים מזה מאות ילדים! אתה זוכה להחדיר יהדות, בזכותך לומדים טוב יותר את התורה הקדושה. אין לך מושג כמה זכויות אתה אוסף עם כל תלמיד שמציץ בדף עבודה שאתה חיברת! זהו 'מכרה זהב!'".

אבל אני, שידעתי שהעבודות שלי 'שוות זהב', הייתי עמוק ב'מכרה'... בבור שחור שלא נותן לאף אחד להתקרב אלי.

תמיד כששמעתי סיפורים על עשירים קמצנים לא הבנתי אותם. למה שלא יתנו צדקה? זה לא על חשבון האוכל שלהם, לא על חשבון התענוגות שלהם, הכסף סתם שוכב להם בבנק, אז למה שלא יתנו? אבל כשהתחלתי להרגיש כמה קשה לתת חומר שעבדתי עליו, למרות שזה לא כסף, אבל זה נכס רוחני שהשקעתי בו כוח, מוח וזמן - כבר הצלחתי להבין את התחושה שלהם, למרות שעדיין לא הצדקתי דרך זו...

איך שלא יהיה, הלב שלי נותר אטום וחתום, ממאן להיפרד מכל פיסת עיצוב או סיכום, הבנתי שאני בבעיה. את הבעיה ניסיתי לפתור כמו שפותרים בעיות. התפללתי ליוצר הלבבות והמבין לכל המעשים, ובקשתי ממנו שיעזור לי להתגבר על היצר הרע הזה של שמירת היחודיות, שיפתח לי את הלב ואת היד, ויתן לי כוח לעזור לחברים ולמלמדים, ולהעניק ממתנותיו שנתן לי, הלאה. כי הרי באמת, לא כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה, אלא מתנת הבורא. ברצוני הקב"ה נותן לי את כשרון המעשה, וברצוני הוא לוקח אותי, חלילה. אני רק צינור, ועלי לאפשר זרימה טובה בין הרעיונות שעולים במוחי בסייעתא דשמיא, לבין האנשים שיכולים להיעזר בהם.

ויכתב משה את מוצאייהם למוסעיהם על פי ה' (לג, ב)

לא לחינם אמר 'ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה', אלא להורות כי פי ה' ורוחו הולכת עימנו באלו הגליות והמסעות כמו שהיה עם אבותינו בצאתם ממצרים. וזה חיותנו וקיומנו ועל פיו אנו חיים, ולא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' (צנור המור)

למרות שהאמונה בהשגחה פרטית היא מיסודות היהדות ועליה חונכנו כבר מקטנות, מ"מ מדהים ומרגש לחוש כל פעם מחדש את יד ה' המנהיגה אותנו בחיי היום יום. המעשים הבאים המסופרים מפי בעלי המעשה נותנים לנו לטעום מעט מהתחושה הזאת.

* * *

מספר מלמד בת"ת: "ארבע עשרה שנה שאני עוסק במלאכת הקודש, מלאכת החינוך, ואני משקיע במלאכה זו את כל הכישורים שה' חנן אותי בהם. אני עובד ביסודיות, לומד את החומר היטב ומשקיע מחשבה רבה איך להעביר אותו לתלמידים. הקב"ה נתן לי יכולת ניסוח טובה וכשרון שקשור גם לעיצוב ולמראה החיצוני של דפי העבודה שחיברתי. כיוון שהשקעתי את נשמתי בדפים ובעבודות, קצרתי פירות לתפארת. הגעתי לתוצרים מעולים והרגשתי אליהם קשר נפשי עמוק, הם היו פשוט חלק ממני. 'מלמדים' אחרים שראו דפי עבודה שלי אצל תלמידים, באו אלי ובקשו שאתן להם רשות להשתמש בחומר. פה ושם, לעיתים בודדות ממש, בלב כבוד ובנפש לא חפצה נתתי את הסכמתי. היו פעמים שהתחמקתי ביודעין ממפגש עם עמיתים, כדי שלא אגיע למצב בו אתבקש לתת חומר שלי.

אם היו לי נקיפות מצפון על התנהגותי, בא חבר וסיפר לי, כי הוא מלמד באחת הכתות הגבוהות, והוא הכין דף עבודה מתמצת ומסכם באופן נפלא את הסוגיה הנלמדת. הוא השקיע רבות בדף זה, והנה, ביום מן הימים הוא עבר לחיידר אחר. גם שם קיבל כיתה בגיל המתאים, וכשהגיע ללמד את הסוגיה המסוימת, עליה עבד כל כך הרבה, אמר לו המנהל: "בשביל הסוגיה הזו יש אצלי דף עבודה נפלא".

והנה, לפני כארבע שנים התקלקל המסך של המחשב האישי שלי, שבאמצעותו הכנתי את החוברות והדפים המיוחדים. מסרתי את המחשב לתיקון, והטכנאי הזהיר אותי כי הוא אינו לוקח אחריות על החומר שנמצא בפנים. בעצמו, גיביתי את כל החומר והעתקתי אותו לדיסק חיצוני. כחלק מהשירות הוא נתן לי מחשב חילופי, וכך יכולתי להמשיך בענייני בלי לחוש כל קושי.

זה היה כמה ימים לפני שעמדתי לצאת לחוץ לארץ לביקור אצל הורי, לחוג עימם את חג השבועות. והנה, סוכן הנסיעות שארגן לי את כרטיס הטיסה נתן לי כשי כמה כרטיסים מודפסים עם שמי ומספר הטלפון שלי, ואני פיזרתי אותם בין המזוודות. גם למחשב הנייד הצמדתי כרטיס כזה, לא כי חשבתי שזה חשוב כל כך, אלא פשוט כי היה לי כרטיס וחיפשתי היכן לשים אותו.

בלוס אנג'לס, בשדה התעופה, קיבלו את פני הורי הנרגשים. היה זה אחרי שנים מספר שלא ראיתי אותם. הובלתי את העגלה עם מזוודותי, ביניהם גם המחשב היקר. כשהגענו אל המכונית שתיקח אותנו הביתה, החליט אבי המרוגש שהוא זה שיכניס את המזוודות לתא המטען. הוא הרים את המזוודות מהעגלה, שם אותם בתא המטען, סידר יפה את הכל, ותוך שלוש דקות נכנסנו למכונית ונסענו.

הגענו לבית הורי כשעה לפני שבת. הכל מוכן וערוך לקראת שבת קדש וגם לקראתי האורח. הורי היקרים רוצים לשמוע מה שלומי ושלום ילדי, מה אני עושה, והיכן אני מצליח. הם שומעים עלי דברים טובים ברוך השם, ואני מבקש להוכיח להם כי אכן השמועות אמת, ורוצה להראות להם במחשב כל מיני דפי עבודה ודפי קשר מעניינא דיומא ומפרשיות השבוע והמועדים.

אני ניגש לכיוון המזוודות, ומחפש את תיק המחשב, מתבונן מעליהן, לידן, ותופס את הראש. 'אין מחשב'... הוא נשאר בשדה התעופה. המחשב עם הגיבוי של החומר - אבד...

המחשבה הראשונה שעלתה לי לראש היתה: 'הכל נאבד! עבודה של שנים הלכה לריק!'. מחשב אפשר לקנות, אבל דפי עבודה וחומרים מושקעים, אין להם תחליף. כמה טיפס הייתי שלא נתתי שום דבר לחברים, ואין לי ממי להשלים את החומר!.

* * *

בעודי עומד כמו בול עץ מול האובדן, שוב תפסתי את ראשי, הפעם מהצד השני...

"ריבונו של עולם!" אמרתי, "הבנתי את הרמז! אני מבטיח שאם המחשב והחומר יחזרו אלי, אתן מהחומרים שלי לכל מי שירצה!".

ההבטחה שלי היתה כל כך נחושה, התפילה שלי היתה כל כך עמוקה, ששלווה ירדה עלי. ידעתי שהמחשב יחזור. בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל אמנם האמת היא, שלמרות שגם אני 'תינוק שנשבה', אבל אני כבר נמצא בדרך לשחרור... יודע אני את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו לה! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל

כיום מונית ירושלמי מספר את סיפורו: "כיום עדיין אינני חובש כיפה, זה יקרה יום אחד... בינתיים יש לי קושי בזה. אנשים שעולים למונית שלי, חושבים שאני עם הארץ גמור, עוד אחד מסכן שאינו יודע מימינו ומשמאלו, שהולך ותועה במשעולי החיים מבלי לדעת מה טוב ומה רע.

אמנם האמת היא, שלמרות שגם אני 'תינוק שנשבה', אבל אני כבר נמצא בדרך לשחרור... יודע אני את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו לה! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל

כיום מונית ירושלמי מספר את סיפורו: "כיום עדיין אינני חובש כיפה, זה יקרה יום אחד... בינתיים יש לי קושי בזה. אנשים שעולים למונית שלי, חושבים שאני עם הארץ גמור, עוד אחד מסכן שאינו יודע מימינו ומשמאלו, שהולך ותועה במשעולי החיים מבלי לדעת מה טוב ומה רע.

אמנם האמת היא, שלמרות שגם אני 'תינוק שנשבה', אבל אני כבר נמצא בדרך לשחרור... יודע אני את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו לה! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל

כיום מונית ירושלמי מספר את סיפורו: "כיום עדיין אינני חובש כיפה, זה יקרה יום אחד... בינתיים יש לי קושי בזה. אנשים שעולים למונית שלי, חושבים שאני עם הארץ גמור, עוד אחד מסכן שאינו יודע מימינו ומשמאלו, שהולך ותועה במשעולי החיים מבלי לדעת מה טוב ומה רע.

אמנם האמת היא, שלמרות שגם אני 'תינוק שנשבה', אבל אני כבר נמצא בדרך לשחרור... יודע אני את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו לה! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל

כיום מונית ירושלמי מספר את סיפורו: "כיום עדיין אינני חובש כיפה, זה יקרה יום אחד... בינתיים יש לי קושי בזה. אנשים שעולים למונית שלי, חושבים שאני עם הארץ גמור, עוד אחד מסכן שאינו יודע מימינו ומשמאלו, שהולך ותועה במשעולי החיים מבלי לדעת מה טוב ומה רע.

אמנם האמת היא, שלמרות שגם אני 'תינוק שנשבה', אבל אני כבר נמצא בדרך לשחרור... יודע אני את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו לה! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל

כיום מונית ירושלמי מספר את סיפורו: "כיום עדיין אינני חובש כיפה, זה יקרה יום אחד... בינתיים יש לי קושי בזה. אנשים שעולים למונית שלי, חושבים שאני עם הארץ גמור, עוד אחד מסכן שאינו יודע מימינו ומשמאלו, שהולך ותועה במשעולי החיים מבלי לדעת מה טוב ומה רע.

אמנם האמת היא, שלמרות שגם אני 'תינוק שנשבה', אבל אני כבר נמצא בדרך לשחרור... יודע אני את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו לה! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל

כיום מונית ירושלמי מספר את סיפורו: "כיום עדיין אינני חובש כיפה, זה יקרה יום אחד... בינתיים יש לי קושי בזה. אנשים שעולים למונית שלי, חושבים שאני עם הארץ גמור, עוד אחד מסכן שאינו יודע מימינו ומשמאלו, שהולך ותועה במשעולי החיים מבלי לדעת מה טוב ומה רע.

אמנם האמת היא, שלמרות שגם אני 'תינוק שנשבה', אבל אני כבר נמצא בדרך לשחרור... יודע אני את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו לה! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל

שחרית, לומד דף גמרא, ואחר כך יוצא לעבודה. נכנס למונית ו'צד' אנשים...

אין זו עבודה קלה להיות נהג מונית. אתה יוצא לרחוב ומסתכל לצדדים. מי צריך אותך? מי רוצה שייקחו אותו? אתה ממחר אל זה שמנפנף באצבע, לפני שמישהו אחר יתפוס לך... מצרף נסיעה לנסיעה, פרוטה לפרוטה, כאן עשרים שקלים, פה חמש עשרה, פה ארבעים... פיסות של דרכים. החלום של נהג מונית זה לקבל נסיעה בין עירונית ארוכה שמתן שכרה בצידה... 'אשרי תמימי דרך', דרך אחת תמימה... ואם אפשר הלך וגם חזר - אין טוב מזה.

בוקר אחד, לפני שהלכתי לכותל המערבי, עצרתי על הדרך בתחנת המוניות שאני חבר בה. המנהל קורא לי ואומר: "שמע, יש עכשיו לקוח שרוצה נסיעה לטבריה, קח את הנסיעה הזאת".

הרעיון קסם לי בהחלט, כמו שהסברתי קודם.

"לא יכול עכשיו", עניתי לו, "עוד לא התפללתי שחרית".

הוא מסתכל עלי כמו על שמסתכלים על שוטה שמאבד מה שנותנים לו, ואומר: "אין בעיה. אתן את הנסיעה הזאת לנהג אחר".

הוא ממשיך אל חברי בתחנה, ואני לכותל המערבי. לתפילת שחרית ודף גמרא - לא מוותר, זה נותן לי חיות לכל היום. היצר הרע מנסה לשכנע אותו לפחות להצטרף על הנסיעה שחמקה ממני... אבל אני מכיר את עצמי - אם אפסיד את התפילה והלימוד, אצטרע על זה כל כך, שלא אוכל ליהנות מהרווח. עכשיו, שידעתי שהנסיעה כבר עברה לנהג אחר, התפללתי בנחת ולמדתי בנחת ויצאתי בצעדים מדודים אל עבר מכונית. אני מתיישב על מושב הנהג, ומישהו ניגש ושואל: "אפשר לנסוע איתך?".

- "בבקשה. לאן?"

- "לבית שאן".

נסיעה ארוכה, בין עירונית, ששכרה הנאה בצדה, ויותר מכך - הוא שואל אם אוכל להסיעו גם חזור...

הנסיעה היא לטבריה כללה רק צד אחד, ואילו כאן הקב"ה החזיר לי בכפליים על מה שהיה נראה לי כהפסד.

'אין שומע לי ומפסיד'... [מתוך 'השגחה פרטית']

וְאֵת כָּל צְלָמֵי מִסְכְּתֵם תֵּאַבְדוּ (לג, נב)

טומאת ע"ז כ"כ קשה היא, עד שנצטוונו לאבדה כליל מעל פני האדמה - כי 'כפירה' אסורה אפילו במשהו.

* * *

סיפר הגה"צ רבי **בן ציון מוצפי** שליט"א: "מו"ר אבי זצ"ל היה זהיר מאד לקיים כל מצוה שכתובה בתורה, לכל הפחות פעם אחת בימי חייו. הוא השתדל לקיים אפילו את המצוות הנדירות, כמו פדיון פטר חמור ושלוח הקן. פעם גם קנה חלקת שדה, כדי לקיים בה את מצוות לקט, שכחה ופאה. מצוה אחת לא הצליח לקיים - לעקור את מקומות העבודה זרה מישראל. הוא ובני קהילתו, עמדו וציפו לשעת כושר שבה יוכלו לקיימה.

והנה, ההזדמנות לא איחרה לבוא. בשנת תש"ח, עוד בטרם עזבו הבריטים את הארץ, רעשה ירושלים מהפצצות והפגזות. או אז לקח אבי כמה בנאים, פחחים וחוצבי סלעים, מינה אותם לשלוחיו, הוביל אותם לכנסיה נטושה בירושלים העתיקה, והעמידם שם. ברגע שהחל רעש ההפגזות, נכנסו פנימה, והחלו לשבור את כל סמלי העבודה הזרה שהיו שם. לפני כל פעולה שעשה כל אחד מהם, היה אומר: "הריני בא לקיים מצוות עשה של 'אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגויים'" (דברים יב, ב).

לאחר מכן נכנסו לחדר, ומצאו שם פסל של אותו האיש. עיני הפסל היו עשויות מברזל, והיה קשה ביותר לשבור אותו. על כל עין הם עבדו כארבע שעות, וכשסיימו יצאו כלעומת שבאו. [כמובן, שמעשה כזה אסור לעשות בימינו, ואכמ"ל].

שבועיים מאוחר יותר התגלה הדבר, ובכל העיתונים היו כתבות על ונדליזם והשחתה בכנסיה. אך הם יצאו בנס ללא פגע. [מתוך 'דורש ציון']

וְכֹל תּוֹזְלֵיכֶם אֶת הָאָרֶץ (לה, לב)

הספרי כותב, כי מפסוק זה לומדים אזהרה לאסור חנופה, והרמב"ן במקום מסביר שהאזהרה היא שלא להחניף לרשעים.

הגה"צ רבי **שבתי יודלביץ** זצ"ל המשיל משל קולע על מידת החנפנות: החמור שאל את הכלב: "אני לא מבין, אני עובד כל היום 'כמו חמור', מבוקר עד ערב סוחב משאות על גבי, ובעל הבית לא אוהב אותי. ואילו אתה, הכלב, לא עובד כלום, וכולם אוהבים אותך, מלטפים אותך, מטיילים אתך, אתה ממש 'מלך' - מה הסוד שלך?".

אמר לו הכלב: "בוא ואלמד אותך את הסוד! בלילה, כאשר בעל הבית מביא לך לאכול, תוציא לשון, תלקק אותו... כך הוא יאהב אותך... תבין היטב: גם בעל הבית זקוק לליטוף! אם תלטף אותו - הוא גם ילטף אותך!".

הגיע הלילה. בעל הבית מגיש לחמור את מנתו. ואז החמור מוציא את לשונו הארוכה ומתחיל ללקק את אדונו לאורך ולרוחב, כשמפיו נוזל ריר בכמויות נדיבות... בעל הבית מתרגז מאד, וצועק עליו בקולי קולות: "חמור שכמור! מה אתה עושה לי?! ממחר בבוקר אכפיל ואשלש את עבודתך, עד שתלמד איך מתנהגים...".

למחרת בבוקר פונה החמור לכלב ואומר לו: "כלב שכמוך!
למה רימית אותי? עשיתי כמו שאמרת לי לעשות, ליטפתי
את בעל הבית, ורק נזק יצא לי מזה..."

אומר לו הכלב: "זוהי אמנות מיוחדת לדעת איך ללקק... אני
הכלב, יודע איך מלקקים. אתה, החמור, לא בקי במלאכה
זו..."

כך היה ר' שפסעל עושה ליצנות מהחנפנים... לא כולם
יודעים להחניף. במקרים רבים החנופה מאד מאד לא
מוצלחת... אבל 'כלב' – יודע להחניף! הוא יודע טוב מאד
ללקק...

מספר הגה"צ רבי **ראובן קרלנשטיין** זצ"ל: רבם ומאורם
של ישראל, בעל ה'בית הלוי' זצ"ל, היה רב בעיר הגדולה
סלוצק במשך עשר שנים. בנו מספר כי הוא עזב את העיר
בעקבות מעשה שארע: באותה התקופה החלה
המודרניזציה להתגבר. לגבירים המתחדשים כבר לא
התאים לשלוח את ילדיהם לחיידרים המיושנים, והחלו
לשלוח אותם לבתי ספר מודרניים. בנו של אחד הגבירים
הגיע למצוות. הגביר התכונן לערוך לו סעודה מפוארת, וכדי
'להשלים את התמונה' הוא נכנס למעונו של ה'בית הלוי'
להזמינו להשתתף בסעודה.

שאל אותו ה'בית הלוי': "באיזו סוגיה ידרוש הבחור, נער בר
המצוה?"

הגביר התבלבל לגמרי... בבית ספר של בנו לא ממש
לומדים סוגיות... הוא השיב ואמר: "כבוד הרב יודע! הילדים
של היום הם לא הילדים של פעם... הילדים של היום כבר
לא אומרים פפול בבר מצוה שלהם..."

נענה ה'בית הלוי' ואמר לגביר: "אם הנער לא דורש בדברי
תורה – הרי זה 'מושב לצים', ואינני מגיע למקום שכזה".

האבא ניסה לשכנע את הרב: "אין אדם טורח בסעודה
ומפסידה! ערכנו סעודה שלמה, ישתתפו בה אנשים
חשובים, וכולם מחכים שהרב יבוא".

אך הרב נשאר בשלו: "זה לא נקרא בר מצוה! כולם יאכלו
וישתו ולא יגידו דברי תורה? לכזאת בר מצוה אני לא הולך".

והנה בעוד השניים מדברים, הגיע אדם נוסף, עני ואביון,
ביחד עם בנו, לבקש ברכה מהרב לרגל היכנסו של הנער
לעול תורה ומצוות. האיש לא התכונן להטריח את הרב
להשתתף בשמחה. כל כוונתו היתה, כאמור, רק לבקש את
ברכת הרב.

האיש האזין לשיחה של הרב עם הגביר, ולפתע אזר אומץ
ושאל: "אולי יכול הרב לבוא להשתתף בשמחה שלנו. בני,
נער בר המצוה, הכין פפול ארוך, ולכבוד גדול יהיה לנו אם
יטרח הרב ויבוא לשמחתנו, ואף יאזין לדברי התורה שיאמר
הבן".

נענה ה'בית הלוי' על אתר ואמר: "אליכם, בעז"ה, אבוא! ילד
שלומד בחיידר תורה, ואומר דברי תורה - אבוא להשתתף
בשמחתו!".

הגביר ראה, שמע ונדהם - "אלי - הוא לא בא, ולשלעפער
הזה - כן...". הוא מיהר לספר לחבריו מה שהרב 'עולל' לו:
"מילא אם הרב לא היה הולך בכלל לבר מצוה - ניחא, אבל
אליו כן ואלי לא, רק מכיוון שבנו לומד בחיידר ובני לא - דבר
כזה לא מתקבל על הדעת", אמר.

הוא החליט לנקום ברב! בהיותו גביר בעל השפעה רבה
בעיר, פנה לבעל האכסניה בה התגורר הרב, והורה לו
באופן חד משמעי להוציא את הרב מביתו. במקביל הוציא
הודעה לכל בעלי הבתים שבעיר, לבל יהינו להשכיר את
דירותיהם לרב! בעל האכסניה נאלץ בעל כרחו להודיע לרב
על הצורך לפנות את האכסניה. הרב הבין למצוקתו והרגיע
אותו: "אני מבין אותך, אתה חייב לשמוע בקולו של הגביר.
אם לא תשמע לדבריו עלול אתה למצוא את עצמך ללא
פרנסה, ללא פת לחם".

הרב ניסה למצוא מקום מגורים אחר, ומשנתקל שוב ושוב
בסירוב, הבין את שעולל לו הגביר...

והנה מושל העיר, גוי מבטן ומלידה, שהעריך מאד את הרב,
שמע את כל הסיפור ואמר לרב: "אני אתן לך דירה מפוארת
חינם אין כסף, ובלבד שתישאר עמנו בעירנו".

אך ה'בית הלוי' חשש שמא יהיה בזה 'חילול השם' ועזב את
העיר. בצורה שכזאת קיים ה'בית הלוי' את ה'ולא תחניפו'.
הוא לא נרתע להשמיע את דעתו הברורה, דעת תורה,
באזניו של הגביר, ואף אם הדבר יהיה כרוך באיבוד מקום
המגורים, ואפילו באיבוד פרנסתו.

מי שחי באמונה - יודע שהכל מאת ה'. אף אחד לא יכול
לעזור לו - חוץ מהבורא יתברך! לאדם כזה אין מה ואין למי
להחניף! סיפר לי יהודי נאמן, ראש עירייה לשעבר:
"כשכיחתי בתפקידי בתור ראש העיר, ראיתי אנשים שכל
אימת שהיו רואים אותי היו 'משתחוים' לי! כשעברתי
ברחוב הם היו 'משתכשכים' בי, נצמדים אלי, לעיתים היתה
התקהלות גדולה, וקרוב היה המצב לכלל סכנת נפשות..."

"והנה נוכחתי בדבר מעניין: בו ביום שהם שמעו שאני עומד
לפרוש, עוד בטרם פרשתי בפועל - אף אחד מהם כבר לא
הכיר אותי... כשעברתי לידם - אפילו לא נדו לי בראשם
לשלום..."

"הרגשתי את הגועל נפש שבדבר: כל עוד היו צריכים הנחה
בארנונה, או אישור בניה - אני קיים! יש לי את כל המעלות
הטובות שבעולם! אבל בו ברגע שהם כבר לא היו צריכים
אותי - נהפכתי פשוט לאוויר... כאילו אני לא קיים!"

רבתי! הבה ונזכור: כשיש אמונה בבורא עולם - אין צורך
להחניף לאיש...
[מתוך 'יחי ראובן']

לעילוי נשמת
ה"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: השגחה פרטית

פרשת מסעי

בס"ד | גיליון מס' 390

כיצד פיצוי הולם הגיע ב'איחור' מדוייק של 50 שנה!?

על פי ה'... (ל"ג, ב)

מהרגע שאדם נולד, כל מה שעובר עליו מדי יום ביומו, הכל מכוון, הכל נעשה לפי התוכנית. בורא עולם יושב בשמים ומנחה את התוכנית האישית של כל אדם, מכוון אותו לאן יגיע, ונוטל אותו יד ביד הן אל ההצלחה, והן אל הקושי או ההתמודדות. אל תעלה בדעתך ולו לרגע שנקלעת למצב כלשהו בטעות - כי ה' כיוון אותך אליו, מצב זה מיועד דווקא בשבילך!

למעשה, עיקרון יסודי זה הוא אחד מ"ג העיקרים של היהדות אותם סידר הרמב"ם, וליתר דיוק - זהו העיקר הראשון, היסוד הבסיסי ביותר: 'שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים'! - אין נברא בעולם שלא מונהג, אין מעשה בעולם - בעבר, בהווה ובעתיד - שמתרחש ללא הכוונה משמים. הקדוש ברוך הוא משגיח עלינו בפרטות, מכוון אותנו ומדריך אותנו על כל צעד ושעל!

נכון, לא תמיד אנו מבינים, פעמים רבות אנחנו מתקשים להבין או לעמוד על הסיבות והמניעים. אבל כמה כדאי להתחזק באמונה שיש 'השגחה פרטית', שבורא עולם מכוון אותנו בכל עניין. כל מצב בו אנו ניצבים, כל קושי שעומד בפנינו, כל מה שעובר עלינו - היכן נולדנו, כיצד גדלנו, איך חונקנו, באיזו תכונת אנו מתגוררים ובאיזו דרך אנחנו מתפרנסים - הכל הכל מתוכנן לפרטי פרטים, אין כאן שום טעויות או אי הבנות, הכל מכוון מלמעלה!

ככל שנחדד הבנה זו, ככל שנחוש שכל קושי שלנו - מקורו בהשגחה פרטית, כך שהקדוש ברוך הוא לבדו הנחה אותנו אליו ומוביל אותנו בתוכו - כך יהיה לנו קל יותר להתחזק באמונה ובביטחון שיש סיבה לכל דבר, שיש תכלית לכל אתגר ומטרה בכל התמודדות, זה יתן לנו כח לצלוח כל קושי ושעת משבר, מתוך אמונה שלימה בבורא עולם המשגיח עלינו בהשגחה פרטית עילאית!

המעגל שנסגר לאחר יובל!

הררי תפוחי אדמה ארוזים בשקים קטנים, ומאחוריהם תור ארוך של אנשים - היה המחזה שקידם את כל מי שהגיע באותו יום של ראשית חודש ניסן תשי"ב, לכיכר זופניק שבירושלים. היתה זו חלוקה מרכזית של תפוחי אדמה שחולקו לקראת חג הפסח הממשמש ובא, והימים - ימי תקופת הצנע, בהם לא היה ניתן להשיג תפוחי אדמה בשוק החופשי.

החג המתקרב גרם לראשי 'העדה החרדית' לעשות מעשה, ולשלוח שליחים לטורקיה - לייבא משם שקי תפוחי אדמה אשר חולקו למשפחות ברוכות ילדים בירושלים. כל משפחה קיבלה תלושים כמספר ילדיה, והאנשים ניצבו בתור ארוך, פודים את התלושים שקיבלו מבעוד מועד בשקים קטנים של תפוחי אדמה. כל משפחה קיבלה שקים כמניין התלושים שבידיה, והחלוקה התנהלה ללא דופי.

אחת מן ההתמודדויות המרכזיות הפוגשות את בני האדם אינספור פעמים במהלך חייהם, היא חיפוש התשובה לשאלה 'איך זה קרה לי', או 'איך זה קרה דווקא לי', או 'איך הגעתי לכאן בכלל'. אנשים מוצאים את עצמם בכל מיני מצבים, מתמודדים עם בעיות שונות, ניצבים מול אתגרים שראים חסרי כל קשר אליהם, והם שואלים את עצמם 'מה לי ולזה', איך קרה שאני מתמודד עם הדבר הזה?!

למשל, אדם העובד בעבודה מסויימת, ומרגיש בה שלא בנוח, תלמיד המגיע למוסד שהוא חש שאינו מתאים לו, ועל אחת כמה וכמה אדם שמוצא את עצמו בבית חולים, בבית מעצר, בבית משפט, וכיוצא באלה. לפעמים הוא עומד וצובט את עצמו: האם זה דמיון או מציאות? וכי אני הגעתי למצב הזה? האם אני באמת מתמודד עם הקושי הזה? מה זה קשור אליי? איך נקלעתי למצב ביש שכזה?!

ואז, צפים להם הרהורים שמנסים לתאר מצב הפוך: לו רק הייתי לומד במוסד השני... לו רק הייתי עובד בעבודה אחרת... לו רק הבן שלי היה לומד בכיתה המקבילה... לו רק הרופא המומחה היה מאתר את הבעיה מראש... וכך הלאה. מחשבות כאלו מייצרות קושי בהבנת הסיבה בשלה נקלע האדם למצב בו הוא נתון, והנה הוא חש מסובך בתוך עצמו, אינו יודע להשית עצות בנפשו, ולפעמים בעקבות הרהורים כאלה - מצבו הנפשי והרגשי עלול להידרדר...

פרשת השבוע, המסכמת את מסע בני ישראל במדבר לקראת כניסתם לארץ ישראל, מעבירה אותנו בין 42 התחנות בהן חלפו בני ישראל במסעם במדבר. כל תחנה מוזכרת בשמה המלא, אף שלרובם של השמות - אין כל משמעות, שהרי אלו הם בסך הכל שמות של מקומות שונים ברובי המדבר הצחיח. ובכל זאת כל תחנה זוכה לכבוד ולהזכרה, למה? מדוע התורה מאריכה בפירוט שמה המלא של כל תחנה ותחנה?!

כי לפני הזכרת התחנות, מופיעות שלוש מילים: 'על פי השם'. כאן ניתנת הוראה לכל יהודי: נקלעת לתחנה בחיים? - אל תחשוב שזה מקרה, אל תניח שזו טעות, אל תנסה לדמיין מה היה קורה אילו היית נקלע למקום אחר. לא ולא! על פי ה' - כל מקום אליו נקלעת, כל מצב בו אתה ניצב, כל תחנה בה תדרוך כף רגלך, כל התמודדות בחיך, כל אתגר שיעמוד מולך - הכל הכל הוא על פי ה', מישוהו כיוון אותך למקום הזה, בדיוק!

לא תמיד תדע מדוע וכיצד, ברוב המקרים - התקשה להבין או להסביר למה דווקא אתה, ולמה עכשיו, ולמה למקום הזה, ואיך זה קשור אליך. אבל לרגע אל תחשוב שזה מקרה, שזו טעות, שלא היית צריך להגיע למקום הזה, שאתה לא קשור. דע לך שמסעותיך בחיים הם תמיד תמיד על פי ה', כל תחנה אליה תיקלע - מכוונת מלמעלה, כל קושי או אתגר - הוצב דווקא בפניך, דווקא עכשיו, הכל מחושב לפרטי פרטים!

צלצול ברגע הנכון!

'כאן השוטר חביב, ממשטרת בית שמש' - אמר הקול החביב, כשמו כן הוא. ר' יצחק שם אוננו כאפרכסת, הן מה לו ולמשטרה? ואז שמע את ההמשך המרנין: 'איבדת עגלה אולי?'

ר' יצחק מסרב להאמין. אכן כן, הוא חזר מקנינות, השאיר את העגלה למטה, בכניסה לבניין. לביש מזלו, הותיר בתיק העגלה ארנק מלא במזומנים, כרטיסי אשראי ועוד, ולפני שעה קלה גילה כי העגלה נגנבה. פועלי בניין ערבים רבים מסתובבים בסביבה, וכנראה אחד מהם אימץ את העגלה על תכולתה היקרה...

הוא זכר כי גם את הטלפון הסלולרי שלו הותיר בעגלה, ולכן מיהר להתקשר אל מספרו האישי, אלא שהשיחות - כמה צפוי, לא נענו. ולפתע - הפתעה שכזו: השוטר מתקשר אליו ואומר שהעגלה בידי, איך זה קרה? - כשהשוטר הגיע והשיב לו את העגלה, סיפר לו כמשיח לפי תומו:

'נסעתי בניידת ברחוב נחל צאלים, ולנגד עיניי פועלי בניין ערבים, אחד מהם מחזיק עגלה יפה של תינוק. עצרתי ושאלתי אותו מנין לו עגלה כה יפה, והוא השיב לי שמצאה בפח האשפה. ללא הוכחות שהוא משקר - לא יכולתי לעשות דבר. אלא שלפתע נשמע קול מצלצל מתוך העגלה: 'ר' ישעיה בן ר' משה, ר' ישעיה בן ר' משה...'- הבנתי מיד שצלצול סלולרי כזה לא שייך לערבי, ועל אתר הוצאתי מידי את העגלה והנני כאן להשיבה אליך...

האברך נפעם. אפילו עיתוי בו טלפון יצלצל - גם זה בהשגחה פרטית מופלאה. הנה כי כן, השוטר התעכב ליד הערבי דקה או שתיים בלבד, אבל בורא עולם זימן את הצלצול בדיוק לשעה הזו, כדי להשיב עגלה לבעליה!

סיפור מפעים זה, שהופיע בגיליון 'השגחה פרטית', מעורר את הלב: כן, לא רק אירועים גדולים הם בהשגחה פרטית. כל צעד הכי קטן, אפילו עיתוי של שיחת טלפון - הכל הכל בהשגחה פרטית מלמעלה!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הרה"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

הונצח ע"י המשפחה לעילוי נשמת
הרה"ר משה ז"ל ב"ר אפרים ז"ל שווארץ
מזקני וחשובי חסידי סטאמאר, נלב"ע כ' תמוז תשפ"ב

לעילוי נשמת
ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארי"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

חצי שיעור שהתברר כשידוך שלם...

תקופה ארוכה של בירורים ודיונים, קדמה להודעה הדרמטית שבעוד כמה ימים תיערך הפגישה הגורלית. הבחור המדובר - הממתין מזה זמן להצעת שידוך מתאימה - נרגש ונערך, יודע שיש בפגישה הזו כדי להכריע את גורלו של השידוך הנמצא על הפרק, ונראה מתאים מכל הבחינות. כחלק מההכנה לקראת הפגישה, הבין הבחור כי אבי המדוברת עשוי להיכנס עמו בשיחה של לימוד, ולפיכך החליט להכין דרוש נאה.

ממחשבה למעשה, החליט הבחור ללמוד היטב את סוגיית 'חצי שיעור'. זוהי סוגיית מרובת פרטים ודוגמאות מכל מכמני התורה, העוסקים בשאלה מה המשמעות של מצוה או עבירה הנעשית לחצאין. הבחור נכנס לעובי הקורה, למד יפה יפה את הסוגיית בכל מרחבי הש"ס, הכין דרוש נפלא ובו 13 קושיות וסתירות בין המובאות השונות, והדובדבן שבקצפת - מהלך למדני ומבריק במיוחד המיישב את 13 הקושיות באופן בהיר ונפלא. ממש אור בעיניים!

הגיע רגע הפגישה. הבחור נכנס אל החדר בהתרגשות ובדריכות, ואבי הנערה שואלו אם יש לו מה לומר בדברי תורה. הבחור שנערך לרגע הזה היטב, הציע לומר חידוש בעניין 'חצי שיעור', אך האב דחה את הדברים. 'הבה נדבר על הסוגיית הנלמדת עתה בישיבה...' - אמר אבי הנערה, והבחור נבוך...

כבר כמה ימים שהוא אינו עוסק בסוגיית הנלמדת בישיבה, הלא הוא מכין דרוש על 'חצי שיעור'. גם בימים שלפני, מרגע שהצעת השידוך נידונה בכבוד ראש, הוא פחות בעניינים בסוגיית שלומדים בישיבה. הוא ניסה את כוחו, המבוכה היתה גדולה, אבי הנערה ביקש לדון בסוגיית הנלמדת, הבחור התקשה לשתף פעולה, ואין פלא ש...

השידוך ירק מהפרק.

הבחור היה נבוך ומאוכזב. הן כל כך הכין את עצמו לקראת הפגישה הזו, למד היטב סוגיית שלימה מכל כיווניה, והנה כי כן - אבי הנערה הוביל את השיחה למקום אחר, והוא יצא ממנה בוש ונכלם, ואף השידוך נגזז לו. האכזבה היתה כה קשה עד שהבחור התקשה להתאושש, צוות הישיבה ערך עמו שיחות חיזוק ועידוד לאמור כי תבוא הצעה אחרת, כדרכו של עולם, ואל לו ליפול ברוחו...

וכך אכן קרה. כשבועיים ימים חלפו, והנה הוצעה הצעה אחרת שהתקדמה לכיוון פגישה עם אבי הנערה. הפעם הבחור לא יצא מגדרו, לא הכין דרוש ולא נערך יותר מדי. הוא עבר על החומר הנלמד בישיבה, הא ותו לא...

אבי הנערה המדוברת כעת, היה תלמיד חכם, ולתומו סבר, כי אין טעם לשאול בחור טוב על הסוגיית הנלמדת בישיבה - שכן כל בחור הלומד בישיבה מכיר את מה שהוא לומד באותה עת. לפיכך, החליט לקשור שיחה עם הבחור בנושא כללי הנידון בש"ס, ואז יוכל לעמוד על בקיאותו וידענותו של הבחור באופן כללי...

הפגישה החלה, וכשהגיעו לשלב בו עוסקים בדברי תורה, שאל אבי הנערה כבדרך אגב, אם הבחור יודע להסביר לו רעיון מסויים בגדרי 'חצי שיעור'. הבחור התאמץ להסתיר את הלבנות לבו, ועל אתר השיב כהלכה, ואף הוסיף לשאת ולתת בסוגיית זו. אבי הנערה יצא מהפגישה בהתפעלות עצומה, הן הבחור שולט היטב בסוגיית שהוא כלל לא לומד כעת!

סוף דבר, מתוך רושם חיובי זה בא הבחור בבית האירוסין בשעה טובה ומוצלחת, לשמחת כל הצדדים. לאחר שבירת הצלחת התבונן הבחור בחסד ה' ונפלאותיו, וגילה כי למעשה בורא עולם המזווג זיווגים שלח לו את השידוך הראשון כהתראה, על מנת שיהיה מוכן ושולט היטב בסוגיית שתדובר בפגישה המכרעת - שהובילה לאירוסיו במזל טוב!

סיפור נפלא זה, אותו סיפר כ"ק האדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א, פוקח לכולנו עין: הנה כי כן, לפעמים אדם עובר אכזבה קשה, משבר חמור. הוא נבוך ותוהה, לא מבין מה קרה, מדוע זה מגיע לו. אבל בורא עולם הוא המכוון את כל מעשי בני האדם, והוא שהוביל אותו לתקלה הזו כביכול - מתוך מטרה מכוונת, בהשגחה פרטית מופלאה!

הבה נתחזק בכל ליבנו, הבה נחוש כי משהו מכוון אותנו בכל צעד ושעל. בורא עולם מוביל אותנו בהשגחה פרטית, מכוון את דרכנו. בשעת קושי או אתגר - נזכור כי אין זה מקרה, אלא יד ה' היא שכיוונה אותנו עד הלום, ויש לכך סיבות. וככל שנתחזק באמונה כי כולנו מנוהלים בהשגחה פרטית - כך יהיו חיינו טובים ומאושרים, מלאים באור האמונה, ומתוך חיבור הדוק לאבינו שבשמים!

בראש התור, עמד על המשמר הגה"צ רבי נפתלי הלברשטאם ז"ע - האדמו"ר מטשאקאווע, שניהן כראש 'ועד הכשרות' של 'העדה החרדית'. בעיצומה של החלוקה, ניגש אליו יהודי וביקש לקבל תוספת של תפוחי אדמה למשפחתו, בטענה כי הוא זקוק לעוד תפוחי אדמה לקראת החג, והוא ממש מבקש לקבל תוספת...

רבי נפתלי - שידע כי הכמות מוגבלת ומחושבת על מנת שתספיק לכולם - נאלץ להשיב את פני האיש ריקם, וכל תחנוניו לא הועילו. האיש עמד והסביר, אולם רבי נפתלי ידע שאם יענה - יהיו משפחות שלא יקבלו, ומתוך השתתפות כנה בצערו של המבקש - נאלץ להמשיך לעמוד איתן בסירובו. לבסוף, האיש קיבל את שהוקצב לו מראש, ועזב את המקום בתודה על מה שקיבל - אבל גם באכזבה ניכרת.

חלפו חמישים שנה!!! - - -

חמישים שנה. חמישים פסחים, בהם חולקו ברחבי ירושלים מיליוני שקי תפוחי אדמה... - אולם רבי נפתלי לא שכח את המאורע. בעומק לבו, הצטער על שנאלץ להשיב את פני המבקש ריקם, אולם לא ידע מי הוא, היכן הוא מתגורר, וכיצד ניתן ליצור קשר עמו וליישר את ההדורים. עד לאותו בוקר...

בוקר אביבי אחד, רבי נפתלי יוצא מהמקוה ב'זופניק' כדרכו מדי בוקר, ולנגד עיניו הוא מבחין בפנים מעט מוכרות. הוא שואל את האיש לשמו - אולם השם לא אומר לו דבר, והנה כעבור רגע קט הוא נזכר: הלא זהו האיש שאת בקשתו השיב ריקם! זקנו התארך והלבין, מראהו השתנה, אולם תווי פניו היו מוכרים, אין ספק כי זה האיש! על אתר הוא מזדהה בשמו, ופונה לאיש בשאלה: 'תכן שלפני כיובל שנים ביקשת תוספת תפוחי אדמה וסירבתי לתת לך?'

האיש מתחייך קמעה, מגרד בפדחתו כמעלה זיכרון ישן מהארכיון שבירכתו מוחו, ומשיב: 'אכן, זה אני!' - ורבי נפתלי, בהתרגשות ובשמחה, לוחץ את ידו ואומר: 'חמישים שנה אני מקווה לפגוש אותך, לבקש את סליחתך ולפצות אותך על שהשבתי את בקשתך ריקם. הנה הזדמנות לפניי בהשגחה פרטית! רוצה אני לפצות אותך על עוגמת הנפש!'

האיש מצטחק: 'אוי, נו, חמישים שנה עברו מאז... עברתי דירה לבני ברק, היתה לי שם פרנסה מכובדת. על החסר בתפודים של אותו פסח - כבר פיציתי את עצמי ואת בני משפחתי כהנה וכהנה... אין לי צורך בשום פיצוי, עוגמת הנפש חלפה מזמן, כבר לפני שנים מחלתי. הכל בסדר!'

'לא ולא!' - אומר רבי נפתלי, 'חמישים שנה יש לי נקיפות מצפון בגלל זה, עתה שהזדמנת לידי - לא אתן לך לחמוק...' - ובאומרו זאת, הוציא מכיסו חפיסת שטרות כסף והושיט ליהודי שלפניו: 'הנה, קח לך סכום זה כפיצוי, ומחל נא לי על עוגמת הנפש דאז!'

האיש נבוך, מתקשה להאמין. מסביר שהסיפור ישן נושן, שלמפרע - הבין את הסירוב של רבי נפתלי להקצות לו עוד תפוחי אדמה, שהוא כבר מחל ושלא חסר לו דבר... אולם רבי נפתלי שב ואומר לו שבתום חמישים שנה שהוא מחפש אחריו - הוא לא יתן לו לחמוק מבלי לקבל פיצוי הוגן, שימחק כל זכר לפגיעה הישנה נושנה ההיא!

האיש הרהר לרגע, ולפתע עלה ניצוץ בעיניו. 'האמת, שזו השגחה פרטית. כפי שסיפרתי קודם, אני מתגורר כיום בבני ברק, הגעתי לירושלים לשמחת 'ברית מילה' של נכדי, שנערכת כאן. רציתי להביא לבני מתנה - סכום כסף שיכסה את עלות סעודת הברית, אולם בידי לא היה מאום. ביקשתי מבורא עולם שיזמן לי כסף, והנה הרב ניצב בפניי ומציע לי סכום כסף. אין זאת אלא יד ה' ממשי!' - אמר האיש בדמעות התרגשות.

ובאומרו זאת מושיט האיש את ידו ונוטל את הכסף, כשרבי נפתלי מודה לו מקרב לב על שהסכים לקחת ובכך הוא יכול לנקות את מצפונו על הפגיעה ההיא, שאמנם נעשתה ככוונה טובה, אולם עד כה לא הצליח לפצות עליה, עד שהזדמנות זו הגיעה... והנה כי כן, הקדוש ברוך הוא מזמן לפניו את האיש, דווקא ביום בו הוא זקוק לכסף והוא ניאות לקחת, וכך נסגר לו מעגל היסטורי...

סיפור מדהים זה קיבלנו מנכדו של רבי נפתלי, הרה"צ רבי חיים שמואל גשטטנר שליט"א - אבד"ק טשאקאווע, כפי ששמע מפיו, ויהיו הדברים לטובת נשמתו של אותו צדיק שנסתלק לאחרונה - ב"ז באדר א' תשפ"ב. וללמדנו בא:

יוצא לו אדם בבוקרו של יום, זה מביתו בירושלים, וזה מביתו בבני ברק. מה' מצעדי גבר כווננו, שייפגשו שניהם באותו היום ובאותה שעה, מחד - בכדי לסגור פרק היסטורי ישן נושן, שמעיק על לבו של אחד מהם, ומאידך - בכדי להעניק סכום כסף ליהודי השני, שזקוק לו בדיוק באותה העת. כי כל צעד שנעשה בחיים - מכוון הוא מלמעלה. כל פעולה שלנו - מקורה בהשגחה פרטית שמימית!

אחים יקרים, הבה נטמיע את המסר הזה בליבנו. לעולם לא נשאל למה קרה ואיך קרה, כי ה' מדרוך ומכוון אותנו. הבה נזכור - בשעת קושי כמו בשעת שמחה - שמישהו מכוון אותנו מלמעלה, מדרוך אותנו היטב, ומכוון אותנו אל היעד. הבה נתחזק באמונה וביטחון מוחלטים שבורא עולם איתנו בכל צעד ושעל, וגם ברגעים קשים - הוא שהכניס אותנו אליהם, והוא זה שיוציא אותנו מהם בדרך הידועה רק לו!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com
לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

העלון לעלוי נשמת: בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, ר' טוביה בן ר' זכריה, תמרה בת יעקב - תנצב"ה. ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: בת שבע בת ליאורה, אסתר בת שמחה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, מאור בן ידידה, זכריה בן סלאם חיים, חנה בת סלאם - בתוך שאר חולי עמו ישראל

בס"ד

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - בגב העלון

נקודה בפְּרֻשָּׁה:

הפּרְתָף, נגש אל הפּנָה שְׁבָה הַחֲבִיא אֶת הַכֶּסֶף, וּבְקֵשׁ לְהוֹצִיא.

בְּהִגִּיעוֹ לְשֵׁם, נִמְלָטָה מִפִּי זַעֲקַת שֹׁכֵר. הַשְּׁקִית אֵינְנָה! הוּא מִחֲפֵשׂ בְּכָל הַחוּרִים וְהַסְדָּקִים, אֲבָל לְשֹׂא! הַכֶּסֶף לֹא נִמְצָא.

הוּא עוֹלָה כְּמוֹ אַחוּז טְרוּף אֶל הַפִּית, וְשׂוֹאֵל אֶת אִשְׁתּוֹ: "הֲאֵם מִיִּשְׁהוּ הִיא בְּפִתְרָף בְּזִמְן הָאֶרְוֹן?" אִשְׁתּוֹ, שְׂלֵא הַבִּינָה מְדוּעַ בְּעֵלָה מְבַהֵל כָּל כָּף, הַשִּׁיבָה כְּמִסִּיחָה לְפִי תְּסוּה, שְׂאֵכֵן הִיתָה לָהּ הַשְּׂבוּעַ עוֹזְרָת, וְיַחַד עִמָּה הִתְחִילוּ לְנִקּוֹת אֶת הַבֵּית לְקִרְאֵת חַג הַפֶּסַח.

"הַחֲלֻטְנוּ שֶׁהַמָּקוֹם הָרֵאשׁוֹן הַזְּקוּק לְנִקּוּן הוּא הַפִּתְרָף, וְאֵכֵן הִתְחַלְנוּ לְנִקּוֹת שָׁם אֶת כָּל הַשְּׂטֵחַ, וְאַף פְּנִינוּ אֶת כָּל הַשְּׁקִיּוֹת הַיְּשׁוּנוֹת וְכָל הַחֲפָצִים שְׂאִין בָּהֶם תּוֹעֵלֶת".

"וְלֹאֵן הַשְּׁלֻכְתֵּן אֶת הַכֶּלֶף?", שְׂאֵל הַבַּעַל הַמְּבַהֵל. "מִה הַפְּרוּשׁ 'לֹאֵן' - לְפַח הָאִשְׁפָּה!" הַשִּׁיבָה הָאִשָּׁה, שְׂעִדֵּן לֹא הַבִּינָה עַל מַה הִבְהִלָה הַגְּדוּלָה.

בְּשִׁמְעוֹ זֹאת, רָץ הַבַּעַל בְּמַהֲרָת רַבָּה אֶל בֵּיתֵן הָאִשְׁפָּה, וְלִשְׁמַחְתּוֹ רָאָה שֶׁהַשְּׁקִיּוֹת שִׁפְנוּ מִהַפִּתְרָף עֲדִין שָׁם. לְאַחַר שֶׁחֲטַט מִשְׁכּוֹת בֵּין שְׁקִיּוֹת הָאִשְׁפָּה, אִתְּרָ אֶת הַשְּׁקִיּוֹת עִם חֲבִילַת הַכֶּסֶף שֶׁהִיתָה מְנַחֵת אֶף הִיא בְּפֹחַ...

הִיא זֶה בְּיָוֵם רְבִיעִי. הָאִשָּׁה נִקְתָה אֶת הַפִּתְרָף בְּיָוֵם שְׁנִי, וְהַמְּשָׂאִיּוֹת שֶׁל אֲסוּף הַזֶּכֶל אוֹסְפוֹת אֶת הָאִשְׁפָּה בְּיָוֵם חֲמִישִׁי. בְּרַגְעַ זֶה עִמַּד בְּעַל הַבֵּית נִדְּהָם וּמִשְׁתַּאֲה לְנַפְשׁוֹ לְרִאֲוֹת אֶת הַנֶּסֶךְ הַגְּדוֹל שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֶת הַשֹּׁכֵר הַעֲצוּם שֶׁשָּׁלַם לוֹ עַל רְצוֹנוֹ לְקַיֵּם מִצְוַת הַהֲלָאָה. (בְּרִכֵּי נִפְשִׁי)

מִמְצוּה לֹא מִפְּסִידִים

"**אֱלֹהֵי הַמִּצְוֹת**" (ב, יג) יִשְׁנֶה כָּלֵל שֶׁצָּרִיף לְהִיּוֹת מְנַח בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל כָּל יְהוּדִי: מִמְצוּה לְעוֹלָם לֹא מִפְּסִידִים. לְבַד מִהַשֹּׁכֵר הַרוּחִנִּי שֶׁיִּקְבְּלוּ עוֹשֵׂי הַמִּצְוֹת בְּעוֹלָם הַבָּא, מִמִּתִּין לָהֶם גַּם שֹׁכֵר רַב בְּעוֹלָם הַזֶּה.

הִנֵּה לְפָנֵינוּ סִפּוּר שֶׁשֶׁגַר לָנוּ הַרְבֵּ נָטַע שְׁלֵמָה זִילְבֵּר מִהַעִיר "מוֹנְסִי" שְׁבִנְיָו יוֹרְק.

הַסִּפּוּר הַחַל כְּאֲשֶׁר אֶחָד הַתּוֹשְׁבִים הַחֲרָדִים בְּמוֹנְסִי נִגַּשׁ לְחִבְרוֹ, וּבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ הַלְוִיָּה גְדוּלָה. הוּא סִפֵּר שֶׁמִּדֵּי כְּמָה נִדְּשִׁים הוּא נוֹסַע לְסִין כְּדִי לְהַזְמִין סְחוּרָה עֲבוּר הַעֶסֶק שְׁלוֹ, וְתַמִּיד הוּא מְשַׁלֵּם בְּמִזְמָן, וּמִקְבֵּל מַחִיר מוֹזֵל מְאֹד.

"מַחִירָה שֶׁל הַסְּחוּרָה שְׂאֵנִי רוּחַשׁ בְּסִין מְגִיעָה כָּל פַּעַם לְכֹמָה עֲשָׂרוֹת אֶלְפֵי דוֹלָרִים", אָמַר הַסְּחוּרָה לְחִבְרוֹ, "וְגַם הַפַּעַם אֲנִי זְקוּק לְסָכוּם כְּזֶה, אֲבָל בְּשֶׁל מִצַּב כֶּסֶף הַדְּחוּק, אֵין בְּכִיסִי הַפַּעַם פְּרוּטָה לְפָרְטָה".

הוּא בְּקֵשׁ מִחִבְרוֹ הַנְּאֻמָּן שֶׁיִּלְוֶה לוֹ אֶת הַסָּכוּם הַזֶּה, הִיּוֹת וְאַף אֶחָד אַחַר לֹא יָקַח סָכוּן לְהִלוּת לוֹ בְּמִצְבּוֹ.

הַחִבְרוֹ, שֶׁהִכִּיר בּוֹ וּבְנִאֲמָנוּתוֹ, וְיָדַע שֶׁאֲפָשֶׁר לְסַמֵּךְ עָלָיו בְּמֵאֵת הָאֲחוּזִים, לֹא רָאָה בְּכָף כָּל בְּעִיָּה, וְאַף גִּילָה לְסוּחָר שֶׁבְּשִׁנְתֵּים הָאֲחֵרוֹנוֹת צָבַר לְעַצְמוֹ סָכוּם כֶּסֶף גְּדוֹל לְחִתּוֹנַת בְּתוּ, הַמְּסַתְכֵם

בְּעֲשָׂרוֹת אֶלְפֵי דוֹלָרִים, וְלַעֲתָ עֵתָה אֵין לוֹ צוּרָף בָּהֶם.

אֶת סָכוּם הַכֶּסֶף הַסְּתִיר הָאִישׁ בְּמִתְרָף בֵּיתוֹ, וְלֹא גִילָה עַל כָּף לְאַף אֶחָד אֲפִילוֹ לֹא לְאִשְׁתּוֹ. הוּא יָרַד עִם חִבְרוֹ הַסְּחוּרָה אֶל

ספור לשבת:

ההרוס כמעט ללא פגע. כל בני משפחתי יצאו מהתאונה הקשה בשלום, לא אירע לאיש דבר. זו היתה סייעתא דשמיא אדירה.

"לאחר ששבו אלינו עשתונותינו, הצעתי לגוי שאתן לו את סכום הכסף הדרוש לקניית רכב חדש, ועוד אוסיף אלפיים דולר, ונסגור כך את העניין בינינו מבלי לערב את המשטרה בסיפור.

הגוי לא מיהר להסכים לעסקה. 'הרכב לא שלי', הוא אמר, 'אני צריך לדבר עם הבעלים ולשאול אותו האם זה בסדר מצידו.' "הוא התקשר לבעל הרכב וסיפר לו את כל אשר התרחש.

בעל הרכב לא הסכים להצעה והתעקש שיזמינו משטרה כדי שיוכל לקבל פיצויים מחברת הביטוח. הגוי הזמין משטרה, ואני התחלתי להתפלל: ריבוננו של עולם, כבר שבע שנים אני לא מדבר בשעת התפילה. אני מבקש ממך בקשה – אנא, שהשוטרים לא ישמעו ולא יראו את מה שקורה כאן.

"מכונית משטרה מתקרבת לעברנו. הדופק שלי נעשה מהיר יותר ויותר. השוטר העיף מבט קצר לכיוון שלנו, ו... המשיך לנסוע! הגוי מתעצבן. הוא מתקשר שוב למשטרה וזורש שישלחו ניידת. שוב אני מתפלל ומבקש מהקב"ה שהשוטרים לא יבחינו במה שקורה כאן ולא יתערבו. ושוב, מכונית משטרה מתקרבת לעברנו, השוטר מציץ בנו, ו... מסתלק!

"שלוש פעמים התרחש התהליך הזה – הגוי מזמין ניידת, אני מתפלל, וגם מזכיר את הזהירות מדיבור בתפילה, הניידת מגיעה סמוך אלינו, ובגלל סיבות עלומות מסתלקת. הגוי ראה שאין לו ברירה והחליט שנסתדר בינינו.

"תוך כדי דיבור אנחנו רואים ניידת משטרה מתקרבת. אני שוב מתפלל. הפעם נראה שהכוונות של השוטרים רציניות.

הם מתקדמים לעברנו. ופתאום אנחנו שומעים במכשיר הקשר שלהם הודעה דחופה, שאירעה תאונה מחרידה ברחוב הסמוך ושני אנשים נהרגו בה. השוטרים שוכחים אותנו לחלוטין ויוצאים במהירות לכיוון האירוע.

"סבלנותו של הגוי כבר פקעה לחלוטין. האמת היא שגם אני לא יכולתי להבין את האירועים הללו ע"פ דרך הטבע. הבן-אדם התקשר למוקד המשטרה שוב ושוב, הסביר, התחנן, צעק ונזף, אבל כל המילים שלו כאילו התאדו... לא היתה להן שום השפעה. אני שמרתי על מילותי, שלא תצאנה מפי בבית הכנסת, וכמין מיזה כנגד מיזה היתה לי שמירה מופלאה ממילותיו של אותו

גוי! (גיליון דרישה וחקירה)

בזכות השתיקה בתפילה

ביום בהיר אחד קיבל מגיד המישרים רבי מאיר מיכאל גרינוולד שליט"א שיחת טלפון מיהודי שגר בחו"ל. "אתה לא מכיר אותי", פותח היהודי החוצניק, ואומר, "אבל אני חייב לך הכרת הטוב גדולה! בזכותך לא דיברתי במשך 7 שנים בשעת התפילה! ובזכות זה גם זכיתי לסייעתא דשמיא גדולה."

"איך בזכותי?" שואל הרב גרינוואלד, "האם שמעת אי פעם דרשה שלי?"

"לא שמעתי אותך", משיב האיש, "אבל קראתי עלון, שיצא לאור לאחר שדיברת בעניין זהירות מדיבור בבית הכנסת. ראיתי את העלון הזה בבית הכנסת, לפני התקיעות, והוא עשה עלי רושם גדול!"

- "מה היה כתוב שם, שכל כך עורר אותך?"

"היה כתוב כך", אומר האיש שמעבר לים: "הזוהר הקדוש כותב (תיקוני זוהר, תיקון י"ח דף לג עמוד ב') ששלושה ספרים נפתחים בראש השנה. ספרן של צדיקים, ספרן של בינוניים וספרן של רשעים. שואל רשב"י: מי המה האנשים הנכתבים בספר רשעים? והוא עונה: אותן המבזין כבוד השכינה ומדברים בשעת התפילה. רק תפילותיהן של צדיקים נכנסות להיכל, תפילותיהן של הבינוניים נשארות מחוץ להיכל, ואלו שמדברים בשעת התפילה נכתבים בספרן של רשעים, רחמנא ליצילן."

המשיך אותו יהודי, וסיפר: "בשעה שקראתי קטע זה, החילתי לבכות. חשבתי עלי ועל אשתי וילדי, שאנו שייכים לקטגוריה של ספר רשעים, ה' ישמור! אנחנו מתאמצים לעסוק בתורה ובמצוות כל השנה, ונדמה שאם איננו צדיקים, לפחות בינוניים אנחנו... ופתאום מתברר שבגלל שיחה בטלה בשעת התפילה אנחנו עלולים לאבד את הכל! אנחנו עלולים להיכתב בספרם של רשעים גמורים! מיד קיבלתי על עצמי בכייות שלא לדבר בשעת התפילה, ומאז ועד היום, שבע שנים, שאיני מדבר.

"כעת, ברצוני לספר לך גם על סיפור מופלא שאירע עימי, ואני תולה אותו בזכות הזאת שלי, שהיא גם זכות שלך... וזה דבר הסיפור:

"בחול המועד פסח נסעתי עם בני משפחתי. לפתע התרחשה תאונה והרכב שלי פגע במכוניתו של גוי אחד ומחץ את הרכב שלו כליל. בחסדי שמים הצליח הגוי להיחלץ מהרכב

מתוך החוברת "השבת בהלכה ובאגדה" לרב שלום דוד נקי שליט"א – ע"פ פסקי הגר"ע יוסף זצ"ל [למקורות לכל הלכה והכלה- ראו בחוברת הני"ל]

מלאכת מבעיר

יש לפרסם ברבים שמלאכת מבעיר, אינה דווקא בהדלקת אש חדשה כגפרור, מצית, גז וכדומה, אלא גם אם מגדיל את שלהבת הגז, הרי זו הבערה. וכן כל נשיפה בסיגריה, או כל לחיצה על הדוושה ברכב, הרי זה מבעיר. וכן הדלקת מנורה חשמלית (עם חוט להט) אסורה משום הבערה.

הנחת נרות על יד חלון

לא יניח נרות דולקים כנגד חלון או דלת שהרגילות לפותחן, שמא תכנס רוח מצויה ותבעיר את האש יותר או תכבהו. ואם טעה והניח הנרות שם, לא יפתחם. ומכל מקום אם כבר פתחו חלון כנגד הנרות, מותר לסוגרו ואין בזה חשש הבערה או כיבוי.

נגיעה בנר שמן

אסור לנענע או לגעת בנר שמן הדולק בשבת, כי בכל נענוע או נגיעה יש לחוש שמא יטה את השמן, ונמצא מגדיל את השלהבת ומבעיר. על כן, שולחן שהוא רעוע מעט, לא ידליקו עליו נרות שבת.

חשמל

המדליק מנורה חשמלית שיש בה חוט להט, או תנור חשמלי, פלאטה וכיוצא בזה, שיש בהם גוף חימום, חייב משום מלאכת מבעיר. אבל המדליק מכשיר חשמלי כגון מאורר שיש בו רק זרם חשמלי, איסורו מדרבנן.

משאבה חשמלית

במקומות שהבתים גבוהים מאוד, והבאת המים לקומות העליונות נעשית על ידי משאבות חשמליות, מותר לפתוח את הברזים ולהשתמש במים.

מנורה במקרר

יקפידו לכבות את המנורה במקרר קודם השבת, כדי שבפתיחת המקרר לא תדלק המנורה. ואם שכח לכבותה, אסור לפתוח את המקרר, אך רשאי לומר לגוי לפותחו. וכן יכול לומר לגוי לכבות את המנורה.

אם לא מצא גוי, אין לומר לילד קטן לפתוח את המקרר, אך בעת שהמנוע פסק מלעבוד, רשאי לומר לקטן שיוציא את התקע מהשקע.

ואם אין קטן, רשאי הגדול להוציא את התקע בשינוי, באחורי ידיו וכיוצא בזה.

המסופק אם הוציא מערב שבת את המנורה מהמקרר או לא, ואין שם גוי, הנכון יותר שיאמר לילד קטן לפתוח, אך מן הדין, רשאי גם הגדול לפתוח.

שכח לכבות את המנורה, וכשפתח את המקרר בשבת ראה שהמנורה נדלקה, פשוט שרשאי להוציא מהמאכלים שבמקרר וליהנות מהם.

ולענין סגירת הדלת, רשאי לעוזבה שתסגר מאליה, או שישגרה בשינוי ברגל או במרפק, או יאמר לקטן לסוגרה. ואולם, כיון שמן הסתם יצטרך להשתמש שוב במקרר במשך השבת, על כן אם יסגור את הדלת כנ"ל, לא יוכל לפותחה שוב, על כן יתן מגבת או חפץ בין הדלת למקרר, וכך לא תסגר הדלת עד הסוף ולא תכבה המנורה. ויותר טוב שיאמר לגוי לכבות את המנורה.

חשמל סטטי

מותר ללבוש בגד סינטטי שבעת שלובשו או פושטו יוצאים ניצוצות אש.

מצטלם לתומו

מותר לעבור ברחוב שמוצבות בו מצלמות אבטחה לזהות את העוברים ושבים, כגון ברחובות המובילים לכותל המערבי. וכן מותר להיכנס לבית שיש בו מצלמה לצלם את הנכנסים והיוצאים.

עובר ונדלק האור

הגר במקום שכשעוברים בסמוך לבתים, נדלק אור, וכשמשיכים ללכת נכבה האור, ומוכרח לעבור שם, רשאי לעבור.

מכשיר אינטרקום

מותר להניח מכשיר אינטרקום מופעל מערב שבת בחדר הילדים, כדי שיוכלו ההורים לשמוע את המתרחש אצלם, ואם יכבו יכנסו אליהם לטפל בהם ולהרגיעם.

ואף שכאשר נכנסים ומדברים נשמע קולם על ידי האינטרקום, אין בכך כלום. ואם רוצים, בעת הכנסם לחדר יכסו את המיקרופון, וכשיצאו יסירו את הכיסוי.

מעשיהם של צדיקים:

הסטייפלר ואשתו סחבו את המזרון עם כלי המיטה, והחזון איש הלך לפניהם להראות באיזה מקום יניחו את המזרון ואף הביא לו קערה עם נטלה לנטילת ידיים בבוקר.

רבי חיים ברים, שהיה אז בחור צעיר, לא היה יכול לסבול את הכבוד הגדול הזה.

הוא התנגד ורצה להתערב במעשיהם. אמר לו החזון איש: "היכן שמענו שהאתרוג יאמר דעות מה לעשות איתו?... עכשיו אתה 'חפצא של מצווה', אל תתערב, אנו מקיימים כך מצווה."

(לקראת שבת - דרשו)

שח המגיד הנודע הגה"צ רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א: רשכבה"ג מרן החזון איש זי"ע היה שילוב נפלא של יגיעת התורה ושל פעילות להחיות אנשים ולשמחם.

הגאון רבי חיים ברים, שהיה בן בית אצלו, סיפר שזכה לראות את חביבותו של החזון איש בשעת קיום מצווה.

פעם אחת היה בבני ברק בלילה, וכיוון שלא היה אוטובוס לחזור לירושלים נאלץ להישאר ללון בבית החזון איש.

ומי עסק באכסניה של רבי חיים ברים?

החזון איש בעצמו, הסטייפלר ואשתו של הסטייפלר, שהייתה אחותו של החזון איש.

בדיחות:

חלק מהבדיחות מתוך הספרים "תן חיוך"

יש אנשים שנולדו עם מזל, ויש אנשים שמזל שנולדו...

מה הפירוש:

הכריחה אותו לטעום מהמרק? - דנה אותו לכף זכות.
נעלי יצוא - עור לגויים.
אירוע חגיגי בחיי הנעל - עליה לרגל.
שיר מוצלח - מחרוזת פנינים.

איזה רכב מפנק יש לי; הוא ראה שנרדמתי באמצע הנהיגה, אז הוא הוציא לי כרית...

"ראית איזה חוצפה? הסופר הזה כתב ספר שכולו מועתק מספרים אחרים, והוא לא מתייבש לכתוב: 'כל הזכויות שמורות - אין להעתיק בשום אופן שום חלק מהספר!'"

"מה הבעיה? גם את המשפט הזה הוא העתיק..."

דברים אמיתיים שנכתבו על אריות (שמות החברות הושמטו):

על מייבש שיער: "לא להשתמש בזמן השינה".
על ארוחה קפואה: "מומלץ להפשיר לפני האכילה".
על אריזת משה: "לא לגהץ בגדים על הגוף".
על תרופה נגד שיעול של ילדים: "אין לנהוג ברכב לאחר השימוש".
על חבילת בוטנים: "אזהרה - מכיל בוטנים"

על פודינג: "המוצר יהיה חם לאחר השימוש".
על טבליות שינה: "אזהרה - עלול לגרום לנמנום..."

אדם אחד רצה לעלות למונית בחול המועד סוכות.

הנהג סירב בטענה שהלולב ארוך מאד ואי אפשר להכניסו למונית.
ענה הנוסע: כעת אני מבין למה לולב צריך אגד...

עם הארץ שהתעשר קנה לעצמו חתן תורה. בשמחת תורה בשעה שקראו בתורה לחתן תורה, לא יכול אחד המתפללים להתאפק ולחש באוזני הרב: איך הבור זהו יעלה לתורה בכזה כבוד ועוד לחתן תורה? השיב לו הרב: כך המנהג בישראל שהחתן אינו מכיר את הכלה...

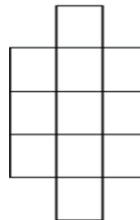

חידות:

מתוך החידות של חיים כץ, ומהספר: "פיצוחים"

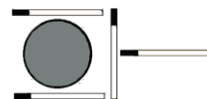
חידות מחשבה:

שבצו את המספרים מ 1 ועד 8 בצורה כזו ששום מספר לא יהיה צמוד למספר הסמוך אליו. כלומר: 3 לא יהיה לא ליד 2 ולא ליד 4, אפילו באלכסון.

חידת גפרורים:

הזיזו שני גפרורים, וחלצו את המטבע מהקף!

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת חשבון: 5 אנשים.

מסעי	מסעי	מסעי	מסעי
י-ם:	כניסה:	יציאה:	זמני
ת"א:	19:03	20:18	השבת:
ב"ש:	19:18	20:20	
חיפה:	19:18	20:18	
	19:11	20:21	

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

אור התורה

הערוך מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדשי לע"נ מורד אבני רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החיידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

אין לקרוא את העניין בזמן התפילה וספר תורה

כולנו מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"כי אתם עוברים את הירדן אל ארץ כנען... ואבדתם את כל משכיתם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו"
מצינו בגמרא, שהיה משה רבנו מסוגל לבטל לחלוטין את יצר העבודה זרה, אלא שחסרה א זכותה של ארץ-ישראל (ראה עירובין ל"ב). לפיכך אמר הכתוב: "כי אתם עוברים את הירדן – מכיוון שרק אתם עוברים את הירדן בלעדי משה, על-כן "ואבדתם את כל משכיתם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו" – לבל תיכשלו בהם. ואילו היה גם משה עובר עמכם את הירדן אל הארץ, היה הוא מבטל את יצר העבודה זרה ולא הייתם חוששים מפני כל אלה... (מלא העומר)

"והיו הערים להם לשבת"

לשם-מה חוזר הכתוב על כך פעמיים? ברם, ערי הלויים הלא שימשו בעת ובעונה אחת גם ערי מקלט לרוצחים בשוגג, והשם יתברך הרוצה לראות אך טוב בישראל אומר: מי יתן ולא יקרו מקרים כאלה ולא תתיינה הערים הללו מקום המוכן לפורעניות כי אם רק להם לשבת" – ללווים בלבד. (מלא העומר)

"את שש ערי המקלט אשר תתנו לנוס שמה הרצח ועליהם תתנו ארבעים ושתיים עיר"

שש ערי המקלט הינן שש המילים של הפסוק: "שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד", וסמוך להן – "ועליהם תתנו" – ארבעים ושמונה המילים של פרשת "ואהבת" עד "ובשעריך". פסוק זה של "שמע ישראל" ופרשה זו של "ואהבת", הם הם ערי- המקלט, בהן יכול כל אדם-ישראל למצוא לו מחסה ומגן, אף אם עשה רע. על ידי קבלת עול מלכות-ישימים ואהבת השם הריהו ניצול מן המקטרגים הרודפים אחריו... (אוהב ישראל)

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזונים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). ברכות 'גדיל תורה ואיר'.

אור התורה
לע"נ בנימין בן רחל
7665190@gmail.com

חידה: איזה אמורה היה יושבעל כיסא שעשוי משן של פיל שנהב?
השאלה משבוע שעבר: מי נקראו "בנאיין"?
תשובה לחידה משבוע שעבר: תלמידי חכמים שעוסקין בבנינו של העולם (שבת קיד.)

הצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל' 088649058
החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר פרסטר' ברשת 'פרסטר' מתנת 'כוסים' ברשת 'אור החיים' כרטיספר' מתוק האור'- שביעית

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו' 0774103900 - שלוחה 5

דיון הלכתי בשולחן-השבת

לשמוע מוזיקה ששוטפים את הבית

ובענין השאלה האם מותר לשמוע מוזיקה ששוטפים את הבית, וראיתי בספר פנינת המקדש שם שכתב בשם הגרמ"ש קליין שליט"א להתיר בזה, כיון שאין שומעים מוזיקה להנות, אלא אגב אורחיה, וביאר בזה שבאמת אין כוונת האנשים אל תוכן השירה והנגינה, אלא שנוח להם שאין שקט בבית ומצוי הרבה שאפילו מסיחים את הדעת מהשירה, וכוננתם רק שיהיה איזה קול בבית, ולא שקט לגמרי, ובכל כגון דא לא נאסרה שירה, והא דאיתא בגמ' בסוטה דף מח ע"א דגרדאי אסור, צריך לומר דהדרך היה אצלם שהיו רוצים לשמוע את השירה, וכוונתו להרבות השמחה ע"כ, וכמו שכתב רש"י שאינו אלא לשחוק, ולכן הדבר אסור, אבל בזמנינו המציאות היא שאין המטרה בשמיעת המוזיקה להרבות שחוק או להרבות השמחה, ומ"מ כ"ז רק לימוד זכות על המנהג המצוי עכ"ד. ומכ"ז דכל הלימוד זכות הוא כל השנה ולא בבין המצרים, אבל בבין המצרים נראה שיש לאסור בזה.

מי שרגיל לעבוד עם מוזיקה ואם לא ישמע לא יעבוד
ולגבי מש"כ לאשה שרגילה לעבוד עם מוזיקה, ובלא זה קשה לה לעבוד, שיש להתיר בזה, שוב ראיתי שכן ה"ד הגר"ק בספר יד בבין המצרים פ"ז סעיף יז שמוותר עד ר"ח אב בזה. (הר' יוסף אביטבול)

ציפיה גדולה מאכזבה

תשעת הימים אלה ימי השיא שמזכירים לנו את בית המקדש שנחרב אבל נשאלת השאלה איך אני נענ צניור לומד וספן באהלה של תורה, כיצד הציפיה נכנסת לתוך החיים שלי | חובת הציפיה לגאולה אצל בן ישיבה

מחצית!

הרב חיים זאיד כאיל תערוג במעיני הישועה

חזרתי שוב אל מחוץ לחדר ושם אני פוגש יהודי תושב בני ברק שרואה אותי. "הרב זאיד מה מעשיכם כאן?"

התחלתי לספר לו שהבת שלי בחדר לידה ואני כאן באתי להתפלל ולראות שהכל הולך כשורה ושהכל תקין. ואז הוא ביקש ממני בקשה קטנה שיש לו אמה שמואשפות בפנימית ג' קומה מעל לבת שלי והיא שומעת וקוראת את הסיפורים שלי בקביעות והוא רוצה שאני יבוא לשמח אותה עם סיפורים ודברי תורה.

אני שמעתי את ההצעה כמובן לא יכולתי לסרב מצווה הבאה לידי וברפרט שזה ממש כאן עם אישה חולה. לקחתי את רגליי ושמתו לא קצר ואמרת לי לה חיוקים ודברי עידוד הכוללים סיפורים כמו שהיא אוהבת. ואז היא החלה לדבר ולספר לי שיש לה סיפור מעניין לספר לי. אני שמעתי זאת ולא רציתי להתעכב יותר מידי אמרתי לה שאני ירד לביתי ואז אולי אחזור בהמשך.

ירדתי לבת שלי סיפרתי לה את אשר אירע איתי בקומה מעליה. והיא שאלה אותי למה עזבתי את אותה אחת הרי היא זקוקה לי וזה משמח ומחיה אותה ולכן ביתי בקשה ממני בקשה אישית שאני יעלה אליה שוב ואני ישב לשמוע את הסיפור שיש לה לספר לי.

אני מוצא את עצמי שוב בדרך לאותו חדר מדובר ושוב מדבר עם אותה אחת. והיא מתחילה לספר לי את הסיפור שלה שבדרך אגב לא היה מעניין ולו במעט. לא תוכן ולא רקע, לא התחלה ולא סוף. במילים שלנו זה נקרא 'נייעס'.

ראיתי שזה לא משהו רציני אבל ישבתי להקשיב ולא הפרעתי הנהנתי בראש בכל מהלך השיחה איתה, ונתתי לה תחושה כאילו שאני מבין ומקשיב לכל מילה ונשימה ממה שהיא אמרה לי.

כשהיא סיימה לדבר ובאתי לפנות לדרכי חזרה. היא לא עזבה אותי לפני שבירכה אותי שאני ארד למטה שכבר אתבשר שביתי ילדה. עניתי אמן ובליבי קיוותי לטוב ובאמת שהדברים יהיו נכונים. ובאמת זה מה שהיה לא יאומן כי יסופר!

אני מגיע לקומה למטה ומיד יוצאים אליי הרופאים ואמרו לי שפשוט אירע נס בזמן זה וביתי ילדה לידה קלה כתרנגולת בהתראה כל כך קצרה ובקלות בלתי משוערת. כאן הבנתי מהי מידת בין אם לחבירו עד היכן היא יכולה להגיע ומה היא יכולה להועיל!

את הסיפור המדהים הבא מספר מגיד המשורים הרה"ג רבי חיים זאיד שליט"א וכמו שכבר הרחבנו כמה פעמים שבימים אלה צריכים להתחזק בבין אדם לחבירו לכן מוטב שנתעסק סביב נושא זה בעיקר.

וכך אלה פרטי הסיפור שאירע ממש בימים האחרונים וכבר מסעיר את הציבור החרדי.

ישנו ווארט מדהים ביותר שמלווה בסיפור לא פחות מדהים.

ידוע שהאדמו"ר מצאנז קלויזנבורג מעולם לא נתן לאף אדם הסכמה לספר. פעם אחת עלה אליו יהודי ואמר לו, "כבוד הרב אני רוצה לומר ווארט מדהים לרב", הרב הנהן בראשו וחייכה לשמוע את הווארט.

אמר לו אותו יהודי נאמר בפסוק "כאיל תערוג על אפיקי מים" ולכאורה יש לשאול מה זה 'כאיל תערוג' הרי איל זה לשון זכר ותערוג זה לשון נקבה והיה לו לומר 'כאיל יערוג' או 'כאילה תערוג'. והשיב לו אותו יהודי, שהרי ידוע שאילה כשהיא יולדת מכיש אותה נחש ואז הכאבים שהיא מרגישה אלו הם יסורי תופת שאין שני להם, ולמרות הכל באותו הזמן היא מתפללת על בעלי החיים, ולכן הפסוק אומר 'כאיל' כלומר, שהאילה מתעלה על הכאבים ומתחזקת כמו זכר ולא כמו נקבה שאין לה כח כמו של גבר.

האדמו"ר זצ"ל שמע את הדברים והתחבר אליהם עד כדי כך שהוא הביא לאותו יהודי הסכמה לספר ועד היום זה ההסכמה היחידה שניתנה בחייו.

זאת אומרת, שברגעים כואבים ביותר, בשעות שהראש לא מונח כל כך עם החברים ועם המשפחה רגעים שלא חושבים על אף אחד למרות הכל היא עוצרת את תחושת הכאב מתגברת ומתפללת עבור מי? עבור בעלי החיים. ומוסר השכל גדול יש לנו ללמוד מאותו סיפור.

ועם הדברים האלה אביא בפניכם סיפור שאירע עימי לפני מספר ימים.

ביום שני האחרון בשעט"מ נולדה לי נכדה מביתי. אני שמעתי שהיא היתה בדרכה למעיני הישועה תפסתי את הרגליים ושמתו פעמיים לעבר בית החולים בכדי להיות לידה לעודד אותה בדברי חיוק ובעיקר גם להתפלל ולקרוא פרקי תהילים.

אני מגיע לבית החולים וממתין מחוץ לחדר. הבת שלי קוראת לי ומספרת לי שהרופאים עדכנו אותה שהלידה שלה תתמשך יותר מהרגיל וזה יקח כמה שעות טובות והם לא שוללים אפילו יום אחד של אשפוז. ובניתיים הזמן הזה של חולף זה זמן של דאגה ולחץ אין סופי מה יקרה ומה יהיה.

ראיתי שזה לא משהו רציני אבל ישבתי להקשיב ולא הפרעתי הנהנתי בראש בכל מהלך השיחה איתה, ונתתי לה תחושה כאילו שאני מבין ומקשיב לכל מילה ונשימה ממה שהיא אמרה לי.

הציפיה למשיח ולגאולה בגיל צעיר, זהו דבר שמאד קשה ליישום, אך המשגיח הנה"צ רבי דב יפה זצ"ל הוכיח מהגמ' בשבת (לא) שבשעה שמכניסין אדם לדין שואלים אותו: 'נשאת ונתת באמונה? ציפית לישועה? ומבואר מזה שיש חיוב כבר מגיל שלוש עשרה לצפות לישועה, ויתרא מ זאת רואים מהגמרא שזה אחת מהשאלות הראשונות שכל אדם נשאל לאחר מאה ועשרים.

אלא שבאמת הציפיה לישועה אינה רק חובה שישאלו אותנו ביום הדין אם קיימנו אותה, אלא היא עצמה מקרבת את הגאולה, וכמבואר בילקוט (איכה): "אמר יצחק לפני הקב"ה, רבש"ע שמה אין חזרה לבנינו? השיבו הקב"ה אל תאמר כן, יש דור שהוא מצפה למלכותי - מיד הם נגאליים, שנא' ויש תקווה לאחריתך נאום ה' ושבנו בנים לגבולם".

וכך כתב בסידור יעב"ץ הל' ת"ב (דלת ב' חלוך ו' אות ט"ו): "והנה בעיני הסיבה הקרובה לכל ההשמדות הגדולות אשר מצאונו בגלות - לפי שיצא האבל הלז מלבנו, בהיותנו שוקטים בארץ לא לנו - שכחנו את ירושלים ולא עלתה על לבבנו, וכאשר יוכיח הנסיון ביחוד ביום ט"ב המר, מי ומי מתאבל ונאנח על חורבן ביהמ"ק ממעמקי הלב? כמה דמעות נשפכות על זאת? ואצ"ל במשך ימי השנה - אין זוכר ואין פוקד, ואפי' במחשבה לא בא זכרונה, כאילו מקרה היה לנו". ומבואר איפה שרק אם נחכה ונצפה לו בא יבא לא יאחר!!!

וכך סיפר הגאון רבי יעקב שווי זצ"ל, מארה"ב שכאשר היה צעיר לימים, התייתם מאביו, ואימו שלחה אותו ללמוד תורה בישיבה הרחק מהבית, והבטיחה לו אימו שלא תשכחנה ותבא לבקרו, והנה עובר תקופה ואימו נקרעה מנגעוים לבנה מחסדה. והיא החליטה לנסוע לבקרו, ולצורך כך רכשה כרטיס לרכבת ונסעה לבקר את יענקלה שלה. הרכבת הגיעה לסמרקנד, והאמא ירדת ברציף. והנה לפתע היא מבחינה בילד חבוש כובע לראשו כשהוא נכנס לקרון הראשון, בודק מה קורה שם, ויוצא במהירות, נכנס גם לקרון השני ובודק גם שם, ומיד אין רץ לקרון השלישי, וכן הלאה... האמא תוהה בליבה - מה קורה לילד הזה, מי הוא ומה פשר מעשי? לפתע מתקרב הילד אל המקום בו היא עומדת, וזעקה פורצת מפיה: "יענקלה!!!", אוי, אמא, אמא - נשמעת זעקה חוזרת מפי הילד, ועד מהרה הם מוצאים את עצמם אחד בזרועות השני. כשנרגעו קמעה, שאלה האם את בנה 'איך ידעת שאני מגיע היום? וכי יש לך רוח הקודש? והילד משיב: 'הרי את הבטחת לי שתבואי לבקר אותי, ולכן מיום שבאתי לכאן, אני מברר מדי יום מתי מגיעה הרכבת, ואז אני מגיע לתחנה, בודק בקרונות אם אמי נמצאת, כך אני עושה כבר שנה תמימה!'

עברו שנים, יענקלה למד בהתמדה עד שהפך להיות הגאון רבי יעקב שווי. ברבות הימים, למד מוסר השכל ממעשה זה שאירע עמו, והיה נוהג לומר לתלמידיו: 'הקב"ה שלח אותנו לגלות, והיא ארוכה מאוד, ואנחנו לא רואים כביכול את אבינו שבשמיים, אבל בטרם הקב"ה שלח אותנו לגלות, הוא הבטיח לנו שיחזור, ויגאל אותנו שנית! אז אם אבא שבשמיים הבטיח שיחזור - אנחנו בטוחים שיחזור, והוא יחזור!!!'

את ספרי כותב השורות ניתן להשיג בפק' 0533141480

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמצי!
אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח חזני 3314 נתניה 08-9941870

אספרה

סיפור לשבת
 אור השבת

10

אמרי קודש בראי הפרשה

מושב ואמרי קודש מהפרשת תולדות

"והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אותה" (במדבר לג, ג)

ישוב לנצה

כתב הרמב"ן ז"ל "על דעתי זו מצוות עשה היא, מצווה אותם שישבו בארץ וירשו אותה, כי הוא נתנה להם ולא ימאסו בנחלתה, ואילו יעלה על דעתם ללכת ולכבוש ארץ שנער או אשור וזולתם ולהתיישב שם יעברו עלך מצוות ה'. ומה שהפליגו רבותינו (עיי' כתובות קי, ע"ב. ועוד) ושאסור לצאת ממנה (בתוספתא ע"ז ה, ב. וב"ב צא, ע"א). וידונו במורדת האישה שאינה רוצה לעלות עם בעלה לארץ וכן האיש, דכאן נצטוונו במצווה הזו, כי הכתוב הזה הוא מצוות עשה ויחזיר המצווה הזו במקומות רבים באו ורשו את הארץ (דברים א, ח).

ועיין בספר חרדים (פרק נט) מה שכתב והאריך בדברים נפלאים במצוות ישוב ארץ ישראל. עיי"ש. והשל"ה הקדוש (בשער האותיות, קדושה) כתב: "השם יתברך נתן לנו ארץ קדושה שהיא מקודשת מעין קדושת גן עדן, וכמו שכתוב ביחזקאל (לו, לה) "הארץ הלזו... היתה כגן עדן". ואף עתה בחורבנה מ"מ היא בקדושתה, והיא ארץ אשר ה' דורש אותה, וארץ העמים ארצם טמא וכל ישראל אשר שם אין באפשרות לתפילתם שיעלו למעלה אם לא שישלחו תפילתם דרך ארץ הקדושה לירושלים. ומשם למקום קודש הקדושים, כי זה שער השמים זולת כמה מעלות טובות למקום הקדוש הזה.

ועיין בספר "עבד המלך" שכתב שמי שנולד בארץ ישראל או שבא לארץ ישראל בקטנותו ונתגדל בה, צריך שיהיה מאוד של תהא ישיבתו בארץ כמצוות אנשים מלומדה מפני שנולד בה או נתגדל בה, אלא יכווין בישיבתו בארץ לקיים מצוות השם יתברך שאמר לנו וישבתם בה. ובכל יום בברכת המזון אנו אומרים "גודה לך ה' אלוקינו על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה", ויש לומר זאת מעומק הלב ולשבח השם יתברך על המתנה הטובה והיקרה הזאת ועל שזכינו להיות מיושבי ארץ הקודש ולקיים בכל עת ובכל רגע מצוות עשה הגדולה של ישיבת ארץ ישראל. ובאמת כך מפורש בחתימת הברכה "ואכלת ושבעת וברכת את השם אלוקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך".

[ורבות האריכו בספרים הקדושים בעניין מעלות וזכויות הרבות שיש במצוות ישוב ארץ ישראל]. הרמב"ן ז"ל מסיים את פרשתנו בלשון הזאת: "גשלים ספר הפקודים (עיי' סוטה לו:). ודגלי הצבאות. ולאוקים צבאות שבח והודאות. למאות ולאלפים ולרבואות. וכאשר עשה עם אבותינו הגדולות והנוראות. יחיש בימינו קץ הפלאות. יבנה הבית והלשכות וגבול לפני התאות (עיי' יחזקאל מ, יב). ויכין שם לבית דוד כסאות. ועינינו רואות. והוא ברחמי ינקנו מנסתרות ומכל שגיאות. ויראנו מתורתו נפלאות. אכ"ד!!

הנעלבים ואינם עולבים... בושנה בחלום הלילה

אך ככל שהדברים ביישו אותי וגרמו לי להאדים ולהחוויר, עד שליבי כמעט פסק מפעום, החלטתי לא להגיב. באותו רגע עברו במחשבותיי כל מאמרי חז"ל על השכר הצפוי לזה שאינו מגיב כאשר עולבים בו, ויצאתי מהאולם, וחזרתי לביתי.

כאשר עליתי על יצועי הרגשתי היתה נוראה ואיומה, מספר הת"ח שנפגע, לחברו. ליבי היה פצוע ושותת-דם, כי באמת לא היה מגיע לי שיביישו אותי בצורה כזו. זמן רב לקח עד שהצלחתי להירדם. והנה אני מתעורר בבוקר, ועדיין נתון כולי תחת ההרגשה האיומה. לקחתי את הטלפון ביד, ואני רואה שהתקשרת והשארית הודעה. בדרך כלל אינני מאזין להודעות שמשאירים לי. אבל הפעם החלטתי להאזין,

...כששמעתי את הודעתך, הפסיק ליבי מלפעום – בפעם השניה, בתוך 12 שעות... המשגיח, שכל-כך הייתי קשור אליו בכל נימי-נפשי, נישק אותי? פעמיים??? והתאמץ לעשות זאת??? – הפעם פרצתי בבכי של שמחה, וממש לא יכולתי להירגע. היה לי ברור שהחלום הוא חלום-אמת, מה-גם שזה היה ממש באותו לילה, והמשגיח בא מהעולם העליון כדי לבשר שמעשי היו רצויים בשמים!

עד כדי כך נרגעתי, שבאותו רגע התקשרתי אל מי שפגע בי, ואמרתי לו שאני סולח לו בלב שלם, ואפילו לא התעניינתי מה הביא אותו לפגוע בי! הוא לא האמין למשמע אוזניו ונראה היה שהוא מתחרט לגמרי על מה שעשה. אבל כל הפרטים באמת כבר לא עניינו אותי. הייתי שלם עם עצמי, וידעתי שעשיתי את הדבר הכי-טוב בעולם.

עד כאן דבריו של החבר-הת"ח שנפגע. האיש שחלם את החלום המופלא והתקשר אלינו, הוסיף שלדעתו הסיבה שהמשגיח התגלה דווקא אליו, ולא לאדם אחר, היא מפני שהוא לומד משניות יום-יום לעילוי נשמתו.

הוא מציין עוד שמיותר לומר ש"החלום שחלמתי היה ללא קשר אל המאורע שבו ביישו את החבר שלי, כי לא ידעתי מאומה מכל העניין, וכשהודעתי לחבר על ענין החלום היה זה רק בעצת רעייתי תחי, וכפי שסיפרת".

חזק חזק ונתחזק בעניין הנעלבים ואינם עולבים, וכפי שהבאנו מספר פעמים בשם מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל שאמר שמי שזקוק לישועה ינסה לחפש אדם שפגעו בו, ולא הגיב, ויבקש ממנו ברכה!

הסיפור הבא הובא בגיליון קול ברמה ויש בו לחזק בימי בין המצרים בבין אדם לחבירו: מעשה מופלא ביותר התרחש לת"ח אחד, שלמד בישיבת כפר חסידים והיה קשור במיוחד למרן המשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל. המעשה מוכיח בעליל על מעלתו ומדרגתו הגבוהה של מי שאינו מגיב כאשר מעליבים אותו, ומקבל את הביזיון בשתיקה.

לילה אחד, מספר לנו הת"ח, יהיה בחלומי אני הולך עם המשגיח, יד ביד, ברחוב, והנה אנחנו רואים את אחד מתלמידיו המובהקים של מרן המשגיח יושב על ספסל בגינה. תלמיד זה למד איתי ביחד באותן שנים בכפר חסידים, ונמנה על חברי הטובים.

המשגיח נעצר לרגע, ואח"כ ניגש אל התלמיד-המובהק שלו, התכופך אליו במאמץ מיוחד ונשקו בחיבה כמה וכמה פעמים. המשכנו ללכת, ואחרי כמה צעדים המשגיח עוצר שוב, חוזר לאחוריו, דוכן אל התלמיד ומתאמץ לנשקו שוב ושוב. ויהי בבוקר, והנה חלום בתחילה לא ייחסתי לכך כל משמעות, מספר הת"ח, מפני שהיה מדובר בחלום טוב. ואם כן לשם מה עליי לספר את הדברים לתלמיד ההוא? אבל, כאשר סיפרתי את פרטי החלום לרעייתי תחי, אמרה לי ברוב תבונה: "מה אכפת לך להתקשר אליו ולספר לו, הרי בוודאי שזה יגרום לו הרגשה טובה!"

עשיתי כדבריה, והתקשרתי אל החבר שלי. השיחה לא נענתה, והועברתי לתא-הקולי, שם השארתי לו הודעה בנוסח דלהלן: "חברי הטוב, חלמתי חלום טוב, אם יש לך נפקא-מינה מפרטי החלום, מה טוב, ואם לא – אז סתם תהנה לשמוע חלום טוב...". וסיפרתי לו את הדברים, כפי שראיתם במחזה חלומי.

כעבור מחצית-השעה אני מקבל שיחה חוזרת מהחבר, והנה הוא בוכה בכי נסער, ואינו מסוגל לדבר מילה. גם לא חצי מילה. חלפו דקות ארוכות עד שהיה בכוחו להשיח את אשר על ליבו, ואמר: "אין לך מושג מה עשית לי עם החלום הזה..." מרוב התרגשות הוא לא היה מסוגל להמשיך בדבריו, ובתקע שוב ושוב. משנרגע, סיפר דבר מופלא.

בלילה זה, שבו חלמתי את החלום, הייתי בכינוס מסוים, ובהתאם למעמד שלי הושבתי ב'מזרח', לפני כל הקהל. הנואמים עלו לבימה אחד אחרי השני, ובשלב מסוים אחד מהם ביזה אותי בדבריו בצורה שאי אפשר לתאר, הפרטים פגעו בי באופן קשה. ממש ביזוי אישי לפני כל הקהל.

עד כאן דבריו של החבר-הת"ח שנפגע. האיש שחלם את החלום המופלא והתקשר אליו, הוסיף שלדעתו הסיבה שהמשגיח התגלה דווקא אליו, ולא לאדם אחר, היא מפני שהוא לומד משניות יום-יום לעילוי נשמתו.

מ"ב מסעות של האדם במשך ימי חייו (לגא) אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן.

בס' דגל מחנה אפרים, כתב: אך דע ששמעתי בשם אא"ז זללה"ה כי כל המסעות היו מ"ב, והם אצל כל אדם מיום היולדו עד שובו אל עולמו. ולהבין זה, כי מיום הלידה והוצאתו מרחם אמו הוא בחינת יציאת מצרים כנודע, ואח"כ נוסע ממסע למסע עד בואו לארץ החיים העליונה.

ברכה על ראיית מ"ב המקומות שנסעו בהם בני ישראל במדבר \ מצות עשה לזכור את הדרך ממצרים לארץ ישראל \ קריאת המסעות בניגון של שמחה

(לגא) אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן.

בדרשות אבן שועיב ז"ל (לתלמיד הרשב"א, פר' מסעי) מביא שיש אומרים שהוזכרו השמות ונכתבו המ"ב מסעות כי כאשר יעבור שם אחד ויכיר המקומות יודה וישבח לה, כמ"ש (ברכות נד:): העובר על מקום שנעשו נסים לאבותינו אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה. (וכ"כ במנחה בלולה לרבי אברהם רפפורט זצ"ל נדפס וירונה שג"ד)

ובשערי תשובה (לרבינו יונה שער ג' אות יז) נראה שיש בזה אף מצות עשה, שכתב: דע כי המעלות העליונות נמסרו לנו במצות עשה וכו' ומעלות זכרון חסדיו והתבונן בהם שגא' (דברים חב) "וזכרת את כל הדרך אשר הוליךך ה' אלהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענתך לנסתך לדעת את אשר בלבבך התשמר מצותיו אם לא". וצ"ע שיש אמנם מקומות מתוך המ"ב מסעות שנעשו בהם נסים, אבל לא כל המקומות היו בהם נסים.

ונראה לומר שכיון שכל מ"ב המסעות היו במדבר, שהיה זה מקום מסוכן, א"כ כל המקומות נחשבים למקומות שנעשו בהם נסים לישראל, אלא שיש מקומות מיוחדים שנעשו בהם נסים מיוחדים מעבר לנס הכללי.

ובס' מקדש הלוי (לר"צ דינר זצ"ל פ' מסעי) מביא שכידוע מנהג אשכנז הינו לקרוא את פסוקי המסעות בניגון מיוחד של שמחה כעין שירה.

ונראה לומר טעמו של דבר שמאחר ומסעות אלו מזכירים את חסדי ה', על כן אנו קוראים אותם בניגון של שירה, להזכיר לעצמנו כי הם אינם ציוני דרך הסטוריים בעלמא, אלא יש בהם שיר-תודה לבורא העולם אשר הטיב עמנו ולויה את אבותינו מעולם.

מספר במדרש רבה (פרשת פקודי), מעשה ברבי שמעון בן חלפתא שבא ערב שבת, ולא היה לו כלום לצרכי שבת. יצא חוץ לעיר והתפלל להשם יתברך, ונתנה לו אבן טובה מן השמים, נתנה לשלחני לפיקדון, ונתן לו דמי קדימה על חשבון האבן, וקנה בהם צרכי שבת. כשהביאם הביתה, אמרה לו אשתו: מהיכן אלו? אם לא תאמר לי, אינני טועמת מהם כלום! ספר לה מהיכן הממון, אמרה לו: אינני טועמת כלום עד שתבטיח לי שתחזיר אותה במוצאי שבת. אמר לה: למה? אמרה לו: האם אתה רוצה שיהיה שלחנך בעולם הבא חסר, ושלחן חבך מלא? הלך רבי שמעון, וספר לרבנו הקדוש את כל הספור. אמר לו הרב: לך ואמר לאשתך, שאם שלחנך יהיה חסר, אני אשלים אותו משלי. הלך ואמר לה זאת. אמרה לו: בא עמי אצל רבנו הקדוש. באה ואמרה לו: רבי, וכי בעולם הבא אדם רואה את חברו? והלא נאמר בקהלת "כי הולך האדם אל בית עולמו", אל בית עולמים אין כתוב כאן, אלא אל בית עולמו, מלמד שכל צדיק וצדיק נותנים לו מדור לפי כבודו.

כיון ששמע זאת רבי שמעון בן חלפתא, הלך והחזיר את האבן. אמרו רבותינו, גדול הנס האחרון מן הראשון, שכיון שפשט ידו כדי להחזירה, ירד המלאך ונטלה הימנו, לפי שאין מתן שכרה של התורה אלא לעולם הבא, שנאמר: "ותשחק ליום אחרון".

מסופר על אשתו של הגאון מוילנא, שסופר ע"י ה"חפץ חיים" זצ"ל, על אשת הגר"א וחברתה, שהבטיחו זו לזו שהראשונה מהן שתלך לעולמה תבוא תוך שלושים יום לפטירתה, לספר לחברתה "מה נעשה שם בשמים"!!

והנה כשנפטרה אחת מהן, קיימה את הבטחתה ובאה תוך שלושים יום וספרה לחברתה: האם את זוכרת פעם שהלכנו לאסוף נדבות לענין נחוץ, ראינו מרחוק את גבירה פלונית ונופפנו לה ביד, "שתמתין" לנו על מנת שנוכל לגשת אליה ולהתרים אותה, ובכן, "אותו נפנוף" נרשם בשמים, וגם בזה מקבלים שכר גדול.

בספר הנפלא "אביד יעקב" (עמוד 500) כותב על מאור ישראל רבנו מאיר אביחצירא זצ"ל: "דומה שהחום לא קרב לסביבתו של רבנו הלוהטת רוחניות. מעולם לא שלטה בו זיעה ולא עלה ממנו או ממחלצותיו ריח קל של חום וכדומה. גן עדן עלי אדמות נטוע היה במחיצתו, חקל תפוחין קדישין סביבותיו. כך למשל, מוסר אחד ממקורביו החביבים, מאשר העידה הרבנית באוונז, כי מעולם לא היה צורך לכבס את בגדיו אחר שלבשם. כמות שהם, ניתן היה לקפלם ולהכניסם לארון. זאת ועוד, רשמנו עדות מפי הרה"ג רבי אברהם ביטון שליט"א, שזכה להתקרב לרבנו ולשהות במחיצתו שנים רבות, שבאחרית ימיו, כשהיה מגיע מישורו לרחוץ את גופו הטהור של רבנו, היו מי הרחצה נותרים נקיים עד שהיה נוהג אותו אדם לשתות מהם".

מספרים על מלך אחד שלא היה מאושר והיתה חסרה לו שמחת חיים. ופנה לאדם זקן וחכם כדי שיתן לו עצה כיצד להגיע לאשר בחיים. אמר לו אותו חכם, שכדי להיות מאשר עליו ללבש חלצה של אדם מאשר, ועל ידי זה יהיה גם הוא מאשר. שמע זאת המלך ומיד פנה לאחד מידידיו המלכים, ואמר לו שיתן לו ללבש את חלצתו כי הוא נראה לו אדם מאשר. אמר לו אותו המלך: לא אני הכתבת הנכונה, מפני שגם לי יש את הטרדות והבעיות שלי, ואיני מאשר כמו שאתה חושב, ולכן חלצתי לא תגרם לך את האושר בחיים. שמע זאת המלך ופנה למלך אחר, וגם שם מצא תשובה דומה. וכך הסתובב בין המלכים והשרים ולא מצא אדם שאכן הוא מאשר באמת. והנה באחד הימים ראה אכר עני שעסק בעבודתו כשהוא נותן את קולו בשיר ובשמחה. פנה אליו המלך ואמר: האם אתה מאשר בחיים? אמר לו האכר, בודאי, לא חסר לי דבר ואני מאד מאשר. שמה המלך ואמר: האם אתה מוכן למכור לי את חלצתך? תמה האכר: חלצתי? אין לי חלצה... אז הבין המלך, שכונתו של אותו חכם היתה ללמדו, שהאושר לא תלוי בממון ובכבוד הגדול, אלא בהסתפקות במועט.

חוגגים בר מצווה? חתונה? שבת חתן? אופרוך? ברית? בת מצווה? אירוסין? יום הולדת? חלאקה? וכל אירוע אחר. גם אתם צריכים מזכרת מ-ש-ל-כ-ם! בעיצוב שאתם תבחרו, ובסגנון שאתם תבחרו! מיטב המזכרות התורניות לאירוע מושלם במיוחד! ברכת המזון / נשמת כל חי / נרות להילולות / זמירות שבת / כל סוגי המזכרות לבריתות לחתונה וכדו'. במחירים מיוחדים עבור בני התורה קודאי 'אור השבת'!! בהמשך יוצגו דוגמאות!!

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

625

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-10,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פֶּכֶב

סיפור לשבת קודש

בן שהתרחק ונעלם...

הסיפור הבא הוא אמתי לחלוטין, למעט שינוי השם המתבקש והבאנו אותו מפי עדי המעשה:
 היא נקשה על הדלת נקישות קלות ועדינות, כרוצה ואינה רוצה שהדלת תיפתח. היא רוצה שהדלת תיפתח, כדי שתוכל לפרוק, לשחרר, לפתוח את סגור לבה, אבל היא גם לא רוצה, כי הפחד לחשוף ולהיחשף, לבטא במילים את אשר קרה ולפרוש את התמונה המלאה, הפחד הזה עדיין כאן, משתק אותה כמעט לחלוטין. דלת הבית נפתחה, ובעלת הבית קידמה את פני האורחת בחיוך. הלוא ביתה פתוח בדיוק למטרה זו, היא רגילה באורחים הבאים לשפוך את לבם, לבקש עצה ותושייה במגוון נושאים. האורחת של הערב נראתה בדיוק כזאת; נסערת, נרגשת ומודאגת כאחד.

גם הרב, הוא הרב אהרן דוד נישטאדט שליט"א, רבה של קהילת 'קהל חסידים' בשכונת נווה יעקב בירושלים, הוזעק מייד. מתח החשמל באוויר זעק, שסיפור חיים מסעיר במיוחד עומד להיחשף עכשיו, וזה מספיק חשוב כדי לעצור את כל העיסוקים הבוטלים. הרוח החורפית הירושלמית שרקת בעוז מבחוץ, גיצי הברד הלמו על החלונות בכל הכוח, ובבית פנימה, על יד תנור מוסק וכוסות תה מהבילות, פתחה האשה וסיפרה:

'היום זה שנתיים, שנתיים מאותו יום' היא אמרה, כאילו מובן מאליו במי ובמה מדובר. 'הערב ימלאו שנתיים לערב הראשון בו רובי שלנו לא חזר הביתה, בחר לעצמו מקומות אחרים לנהל את חייו'. זה כל מה שהצליחה לומר, והתייפחה בבכי נסעה משנרגעה קמעא, הצליחה לספר את הדברים לאשורם:

'רובי היה ילד מצטיין, הפרח של הבית שלנו. לא יודעת מה קרה לו, בשלב מסוים הוא פרק את עול המסגרת הלימודית, חיפש לעצמו עיסוקים אחרים... האווירה בבית הפכה לכאובה ומתוחה. ראינו את הילד קמל מול עינינו, ואין לאל ידינו להושיע'. היא ניגבה דמעה סוררת. 'ואז, אחרי שההידרדרות נמשכה ברצף כמה חודשים, הגיע הערב הזה, ט"ז בטבת תשס"ב. היה קר, חורפי מבחוץ וקפוא מבפנים... כי זה היה הערב בו רובי לא חזר הביתה, לא חזר... חיכינו לו ערים, ניסינו להבין מה קרה; היינו רגילים שהוא חוזר בשעות מאוחרות, אבל רק לקראת שתיים בלילה הוא התקשר וביקש שלא נדאג, כי טוב לו, והוא לא מתכנן לחזור, ורגע אחר כך הוא ניתק את השיחה.

ניסינו לחזור לאותו מספר, אך היה זה טלפון ציבורי. מאותו יום רובי ניתק קשר - לא מגיע ולא מבקר, לא רוצה לשמוע ולא רוצה להכיר את המשפחה. פעם בתקופה אנחנו מקבלים דרישת

שלום ממסעותיו בעולם הרחב, או ממישהו שראה אותו אי שם בעיר זרה ונידחת, אך הוא לא רוצה כל קשר אתנו, בורח מאתנו כמטחווים קשת...

זה קורע לב' הוסיפה האם ושוב פרצה בבכי 'לא הפסקתי לחשוב עליו, מה קורה אתו, איפה הוא, מה מעשיו ומי דואג לו. חשתי כאילו נלקחה ממני חתיכת לב ונשלחה אל הבלתי נודע... הבושות כבר לא מעניינות אותי, מה יגידו השכנים - זה כבר לא נושא. יש רק נושא אחד, והוא רובי שלנו - ילד פרח, שנעלם לנו בין האצבעות, שהחליף באר מים חיים בבורות נשברים של צחנה וזוהמה. אני לא עומדת ביגון הזה, מה אוכל לעשות?'

הרב והרבנית האזינו בקשב לדברי האם, לכאב הלב הנורא והמייסר שבצבץ מכל מילה ובקע מכל דמעה. הם ביקשו ממנה לשתות משהו ולהירגע, לשבת בנוחות על הספה ולהשיב את נפשה. רק אחרי כמה דקות החלה הרבנית בהצעתה המפתיעה: 'כוח הרגש שלנו, הוא כוח חזק ביותר, שאיננו מודעים לעוצמתו וליכולותיו. כרגע הרגש שלך כלפיו קשה מנשוא, הן הוא הכאיב לכם כל כך, התרחק מהוריו מולידיו, והתחושות כלפיו נעות בין זעם לאכזבה, בין צער לתסכול מתמשך. בואו ננסה לשנות דיסקט...'

כך אמרה הרבנית, ופרשה את הצעתה המהפכנית: 'אני מציעה, שמהיום ואילך, מדי יום ביומו, תנסי למצוא שעת ערב רגועה, ותכתבי לו מכתב מרגש ומחמיא על הצדדים היפים שבאישיותו. נכון, זה לא קל - הרי דמותו מצטיירת דווקא דרך הצדדים הכאובים והקשים, הרי בבואתו יוצרת תחושה לא נעימה, אך אפשר לנסות להיזכר בחוויות ילדות מעוררות נוסטלגיה, או במידה טובה שטרם חלפה מנפשו...'

האשה הביטה ברבנית מופתעת, וזו המשיכה: 'ואז פשוט לכתוב לו מכתב. למשל: 'רובי שלי! אתה נמצא רחוק, אך אני יודעת שבתוכי לבך בוער זיק של געגועים להוריך, לבית בו גדלת. הן היית ילד כה משפחתי, אהוב ואוהב, ואין ספק שזה לא עזב אותך לחלוטין...! או לדוגמא: 'רובי היקר שלי! אני יודעת שאתה ילד עקשן, אבל אני זוכרת היטב את כל הפעמים שהעקשנות הזו הובילה אותך להצטיינות ולהישגים מפתיעים. רובי! יש לך כוח עקשנות מבורך הטבוע בדמך, ובוודאי כל מה שתצא ותשאף - תצליח להשיג!'

עיניה של האשה נפערו בתדהמה, הן כה קשה לה להאמין שתוכל להביע רגשות חיוביים כלפי רובי... אך הרבנית הסבירה והוסיפה דוגמאות למכביר, כיוונה והדגימה כיצד אפשר למצוא גם ברובי נקודות אור, ואתן ביקשה ממנה פשוט להעלות על הכתב. 'תכתבי לו מכתב כל יום, תחמיאי לו בחום, באהבה, כמעשה אמא לבנה יקירה וגאוותה. את המכתבים הוא, כמובן, לא יקרא ולא יקבל בכלל, אך את - את זו שתקראי אותם מדי יום ביומו, תקראי שוב ושוב את המכתבים הללו...'

ואכן ביום הראשון נכסס העט עד דק, והאם בקושי הצליחה

לעילוי נשמת משה בן אסתר

באמת, באמת! אמר הנער בדמעות זולגות, שהתמזגו בדמעות אמו... שעות ארוכות הם ישבו על הספה, והוא סיפר וסיפר וסיפר... פרק את מה שעבר עליו, סיפר את כל אשר קרה, הודה בטעותו, ביקש סליחה מעומק הלב, ולבסוף חשף את סוד חזרתו הביתה:

'לא יודע למה, אבל בכמה חודשים האחרונים, מאמצע החורף בערך, התחלתי להרגיש שאין בעולם מישהו שאוהב אותי כמו אמא, שאין בעולם מקום שאני אוהב בו כמו הבית שלנו. פתאום התחלתי להתגעגע לאמא שלי, פתאום הרגשתי שאני חייב לחזור לביתה, שאני חייב לשוב אליה... תליתי את זה במשהו זמני וחולף, אך התחושה הזו הלכה והתחזקה עם כל יום שעבר. בשבועות האחרונים הלב שלי כמעט התפוצץ, הרגשתי שאני לא מסוגל לעמוד בזה... הרגשתי שאף אחד בעולם לא באמת אוהב אותי, שבשום מקום אני לא באמת רצוי, שאף אחד לא באמת רוצה בקרבתו, חוץ מאמא שלי, כמובן...

זה היה לי קשה, כל כך קשה! אמר רובי וניגב את דמעותיו 'אבל בסוף מצאתי את האומץ והתעוזה, ופשוט עשיתי את זה. התקשרתי והגעתי, כי אין אף אחד שאוהב אותי בעולם כמו אמא שלי, אני בטוח!' ליל בדיקת חמץ כבר התפוגג לו לנוכח קרני השמש העולה. רוח של שחר חדש נשבה בעדינות, הניעה בממלכתיות את הוילון הגדול בסלון, ואז הביאה אמא את צרור המכתבים שכתבה וגילתה את סוד ה'מגנט': בחודשים האחרונים, רובי שלי, החלטתי להתגעגע. שמתי בצד את כל הכאב והאכזבה, והתחלתי לראות בך רק את הטוב, לחשוב עליך רק טוב, להחמיא מכל הלב על כל מה שיכולתי. לא יכולת להיות כאן ולשמוע, אבל הנשמה שלך שמעה, הלב שלך הרגיש... ועכשיו אתה כאן! כי המכתבים הללו עשו את פעולתם, חיברו אותך בחזרה הביתה. כי קשר של לבבות חזק יותר מכל קשר פיזי, מכל תקשורת אחרת. כשהתחלתי לחשוב כמה אתה טוב וכמה אתה מיוחד - התחלתי לחשוב גם אתה אותו הדבר, וזה מה שהביא אותך חזרה הביתה.'

כאב אינסופי, אוקיינוס של צער, אכזבות ותסכולים - מתלווים לקשרים הנפרדים בין הורים לילדים, בין מלמדים לתלמידים, בין שותפים בעסקים ובין חברים משותפים, שוטפים לא פעם את היחסים הבינאישיים בתוככי משפחות, בין אחים ואחיות, בין דודים ואחיינים, ובין שכנים קרובים... הלב זועק, בוכה, מבקש לקרוא ולצעוק. היחסים מתערערים, הקשר איננו, הסכסוך הולך ונוצר, ואיננו מצליחים להשית עצות בנפשנו. מה עושים? איך עוצרים את ההידרדרות? איך משנים את המצב?

בידינו היכולת לשנות, זה תלוי רק בנו! בואו נהפוך את הראש, נשנה את החשיבה. הבה נראה את הטוב, נתמקד בו, נישיר אליו, ורק אליו, את המבט. כן, גם השכן שמרגיז לפעמים, בואו נראה כמה הוא מתאמץ בכיבוד הורים ומארח את הוריו הקשישים מדי שבת. גם זה שיושב בסוף השולחן בבית הכנסת, שהיינו רוצים קשר אתו, אבל זה לא הולך, בואו נחשוב איך תפילתנו נעימה וקולחלת...

בואו נראה את הטוב, נחשוב טוב, נתמקד בטוב שיש בזולת! (הרה"ג רבי אשר קובלסקי שליט"א) (102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

לרשום את שלישיית המילים 'רובי היקר שלי'. רגשותיה הכאובים הציפו אותה, היא התקשתה לכתוב לו. היא לא הייתה מסוגלת להביע יותר מכה, ולפיכך חזרה וקראה רק את שלוש המילים הללו פעם אחר פעם, שוב שוב ושוב. אחרי כמה ימים כבר הוסיפה מחמאה אמיתית מפרי עטה: 'רובי המתוק שלי! אני בטוחה שאתה עדיין מחייך לחברים שלך' חתמה את שמה וקראה את המכתב שוב ושוב...

במעטפה חומה גדולה נערמו המכתבים זה מעל זה - אוצר שלם של ניירת מסעירת לב ונפש, מלב של אם אוהבת ומתגעגעת, המצפה לבנה האהובה הרחוק כל כך. המכתבים הראשונים היו קצרים, אך אחר כך הם הלכו והתארכו יותר ויותר... המכתבים הללו לא הקלו על נפשה, ההיפך. הם הגבירו את תחושת הכאב, הגדילו את סאת הצער, אך עם זאת הם הפכו את האכזבה לגעגוע, את התסכול - לרצון, ואת הזעם - להשתוקקות לראות אותו שוב... כך נמשך הדבר כמה חודשים, מאמצע חודש טבת ועד חודש ניסן. בהגיע חודש ניסן, עם ההכנות הבערות לחג הפסח, המשיכה האם להקפיד על כתיבת וקריאת מכתב המחמאה היומי לרובי, גם במחיר דקות שיתוק יקרות מההכנות לחג...

תשע מילים מצמררות

היה זה בליל בדיקת חמץ. אחרי הכנות רבות וניקיון נוצץ נבדק החמץ, והחלו ההכנות לליל הסדר. גם באותו ערב ישבה האם וכתבה את המכתב, בו החמיאה לרובי על חוש הניקיון האסתטי שלו, שעמד לה לעזר בעת ההכנות לחג הפסח...

והנה באותו ערב קטע צלצול טלפון את השקט: 'אמא? זה רובי. אני יכול לחזור הביתה לחג הפסח?' - - -

כה בפשטות, בקצרה, בתשע מילים ברוחות וחדות. חלפו כמה שניות עד שהצליחה להתאושש מההלם, אפילו את קולו כבר בקושי זיהתה. היא אמרה 'כן, בשמחה' סתמי כזה, כאילו הייתה מוכנה לשאלה הזאת כל רגע. רק כששמעה את צליל הניתוק, הבינה שהשיחה הסתיימה, וההלם והתדהמה הפכו לציפיה כוססת ציפורניים... אחרי ארבעים דקות נשמעו נקישות על הדלת. בחור צעיר עמד שם, לבוש ברישול משהו, על פניו חיוך של מבוכה, ובזווית עיניו דמעות חרטה וגעגוע. הוא נכנס הביתה, הסיר את התיק מעל כתפו בטבעיות והודיע: 'אחרי שהייתי בכל העולם, חזרתי למקום הטוב בעולם!'

אמו עמדה בקצה הסלון, מסרבת להאמין למראה עיניה. היא הסמיקה והחווירה, לבה הלם בפראות. האווירה הייתה טעונה קצת, אך כל דקה שחלפה שחררה את הלחץ, הרפתה את המתח, הפכה את המבוכה לגעגוע גדול וצורב בין אמא לבן אוהב, בין בן שהתרחק לאמא מתגעגעת, שרק מחתה דמעות אושר ושמחה, ולא ידעה מה לעשות עם עצמה... 'מה, באמת?' הייתה התגובה העניינית והקצרה שהצליחה להפיק מפייה, מסרבת להאמין להתפתחות האחרונה... 'כן, באמת,

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זוליקה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיסִי בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

הצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049

שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 058-3297225
ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

אַלְדָּנוֹת

לְשִׁמְחַתְּנוּ עִבְרִית

פֶּלֶשֶׁת אִסְרָאֵלִי

כ"ס"ז, אֲדִינוֹן ק"א"ז

'טוב פת חרבה ושלוחה בה', והוא גם כן ענין בין המצרים.

לְשִׁמְחַתְּנוּ אֶת הַמֶּלֶךְ

וְהָיָה הַרְה"ק רַבִּי יוֹחָנָן מִטְּאַלְנָא זִיע"א מִמְּשִׁיל אֶת הַסִּיּוּמִים וְהַסְּעוּדוֹת שֶׁנִּהְיָו חֲסִידִים לַעֲרֹךְ בְּתַשְׁעַת הַיָּמִים לַמַּעֲשֵׂה הַיְדוּעַ בְּשִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ וְשִׁנֵּי יְדִידֵי כְּשֶׁהֲלַךְ בְּגִלוּת, הָאֶחָד רַק צָעַר אוֹתוֹ, יֵשֵׁב מוֹלוֹ וְכֹכָה עַל מֶר גּוֹרְלוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְגַרְם לַמֶּלֶךְ רַק לְבָכוֹת עוֹד יוֹתֵר, וְלֹא אֶכֶל וְלֹא שֵׁתָה וְלֹא הוֹעִיל לוֹ מְאוּמָה, אֲפֹלוֹ לַחֲטוֹף קֶצֶת תְּנוּמָה לְנוּחַ לֹא הָיָה בְּאַפְשָׁרוֹתוֹ בְּגִלְלֵי הָאוֹהֵב שֶׁלוֹ שֵׁיִשֵׁב וְכֹכָה מוֹלוֹ, וְמָה הוֹעִיל לוֹ, כְּלוּם. מַה שָּׂאִין כֹּן הַיְדִיד הַשְּׁנַי שֶׁרָאָה אֶת מִצַּב הַמֶּלֶךְ הַסִּיחַ דַּעְתוֹ מִן הַעֲצָב, רַקד לוֹ וְשָׂר לוֹ וְנָתַן לַפְּנֵי אֶכֶל וּמִשְׁקָה וּמִצַּב רוּחַ טוֹב וּב"ה יֵשֵׁן וְאֶכֶל וְשֵׁתָה וְנָח מֵעַט מִצָּעֵרוֹ. כִּן הַנִּמְשָׁל אֶצֶל מֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים, אֲפָשָׁר לְשַׁבֵּת וּלְבָכוֹת מוֹלוֹ, וְאַפְשָׁר לְשִׁמְחוֹ בְּאַהֲבַת רַעִים וּסְעוּדוֹת מִצְּוָה.

תְּקוּן לְשִׁנְאוֹת חִינָם

וְאָמַר הַרְה"ק הַחֲדוּשֵׁי הַר"ם זִיע"א: מַה שֶׁמִּנְהַג בֵּין הַחֲסִידִים לַעֲשׂוֹת סִיּוּם מִסְּכַת בְּהַט' יָמִים שְׁמוֹן ר"ח אָב עַד ט' בָּאָב, מִשׁוּם שֶׁבֵּית הַמֶּלֶךְ נִחְרַב מִשׁוּם שִׁנְאוֹת חִנָּם שֶׁהָיָה בִּינֵיהֶם (יוֹמָא ט:), וּבְמִסְכַּת שַׁבַּת (קִיח:), אָמַר אֲבִי תִּיתִי לִי דְכִי חֲזִינָא צוֹרְבָא מִרְבָּנָן דְּשָׁלִים מִסְכַּת עֲבִידנָא יוֹמָא טְבָא לְרַבָּנָן, חֲזִינָן דְּאֶחָד מִרְבָּנָן דְּסִיּוּם מִסְכַּת הַחֲבָרִים הָיוּ עוֹשִׂים הַסְּעוּדָה וְשִׁמְחִין זֶה עִם זֶה, וְזֶהוּ הַפֶּן שִׁנְאוֹת חִנָּם, וּמִשׁוּם שֶׁבִּיָּמִים אֵלוֹ הָיָה הַחֲרָבָן מִשׁוּם שִׁנְאוֹת חִנָּם, לְכֹן עוֹשִׂים הַסִּיּוּם תְּקוּן לְזֶה.

לְמַעַט רַק בְּמָה שֶׁמִּפְרֵשׁ בַּחז"ל וְלֹא יוֹתֵר

וְהַרְה"ק מִמוֹנְקָאטְשׁ זִיע"א הַגִּיד עַל דְּבָרֵי הַש"ס (תַּעֲנִית כֹּט.) 'מִשְׁנַכְנֵס אָב מִמַּעֲטִין בְּשִׁמְחָה', מִפְרֵשׁ שֶׁסָּם בְּגִמְרָא וּפּוֹסְקִים בְּאִיזָה דְּבַר מִמַּעֲטִין, כְּגוֹן מִשָּׂא וּמִתָּן וְלֹא יִבְנֶה בְּנֵין שֶׁל שִׁמְחָה, אָבֵל 'מִשְׁנַכְנֵס אֲדָר מִרְבִּין בְּשִׁמְחָה' לֹא מִפְרֵשׁ בְּמָה מִרְבִּין בְּשִׁמְחָה, וְנִקְטִינָן רַק בְּדֶרֶךְ אֲגַב כְּשֶׁם שִׁנְכְּנֵס אָב וְגו'.

מַעֲשֵׂה בְּשִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ

'מִשְׁנַכְנֵס אָב מִמַּעֲטִין בְּשִׁמְחָה' (תַּעֲנִית כֹּט.)

בֵּין הַמִּצְרַיִם, בְּאֶחָד מִתַּשְׁעַת הַיָּמִים שֶׁבֵּין רֵאשׁ חֹדֶשׁ אָב לְתַשְׁעָה בָּאָב, עָשָׂה הַרְה"ק רַבִּי חֲנוּךְ הַעֲנִיךְ מְאֻלְכֵסְנֵדֵר זִיע"א סְעוּדַת סִיּוּם מִסְכַּת. פֶּתַח וְאָמַר: בְּיָמִים קְדוּמוֹנִים כְּשֶׁבָאוּ הַיָּמִים הָאֵלוֹ הָיוּ הַבְּעֲלֵי בָתִּים בָּצֵעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ שֶׁנִּשְׂרַף בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאִין לָנוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ לְהַקְרִיב בּוֹ קֶרְבָּנוֹת חוֹבוֹתָנוּ וְהָיוּ בְּעֲצָבוֹת, אָבֵל כַּעַת הַחֲסִידִים אוֹכְלִים סְעוּדוֹת שְׂאוּמָרִים: ה' הָיָה הַזֶּה וְיִהְיֶה, שֶׁהָיָה בֵּית הַמֶּלֶךְ וְיִהְיֶה בֵּית הַמֶּלֶךְ.

וְסִפֵּר, הָאִיךְ לְאַחַר שֶׁהִשְׁלִיךְ אֶשְׁמַדָּאֵי אֶת שִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ ע"ה מַעַל כְּסָאוֹ וְהָיָה בָּא לְאִיזָה כְּפֹר וְאָמַר שֶׁהוּא שִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ, וְכִשְׁשָׁמַע בַּעַל הַכְּפֹר שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שִׁלְמוֹת אֶסְף אֶת כָּל בְּנֵי הַכְּפֹר וְסִבִּיבָתוֹ וַיִּזְבְּחוּ שׁוֹר וּמְרִיא וְכָל מִינֵי מַעֲדָנִים לְכַבּוֹדוֹ, וְהָיָה כְּאֲשֶׁר הִסְבּוֹ לְאֶכֶל, קָרָא בַּעַל הַכְּפֹר לְבָנָי בֵּיתוֹ וְסִפֵּר לָהֶם עַל שִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ וּרְיָדָתוֹ וְאָמַר לָהֶם: רֵאוּ אִיךְ עָלוּל הַגִּלְגַּל לְהַתְּהַפֵּךְ וְרֵאוּ מִהֲצָעַר שָׁבָא עַל הָאָדָם הַזֶּה. וְהָיָה כְּשָׁמַע שִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ דְּבָרֵי בַּעַל הַכְּפֹר, נִמַּס לְבוֹ בְּקֶרְבּוֹ מִרַב צָעַר בְּזָכְרוֹ יָמֵי עֲלִיתוֹ וְכָל הַכְּבוֹד וְהַגְּדֻלָּה שֶׁהָיוּ לוֹ מֵאֵז וְעַתָּה נָפַל מֵאִיגְרָא רְמָא, וּמִרַב צָעַר לֹא הָיָה יָכוֹל לְאֶכֶל אֶף שֶׁהִכִּינוּ לַפְּנֵי כָּל מִינֵי מַעֲדָנִים.

אַחַר כִּן כְּשֶׁבָא לְעִיר אַחַת פָּגַע בְּחֲסִיד אֶחָד וְשִׁמַּח עִמּוֹ כְּשֶׁשָּׁמַע שֶׁהוּא שִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ וְנָחַם אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁבַל יְדָאג כְּלוּם, שֶׁהָיָה שִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ וְיִהְיֶה שִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ, דְּאֶף שְׁלֵפֵי שַׁעָה יָרַד מִגְּדֻלָּתוֹ, אָבֵל עוֹד יִמְלֹךְ כְּרֵאשׁוֹנָה, וְשִׁמְחוּ יַחְדוֹ מְאֹד, וְיִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ לְסַעַד עִמּוֹ בְּסְעוּדָה קִטְנָה שֵׁישׁ לוֹ בְּבֵיתוֹ, כִּי גַם הוּא אִישׁ עֲנִי, אֶךְ כְּמָה שֵׁישׁ לוֹ יֵאָכְלוּ יַחְדוֹ וְיִשְׂבְּעוּ, וְהִחִיָּה אֶת נַפְשׁוֹ בְּדָבָרִים טוֹבִים וְנַחוּמִים יוֹתֵר מִכָּל מַעֲדָנֵי עוֹלָם.

וְעַל זֶה אָמַר שִׁלְמוֹת הַמֶּלֶךְ ע"ה (מִשְׁלֵי יז א)

הטעם הוא פונת חז"ל בזה, כי משנכנס אב ממעטין בשמחה, ומפרש במה ממעטין, כדי שלא נסבר ח"ו, כי מצוה לקיים דברי חז"ל, להיות בעצבות ומרה שחורה ר"ל, ובאמת לא זו הדרך מתלמידי רבנו הבעל שם טוב ז"ל והבאים אחריהם, והשמחה הוא חיוב מהתורה, וכתוב 'תחת אשר לא עבדת ה' אלהיך בשמחה וגו', ע"כ בודאי אסור להיות נעצב לגמרי בתכליתו, על כן נקט רק באיזה דברים ממעטין בשמחה משנכנס אב, כדי למעט שבשאר דברים יתחזק בשמחה ובטחון לבבו הנאמן לה' ומצפה לישועת הגאולה, אבל 'משנכנס אדר מרבין בשמחה' נקט סתם כי מדה טובה מרבה ובאיזה דבר שנוכל אז להרבות בשמחה מצוה איכא, וכל אחד ישער בלבו ונפשו ולא נקט פרטי הדברים לשמחה שאז היה ממעט אחרינא איזו דברים, שהיה משמע רק באלו הדברים ירבה אז בשמחה, ובאמת מצוה בכל מה דאפשר להרבות בלבו ובעניניו בשמחה של מצוה ולקיים דברי חכמים, על כן נקטו סתם כנזכר.

ממעטין הגלות על ידי השמחה

רבותינו הקדושים מאורי החסידות גלו לנו כי גם בחדש אב עלינו להיות בשמחה, ואדרבה גדול כח השמחה בחדש זה שעל ידו ממעטים את גלות השכינה.

כך כתב בספר הקדוש 'מאור ושמש' (פרשת וישב): כי כן שמעתי פרוש המשנה (תענית פ"ד מ"ו) 'משנכנס אב ממעטין בשמחה', פרוש, ממעטין את הצער והדאגות - בשמחה, פרוש עם שמחה. על ידי שמחה שיש לאדם - הוא ממעט גלות השכינה.

והרה"ק רבי ישעיה נפתלי הירץ מדינוב זיע"א, בספרו 'הנותן אמרי שפר' (פרשת חוקת) הביא זאת בשם הרה"ק הרבי מלובלין זיע"א: דברי הקדוש והטהור מלובלין צוק"ל

אשר אמר על 'משנכנס אב ממעטין', רצה לומר, מחלישין פרוש, במה יש כח להחליש כחו של עשו שלקח לגורלו את חדשי תמוז ואב וגרם מה שגרם עד כי בט' באב גרם בכוח להחריב בית קדשנו שיבנה בב"א, ואמרו חז"ל: ממעטין אותו עם שמחה. ואמר ברוח קדשו, כי ימי בין המצרים הם נגד הימים שמראש השנה עד אחר ימי החג [וראה מהרש"א במסכת בכורות (ח): שפרש במה ששאלו חכמי אתונא לרבי יהושע בן חנניה על תרי ביעי, הי דזגתא [-תרנגלת] אופמתי והי דזגתא חיותי, ואייתי להו איהו תרי גביני ואמר להו הי דעיזא אופמתי והי דעיזא חיותי, שרמזו בזה על כ"א יום שבין שבעה עשר בתמוז לבין תשעה באב, וכ"א יום שמראש השנה עד להושענא רבה יום גמר החתימה, והוא השיב להם בעיני אופמתי וחיותי, רמז לשעירים שהביאו ישראל ביום הכפורים, לומר כי שני שעורי כ"א יום תולדותיהן שוין בלבון, כי כמו שהכ"א יום שמר"ה עד הושענא רבה תולדות לבון עון וכפרה עליהם, כן גם ימי כ"א יום פרעניות מ"ז בתמוז עד ט' באב היה תולדות לבון עונות, כי הצרות ויסורין מכפרין, כדאיתא שהגלות מכפרת].

וראה בספר 'שם משמואל' (פרשת וישב): ונראה על פי מאמר הרבי מלובלין זצלה"ה 'משנכנס אב ממעטין בשמחה', הינו ממעטין את כחות החיצונים השולטין אז ע"י השמחה, עכת"ד. כי השמחה ממעטת את כחות החיצונים ששרשם רק עצבות ויללה.

ויש לומר דכן בכל מוצאי שבת שנכנסין בימי החל הוא מעין גלות ולהחליש כח הגלות צריכין שמחה כנ"ל, וזה טעם זמירות מוצאי שבת.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

שו"ת קטר

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

**חידון אֵלֶּנּוֹת - נושא פרסים
היכן מזכרים עצי דקל (תמר)
בפרשה זו?**

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת בחקותי:

ש. מיהם שלושת האנשים, מלבד משה, שמם מזכר בפרשה זו?
ת. שמם של שלושת האבות - אברהם, יצחק ויעקב - מוזכר בפסוק נחמה המשולב בתוך דברי הקללה (ויקרא כו, מב).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת בחקותי:

ה' מושי הולצמן מבית שמש.

אניני מניני מתנתה

מלוקט מספר

'מתיקות התורה'

מוסר השכל ולקח טוב ואמרות חיוק הנלמדים מתוך פרשיות התורה מלוקטים מפי סופרים וספרים ככתבם וכלשונם

פרשת מסעי - גליון לד

אמר אלה מסעי בני ולא ערב רב, כי לא היה מסען של ערב רב כמו של ישראל, כי ישראל היו הולכים בתוך ענני כבוד והם היו מוליכין אותם שנא' (שמות יט, ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים, ולזה אמר ויסעו ויחנו, לא אמר וילכו ויבואו, לומר שלא היו הולכים אלא שהיו מסיעין עצמן לבד, כי לא נאמר הליכה באלו המסעות. ש"ך עה"ת

לא נאמר הליכה באלו המסעות אלא ויסעו, שלא היו הולכים אלא נוסעים ע"י הענן

אָלֶּה מִסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל (לג, א). במדרש (ב"ר יב, ג) וכן בגמרא אמרו, שכל מקום שנאמר אלה פסל את הראשונים, וכאן מה פסל שאמר אלה, עוד אומרו בני ישראל אשר יצאו, וכי היוצאים בלבד נסעו והנולדים לא נסעו, אלא

עובדות וסיפורי צדיקים

עשיר תקיף רצה להיות שליח צבור בבית הכנסת בימים הנוראים

וַיֵּשֶׁב בָּהּ עַד מוֹת חֲפָתָן חֲנָדָל (לה, כה). לפי שהיה לו לכהן גדול להתפלל, שלא תארע תקלה זו לישראל בחייו (רש"י, מגמ' מכות יא, א):

בעיירה אחת הסמוכה לפרמישלאן דר איש עשיר, תקיף ואלים, שרצה להיות 'שליח צבור' בבית הכנסת שבעיירה ולעבור לפני התיבה בימים הנוראים, בני העיירה לא היתה דעתם נוחה ממנו, אבל התייראו ממנו לסרב לו ולעמוד כנגדו, נמלכו בני העירה ושלחו שלוחים אל הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ל לשאול בעצתו כדת מה לעשות, והשיב להם הצדיק שבהיות ודרכם של בעלי התפלות מכל הערים הסמוכות לבא אליו קודם ראש השנה להזכיר את עצמם, ולהתברך ממנו, ומסתמא יבוא גם אותו בעל תפילה שלכם, לכן אראה אז את אשר לפני מה לעשות.

שלשה מיני תפילות יש, תפלה למושה, תפלה לדוד, תפלה לעני

ואכן כך היה, קודם ראש השנה כשכל בעלי התפלה מהסביבה באו לפרמישלאן, והעשיר של אותה העיירה בתוכם קרא לו הרבי לחדרו ואמר לו, מצינו בפסוקי תהילים שלושה מיני תפילות, (א), תפלה למושה, (ב), תפלה לדוד, (ג), תפלה לעני, וגי' תפלות אלו הם ראשי תיבות עמ"ד, עני, מושה, דוד, והרמז לה'עמוד' ששם יורד הבעל תפילה לפני התיבה להתפלל כשליח ציבור, והג' סוגים בעלי תפילה הן באופן כזה.

תפלה למושה, מרמז על בעל תפילה שהוא ירא שמים אבל אינו בקי כל כך בנוסח התפילה, כמו 'מושה' רבינו ע"ה שהיה צדיק אבל ערל שפתיים (שמות ו, יב), והוא ראוי לירד לפני התיבה. **תפילה לדוד**, מרמז על בעל תפילה כמו דוד המלך ע"ה, שאע"פ שהיו לו שונאים המדברים עליו רעה, עם כל זה היה נעים זמירות ישראל (שמואל ב, כג, א) והיה בעל תפלה נפלא, גם איש כזה ראוי לירד לפני התיבה. **תפלה לעני**, מרמז על בעל תפילה שהוא עני שצריך להתפלל לפני העמוד לצורך פרנסתו, אף על פי שאינו ירא שמים ואינו בקי בנוסח התפילה, ועם כל זה מכיון שהוא עני ומתפלל לצורך פרנסתו, לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה, על כן גם לו מותר להיות שליח צבור.

יושפע ברכה משמים על הנסיעות שבקדושה, למוצאיהם, שיהיה להם על ההוצאות

וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם (לג, ב). למה כפל הלשון, אלא יש לומר בדרך צחות, שמשה הכתיב להם בתורה 'את מוצאיהם', את ההוצאות הנחוצות להם לישראל, 'למסעיהם', לכל דבר נסיעה שבקדושה, התלמידים לשיבות וחסידיים לרבם ולכל שאר דבר מצוה, לכך 'ואלה מסעיהם', מאותן הנסיעות יושפע להם ברכה והצלחה מן השמים, 'למוצאייהם', שיהיה להם על ההוצאות.

דברי ישראל

כוחו של אהרן מסייע להיות מתלמידיו

וַיַּעַל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וְגו' וַיָּקֵם שָׁם וְגו' בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ (לג, לח). יומא דהילולא דאהרן הכהן, גדולה, ונזכר בין המסעות, דהמסעות כנגד השערים שבלב וכוחו של אהרן מסייע להיות מתלמידיו, וכ"ק אאמוז"ל [האמרי אמת] הי' אומר שיום שנזכר בתורה הוא יום גדול, והיום ר"ח מנחם אב ונזכר בפרשתן פטירתו של אהרן הכהן בודאי שהוא יום גדול, וכתיב (אבות פ"א, י"ב) הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

לב שמחה, סוף הספר

עובדות וסיפורי צדיקים

אמר לו הרה"ק, אצטרך להתפלל עליך שתהא עני, ויחרד האיש מאד

והנה אתה צדיק אינך, יודע נגן אינך, וגם עני ברוך השם אינך, ואם אתה רוצה להיות בעל תפילה בימים הנוראים, עלי להתפלל עליך שתבוא לאחת משלוש המדרגות שבבעלי התפילה, והרי תבין מאלו של התפלל עליך שתהיה פתאום לצדיק, או ליודע נגן, הרי זה תהיה תפלת שוא, אין לי עצה אחרת אלא להתפלל עליך שתהא עני, ותהיה תפלתך לפחות בבחינת 'תפילה לעני', צעק האיש בבהלה לא, לא, אינני רוצה להיות בעל תפילה, וכך בהסכמתו וצדקתו הגדולה הורידהו הצדיק ממבוקשו, והניח לנו לדורי דורות את התנאים הנדרשים בכדי לשמש כבעל תפילה.

באהלי רבותינו [נדבורנה] עמוד מח

החתם סופר ביקש לשדך יתום עם יתומה בערב יום כיפור, כדי שיהיה לו במה לגשת ליום הדין

לְמֹזֵב בְּעֵינֵיהֶם תְּהִינָה לְנָשִׁים (לו, ה). שמעתי מפי דודתנו הצדקת מרת שמחה לעהמאן ז"ל [בתו של החת"ס] שטרם כניסת יום הכיפורים קרא החתם סופר את שתי בנותיו, היא ואחותה, אמו של כ"ק זקני (החתן סופר), שילכו בשליחות מצוה אל תלמיד אחד יתום ר"ל ואל בית יתומה אחת, ויציעו לפניהם נכבדות בשם מרן הק' ז"ל, כי רצונו הטהור להביא הדבר לידי גמר מיד אחר יום הקדוש, וכל זה היתה אחר עבודה תמה הכנה דרבה של מרן ז"ל ליום הקדוש.

ספרא רבה דישאל, עמ' קיב, ובזכרון משה, עמ' כט

כשם שמתירין בבית דין של מטה כך מתירים בבית דין של מעלה

והוסיף על זה המהרי"ד מבעלזא לספר, שדרכו של החתם סופר היה לומר דרשה בבית הכנסת לפני כל נדרי, והקפיד לסיים הדרשה מבעוד יום כדי לומר כל נדרי מבעוד יום, ובשנה ההיא כיון שהיה טרוד בענין השידוך של היתומה, לכן נתאחרה הדרשה, ובאמצע הדרשה אמר לו השמש שהזמן מאוחר, וכבר הגיע הזמן לומר כל נדרי, אבל החת"ס המשיך בדרשתו, ואמר להשמש שאין לו למהר ויזיל מען הייבט נישט אן אויבן ווי לאנג אונז הייבן נישט אן דא אונטען, והפליא מהרי"ד ואמר, כמה גדולים מעשי הצדיקים, שמצד אחד ידע החת"ס שאין מתחילים למעלה כל זמן שאין הוא מתחיל למטה, ואעפ"כ לא ראה לעצמו שום זכות, וחיפש לשדך יתומה שיהיה לו במה לגשת ליום הדין.

אוצרות הסופר, חלק יג, עמוד פט

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך חשש שמא אין הלה כשר להעיד ומפני כבודו כיבדו לסדר קידושין

לְמֹזֵב בְּעֵינֵיהֶם תְּהִינָה לְנָשִׁים (לו, ה). מעשה שכיבדו פעם את הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זי"ע לסדר קידושין אצל אחד ממקורביו, אולם בבואו אל מקום החופה הבחין שהמחותנים כיבדו אדם שאינו הגון להיות בין עדי קידושין, וחשש שמא אין הלה כשר להעיד, אך לאיך גיסא לא רצה לפגוע בכבודו ולומר לו שאסור לו להיות עד, מה עשה בחכמתו, ניגש בענוותנותו לאותו עד קידושין, ואמר לו לפי תומו, שיותר מן הראוי לאדם חשוב כמותו לשמש כ'מסדר קידושין', ועל כן הציע לו שיחליף עמו את הכיבוד, והגם שבתחילה ניסה הלה לסרב לא ויתר הגרש"ז בשום פנים ואופן, ועמד בדעתו עד שבליט ברירה עלה הלה לסדר קידושין ואילו הגרש"ז שימש כעד כשר, ובכך נכנסו החתן והכלה לחופה כדון, שהרי מותר לפסולי עדות לסדר קידושין אם גדול עומד על גביו ובדק שעושה הכל כדת משה וישאל, והדברים מפליאים איך פעל בגאונותו שלא יפגע שום אדם מחמתו, ואף שהאיש הלז לא היה 'צדיק גמור'.

באר החיים [להגה"צ ר' אברהם אלימלך בידרמאן שליט"א] חנוכה, עמוד שס

בכל יום ללמוד ולהתפלל, ודאי שיכול לפעול הרבה בכל פסיעה.

ליקוטי הר"מ

הקב"ה מביא עמו את אביו ואמו מגן עדן לשמחת בניהם **לְפָנָיו בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים** (לו, ו). הקב"ה אעקר לאבוי ולאמיה מגנתא דעדן, ואיתי להו עמיה, למהוי עמיה בחדרה דבנוי, [ה' עוקר את אביו ואמו מגן עדן ומביאם עמו שיהיו עמו בשמחת בניהם].
זוהר הק, פנחס, אות קכו, רעיא מהימנא

פרנסה, וצרכי נישואין, הם שני דברים נפרדים

לְפָנָיו בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים (לו, ו). אחד שהי' צריך לארס בנו אמר להרה"ק ר' שלומקה מזוועהיל זי"ע, שאין לו כדי פרנסתו, ואיך יחשוב על נישואין, ענה לו רבינו, שאף אם מזדמן לו לארס שני ילדים בלילה אחד ישדכם, שפרנסה וצרכי נישואין הם שני דברים נפרדים ואין נוגעים זה בזה. יסוד צדיק [זוועהיל] עמי רפב

היכי תימצי שאדם לא הרג נפש ובכל זאת הוא חייב גלות **עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם** (לה, יא). פעם נכנס בחור לכ"ק אדמו"ר הפני מנחם, שאלו הרבי מה הוא לומד, וענה מסכת מכות, שאלו היכי תימצי שאדם לא הרג נפש ואף על פי כן חייב גלות, הבחור התמהמה בתשובתו. ענהו הרבי, זו גמרא מפורשת (מכות יא, א) תלמיד שגלה מגלין רבו עמו. דף על הדף, מכות י, א

אדם שמשכים ללמוד ולהתפלל בכל יום יכול לפעול הרבה בכל פסיעה

וְאִם יָצָא וַיֵּצֵא קְרָצָה אֶת גְּבוּל עִיר מִקְלָטוֹ (לה, כו). איתא במדרש (פסיק"ד, ילקו"ש רמז חספח) אפילו פסיעה אחת, אמר רבי אלעזר בן עזריה ומה אם לענין פורענות הפוסע פסיעה אחת מתחייב בנפשו, קל וחומר להולך לדבר מצוה שזוכה לו ולדורותיו, מכאן נראה חיזוק גדול, שהרי מדה טובה מרובה (סוטה יא, א) אדם שמשכים

עובדות וסיפורי צדיקים

בקידושי אשה אין מועיל קנין משיכה, שם לא בודקים אם הינך 'נמשך' לכך או לא

לְפָנָיו בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים (לו, ו). הגיע פעם יהודי למרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זי"ע בשאלה של שידוך, והציע לפניו הענין שלכאורה לפי כל מה ששומע ומברר נראה זה דבר טוב, אבל משום מה אין זה 'מושך' אותו, ענה לו הגרש"ז בחן קדשו, קנין משיכה מצינו בגמרא (קידושין כב, ב) כלפי בהמות, כשאתה קונה בהמה ולא מרגיש 'משיכה', הוא ראייה שאין זה קנין טוב, אבל בקידושי אשה אין מועיל קנין משיכה, שם לא בודקים אם הינך 'נמשך' לכך או לא.

הגה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א, טיב השידוכים, עמוד פ

וויתר לפני משורת הדין וזכה לשם ושארית

לְפָנָיו בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים (לו, ו). מעשה נורא אירע עם הגה"צ רבי יצחק יעקב ווייס זצ"ל גאב"ד ירושלים ת"ו ובעל המנחת יצחק, בבחורות יצא שמו לשם ולתהילה בכל הארץ כבחור עילוי מופלג, ועל כן חיפשו עבורו עזר כנגדו הראויה לו, ואכן לאחר זמן מה הציע לו אחד השדכנים כלה נאה וחסודה מעיירה אחרת, ולאחר חקירות ודרישות שמעו שהיא אכן ראויה לשמה, וכדרך העולם בימים ההם גמרו את השידוך על ידי שליח מבלי שהחתן ומשפחתו יראו את הכלה, ויהי קודם החתונה הגיע החתן עם הוריו לעיר שהתגוררה בה הכלה, אולם כאשר ראתה אמו את הכלה נבהלה מאד, כי היתה בעלת מום ולא הסכימה בשום אופן לקיים החתונה, ודרשה מבנה לעזוב את השידוך תיכף ומיד (ומצד ההלכה היו יכולים לעשות כן מפני שהשליח לא היה יכול לשדך עבורו אשה כזו, דהכי קיימא לן [שו"ע חו"מ סימן קפב סעיף ג, ועוד] 'לתקוני שדרתיך ולא לעוותי'), אולם הבחור לא הסכים בשום אופן לבייש בת ישראל, ובתוקף אמר להוריו, שהוא הולך לישא אותה, ואחר החתונה יראה כבר מה לעשות, והגם שהם התעקשו וסירבו לקבל החלטתו עמד הבחור על שלו ודרש לערוך את החתונה כמתכונתה.

וכך הוה, שנשא אותה והוליד ממנה את בנו יחידו ה"ה הרבני החסיד רבי בעריש ווייס זצ"ל, לימים בעיר מאנשסטער שבאנגליה, לאחר כמה שנים פרצה המלחמה הנוראה והיא מתה על קידוש ה' ונשא את בתו של הרה"ק מוואסלוי זי"ע, ובזיווג שלישי נישא לבתו של הרה"ק האמרי חיים מוויזניץ זי"ע, אך לא היה לו זש"ק מהזיווג השני והשלישי. כשסיפר המנחת יצחק סיפור זה נענה ואמר, לאחר כמה שנים מנישואי הראשונים נתברר שעל פי דרך הטבע הייתי צריך להישאר ערירי, וברור לי ללא כל ספק, שזכותי לבן אחד רק מזיווגי הראשון (וממנו נבנו דורות יראים ושלמים בליעה"ר), רק כשכר על שלא גרמתי לבייש נערה מישראל, כי בשכר שוויתר משלו לפני משורת הדין, זכה לשם ושארית גדולה.

באר החיים [להגה"צ ר' אברהם אלימלך בידרמאן שליט"א] שבועות, עמוד עג

הספר אשר יחזק אותך כל ימי הקעמפ

בחזר יקר,

צאתכם ובואכם לשלום!

קח עמך 'צידה לדרך' לכל ימי הקעמפ את הספר הנפלא החדש

'מתיקות התורה'

במדבר – פרקי אבות

בין עצי היער ומראש הרדי קדם,
במקום מנוחת הנפש והרחבת
הדעת, רווה את נפשך הצמאה
בספר מתיקות התורה אשר ירומם
את רוחך, ויחזק את נפשך,
באמונת ה', תודה, תפילה,
אשרינו מה טוב חלקינו, חיבתן
של ישראל, יראת שמים,
מידות טובות, שמחה, חיזוק, שבת
קודש, חביבות המצוה, עין טובה

משולב עם הדבה
סיפורי צדיקים נפלאים ומחזקים

ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם

פנינו ביה"ל

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

הוי מתלמידיו של אהרן

יכול לשכוח את היום הזה, כמו תאריך פטירה של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, יום בו כל העולם כולו ליווה את מיטתו. זהו דבר שלא שייך להסירו מהזכרון, ולכן התורה הקדושה באה ואומרת, דע לך, זהו יום פטירתו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, וכל הבתים הללו נבנו והמשיכו בזכותו של אהרן, תזכרו זאת זה בעצם היום הזה, בזכות אהרן הכהן שהסתלק ביום זה מן העולם, כך מרגישים וזוכרים את המידה הגדולה הזאת של אהרן הכהן, שהיה עושה הכל בשביל שעם ישראל יהיה בשלום ואהבה ואחדות.

וזו בעצם גם הסיבה לתענית שמתענים בר"ח אב, שהוא גם בעצם ראש חודש ערב חורבן בית מקדשינו, איננו אוכלים בשר ואנו ממעטים בשמחה, והרבה דברים נאסרו עקב כך, ומה הסיבה של החורבן, שנאת חנים - אין שלום, לא היו אוהבים האחד את השני, לכן מגיע ראש חודש אב לומר לנו, זכרו תמיד את אהרן הכהן, ואת המידה הזו של השלום שאהרן היה דבק בה, ודעו שאם רוצים אתם את בית המקדש בחזרה, צריכים אתם להצטער ולזכור את אהרן הכהן, וע"י שאדם מתענה הוא זוכר, שכולם ישאלו למה עושים את התענית, ויאמרו שזה בגלל אהרן הכהן, שהיה אוהב את הבריות ומקרבם לתורה, משכין שלום בין אנשים ועושה כל מה שיכל בשביל עם ישראל.

ברגע שזוכרים את מידותיו של אהרן הכהן, זה יכול להוביל לתיקון של עם ישראל, וזוהו אנחנו יכולים לבנות את עצמנו, וזה מה שיקרב את בנין בית המקדש השלישי. לכן, כל אחד צריך לזכור ולדעת, שהדבר שיקרב אותנו ביותר להנהגתו של אהרן, זה לחשוב על השני, ולעשות שלום בין איש לרעהו, אם שמעת על שניים שרבים, נסה לפייס אותם ולעשות שלום ולקרב ביניהם, זה מה שיכול לבנות את עם ישראל, כי המחלוקת היא שמביאה להרס וחורבן.

ישנו סיפור נורא שמספר הרב בידרמן, בפולין בעיירה מאוד מכובדת חיפשו שוחט מומחה וירא שמיים, שישחט להם בהמות וחיות, כדי שיהיה בשר לכל העדה. היו מועמדים רבים לתפקיד, ואחרי סינון של אותם אלו שלא התאימו לתפקיד הנכבד, נשאר שניים המתאימים ביותר למלאכת השחיטה, שניהם מומחים ובקיאים ויראי שמיים, ובנוסף היו שניים חברים ואוהבים זה את זה, מה יעשו? את מי יבחרו להיות השוחט של הקהילה?

החליטו ראשי הקהל לערוך בחירות ביניהם, להעמיד קלפי ושכל אחד מבני העיירה יצביע לפי ראות עיניו, והמועמד שיהיה לו רוב קולות ייבחר לתפקיד, וכמו בכל בחירות, היה צריך פרסום ותעמולה, וכך לאט לאט שני השוחטים הקהילו מסביבם פעילים שידברו בשבחם, והיצר הרע מצא בכך דרך לנסות

תחילת פרשת מסעי אומרת התורה "וַיַּעַל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אֶל הַר הָהָרָה עַל פִּי ה', וַיָּמַת שָׁם בְּשֵׁנַת הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם, בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ" (במדבר לג, לח), מתארת התורה הקדושה שפטירתו של אהרן הכהן, היתה בשנת הארבעים לצאת בני ישראל ממצרים, והתורה נוקטת במפורש את תאריך פטירתו של אהרן הכהן, בחודש החמישי באחד לחודש - זהו ראש חודש אב.

הרב שמשון פינקוס זצ"ל שואל, זו הפעם היחידה בכל התורה כולה, שהתורה מפרטת את תאריך הפטירה של צדיק מהעולם, לא מצינו כן אצל אף צדיק אחר, לא אצל אברהם ולא אצל יצחק או יעקב, ולא אצל משה רבינו, רק אצל אהרן הכהן כתבה התורה בפירוש את יום פטירתו, ושואל הרב למה דוקא אהרן הכהן זכה, שהתורה הקדושה תכתוב לכל הדורות הבאים את יום פטירתו.

דבר נוסף, כותבים הפוסקים על ראש חודש אב, שמכיוון שזה יום פטירתו של אהרן הכהן, שמי שרוצה ויכול להתענות בו, למרות שבכל ראש חודש יש איסור להתענות, הרי אסור לעשות בראש חודש דברים המצערם, לא אומרים תחנון ותיקון רחל וכו', אבל בראש חודש אב מותר להתענות בגלל פטירתו של אהרן הכהן, והשאלה היא מה הוא שונה משאר ראשי חודשים ומשאר צדיקים שנפטרו לאורך הדורות.

אומר הרב, מידתו של אהרן הכהן היתה מפורסמת לכל, אוהב שלום ורודף שלום. כתוב במדרשים שאהרן היה הולך לאדם שיש לו יריב, ושואל אותו מה קרה, ואותו אדם היה מספר מה עשה לו יריבו, פגע בו ודיבר בגנותו, עונה לו אהרן הכהן, האינך יודע? הייתי אצלו והוא מדבר עליך רק טובות, הוא אוהב אותך ורוצה בטובתך. משם היה הולך לשני, ועושה את אותה העבודה, וגם לו היה מספר כמה הראשון אוהב אותו ומדבר עליו טובות וכו', וכך היה לבסוף מפגיש בין השניים, כשהם לא יודעים שבעצם אהרן הכהן עשה זאת בחכמה ועורמה, וכך השכין שלום ביניהם.

כך היה עושה אהרן בין אנשים רבים, ובין בעל ואשה, וזכה שעוד ועוד בית נבנה בזכותו, עד כדי כך שאומר המדרש, ששמונים אלף ילדים נקראו בשם אהרן, וזה בגלל שלום הבית שעשה ביניהם, ולכן בחרו לקרוא לבנם בשם אהרן, ואותם שמונים אלף ילדים ליוו אותו בשעת פטירתו.

מכאן מסביר הרב, שזו הסיבה שהתורה מציינת את פטירתו של אהרן, מכיוון שכל העולם כולו ידע שבזמן פטירתו של אהרן, והרגישו שמשוהו חסר להם, הוא היה עבורם לעיתים יותר מאב, הרי כל השבטים היו חקוקים על ליבו של אהרן על החושק, "ראובן, שמעון, לוי...", כולם נמצאים בתוך ליבו, וממילא כשאהרן הסתלק מן העולם, אין מי שלא הרגיש את חסרונו, ולכן התורה מציינת את התאריך משום שלא היה אדם שלא זכר את יום פטירתו של אהרן, ראש חודש אב, איזה צער ואיזו לווייה עשו לו, אף אחד לא

ברגע שזוכרים את מידותיו של אהרן הכהן, זה יכול להוביל לתיקון של עם ישראל.. לכן, כל אחד צריך לזכור ולדעת, שהדבר שיקרב אותנו ביותר להנהגתו של אהרן, זה לחשוב על השני, ולעשות שלום בין איש לרעהו

המשך בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"י יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"י אברהם בן עזיזא ז"ל	לע"י שאול חי בן מרים ז"ל	לע"י רחל בת שולמית סלחה ע"ה
	21:07	20:13	19:03				

התפילין של החייל הגרמני

כיצד יוכיחו שאינם גרמנים כשאין בידיהם כל מסמך או אישור? האמריקנים לא התכוונו לוותר. היה ברור להם כי מדובר בחיילים גרמנים אשר יש לירות בהם רגע לפני שהם ישלפו נשק מסתורי ויירו בכוחות האמריקנים. הבחורים היהודים חששו לחייהם, מעולם לא היה המוות קרוב יותר, ודווקא בידי מי שאמורים לשחרר מהנאצים ימ"ש...

ואז, בהברקה של רגע, שלף הבחור את התפילין. החיילים האמריקנים הבחינו מיד כי מדובר בחפץ יהודי, וקראו לחייל יהודי ששירת עימם לבדוק את העניין. הלה אישר שמדובר בתשמיש קדושה יהודי, ושאל אותם באידיש אם הם יודעים להתפלל, ומהו הפסוק המלווה כל יהודי מרגע לידתו ועד רגע פטירתו. ואז, מתוך היער השקט, פרצו היהודים בבכי נסער ונגש, וקראו יחדיו 'שמע ישראל השם אלוהינו השם אחד'. כשהם נופלים אלה בזרועות אלה... או אז נוכחו הניצולים היהודים לדעת, כי התפילין הם אלו שהצילו את חייהם, הם שהוכיחו את יהדותם והותירו את נפשם לשלל. אז התברר, כי הנסיון הקשה לשמור את התפילין כל העת ולהקפיד להניחן מדי יום - הוא שעמד להם והציל את חייהם, העובדה שהתפילין היו עימם - היא שגילתה את דבר יהדותם והצילה את חייהם!

חנה אושוויץ הנורא, ימי מלחמת העולם השנייה. בתוככי המחנה הצטופפו אלפי יהודים, ברי המזל שבהם עוסקים בעבודות פרך למען השלטון הנאצי ימ"ש, והאחרים - מועמדים לעלות כל רגע על המוקד על קידוש ה'. בין אלפי יהודים אלה שהה גם בחור צעיר אחד, שלמרות כל אימי המלחמה והסכנות האיומות, על משהו אחד הוא לא ויתר: הנחת תפילין! את התפילין היקרות הצליח להבריח בדרך לא דרך. הן שרדו את הדרך הארוכה ברכבות המשא הצפופות, נותרו צמודות לגופו, מוסתרות בחיקו.

גם בזמן ה'סלקציה' האכזרית - כשנפסק מי לשבת ומי לחסד, עד כמה שחיים באושוויץ יכולים להיקרא בשם 'חסד', הוא הצליח לשמור את התפילין ולהבריחן אל תוך הצריף, שם שמר עליהן כבבת עינו... מתחת לאפם המרושע של החיילים הנאצים האכזריים, הקפיד הבחור על הנחת תפילין מדי יום ביומו, ולו למספר דקות או אפילו שניות. הוא הניח בזריזות תפילין של יד ושל ראש, קרא קריאת שמע ומיהר לחולצן רגע לפני שייתפס. חבריו לצריף גילו את האוצר היקר שתחת יד חברם, אך לא העזו להסתכן עד כדי כך ולהניח תפילין בזה אחד זה, והיו אווזים בזרועו וחובקים את ראשו כשהתפילין עליו, כדי לחוש לכל הפחות קשר כלשהו למצוה האהובה...

במהלך השהות באושוויץ, הוצרך הבחור אינספור פעמים למסירות נפש של ממש. הנסיון היה כה גדול, שמא כלל אינו מחוייב בהנחת תפילין במצב כזה, כאשר חיות האדם צמאי הדם בולשים בכל פינה ומחפשים 'פושעים' כמוהו. אך הוא ראה בחשש נסיון שמימי, והחליט להתגבר עליו בכל עוז ותעצומות, ולא להחסי אף יום ממצוות הנחת תפילין...

היה זה לקראת סוף המלחמה, כשהגרמנים הארוזים ימ"ש החליטו לחסל את שארית הפליטה בדרך מקורית ואכזרית במיוחד, באמצעות 'צעדות המוות' הידועות לשמצה. גם מיועדנו הבחור צעד בצעדות אלה, בהן הורצו היהודים כשהנוגשים הנאצים מכים בהם ללא רחם, וכל מי שנפל, נחלש או הוצרך למנוחה - נורה באותו רגע וסיים את חייו על קידוש ה'... כשצעד הבחור בצעדות אלו, חיפש רגע מתאים בו הבחין כי אף חייל נאצי אינו עוקב אחריו, וברח יחד עם עוד שני יהודים אחרים מהצעדה הנוראה, נמלט אל סבך היער.

הם המתינו בין עצי היער זמן ממושך עד שהצעדה עברה והתרחקה, ואז נמלטו בריצה בדיוק לכיוון השני מהכיוון ממנו באו. הם צעדו שעות ארוכות וחיפשו מקום לנוח בו, ואז הבחינו מרחוק ברכב צבאי חונה בשולי היער, וליבם פרפר באימה... דקות ארוכות המתינו לראות מה יתפתח, וכשהבחינו כי הרכב אינו זז, החלו להתקרב אליו בזהירות, ולתדהמתם לא היה גבול: היה זה ג'יפ גרמני שכנראה הופצץ מהאוויר בידי כוחות ארצות הברית, בתוכו שכב חייל גרמני הרוג. לצידו, היו מונחים מדים מגוונים של הצבא הגרמני, בגדים רכים ונקיים, חדשים ונוצצים, כמותם לא ראו היהודים זה עידן ועידינים...

הם מיהרו להסיר מעליהם את בגדיהם הישנים והקרוועים, וחיש קל התלבשו במדים הגרמניים הנקיים והריחניים. מיועדנו הבחור לא שכח - כמובן - להעביר את התפילין מהבגדים הישנים, ובבגדים אלה - גם היו לו די והותר כיסים לאחסון בכבוד הראוי. וכך, לבושים כגרמנים ומאושרים על השלל שנפל בחלקם, המשיכו שלושת הבחורים במסעם אל מחוץ ליער, שכן הם חייבים להשיג מזון בשעות הקרובות, לבל יגועו ברעב... הם צועדים עוד כמה דקות, והנה נשמע קול המולה. ממרחק הם מזהים קולות ומבחינים בדמויות, ולתומם סברו כי הדבר הטוב ביותר עבורם יהיה להגיע לשם.

הן הם נראים כגרמנים לכל דבר, בוודאי יצליחו לחמוק אל תוך המפקדות הצבאיות, או למצער - להגביע מעט מזון מהצבא הגרמני... ככל שהלכו והתקרבו - הבחינו כי כנראה אין אלה חיילים גרמניים, ובכל זאת המשיכו לצעוד. לפתע שמעו קול צווחה מקפיאת דם: 'הרימו ידיים!' - ואז הגיחו לעברם שלושה חיילים, לבושים במדי הצבא האמריקני, כשנשקם מכוון לראשם של החיילים הגרמנים שיצאו מהיער... 'איננו גרמנים!' - צווחו הבחורים היהודים בקול לא להם, והניפו את ידיהם למעלה לאות כניעה. אלא שהחיילים האמריקנים לא הבינו את השפה, והתקשו להאמין כי חיילים גרמנים נכנעים כה בקלות...

הם התקרבו אליהם בנשק שלוף, והבחורים היהודים לא ידעו את נפשם מאימה,

הם המתינו בין עצי היער זמן ממושך עד שהצעדה עברה והתרחקה, ואז נמלטו בריצה בדיוק לכיוון השני מהכיוון ממנו באו. הם צעדו שעות ארוכות וחיפשו מקום לנוח בו

והמסר העולה מהסיפור, אותו מספר הגה"צ רבי יעקב יצחק אלעזר מייזליש שליט"א בספרו 'שפע מצוות תפילין' מפי בעל המעשה, ללמדנו בא: לפעמים אדם מתמודד עם ניסיון, אולי אפילו לאורך זמן. הוא כלל לא מבין למה, למה הוא נדרש למאמץ כה גדול, למה דברים לא באים לו בקלות, למה הוא נדרש למסירות ומאמץ כה רבים וגדולים... מתברר, כי לא נוכל לדעת מה הנסיון עושה עבורנו, לאלו הישגים הוא מוביל אותנו. בעת ניסיון הבה נראה את אותו יהודי אומלל מתאמץ כל כך למען מצוות תפילין, ונבין כי בידינו הדבר לזכות בעת הנסיון במעלה רוחנית מיוחדת, בסיעתא דשמיא גדולה, בנס של ממש. הבה נתפוס את עת הנסיון בכל הכח והעוצמה, זו הזדמנות מתנה להתקרב לאבינו שבשמים, לזכות לשפע ישועות וברכות מאוצרו הטוב!

הרה"ק בעל ה'עבודת ישראל' זי"ע מבאר בפרשתנו, כי התורה מאריכה לתאר את מסלול בני ישראל אל הארץ המובטחת, כדי לגלות שכמו שבני ישראל נדרשו למסלול ארוך ורצוף קשיים ומהמורות, כך גם מסלול החיים של כולנו רצוף תחנות, צמתים, אתרים מכל מיני סוגים, התמודדויות במגוון אתגרים... לא ניתן להגיע להתקדמות ולהישג אמיתי - מבלי לעבור נסיונות ומסע מפותל של מכשולים ומהמורות. ניסיון הוא מלשון 'נס להתנוסס' - רגע מרומם שמצעיד קדימה, מקפיץ את האדם לשלב הבא, מעלה אותו בדרגה נוספת.

מי שרוצה להגיע למקום טוב יותר ולפסגה נשאפת יותר - עליו להתחשל, לאזור עוז ולעמוד בגבורה בשלל נסיונות, כי דרכם עוברים להצלחה הנכספת! את הסוד הזה מגלה בעל ה'מסילת ישרים' בפרק א', חושף את עיקר תפקידו של היהודי בחייו. וכך הוא כותב: 'עיקר מציאות האדם בעולם הזה, הוא רק לקיים מצוות ולעמוד בנסיון'. זהו זה התפקיד, זה הכי חשוב. הנסיון הוא לא התפתחות מוטעית או תקלה בתוכנית - אלא חלק מהתוכנית עצמה, ולצלוח אותו זה מה שנדרש מאיתנו באותם רגעים.

הרב אשר קובלסקי שליט"א

לע"נ יהודית בת ריחנה ע"ה

לע"נ אברהם אבהרון בן צגינה ז"ל

לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל

לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל

לע"נ אסתר בת חנה ז"ל

לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

חסד של שקר

"אֱלֹהֵי מִסְעֵי" (במדבר לג, א)

שאלה: מעשה בבחור שהקפיד לשמור על הוראת רבותיו, להמנע מעצירת טרמפים (מפאת חששות רוחניים וסכנת נפשות), אך באחד הימים נאלץ להגיע לביתו על ידי טרמפ. הוא עמד ביציאה מירושלים, וקיווה שאחד הנהגים יעשה עימו חסד.

שני נערים שעמדו בסמוך עלו על מונית וביקשו מהנהג שימתין, קראו לעבר אותו בחור מהחלון ואמרו: "בחור צדיק, להיכן אתה צריך?". השיב הבחור שהיעד הוא לאחת מערי המרכז. "גם אנחנו נוסעים לאותה עיר, בוא עימנו!". ענה הבחור: "איני יכול להרשות לעצמי לשלם על נסיעה במונית...", והנערים השיבו שכלל לא דיברו איתו על כסף, אלא חשבו לעשות עימו חסד, מכיוון שגם כך הם משלמים על הנסיעה, לבסוף נכנס הבחור למונית והודה לנערים מקרב לב.

כעבור שעה של נסיעה, ביקשו שני הנערים מהנהג שיעצור לקנות גלידה מחנות גלידות מיוחדת הקרובה ליעדם, הם הציעו גם לנהג ולבחור שסירבו מפאת נימוס. לאחר כמה דקות שלא חזרו, יצא הנהג לחפש אחריהם, אך גילה שהם כלל לא נכנסו לחנות, אלא ברחו ונעלמו!

כעת יצא גם הבחור מהמונית ואמר לנהג: "מכאן כבר אמשיך לבדי, תודה רבה וכל טוב!". התרעם הנהג, "רגע! לא שילמת על הנסיעה! ומאחר ונותרת לבדך עליך לשלם!". השתומם הבחור: "הלא שמעת שגילית דעתי שלא היתה לי כל כוונה לשכור מונית, למה עלי לשלם לך?". עם מי הדין?

תשובה: כתב הרמ"א (חו"מ רמ"ו, סעיף י"ז), שאדם האומר לחבירו "בוא ואכול עמי", ולאחר הסעודה דרש ממנו שישלם עבור האוכל, הדין הוא שחייב הסועד לשלם היות ונהנה ממנה. אבל כתב הש"ך, במקרה שהאורח התכוון לאכול בדרך אחרת בחינם (כגון שהיה לו אוכל), ולמעשה אינו זקוק לאוכל של חבירו - פטור משלם.

מכאן נעבור לשאלתנו: הבחור כלל לא רצה נסיעה בתשלום, אלא ב'טרמפ' שמסתמא היה מזדמן לפניו. וגם הנהג הבין זאת היטב מהשיחה ששמע, וממילא הבחור פטור משלם לנהג, והתשלום רובץ על הנערים שברחו בלבד. אמנם, אם מדובר בזמן לחוץ או בשעת הדחק, מסתבר שמשום אומדנא יצטרך הבחור לשלם על מקצת מהנסיעה, והגם שלא רצה לשלם על נסיעה במונית, אם היו מציעים מסתמא היה מוכן לשלם תשלום מופחת, על מנת שיגיע ליעדו בהקדם.

ליסינום: הבחור אינו חייב לשלם לנהג.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

המתאבל על ירושלים – זוכה ורואה בשמחתה

נמצאים אנו בעיצומם של ימים קשים לעם ישראל, ימי בין המצרים, אך דווקא בזמן החושך עצמו, לימדונו רבותינו שאסור לנו ליפול ליאוש, אלא עלינו לישא עינינו לשמים ולהתחנן לגאולתנו, ואשרי הזוכה כמו שאמרו חז"ל, "כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה" (תענית ל:).

המגיד מדובנא זי"ע נשא משלו, לאחד משרי המלוכה אשר היה אהוב אצל המלך, ונתקנאו בו שאר השרים והעלילו עליו, עד שנאלץ המלך לצוות להביא אותו אל בית הסוהר, באמצע הלילה הגיעו שוטרים לבית השר והעירו אותו כשהם מצווים עליו לבוא עימם, צווח השר, 'מה חטאי ומה פשעי כי הנכם אוסרים אותי כאחד הריקים', השוטרים שלא ידעו לענות לו, לקחו אותו והטילוהו לתוך בור עמוק חשוך ואפל.

תיכף לאחר שהושלך שמה שקע השר בתרדמה עמוקה, כשנתעורר לאחר זמן רב ראה כי חושך סביבותיו, והיה בטוח שעדיין לילה ולא ידע כלל שהוא בבית הסוהר כי חשב שכל זה היה בחלום הלילה, על כן התהפך אל הצד השני... וחזר לישון, וכך חזר הדבר ונשנה כשהוא מתעורר ונדמה לו כלילה.

בינתיים המלך חיכה וציפה, מתי יזעק השר שרוצה הוא לעמוד בפני המלך ולהכחיש את העלילה, שהרי המלך אהבו ביותר. לאחר שעברו כמה ימים 'ואין קול ואין עונה', החליט המלך בעצמו ללכת לבקר את השר ולדרוש בשלומו. כשהגיע שמע המלך את השר שואל את עצמו 'מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות', שנתארך הוא כל כך ועדיין לא עלה השחר, נכנס המלך לתוך הבור וגער בו, כי כבר בא הבוקר ועלה שוב הלילה... השמש יצאה על הארץ וחזרה ושקעה ושוב האירה, ואילו אתה עדיין שקוע בתרדמתך ונדמה לך שילילה אחד ארוך הוא, ואינך שם על לב על מצבך...

הנמשל הוא לבני ישראל, השקועים בחשכת הגלות, 'במחשכים הושיבני כמתי עולם' (איכה ג, ו), ושואלים מדוע האריך לנו הלילה, אומר להם הקב"ה 'אין הדבר תלוי בי אלא בכך, קומי רוני בלילה', התפללו אלי שאוציאכם מבור הגלות, ושבתם עד ה' אלוהיכם, אז אשובה אליכם (משלי יעקב אמור). מלמדנו המגיד מדובנא, שדווקא בשעת החושך בשיא הגלות, זו העת שמצפה הקב"ה ביותר לתפילתם של ישראל, ולכן אל לא לאדם להתייאש מהחשיכה, אלא להוסיף תחינה לבורא עולמים שימיהר להביא את גאולתנו.

השקפה לבית היהודי

מהו השבח במסעות בני ישראל במדבר

"אֱלֹהֵי מִסְעֵי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל" (במדבר לג). רבותינו עמדו על כך, שהתורה מייחסת חשיבות רבה מאוד למסעות שנסעו בני ישראל במדבר, עד שפירטה את כולם באריכות גדולה. מדי שנה ושנה שבים אנו לקרוא את פרשת מסעי, וחוזרים על כל ארבעים ושניים מסעות. מה טמון כאן? מה הלימוד לדורות שרצתה התורה ללמדנו במסעות אלו?

ומהו באמת השבח הגדול שעם ישראל הלכו אחרי הקב"ה במדבר? הרי הם היו בקרבת אלוהים עצומה בימי שהותם במדבר. עניי הכבוד הקיפו אותם יומם ולילה. לחם אבירים ירד להם מן השמים מדי יום ביומו. באר מרים סיפקה מים ככל שנדרש, ומדי לילה ירד עמוד אש להאיר את המחנה. חיים בצל השכינה ממש. לכאורה, במצב שכזה, כאשר כל צרכיהם הגשמיים והרוחניים מסופקים ישירות מבורא העולם, ניתן לחשוב כי אין זו מעלה מיוחדת בכך שבני ישראל הלכו אחרי הקב"ה במדבר.

אולם הנביא (ירמיהו ב) משיבם: "כֹּה אָמַר ה', זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבְתָּ כְּלוֹלֶתֶיךָ, לְכַתֵּב אַחֲרַי בְּמִדְבַר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה", זה אחד הדברים שיהיו תמיד לזכות עם ישראל, והקב"ה הבטיח כי לנצח יזכור את דור המדבר.

התקופה בה עם ישראל הלך אחר רצון ה' בארץ לא זרועה, בלי שיקולים וחשבונות, היא המעלה הגדולה של בני ישראל, וההתבטלות המופלאה שלהם במדבר כלפי הקב"ה!

התקופה בה עם ישראל הלך אחר רצון ה' בארץ לא זרועה, בלי שיקולים וחשבונות, היא המעלה הגדולה של בני ישראל, ההתבטלות המופלאה שלהם במדבר כלפי הקב"ה!

ואם תאמר שעשו כן רק משום שהיו בקרבת אלוהים עצומה, על כך דורש רבי שמואל אהרן יודלביץ זצ"ל את הפסוק "וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם, עַל פִּי ה', וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם", ישנה כפילות לשון בפסוקים שלפנינו, התחילה התורה לכתוב "מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם", ולבסוף "וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם", ומסביר הרב, שהחלק הראשון מדבר על נסיעת כלל ישראל במדבר, יציאתם ממצרים היתה "לְמִסְעֵיהֶם" לעבר ארץ ישראל. חלקו השני של הפסוק, מרמז על מסעות וגלויות של כלל ישראל לאחר החורבן, שגולים ונדים ולא רואים את הקץ וזה "מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם".

וזוהו שבחם של עם ישראל, ולכן ציין הכתוב את כל מסעיהם באריכות רבה, לומר לנו שמעלתם של עם ישראל, שהם הולכים אחרי הקב"ה באש ובמים, בין כאשר הם הולכים מחיל אל חיל, כדוגמת המסעות בדרך לרשת את ארץ אבותם, ובין אם הם במסעות של גלות ובשעת חושך ואפילה, בכל מצב הם דבקים בקב"ה, והולכים אחריו בהתבטלות מופלאה, וכזה ראה וקדש.

הרב שריה דבליצקי זצ"ל

ביום ב' באב לפני ארבע שנים נסתלק לבית עולמו רבי שריה דבליצקי זצ"ל, מגדולי הפוסקים והמקובלים בדורנו. להלן מעשה שאירע עם הרב שנמצא בין כתבי ידו, ומוסר ההשכל שלמד ממנו הרב: על סמך מה שמסרו לי, בשבת ראש השנה יהיה חשמל כשר במקווה, הלכתי למקווה כבר לפני שעה 3:00. בפרוודור ובמדרגות היה חושך מוחלט, אך קיוויתי שאחר שאפתח את המקווה שם יהיה

אור. מצאתי בחושך את המפתח ופתחתי את המקווה - אך גם שם היה חושך מוחלט. מכיוון שכבר פתחתי חשבתי שאסדר בחושך. מצאתי ספסל בחדר ההלבשה ושם פשטתי בגדי, ומשם הלכתי לחדר המקווה. החושך היה יותר ממצרים, ופתאום איבדתי כל יחס באיזה צד ופינה אני נמצא... גיששתי בקירות, וגם את המקווה לא מצאתי, והייתי משוטט הנה והנה ללא פתרון.

ופתאום נטבלו רגלי במים... נכנסתי, טבלתי ויצאתי, ובשום אופן לא הצלחתי למצוא את חדר ההלבשה ומיששתי בקירות ללא כל התמצאות, כי הכל נאבד ממני. פתאום מצאתי חולצה ובגדים, אך נוכחתי כי הם לא שלי. וכעבור רגע מצאתי את שלי, התלבשתי ורציתי לצאת אך כאן נגמר הכל. פחדתי שעם כל צעד אסתכן יותר, והחלטתי מתוך צער להישאר לשבת על הספסל, עד ירחם ה'... אך הצטערתי בלב שאצטרך להפסיד כל ה'קרבנות', ומי יודע אם גם לא פסוקי דזמרה, והתפללתי בלב לישועה.

והנה, לא עבר רגע ואני שומע צעדים מתקרבים ויורדים למקווה, ואני קורא בקול רם - 'אני לא רואה איך לצאת!'... 'רגע, רגע', ענה הקול, והנה יד שלוחה אלי ומעמידה אותי ברגע על המדרגות היציאה, ונוכחתי כי היו רק כמה סנטימטרים ממני ועד המדרגות, אבל לא הרגשתי בהם עד עתה. מוסר ההשכל: אדם קרוב מאד לדרך התשובה, רק כמה סנטימטרים מפרידים, והוא חושב שהוא שרוי בחושך מוחלט ומתייאש. פתאום נשמתו מרגישה את צעדי הא-לוקים המתהלך בגן, והוא רק צריך לקרוא במר נפש: אני לא רואה לצאת מהחושך שאני שרוי בו.

'רגע, רגע', עונה הקול, והנה יד שלוחה אלי ומוציאה אותו למרחב, והוא רואה שרק מספר סנטימטרים הפרידו בין החושך לדרך האור, והוא בסכלותו חשב שאבדה דרכו. 'פתחו לי פתח כחודו של מחט'. רק איזה קריאה קלה, ותיכף אפתח לכם פתח שכל קרוניות ועגלות יכנסו בו. השיבנו ה' אליך ונשובה - שובה ישראל עד ה' א-לוקיך כי כשלת בעוונך - ע"י העוון שהוא חושך מוחלט, נסתבכת עוד יותר וכשלת, אבל האור קרוב, והי רצון שנוכה לשוב בתשובה שלמה לפניו.

המשך מעמוד 1

ולחרחר כל מיני מריבות, ואם עד עתה הם היו אוהבים האחד את השני, לפתע החלו אנשים לדבר בגנות השוחט הראשון, ואחרים דיברו על השוחט השני, והפיצו כל מיני שמועות אודותם, ולאט לאט המחלוקת התגלגלה גם בין שני השוחטים עצמם, ואש המחלוקת המשיכה להתלקח ואין מי שיוכל לעצור בעדה.

אחד מן השוחטים היה תלמידו של הרב יוסטמן בעל ה"שפתי צדיק", שהיה גאון הגאונים, שהיה גר במקום מרוחק מאותה עיירה. ידע השוחט הזה שהמצב הנוכחי הוא הרס וחורבן כפשוטו, ולכן החליט השוחט לשאול דעת תורה, כיצד לנהוג במצב זה, אמנם הוא רוצה את התפקיד, אבל האם כדאי לו להיות שוחט ולהמשיך בכל המריבה הנוראה הזו. כתב השוחט מכתב ושלח למורו ורבו, המכתב הגיע והרב קרא את המכתב, ובאמת שהיתה זו שאלה כבדת משקל, אך מבלי לחשוב הרבה החזיר לו הרב תשובה וכתב, מחלוקת זה אש ומאש צריך לברוח, לכן מצווה אני עליך שתיקח את רגליך ותברח מהמקום כמו שהיית בורח מאש, חתם הרב על המכתב והחזיר אותו לתלמידו השוחט.

כשהגיע המכתב הוא נפל לידיו של אחד מהפעילים של אותו שוחט, הפעיל פתח את המכתב, ומכיוון שרצה ועמל רבות שאותו שוחט ייבחר, הוא קרא את המכתב וחשב לעצמו, היתכן? לא אתן שהשוחט הזה יברח, בטוחני שהוא הראוי לתפקיד ואני רוצה שייבחר, לכן הוא לקח את המכתב וקרע אותו לגורים. השוחט שלבינתיים לא קיבל תשובה מרבו המשיך בבחירות, ועקב כך המשיכה המחלוקת בין מקורבי השוחט הזה למקורבי השוחט השני וכל מי שסביבם.

בסופו של דבר קרה אסון איום ונורא, עוד בטרם הגיע מועד הבחירות, השוחט ששלח את המכתב ולא קיבל תשובה נפטר מהעולם בפתאומיות, ומבלי שום סיבה עלה בסערה השמימיה. טרגדיה נוראה ובהלה אחזה בכל הקהל. כולם ראו מהי עוצמתה של המחלוקת, אבל הסיפור לא נגמר בכך. לאחר כמה ימים נפטרו עוד כמה אנשים שהיו צד במחלוקת, וכולם הבינו שמדובר פה בדבר חמור ביותר, באש המחלוקת השורפת כל חלקה טובה.

לאחר כמה שנים נודע לרב בעל ה"שפתי צדיק", שהמכתב ששלח לא הגיע ליעדו. משפחת השוחט ביררה וגילתה מיהו אותו פעיל שלקח את המכתב וקרע אותו, הם לא יכול למחול לו, ואמרו לו שאין לו מחילה עולמית, ראה מה גרמת במעשיך! אם המכתב היה מגיע ליעדו והשוחט היה פורש כמצוות רבו, הכל היה מסתיים בכך, המחלוקת היתה נגמרת ברגע אחד, ראה מה עוללת ומה עשית, גרמת לפטירתם של אנשים רבים, דבר נורא ואיום ממנו כל אחד צריך ללמוד.

כל אחד צריך לדעת לאהוב את השני באמת ולעשות עבורו, ולא רק כלפי חוץ, כשמדברים על שלום ואהבה, צריך שהשלום יהיה אמיתי ומלווה במעשים, וזה מה שהמשנה מעידה על אהרן, הוי מתלמידיו של אהרן, למד ממעשיו שאהרן עשה בפועל, אוהב שלום ורודף שלום ומקרב את הבריות, עושה הכל למען עם ישראל, מחבר בין אנשים ומשכיח כעסים ומדנים, מחזירים אחד לחיק השני וגורם לאהבה ואחווה ביניהם. זה מה שראש חודש אב מלמד אותנו, אם רוצים אנו את בית המקדש, נזכור את אהרן הכהן, כמה שהוא היה אוהב שלום ורודף שלום, והכל מלווה במעשים המעידים על כך, ולכן זה יוצא דווקא ב"ח אב, שנזכור ונלמד ממעשיו, ועל ידי זה נזכה לבית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

בסימן טוב
אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערון את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: **ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והרצאות**
ההנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנוקדים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגית בית וגן ירושלים
054-422931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

לפרטים נוספים: 02-9664455

(בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -
02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)
לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:
ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM
לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שלי"מ"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

בני אמונים
מתחזקים בעניית אמן

לעית הדרושה היום בני אמונים
מרחיבים את אזורי שיתופיות וזיקה
בני אמונים

ת.ד. 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
1913919@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת מסעי תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 443

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

אפלו מאה פעמים!

ביום שלישי הבעל"ט, ה' באב, ימלאו ארבע מאות וחמשים שנה להסתלקותו של גדול מנחילי תורת הקבלה לדורות עולם - רבנו האר"י הקדוש!

גלויו השמימיים ומשנתו המסדרת שהעברה בידי תלמידו הגדול רבי חיים ויטאל, נתקבלו בחדרת קדש בקרב שלומי אמוני ישראל, ותורתו והנהגותיו מזכרות פעמים רבות בספרי הפוסקים.

מבלי שאתמר, חלילה, להבין מאומה בקצות דרכיו, אוכל לומר כי כל הפעילות אשר זכינו, ברוך ה', ליסד במסגרת 'בני אמונים' משתתת על מנהגו הקבוע של האר"י"ל לענות אמן על ברכות השחר. וכעדות תלמידו רבי חיים ויטל (פרי עץ חיים שער הברכות פרק ד): "וכשהיה בבית הכנסת והיה איהו אדם מברך ברכות השחר, היה יושב ושומע ועונה אמן, ואף אם היה באמצע התפלה היה פוסק ושומע ועונה אמן, ואפלו אם היו המברכים רבים".

המקבל רבי מאיר פופרש, מגורי האר"י"ל מתבטא יותר מפי: "אפילו היו המברכים מאה היה עונה אמן אחריהם" (אור צדיקים' ו, וכן העתיק ב'שערי תשובה' או"ח ו ה).

בחשוב פשוט עולה כי עבודת הקדש הזו, ארכה לאר"י בכל יום זמן נפר, מה גם שמשתמע מדברי הפרי עץ חיים' שהמתפללים היו מברכים בפניו כבר מברכות התורה. מכאן יש לנו ללמד, עד כמה הדבר חשוב ויקר, במיוחד שהדברים צטטו בפני פוסקי ההלכה, ללא ספק חובה עלינו, להתאמץ להקפיד לנהג אף אנו בהנהגה מפלגה זו. ואכן, כך פותב מהר"ם פופרש עצמו (אור הישר' עמוד העבודה ז, יא): "צריך השומע ברכות השחר לענות אמן, אפלו שמעו מאה פעמים".

גם הבית יוסף, מחתנו של האר"י הקדוש, אשר חי ופעל באותם ימים יחד עמו בצפת של מעלה מזכיר את ההנהגה של שמייעת ברכות השחר מכל מתפללי בית הכנסת ב'שלחן ערוך' (או"ח ו ד).

אוסף ואמר שעלה בדעתי שהנהגתו של האר"י הק' מרמזת במלה 'אמן' עצמה, שהלא אמן ראשי תבואה: "אפלו מאה נענה".

תהא הנהגתו זו נר לרגלנו. נצמד בדרכיו ונקפיד לענות אמן אחר ברכות השחר של זולתנו, וללא ספק ימליץ הוא טוב בעדנו לטוב לנו כל הימים.

בקריאת 'אפלו מאה נענה' ובברכת שבת שלום,

218 218 מכון אמונים

בין 'מקהלת' ל'מקהלות'

"ויסעו מחרדה ויחננו במקהלות" (לג כה)

בעל הטורים מביא כי מלבד בפסוק שלפנינו, ישנו עוד פסוק אחד בלבד בתנ"ך שבו נכתבה תבנית "במקהלות"; "במקהלות ברכו אלקים" (תהלים סח כז).

את הקשר שבין שני פסוקים אלו דרש בעל 'שבת מוסר' כך:

ב'שלחן ערוך' (או"ח קצג א) נפסק שחבורת אנשים שסעדו יחדו אסור להם להתחלק ולברך את ברכת המזון כל אחד בפני עצמו בלא זמון, היות שכבר התחברו במצוה לזמן יחדו. ויש לומר כי לכך רומזים הפסוקים האמורים: "ויחננו במקהלות" - הקובעים לאכל במקהלות, "במקהלות ברכו אלקים" - ח"בים לברך במקהלות (חוט של חסד).

הסבר נוסף כתב רבי יוסף ישראל דייטש אב"ד באלאשא-יארמאט:

"ויסעו מחרדה" - לאחר שנוסעת ועוברת מעל האדם חרדת הצרה שהיה שרוי בה, "ויחננו במקהלות" - והוא שב 'לחנות' בשלוה בין הפריות, אזי: "במקהלות ברכו אלקים" - ח"ב הוא להודות ולברך לה' ברב עם על הצלתו באמירת 'ברכת הגומל' (ב'ו רג"ו).

באפן נוסף דרש רבי ישראל ברודא הדן ממיהלוביץ:

"ויחננו במקהלות" - חובת האדם להתפלל עם הצבור בבית הכנסת, מתנית בכך שהוא יקיים בו: "במקהלות ברכו אלקים". מי שאינו נוהר בכבוד בית הכנסת, ובא אליו כדי להקל ראשו ולשוחח בו בדברים בטלים - מוטב שישאר בביתו (אשי' ישראל).

ברכה על מצות ישוב ארץ ישראל

"והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה" (לג נג)

ידוע כי הרמב"ם לא מנה את מצות ישוב ארץ ישראל במגן תרי"ג המצוות, ואולם הרמב"ן השיג עליו וכתב שיש לכוללה במגן המצוות, שכן נצטוינו עליה בפסוק שלפנינו: "והורשתם את הארץ וישבתם בה" (השגות הרמב"ם על ספר המצוות לרמב"ם, שכתח העשין מצוה רביעית).

לפי שיטת הרמב"ן יש להבין, מדוע לא תקנו לברך על ישוב ארץ ישראל כפי שתקנו לברך על שאר המצוות?

בעל ה'דרך אמונה' באר זאת על פי דעת האור זרוע' (ח"א סי' קמ) שחובת ברכת המצוות אינה נוהגת אלא במצוה שקיומה מגבל לפרק זמן מסוים, אף מצוה שהיא בגדר

'חובה תמידית' אין מברכים עליה. לפיכך אין מברכים על מצות ישוב ארץ ישראל, שהרי היא מצוה תמידית שאין לה הפסק לעולם (אבני חן"ב פרק ס).

באפן נוסף הסביר זאת בעל המ'שנת יוסף' על פי דעת הרשב"א (שו"ת, ח"א סי' יח) שכל מצוה שאינה מתקיימת על ידי מעשה אין מברכים עליה. מעתה, כיון שהגולדים בארץ ישראל מקיימים את מצות ישוב הארץ כל ימיהם מאליהם, מבלי שעשו שום פעולה לשם כך, לכן לא תקנו חכמים ברכה עליה. ואף שלכאורה לאור זאת היו צריכים לחייב בברכה את העולים לראשונה להתגורר בארץ, מכל מקום לא חלקו חכמים בין אדם לאדם ולא תקנו כלל ברכה למצוה זו (שו"ת 'משנת יוסף' ח"ט סי' כ אות ה).

לפסיעה קטנה - השפעה עצומה

"ואם יצא יצא הרצח את גבול עיר מקלטו אשר ינוס שמה; ומצא אתו גאל הדם מחוץ לגבול עיר מקלטו ורצח גאל הדם את הרצח אין לו דם" (לה כו-כז)

אמרו חכמים (פסיקתא זוטרותא מסעי קמב ב): שאם יצא הגולה מעיר מקלטו, אפלו פסע רק פסיעה אחת, רשאי גואל הדם להורגו. ומכך למדו על מעלתו של אדם הפוסע ולו פסיעה אחת לצדף מצוה; "ומה אם לענון פרענות הפוסע פסיעה אחת מתחייב בנפשו, קל וחומר להולך לדבר מצוה שאזכה לו ולזדורותיו".

ה'חדושי הר"מ' עורר שמדברי חכמים אלו יש ללמד שהמשפכים לבית המדרש ללמד ולהתפלל, "יכול לפעל הרבה בכל פסיעה" (לקוטי הר"מ).

העונה אמן 'רב' מהמברך

"לרב תרבו את נחלתו" (לג נד)

דרש רבי שלמה אמסלם ראב"ד מידלת שבמרוקו:

תבת 'רב' משמעותה גדול, כפתיב (בראשית כה כג): "ורב עבד צעיר". ככל שאדם גדול מחברו במצוות ובמעשים טובים, כך תרבה נחלתו בעולם הבא.

כעין זה יש לפרש אף את הפסוק במשלי (כח כ): "איש אמונות רב ברכות" - המקפיד על עניית אמן, 'רב' ונכבד הוא מן המברך, כפי שאמרו חכמים (ברכות נג ב): "גדול העונה אמן יותר מן המברך".

בני שלמה'

כחה של תפלת אבות על בנים

כפתו של זרח ששכב מכוץ קמעא ולטפתי במבטי את פרח הנם את שנתו בשלוה מלאכית, ופתאום החלו עיני לזלג דמעות. התחלתי לבכות כפי שלא בכיתי במשך תקופה ארכה.

הפאב הגדול שהיה בלבי על מצבו של זרח צף ועלה בבת אחת. ידעתי היטב כי לא עלינו ההורים או המחנכים מוטלת האשמה, וקל וחמר שלא על זרח עצמו. הן נסינו הכל, הלכנו לטובי הממחים וישמנו כל עצה טובה שנתנה לנו. גם המחנכים היו מלאי רצון טוב ונסו לעשות את כל שבכחם כדי לסייע לו, ובכל זאת המצב הלך והורע מיום ליום. בעוד פרח עלה ונתעלה והצליח בלמודו, זרח לא ראה ברכה בלמודו, ולצערנו החשק והטעם בלמוד אבדו ממנו לגמרי.

את הכאב הנורא תעלתי מיד לתפלה יוקדת, כדרכי, אולם הפעם חשתי שגזרשתי ממני עוד השתדלות, התפללתי לפני ה' שיתן בלבי את ההארה הנכונה, ופתאום שמעתי את עצמי נושא עינים ואומר ברגש:

"הריני מקבל על עצמי מכאן ואילך בכל יום ויום לברך את ברכות התורה בכונה מתוך הסדור, בסבלנות ובמתיונות כמונה מעות, ולכונן במיוחד בברכת 'והערב נא' ובפרט בבקשת: 'ונהיה אנחנו וצאצאינו... כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה...'"

אודה ואבוש כי הקבלה הזו לא באה על רקע 'תמים'. לצערי עד כה הברכות הללו היו משמשות אותי כמעין 'תפלת הדרך' בדרך מביתי לעבר בית הכנסת הסמוך... עתה אהיה מחייב לעשות בכך שנוי.

אלו היו הדברים שציאו מפי באותו לילה חשוף, ואלו היו הדברים שהתחלתי לישם כבר למחרת בבקר.

אינני נביא או חוזה, אך כמאמר העם: 'עם העבדות אי אפשר להתוכח' - בסיעתא דשמיא מפלאה התחולל השנוי שאנו מיחלים לו זמן כה רב, ובעזרת ה' אני מקווה שימשך לארוך ימים."

את ספורו המפלא סים המחנך בהמלצה לכל הורה הנתקל בקשיים במהלך עבודת הקדש המוטלת עליו: "אל לכם לחפש אחר פתרונות קסם, הקדוש ברוך הוא המציא לנו את הפתרון הטוב ביותר, הוא טבע בכם כח מפלא, כח תפלת האבות על בניהם, ואף נתן לכם את הכלים לישום את הכח הזה, באמירת ברכות התורה ותפלת 'והערב נא' בכונה. נסו ובעזרת ה' הספור הבא יהיה שלכם..."

לקלט אף את הדברים הפשוטים ביותר, וכתוצאה מכך אין כל פלא כי אין לו חשק כלל ללמוד. בכל הזדמנות שהיא הוא מבכר לחמק מחובותיו הלמודיים.

גם כאשר הוא מנסה לחקות את אחיו ולשבת ללמוד, מהר מאד הוא מרים ידים ביאוש. הוא פשוט לא מצליח. הוריו ומוריו עומדים מולו אובדי עצות, הם נסו בכל דרך אפשרית לסייע לו, אך לבס נכמר לראותו נכשל ונחשל שוב ושוב. המציאות הזו קשה לעכול, בפרט שפון הצד עומד פרוץ, אחיו התאום העולה ומתעלה בכל יום ויום דרגה אחר דרגה.

גם אני, כמנהל הת"ת שמלווה את שני האחים במשך תקופה ארכה, עמדתי אובד עצות מול המציאות העגומה; מחד היתה בלבי שמחה גדולה וספוק רב למראהו של פרח העולה ומתעלה בתורה, ומאידך הרגשתי צער ואכזבה למראהו של זרח שכמה שנסיינו לסייע לו - לא הצלחנו.

המציאות הזו שכבר התקבעה בלב כלנו השתנתה ברגע אחד. ביום בהיר החל זרח לפרח ולהתעלות, ללמוד בחשק נפלא ואף להבין ולהשכיל. פתאום הוא החל להקשיב לשעורים, לחזר, להבחין ולהפיק תוצאות מפלאות, כאלו מאז ומקדם היה בעל כשרונות מזהירים. גם תפלתו ויראת השמים שלו השתנו לטובה בצורה נפלאה. מהפך של ממש... כאלו צנח לעולמנו זרח אחר...

התופעה הזו היתה לשיחת היום בקרב המלמדים והחברים. היתה זו חידה סתומה שאיש מביניהם לא ידע לפענחה; כיצד התרחש השנוי המברך?

כמה ימים לאחר מכן, כאשר פגשתי את האבא התקשיתי להסתיר את התפעלותי: "האם שמת לב לשנוי המפלא שחל בזרח?" שאלתי.

"האם ידעת כי המלמדים והתלמידים עומדים כלם משתוממים מול המהפך שהתחולל בו? זוהי עבדה חסרת תקדים שבמשך עשרות השנים שאני עוסק בשדה החינוך טרם נתקלתי בה, התוכל להסביר לי את פשרה, כיצד התרחש הפלא?"

בתחלה נסה האב להתחמק מלענות על השאלה, אך לבסוף הוא הסכים להציע בבישנות ובשפה רפה את הסברו לספור:

"היה זה לפני כמה חדשים", ספר האב, "בשעת לילה מאחרת נכנסתי לחדר הילדים והתבוננתי בילדי התאומים הנמים את שנתם במטות סמוכות. היטבתי את

את הספור המיוחד שלפניכם אשר מגלה טפח מכחה הגדול של תפלת אבות על בנים ומסגלתן של ברכות התורה, ספר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, אשר שמענו מכלי ראשון מפי מחנך דגול, מנהלו של אחד מתלמודי התורה הגדולים בניו יורק אשר ספר כך:

בתלמוד תורה הנמצא תחת פקוחי לומדים באותה פתה שני אחים תאומים, זהים בחיצוניותם אך שונים לחלוטין במהותם; הראשון, נקרא לו פרוץ, היה 'ילד פלא' של ממש, בעל כשרון נפלא, אהוב על

בשעת לילה מאחרת נכנסתי לחדר הילדים והתבוננתי בילדי התאומים הנמים את שנתם במטות סמוכות. היטבתי את כפתו של זרח ששכב מכוץ קמעא ולטפתי במבטי את פרח הנם את שנתו בשלוה מלאכית, ופתאום החלו עיני לזלג דמעות. התחלתי לבכות כפי שלא בכיתי במשך תקופה ארכה.

כל חבריו ומלא בשמחת חיים, אוהב את למוודו ושוקד עליו בהתמדה עצומה. הבנתו בהירה וצלולה, והוא אף מוסיף על למוודיו הסדירים פהנה וכהנה, ובסיעתא דשמיא מצליח בכל אשר פונה ומתעלה מעלה אחר מעלה במעלות היראה.

פרץ זה הוא 'פרח', ילד שכל מחנך מתגאה בו, ילד המרוה את הוריו וזקניו מלוא חפנים נחת, כלם גומרים עליו את ההלל ומבטחים כי עדיו יהיה לגאון בישראל.

כמה מכמיר לב להסב את המבט מפרץ אל אחיו התאום אשר לצרף הספור 'בנה זרח'. זרח זה הוא ההפך הגמור מפרץ; זרח נחשב ילד חלש כמעט בכל תחום שהוא. כשרונותיו הדלים אינם מאפשרים למחו

מודים דרבנן

מהות התפלה

כתבו ראשונים שבשונה מכל הברכות שבהן יכולים הצבור לצאת ידי חובתם בחזרת הש"ץ מפי שליח הצבור, בברכת ההודאה עליהם לומר הודאה אישית ונפרדת, לפי שאין מן הראוי שישגר העבד תודה לאדונו על ידי שליח בעוד הוא עומד ושותק (פרוש התפלות והברכות לר"ב ב"ר יקר ח"ב עמ' כו; אבודרהם תפלת שמונה עשרה).

הגרי"ש אלישיב חלה פעם קשות בלבן. בני ביתו טרחו והבהילו מארצות הברית פרופסור ממחה בעל שם שבסיעתא דשמיא הצליח להביא לו מזור ומרפא. לאחר שהבריא בקש הגרי"ש ממקורביו שילמדוהו כיצד אומרים תודה רבה באנגלית, כדי שיוכל להודות לרופא. לתמיהת המקורבים: "הלא יכול הרב להודות לרופא בעברית, ואנו נתרגם לו?" השיב הגרי"ש: "וכי לא כף בארו הראשונים את הסבה ששליח הצבור אינו מוציא את הצבור בברכת מודים, לפי שחובת ההודאה על כל אחד מהודות בעצמו?! אף אני רוצה להודות בעצמי..." (דיש"א דגלותא ח"ג עמ' מ)

מקור הברכה

בחזרת התפלה, בעת שליח הצבור כורע ואומר מודים אנוהו לך, הצבור שוחה ואומר עמו מודים דרבנן (שו"ע או"ח קכו א, ע"פ ירושלמי ברכות א ה). בגמרא (סוטה מ א) הובאו נסחאות שונות לברכה זו, אולם בפעל אנו אומרים נסח המרכב מכל הנסחאות, וכפי שהורה רב פפא (שם). מישום כך אף מכנה תפלה זו 'מודים דרבנן', מפני שהיא מרכבת מנסחאות של כמה חכמים (בית יוסף או"ח שם). עוד פירושו שהיא מכנה כך כדי להורות שבנגוד לברכות תפלת העמידה שנתקנו על ידי אנשי כנסת הגדולה, תפלה זו נתקנה על ידי חכמים (עיון תפלה בסדור 'אוצר התפלות').

בירושלמי (שם) מובא שיש לחתם בקשה זו בברכה: "ברוך אתה ה' א-ל ההודאות", וכך נהג הרא"ש (טור או"ח קכו), ופסק הגר"א (באור הגר"א או"ח שם א). ואולם מלשון הבבלי נראה שלא תקנו חתימה לברכה זו, וכן פסק הרמב"ם (תפלה ט ד). למעשה הכריע הבית יוסף (שם) לחותמה בברכה ללא הזכרת ה' - "ברוך א-ל ההודאות".

פרוש המלים 'על שאנו מודים לך'

כתבו המפרשים כי המלים המסימות הודאה זו: "על שאנו מודים לך" אינן המושך למשפט שקודם להן וילעבדך בלבב שלם", אלא הן מתחילות לתחלת התפלה, כביכול אנו אומרים: "מודים אנו לך על שאנו מודים לך". ונחלקו ראשונים בפרושם של דברים: רש"י (סוטה מ א ד"ה על) פרש שכונתנו לפרט בכך את מהות הודאתנו בתפלה זו, שהיא הודאה על עצם ההודאה, כלומר: "מודים אנו לך" על עצם העבדה "שאנו מודים לך" - שנתת בלבנו להיות דבוקים בך ומודים לך. לדבריו, בברכת ההודאה אנו מודים על הטובות שגומל עמנו הקדוש ברוך הוא, וב'מודים דרבנן' מוסיפים אנו להודות, על כך שאנו הודות לפניו. ואולם הר"י מיגש (שו"ת סי' צט) פרש שאף ברכת 'מודים דרבנן' באה כהודאה עצמה, וכונתנו באמירת "על שאנו מודים לך" היא כדי להגדיר שתפלה זו היא תוספת על ברכת 'מודים', כלומר: "מודים אנו לך" בחזרת התפלה, נוסף "על שאנו מודים לך" בתפלת הלחש. כעין זה אף הביאו התוספות (שם ד"ה על) בשם ס'פ"ר הערוך: "מודים אנו לך" בתפלה זו, נוסף "על שאנו מודים לך" בהצטרפותנו לשליח הצבור בעגית אמן על ברכת ההודאה שלו (בית יוסף או"ח קכו בפרוש ראשון).

ואולם יש המפרשים שהמלים "על שאנו מודים לך" הן המשך והשלמה לבקשה הקודמת להן - "כן תחינו ותקיימונו...", כלומר: מבקשים אנו שתתקבל תפלתנו ויחינו הקדוש ברוך הוא ויאסף גליותינו, בזכות שאנו מודים לו ומקירים בטובתו (בית יוסף שם בפרוש שני).

עגית אמן לפני מודים דרבנן

ה'משנה ברוך' (מכד כה) מעורר שלפני אמירת 'מודים דרבנן' צריך להקפיד לענות אמן פהלכה על ברכת 'המחזיר שכנתו לציון'. מלבד שיש לשים לב שהטוהרה באמירת מודים, לא תשכיח את חובת עגית אמן על ברכה זו, יש להזהר שלא לומר בבת אחת: "אמן מודים", אלא יש להפסיק מעט לאחר עגית אמן, ורק אז להתחיל באמירת 'מודים דרבנן'.

בספר 'דרך משה' (ליום יא) מספר כי חסיד אחד התענה כדי שיגלו לו מן השמים את סבת אריכות הגלות, וזכה שענו לו מן השמים: "איך תבוא הגאולה והעולם אינם משגיחים לענות אמן על הברכות שבהן מבקשים על הגאולה - 'המחזיר שכנתו לציון' והפורש סבת שלום...?! כלומר, שמתוך שנוחפים הם להתחיל ב'מודים דרבנן' מדלגים הם על עגית אמן על ברכת 'המחזיר שכנתו לציון', וכן מתוך שנוחפים הם לומר 'ושמרו' אחר ברכת 'הפורש סבת שלום...', היו מדלגים על עגית אמן אחריה.

בשם הבית הלוי הובא שהדבר נרמז בלשון הפסוק (ישעיה סב א): "למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים לא אשקוט"; הקדוש ברוך הוא אינו מחשה על כך שאין העולם נזהרים בעגית אמן אחר ברכת 'המחזיר שכנתו לציון' ואחר 'הפורש סבת שלום...' ועל ירושלים, ובשל כך מתעכבת הגאולה (עולם עשיה' דף קה ע"ב).

אברך יקרי!

הצטרף גם אתה למאות שהצטרפו למיזם 'דרך אמונה' ותזכה שיקלים בך הכתוב: "אמונים נצר ה'".
המקפידים על כללי מיזם 'דרך אמונה' במהלך חדש אב, זכאים להשתתף בהגרלה על 6 מלגות בסך \$ 500 כל אחת.

ההגרלה תתקיים א"ה ביום שלישי ג' באולול תשפ"ב. הזוכים יקבלו הודעה ושמותיהם יפרסמו במוקד 'דרך אמונה' שלווחה 3.

- 1 שמיעת כללי המיזם
- 2 הרשמה להשתתפות בהגרלה, בין השעות 20:00-22:00
- 3 שמיעת שמות הזוכים

מוקד 'דרך אמונה'
03-91-7-91-91

למיסד בני אמונים הרב יעקב דב מרמורשטיין שליט"א,

במסגרת המיזם החדש שלכם דרך אמונה התחלתי לענות מדי בקר למתפללי המנין שבו אני זוכה להתפלל מדי יום. אין לתאר את ההתעלות שלי ושל כל מתפללי מניני בעקבותי.

אמנם לא זכיתי בהגלה, אבל זכיתי בדבר האמתי, והוא: תפלה מתוך אמונה והתרוממות נפש שמשפיעה ומרוממת את היום כולו.

כיום אפשר לומר שבני אמונים אינו רק מ'שג', כי אם מ'ותג', הפעילות שלכם הפכה שרש וחוללה מהפכה אדירה בכל המוסדות ובכל הקהלים, ואני רואה לעצמי כזכות להשתתף בה.

אשריכם מרוממי נשמות!

בהוקרה ובברכה,

ז.ג.ח

רכסים.

נתן לשלח מכתבים
לפקס שמספרו 08-9746102
או לכתבת המייל:
9139191@gmail.com

תקנת עגית צ' אמונים בכל יום הזכרה בספרי ראשונים ובספרי הפוסקים (ראה מגן אברהם וטו' משנה ברורה' שם יג) כהנהגה שראוי לכל אדם להחזיק בה ולהקפיד עליה דבר יום ביומו. בפרק שלפנינו נביא מקורות ואזרות בענינה של תקנה זו.

'צדקה' זו תפלה

ב'תקוני זהר' (מ א) מובא: "אין צדקה אלא תפלה". ובארו חכמי הזהר שבמלה 'צדקה' מרמזים ארבעה מחלקי התפלה: צ' אמונים - עגית תשעים אמונים ביום; ד' קדשות - קדשות 'וצר', קדשת תפלת העמידה שחרית ומנחה וקדשת 'ובא לציון'; ק' ברכות - אמירת מאה ברכות ביום; ה' חמשי תורה - קריאת התורה כתקנת חכמים שהיא חלק מהתפלה (מעלות הסלם' שם לג א).

האדמו"ר רבי צבי הירש ממונקטש באר כי לא לחנם רמזו חכמי הזהר את עגית תשעים האמונים ויתר הדברים שבקדשה במלה 'צדקה', אלא כדי ללמדנו שאל לו לאדם לקיים דברים אלו לשם קבלת פרס, כי אם כדרך 'צדקה', דהינו כדי לעשות נחת רוח ליוצרו (באר לחי רא"י על תקו"ז לג א).

המקפיד על 'צדי"ק' נקרא 'צדיק'

הרמ"ע מפאנו (שו"ת, סי' קט) מביא גרסה ב'תקוני זהר' שחלקי התפלה ומכסותיהם אינם מרמזים במלה 'צדקה', כי אם במלה 'צדיק' - צ' אמונים, ד' קדשות, ו' קדישים, ק' ברכות. כף כתב אף ה'חרדים' (פרק סו אות קעז): "קיים בכל יום מספר צדי"ק כדאיאת בתקונים: צ' - תשעים אמונים, ד' - ארבע קדשות, ו' - עשרה קדישים, ק' - מאה ברכות". וכן כתב המהר"ם פופרש (אור הישר' עמוד העבודה ו כב): "אין אדם נקרא צדי"ק, עד שישלים צ' אמונים, ד' קדשות, ו' קדישים וק' ברכות".

'צדק' זו תפלה

רבי ישראל אלנקוה מביא בספרו 'מגורת המאור' (פרק ב - תפלה) בשם מדרש תהלים כי מכסות הדברים שבקדשה נרמזים במלה 'צדק', כפתיב (תהלים ז א): "תפלה לדוד שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי האזינה תפלתי"... וכך דרשו חכמים: "צדק" זו תפלה וסימנה: צ' - תשעים אמונים שאדם עונה בכל יום, ד' - ארבע קדשות, ק' - מאה ברכות". [ראה ברכות יא ו גרש"י שם ד"ה צדק שתפלה נקראת 'צדק', לפי שבתפלתו מצדיק האדם את בוראו.]

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

הכניסה לבית העלמין היהודי במנטובה

הרמ"ע מפאנו

ד' באב ש"פ

רבי מנחם עזריה מפאנו נולד בשנת ש"ח לאביו רבי יצחק ברכיה. בהגיעו לפרקו נשא לבתו של רבי יצחק פואה ממנטובה, מגדולי רבני איטליה.

בעקבות חותנו התישב בעיר מנטובה והקים בה ישיבה גדולה, שאליה נהרו תלמידים רבים ללמוד תורה מפיו.

באותה עת זרח אור למוד הקבלה. מעינות חכמת האמת שנבעו בעיר צפת משרי צבאות, חכמי הקבלה הנודעים הרמ"ק והאר"י הקדוש, החלו להתפשט בעולם, ורבנו דבק בכל לבו בחכמה זו והפיצה על פני איטליה כלה. את קבלת הרמ"ק למד מפי רבו, רבי עזרא מפאנו, ואלו את קבלת האר"י למד מפי רבי ישראל סרוק שהגיע למנטובה בסמוך לפטירת האר"י הקדוש.

הרמ"ע חבר כשלושים ספרים העוסקים בהלכה ובקבלה, עשרה מהם נכללו בספרו 'עשרה מאמרות'. גדולי הפוסקים בדורות שאחריו הביאו את פסקיו והנהיגותיו.

רבנו נפטר במנטובה בד' באב ש"פ ונקבר בבית העלמין היהודי בעיר.

'אין לה רעים אהובים יותר מאלה'

באחת מתשובותיו דן הרמ"ע בדרכים שבאמצעותן נתן למלא את מקסת תשעים אמונים ביום והציע להשלים זאת באמצעות עגית אמן מדי בקר אחר ברכות השחר של מספר אנשים, וכך מסיים הרמ"ע מפאנו את דבריו בענין זה:

"ומה טוב להנהיג שש"ץ יברך ברכות השחר בקול רם, והעונים יכוננו שלא לצאת ידי חובת ברכה, ולא זו בלבד, אלא חברים הישנים בחדר אחד... ישפיעו לברך כל אחד לעצמו, וחבריו יענו אמן, ואחר כך אל בית אלקים יהלכו ברגש.

ומי שמברך לעצמו, ואחר כך אשתו ובניו גדולים וקטנים מברכים לו כהאי גונא, אין לה רעים אהובים יותר מאלה. והוא הדין למברכים בבית הכנסת זה אחר זה, לזכות את הרבים שיענו אמן..." (שו"ת הרמ"ע מפאנו סי' קט)

כל המרבה משבח

כתב הרמ"ע מפאנו שלא מנו הפוסקים את מנין מאה הברכות שמברך אדם מדי יום אלא "לקלי עולם שלא יפחתו מהם", אבל החסידים מרבים לברך מדי יום יותר ממאה ברכות (שם סי' לט).

פניני הפרשה

מסעי

עלון מס'

1148

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

הכל לטובה

אלה מסעי בני ישראל – כתב רש"י בשם מדרש רבי תנחומא: משל למה הדבר דומה, למלך שהיה בנו חולה, והוליכו למקום רחוק לרפאותו. כיון שהיו חוזרים, התחיל אביו מונה כל המסעות, ואומר לו: כאן ישנו, כאן הוקרנו, כאן היששת את ראשך. כך אמר לו הקב"ה למשה מנה להם את כל המסעות היכן שהכעיסוני.

ויש להבין גם אחרי המשל והנמשל מה התועלת בסיפור המסעות ומנינם, ולשם מה להזכיר לבן את שעבר עליו בדרך, הלא עתה הבריא, וכל מה שהיה הן זכרונות לא נעימים, מילא להיזכר בהם אך לכתוב ולהזכיר, לשם מה?

בספר "מזקנים אתבונן" מבאר שהיתה כוונה עמוקה בכתיבת סיפור זה, כדי שבן המלך יפיק את הלקח לעתיד, כי הנה בשעה שהוליכו אביו למקום מרפא בודאי לא הפסיק להתאונן על מלטולי הדרך בעודו חולה, ואביו ניסה לפייסו כי הדבר נעשה לטובתו, ועתה כשנתרפא ושב למקומו מראה לו המלך את הצורך בכל מהלך וכי הכל היה לטובה.

*

מסופר על הסבא מנובהרדוק שהיה נוסע בדרכים והיה צריך להגיע לפני שבת לעיירת ישיבתו, אך עקב עיכובים בדרך, שבת לבסוף בכפר נידח ובקושי מצא יהודי בכפר. חשב, מדוע ארע לו דבר זה, אלא שהכל משמים. באמצע סעודת שבת הזכיר לו בעה"ב את אחד התומכים הגדולים של ישיבתו, ושח לו כי יש לו תביעה נגדו והוא אינו מוחל לו. מיד ביקשו הסבא בכל לב למחול לנדיב בלב שלם, בפרט לאחר שהלך לעולמו, אך הלה לא הסכים בנקל. הרב השפיע עליו רבות עד שבסעודה שלישית הסכים למחול לו. עתה הבין הרב מדוע הוצרך להגיע הנה, לטובת נשמתו של אחד מהתומכים שהישיבה נעזרה בו כה רבות.

יחיד ומיוחד

סיום בחלום

ביום ג' מנחם אב התשע"ג, בעיצומם של ימי תשעת הימים, כשהקיץ הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל משנת הצהריים הקצרה, ביקש מנכדו הגר"ג הוניגסברג שליט"א שיביא יין לפניו. הרב הוניגסברג הופתע מכך שרבי חיים מבקש יין בעיצומם של תשעת הימים. לתדהמתו, השיב לו הגר"ח כי סיים את מסכת ברכות בחלום בתוך שנתו. כששאלו כמה זמן זה לקח, השיב באידיש: "פרעייג נישט צו פיל" – אל תשאל כל-כך הרבה...

עצה טובה

כדי להפוך ויכוח קולני לשיחה תועלתית, נהל את הויכוח בשיטת "צעד לאחור ושניים לפנים". בהנחה שאינך מתנגד לכל מה שאומר בן שיחך, פתח את דבריך בהתייחסות חיובית לנקודות אלה, ורק אחר כך תתנגד לאחרות - "אתה נוגע בנקודה נכונה, אבל מה בקשר ל...? / "אני מבין מה שאמרת... אבל... / "אתה מתכוון לומר ש... אבל מה אתה אומר על... / "אז בעצם הטענה שלך היא... השאלה היא...". (הרב נח וינברג זצ"ל).

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוניד סערון זצ"ל

"ידוע הדבר ומפורסם הענין כי יש הפרש ומעלה בין בריאת האדם לבריאת המלאכים, כי המלאכים כאשר נבראו כן הם עומדים לעולם לא יוסיפו ולא יגרעו, מה שאין כן האדם דבכל עת וזמן הוא מהוה היות ובורא בני אדם אחרים כמותו ומחדש חידושים בעולם על ידי פריה ורביה, והרי הם דומים לקונם בדבר זה שהוא מהוה היות תמיד ומחדש חידושים בכל עת וזמן". ("מגיד חדשות" דרוש י"א)

ואלה מסעיהם למוצאייהם – יש לדקדק, כיון שכל מטרת נסיעתם של בני ישראל היתה על מנת להיכנס לארץ ישראל, אם כן היה לו לפסוק לומר "ואלה מסעיהם לעלות ארצה כנען" ולא להזכיר את יציאתם? ונראה לומר על פי מה שראיתי בשם הז"ל, שמכיון שבני ישראל שקעו במ"ט שערי טומאה במצרים, נדרשו להם מ"ב מסעות להוציאם ממ"ט שערי הטומאה, ולכן מדגיש הכתוב למוצאייהם, כלומר שהמסעות נדרשו לשם יציאתם ממ"ט שערי טומאה. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

מנין שנות העולם

בשנת ב' תמ"ט, וכניסת יהושע בן נון לארץ בשנת ב' תפ"ט, והתחילו למנות שמטין ויובלות בשנת ב' תק"ד, ונחרב בית ראשון בשנת ג' של"ט (ועיין שם באורך שעל פי זה פתר מבוכה גדולה בענין שנת היובל).

המקום העיקרי שבו מבוכה זו באה לידי ביטוי הוא במנין השנים שעברו מחורבן בית שני שאנו מכריזים כליל תשעה באב.

כפי העולם שגור וכך מופיע כמעט בכל הלוחות שבית שני נחרב בשנת ג' תתכ"ח ליצירה שהיא שנת 68 לספה"נ, ונתנו לזה סימן שצריך לנכות מספר חיי"ם (68) ממנין הנוצרים, ויצא לך מנין השנים לחורבן בית שני. מנין זה מסתמך על דעת רש"י במסכת עבודה זרה (דף ט' סע"א) שכתב שהחורבן היה בשנת ג' תתכ"ח. אלא שמול רש"י יש את הרמב"ם שנוקט בפשיטות ששנת החורבן היא ג' אלפים תתכ"ט.

על פניו נראה שיש כאן מחלוקת בין רש"י לרמב"ם. בא מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א בספר "בינה לעתים" (בקונטרס ברכת החמה סי' ח') ומבאר על פי האמור ששניהם מסכימים שהחורבן היה באותו תאריך, והפער של שנה אחת נובע מכך שרש"י מונה למולד וי"ד ואילו הרמב"ם מונה למולד בהר"ד.

לפי זה, כיון שכיום מקובל למנות לפי מולד בהר"ד, יש למנות כליל תשעה באב לפי החישוב שהחורבן היה בשנת ג' תתכ"ט, ולא כפי המודפס בלוחות השנה. לא שייך לתפוס את החבל בשני ראשיו, ומצד אחד בתאריך לכתוב שנת תשפ"ב לפי מולד בהר"ד, ואת שנות החורבן למנות לפי מולד וי"ד.

ובאשר לסימן, אל דאגה, מרן שליט"א כבר דאג לתחליף הולם: במקום 68, יש לחסר ממנין שנות הנוצרים 69 כמנין "יגון", בבחינת והסר ממנו יגון ואנחה.

בן כמה שנים הוא עולמנו? מסתבר שהתשובה לשאלה טריוויאלית זו אינה פשוטה כפי שניתן לחשוב.

בין חכמי העיבור ישנן שתי צורות חישוב. אך תחילה לעובדות המוסכמות: העולם נברא ביום כ"ה באלול (לדעת רבי אליעזר שהלכה כמותו), וביום הששי לבריאת העולם הוא א' בתשרי, בשעה חמישית נברא אדם הראשון. השאלה היא האם מחשיבים את החמשה ימים הראשונים שלפני בריאת אדם הראשון כשנה שלימה, לפי הכלל ש"יום אחד בשנה חשוב שנה" (ר"ה ב' ע"ב), או שמתחילים למנות את שנות העולם רק מיום שנברא אדם הראשון.

שיטת החישוב של חמשה ימים כשנה תמימה, מכונה "מולד בהר"ד" (זמן המולד בתשרי בשנה שלפני בריאת העולם) או "מולד התוהו" (שהוא מולד תיאורטי ובזמן מולד זה העולם היה תוהו), ואילו שיטת החישוב מזמן בריאת אדם הראשון מכונה "מולד וי"ד" (זמן המולד בא' בתשרי שנברא בו אדם הראשון).

כיצד ההכרעה? בכל תפוצות ישראל נהוג היום למנות ע"פ מולד בהר"ד (מולד התוהו), ושנתנו זו - התשפ"ב - היא לפי מולד זה. אלא שבספרים שונים של רבותינו, מצוינים תאריכים של אירועים שונים המתחשבים לפי מולד וי"ד, מה שיוצר הרבה מבוכות, כאשר יש פער של שנה אחת בין ספרים שונים.

לדוגמא, בספרים שונים מצוין שיציאת מצרים ומתן תורה היו בשנת ב' תמ"ח, וכניסת יהושע לארץ בשנת ב' תפ"ח, ובשנת ב' תק"ג התחילו למנות שמטין ויובלות, ובשנת ג' של"ח חרב בית ראשון וכו'. על כל התאריכים הללו מעיר מרן שליט"א בשו"ת בית נאמן ח"א (עניינים שונים סי' ב') שהם למולד וי"ד, אבל למולד בהר"ד שעל פיו אנו מונים כיום צריך להוסיף שנה אחת על כל הנ"ל, ותהיה יציאת מצרים

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

נעדרות לחמניות שונא

"הבא לי הרגע את שתי הלחמניות, או שאני הורג אותך במקום!" צווח עליו הרוסי.

היהודי לא במהרה מוותר על אוצרו. הוא נלחם בחרוף נפש, מנסה לבעוט, לנשוך, אך לשוא. מהם כוחותיו של מוזלמן דל בשר לעומת חייל רוסי גברתן. לאחר מספר מהלומות עזות הוא נשכב פצוע, כולו זב דם, צלעותיו מרוסקות, והלחמניות, הן הלחמניות הנחשקות, נלקחו מידי.

כשהוא חבול ושבור גופנית ונפשית ונשמתו מפרפרת לצאת, הרגיש היהודי את צלו של מלאך המוות פורש עליו את כנפיו. מתוך מרירות לבו, נשא עיניו למרום וזעק בבכי: "רבונו של עולם! עד כאן... לו לא הייתי מריח את הלחמניות, לו לא הייתי מקבלם לידי, אך רק בעיניך תביט ושמה לא תבוא, עד כמה קשה היא מדת הדין... למה מגיע לי דוקא עכשיו למות, רגע לפני השחרור? אם בקשת לטול את נפשי, במשך שנות המלחמה היו לך מאות הזדמנויות לעשות זאת...", וכך כשהוא מלא טענות כלפי מעלה, איבד את הכרתו.

כשהתעורר מעלפוננו, שמש נעימה ליטפה את פניו המיוסרות. הוא השתומם! חמש שנים הוא לא ראה שמש זורחת כשהוא התעורר. בטוח היה כי כנראה עבר לעולם שכולו טוב, הן במחנה לעולם לא פוקחים עינים לאחר זריחת החמה. הנאצים היו מעירים את כולם בארבע לפנות בוקר למסדר, ומי שלא היה קם, יותר לא קם לצמיתות...

לאט לאט חדרה למוחו ההכרה: הנאצים כבר אינם כאן, הם ברחו, השתחררנו... אבל מה זה השקט המוזר הזה מסביב?

בקושי רב הוא מתרומם, אוסף את עצמותיו המרוסקות, ומביט סביבו. הנה הוא רואה את כולם ישנים על הדרגשים. רגע, ישנים? הוא מתקרב יותר ורואה שהם בכלל לא נושמים. כולם, שרועים על הדרגשים ללא רוח חיים...

לאט לאט "נפל לו האסימון" הם הורעלו! הלחמניות עליהן חלמו, אותן לחמניות שנגזלו מידי, ועליהן בכה והטיח דברים כלפי מעלה, היו מורעלות! הגרמנים ימ"ש, רצו "לנקות" את המחנה טרם יציאתם ממנו, לכן חילקו לחמניות מורעלות. העתירו נשיקות שונא טרם פרידתם. אם היה אוכל מהן - גם הוא היה כעת מוטל על הדרגש ללא רוח חיים.

דוקא מה שהיה נראה כל כך רע, התגלה כנס הצלתו. למחרת נכנסו צבאות הברית למחנה והוא היה מבין היחידים שנותר ממנו לפליטה...

כפי ששלחי הקיץ קשים מהקיץ (יומא כ"ט ע"א), כך סיומה של השואה קשה היה מעיצומה של השואה. בסוף חורף תש"ה, הגרמנים נסוגו בכל החזיתות, והבינו כי כלתה אליהם הרעה, אך ליהודים לא נתנו מנוחה. הם הובילו את יושבי המחנות לגרמניה במה שנקרא "צעדות המוות". האסירים כתתו רגליהם מרחקים ארוכים בצעדות שנמשכו ימים רבים בשלג ובקור ללא מזון, מים, ביגוד או נעליים ראויים. רבים מהם מתו בדרך מתשישות ורעב או שנרצחו בירי על ידי הנאצים. אלו ששרדו הגיעו באפיסת כוחות למחנה "ברגן בלזן" שבגרמניה.

המצב במחנה היה קשה מנשוא. מחלת הטיפוס השתוללה, והאסירים היו תשושים ומורעבים. כל יום מאות נפחו את נשמתם. בעוד הגרמנים ימ"ש אורזים את חפציהם, מתוך רצון לנטוש את המחנה ולברוח, עברה שמועה במחנה כאש בשדה קוצים כי באזור בו כלואים האסירים הסובייטים, מחלקים לחמניות חמות וטריות. ניחוחם של המאפים נדף למרחוק וגירה את חושי האסירים, החושים שעוד נותרו להם... אלו שהיה בהם עוד קמצוץ כוח, אספו את ערימת עצמותיהם, ונעמדו בתור מתוך תקוה כי אולי יש אמת בשמועה.

ואכן, מול עיניהם התחולל נס. שני קציני אס אס עומדים כשארגז לחמניות חמות וטריות בידם, ומחלקים בנדיבות לכל אסיר לחמניה.

התור ארוך ומתקדם לאט לאט. אחד היהודים שעומד בתור רואה בעינים כלות כי בארגז נותרו חמש לחמניות, והוא החמישי בתור, הוי אומר כי הלחמניה האחרונה שלו היא. הוא מקפיד לשמור על מקומו בתור, ומנסה בכל כוחו להסתיר את הנוף מהעומדים אחריו בתור, שמא יבחינו כי בעצם ממתנינים הם לריק. והנה סוף סוף מגיע תורו, הוא מקבל את הלחמניה החמה, חופן אותה בשתי ידיו, אין מאושר ממנו באותו רגע. אלא שלהפתעתו הגרמני מתכופף, מרים ארגז נוסף של לחמניות, ומתכוון להמשיך בחלוקה. היהודי דנן מתעשת ברגע. הוא מנצל את הסחת הדעת של הגרמני בשעה שהתכופף, ומגיש יד נוספת להרוויח שתי לחמניות.

הוא עוזב את התור כשהאוצר בידו - שתי לחמניות חמות ריחניות וטריות במחנה ברגן בלזן, מי היה מעלה על דעתו... לימים אמר כי תחושת אושר עילאית כזו לא חש כל ימי חייו. הגרמנים הצליחו להרוס את חייו, עד כדי כך שתחושת האושר שלו לנצח, תזכר כעוד לחמניה!

אלא שאושרו לא ארך זמן רב. שתי ידים חסונות לפתו לפתע את צווארו השברירי והשליכו אותו ארצה. "ראיתי אותך יהודון!" הוא הסתובב לראות מי הדובר. לא היה זה נאצי, אלא חייל רוסי שבו שמצבו היה טוב לאין ערוך ממצבו של היהודי.

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(פתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: האם מיץ ענבים נאסר בשתייה כיון מר"ח אב?

תשובה: לא רק מיץ ענבים, גם יין הרבה מתירים (וכן מנהג ירושלים וג'רבא, עיין בכה"ח סי' תקנ"א אות קכ"ו, ובספר ברית כהונה מערכת הרי"ש אות ח'), שהרי מדין הגמרא (תענית דף כ"ו ע"ב) זה מותר עד סעודה מפסקת, ולכן בחו"ל ובירושלים אמרו "אנחנו שותים יין כי לא יכולים לעמוד בזה". אבל לפי דעתי זה דוקא בזמנם שכל האוכל היה לחם ויין, כמו שכתוב "ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין" (בראשית י"ד י"ח), "לאמותם יאמרו איה דגן ויין" (איכה ב' י"ב), אבל היום לא שותים יין רק לעתים רחוקות, ולכן אפשר להימנע מזה. ואם אדם מוכרח לשתות משהו, יביא מיץ ענבים או משהו אחר, כי אפשר לעמוד בלי לשתות יין, אלא ישתה רק בשבת.

שאלה: האם בתשעת הימים מותר לסנדק לאכול בשר בביתו, אחרי שובו מהברית מילה או לפני לכתו לברית, משום שכל אותו היום יום טוב שלו הוא, וכן האם מותר לבני ביתו לאכול יחד אתו? תשובה: לא התירו בברית מילה בתשעת הימים רק בסעודה שעושים שם, אבל אם שולחים לו לביתו אסור לאכול, כמ"ש הרב כף החיים (סימן תקנ"א אות ק"ס) בשם האחרונים. ע"ש. וכל שכן כשאוכל בביתו על סמך שהיה באותו יום סנדק, הוא ואשתו ובניו, שאסור לעשות כן.

שאלה: חולה שאסר עליו הרופא לאכול דגים וביצים, האם מותר לו לאכול עוף בתשעת הימים? תשובה: מותר לו לאכול בשר עוף על פי רופא. ופעם שאלתי את מר אבא זצ"ל על חולה באולקוס ל"א שהיה צריך לאכול בשר עלי בכל יום, ואמר לי שיאכל ירקות, כי הם מבריאים יותר מבשר. והכרתי רופא אחד הרדי בחו"ל שאינו טועם פת מחשש סוכרת רק בשלש סעודות של שבת ובמוצ"ש, וכל השבוע אוכל רק בשר ועוף דגים וירקות. ונתתי לו סימן "ואתה ה' מגן בעדי". בשר, עוף, דגים, ירקות. וסדרן מלמטה למעלה. וזהו מגן בעדי מהסוכרת.

שאלה: האם אפשר לכתחילה לקרוא לילד בברית בשם מקוצר? תשובה: אפשר.

שאלה: בספר "מבשרת ציון" חיו"ד (סי' י"ג) הביא ששמע מהמקובלים שיש להזהר לא לקרוא בשני שמות, כי ביום-יום רגילים לקרוא רק בשם אחד, ורבנו האר"י ז"ל הזהיר מאוד שאין לקצר שמו של האדם כי הוא חיותו, וכשקוראים לו בשם אחד כאילו מקצרים חיותו ח"ו. ע"ש. ורציתי לשאול מה דעת כת"ר שליט"א, כיון שראיתי רבים מגדולי הדורות ספרדים ואשכנזים, שקראו לבניהם בשני שמות ולא נזהרו לקרוא להם ביום-יום בשני השמות? תשובה: ראיתי דבריו בשם האר"י, ולדעתי אין הכרח כלל שלזה כיון האר"י. ולכן אפשר לקרוא בשני שמות.

שאלה: האם יש בעיה לקרוא בכמה שמות, כאשר מלכתחילה מתכוונים להשתמש רק באחד מהם? תשובה: אין קפידא להשתמש בכל השמות שנקרא בהם אדם על המילה. אבא זצ"ל נקרא בשלשה שמות ותמיד התם בשם מצליח בלבד, וכן אני נקראתי בשני שמות וחותרם באחד, רק בר"ת נאמ"ן רומז אני לשני השמות מאיר ונסים.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידיים בהוצאת "יפה נוף"

אמותיהן של כהנים מספקות להם מחיה וכסות

יושב בה עד מות הכהן הגדול (לה, כה)

הרוצח בשגגה יושב בעיר מקלט, ויודע שתקופת שהותו במקום תלויה בחייו - או יותר נכון במוותו - של הכהן הגדול. קנים חשש גדול שהוא יתפלל מכל הלב ויחיל למוותו של הכהן הגדול, ומי ערב לכהן הגדול שתפלתו של אותו יהודי שבור לא תתקבל בשמים, הרי "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה" (תהלים נא, ט).

יש פתרון: צריך להנעים לרוצח את השהיה בעיר המקלט ככל האפשר, כדי שלא יתעורר בו הרצון להתפלל למוותו של הכהן הגדול. כך באמת היה: "אמותיהן של כהנים מספקות להם מחיה וכסות, כדי שלא יתפללו על בנייהם שימותו" (מכות יא ע"א). כשהוא 'מסדר' מבחינה חמרתית - הוא לא חושב כל הזמן איך יוצאים מכאן. יש לו אכל בשפע ואינו צריך לדאג לבגדים, ממש טוב לו שם...

מכאן יכולים ללמד משהו על נפש האדם. האדם הזה מנתק ממשפחתו ומידידיו, חי כמו אסיר בבית הסהר. יש לו הרבה זמן להרהר במצבו. ועל מה הוא חושב ומתרהר? בנדאי הוא מתגעגע לחיי החפש שבחוץ, למשפחתו, לדידיו; הוא ודאי משתוקק לחזר לחיים הרגילים של אדם מן הישוב. ובכל זאת, יש משהו שיכול להשתיק את רגשותיו - אם מרפדים אותו בתנאי מחיה נוחים, ומסירים ממנו את דאגות הפרנסה. לפעמים כשהוא חושב מה מחכה לו בחוץ ונזכר בקושי החיים שהוא נאלץ להתמודד עמם בעבר - הוא כבר מעדיף להשאר כאן, בעיר מקלט...

נשאלת השאלה: מדוע "אמותיהן של כהנים מספקות להם מחיה וכסות", מדוע לא עושה זאת הכהן הגדול בעצמו?

התשובה פשוטה: הרי אמרנו שלעתים הרוצח מעדיף להשאר בעיר מקלט מאשר להתמודד עם קושי הפרנסה שבחוץ. והנה, יש מקרה קיצוני עוד יותר: אדם לא הרג ולא פשע, אך מצבו החמרי הקשה גורם לו לחשב על פתרון מקורי: אם ידע שבועיר מקלט כל מזונותיו מצויים בשפע למשך שנים רבות, הוא מוכן להכניס לשם ביומנו... ואיך יעשה זאת, הרי לא רצח איש, לא בשוגג ולא במזיד? אל דאגה, גם לזה הוא מצא פתרון: הוא יגש לבית הדין ויודה ברצח שהוא כמובן לא בצע. בית הדין יקבל את דבריו, ידונו אותו לגלות בעיר מקלט, והנה הוא בא אל המנוחה ואל הנחלה...

אם הכהנים הגדולים היו מביאים בעצמם את המחיה והכסות לרוצחים השוהים בעיר המקלט, יש חשש גדול שיהיה מי ש'יקנה' ברצינות את הרעיון הזה. אותו אדם יודע שבדרך השבע מזמנות עוד הרבה שנות חיים לכהן הגדול שבקימו, ובינתיים הוא עצמו ינהה משפע של מחיה וכסות שהכהן הגדול מספק לו בקביעות.

נכון, לא נעים שמכריו וידידיו סבורים שהוא רוצח, על לא עול בכפו, אבל יותר לא נעים להיות רעב ללחם... גם במינו יש אנשים גלמודים וחסרי בית, שבמקום להתגולל ברחובות היו מעדיפים שיכלאו אותם בבית כלא, שם יספקו להם משה מצעת ואכל חם... בית מלון של ממש. די בטעם הזה כדי שהכהנים לא יספקו מחיה וכסות ליושבי ערי המקלט. אם כן, מה הפתרון לבעיה האחרת - הרי אם יחסרו להם מחיה ומזון יש חשש שהם יתפללו על הכהנים שימותו?

על כך אמרו שאמותיהם של הכהנים - הן שמספקות ליושבי ערי המקלט את צרכיהם. מצד אחד, בכך סר החשש לתפלותיהם הלא-רצויות, ומאידך גיסא אין חשש שאנשים יתנדבו מיזמתם

לגלות לערי מקלט רק כדי לקבל את המחיה והכסות בלי מאמץ. שכן מדרך השבע, אמותיהם של הכהנים הנו נשים מבגרות שלא נותרו להן שנות חיים רבות, והאדם לא יטול סכנו... גם אם במשך זמן מסוים ינהה ממחיה ומזון שתספק לו אמו של הכהן הגדול, הרי מרגע שיגיע זמנה להפטר מן העולם הוא ישאר תקוע בתוך עיר המקלט, ונאלץ להמתין בסבלנות עוד שנים רבות עד מותו של הכהן הגדול. הוא לא יוכל לזעק בקול: "אני חף מפשע, הפלתי את עצמי בכונה". כעת כבר מאחר מדי, איש לא יאמין לו...

(רבי ראובן קרלנשטיין ז"ל - יחי ראובן)

רחמנא לבא בעי

ונם שמה רצח מכה נפש בשגגה (לה, יא)

ההבדל בין שוגג למזיד - הכונה

מורי ורבותי, יש בפרשה א מוראדיגער רבנו בחיי. אני מקדים ומדגיש שאנו אומרים את דברי רבנו בחיי. ומדוע אני מקדים? כי אם לא אגיד שרבנו בחיי שואל את השאלה, אתם תתפסו אותי ותורקו אותי מחוץ לבית המדרש... לכן אני מקדים שוב, כי לא אני השואל, השאלה נשאלה על ידי רבנו בחיי. אם יש לכם טענות? לא עלי תלונותיכם...

בפרשתנו למדנו, כי הרוצח בשוגג חיב גלות לעיר מקלט, אבל רוצח במזיד חיב מיתה. ואם הרוצח במזיד ובהתראה רוצה לגלות? - אין כזה דבר, מוציאים אותו מעיר המקלט ומביאים אותו לבית הדין, למיתה. נשאלת השאלה: מדוע? מה ההבדל בין הרוצח בשוגג לרוצח במזיד, הלא סוף כל סוף שניהם עשו את אותו מעשה?

בוא נגיד ככה. אהד היה רוצח בשוגג. הלך ביער לחטוב עצים, ונשל הגרזן. הוא לא ידע שיש שם מישהו והוא לא שונא למישהו הזה, הכל בסדר, ואוי, רחמנא ליצלן, הגרזן נפל, העץ נפל - וכן אדם נהרג. הוא קורע את השערות מהראש: "מה עשיתי?" מצטער מאד. בוכה ומילל: "הרגתי בן אדם!!"

בסדר, מבינים ללב. אבל למעשה, בוכה ומצטער או לא מצטער, הוא הרג בן אדם. לוקחים את הנפטר שניצח בשוגג, מניחים אותו בחדר המתים, להכין את הלוויה.

באותו יום, רחמנא ליצלן, במרחק של כמה קילומטרים, היה בן אדם, רוצח. עם עדים, עם התראה, הלך ורצח בן אדם. נו, מה עושים עם הנרצח? שמים אותו גם בן בחדר המתים, על יד הנפטר ההוא.

שואל רבנו בחיי: וכי יש הבדל בין שני הנפטרים האלה, שני הנרצחים? זה מת וזה מת, אם כן, מדוע רוצח במזיד נענש במיתה ורוצח בשוגג רק גלות? תשמעו תשמעו, הלא למעשה התוצאה שונה, שניהם עשו את אותו הדבר - הרגו בן אדם. זה בשוגג, זה במזיד, אבל הנפטרים שוים, מתו ונקברו.

אז מה - ממשיך רבנו בחיי ואומר: זה אתה מבין שהקשיא לא קשיא. מדוע?

אתה שואל מה ההבדל? הרי שמים וארץ - ההבדל ביניהם: מה פרוש מה ההבדל? כל בר דעת יאמר לבד את ההבדל: זה הרג עם מחשבה, עם כונה, עם רצון, לכן הוא רוצח במזיד וחיב מיתה. השני, גם הרג, נכון. אותו המעשה עשה, אבל בלי שום מחשבה. בלי כונה, וללא רצון כלל.

אה, אומר רבנו בחיי - זה אתה מבין שיש הבדל. אם כן, תמשיך

להבין עוד:

אחד מברך ברפת המזון, עם כוונה, עם שמחה, עם רצון. והשיני לידו מברך, ללא כוונה, בלי מחשבה, בלי רצון ושימת לב. נו, מה ההבדל ביניהם?

אי רבותי, אי, כמה חזון יש בברכים אלו של הרבנו בחיי. שניהם עושים את אותו מעשה, וההבדל - שמם וארץ. געואלדיג. אותו מעשה, ועולם אחר. שונה לחלוטין.

הכלב ושכרו

אני נזכר במעשה שספר לי בחור, שהיום הוא כבר סבא זקן ובבחרותו למד בישיבת פוניבז. אגיד את שמו - "מביא גאלה לעולם" - הרב ר' אליהו שטרני, שיהיה בריא. וכך הוא ספר:

ביום בהיר הגיע לישיבת פוניבז אורח. רבי אלה לופיאן זצ"ל. הוא עוד למד אצל הסבא מקלם, והכיר את מרן המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל מכמה תקופות בחייו. הוא בא לר' חצקל ודבר אתו [יש תמונות מאותו בוקר ששניהם יושבים יחד, ליד המרפסת של הישיבה]. לפני שהלך לדרכו, ר' חצקל בקש ממנו שיגיד דברי חזון בישיבה. - מספר הרב שטרני.

בסדר, ר' אלה הסכים.

בין הדברים בשמוע'ס הוא אמר לתלמידים: "אני רוצה לספר ספור". בדורות הקודמים היתה, כידוע, מציאות של עלילות דם, ה' ישמה. הגויים היו מעלילים עלילות שהיהודים שוחטים שייגא, גוי, ואת הדם לוקחים לאפית מצות.

אי אפשר לתאר מה שהיה באותן תקופות, כזה שגעון נכנס בהם באמות העולם. בגורת שמם. [ספר לי רבי יוסף סולידנו זצ"ל, שאביו - רבי ברוך זצ"ל - היה רב במקנס. וספר לו שמלך מרוקו - שהיה מלך חסד - שלח לקרא לו בצנעה. הוא הגיע למלך. המלך נכנס אתו לחדר לפניו מחדר התשובו. ואמר לו: "אף אחד לא שומע. אני רוצה לשאל אותך דבר. אין איש אתנו, אין לה מה לפחד. אני נשבע לך שלא אספר לאדם בעולם. תגיד לי - זה אמת שהיהודים לא צריכים דם של גוים למצות? האם זה אמת לאמתה?"

הוא אמר לו: "מה המלך מדבר? במצות, דם? וכי במצות שמם דם? מצות עם דם?!"

עד כדי כך, ממש עד לפני דור, עוד היו כאלה שידעו - שהיהודים לוקחים דם למצות. מוראדיג. כאלו גזרות היו על עם ישראל קדושים. וידוע שהמהר"ל מפראג ברא את הגלם לענין הזה, ודרכו היו מוראדיגע ישועות].

ובכן, אמר רבי אלה, בעיר ובמקום פלוני, מצאו בערב פסח פגר גוי בחצר של יהודי שייגא.

נו, נהיה רעש גדול. אוהו, ותהם כל העיה. הגויים צעקו - "אטבח אל יהוד", יש להרג את כל היהודים!

"לב מלכים ושרים ביד ה'" - הסב"ה הכניס למושל העיר בראש, ואמר להמון העם: "מה פתאום? למה אתם אומרים שאם מצאו גוי, היהודים הרגוהו? מי אומר, אולי הגויים הרגו אותו כדי שיגידו שהיהודים צריכים דם?"

אמרו לו: "מה פרוש, אולי? הרי כאן הוא נמצא - בחצר של היהודי". אמר המלך: "אולי גוי עשה את זה?"

"אם כן כיצד נדע?" תמהו המון העם, "הרי אין לנו אפשרות לעבר על מקרה כזה לסדר היום, העולם אינו הפקרו!" צעק ההמון המוסת.

אמר המושל: "יש לי דרך לברר האם הרוצח הוא מתוך הבית או מחוץ לבית. והיה, אם נגלה כי הרוצח מתוך הבית - יהודי הרג אותו. נגרש את כל היהודים שנמצאים בעיר [כששלישם אלה יהודים] ואת המשפחה נהרג מיד, אבל אם הרוצח מבחוץ - הרי שלא היהודים עשו את הדבר הרע הזה".

נו נו, ואיך אפשר לברר את הדבר?

אמר המושל: "לאחרונה המציאו את המשג של כלב הגשוש. נביא כלב גשוש, שיריח את הפגר. ואחרי שהוא מריח את הפגר, הוא הולך לפי הפסיעות. אם הפסיעות מבפנים - הוא ילך פנימה. אם הפסיעות מבחוץ - ילך החוצה.

אה, היהודים שמעו שהכלב, הוא העתיד להיות השופט שלהם, הוא יהיה הפוסק. אוי, מה שיהיה... התחילו תעניות, וצעקות, תפלות, עד השמים. התחננו שהקב"ה יתן שכל לכלב שיצא החוצה. הרי אם יטעה ויכנס בפנים, שמו שמם.

א קיצער רבותי. הביאו את הכלב לעיר. לקח שעות רבות עד שהביאו אותו למקום, הבולדוג הגדול.

המושל עמד שם בשעת מעשה, אתו עמדו גויים וכמרים, וגם הרבנים היהודים עמדו שם, לראות בדיוק כיצד מתנהל הדבר.

תושבי העיר היהודים התכנסו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, צעקו וזככו והתפללו.

כאמור, הבולדוג התחיל להריח את הפגר, עוה, ועוד ועוד, והוא היה עצבני. הריח את הפגר של השייגא. מריח, מריח.

הכלב, התחיל לעשות הקפות. מקיף את הפגר פעם, עוד פעם, מריח, שוב פעם עושה הקפות, הנשמה פרחה.

נו כבר, - יכנס בפנים או יצא החוצה? מריח עוד פעם, ולא מסתפק, מריח, מסתובב, עושה סבובים.

עד שבסוף, אחרי שסים להריח, ואת הסבובים - - - הלך החוצה!! וליהודים היתה אורה ושמחה.

זה מעשה שהיה. כך אמר רבי אלה זצ"ל בשמוע'ס בישיבת פוניבז.

עד כאן הכל טוב ויפה. אבל - ממשיך רבי אלה - אשאל אתכם שאלה: איזה שזכר מגיע לכלב? כזו זכות יש לו, הציל שלשים אלה יהודים מגורת גרוש, והציל משפחה שלמה שלא ירצחו אותה. כאלו זכיות. כמה ומה השזכר המגיע לכלב?

מה תגידו לי? עולם הבא נדאי שלא מגיע לו. - לכלב אין עולם הבא. אולי עולם הזה? אויך נישט [-גם לא]. מדוע? והרי עשה כזה מעשה נורא!

אה, כי הוא כלום. הוא עשה מעשה טבעי בלבד! ככה למדו אותו! הוא מאלף ללכת אחרי הפסיעות. אינו יכול אחרת.

על מעשה טבעי, לא מגיע שום שזכר.

נמשיו. איי, כעת כבר לא כל כך שמח. אמר לכם מה הוא אמר, עם מעט הוספה.

אם ככה, יהודי קם בבקר, נוטל נעגל וואסערה, מתלבש וכו', הולך לבית הכנסת, מניח של יד, מניח של ראש ומתחיל להתפלל. מסים להתפלל, מניח את התפליין בנרתיק, חוזר בחזרה הביתה.

מה זה?

טבעי. הוא רגיל. אם מניח תפליין ללא מחשבה, אם עושה את כל הנ"ל ללא שמחה, אם זה טבעי בלבד כי לכה הוא רגיל, "מצות אנשים מלמדה" שמסנימים מצוות - האם מגיע לו שזכר עבור מעשים אלו?...

אלו הם דברי קדשו של ר' אלה.

נדאי אין הסב"ה מקפח שזכר כל ברה, ויהיה שזכר גם על כאלו מצוות, אך כפי שאומר רבנו בתיי: אין דמיון כלל בין העושה מצוה בכונה, לעושה ללא כוונה. ההבדל הוא כהבדל שמם וארץ!

אצל פלוני ברפת המזון זו 'עבודה', התפליין 'עבודה', התפלה עבודת ה'. ואצל חברו - שום דבר, טבעי בלבד.

מוראדיג, רבותי. כמה עלינו להתחזק ולהוסיף באמונה ובעבודת הכלב. ולה' הישועה.

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפנה"צ
כולל אברכים לתורה - אחרוני
רוב מורה"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
ני הילדים
כתות תורה
מכנה לשיבה קטנה כולל הסדירה
ה"ה"ב 38 אנשי

בית המוסדות
בית שטפנשט - גבעתיים
בני ברק שטפנשט
ה"ה"ב 1 גבעתיים
כולל אברכים * בית נוסף * מירושיה
* מרכז מתנדבים לתיקנים

הכנסת אורחים ואשי"ל בימינו
לקבוצות ויחידים - בהדרכת מורה
מרתם קבר ואדמו"ר הראשון שטפנשט
רח אלו"ה בע"ש פאקור אישי - ומונה

מופעל קבוצה דפסא
קבוצה דפסא
עוד יוסיע לשיחות חרות בימי
החיים והבמות השנה.

אור מחנות
שיעורי תורה ברב"ד אדמו"ר, נוסף חיוב
ועירי יחדות לעם שבתות, בדתותמות
גדולה המפשיט ומכיר רבנים

הספריה התורנית ומוזיאון
להוצאת תורה חונכה
וכר הצדיקים שטפנשט.

מוכן תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
הוצאת חברי רבותנו הקדושים
לבית שטפנשט - ירו"י והכמה ומוניה.

מופעל האנגלופודיה
המכון וינגט

מספרי המכון ניתן להשיג
במשרדי המוסדות:
אנגלופודיה מילות שממלכות בית ויחי"ב
שטפנשט
אבות אמת - שטפנשט
רשימת ירו"י
מכירת ספרים - יבן
עלי נחם
חי"ב עניני ביה"ב מילה
חי"ב עניני תלמוד
חי"ב עניני תפילה
חי"ב עניני ילדים
חי"ב עניני חינוך
כנור של משה - בני גבעתיים ותיקים
אלבום עניני דפסאים

יו"ל על ידי מכוון
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
בדוא"ר: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

לקט יושר - עירי קדישו השלם

דרושי מ"ב המסעות

ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה (ל"ג - כ"ד) פעם אחת ישב ה"חזוה הקדוש מלובלין" זיע"א במסיבה עם תלמידיו הק', ודרש תורה על כל מ"ב המסעות שנוכרים בפרשה, כשהגיע לפסוק "ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה" לא פירש על פסוק זה. נענה לו תלמידו הר"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א ואמר, שיש לו לומר "החזוה על פסוק זה, ופתח ואמר: הנה מצינו באברהם אבינו ע"ה שנקרא 'הר' שאמרו חז"ל (מסכת פסחים) 'לא כאברהם שנקרא 'הר', וגם מצינו ביעקב אבינו ע"ה שנקרא 'שפר', כאמרו חז"ל (מסכת בבא בתרא) 'שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם קדמאי', וכן מצינו שיצחק אבינו ע"ה נקרא 'חרדה' כמו שאמר הכותב 'שופריה שיעקב מעין שופריה דאדם קדמאי', והפירוש הוא, שהנה איתא (מסכת שבת) ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, ואמרו חז"ל דלעתיד לבוא יאמר הקב"ה לאברהם, בניך חטאו, ויאמר לו רבש"ע, יחוח על קדושת שמך, וכן יבא אל יעקב ויאמר לו, בניך

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרוה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

דרכי עבודת הבורא

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם (ב.א. א) הרה"ק המגיד מקאז'ניץ ז"ע מבאר בספרו "עבודת ישראל" את הפסוק "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן", והנה אנו רואים כמה בני אדם אשר היתה נפשם משתוקקת להתעלות ולעבוד ה' ולא עלתה להם, וזאת מדוע? מפני שלא טיהרו עצמם מהעוונות ופשעים וחטאות נעורים משנותיהם הקודמים, ולא תיקנו את כל נגמי הנפש, ולא עשו תשובה בשלימות, כך שלא זיככו את חומר הגוף כראוי, וממילא לא עולה בידם, יען כי גם בפסוק כתוב מקודם "סור מרע" ורק אח"כ "ועשה טוב", והיינו לסור לגמרי מהרע ורק אח"כ יכולים להשיג את ה"יעשה טוב", כי השגת עבודת ה' בשלימות היא רק דרך עשיית התורה והמצוות.

וזה מרומז כאן בפסוק "אלה מסעי בני ישראל", זו היא הדרך שבני ישראל צריכים לעבור, ראשית כל צריך שיהיה הבחינה של "אשר יצאו מארץ מצרים", היינו להיטהר מטומאת ארץ מצרים וממעשה ארץ מצרים, לשוב בתשובה שלימה ולהתרחק מכל רע, בחי' של "סור מרע", ואח"כ זוכה "לצבאותם" היינו לעבוד את ה' באמת ולהקיא צבאות ה'.

הירא מהיציא"ל לא יפול ברשתו, אך מי שאינו ירא יפול וגם יפול

אלה מסעי בני ישראל (ב.א. א) כל מסע ומסע של בני ישראל היה על פי ה' (בעל הטורים), סיפר הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זיע"א: בחורף אחד בימי נעוריו, נסעתי עם מורי ורבי, רבי מרדכי מקרעמניץ זיע"א ועשינו את רכנו בעגלה במורד צר בתוך השלג. פחדתי מאד ואמרת בליבי: עוד מעט העגלה תתהפק, עד אשר אפסדתי לקפוז מהעגלה. אחז הרבי בידו ואמר: כלום לא יקרה. כעבור זמן לא רב עזבה העגלה את המדרון המפחיד ונסעה בנתיב מישור בנוסעה רגועה וולא כל מורא. לפתע פתאום ללא כל הכנה מוקדמת, התהפכה העגלה ואנו נזרקנו מתוכה אל צדי הדרך. אמר לי רבי הקדוש: מי שפוחד מהיצר הרע, חזקה שלא יפול אל תוך רשתו, אולם מי שבטוח שלא יפול לידי נופל גם נופל.

האמונה בצדיקים שבכל דור שמשוללים לנאול את ישראל ממצריהם

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן (ב.א. א), איתא במדרש תנחומא, אלה מסעי בני ישראל, וזהו שאמר הכותב (תהלים עז, כא) נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן, נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן, נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן, נביאים ח'סידים י'שרים תמימים, נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן, נביאים העמדת מהם ח'סידים העמדת מהם י'שרים העמדת מהם ת'מימים העמדת מהם ביד משה ואהרן, כצאן מהו, מה צאן האלו כל מקום שהרועה מנהיגה היא נמשכת אחריו כך ישראל. והכוונה שבני ישראל הרי הם כצאן, כל מקום שהיו משה ואהרן מסייעין אותם היו נוסעים אחריהם, מפרש הרה"ק בעל ה"אהבת שלום" מקוסוב, שכל דברי המדרש האלו חד הם, כי הרי איך זכו בני ישראל לעמוד במדרגה של אלו הארבע גוונים נביאים, חסידים, ישרים, ותמימים, אלא בגלל נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן, כמו הצאן שיש להם הכנעה ושפלות והולכות תמיד בעיוורון אחר הרועה כך גם כלל ישראל יש להם אמונה והם שומעים לקולם של רועי ישראל והמנהיגים צדיקי הדורות, ולכן

נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן, היינו אשר בעבור שהם שומעים הכנעה ושפלות למשה ואהרן מנהגי וצדיקי הדורות לכן זכו למעלות נשגבות אלו של נביאים חסידים ישרים תמימים. ומסיים ומפרש את הפסוק "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן", שכלל דוד ודור ישנה הבחינה של יציאת מצרים, והצדיקים הם בכח להוציא את בני"מ מצרים, וזאת בגין האמונה שבני ישראל מאמינים בצדיקים ושומעים להם מתוך הכנעה ושפלות כצאן, ולכן יש בהם כח להוציאם מכל המצרים הן בגוף הן בנפש והן במנון.

בזכות מי נעשו ניסי המסעות?

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן (ב.א. א) ביאור נפלא על שינוי הסדר בלשון הפסוק, כתב הגאון בעל שו"ת גבעת הלבונה רבי נפתלי הערץ בומבאן אב"ד סאמבור וביאורו מתבסס על דברת קדשו של הרה"ק השר-שלום מבעלא על הפסוק בפרשת מצורע: "זאת תהיה תורת המצורע ביום שתרטו והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרע מן הצרוע", שלכאורה יש לדקדק: מהו הלשון "והובא אל הכהן"? ועוד: מהו הלשון "והנה נרפא נגע הצרע מן הצרוע", היה עליו לומר להיפך: "והנה נרפא הצרוע מן הצרע"? וביאר השר-שלום שהרי אמרו חז"ל שצרעת באה לכפר על חטא לשון הרע, ומשום כך הצריכה התורה שיבוא הצרוע אל הכהן, כדי שילמד אותו איך לתקן את מעשיו. אלא שכאן יש חשש שהכהן עצמו יבוא לידי התנשאות וגאווה, בראותו שבכוחו להאציל מרוחו על אחרים וללמד תועים בינה. כדי למנוע זאת, על הכהן לחשוב בנפשו שהוא עצמו לא עשה מאומה, אלא שהצרוע עצמו שב בתשובה וכך התרפא. ואידך, אם הצרוע יחשוב שהתרפא מכיוון שבצעמו הצליח לשוב בתשובה, גם הוא עלול להגיע לכלל גאווה עצמית, והלא עיקר תיקונו של המצורע היא שישפיל את עצמו כאזוב, ולכן המצורע צריך לחשוב בנפשו שתיקונו בא לו מידי הכהן, זו כוונת הפסוק: "זאת תורת המצורע ביום שתרטו והובא אל הכהן", והיינו: המצורע צריך לחשוב בעת שתרטו שהכל מהכהן בעוד הוא עצמו אין בו מתוכם, אולם "וראה הכהן", כלומר: ראיית הכהן צריכה להיות אחרת ועליו לחשוב כי "והנה נרפא נגע הצרע מן הצרוע", כלומר: שהצרוע בעצמו הצליח להירפא מן הצרע על ידי מעשיו הטובים. עד כאן מדברי ה"שר שלום" מבעלא. בדרך זו, אמר אב"ד סאמבור, נבאר גם את הפסוק שלפנינו: "ויכתוב משה את מוצאיהם" □ מלשון "אשר יוציאם ואשר יביאם", דהיינו: לדעת משה כל התנהלותם היתה "למסעייהם", דהיינו בזכותם. אולם תורתנו הקדושה העמידה כי האמת הפוכה: "זאלה מסעייהם למוציאיהם", כלומר: הכל היה בזכותו של משה, שהיה מוציא והמביא!

(במוצא שלל רב- גבעת הלבונה)

כל יהודי עובר מ"ב מסעות" בחייו, אך הקשור לצדיק עובר אותן ביתר קלות

ואלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן (ב.א. א). ידועים דברי הרה"ק בעל ה"דגל מחנה אפרים", בשם זקינו רבינו הבעש"ט זיע"א, כי כשם שהיו לבני ישראל בצאתם ממצרים מ"ב מסעות, כך יש אצל כל אדם מישראל מיום הוולדו עד שובו לבית עולמו.

"פרשה זו נקראת בשלשת השבועות, ומרמזת לנו, שכשם

חטאו, והוא משיבו ג"כ, ימחו על קדושת שמך וכו', ואח"כ יבא אצל יצחק אבינו ע"ה ועשה לו חשבון, עיי"ש. ועפ"י אפרש לפרש, ויסעו מהר שפני היינו יסעו "מהר" שרומז לאברהם אבינו, וכן יסעו מ'שפר' שרומז ליעקב אבינו, ויחנו 'ב'חרדה', היינו ביצחק אבינו שנקרא 'חרדה', והוא עשה חשבון ואמר פלגא עלי ופלגא עלך וכו'.

ר"ח אב - יומא דהילולא דאהרון כהנא קדישא

ויעל אהרון הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם בשנת החמישים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החיטו באחד לחדש (לח, לה) כידוע תאריך הפטירה היחיד שמוזכר במפורש בתורה הוא יום הסתלקותו של אהרון הכהן בחדש החמישי באחד לחדש (לח). איתא ב'תפארת שלמה-ראדומסק' עה"פ 'ויעל אהרון' מבאר באריכות את רום שגב עבודת קדשו של אהרון הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, אשר ביחד עם משה רבינו, ששניהם יחדיו היו השושבינין, ועשו פעולות רבות ונשגבות להביא לידי היחוד השלם, ובכך המשיכו חסדים עבור עם בני ישראל יחד עם שפע רב של השפעות טובות, והשפעות אלו מתעוררים מידי שנה בשנה ביום ההילולא מכיוון שגדולים צדיקים במיתגן יותר מבחייתם, ובימא דהילולא קדישא דילהון מתעורר שוב הבחינה הזאת וההשפעות.

מדוע בגלעד שכיחי רוצחים?

את שלוש הערים תתנו מעבר לירדן ואת שלוש הערים תתנו בארץ כנען ערי מקלט תהינה (לה, יד) איתא בגמרא (מכות טז): אמרו: "תנו רבנן: שלוש ערים הבדיל משה בעבר הירדן, וכנגדו הבדיל יהושע בארץ כנען, והגמרא מקשה: איך תכן שבעבר הירדן, שהיו בה רק שני שבטים ומחצה, נדרשו שלוש ערי מקלט - כמו בכל ארץ ישראל, שהיו בה תשע שבטים ומחצה? ומתראץ אביי: 'בגלעד שכיחי רוצחים, דכתיב: (הושע ה. ח) 'גלעד קרית פועלי און עקובה מדם', מאי עקובה מדם? א"ר אלעזר: שהיו עוקבין להרוג נפשו'. ולכאורה יקשה: והלא ערי המקלט נועדו לשוגגים? וביאר הגה"ק רבי יוסף גרינוואלד, אב"ד פאפא, בספרו 'ויחי יוסף'. בעצם, מלבד תמיהת הראשונים, עליו לברר ענין נוסף: מדוע באמת בגלעד שכיחים רוצחים מישראל, יותר מבשאר מקומות? אלא, צריך לומר ש'בגלעד שכיחי רוצחים' הכוונה לרוצחים שאינם יהודים, אך על ידי זה המקלט גורם שיזדמנו שם רציחות בשוגג, והרי זה מעין מה שמספרים על רבינו הבעל שם-טוב, שפעם אחת כאשר נסע לאיזהו מקומן, צייה למשמש באמצע הניסיעה שיאמר לבעל העגלה הנכרי שימחה בדרכו ולא יעצור להגע, ואחר כך, כאשר נשאל המקש"ט מה היתה כוונתו בהוראה זו, השיב: במקום שבו עברנו היה אותו המקום שבו הרג קין את הבל אחיו, ונשאר במקום ההוא רושם של רציחה, ולכן התייראתי שתתלכש שם מידת הרציחה באותו הגוי ויהרגנו, ולכן צייה שיסע במהירות, כדי שלא יוכל להפיק את זממו. ואמנם, משנשאל הגוי לאחר מכן מה חשב במקום ההוא כאשר נסעו במהירות, הודה שעתה במחשבתו להרוג את היהודי (הבעש"ט) ולטיול את ממונו ... הרי ראינו שמקום שנעשתה בו עבירה של רציחה, הרי ש'המקום גורם' ואתה רציחה מסוגלת לעורר ולגרום לעוד אנשים להיכשל בעוד מעשי רציחה במקום ההוא, ועל כן בעבר הירדן, שבה היו רוצחים במזיד שאינם יהודים, נדרשו יותר ערי מקלט, כדי לקדם את פני מעשי הרצח בשוגג שנגררו בעטיין של הרוצחים הנכרים במזיד!

במניין שנות הצדיקים מתי מקדימים למנות המספר המועט ומתי את המספר המרובה?

ואהרון בן שלש ועשרים ומאת שנה במותו בהר ההר (לז, לט). ולא נאמר מאה ועשרים ושלש שנים כמו אצל אברהם (בראשית כה, ז) וזרה (שם כג, א) שנאמר בהם המספר המועט של השנים בראשונה והמרובה באחרונה, אלא כמו אצל יעקב המובחר שבאבות שנאמר בו מספר המועט בתחלה (שם מז, כח). אלא

ציפית לגאולה?

והתאויתם לכם גבול קדמה (לה, י) פ"י לשון תאוה, הכתוב מרמז לנו כי גם זה הוא טובה לאדם שיש לו עכ"פ תאוה ללכת קדמה בדרך הישר ומצפה על הגאולה שיהיה בזמן קרוב כמ"ש (ר"ה ל"א) ציון דורש אין לה מכלל דבעי דרישה שהאדם צריך לדרוש ולבקש על הגאולה, והעוור הוא רק מהשי"ת בעצמו כי יחיש פדותינו.

(תפארת שלמה)

הרוצח נקלט בערי מקלט אך ורק אם לבכו שבור ממועטו

ערי מקלט תהיינה לכם (לה, יא) אדם מישראל שאירע לו מקרה נורא כזה, שהרג אדם בשוגג, ונפשו מרה עליו מאד עד שאינו מוצא לו מקום בעולם, אומר לו הקדוש ברוך הוא: "ושמתי לך מקום" בערי המקלט, שם תינצל ותמצא לך מנוח. אמנם, כל עוד לא כבשה המרירות את האדם כולו ועדיין מוצא הוא מקום לעצמו אין ערי המקלט קולטות אותו ואין לו בהן מקום. לפיכך אמרו חכמינו, כי שרו של אדם יטעה וינוס לכצרה, בחשבו ש"בצרה תקלוט לו כבצר", ולא תהא לו הצלה (מכות ז"ב). אם יבוא לבחור לו בעצמו מקום מקלט, הרי סימן הוא זה כי עדיין מוצא הוא מקום לעצמו, ממילא לא יוכל למצוא הצלה במקלט... (חידושי הר"ם)

להורות שהיה במדרגות קדושתו כיעקב שתיקן כל יום ביומו תיכף, כאשר פירשנו בפסוק ויקרבו ימי ישראל למוות" (שם שם, כט) עיי"ש, ולזה נאמר גם כאן הפרט קטן קודם והבן, ובמשה שנאמר בו "ומשה בן מאה ועשרים שנה במותו" (דברים לז, ז) שנאמר בו הפרט מרובה בתחילה, כי משה לא מת אלא שהיה נקבר בגיא ע"י ה' והיה מעולה במדרגתו מיעקב, כי יעקב מלבר ומשה מלגו (תקנ"ז ת"י י"ג כ"ט), אשר לזה נאמר וימת שם (דברים שם, ה), ויעקב נטל ביתא דלתתא ומשה נטל ביתא דלעילא, כי משה נקרא אי"ש האלהים 'בעלא דמטרוניתא', כנודע מהזוהר וארא (דף ק"ב:) בד"ה וארא עיי"ש עד סה"ד 'ושמי ה' לא נודעתי להם' למלא עמון בדרגה דא דאיהו עילאה עיי"ש, ולזה אין חילוק בין המאה לעשרים, כי העשרים המה במדרגות קדושתו כמו המאה, כי מעריסתו 'שכינה שריא עמיה' בתמידות, לזה אין חילוק בין מספר המרובה למספר המועט והכל אחד, והבו.

(אור התורה - הרה"ק רבי שלום תאומים אב"ד שטפנז' ז"ע)

צדיק הדור מגין על כל הדור

וישמע הכנעני מלך ערד (לז, מ) בכל מקום דכתיב לשון וישמע, הכונה שנתעורר על ידי דבר חדש שעשתה עליו רושם, וכמו 'וישמע יתרו' כו' (שמות יח, א) ופירש"י שם מה שמועה שמע וכו', קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, וזהו הכונה בכאן, 'וישמע הכנעני מלך ערד' שמע שמועה שעשתה עליו רושם, שמע שמת אהרון שהיה מגין על ישראל, ועל ידי זה נסתלקו עגני הכבוד שהיה מגין עליהם בכבודו, כדכתיב 'ונגד זקניו כבוד, וכסבור שמעתה שאין מי שיגין עליהם על כן הרשות בידי הלחם עמהם. והנה בירושלמי (סוטה פ"א ה"ג) פירש דברי הכתוב (שמואל ב א, יח) 'ללמד לבני יהודה קשת הלא הוא כתובה עלי ספר הישר', דכיון שהצדיקים מסתלקין השונאים באין ומתגרין בישראל, ומפרש שם ל"מ' ספר הישר' הוא 'חומש הפקודים', נשמע מזה, שכיון שמת אהרון נסתלקו עגני הכבוד, ובקשו להתגרות בישראל. וכונתו 'ללמד לבני יהודה קשת' כי מעתה צריכים ללמד תכסיסי מלחמה כנגד השונאים.

(עניינת אמ"ן להגרנ"ש שכטר זצ"ל אב"ד דראבאן - הספד על מרן רבינו משטפנז'ט)

זהירות מיצר הגאווה שגורר האדם לעבירות ולמחלוקת

וזה יהיה לכם גבול צפון וגו' מהר ההר תתאו לבא חמת והים תוצאות הגבול צדדה (לה, יז) הרה"ק רבי אברהם הים מז'אטשוב ז"ע פירש את הפסוק בדרך המוסר והיראה: אפשר לומר דרך מוסר, דהנה יצא"ר נקרא צפון כמ"ש חז"ל (סוכה) ודרך היצירה כשרואה לאדם שהוא חזק מאוד ביראת ה' וא"א לפתותו אז מעלה בלבו שהוא צדיק גדול וחזק ביראת ה' וכיון שנופל ל'גדלות' אז הוא יכול להסיטו לכל עבירות שבחוריה, דהלא אמרו חז"ל (קידושין) אלמלא ה' עוזרו אין יכול לו וזה שנפל לגדלות אין לו עזר מה' וכו'.

וה"ש "זה יהיה לכם גבול צפון", זהו הגבול של היצירה" כי ידוע שמדת יראה נקרא "ים", וזהו "מן הים הגדול", מי שהוא במדרגת יראה גדולה "תתאו לכם הר ההר" כלומר יסבב שיבא אל גדלות שהוא "הר ההר" שההר הזה גבוה מכל ההרים, וכן נדמה בדעתו שהוא במדרגה יותר גבוה מכולם.

"מהר ההר תתאו לבא חמת" ע"ד שארז"ל (סוטה ד) במי שיש לו גדלות כאלו כפר בעיקו, ובודאי יעבור על כל עבירות שבתורה, וזהו "מהר ההר תתאו לבא חמת" מי שהוא בבחי' 'גדלות' יכול לבוא לידי עבירות וה' שונא אותו כי "תועבת ה' כל גבה לבי". והיה תוצאות הגבול צדדה" כי מי שהוא בגדלות גדול הוא שגא לבריות כמ"ש התו"ט (פ"ד מאבות מכ"א) שאין שגאוי לבריות, כמו הורדף אחר הכבוד, עכ"ל, וכיון שהוא שגא לבריות מחלוקת רבה עליו ומבקש לצדדים שיחזיקו עמו, וזהו והיה תוצאות הגבול צדדה שביקש אחר הצדדים שיחזיקו עמו.

(אורח לחיים)

הנכשל ברציחה אין מספיק שיעשה תשובה אלא צריך להמשיך על עצמו מקורות של חסד ורחמים

והצילו העדה את הרוצח מיד גואל הדם וגו' וישב בה עד מות הכהן הגדול (לה, כה). ענין עיר מקלט וענין הישיבה בה עד מות הכהן הגדול הם, כי גם כשאדם נכשל באיזו עבירה. אעפ"כ כשחוזר בתשובה הריהו מעורר רחמים עליו מלמעלה, ומגיע לדרגה הגבוהה 'במקום שבע"ת עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד' (ברכות לד) משא"כ בענין רציחה גדול עונו מנשוא, שאי אפשר שיתעוררו עליו רחמים מלמעלה, כי הפגם שלו הוא במדת האכזריות. ע"כ צוה הקב"ה על שש ערי מקלט שהם נגד ששה עיני חסד המרומזים בפסוק: נוצר חסד, לאלפים, נושא עון, ופשע, וחטאה, ונקח (שמות לה, ז), שהם ששה מקורות לעורר רחמים, וישב שם עד מות הכהן הגדול שמתו חסד ורחמים, שש ערים אלו, הם המעוררים רחמים עליו. ועליו לשבת במ עת מות הכהן הגדול, כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייתם (תולין ז), והוא יעורר רחמים שתתקבל תשובתו למעלה ויתעוררו עליו רחמים, ועיקר ענין תשובה הוא מאהבה, שאז מתהפכין לאדם העבירות לזכויות (יומא פו). וענינו, כי בכל פגם עבירה יש ניצוץ הק', בסוד ומלכותו בכל משלה (תהלים קכ, ט), כידוע. וע"כ כשעושה תשובה מאהבה נופל הפגם ונשאר הניצוץ הקדוש מתוקן, משא"כ בתשובה מיראה שזדונות נעשו לשגגות ונחלש אמנם פגם העבירה אבל הניצוץ הק' אינו בא אל תיקונו. ומפני גדול הפגם של רציחה אין הרוצח מסוגל לעשות תשובה כזאת, ותיקונו רק ע"י שש ערי מקלט המעוררים עליו רחמים, וסוף התיקון ע"י מות הכה"ג כמבאר.

(הס"ק מסלונים - תורת אבות)

גודל כח התפלה והדיבור של כל א' וא' מישראל

וישב בה עד מות הכהן הגדול (לה, כה), "לפיכך אמותיהן של כהנים מספקות להם מחיה וכסות כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו". (מכות פ"ב מ"ו) והם פשעו שהיה להם לבקש רחמים על דורם שלא יארע בהן תקלה ולא בקשו. (ע"ב שם) על כל פנים לפי דברי המשנה הנ"ל נראה, שאפילו תפלת הרוצח - בשגגה - מועלת, כי אמותיהם של כה"ג נותנים להם מחיה שלא יתפללו על בניהם שימותו קודם זמנן.

(הכנת לב לתפלה)

יומין דנשמתא

ה' באב יומא דהילולא קדישא של האריז"ל מנו"כ בביה"ח העתיק בצפת

הכנסיות בצפת ריקים, עד שפגש מישהו ושאלו היכן ה'עולם', ואמר לו שאשתקד היתה התעוררות גדולה בעיר: היתכן הדבר שבעיר טמון האר"י הק' ואין הולכים להתפלל על קברו?! והוחלט שלשנה הבאה ישכימו הכל ויתפללו ותיקין, ותיכף לאחר התפילה יעלו ל"בית-החיים". [הסיבה להשכמת הבוקר היתה מאחר ובצפת שורר חוס גדול במשך היום]. אז נזכר החסיד שאדמו"ר הזקן מסאדיגורא עורר על הענין אשתקד.

לאחר מכן הסמיכו החסידים את דברי רש"י עה"פ [ריש פ' ויקהל], "ויקהל משה" לשון הפעיל, שאינו אוסף אנשים בידיים אלא הן נאספים על פי דיבורו", שהרבי יושב בסאדיגורא, אבל על פי דיבורו הם נאספים, שהדיבור של הצדיק פעל באופן שבמרחק גדול התעוררו מדיבורו ונאספו הכל לציונו של האר"י הק'.

וסר עונך וחטאתך תכופר

מעשה נפלא איך שהאר"י הק' החזיר יהודי נחות בתשובה שלימה וע"י שמסר נפשו וזה לכפרה ולתיקון

פעם בא יהודי 'נחות דרגא' לצפת לפני האריז"ל, ואמר לו: הרי אתה הוא הנביא שמספרים עליך שידוע אתה כל מה שעושה אדם בחדרי חדרים, אם כן אמור לי מה שעשיתי ואם תאמר לי אקבל עלי תשובה, והגיד לו האריז"ל כל מה שעשה מיום שנולד... ונשתומם היהודי והודה בכל המעשים שפרט האר"י חוץ מעבירה אחת גדולה ובזויה שעבר וניסה להכחיש זאת, א"ל האריז"ל אם אני מראה לך עם מי עברת את העבירה מה תאמר? ונתן עליו את ידו וראה אותה האיש הנ"ל והכירה ומגודל הפחד כמעט שפרחה נשמתו, ונפל לרגלי האריז"ל והתוודה, ובכה, והתחנן שיסיר מעליו הנגע הזה. ואמר לו האריז"ל היות שאמרתי לך על העובר עבירה זו שמתקשר עמה ככלב אפילו לעולם הבא ולכן היא קשורה אליך ואינה יוצאה כ"א ע"י תשובה גדולה ותיקונים.

השיב האיש וא"ל הנני מוכן לקבל כל ד' מיתות ב"ד והעיקר שיסור מעלי הקליפה הזאת שנתקשרה בי, א"ל האריז"ל שתיקונו הוא ע"י מיתת שריפה, ותיכף הוציא האיש מעות לקנות עצים לשרופו, אמר לו האריז"ל שאין דיננו כאומות העולם אלא צריך שריפה בעופרת כדין של תורה, ואמר האיש שמוכן הוא למות בכל אופן שיהיה וצויה האריז"ל שיקנו עופרת, וביאו ויתנו העופרת על האש להרתיח את העופרת, ולהאיש החוטא אמר שיאמר וידי וכן עשה, ואמר לו להשליך עצמו על הארץ, והשליך עצמו, ופשת רגליו וידי וסגר עיניו הכל כציוויו של האריז"ל ואח"כ אמר לו פתח פיך כדי לקבל את העופרת.

וכאשר פתח פיו והיה מוכן ומזומן למות ע"י העופרת שיכניסו לו, השליך האריז"ל במקום זה מיני מתיקה שהיה מזומן שם, ואמר לו "וסר עונך וחטאתך תכופר", ואיך צריך למות, כי אין הקב"ה חפץ במות המת, וכיון שהסכים בדעתו באמת להמית עצמו ה"ז כאלו עשה, והקימו מן הארץ וכתב לו תיקונים, ובכלל זה התקין שכתב לו היה א' מהדברים שיקרא בכל יום חמשה דפי' מספר הזוהר ואפילו בלא הבנה, - וחזר האיש בתשובה שלימה ושלח אחר אשתו ובניו והתיישבו בצפת והתנהג בתשובה כל ימיו. (שבחי האריז"ל)

אמר שה'עולם' אינם נוהגים לעלות על הציון של האר"י הק'. והרבי מסאדיגורא תמה מאד, שהרי צדיק גדול זה טמון בבית-החיים בצפת, ולמה לא יעלו על הציון? בשעת מעשה חשב החסיד בקרבו, שבשנה הבעל"ט יעשה התעוררות גדולה בצפת שילכו ויתפללו על הציון, כדברי הרבי.

לשנה הבאה כשחזר לארץ ישראל, נשכח ממנו הענין, אבל כשהשכים בה' אב ראה שכל בתי-

"הן נאספים על פי דיבורו"...

מסופר כי פעם אחת נסע אחד מהחסידים מצפת אל מרן הרה"ק האדמו"ר מסאדיגורא זי"ע, והיה זה בתקופת ימי הקיץ, ובה' אב ביומא דהילולא של האר"י הק' נכנס עם עוד חסידים לרבי לבקש 'מטבע', לפי שביקשו לערוך סעודה. הרבי שאל את החסיד כיצד עורכים בצפת את הילולא של האר"י הק', ולחסיד לא היה הרבה מה להאריך ולספר, רק

המשך מעמוד 2

על ידי תשוקה אמיצה בני"מ ממשויכים להם מצוות חדשות, כך יהיה אם נשתוקק לגאולה באמת, היא בוא תבוא

ויקברו ראשי האבות וגו' ולא תסוב נחלה (ל. א. ו-), כתב הרה"ק רבי שלמה מראדומסק זי"ע הגה מציונו בבני יוסף שמכח תשוקתם לא"י עד שהרע בעיניהם שתסוב נחלה כמו שאמרו: "ולא תסוב נחלה", עי"כ המשכו הציווי מה' "לא תסוב נחלה ממטה למטה", ואם לא היה תשוקתם כל כך לא השיגו הציווי בזאת.

וכן מציונו בדומה לזה, בענין 'פסח שני' במאמר האנשים הטמאים שהיתה תשוקתם גדולה מאוד לעשות הפסח ומקירות לבבם צווחו (במדבר י. ז) "למה נגרע מלהקריב קרבן ה'", עי"כ נעתר להם ה' ונתן להם מצות פסח שני, כי ע"י תשוקתם הנכונה לפני ה' המשכו הלכות חדשות הנ"ל.

כן הדבר כאשר תגבר התשוקה בלב איש מבני ישראל אל הארץ ובנין בית המקדש הלא חיש מהר יעתר להם כי הלא הוא בנוי ועומד הוא למעלה רק שצריך לבקש עליו להורידו כמ"ש (דברים יב. ה)

בין המצרים

"ו'מפני' חטאינו גלינו מארצינו"

אמר מרן הסב"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע כי הרה"ק הסבא משפאלע זי"ע, ברצונו לעורר רחמים בדברים כלפי שמיא לפני הש"ת, היה אומר: "רביש'ע! וכי בגלל ויכוח שיש לך עם בני ישראל, יסבלו כל-כך מאורך הגלות? והיה הסב"ק משפאלע מפרש את דבריו ואומר: ישנו ויכוח בין הקב"ה לבין בני, שהם אומרים 'השיכנו ה' אליך ונשובה' (איכה ה. כא), והוא אומר 'שובו אלי ואשובה אליכם' (מלאכי ג. ז) ועל זה היה שואל את הקב"ה למה הוא מעכב את הגאולה וממתין עד שישאל יעשו תשובה. ואחז הרה"ק זי"ע בזקנו הקדוש ואמר: "הנני נשבע לך בדיקנא שלי שישאל לא יעשו תשובה לפני הגאולה...". מרן מרוזין זי"ע מילא את דבריו הק' ואמר: גם אני אומר כן, רק זאת אני מבטיח לך, שאם יבוא מלך המשיח בוודאי יעשו תשובה, שהרי יש להם טענה צודקת. כאשר אנו צועקים בתפילתנו "ומפני חטאינו גלינו מארצנו", 'מפני' הוא לשון 'קודם-טרם, ר"ל 'טרם' שחטאנו לפניך כבר נגזר עלינו לסבול גלות הזו, היינו כבר בין הבתרים נגזר כבר על הד' גלויות. אם כן, מידת הדין נותנת שגם אתה צריך להתנהג עכשיו כן, שתגאלם לפני שיעשו תשובה על סמך שנעשה תשובה לאחר שתגאלנו".

(בספת ישראל)

"כי היינו לעג וקלס בגוים"

מחשבותיו והגיגותיו הטהורים של רבינו הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זי"ע, סבבו תמיד על ציר ביאת המשיח. השתוקקותו העילאית לביאת הגואל, לגאולת השכינה וגאולת ישראל, שגורה היתה על לשונו ושזורה ברוב שיחיו ושיגיו. רבות מאמרותיו הנעלות עוסקות בסוגיא זו של ביאת המשיח והגאולה השלימה, ואף חדר מיוחד התקין והכין לקראת ביאת המשיח, היה זה חדר מלא געגועים וצפייה לביאת המשיח שאף נקרא על ידו בשם המקודש 'משיח' צימער' - 'חדר המשיח'. בחצרות רוזין נהגו בעת הפרידה מן הסוכה, ביום-טוב של שמיני-עצרת, לומר ולשיר ככוונה "לשנה הבאה בירושלים הבנויה". באחת השנים, נשא רבינו את עיניו הדומעות השמימה, ושח כדבר בן אביו: "רבונו של עולם, הדוקטור [כינוי נפוץ לגוי, 'מלומד'. או לחילופין יתכן שהכוונה לרופא החצר שהיה יהודי רחוק מהדת] תמה כבר ושואל: מה זאת? הוא שומע אותנו מדי שנה בשנה חוזרים ומכריזים במלוא התקווה: 'לשנה הבאה בירושלים הבנויה', ולבסוף אין קול ואין עונה!...

(אמנת אמת - שטפנשט)

עומק הבאר

עיונים בפרשת השבוע
מהרה"ג יודה שלפובסקי שליט"א
מרבני לומדי בית מדרשינו ב"ב

בענין חורבן בית ראשון - משום ג' עבירות חמורות וביטול תורה

סתירה מחו"ל בסבת חורבן בית ראשון אם משום ג' עבירות החמורות או משום עזיבת התורה

אמרו חז"ל במס' נדרים (פ"א.) דא"ר יהודה אמר רב מאי דכתיב 'מי האיש החכם ויבן את זאת' (ירמיה ט'), דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושו, עד שפירשו הקב"ה בעצמו, דכתיב ויאמר ה' על עזבם את תורת וכו', א"ר יהודה א"ר שאין מברכין בתורה תחילה ע"כ. (וכע"ז איתא בב"מ פ"ה.)

ואיתא בירושלמי (תגינה א' ז') בזה"ל: מצאנו שויתר הקב"ה לישראל על עכו"ם ועל ג"ע ועל שפי"ד. על מאסם בתורה לא ויתר, מאי טעמא ויאמר ה' על אשר עשו עכו"ם וג"ע ושפי"ד אין כתוב כאן, אלא ויאמר ה' על עזבם את תורת ע"כ. וכן איתא בפתיחתא לאיכה רבה (אות ב').

ותמהו המפרשים ממה דאיתא בגמ' (יומא ט"ז.) מקדש ראשון מפני מה חרב, מפני שלשה דברים שהיו בו, עבודי זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים, ע"ז דכתיב כי קצר המצע מהשרת' (ישעיה כ"ח) וכו', גילוי עריות דכתיב ויאמר ה' יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומשקרות עינים הלךך וטפוף תלכנה ובגרוהלין תעכסנה' (ג' ג.) וכו', שפי"ד דכתיב וגם דם נקי שפך מנשה' וכו' (מ"ב כ"א) ע"כ, הרי מבואר שביהמ"ק ראשון נחרב מחמת ג' עבירות חמורות ולא כמו שהובא מחו"ל לעיל שזה היה משום שמאסו ועזבו את התורה. כן הקשו התורתי חיים (ב"מ שם), והצ"ח (ברכות ט"ה) והערוך לנר (כריתות כ"ח.) ובאמת דבמסכת כלה (פ"ה) כבר נמצא קושיא זו, ויובא הלן תירוץ המס' כלה.

ביאור במה שויתר הקב"ה על ג"ע החמורות ולא על חטא ביטול תורה

ונהג בפירוש החסיד יעב"ץ (עמ"ס אבות פ"א מ"ב) הביא דברי הירושלמי הנ"ל דויתר הקב"ה על ע"ז ועל ג"ע ועל שפי"ד ולא ויתר על ביטול תורה. וכ' ע"ז חו"ל: וכאן מקום עיון, כי ידוע שהש"ת יקפיד יותר על עשיית העבירות ומעניש עליהם יותר מעל ביטול המצוות, ואין יתכן שנאמר שויתר על ג"ע חמורות שבכל אחת מהן יהרג ואל יעבור ולא ויתר על ביטול תורה עכ"ל.

וביאר החסיד יעב"ץ חו"ל: כי לא עיקר העונש על ביטול תורה יתר מעל ג' עבירות הנזכרות, אלא שבהיותם עוסקים בתורה לא היה הא-ל פוקד מעשיהם, ואחר שעברו וביטלו עסק התורה, עברו ונענשו [על הג"ע החמורות], משל למלך שהיה לו מנגן ערב מאד לא נמצא כמורה, ונתחייב הריגה, וצוה המלך להצילו, והיה לימים נשבע המנגן שלא לנגן, אז ציוה המלך לתלותו על חטאתו אשר חטא, וכן ישראל נתחייבו כליה בעברם על ג' עבירות, ובעוד שהיו עוסקים בתורה ערבה שיתחם לפני הקב"ה, דכתיב וישעשועי את בני אדם' (משלי ח'), ושולחן המלך בלא מנגן פגומה, כמש"כ אם לא בריתי יומם ולילה (ירמיה ל"א), כיון שביטלו ת"ת גלו עכ"ל.

ובכל החזיון הזה נתנבא גם האלשיך הק' (בירמיה שם), שני נביאים מתנבאים בסגנון אזהר, [ועיניו במהר"ט סי' ק' שכי' בחריפות נגד המלך זה אבדמ"ל] וכע"ז ביאר גם הט"ז (ארי"ה מ"ז, א') וז"ל על מה אבדה הארץ וכו', והלאו כבר עברו על ג' ע"ז וכו', למה לא נחרבה קודם, לפי שהתורה היתה מגנת עליהם, כדאיתא בסוטה (כ"א.) תורה מגנת ומצלת מן החטא, אבל אחר שעזבו את תורתו אז נפקדו על מה שכבר לא שמעו בקולי בעבייה ג"ע וכו' שעשו עכ"ל.

איילו היו עוסקים בתורה היא היתה מגנה עליהם מן הפורענות

וע"פ כ"ז מישב הסתירה הנ"ל בדברי חז"ל בסביבת חורבן ביהמ"ק הראשון, די"ל דלעולם עיקר הסיבה שנחרב הבית היה מחמת ג"ע החמורות, ומה שאמרו בגמ' שסיבת החורבן היה משום שעזבו את התורה, פירושו הוא שאילו לא שהיו עוזבים את התורה היתה התורה

מגנת ומצלת עליהם, מליענש על הג"ע, כי התורה היא שעשועיו של הקב"ה וערב לו מאד, ובזכות זה שעסקו ישראל בתורה, ויתר הקב"ה מענשם על ג' העבירות, אך שוב כאשר עזבו ישראל את התורה איבדו זכות היתור וההצלה של עסק התורה, וחזרו ונענשו על הג"ע החמורות. והוה שאמרו חז"ל שלא ויתר על חטא ביטול תורה, שכאשר חטאו בזה, לא ויתר להם הקב"ה עוד על הג"ע החמורות. והוה שאמרו חז"ל שאבדה הארץ על עזבם את תורת.

ויש להעיר דלכא' הניחא אם על עזבם את תורת' הוא כפשוטו, שלא עסקו בתורה, וכמו דמשמע בד' חז"ל שלא ויתר על ביטול תורה, אבל בגמ' (בבב"ב) מבואר שהכונה בזה שלא בירכו בתורה תחילה, וביארו הראשונים דהיינו שלא היתה התורה חשובה בעיניהם. [הארכונו בזה במדור זה בשבוע שעבר בס"ד], א"כ נמצא שהיה בידם זכות התורה, וא"כ שוב יש להקשות הסתירה, על מה נענשו.

אך באמת זה לא קשיא. דיש לתרץ כהתירוץ הנ"ל שלא הגינה עליהם זכות התורה, אף אם הם עסקו בה, כיון שהתורה לא היתה חשובה בעיניהם, באופן ההנבא קרי ליה 'על עזבם את תורת', ויש להוסיף את היסוד הידוע שאם אדם מזלזל בדבר מסוים, אז אין הדבר יכול להביא לו את התועלת. וכדאיתא (ברכות ט"ב) גבי דוד המלך שכיון שזלזל בכבוד שרת את כנף מעילו של שאול, לכן אח"כ ויכסוהו בכבדים ולא יחס לו, [ועיניו הלן באריכות בזה], ועכ"פ כיון דזה היה בגדר של 'עזבם את תורת' לכן לא הגינה התורה עליהם.

ע"י שעזבו את התורה באו ליד עבירות החמורות

עוד מהלך מצינו ליישב הסתירה בדברי חז"ל אם חורבן ביהמ"ק היה משום ג"ע החמורות, או משום על עזבם את תורת', בדברי התורת חיים (בב"מ שם) וז"ל: לפי שהתורה מצלת את האדם מן החטא, כמו שאמרו (קידושין ל"ב) בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין, מיהו דוקא כשעוסק בה לשמה, אבל שלא לשמה נח לו שלא נברא וכו', ותורה כי האי אינה מצלת מן החטא, והיינו משא"כ מי האיש החכם ויבן את זאת וגו', לא היתה השאלה על איזה חטא נאבדה הארץ, דודאי חטאו הרבה, אלא לפי שהתורה תבלין ומצלת מן החטא, היתה השאלה כיון דאנשי ירושלים גדולים בתורה הוו ועסקו בה, אמאי לא היתה מצלת אותן מן החטא שלא תאבד הארץ. וקאמר דבר זה שאלו לחכמים ולנביאים ולא פירושוהו, לפי שאין החכם ולא הנביא יודעים מה בלבו של אדם, מבודים היו שעסקו בה לשמה, ולא ידעו שלשם קניטור נתכוונו. אבל הוא יתברך בוחן לבבות ידע כוונתם הרעה, והיינו דקאמר ויאמר ה' על עזבם את תורתו ולא הלכו בה, ואמר רב שלא בירכו בתורה תחילה, דכיון שלא ברכו תחילה גליא דעתייהו, שלא עסקו בה מפני חשיבותה והנאתה אלא לשם יוהרא וקנטור עכ"ל.

וכע"ז ביאר הג"ר יצחק אייזיק חבר זצ"ל בספרו 'אור תורה' (על ספר מעלות התורה, אות א') וז"ל: וע"ז ארז"ל דבר זה שאלו לחכמים וכו' על מה אבדה הארץ וכו' עד שבא הקב"ה ופירשה, שנא' ויאמר ה' על עזבם את תורתו כו', והכוונה בזה לפענ"ד שלא ידעו האין באו ישראל ליד כימה עוונות, ע"ז וגי' ושפי"ד וכו', עד שבא הקב"ה בעצמו, אשר ברא הציה"ר וידע מה רפואתו, כמש"א בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, ופירשו על עזבם את תורתו, שמהו באו לכל עוון ולכל חטאת עכ"ל.

וכע"ז בס' 'כוכבי אור' להג"ר איצ"ל מפרטבורג (מכת"י ס"ח) וז"ל: שלא ברכו בתורה תחילה, היינו שלא היתה חשובה בעיניהם כי"כ לברך עליה, ע"י ב"ר שם, י"ל כי עיקר השאלה היתה מהיכין באו לחטאים הגדולים, [ע"ז וגי' ושפי"ד], והלאו אחז"ל ברא הקב"ה יצה"ר ברא לו תורה תבלין, ותורה בעידנא דעסקי בה אשוני ומצילי (פסוקים כ"א.), אך חז"ל אמרו (ברכות ט"ב) [גבי דהמע"ז] שפי"כ יזכסוהו בכבדים ולא יחס לו' (מ"א, א'.) מש"כ שביזה את

הכבדים, שורת כנף מעילי שאול במערה עיי"ש, והיינו כי בטבע הכבדים להחם הגוף, וזה מתנת השי"ת, ומאחר שביזה את הכבדים, לא עשו את פעולתם, וכן הדבר הזה, התוה"ק היא תבלין ליצה"ה, וזהו סגולה רוחנית, ומי שהתורה אינה חשובה בעיניו, לא תפעול פעולתה להיות תבלין נגד יצה"ר עכ"ל.

בו דבר יחבל לו - התורה מגנה רק אם מחשיב את התורה

ויסוד זה שהביא הג"ר איצ"ל זצ"ל שאם אינו מחשיב את התורה אין בכח התורה להגן עליו ולהיות תבלין ליצה"ה, הוא יסוד לגבי כל התועליות שאדם יכול לקבל מהתורה והמצוות, וכמש"כ הגר"א קוטלר זצ"ל (משנת ר"א א' רל"ט) וז"ל: כתיב 'בו דבר יחבל לו' (משלי י"א), והיינו דאין אדם יכול לקבל תועלת מדבר שבו לו ואינו מחשיבו, ובחז"ל (שב"ט) אמרו בדוד וכו', הרי שדבר שטבעו לחמם, לא הועיל משום הביזיון, ואם בדברים טבעיים כן, בעניינים רוחניים על אחת כו"כ, שאם אינו מחשיב העניינים לא יקבל התועלת הראויה עכ"ל. עוד כ' (שם ע"מ כ"ב) וז"ל: בני תורה שתורתם אומנתם, יסוד ועיקר גדול בתלמודם הוא היחס שלהם לתורה בכללות, הכבוד שרוחשים לתורה וכו', אך לזכות לזה [לתורה] צריך לכבד התורה כראוי וכו', רק מתוך זהירות בכבודה של תורה וזכין שעצם מציאות התורה מלמדת ומאירה עכ"ל. עוד כ' (שם ע"מ כ"ח) לגבי דברי הר"ן שלא ברכו בתורה תחילה, שהתורה לא היתה חשובה בעיניהם, [שע"ז נסבור ד' הג"ר איצ"ל הנ"ל], וז"ל: והביאור הוא, שהאמינו בתורה ובמצוות, וקיימנו חיובי התורה גם בעסק ועמל התורה, אך לא הכירו האושר הגדול שבתורה וכו', ובוזה נחסר להם ממאור התורה וכו' וכו', וע"ז אמרו בירושלמי (תגינה שם) ויתר הקב"ה על ג"ע חמורות ולא ויתר על מאסה של תורה, והפירוש בזה דאף דבית ראשון חרב על ג"ע הללו שהיו במקצת האומה, אך אילו היתה יקרות התורה בעיניהם כראוי, היתה הקב"ה מוותר להם, לפי שהיו עומדים לחזור ולהיטיב דרכיהם, אך אחרי שהכרה זו של חשיבות התורה חסרה, א"א היה לוותר על החטאים עכ"ל.

כיון שהיה חסר באהבת ה' לכן באו ליד העבירות

ובמהר"ל (בהקדמה לסי' תפארת ישראל) כ' כעין התי' הנ"ל [של התי"ח והגרי"א חבר והג"ר איצ"ל], וז"ל: ולפיכך אם היו מברכין על התורה תחילה לומר ברוך נתן תורה לישראל, והיה אהבה אל השי"ת במה שנתן תורה לישראל- כי זה ענין הברכה על התורה וכו', ואז היה זה סיבה ג"כ שנהיה התורה מתקיימת בישראל, שהיה השי"ת נתן בלבם לשמור לעשות ולקיים וכו', אבל מפני שלא ברכו בתורה תחילה שלא היו דבקים בו ית' באהבה במה שנתן תורה לישראל, לא היה כאן סיבה מקיימת את התורה בישראל, ובאו ליד זה שעברו על התורה, ודבר זה גורם שאבדה הארץ עכ"ל. הרי שיישב הסתירה ג"כ כדרך הנ"ל דאילו היו מברכים בתורה תחילה לא היו באים ליד ג"ע, אך ביאר זה באופן אחר, דבברכות התורה מביע האדם אהבתו לה' על שנתן לנו את התורה, ומתוך אהבה זו לה' לא היו עוברים על דבריו ולא היו באים ליד ג"ע החמורות.

ונהג במס' כלה (פ"ה) הקשה סתירה בענין על מה אבדה הארץ וכנ"ל, ותירוץ דה"ק אותי עזבו משום דתורת לא שמרו הא תורת שמרו אותי לא עזבו, הרי מפורש בדבריהם דמה שנאמר שחורבן הבית היה מחמת עזיבת התורה, פירושו מכיון ש'תורת לא שמרו' עזבו את ה' ועברו על עבירות חמורות, אבל אילו לא עזבו את התורה לא היו באים ליד עבירות חמורות אלו, והיינו כדברי המפרשים הנ"ל, וכן איתא בחז"ל הלואי אותי עזבו ותורת שמרו דהמאור שבה מחזירן למוטב.

המאמר נערך ע"פ הס' ירח למועדים' לבין המצרים ע"ש שהארץ עוד בטט"ה. ויהיה שנוכה לתקן את כל הדברים שגרמו לחורבן, ונוכה לבנין ביהמ"ק בב"א.

מצבות מספרות

מאוצ'היי י"ה ה"ק אברהם יצחק סלמן שלי"ט
 רב דוד לונג איילנד

סקווערער רבי
 הרה"ק יצחק ברוך צ'ל
 ברוך צ'ל אב"ד ר"ל מסקווירע ופולסקא

האהל על ציון קברו בבית העלמין
 בית דוד לונג איילנד

כ"ק האדמו"ר רבי יצחק טוורערסקי מסקווירא - קעשינוב זצ"ל

נסתלק ג' אב תש"א מנו"כ בלונג-איילנד קוינס ניו יורק ארה"ב

העשיל בעל ה"אוהב ישראל" מאפטא זי"ע.
 וכן מצד אמו, הצדקנית דבורה היתה בת כ"ק
 האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשל מסקווירא, בן
 הרה"ק רבי יצחק מסקווירא.
 בהגיעו לפרקו נלקח אחר כבוד כחתן לווגתו
 הצד' מרת מירל ברכה בת כ"ק האדמו"ר רבי פנחס
 ראבינאוויטש מקאנטיקוויבא, בן כ"ק האדמו"ר רבי
 גדליה אהרן מקאנטיקוויבא, בן כ"ק האדמו"ר רבי

רבי יצחק היה מגזע רם היחוס של אראלים
 ותרשישים. אביו, כ"ק האדמו"ר רבי מרדכי, היה
 בנו של כ"ק האדמו"ר רבי דוד מסקווירא, בן
 הרה"ק רבי יצחק מסקווירא, בן הרה"ק רבי מרדכי
 מטשרנאביל, בן הרה"ק רבי מנחם נחום בעל 'מאור
 עינים' מטשרנוביל, זכותם תגן עלינו. וכן נמנה על
 צאצאיהם של צדיקי הדורות הבעש"ט והרה"ק רבי
 פנחס מקאריץ זי"ע והרה"ק רבי אברהם יהושע

האדמו"ר רבי יצחק טוורערסקי מסקווירא-
 קעשינוב נולד לאביו כ"ק האדמו"ר רבי מרדכי
 מסקווירא, ביום הכיפורים תרמ"ט.
 עם הכנסו לברייתו של אברהם אבינו נקרא
 שמו בישראל יצחק על שם זקנו הרה"ק רבי
 יצחק מסקווירא, זי"ע, וכפי הידוע הוא היה השם
 הראשון במשפחה שנקרא ע"ש סב אביו הרה"ק ר"י
 מסקווירא.

באר בשדה - שטפנשט

תמונה נדירה

האדמו"ר מסקווירא-קעשינוב משוחח עם האדמו"ר מבאיאן זצ"ל בשנות התרצ"ט לערך. במחנה הקיץ בהרי ניו יורק

תמונת האדמו"ר רבי יצחק מסקווירא-קעשינוב

הכיתוב בראש האהל סקווער רבי הרה"צ ר' יצחק בהרה"צ ר' מרדכי בהרה"צ אדמו"ר ר' דודל מסקווירע זצוקלה"ה.

מצבת זוגתו בת האדמו"ר מקאנטיקוויבא שנסתלקה כ"א שנים אחרי ב' חשוון תשכ"ב

מצבת בנו רבי גדליה אהרן שנסתלק בלי זש"ק, נטמן בסמוך לאהל קברו

יצחק יואל מליניץ בן הרה"ק המפורסם רבי גדליה מליניץ בעל 'תשואות חן', מהחבראי קדישא של הבעל שם טוב ז"ע.

כידוע התרחשו ברוסיה - אוקראינא פוגרומים נוראים החל משנת תר"ע היה זה לאחר עליית מנדל ביליס הפורעים הרוסיים - אוקראינים החלו להשתולל ופרעו פרעות בישראל, דם ישראל נשפך כמים בחוצות, היה זה בימיו של זקנו הרה"ק רבי דוד מסקווירא, בשנת תרע"ט בכ"ד סיון פקד את העיר סקווירא מרחץ דמים ופוגרום נוראי, אשר גבה בחובו כבר ביום הראשון לפוגרום 126 נפשות מישראל הי"ד. הרבי ומשפחתו ניצלו בניסי ניסים מהפוגרום האכזרי.

רבי יצחק היה מספר תמיד איך אביו וזקנו הקדושים ישבו במחבא ונחרדו לשמוע את זעקותיהם של הקרבנות היהודים המעונים.

ביום ח' תמוז - חמישה ימים לאחר שהרשעים עזבו את סקווירא נמלטו הרבי רבי דוד ובני משפחתו ועזבו את העיר 'בערום ובחוסר כל', כי אם שמלתם לעורם, וכך שמו מגמת פניהם להתיישב באופן זמני בעיר הגדולה קיוב, בואם של הרבי וצאצאיו לעיר קיוב הרעף טללי נוחם על אלפי החסידים השפלים והדוויים. עם כל זאת גם כאן לא שבעו נחת והם כמו אלפי היהודים בהם חסידים רבים פליטי הפוגרומים הסתובבו בקיוב ורעבו ללחם.

באותן שנים הביטו חסידי סקווירא אל כ"ק האדמו"ר רבי יצחק שיואל לבוא לשבת על מקום אבותיו בסקווירא ויחזק את הלכות הנשברים מהשרידים שנותרו בעיה, לקראת הימים הנוראים נעתר רבי יצחק לבקשתם ושב והלך - רגלי - לסקווירא שם נתקבל בהתרגשות מרובה, כשהוא עורך את סדרי ירח האיתנים ברמה.

באדמו"ר קישנוב

אולם ביקש רבי יצחק לישב בשלווה קפץ עליו רוגזם של הרשעים והוא הוכרח לברוח מהעיר ומן שמיא זימנו אשר בדיוק אז באו מקהילת קשינוב לשחר את פניו שיואל לקבוע מגורים בעירם בירת בסרביא. כ"ק האדמו"ר רבי יצחק נענה לעתירתם ונסע להתיישב בקשינוב שם נתקבל בכבוד מלכים של כל אנשי העיר בראשות הגר"ל צירסון זצ"ל הי"ד - רבה של קשינוב.

גם בקשינוב לא ידעו השקט הרבי ומשפחתו והם חיו כל העת בפחדים, מהפורעים האוקראינים וכו' ולכן כאשר נתקבלה אצלו בקשה מחסידי סקווירא באמריקה לבוא להתיישב בקרבם נענה האדמו"ר לבקשתם והחליט להעתיק מושבו אצלם. וביום ג' אלול תרפ"ג עגנה ספינתו בחופיה המזרחיים של העיר ניו יארק

בארה"ב

את ראשית צעדי בארה"ב עשה כמו כל הצדיקים באותו זמן, כאשר קבע את מגוריו באיסט-סייד של האי מנהטן שם כונן בימ"ד ודירה צנועה, לימים העתיק את חצר הקודש לוויליאמסבורג בסאוט סטרי. ושם הקים את חצר קדשו ובית מדרשו לשם ולתפארת ורבים משוחרי תורה וחסידות התדפקו על שעריו.

עם הרחבת גבולות הקדושה קבע מושבו בשכונת בורו-פארק שהחלה אז להתאכלס באלפי משפחות יהודיות וכאן כונן את חצרו הק' ובית מדרשו "בית המדרש ד'חסידי סקווירא" ברחוב ה-47 בין ה-14-13 ב עועניו. חצר קדשו עומד במקום עד היום לשם ולתפארת.

כ"ק האדמו"ר רבי יצחק התפרסם בשמו הטוב כבעל חסד עצום, וסיפר בנו כי שנה אחת בהגיע ליל הסדר לא הסתדר לאביו שהיה לו אורחים לשלוחן הסדר, בנו רבי דוד בראותו את צערו הגדול של אביו הרבי מיהר לצאת והלך ל"ספארדישע שוהל" בכ-14 עוועניו. ושם הצליח להשיג אורח הגון לליל הסדר וסיפר כי כשחזר הביתה עם האורח ראו הכל איך שהשתנתה צורתו של אביו לטובה ועל מראה פניו

בא השמש בצהריים

לדאבון לבב של כל חסידיו ומכריו ובעיקר בני משפחתו נסתלק כ"ק האדמו"ר רבי יצחק ז"ע במיטב שנותיו ביום ב' מנחם אב תש"א. כאשר הוא רק בגיל נ"ב שנים.

בכל מקום בו הגיעה השמועה על פטירתו אפפו את כל השומעים רגשי צער ואבל, ובפרט חסידיו שהיו מקושרים אליו בלב ונפש, המוני חסידים ואנשים מעשה וסתם "עמך" בית ישראל התאספו להלוויה המונית שיצא לפני בית מדרשו בבורו פארק, משם המשיכה הלוויה אל עבר ה"ספארדישע שוהל" בכ-14 עוועניו, ובכל מקום ביכו אותו ההמונים בכי תמרורים על האבידה הגדולה. ונטמן בבית החיים ב"לונג איילנד" באהל מיוחד בחלקת חסידי סקווירא.

הותר אחריו את בניו:

1. רבי גדליה אהרן לא הותר זש"ק ומנו"כ ליד אהל אביו יא"צ ח' אלול תשנ"ה.

2. כ"ק האדמו"ר רבי דוד מסקווירא - בורו פארק זצ"ל (אודותיו כתבנו בגלינינו באר בשדה מספר 216), חתן רבי יחיאל מיכל ברנדווין מטורקא, בן רבי אהרן מפעלשטין, חתן רבי אברהם מסטרעטין, ובן רבי צבי אריה מפעלשטין, בן רבי יוסף דוד מאליק.

כ"ק האדמו"ר רבי דוד טברסקי, הגיע לארה"ב עם אביו ואמו מקישנוב כאשר היה אך תינוק בעריסתו, בתחילת שנות התר"ף. את משנת תורתו קנה בישיבת "תורה ודעת", בהגיעו לפרקו נשא בתו של כ"ק האדמו"ר רבי יחיאל מיכל ברנדווין מטורקא-סטרטין. שימש ככתובת ידועה בבורו פארק ופעל רבות למען הפרט ולמען הכלל, הקים רשת מוסדות חינוך מפוארים תחת השמות: "בית יצחק" לבנים, ו"תומר דבורה" לבנות. נתפרסם מאוד כיחיד מומחה לסייע לחולים להתייעץ עם רופאים מומחים. נסתלק בבורו פארק ביום ט' שבט דשנת תשס"א ושם מנו"כ.

עם הסתלקותו עלה לכהן על כסאו בנו האדמו"ר רבי יחיאל מיכל שליט"א - אדמו"ר מסקווירא - בורו פארק.

3. רבי מרדכי מסקווירא - פלעטבוש בניו יארק, חתן רבי שמואל דויטש מבוקרשט (אודותיו כתבנו בגלינינו באר בשדה מספר 236), בן רבי משה מסיגוט [חתן רבי אברהם יצחק בעליה, בן הגה"ק רבי שמואל העליר רבה של צפת] בן רבי דוד נתן בעל 'נפש דוד' בן רבי יוסף יואל, חתן בעל 'באר שבע' מטאלטשווא.

4. בתו, חיה צפורה (נפטרה בילדותה) התמונות: ארכיון מכון תורת אמת שטפנשט. ארכיון הרב בעריש וים ותשוח"ח מיוחדת על טוב ליבו לחשיפות אוצרותיו אשר לא יסולאו בפז

נסיון פגיעה בחופש דת במדינת היהודים לא צלח

בית המשפט המחוזי בת"א אישר את מתווה ההילולא בשטפנשט

לאחר שמיעת הצדדים במשך שעה ארוכה, בית המשפט ביקש שהצדדים ייצאו להכנות שיתקבלו כפסק דין, ואכן לאחר הפסקה קצרה, הצליחו הצדדים להגיע למתווה מוסכם, בו הוחלט, כי בשעות שהמשטרה תמצא לנכון לסגור את הכביש בשל עומסי המשתתפים, יוכלו לפעול דוכני ההילולא לצורך מודיעין ולחלוקת חומרי הסברה, לחלוקת נרות וכיפות למבקשים, וכן לחלוקת כיבוד הצפוי ליממת ההילולא.

עו"ד יורם שפטל שייצג את 'מוסדות שטפנשט' סיכם את הדין: קיבלנו 99 אחוז מתביעותינו, וזה תקדים שמסדיר את ההילולא לדורות, אני מברך את בית המשפט ואת עריית ת"א על שהסכימו לבוא לקראת מארגני ההילולא, ולמצוא הסדר המניח את הדעת, לתועלת כל הצדדים.

עם פרסום פסק הדין הייתה תחושה של נס שהתחולל לכבודו של הצדיק, והובעה קורת רוח בקרב כלל הציבור החרדי והדתי בישראל, מכך שבית המשפט אימץ את תביעת 'מינהלת ההילולא שטפנשט' והיא תקייה כסדרה כמימים ימימה, החל מליל כ' תמוז והמשך ביום כ"א תמוז בבית העלמין נחלת יצחק רחוב אבני זכרון גבעתיים.

אחת במהלך יום היארצייט, אני יכול להעיד על רבבות המשתתפים המבקשים להגיע בסדר מופתי וכאנשים שומרי חוק, דא עקא שמאז הקורונה ואירוע מירון מנסים בשיטתיות להצר צעדי ההילולות של הצדיקים, השבוע השתתפתי בהילולת האור החיים הקדוש בהר הזיתים בירושלים והמראות שם של התקוטטות עם אנשי ביטחון ומשטרה היו אירועים כואבים ובלתי ניתנים לתיאור, במסווה של דרישות בטיחות או רשויות, מתנכלים פקידים שונים לציבור הדומם המבקש בסך הכל להשתתף על קברי צדיקים ולשאת תפילה בזכות בעל ההילולא, יש תחושה של נסיון כללי לחיסול ההילולות בישראל חלילה, זהו דבר המהווה פגיעה חמורה בחופש הדת והפולחן של כל יהודי מאמין.

הרב אברהם יעקב סלמון מגיש העתירה, הדגיש בדבריו ולשופט את חשיבות ההילולא בעיני רבבות משתתפים ומאמינים ואת העובדה כי עריית תל אביב אישרה את מתווה ההילולא כבר מעל 25 שנים, ורק לאחר שנת הקורונה ומירון החלו לצערנו למצוא דרכים להתנכל לעריכת ההילולא ולסרב לאישור ההילולא כמו גם לכל נסיון התדברות והתדיינות בינינו לבין העריה דבר שלבטח היה מוביל למציאת פתרון הולם.

דרמה של ממש התרחשה בבית המשפט המחוזי בת"א. יממה בלבד לפני ההילולא של הצדיק משטפנשט, לאחר שבועות ארוכים של חוסר ודאות לגבי ארגון וקיום ההילולא המסורתית, הנערכת בבית העלמין נחלת יצחק גבעתיים שבגבול ת"א, המתקיימת מידי שנה ביום כ"א תמוז, יום ההילולא של האדמו"ר משטפנשט זיע"א, וזאת לאחר סירוב של עריית ת"א ועריית גבעתיים לאשר את עריכת ההילולא בשטחם, כך שבכביש ובמדרכות המובילות לשטח בית העלמין לא ייעשה בהם כל שימוש לטובת המוני המשתתפים בהילולא, ובכך חשבו המסרבים ימנעו מרבבות הבאים להילולא להגיע לחלקת הציון. מוסדות שטפנשט 'מינהלת ההילולא' המארגנים למעלה משלושים שנה את ההיערכות להילולא והסדרת הרשויות וההערכות הלוגיסטית בליווי מהנדסי בטיחות ומהנדסי חשמל, הגישו עתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי בת"א על ידי עו"ד יורם שפטל שקבל על תחושת ההתנכלות המתמשכת לארגון ההילולא, ועל חוסר השיוויון הזועק שמים בין הילולות צדיקים לבין צעדות ומפגני מחאות למיניהם.

בסייעתא דשמיא מיוחדת התקבלה העתירה ואושר מתווה ההילולא שהוצע, עוד בטרם התקבלה העתירה נקבע דיון בהול ליום ב' יממה בלבד לפני מועד ההילולא, כשבמהלך הדיון נשמעו דברי העו"ד של מינהלת ההילולא מר יורם שפטל שהציג את חוסר ההגינות המשווע באי מתן רשיון לארגון ההילולא ולמתן מענה לרבבות משתתפי ההילולא הפוקדים את אתר ההילולא במשך יממת יום ההילולא. מנגד נשמעה טענת העירייה על הפרעה להולכי הרגל במעלה הכביש ועוד טענות סרק שונות, במהלך הדיון בו נכחו נציגי ציבור ונציגי מינהלת ההילולא שטפנשט, התבקש ראש העיר אלעד הרב ישראל פרוש להציג את רחשי הציבור בפני השופט, ובהם הסביר בטוב טעם את כאבו וכאב הציבור החרדי העצום הפוקד את מקום הקדוש, קבר הצדיק משטפנשט, הרב ישראל פרוש הצהיר: כמי שמשתתף שנים ארוכות בהילולא בגבעתיים, וכמי שמגיע להילולא יותר מפעם

רחוב אבני זכרון, הכביש המוביל לבית העלמין, מצד ימין גבעתיים מצד שמאל תל אביב

שיבת הערכות להילולא עם מפקד משטרת גבעתיים סנ"צ ליאור עוזר

בישיבת הערכות לקראת ההילולא עם מפקד מרחב דן נצ"מ דני חדר

עו"ד יורם שפטל שהוביל את הניצחון המשפטי לקיום ההילולא, לצידו מארגני ההילולא ברגעים הדרמטיים שלפני החלטת בית המשפט

ראש העיר אלעד הרב ישראל פרוש ממובילי המאבק והניצחון לקיום ההילולא במסדרונות בית המשפט

רבבות פקדו את ציונו של הצדיק משטפנשט

אוהל הכנסת אורחים לאכילה ושתייה וברזי שתייה קרה שהותקנו במיוחד הרוו את צמאונם של העולים הרבים, חלוקת ח"י רוטל משקה, על ידי המתנדבים בעם, בראשות איש החסד הרב שלמה רובין, ובשיתוף מוסדות שטפנשט בראשות הרב אברהם יעקב סלמון. במהלך ימי ההילולא לציון 89 שנה לפטירתו של הצדיק משטפנשט, אדמו"רים, משפיעים, מקובלים ורבנים נטלו חלק בסדרת האירועים.

בשבת שכולה תורה שפתחה את אירועי ההילולא בבית המדרש שטפנשט ובסעודת ההילולא שנערכה

בבית העלמין נחלת יצחק בגבעתיים במהלך שבוע ההילולא.

מיד בליל ההילולא, החלה נהירה המונית של מתפללים לכיוון ציונו הקדוש של הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט זי"ע, אתר הציון הק' הוכשר לקליטת ההמונים, וגם השנה הוקם אוהל הכנסת אורחים ענק לצד חזרי בית מדרש לתורה ולתפילה ממוזגים בשטחים שהוכשרו לשם כך בסביבות בית העלמין לרווחת רבבות האנשים שפקדו את האתר בחום הכבד של חודש תמוז במהלך שבוע ההילולא.

במהלך 'שבוע ההילולא' ה-89 של הצדיק משטפנשט, עשרות אלפי מתפללים פקדו את הציון בראשות אדמו"רים, מקובלים ורבנים חשובים # במוצאי יום ההילולא בחצות הלילה נערך תיקון מיוחד על ידי גדולי המקובלים לביטול הגזירות # כל הפרטים

הנהלת מוסדות שטפנשט בראשות הרב אברהם יעקב סלמון מסכמת את שבוע ההילולא בסיפוק רב, לאחר שעשרות אלפי אנשים מכל רחבי הארץ פקדו את ציונו הקדוש של הצדיק משטפנשט זי"ע הטמון

ההמונים בציון הקודש

הגאון הגדול רבי שמעון בעדני שליט"א חבר מועצת חכמי התורה בתפילת רבים ביום ההילולא בציון הצדיק בגבעתיים

הגאון הגדול רבי ראובן אלבז שליט"א חבר מועצת חכמי התורה והאדמו"ר רבי יחיאל אבוחצירה שליט"א בתיקון חצות במוצאי יום ההילולא

חלוקת הקוגל והשתיה על ידי מתנדבי ההכנסת אורחים במתחם ההילולא שהוקם על ידי מוסדות שטפנשט

גאב"ד מאקווא בתפילת רבים על הציון הקדוש

התפילות והלימודים בהיכל התורה שע"י ישיבה על קברו של הצדיק ביום ההילולא, המתחם פועל כל ימות השנה סמוך לציון הקדוש בגבעתיים

הילולת הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט

במהלך ימת ההילולא נערכו מעמדים מרטיים של תפילות רבים וקבלת עול מלכות שמים על ידי גדולי המקובלים ובהם: רבי יעקב עדס שליט"א מירושלים, האדמו"ר רבי יחיאל אבוחצירה שליט"א, הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א ראש ישיבת אור החיים והגאון הישישי רבי שמעון בעדני שליט"א חברי מועצת חכמי התורה, הגאון רבי יצחק בצרי ר"מ ישיבת השלום ירושלים, הגאון רבי נתן לנדמן שליט"א אב"ד חולון, הגאון רבי מרדכי אדלשטיין שליט"א אב"ד רמת השרון, והמשפיע הנודע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א שהתיר במשך שעה

בסעודת ההילולא המרכזית השתתפותו ונאמו: הגה"צ רבי יואל טוביאס שליט"א רב דשיכון ו' בני ברק, הגה"צ המקובל רבי אביש צענווירט שליט"א מירושלים, הגה"צ רבי אלימלך וסרמן שליט"א אב"ד ירושלים, הדומ"צ דחסידי בעלזא הגה"צ רבי נפתלי רייזמן שליט"א, הגה"צ רבי יוסף צלר שליט"א ר"י רוז'ין סאדיגורא, מגיד המישרים פה מפיק מרגליות הרה"ח יצחק אהרן גאלדהירש שליט"א מירושלים, הגה"צ רבי יחזקאל הופמן שליט"א מרבני ביהמ"ד שטפנשט, הגה"צ רבי שלמה טוביאס שליט"א אב"ד יאס, הגה"ח ר' שלמה זלצמן שליט"א אב"ד נוה ירק.

ביום ההילולא השתתפו ונשאו דברים רבנים ומגידי מישרים, ובהם: כ"ק אדמו"ר ממבקשי אמונה שליט"א, הגה"ח רבי נחמן יוסף וילהלם שליט"א משגיח רוחני דישיבת חזון נחום, הדומ"צ הגר"מ וובר שליט"א בן הגה"צ רבי משה וובר זצ"ל תלמידו ומקורבו של הגה"ח מעתיק השמועה מתורת שטפנשט רבי משה (וויס) בטלן זיע"א, הגאון רבי יעקב יוסף כהן שליט"א דומ"ץ ביהמ"ד שטפנשט, המרצה הנודע פה מפיק מרגליות הרה"ג ברוך רוזנבלום שליט"א, הגה"ח רבי ישראל כהן שליט"א והרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א, והרה"צ דוד ישראל באך שליט"א.

האדמו"ר מבלאזוב שליט"א מארה"ב בתפילת רבים בציון הקדוש

האדמו"ר משאץ וראהבישט בתפילת רבים בציון המצויינת

הגה"צ רבי יואל טוביאס שליט"א אב"ד שטפנשט ונשיא ועד חסידי שטפנשט בקריאת הקויטל המסורתי בסעודת ההילולא שנערכה בקלוז'ו שטפנשט

הגרח"ד קובלסקי שליט"א עם ההמונים בתפילת רבים בציון הקדוש

סעודת ההילולא בביהמ"ד שטפנשט

המקובל הגה"צ רבי אביש צינווירט שליט"א מירושלים בעדות מרטיטה מהשתתפותו בהלוויית הצדיק והמראה שלא מש מגנדי עינו איך שהיה שלם כבימים פטירתו

רבבות פקדו את ציונו של הצדיק משטפנשט

הגורמים המסייעים להצלחת ההילולא ובראשם להנהלת חברת קדישא גחש"א ת"א. כן הובעה הערכה למכון 'תורת אמת' שטפנשט על הפצת הסגולות והישועות ותולדותיו של הצדיק בגליוני באר בשדה ובשאר הפרסומים המיוחדים שהופצו במאות אלפי עותקים ברחבי הארץ, ותמונת קדשו של הצדיק שחולקה חינם לרבבות הפוקדים את ציון הקודש, ולכל העוסקים הרבים בארגון ההילולא שזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

צילומים: דוברות מינהלת ההילולא שטפנשט, י. פרקוביץ, שמוליק קורלנסקי, דובי קורן, יוסי לוי

חסד לשמו כל הימים עד עולם, גם לאחר הסתלקותו מעולם הזה.

מוסדות שטפנשט ארגנו תחבורה סדירה מרחבי הארץ שפעלה במהלך כל 'שבוע ההילולא' ובהם מהריכוזים החרדיים מבני ברק, מירושלים ועוד, ומ-90 יישובים נוספים מרחבי הארץ, שאורגנו על ידי מוקד ההילולא. כן פעל מוקד מיוחד להעברת קוויטלאך ופתקי בקשות במשך 24 שעות ביממה בו העבירו רבבות עמך בית ישראל מכל רחבי העולם בקשותיהם לציון הקדוש חינם אין כסף.

בסיום ההילולא הובעה הערכת המוסדות לכלל

ארוכה לישועת עם ישראל. כ"ק הגה"צ גאב"ד מאקווא שליט"א, האדמו"ר מבלאזוב מארה"ב.

צויין כי במהלך כל יממת ההילולא פעל היכל התורה ישיבה על קברו בישיבת שטפנשט גבעתיים הסמוכה לציון הצדיק בה נערכו תפילות ולימודים כסדרן על ידי אברכי הכוללים הלומדים שם כל ימות השנה, ובכך זוכים לעשות רצון צדיק לקיים צוואת קדשו ובקשתו היחידה בכל ימי חלדו של אותו צדיק משטפנשט והוא: לקיים בית כנסת ובית תורה ובית

הרה"צ מלעלוב שליט"א ירושלים בתפילת רבים בציון הקדוש

ההמונים בציון הקדוש ביום ובליל

הגה"צ רבי יואל טוביאס שליט"א בהיכל ישיבת הצדיק משטפנשט הפועלת בסמוך לציון המצוינת בגבעתיים, ביום ההילולא קדישא

הדיין הגה"צ רבי נפתלי רייזמן שליט"א

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א בהדלקת נר ההילולא קדישא על ציון הקודש

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א בתפילת רבים בליל ההילולא

שומרי משמרת הקודש

גיליון
צ

מנחם אב תשפ"ב

גיליון חודשי לחיזוק והתעוררות בענייני תפילה וכבוד ביהמ"ד

מלב אל לב

התבוננות לאור התקופה

חבר יקר!

שלום וברכה

בהמשך חודש זה יוצאים בני הישיבות לבין הזמנים. אחד הדברים המעוררים בעיקר לעת הזאת, הוא עניין שמירת עיניים הטעון משנה זהירות במיוחד בתקופה זו.

שמעתי פעם רעיון נפלא איך לחזק אצלנו את שמירת העיניים, נראה לי לקחת מזה לדברים הנוגעים לענייננו, הזהירות מדיבור בשעת התפילה. כח הדמיון הוא אחד הכוחות הנפלאים שקבלנו מאת הבורא, אם נשתמש בו לצורך עבודת ה'.

בעת שאדם יוצא לרחוב ועומד בפני ניסיון של שמירת עיניים, אם ידמה לעצמו שכל ראייה אסורה היא כמו זריית חול ואבני חצץ אל תוך עיניו, יתרכזו במחשבה עמוקה, זה יעזור לו להימנע מכל הסתכלות אסורה.

מאידך, אם שמת לב לדבר שפועל על פי מונה, לדוגמה מונה מים המוודד את כמות הצריכה, המונה מתקדם לפי עוצמת הזרימה, זרימה חלשה מקדמת אותו בצורה איטית, זרימה שוטפת מקדמת את המונה במהירות רבה, ויחד עם זה כמונן סכום התשלום שיבוא בעקבות כך בזמן החשבון.

בשעה שעומד בפני ניסיון יפתח לעצמו מחשבה זו, כשאדם שומר על עיניו בזמן רגיל, המונה המחשב חשבוניות שמים מטפס ועולה בצורה איטית ורגילה, אולם בזמן ניסיון המונה האלוקי ממריא ונוסק בתאוצה גבוהה במיוחד.

לעומת זאת, הנך מבין לבד, כשהוא אינו עומד בניסיון, המונה הנגדי מתקדם ופועל לחיבור רח"ל...

רעיון זה ברצוני להעביר לענייננו.

כשאתה עומד בתפילה בזמן רגיל והנך שומר על פיך מלשוחח, כמונן שהתפילה עומדת במעלה עצומה כשהיא נקייה מכל שיחת חולין. אולם בשעת ניסיון, כשעומדים דברים דחופים על לשונך, כשבדיק עכשיו נזכרת מנושא בוער שממש ממש אינו סובל דיחוי. כעת אם תשמור על הפה בהקפדה ותיזהר מלחלל כבוד שמים, המונה האלקי מסתובב ומתקדם במהירות ובקצב גבוה ביותר.

טרם אסיים את דברי ברצוני להדגיש, כי כל העצה הנ"ל מיועדת רק למי שיש לו יראת שמים בלבבו והפנים את העניין, הוא מבין שכך צריך להיות ורוצה בכל לבו ליישם את המוטל עליו, היות ובעיני גם אתה משתייך לקבוצה זו, כתבתי לך את הדברים, גם כדי שתוכל להעבירם לאחרים שמבינים את הנושא וחפצים להתחזק כנגד היצר המסמא את עיני השכל. יהיה מי שישאל, אם עומד לנגד העיניים גודל החומרה באיסור שיחה בשעת תפילה, ומאידך, רום מעלת השמירה והזהירות, מדוע אם כן עוד צריך להוסיף משלים גשמיים להבנת העניין.

התשובה הפשוטה, אכן כן, אך הלא שוכני בתי חומר אנחנו, הגוף החומרי בכוחו להשכיח את האמת, כדי לעודר ולהזכיר לעצמנו את הדברים האמתיים עלינו לרענן את זיכרוננו במשלים גשמיים מחיי היום יום.

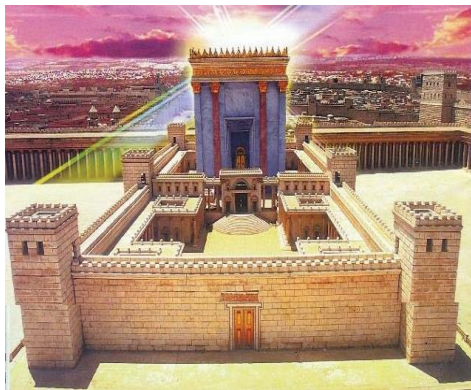
אולם לאלה שעדיין חסר להם ביראת שמים ולא קולטים את חומרת הדברים, איתם צריכים לדבר בצורה שונה לחלוטין.

עלה והצלח

מאחל בכל לב
דידך ומוקירך

דברים אחדים

כי יכול נוכל

לעומתם זעק כלב בן יפונה, אין זה חתפקידנו לערוך חשבונות שוא כאלה, אם זה רצון ה' לעלות לארץ ישראל בטוחים אנו שהוא יתן לנו את היכולת והכוחות ראויים לך 'עלה נעלה ויך שנו אתה כי יכול נוכל לה'. העם לא השתכנע דיו מדברי כלב, נסחפו באווירת הנכאים ודאבון הנפש שהשרו בהם רוב המרגלים, גם כשהושע וכלב מדברים על לבם 'טובה הארץ מאד מאד. אם חפץ בנו ה' והביא אתנו אל הארץ הזאת... וה' אתנו אל תיראם. עדיין לא תפסו את המסגה החמור ולא חזרו בהם.

סיפור כאוב זה נוגע אלינו חסר, הלא בבחייתם של חינוס גרמו בכייה לדורות, אלפי שנות גלות וצרות ישראל, ועדיין לא נבנה בית המקדש, כנגד זה מוטל עלינו לתקן את המעוות, זאת נעשה כאשר נתבונן היטב בשורש שגרם והביא את הטעות והקלקול החמור.

כאשר אנו עומדים בבית מקדש מעט ועוסקים בתפילה שהיא כנגד הקרבת קרבנות, כולנו חבינים עד כמה צריך להזהר בקדושת המקום המקודש וכמה יש צורך לשמור על קדושת התפילה שלא לסגל אותה בשיחה בטלה ח"ו, אולם קושי עומד לעינינו, וכי יכולים אנו לקבל על עצמנו החלטה נועזת ואמיצה לחדול לחלוטין מכל דיבור קל בשעת התפילה מתחילתה ועד סופה, האם אין זה גבוה ונשגב מכוחותינו.

כנגד היצר החסית בטענה שטענו המרגלים: 'לא נוכל', נחזק את ליבנו בתוקף ועוז בתשובת הוושע וכלב כנגדם: 'כי יכול נוכל'. בפעולה זו נקרב ונחיש את גאולתנו ובניין בית מקדשנו במהרה בימינו אמן.

הם הסתינו בדריכות ובכוננות גבוהה, השליחות והמשימה שהופקדה ביד השליחים המסוגלים גורלית ורבת משמעות, לפני קצת יותר משנתיים החלו דיבורים רציניים אודות צו ירושה עתיק בן מאות שנים האמור להתממש סוף סוף, בהמשך הפכו האמירות להיות מעשיים, אומנם עיכובים ומכשולים שונים עמדו להם בדרך, אך לעת הזאת הושלמו ההכנות והגיעו לשלבים מתקדמים. ההתרגשות גוברת, פעימות הלב הולמים במחת ובציפייה, עיניהם מייחלות בתקווה כי בפעם הזאת התכנית תעבור בשלום ותתנהל לחישרין, הנציגים שנשלחו אמורים היו לבדוק אי אלה פרטים קלים, בימים הקרובים ישונו והבטחה בת דורות תתגשם במלואה.

לאחר כשעה שבועות חזרו האנשים מהסיור הנרחב והמקיף, הקהל כולו מסתין בעיניים פעורות למוצא פיהם. בתחילת דבריהם אישרו כי אכן מדובר במקום שאין כמוהו נפלא ומרהיב ביופיו, אך מיד לאחר מכן גרמו לרגליים קרות בקרב הקהל, באמירותיהם הנועמות זרעו בלהל ופחד מסתק בכלם, הציבור כולו נתקף בזעזוע ובכי נסער ללא יכולת רגיעה, גם הבודדים שניסו להרגיע ולאזן את המצב לא הצליחו להתגבר על המהומה והחלחלה ששלטו בעוצמה בתוכי הקהל הרחב.

כשטקטו הרוחות ובאו לידי הכרה נכונה, השתדלו בכל כוחם ומרצם לסובב את הגלגל, אך לגודל האכזבה התבשרו שכעת מאוחר מידי, הם החמיצו את השעה, אינם זכאים יותר בירושה הנכספת, רק הדור הבא יזכה להגיע לשם בעוד כשלושים ושמונה שנים...

זהו בקצרה תיאורו העגום של מעשה המרגלים, במבט שטחי, מאוד קשה להבין איך דור דעה נשאבו אל תוך מערבולת כזו, וכי יתכן לומר שלא האמינו ח"ו בכוחו של הקב"ה להביס ולהשמיד את הענקים הרבים ברגע אחד, מי עוד כמותם שראו עין בעין את כל נפלאות ה', החל ממכות מצרים וקריעת ים סוף, המה ראו את מעמד הר סיני כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, חווים בעצמם ניסים תמידיים דבר יום ביומו, ירידת המן לכל נפש, עניי הכבוד המיישרים הרים וגבעות ומגהצים את בגדיהם, חים היוצאים מן הסלע ועוד.

מתוך הביאורים בנושא זה המובא בספרים הק', המרגלים הסיתו את בני ישראל בטענה כי אמנם דור המדבר הינם דור דעה בדרגה גבוהה, אך לא תמיד יעמדו ברום המעלה הרוחנית, ארץ ישראל גבוהה וקדושה מידי עבור אנשים פשוטים שאינם מקיימים כראוי רצון ה', אינה סובלת בקרבה את החוטאים, מי יכול לעמוד בזה, מי הוא זה שיכול לבטוח בעצמו לעמוד במדרגה עליונה לעד, אינו יכולים לשאת זאת, זה מעל ומעבר לכוחותינו.

חזקו ויאמ'ם להכבט

האזרכת

תפילת ציון

עובדות והנהגות, אמרות טהורות לעורר הלבבות בענייני תפילה
וזהירות בכבוד התפילה מאת

הרה"ק רבי **בן ציון מבאבוב** זי"ע הי"ד

בעל **'קדושת ציון'** עה"ת ומועדים

ליומא דהילולא - ד' מנחם אב - תש"א

רננו צדיקים

עבודת התפילה בצל
צדיקי הדורות זי"ע

העבודה, כי שועתם על צער השכינה, עלתה למעלה יותר מאנחתם מן העבודה, עכדוה"ק. ובוזה נבוא לביאור המסורה, זאת צעקתם שמעתי מפני נוגשין', זו אנקת העבודה אשר מצרים נוגשים אותם. אבל צעקתם על צער השכינה גדלה למעלה מצעקתם על צער עצמם. וזהו, 'כי גדלה צעקתם את פני ה'. פרשת שמות

צרכים גשמיים של ישראל גם הם צרכי שמיים

וְיִשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּיַד עַיִן יַעֲקֹב אֶל אֶרֶץ דֶּגַן וְתִירוֹשׁ אֲף יַעֲרֹפוּ טַל הִנֵּה חֲכֹמֹז'ל אָמְרוּ עַל הַפֶּסֶק וְתִשְׁקֹמוּ בַדְמֵעוֹת שְׁלִישׁ, שֶׁלשׁ דְּמֵעוֹת הוֹרִיד עֲשׂוּ מַעֲיִנֵינוּ שֶׁנֶּאֱמַר בּו' וְיִצְעַק צַעֲקָה' - הַרִי אֲחוֹת, 'גְּדוּלָה' - הַרִי שְׁתִימָה, 'מִרְהָ' - הַרִי שְׁלֹשׁ, וְעַל יָדָם זָכָה שֶׁנִּתְּנָנוּ לּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת. וּמִקְשִׁים עַל זֶה הֲלֹא יִשְׂרָאֵל מוֹרִידִים כִּנְחַל דְּמֵעוֹת, וְאֵלֶּפֶי אֲלֵפִים דְּמֵעוֹת הוֹרִידוּ יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹתָם, וְלִמָּה לֹא יִתְבָּטְלוּ הַשְּׁלוֹשׁ דְּמֵעוֹת שֶׁל עֵשׂוּ בְּאֵלֶּפֶי אֲלֵפִים דְּמֵעוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתִירְצוּ כִּי הַסִּיבָה הִיא שִׁישְׂרָאֵל בּוֹכִים וּמוֹתַפְלִלִים עַל צָרָה גְשְׁמִיִּים הַבֶּן לָן חִי הַבֶּן לְמִזוּנִי, אִ"כ דְּמֵעוֹתֵיהֶם הֵם מִיָּן בְּמִינוּ עִם דְּמֵעוֹת עֵשׂוּ שְׂצוּעֵק גִּ"כ עַל צוֹרְכֵי הָעוֹה"ז, וּמִיָּן בְּמִינוּ לֹא בְטָל, אֲבֵל אִם הֵיוּ יִשְׂרָאֵל מִתְפַלְּלִים וּבוֹכִים עַל גִּלוֹת הַשְּׁכִינָה כִּבְר הֵיוּ נִגְאָלִים כִּי אִזְ הֵיוּ מִתְבָּטְלִים דְּמֵעוֹת עֵשׂוּ.

... אִמְנֵם בְּאַמְתֵּן אֲף שִׁישְׂרָאֵל בּוֹכִים וּמוֹתַחֲנִים עַל צוֹרְכֵי עוֹלָם הַזֶּה, אִינָם שׁוֹיִם בְּטַעֲמָם עִם דְּמֵעוֹת עֵשׂוּ הַרְשֵׁע, לֹא הוּא צַעֲקָה וְכֹכָה שִׁיְהִי לּוֹ כָּל צָרָה שְׁוִיִּים כִּדִּישׁוּכְל לְמַלְאוֹת תְּאוֹת לְבוֹ הָרַעִים, לֹא כָּן עִם יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשִׁים מִתְפַלְּלִים שִׁיְהִיה לֵהֶם כָּל טוֹב בְּעוֹה"ז כִּדִּישׁוּכְלוּ לְעֵבֹד אֵת בּוֹרָאם, וּבִפְרִט שִׁכְמָה וְכֵמָה מִצּוֹת הַתּוֹרָה שְׂצוּרִים לְקִיּוּמָם כְּמוֹ לְקִנּוֹת תְּפִלְיָן נְאִים וְאַתְרוּגָנָה וְלֶחֶן אֶת בְּנִיָּהֶם לְתוֹרָה, וְלִכֵּל זֶה צָרִיךְ שִׁיְהִיה לֵהֶם כָּל טוֹב עוֹה"ז בְּהַשְׁפָּעָה, וְלֹא סָגִי בִּלְאוֹ הַכִּי, וְאִ"כ אֲף שִׁישְׂרָאֵל בּוֹכִים עַל צָרְכֵים גְשְׁמִיִּים אִינָם מִיָּן בְּמִינוּ עִם דְּמֵעוֹת עֵשׂוּ.

וְעַפ"ז יַתְפַּרֵּשׁ הַכְּתוּב בְּאוֹפֵן זֶה, וְיִשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח' - שִׁיְהִיה סוּף וְקֵץ לְגִלוֹת נִפְשׁוֹ וְשִׁיְתְּבַטְלוּ דְּמֵעוֹת עֵשׂוּ הַרְשֵׁע, הֵגֵם ש' עַיִן יַעֲקֹב אֶל אֶרֶץ דֶּגַן וְתִירוֹשׁ' - הֵינּוּ שֶׁמֵתַפְלְלִים עַל צוֹרְכֵי עוֹלָם הַזֶּה, מ"מ אִינָם מִיָּן בְּמִינוּ עִם דְּמֵעוֹת עֵשׂוּ כִּי אִינָם שׁוֹיִם בְּטַעֲמָם, מִפְּנֵי ש' אֲף שְׂמִיּוֹ - הֵינּוּ מִלֵּי דְשִׁמְיָא שֶׁל יַעֲקֹב לְקִיּוּם מִצּוֹת בּוֹרָאם, 'יַעֲרֹפוּ טַל' - גַּם לְמִלֵּי דְשִׁמְיָא צְרִיכִים לְהַשְׁפִּיעַ לֵהֶם כָּל טוֹב, וְאִ"כ כָּל תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֲף הַצְרִיכִים הַגְּשְׁמִיִּים הֵם צוֹרְכֵי שְׁמִים וַיּוּכְלוּ לְבַטֵּל אֶת דְּמֵעוֹת עֵשׂוּ הַרְשֵׁע לְהַצִּיאַנוּ מִן הַגִּלוֹת וַיִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח. פְּרֶשֶׁת זוֹאֵת הַבְּרָכָה

זהירות בעת חזרת הש"ץ - דע לפני מי אתה עומד

פַעַם בַעַת חֲזֶרְתַּ הַשְׁ"ץ בַּתְּפִלָּה מִנְחָה עֵמֵד בְּחֹזֵר אַחַד עִם עוֹד בְּחוּרִים בְּחָצִי עֵיגוֹל סָבִיב כ'ק אֲדַמֹּר מַרְהַב' צ' צ'ל, וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ בִּינֵיהֶם כִּיּוֹן שְׁמֵרן ז'ל נִיגֶשׁ אֲלֵינוּ וְסוּסֵר לּוֹ עַל פְּנֵינוּ, אַךְ מֵאַחַר וְהִיא סְמוּךְ לְעַרְבַע עִם דְּמוּמֵי חִמָּה וְעַדִּיין לֹא הוּדְלַקוּ הָאוֹרוֹת, לֹא הִבַּחֲנוּ הַבְּחוּרִים מִי קִיבַל אֶת הַסְּטִידָה. אַחַר הַתְּפִלָּה שְׁאֵל הַבְּחוּרִים זֶה אֵת זֶה בְּמֵי הַמְדוּבֵר וְעַל מָה הֵיגֵע אֲלֵינוּ כָּכָה, וְהַבְּחוּר הַנִּלְ שֶׁחֲזַר אֶת הַדָּבָר, בְּשׁוֹה"ט בַּלֵּל שֶׁב'ק בַעַת חֲלוּקָת הַשְּׂרִיִּים כְּכַשְׁמַע הַבְּחוּר שֶׁהִשְׁבִּחַ הַגֹּה"ח ד' יַחְזֻקְאָל ע' ע' מְכִרִיז אֵת שְׁמוּ שִׁיבּוֹא לְקַבֵּל שִׁירִיִּים, אַחַזוּ חֵיל וְרַעְדָה כִּי בְּדֶרֶךְ כָּל הַכְּרִיזוּ רַק שְׁמוֹת אֲבְרָכִים, וְהִיסֵס בַּדְּעַתּוֹ לְגַשֵּׁת אוֹ לֹא מְרוֹב פְּחָד לֹא נִיגֶשׁ.

אַחַר כֵּמָה רָגַעִים שָׁמַע שְׂנִית שְׂקֵרָאוּ בְּשָׂמוּ וְעַדִּיין נִמְנַע מִלְּגַשֵּׁת, אַךְ כְּשִׁחֲזַר הַדָּבָר פַּעַם שְׁלִישִׁית, בְּלִית בְּרִירָה נִיגֶשׁ לְשׁוּרָה שְׂעֵמֵדוּ בָה בְּתוֹר לִפְנֵי מֶרֶץ ז'ל, כַּשְּׁהֵיגֵע וְכָבֵר עֵמֵד לִפְנֵי מֶרֶץ ז'ל הוֹשִׁיט אֵת יָדוֹ כַּאֲשֶׁר פְּנִיו כְּבוֹשׁוֹת בַּרְקָע.

מֶרֶץ ז'ל אַחַז בִּיד אַחַת אֵת יָדוֹ שֶׁל הַבְּחוּר הַנִּל, וּבִידוֹ הַשְּׁנִית הִגְבִיָה אֵת פְּנֵי הַבְּחוּר וְהִבִּיט בּו, הַנִּל הַרְגִישׁ אִיךְ שְׁמֶרן חוֹדֵר בְּעֵינָיו הַק' אֶל תוֹךְ לְבוֹ וּמִתוֹךְ כַּךְ שָׁאֵלוּ: דוּ וַיִּסֵּט פָּאוֹרוֹס כ'הָאָב דִּיר גִּיעַנְבָּן א פֵּאֲטִשׁ? - [אַתָּה יוֹדַע מַדּוּע סִטְרַת לָךְ?] וְכִךְ חוֹזֵר עַל שְׁאֵלָתוֹ כֵּמָה פְּעָמִים כַּאֲשֶׁר הֵב הַנִּל מוֹרִיד וְכּוֹשֵׁב פְּנֵיו עוֹד יוֹתֵר מְרוֹב בּוּשָׁה (בְּפֶרֶט שֶׁעֵכֶשִׁיו נוֹדַע לְכוֹלָם בְּמֵי הַמְדוּבֵר) וְשֵׁמֵרָה דְּבַחְרָה עַל הַמְעַשָּׂה שְׂעֵדִיין לֹא יִדְעוּ שְׂעֵשְׂאוּ.

אַחַר זֹאת אָמַר לּוֹ מֶרֶץ ז'ל: א' בְּחוֹז וּוי דו, אִז מ'שְׂטִיט און מ'דְּאוֹעַנֵט דַאָרְף מַעַן נִישְׁט אִיין זִינְעֵנן הָאָבִן שִׁינַע פִּיאֹות, דַּע לִפְנֵי מִי אַתָּה עוֹמֵד, מ'דַאָרְף אוֹיִסְהָאֲרַכְעֵן דַּעַם בַּעַל תְּפִלָּה, אִיין זִינְעֵן הָאָבִן נַאֲכָצוֹזְאֵנְעֵן בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ אוֹ אִמֵּן מִיט כּוֹנֵה, נִישְׁט זִיךְ קְרִיִזְלֵנְךְ דִּי פִיאֹות בִּי דִי הוִיכַע שְׁמוֹ'ע'. [בְּחוֹז כִּמוֹן, כֵּשְׁעוּמִדִּים בַּתְּפִלָּה אִין מְכוֹנִים שִׁיְהִי הַפִּיאֹות נְאִים וּמְסוּדָרִים, דַּע לִפְנֵי מִי אַתָּה עוֹמֵד, צִיךְ לְהַאָזֵן לְבַעַל תְּפִלָּה, לְכוּן לַעֲנוּת בְּהוּב'שׁ שְׁוֵאֵן מִיט כּוֹנֵה וְלֹא לְסַלַסֵל בְּפִאֹות בַּעַת חוֹזַת הַשְׁ"ץ] וּמִתוֹךְ דְּבָרֵי תוֹכַחָה אֵלוֹ נִתַּן שִׁירִיִּים לִידוֹ, גְּלִיין מִלִּין יַקִּידֵין, ד' אָב תִּשְׁנ'ח - קְרִית בַּאֲבוּב, בְּשָׁם בַּעַל הָעוֹבָדָא

להיזהר שלא לדבר בשעת התפילה

סִיפֵר הַגֹּה"צ ר' שְׂמוּאֵל טִיטְלֵבוֹים ז'ל אב"ד טשענסקאוויץ, דְּבִימִים הַנּוֹרָאִים שֶׁל שְׁנַת תַּרְח"צ לְפָ"ק אָמַר (כ'ק מֶרֶן אֲדַמֹּר מַרְהַב' צ' צ'ל הִי"ד) דְּבָרֵי הַתְּעוֹרוֹרוֹת בְּעֵינַיִן חַיּוּב שֶׁל שְׂתִיקָה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְאֲף צִוִּיה בִּיוֹם א' דְּרֹאֶשׁ הַשָּׁנָה לְאַחַר קְרִיאַת הַתּוֹרָה, שִׁיאֲמָרוּ ה' מֵי שְׁבֵרך' שְׁחִיבֵר הֶגְאוּן בַּעַל תּוֹסַפּוֹת יוֹם טוֹב לְמֵי שֶׁאִינוּ מְדַבֵּר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְנִדְר' לו' [אוֹנ"ד] זְלוּטָטַעַס עֵבּוֹר אוֹתָם שֶׁאִינָם מְדַבְּרִים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְכֵן בְּשַׁעַת שׁוֹלַחן הַטְּהוּר בְּלִיל ב' דְּרֹאֶשׁ הַשָּׁנָה בְּשַׁעַת חֲלוּקַת פִּירוֹת 'שֶׁהֵינֵנו', חוֹז וַיִּזַּר אֵת כָּל הַחֲסִידִים שְׁבָאוּ לְבַאֲבוּב עַל יוֹם טוֹב, שְׁכַאֲשֶׁר יַחֲזוּ לְבֵיתָם אַחַר יו"ט יִתְחַזְּקוּ בַּדְּבָר זֶה בְּשְׂטִיבְלֵעַךְ בְּכָל אֲתֵר אַתֵּר, וְיַעוֹרְרוּ בְּשָׂמוּ לְהִיזְהֵר שֶׁלֹּא לְדַבֵּר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, שְׁבַח אֱהוּבִים - פְּרֶשֶׁת עוֹבֹדָה וְהִזְכָּרָה מְרוּבוֹ'ק לְבֵית בַּאֲבוּב

תפילה בהכנעה ולב נשבר

וְאַם מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה לִי לֹא תִבְנֶה אֶתֶּהֶן גְּזִית כִּי חַרְבְּךָ הִנֵּפֶת עֲלֵיהָ וְתִחַלְלָה, הִנֵּה רְאִיתִי פ' א' בְּאַחַד שִׁירַד לְפָנַי הַתִּיבָה לְהַתְּפַלֵּל וּבִמְקוֹם שְׂצוּרִיך' לְשִׁים לָב לְדַעַת לְפָנַי מִי הוּא עוֹמֵד וּמוֹתַפְלֵל, שֶׁם לְבוֹ הַיּוֹצֵא מִבְּטֵא הָאוֹתוּת וְהַנְּקוּדוֹת יוֹתֵר מֵהַרְגִלִּל הַלְּהוֹרוֹת שֶׁאִין דּוֹגְמָתוֹ יוֹדַע נֶגֶן וְדִקּוּק, אִז עַלְהָ בְּרַעֲיוֹנֵי דְּבָר שֶׁל רִמֵּז הַשְּׂיִיךְ לְעֵינָיו זֶה, דְּהִנֵּה חֲכֹמֹז'ל אָמְרוּ שֶׁהַתְּפִלָּה בְּמִקּוֹם קֶרֶבן וּמוֹבָח, וְהָאוֹתוּת נְקִרְאוֹת אֲבָנִים כְּדֵאִיתָא בִּסְפֵר צִירָה, זֹהוּ, 'וְאַם מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה לִי' - כֵּשֶׁתַּעֲשֶׂה לִי מִזְבַּח שֶׁל אוֹתוּת הֵינֵנו תְּפִלָּה, לֹא תִבְנֶה אֶתֶּהֶן גְּזִית' - שֶׁלֹּא תִהְיֶה עֵינְךָ כּוֹנֵנְךָ בַּתְּפִלָּה שֶׁתִּהְיֶינָה הָאוֹתוּת מְשׁוּפּוֹת כַּאֲבֵי גְזִית בְּכָל נְקוּדוֹתֶיהֶן וְדִקּוּקוֹתֶיהֶן, 'כִּי חַרְבְּךָ הִנֵּפֶת עֲלֵיהָ' - עַל תְּפִלְתֶךָ, שֶׁזֶה יִגְרוֹם לָךְ גְּאוּה, דְּחָרַב רּוֹמֵז אֵל הַגְּאוּה כַּמֵּאֵמָה"כ וְאַשֶׁר חָרַב גְּאוּתך', וְתַחַלְלָה' - שֶׁהַתְּפִלָּה מִתְּחַלֵּלֵת עַל יִדֵּי גִסּוֹת הַרוּחַ, וְהַכּוֹנֵה הַרְצוּיָה וְהַמְּקוּבַּלֵת הֵיא לְשׁוֹפֵךְ כַּמִּים לְבוֹ לְפָנַי הַשִּׁית הַבוֹחוֹן לְבַבו, בְּהַכְּנָעָה וְלֹב נִשְׁבֵּר, כַּמֵּאֵמָר הַכְּתוּב 'זֹבִיחַ אֲלֵקִים רוּחַ נִשְׁבֵּרָה וְגו', וְזֹאת תִּתְקַבַּל תְּפִלְתּוֹ בְּתוֹךְ תְּפִלּוֹת הַיִּשְׁרוֹת. פְּרֶשֶׁת יִתְרוֹ

ירושה לנו מאבותינו

אַשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֲמֹרִי בְּחָרְבֵי וּבְקַשְׁתֵּי, וּבְתַרְגוּם אוֹנְקוֹלוֹס, בְּצִלוֹת וּבִבְעוּתֵי, וְלִכְאוּרָה יֵשׁ לְדַקּוּק מַדּוּעַ שִׁינָה הַתַּרְגוּם מִפְּשׁוּטוֹ וְהֵלֵא אִין זֶה דְּרוֹכֵי הַתַּרְגוּם אוֹנְקוֹלוֹס, וַיְחַכֵּן לוֹמֵר, דְּלִכְאוּרָה קֶשָׁה בְּלִשׁוֹן הַפֶּסֶק דְּכֹתִיב 'בְּחָרְבֵי וּבְקַשְׁתֵּי' הִיָּה לּוֹ לְכַתוּב 'בְּחָרַב וּבְקַשְׁת', כִּי מָה אִיכְפַת לָן אִם הִיָּה הַחֹרֵב וְהַקֶּשֶׁת שְׁלוֹ אוֹ שֶׁל אַחֲרִים, אֵלָא עַל כִּרְחָךְ דְּכוֹנֵת יַעֲקֹב אֲבִינוּ הִיָּה בְּאוּמְרוֹ 'בְּחָרְבֵי וּבְקַשְׁתֵּי' הַכֵּחַ שֶׁלֵּי שְׁהוּרֵשׁ לִי אֲבֵא דְהֵינֵנו תְּפִלּוֹת וּבְקַשּׁוֹת, כְּאוֹז'ל בְּמַדְרַשׁ שְׁתֵי יְרוּשׁוֹת הַנְּחַלֵּל יַצְחַק לִשְׁנֵי בָנָיו, הַנְּחַלֵּל לְיַעֲקֹב הַקּוֹל וְכֵן הוּא אוֹמֵר 'הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב', וְהַנְּחַלֵּל לְעֵשׂוֹ הַיִּדִים שֶׁנֶּאֱמַר 'וְהִידִים יָדֵי עֵשׂוּ', וְעֵשׂוֹ הִיָּה מִתְּגַאָה בִּירוּשָׁתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר 'לֹא תַעֲבֹד בִּי פֶן בְּחָרַב אֲצֹא לְקַדְאַתְךָ', וְיַעֲקֹב מִתְּגַאָה בִּירוּשָׁתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר 'וְנִצְעַק אֵל ה' אֲלֵקֵי אֲבוֹתֵינוּ, וּלְפָנָי שִׁפִּיר כִּתֵּב הַתְּרָגוּם אוֹנְקוֹלוֹס' בְּצִלוֹתֵי וּבְבְעוּתֵי, שֶׁזֶה הִיָּה כּוֹחוֹ וִירוּשָׁתוֹ מֵאֲבִיו, כִּי אִין לְפֶרֶשׁ חָרַב וְקַשְׁת כַּמְשָׁמַעוּ, שֶׁהָרִי זֶה הִיָּה יְרוּשָׁת עֵשׂוּ, לִכֵּן שִׁינָה הַתַּרְגוּם מִמְשַׁמְעוֹ. פְּרֶשֶׁת וַיְחִי

תפילה שיהיה לנו שכל על מה להתפלל

חֻזְק יִמְלָא מְשַׁלְוֹתֵינוּ, אַמִּיץ יַעֲשֶׂה בְּקַשְׁתֵּנוּ. (זְמֵר לְמוֹצָאי שְׁבַת) לְהַבִּין כָּל הַלִּשׁוֹן בְּמִלּוֹת שׁוֹנוֹת, אֲפִשָׁד לּוֹמַר ע"פ מָה דֵיאַתָּא בִּסְפֵרן שֶׁל צְדִיקִים ע"פ ר' צְוֶן יֵרָאוּ יַעֲשֶׂה, שֶׁהִקְבָה לֵהֶם רַצוֹן, כִּי בְּאַמְתָּ הָאָדָם הַעוֹמֵד לְבָקֵשׁ עַל נַפְשׁוֹ, וְשׁוּאֵל מִשְׁאֵלוֹת לְבוֹ, וְכִי הוּא יוֹדַע אִם מִשְׁאֵלוֹתָיו הֵם לְטוֹבָה, אֲשֶׁר עַל כֵּן אוֹמְרִים (בַּתְּפִלָּת בְּרַכַת הַחוֹדֶשׁ), שְׁתַּמְלֵא לָנוּ אֵת כָּל מִשְׁאֵלוֹת לִבְנוֹ לְטוֹבָה, וּמוֹסִיפִים תִּיבַת לְטוֹבָה, כִּי אִם אֲנוּ מְבַקְשִׁין עַל דְּבַר שֶׁאִינוּ לְטוֹבָה, לֹא יִשְׁמַע ה', וְהַעֲצָה לֵהֵא לְבַקֵּשׁ מֵאַתּ הַבּוֹרָא, שֶׁהוּא יִכַּיֵּן לִבְנוֹ, וְאַם אִין לָנוּ שִׁכַל לְכוּיֵן, אַתָּה תִּלְמַדְנוּ, זֹהוּ יֵשׁ לוֹמֵר בְּכוֹנֵת הַזְּמַר, שֶׁאִנוּ מִתְּפַלְּלִין, חֻזְק יִמְלָא מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ, אַךְ אִין דִּי זָזָה, כִּי מִי יוֹדַע אִם הֵם לְטוֹבָה, עַל כֵּן אֲנוּ מִתְּפַלְּלִין עוֹד, אַמִּיץ יַעֲשֶׂה שׁוֹעֲשֵׁנוּ, שֶׁהִבְקַשְׁתּוֹ שֶׁאִנוּ מְבַקְשִׁין הִיָּה נַעֲשִׂין מֵאַתּ הַקֶּב"ה, ע"ד ר' צְוֶן יֵרָאוּ יַעֲשֶׂה, וְהֵינֵנו שִׁיתֵן לָנוּ שִׁכַל לִידַע עַל מָה לְבַקֵּשׁ. חֶלֶק הַמוֹעֲדִים - שְׁבַת

בני ישראל התפללו בעת צערם על גלות השכינה

וְאֵת צַעֲקֹתָם שְׂמַעְתִּי מִפְּנֵי נְגִשְׁיוֹ, בְּבַעַל הַטּוֹרִים הַבִּיא, צַעֲקֹתָם ב' בְּהַמְסוּרָה, הַכַּ' וְאִידְך', כִּי גְדָלָה צַעֲקֹתָם אֶת פְּנֵי ה', יֵשׁ לְפֶרֶשׁ הַמְסוּרָה בְּהַקְדָּם מִשְׁכ' בְּסִפְהַק דְּבָרֵי שְׂמוּאֵל מֵהִגְהַק הַרְבֵּי ר' שְׂמַעֲלֵקָא מְנִיקְשׁוֹרְגַר זִי"ע עַל הַפֶּסֶק 'יַעֲשֶׂה שׁוֹעֲשֵׁנוּ, שֶׁהִבְקַשְׁתּוֹ שֶׁאִנוּ מְבַקְשִׁין הֵגֵם שֶׁהַכְּבִידוֹ הַמְצָרִים אֵת עוֹלָם הַקֶּשָׁה בְּקוֹשֵׁי הַשְּׁעֵבּוֹד וְיַעֲנוּנוּ בְּעַבְדוּת קֶשָׁה אֲשֶׁר עַל כֵּן הַתֵּאֲנַחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעַבְדוּת, מ"מ הַצְּטַעְרוּ יוֹתֵר עַל גִּלוֹת הַשְּׁכִינָה אֲשֶׁר כָּל צָרָתָם לּוֹ צַר, זֹהוּ, 'וְתַעַל שׁוֹעֲתָם אֵל הָאֲלֵקִים, מִן

מבט אל התפילה

זוויות ראייה שונות על ענייני התפילה

משימה זעירה ונבדת משקל

ולחזור, הקריאות בטלפון צברו תאוצה, בזה אחר זה הגיעו ידיעות נוספות על מקרים דומים, גזעון לא ידע את נפשו כשהחלו הבשורות הקשות על כמה חולים בצורה אונישה ואף נרשמו מקרי מוות, גזעון הבין שבתוך שעות ספורות ייעצר לחקירה, כפי שאכן קרה.

כשנחקר השיב גזעון לחוקרים, כי איננו חוסק מהאחריות, הוא מוכן לשאת בתוצאות אם יידרש - 'אינני מסתיר דבר, אתם יכולים למסור למעבדה את מוצרי החברה ולבדוק אם יש איזו שהיא מגרעת או קלקול או אפילו סטייה קלה מקווי התקן הנדרשים'.

בתוך יממה הגיעו תשובות חיוביות, התברר שגזעון צדק בכל מילה, התוצאות הראו כי הכל תקין, כעת נדרש לבדוק יותר לעומק מה באמת התרחש במפעל, מה הסיבה שגרסה למקרים הקשים.

החקירות התקדמו לבדיקת טריות החומרים המרכיבים, האם לא עבר התאריך הראוי לשימוש, גם כאן הכל נבדק ונמצא לפי הכללים הקפדניים.

החשד עלה לעבר מכונות המפעל, על פי כללי התקן, חומרי המזון רגישים ושמורים אל תוך הקופסאות והשקיות המתאימים, נאטמים בסגירה הרמטית, אולם גם כאן לא העלו המחצאים כל פגם.

ככל שהחקירות התקדמו יותר לעומק ולא העלו מאומה, העלה העניין יותר את סקרנותם של החוקרים, מה יכול להיות, מה גרם למקרי התחלואה והתמותה הקשים, הנושא עבר להיות מרתק ומאתגר את כל הנוגעים בדבר.

הכלל הידוע 'יגעת ומצאת תאמין' לא פסח גם על פרשה זו. לאחר שהתרחבו הבידורים והחקירות יותר ויותר, סוף סוף התגלה הסוד לגורם הקטלני בחומרי המזון ומוצרי התינוקות מבית 'תזונה בריאה'.

הפלא הגדול כי התוצאות הגיעו ממקום לא צפוי, המקום האחרון בו היה להעלות על הדעת, אם בכלל.

לאחר שהמוצרים עוברים את תהליכי הייצור הקפדניים ללא מגע יד אדם, כאן מגיע שלב האריזה. המוצרים עוברים במכונות הסעה לאגף האחסון והאריזה, נשמרים אל תוך הקופסאות והשקיות המתאימים, נאטמים בסגירה הרמטית, משם הם נשלחים אל רשתות המזון בכל הארץ.

כאמור, שלבי הייצור מתחילתם ועד סופם נעשים בצורה סטרילית ללא מגע יד אדם, כך גם אריזתם, עד לקבלת מוצר גמור ומוכן לצרכנים, עם כל זאת במקומות מוגדרים עדיין נדרש כח אדם. עובדי המפעל עומדים בהשגחת עין צמודה לקווי הייצור והשינוע לבדוק אם אין משהו חריג, לעתים עליהם להטות מוצר מסוים או להסירו. היות והמעקב דורש תשומת לב גבוהה, מוחלפים העובדים בכל כמה שעות, מחשש עייפות והסתחת הדעת.

גם המכונות עצמן עוברות ביקורת סדירה בידי הממונים שמתפקידם לבדוק את כשירותם ואת מעולתם המדויקת. אחד מבעלי התפקיד הוא ארנון חרמון.

ארנון ממונה להשגיח על השלב הסופי במכונות האריזה, על הקופסאות מתלבשים העטיפות הנצמדות, כדי לקבל אטימה הרמטית של התכולה. תפקידו של ארנון לפקוח עין על כל הנעשה אם הכל מתנהל למישרין. מאחר והמכונה עובדת במשך שעות ארוכות ללא הפסקה, אף שלמראית עין לא ניכרת בה שום שינוי, חלקים שונים עשויים להיות רפויים, עבור כך נצרכת אחת לשלוש שעות פעולת חיזוק, לחצן מיוחד מיועד למטרה זו, הלחצן מפעיל כח הברגה וחיזוק למכונות שיעבדו כשורה, משימה זו מוטלת על ארנון חרמון, 'בכל שעותי וחצי עד שלוש שעות מפעולת המכונה עליך ללחוץ על חוג זה' - זו ההוראה הברורה שקבל.

על פי החוק מחויב בית החרושת להיות מרושת במצלמות אבטחה מסוכללות בכל פינה, המצלמות מחוברות לתוכנת מחשב, הנותנת אפשרות בדיקה עד כחודש רטרואקטיבית למחרת בכל שטח המפעל.

לאור העבודה, כי החקירות ליפשת התחלואה הקשה הפכו להיות מורכבות מאוד, לפי טעה עדיין לא נמצא פיענוח לנעלם הגדול, הגיעה ההוראה לעקוב אחר המצלמות בכל שטח בית החרושת, לצפות בכל מה שהתרחש בחודש האחרון, ולדווח על כל חריגה בפעילות כלשהי ואף הקלה ביותר. כדי לקבל תוצאות מהירות, התפעלו הבדיקות למאות בני אדם שהוטל עליהם לצפות ולעקוב בתשומת לב גבוהה על כל תנועה בכל רגע ורגע באותו החודש.

לאחר מעקב שן יומיים, דווח על התרשלות בפעולת החיזוק במכונות האריזה, המצלמות הראו כי ארנון שהיה אחראי ללחוץ על המתג שיבצע את הפעולה הנדרשת, היה עסוק באותה טעה באכילת סנדוויץ', פעם נוספת נראה ארנון שקוע בשיחת טלפון, אמנם לאחר זמן הפעיל את הלחצן המבוקש, אך הפעולה נעשתה באיחור שמסמעות, הרבה מעבר לנדרש על פי התקן.

ארנון זומן מיידית לחקירה דחופה, ארנון לא קלט מדוע פני החוקרים זעופות, מה עשה, מה הם רוצים ממנו, הוא אמנם סמך מהתסבוח אליו נקלע המפעל לאחרונה, אך כל זה בטוח לא קשור אליו, כנראה אירעה פה טעות והוא ישוחרר לאלתר.

- האם הנך מופיע בתדרוך לצוות העובדים הנעדר מפעם לפעם ע"י בעל המפעל מר גזעון מוזר? ארנון אישר שאכן הוא נכח.

- האם שמעת את ההנחיות הברורות כי על כל עובדי המפעל שלא לסטות כהוא זה מתפקידם, ד"ר מזון גים הבהיר כי חריגה כלשהי עלולה לפגוע בחיי אדם, האם ההצהרות המפורשות היו מובינים לך?

ארנון הנהן שוב לאישור, כי אכן הבין היטב את ההנחיות, אולם הוא עדיין לא הצליח להבין מדוע נטפלו אליו, במה הם חושדים בו?

מה אתה אומר?... אני לא מאמין!...

גזעון הרגיש שהדם אוזל לו מפניו, הטלפון צנח על השולחן, והוא קרס אל תוך כסאו באין אונים.

שעתים לאחר מכן.

שני שוטרים בסבר פנים חמורות ניצבו בפתח המסדר. 'מזור גזעון' - הכריזו, גזעון הניד ראשו קלות לאישור.

אתה בא אתנו, יש נגדך צו מעצר!

גזעון ידע בבידור כי על אף שהוא נקי מכל אשמה, כובד האחריות מוטל על כתפיו.

מפעל המזון 'תזונה בריאה' הוא מפעל בעל שם עולמי לייצור מזון בריא, איכותי ותועלתי, תחת סיקורו וניהולו של מייסד המפעל ד"ר גזעון מזור.

תזונה נכונה ובריאה, מצרך ערכי וחשוב לכל הדעות באין חולק, לשמירת בריאות האדם וכושר תפקודו.

המציאות מוכיחה כי על אף הידיעה הברורה לכל, טבע האדם להיגרר אחר מאכלים מוכנים ומעובדים הנמכרים בשוק, מיני מאפה וחטיפים, אוכל מהיר ומוכן לאכילה, על אף שכל אלה מורכבים מחומרים מזיקים לבריאות, עם כל זאת יעידו על כך כל בעלי מפעלי המזון השונים, עד כמה נדרשת אספקה שוטפת ללא הפסקה מצד הציבור הגדל והולך בלע"ה. המוצרים הנמכרים מעובדים מחומרי גלם זולים, רחוקים מלהיות מותאמים לתזונה בריאה.

מנקודה זאת יצא ד"ר גזעון מזור לפני עשרות שנים למיזם ענק, ברעיונו היה למצוא דרך חילונית לכל אותם מוצרי מזון מוכנים, הוא ישווק מוצרי מזון תקינים ובריאים, לצד זה גם יהיו ערבים לחי. אמנם המחירים לצרכן יהיו יקרים יותר, אך אם ישקיע בראשית הדרך בפרסום נכון, יכנס הדבר לתודעת הציבור, הפרייקט יוצא הדופן נראה בתחילתו כחלום באספקמיה, אולם גזעון האמין בכל לבו בצדקת דרכו והחליט להשקיע נדבך אחר נדבך, קיווה כי בסופו של דבר הוא יצליח להראות לכולם כי יש תחליף.

לאחר שבסס והקים את המפעל לייצור מזון תקין ובריא, השקיע גזעון הרבה בפרסומי הוצות, שכנע את רשתות מזון לשווק את מוצריו על אף המחיר היקר הכרוז בהם, לאחר השתללות ויוזע רב החל לראות בסייעתא דשמיא ברכה בעמלו, אט אט נראו המוצרים החדשים בצורה בולטת במדפי רשתות המזון וכבשו את השוק, גם על חטיפים מגוונים לילדים לא יותר גזעון, אולם הרכיבים היו אך ורק מדברים טבעיים ועשירים בוויטמינים בריאים, המיזם המוצלח הניב תוצאות ברוכות, גזעון הצליח להגביר את מודעות הציבור לדרושה לאוכל בריא, יחד עם זאת אימת את משנתו בשער בת רבים כי מזון בריא באפשרותו להיות גם טעים וערב לחיך.

גולת הכותרת למפעל הענק 'תזונה בריאה' היא המחלקה למזון תינוקות. היה זה לפני קרוב לשני עשורים, בעיצומו של ליל שבת קודש באישורם של הרבנים טובבו בשכונות החרדיות מקוילים רבי עוצמה שנידו ע"י רבני הצלה והכריזו שלא לתת לתינוקות מוצרי מזון של חברה ידועה, מדובר בפיקוח נפש, הכרוז הוסיף כי תינוקות שניכר אצלם תסמינים של חולי, להפנות אותם מייד לבית החולים. על מנת להזיז את התינוקים באוכל תחליפי נפתחו החנויות באופן נדיד באותה שבת. לאחר זמן התברר שבמרכיבי המזון היו חסרים רכיבים חיוניים, עד שבעקבות כך נגרם תחלואה בקרב התינוקות ואף למספר מקרי מוות ליע. מוצרי החברה הוסרו חיש מהר מהמדפים, הליכים משפטיים נפתחו כנגד בעלי המפעל.

מבחינת גזעון מזור היתה אותה תקופה זמן נכון ושעה כשרה, גזעון החליט לפתח בתוך המפעל קו יצור מיוחד למזון בריא מותאם לגלי הינקות. הוא נכנס היטב לעובי הקורה והתייעץ עם רופאים ומומחים בנידון, בתוך חודשיים הוצפו רשתות המזון במוצרים החדשים ממפעל 'תזונה בריאה', האבקות ודייסות התינוקות החדשים הומצו ע"י בעלי מקצוע ששכחו את התוצרת החדשה כי הם מועילים להתפתחות התינוק ומעניקים לו את כל מרכיבי המזון הנדרשים ועשירים בוויטמינים בריאים ותועלתיים, בפרק זמן קצר הגיעו המוצרים מבית 'תזונה בריאה' לפסגה העליונה של רף המכירות מעל ומעבר לכל המתחרים בתחום.

לגזעון היה ברור כי הוא נושא בתפקיד בעל אחריות כבד משקל, מלבד האמינות כלפי הצרכנים הנדרשת בשיוק כל מוצר לפי התקנים ללא התרשלות או הזנחה, כאן מדובר בחיי אדם על כל המשתמע מכך.

בכניסתם לתפקיד קבלו על עובדי המפעל הוראות ברורות, החל מהעובדים הבכירים עד הכי זוטרים, גזעון הבהיר להם בצורה חד משמעית את כובד האחריות המונחת על כתפיהם, כל אחד במינוי ותפקידו אחראי שלא לזוז כמלוא ימיה מההנחיות הקפדניות אותם קיבל לידיו, כל תזוזה ולו הקלה ביותר יכולה לגרום לאסון חלילה, כמו כן נערכים תדריכים אלה לכל העובדים מזמן לזמן לרענן את ההנחיות החד משמעיות.

במשך שנים המפעל משגשג, גזעון קיבל דשיים חמים אודות המוצרים המשובחים, רופאים בכירים המליצו בחום להורי תינוקות לעבור למוצרי 'תזונה בריאה', הורים העידו על התפתחות התינוק לאחר שמהל לצרור כמה שבועות מהדייסות המזינות והבריאות של המפעל הענק של גזעון מזור.

כמה ימים בטרם החל סיפורנו העבירה המחזיקה לגזעון שקיבלה טלפון בהול מבית החולים 'רפואה שלימה' על שני תינוקות מחוסרי הכרה שהובילו לביה"ח, בידור קצר העלה שהשניים הוזנו בעשרים וארבע שעות האחרונות במוצרי 'תזונה בריאה'. קריאה נוספת הגיעה מביה"ח 'רופא חולים' אודות תלונה על שלוליים והקאות, גם שם קיבל התינוק מדיימה מתברת 'תזונה בריאה'. גזעון לקח את העניינים ברצינות, העביר הודעה דחופה לכל בעלי רשתות המזון להסיר באופן מידי את המוצרים מהמדפים והחל לבדוק את הנושא, בעוד הוא התחיל לטפל

תפילה מתוך לב נשבר

פרשת מסעי - וַיֵּשֶׁב בָּהָּ עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל
אֲשֶׁר מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֵׁמֶן הַקֹּדֶשׁ. רַמְבַּ"ם: לִפִּי פִּי הָיָה לוֹ
לִכְנֹן גָּדוֹל לְהַתְּפַלֵּל שְׁלֵשׁ תַּאֲרָע תְּקֵלָה זו לִשְׁכַּל כְּחַיִּיו.
לְפִיכָךְ אָמוֹתֵיהֶן שֶׁל כֹּהֲנִים מְסַפְּקוֹת לַהֲוֹן מַחִיָּה
וּכְסוּת, כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְפַּלְלוּ עַל בְּנֵיהֶם שִׁימוֹתָו
(מכות פ"ב מ"ו).

האירוע המזעזע החרחש באתר בנייה, יונתן הבנאי שעמד בקומה העליונה נצרך לכמות נוספת של טיט, לצורך כך שלשל את הדלי כדי למלאותו ולהעלותו שוב. בעת ששלשל את הדלי, נשמט הדלי מידו והחליק כלפי מטה. לדאבון לב, המעידה היתה קטלנית, עובר אורח שעבר במקום מצא את מותו מיידית. הבנאי נחרד והתחלחל, תיכף ומיד רתם את הסוס לעגלה ונס על נפשו בחופזה לעבר עיר המקלט הקרובה.

כעבור כמה ימים נקרא הבנאי יונתן לבית הדין, העדים העידו, גם יונתן נחקר, לאחר שהסגנה חקר ונבדקו היטב את העדים אחד לאחד, לברר את פרטי המעשה המחריד, הכריעו כי המקרה לא התרחש באונס, כאן נעשתה רציחה בשוגג - 'עליך לשוב אל עיר המקלט, אתה מחויב לשהות שם ואינך רשאי לצאת אף לעניינים דחופים ביותר, כל ימי חייו של הכהן הגדול, אל תסתכן וחצא, ברגע שאינך שוהה במקום, אתה מפקיר את דמך בידי גואל הדם.'

מלוח בידי שליחי בית הדין הגיע יונתן בפנים נפולות אל עיר המקלט, הוא ידע כי עליו להתאכסן במקום זה שנים ארוכות, הלואי ועוד יזכה בחייו לשוב אל בני משפחתו, כעת עליו לשהות בין אנשים זרים שמעשיהם גרמו ועברו מקרים דומים לשלו, מדוכךך ושבור הרהר לעצמו כיצד יוצאים מהאפילה בה הוא שרוי.

כשהגיע יום שיש הפתע יונתן לראות בפתח הבית חבילה המיועדת עבורו, באריזה היו כמה בגדים חדשים, מיני מטעמים לכבוד שבת, יונתן חש אור בקצה המנורה, גם במקום דחוי זה, יש מי שחושב עליו, הוא בירר אצל שכניו לפרש התשר שקבל. 'כנראה הנך חדש כאן, משלוח זה מאת הגברת מרת אחינועם הזקנה אלמנת הכהן הגדול הקודם זצ"ל, אמו של הכהן הגדול הנוכחי שליט"א.'

בגמ' מכות יש דיון מדוע ואיך תפעל תפילת הרוצחים בשגגה שימות הכהן הגדול, הגמ' מבארת שזה משום שלא התפלל הכהן גדול שלא תארע תקלה חמורה זו בדורו. אך עדיין נשאלת השאלה, בכל זאת איך פועלת תפילת הרוצחים, הרי לא מדובר בצדיקים גדולים כ"כ, הלא נכשלו בעוון חמור של רציחת נפש מיישראל?

שאלה נוספת, לאחר שנבין שבתפילה מונח כח השפעה גדול, אם כך מדוע יימנעו מתפילה בתמורה לכמה מנות מזון וכמה בגדים שמעניקים להם אמותיהן של הכהנים הגדולים?

מבואר בספרים, כח אדיר ועצום ישנה בתפילה הבאה מתוך לב נשבר, דוד המלך ע"ה אומר בתהלים זָבַחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נְשִׁבְרָה לִבְ נְשִׁבְרָה וְנִדְפָה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה. גם כשהמתפלל הוא חוטה ואינו ראוי שתפילתו תישמע, מכל מקום, אם התפילה מגיעה בזעקא אמתית מתוך עומק לב נשבר, תפילה כזו אינה נבזית בעיני הקב"ה ובכוחה לפעול רבות.

אותו רוצח בשגגה הורחק מביתו, ממשפחתו, מעירו, מחבריו, מפרנסתו, אינו יודע מתי ואם בכלל יזכה לצאת מכאן, הוא שרוי בדכודך ובצעד עמוק, תפילתו הבאה מתוך מעמקי לבו הנשבר, כוחה לפעול הרבה ומכניסה את הכהן הגדול בסכנה וכדברי הגמ' הנ"ל לעומת זאת בעת שמקבל איזו טובת הנאה מאמו של הכהן הגדול, היות וטבע לב האדם להיגרר ולהיות מוטה אחר שוחד ולו הקטן ביותר, כעת כאשר לבו אינו נשבר ונדכה כמקודם, במצב זה תפילת הרוצח אינה באתה עוצמה ותוקף כמו קודם לכן, אין בכוחה לפעול את פעולתה הראשונה להמית את הכהן הגדול.

עניין זה נלמד גם ממקור נוסף, בעת שנכנס הכהן הגדול לפני ולפנים אחת בשנה למקום המקודש ביותר, לאחר שסיים עבודת הקטורת בקודש הקדשים, יוצא מחוץ לתוכן ונושא שם תפילה קצרה, ובמשנה למדנו (יומא פ"ה מ"א): וְלֹא יִהְיֶה מְאָרְזָה בְּתַפְלָתוֹ, שְׁלֹא לְהִבְעִיט אֶת יִשְׂרָאֵל, בתוך תפילתו אומר: וְאֵל יִכְנֹס לְפָנַי תְּפִלַּת עוֹבְרֵי דְרָכַי לְעֵינַי הַגְּשִׁיחַ בְּשִׁעָה בְּשִׁעָה לֵשְׁעוֹלֹם צָרִיךְ לוֹ, התמיהה העולה, מה צריך להתפלל כ"כ בדיחיפות על עניין זה בשעיה נשגבה זו, מדוע נחוץ להכניס בתוך תפילתו הקצרה בקשה זו?

תשובה לזה, עובר הדרכים ממקום למקום, ולפתע פתאום גשמים מזלפים על ראשו, הדרך תהיה מעתה קשה להליכה, עלול הוא לשקוע בטיט, חש הוא במצוקה קשה באין אונים, אינו מוצא שום דרך להימלט למקום בטוח. ברגע זה זועקת ומשוועת תפילה מעומק לבו שיפסקו הגשמים, מצד שני, הלא טובת הכלל בשעה זו הם גשמי הברכה, אך איך ניתן לדחות תפילה עוצמתית וכבירה זו? כנגד זה צריך הכהן גדול לשאת תפילה מיוחדת במקום קדוש ביום קדוש, להעדיף את טובת הכלל על הפרט.

למדנו מעט בנושא זה, יעזרנו ה' ונזכה להגיע לתפילה מתוך לב נשבר, יקוים בנו 'לְבַי הַנְּשִׁבְרָה הַנִּדְכָה וְהַנְּקָאָה, הַבֵּט מְשָׁמֵם וְרָאָה', ויתקבלו תפילותינו וניוושע בשבע רב למלאות כל בקשותינו ברחמים וברצון.

המסר מבט אל התפילה
מסך המחשב הוצב כנגדו, בו הוא נראה שקוע בעיסוקיו הפרטיים.
- וכי אסור לאכול בשעת העבודה? מעולם לא נאמר לי שאסור לשוחח בטלפון בשעות הפעילות.
- אתה צודק! אין בעיה לאכול או לשוחח, אולם אתה קבלת הוראה להפעיל את הסתך לחיזוק המכונה מעת לעת עד שלוש שעות מהפעולה הקודמת, כפי הנראה אתה חרגת בהרבה, בהיסח הדעת עברו ארבע שעות ויותר בין פעולה לפעולה, האם אין זו מעילה בתפקיד בעיניך?

- נכון! יתכן שלא הייתי בסדר, אך בכל זאת אינני מבין מה נטפלתם עלי, אתם מחפשים זמן רב, סוף סוף מצאתם שעיר לעזאזל להטיל עליו את כל האשמה? ההנחיות הקפדניות של הבוס מר מזור הם בכל הקשור לחומרי התזונה, הרכיבים המוגדרים, המינון המדויק, הטוריות והטיב, אך כל זה מה הוא קשור אלי, אני הבורג הכי קטן במערכת, הפעילות שלי הוא על מוצר גמור וחתום, האריות מוכנות וקרוכות לשיווק, בהשערה הכי רחוקה לא עלה על דעתי שבתפקידי הזוטר ביותר תלויים חיי אדם, זה פשוט לא אפשרי ולא יתכן.

- שמע היטב מר חרמון! כשקבלים הוראות מפורשות, מיישמים אותם עד הסוף בלי תחומים ופלפולים, כעת תראה מה גרמת במעשיך.
כל מוצר מזון הוא באופן כללי סדרך רגיש, במיוחד בגיל הינקות, הם מוכרחים להיות מדויקים להפליא ברמה גבוהה ביותר, לצד עיקרי המזון, מעורבים בהם רכיבים חיוניים מאוד, חלק מרכיבים אלה אפקטיביים אך ורק כשהם ברמת טריות גבוהה, כשאינם טריים דיים הם אינם יעילים בעליל. היות וכו', בהוראות השימוש לצרכנים רשום בבידור להשתמש במוצרים עד חמשה ימים מעת פתיחתם בלבד, לאחר מכן חובה להשליך את התכולה.

כשמכונת האריזה מופעלת שעות רבות ללא הפסקה, ההברגות חתופים מעט, זה גורם להרפייה קלה מאטימה מוחלטת של האריזה. הסתג שהיה מוטל עליך להפעיל, מקטיח ומחדק את ההתרוספות ושומר על סגירה הרמטית מושלמת של המוצר, אמנם זה לא ניכר לעין, אולם הרכיבים פגועים כל כך שאם האיטום הוא לא כמאת האחרים הם לוקים בחסר עד גרימת נזק.

זה מה שקרה לאותם מוצרים בזמן שהתרשל ולא מלאת את תפקידך בנאמנות, הם נסגרו באופר רפוי, השמירה הגבוהה על טריות המוצר לא נעשתה, הגיעו למדפים ברשתות כשהם לקויים, הרכיבים החיוניים איבדו את תוקפם, התוצאות החמורות לא אחרו להגיע וגרמו נזק בתחלואה גבוהה ובחלקם גם לנזק בלתי הפיך רח"ל.

ידוע מחז"ל הק' ומספה"ק כי כמעטונו או מקרבים את הגאולה השלימה ובנין בית המקדש. קרוב לאלפיים שנות גלות עברו על עם ישראל, מאז חורבן הבית הצמים לבניינו, בהם עמדו בישראל ראשונים כמלאכים סרפי מעלה גדולי עולם, התנאים והאמוראים הק', רבותינו הגאונים והראשונים, דורות רבים של צדיקים וקדושים, גדולי האחרונים, רבוה"ק מאורי החסידות ועוד, את מיסיהם או שותים ולאור תורתם או חיים, כל אלה ציפו לישועה וייחלו לגאולה שלימה ולבניין בית המקדש, לנוכח כל זאת מחשבה נכספת בלבו של יהודי בדור אחרון, מה אוכל אני כמעט הדלים להוסיף כאומה אחר כל גדולי הדורות אשר קדמו לפנינו, וכי יש כח בפעולותי הפשוטים והקלים לזרז ולקרר את ביאת המשיח ובניין הבית המיוחד.

הגם כי לאמתו של דבר אין צורך להשיב כלל על טענה זו, מהותו של יהודי שומר תורה ומצוות שהוא עושה את אשר מחויב לעשות, גם אם אינו מבין ואינו חש ומרגיש בתוצאות מעשיו.

מכל מקום, הדברים המובאים מעלה יש בהם כוח עצום לעודד ולחזק לבבם של ישראל, אכן כן, נכונים הדברים כי עיקר הפעולות כבר קוימו ונעשו על ידי גדולי הדורות הקודמים הם יצקו את היסודות ובעו נדבך אחר נדבך והביאו את קירוב הגאולה ובניין בית המקדש עד קרוב לגמר, מאתנו בדור אחרון נדרש פעולות אחרונות, בעינינו הקטנות הם נראות שוליות וחסרות חשיבות, אולם גם הם, מטרתיהם עיקריות ומעלותיהם גבוהות וערכיות.

הקפדה גבוהה על מורא מקדש ושמירת כבוד התפילה בוודאי שכוחה רב לקרב את הגאולה. חז"ל הפליגו בעניין סמיכת גאולה לתפילה, אם כן, גם לאיך גיטא, בסמיכות אל התפילה תבוא הגאולה השלימה. כשיראה ה' כי בניו אהובי מקפידים על שמירת התפילה שהיא קרובן ועל מורא מקדש חשט, יסרה ויחיש את גאולתנו ובניין בית מקדשנו ותפארתנו להקריב הקרבנות במועד במקומם כהלכתם, כן יהי רצון.

גיליון זה נתרם ע"י ידידנו ומכובדנו
הרה"ג ר' אהרן אקר שליט"א
מחבר ספר 'משפטי אהרן', דומ"צ בבני ברק
לע"נ בנו הבהור החשוב והיקר שלום נח ז"ל
נלב"ע ר"ח מנחם אב תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יו"ל ע"י מערכת 'שומרי משמרת הקודש'
לחיזוק והתעוררות בענין שמירת הדיבור בשעת התפילה
פקס: 03-6180410 • דוא"ר: shmh5775@gmail.com

ציידה לדרך
ומה טובה מרובה, כי אם האדם מכבד את בית ה', וממשיך לשם השמירת השכינה, ממשיך בזה על עצמו ועל כל בית ישראל רחמים וחסדים, וכבד קדושת בית המדרש, פועל האדם לרפאות חולי בית ישראל, ולהמשיך פרוטה לבני ישראל, ולהמשיך רחמים וחסדים לכל העולם. עיר מאכט גליקליך זך און אנדערע (מביא אושר לעצמו ולאחרים), והעולה על כולנה, שמעורר רצון ותשוקה למעלה שיבנה בית המקדש במהרה בימינו.
כ'ק האומר ר'בי משולם פייש מטאשה בעל 'עבודת עבודה' ז"ע - יזמא היולול כ'ז מנחם אב

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

השתיקה שהצילה מחורבן

שכנה כזו לא מוצאים כל יום. תמיד אמרו שאלא כיוונו מספיק בברכות השחר לבקש שכן טוב.

אנו גרים בחצר והיא מתגוררת בבניין ממולי קומה מעלי, אנו שואלים מה השעה והנה בת קול משמים משיבה את השעה המדויקת. לא פעם ולא פעמיים, הרגשנו שאנו חיים ללא כל פרטיות והיא אפילו לא טורחת להסתיר את יצר החטטנות עם הערות יפות כגון: "ממש נהנית לשמוע את השירי שבת שלכם ובמיוחד את הילד הזה ששר יותר יפה מכולם"

ועוד הערות מגוונות, רק תדמיינו ותנחשו וזה נכון.

החלטנו שאין מה לעשות וצריכים לקבל באהבה למרות האי נעימות. שתקנו והמסכנו בחיים כרגיל בין הערה אחת למשנהו. יום אחד טיפס בני בן השלוש על גג מחסן גינה גדול שהיה לנו בחצר וחלק מהגג קרס, כאשר בני נבלע פנימה.

אני בעבודה, ואשתי בדיוק לקחה ילדה אחרת לקופת חולים כאשר הבת הגדולה במקום לשמוע יצאה לכמה דקות לתברתה. ומי נשארה להשקיף על מצב העניינים? יניחשתם נכון, השכנה מלמעלה.

התצפיתנית הקבועה הזמינה אמבולנס אבל לפני האמבולנס כבר הופיע ניידת משטרה לחפש את הרשלנות. השכנה קלטה את המצב וקראה מהו לבעלה שעובד כחובש בכיר, היא שלפה את בני ועם בעלה ניקו את הדם שירד במיוחד בין העיניים כך שכאשר האמבולנס הופיע הילד כבר נראה במצב יותר טוב. למשטרה אמרה שזהו הבן שלהם שנפל מהכיסא ובכך נחסך מאיתנו סיפור רשלנות חמור בזכות השכנה...

ועוד יותר מזה: מי היה חולם שטיפס על גג ונפל פנימה? מי היה מעלה על דעתו לחפש שם במבנה של החצר שמשמש כעין מחסן, אילולי המשקיפה יכל הסיפור להסתיים אחרת לחילה.

מאז אותו מקרה, כשהיא עונה מה השעה אנחנו כבר צוחקים ומודים לה' על חסדיו בזכות שמעולם לא צעקנו עליה.

נ.ב. בדקתי את המזוזה של המבנה ומעניין לציין שהאות ע במילה בין עיניי הייתה פסולה והפציעה של הבן היה בין בעיניים שלו.

נלמד להרבות באהבת חנינם שמציל מהחורבן גם בעת הזו.

בעל המעשה: ר.י.

להפריד החבילה, ואכן יצאו משם החתן ובני משפחתו בבושת פנים.

הכלה כראותה המצב פרצה בבכי קורע לבנות, היא נפגעה עד עמקי נפשה על העלבון הנורא והצורב שספגה ממכה זו בהיותה יושבת כבר על כסא המלכות, היא בכתה ובכתה מאין הפוגות, ונעשה שם רעש גדול מכל המעשה.

בין הקהל הרב שבאו להשתתף בחופתם עמד גם הבחור 'אברהם שנקר', שבכיותיה של הכלה וזעקות השבר שלה מאד נגעו לליבו הרחום, ותיקף על אתר הציע את עצמו להינשא לאותה ריבה כדי שלא תצא לחרפה ולביזה. ההורים נדברו ביניהם תיקף ומיד על כל הפרטים, הם הכירו זה את זה מכבר, ונשא הזיווג חן בעיני כל הצדדים הנוגעים בדבר. ואכן ישבו להסדיר את שטר התנאים ביניהם, וכך הציל אברהם את כבודה של הכלה וכל משפחתה, ורכזו מיד החופה וקידושין כדת משה וישראל.

ובכן - אמרו זקני ירושלים - מובן מאד שמתונה שכזו יצאו נכדים שכאלה גדולי תורה ויראה, רבנים חשובים ומפורסמים מגדולי הדור והדרו. § • § •

נכנסים אלי פעמים רבות הורים בשלבי חיפוש השידוכים לילדיהם, ובקשתם בפה: היות והתברכו בנן או בת מיוחדים יותר, קצת יותר מן הרגיל [ספייציל]. הם מיוחדים בעדינותם, ברגישותם, ובשאר של מעלותיהם, צריכים אם כן למצוא עבורם שידוך הולם... ואני כשלעצמי מחשב כמה קללה יש כאן במה שמגדילים ומנפחים ומחשיבים את עצמם בברכה זו...

סיפר לי אחד מחכמי ירושלים, כשהביא השם יתברך את בניו שיחיו לעונת השידוכין אמר תמיד שאין הבנים שלו מיוחדים ביותר, ואין הוא מחפש עבורם את הגדולים ביותר, כשהגיע השדכן הלל את הצעת השידוך ממש משפואר דשופרא... יחסנים גדולים... בש"ק וכו' וכו'. ענה לו: כזה שידוך נעלה ומיוחד, אגב במטותא ממך הציע נא את הצעתך לשכני המכובד והנעלה, זה לא בשבילי... אינני מחפש את הטוב מכולם, גם לי אין להציע את הטוב מכולם... ביננו מספיק בשבילי... § • § •

לפני מרן הגאון רבי שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל הגיע פעם יהודי בשאלה של שידוך, הוא הציע לפניו את הענין ואמר שלכאורה לפי כל מה ששומע ומבדר נראה זה דבר טוב, אבל משום מה אין זה 'משוין' אותו... נענה לו הגרש"ז בחיכוך המפורסם: קנין 'משיכה' מצאנו בגמרא (קידושין כה: כלי בהמות... 'בהמה דקה נקנית במשיכה', כשאתה קונה בהמה ולא מרגיש 'משיכה' הוא ראה שאין זה קנין טוב, אבל בקידושי אשה אין מועיל קנין משיכה, שם לא בודקים אם היתן 'משוין' לך או לא... שם בודקים היטב את מהות ההצעה! § • § •

מעשה נורא התרחש בענין שידוכו של הגה"צ מרא דארעא דישוראל הרב יצחק יעקב ווייס זצ"ל, גאב"ד ירושלים קרתא דשופריא, בעל 'מנחת יצחק'.

בזמנו, לפני עידן הטלפונים המיילים והפקסים ושאר אמצעי התקשורת שבימינו, כשהיו מדברים נכבדות בהצעת שידוכין בארצות אירופא לא היו כל כך הרבה אפשרויות לברר הדבר לאשורו, לבדוק ולראות כל הצעה, רק היה מגיע השדכן מעיר אחרת ומציע את מרכולתו לפי הנראה בעיניו, ובמידה מסוימת מחוסר ברירה נאלצו לסמוך מעט על נאמנות השדכן. - אך לא תמיד היה השדכן מגלה את כל האמת... כמאמר הנפוך בפי העולם: "שדכן, ראשי תיבות: ש'קר ד'ובר כ'סיפ נ'יטל"...

כשהגיע הרב ווייס לפורקו ושמו הטוב הלך לפניו הגיע שדכן אחד מן העיר גרוסוורדיין להציע שידוך עבורו, לפי הצעת השדכן היה נראה שהוא שידוך טוב והגון, בת למשפחה חשובה של רבנים יושבי על מדין, ואבי המדוברת היה אחד מרבני החשובים של ועורדיין. לאחר שביירו מעט כפי יכולתם החליטו משפחת ווייס לגמור את השידוך בכי טוב, הם החזיקו אכן על הסכמתם העקרונית לצד השני וסיכמו על יום מועד שיתבוא החתן עם משפחתו אל מקום מגורי הכלה כנהוג בימים ההם, ושם יגמרו את השידוך בשעה טובה ומצולחת ולמול טוב.

יצא אפוא הבחור יצחק יעקב ווייס עם הוריו ומשפחתו אל הדרך הרחוקה, כעבור כמה ימים שעשו בטרחת הדרכים הגיעו בשעה טובה לגרוסוורדיין, לאחר שסידרו עבורם מקום מגורים נאה ונחו מעמל הדרך החלו בסדרת פגישות בטרם יגשו לגמור את השידוך בכי טוב, אבי הכלה שהיה רב חשוב וגדול בתורה ונפגש

טיב השידוכין

"לְשׂוֹב בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים, אֵךְ לְמִשְׁפַּחַת כְּסָפָה אֲבִיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים. וְלֹא חֶפֶז נִחְלָה לְבַנּוֹ יִשְׂרָאֵל מִכְּסָפָה אֵל כְּסָפָה, כִּי אִישׁ בְּנִחְלָה כְּסָפָה אֲבָתוֹ יִדְבֹּק בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהִיְיָנָה מַחְלָה תִּרְצָה וְתִחְלָה וּמְלֵכָה וְנָעָה בְּנֻחַת גְּלָפְתָר לְבָנֵי דִרְיָן לְנָשִׁים" (לה'-ו-א).

פירוש רש"י: "מחלה תרצה וגו' - כאן מנאן לפי טולדותן זו מזו בשנים, ונשארו כסדר תולדותן, וכל המקרא מנאן לפי הכמתן, ופגיד ששקולות זו כזו" ע"כ.

כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מינה מרן פרשתא דידן, פרשת בנות צלפחד, בתורת "טיב השידוכים".

א) ראשית דבר למדנו שצריך לעשות שידוכין שיש בהם שמירת 'מסורת אבות', דהנה ציונות תורה לבנות צלפחד שלא תהינה לנשים כי אם למשפחות מטה אבותם, כדי שלא תיטוב הנחלה ממטה למטה, רק 'איש בנחלת אבותיו ידבק בני ישראל', והלא דברים קל וחומר, אם על חלקת אדמה הקפידה תורה שלא יעברו רגבי עפר ממטה למטה, רק יישמרו בנחלת אבות בלבד. כל שכן בנחלה הרוחנית, בהמשכת שושילתא דדהבא, שבוודאי יש להקפיד שתישמר נחלת בית אבא בכל ענה, לעשות

שידוכים כאלו שמישיכו בדרכי מסורת בית אבא ואמא, שלא ישנו חס ושלום לא במנהגים ולא בלבוש ולא בשפת הדיבור, וככל שנחלו בבית אבותם ואימותם כן משיכו בענה להנחיל מורשה לדורות הבאים, וכד"א "איש בנחלת אבותיו ידבק בני ישראל".

וכדרך שהורה אברהם אבינו ע"ה לאליעזר בדרכי חיפוש האשה ליצחק, שלא יעזוב חיליה את בית אבא, ויקח לו אשה מבית אבותיו בלבד.

הדברים יודעים ומפורסמים, שכל אותם שידוכים ששינו ממסורת בית אבא ואמא, הן בשינוי הלבוש והן בשאר שינויי המנהגים, הרי שבדור הבא כבר יצאו הנכדים לעולם אחר לגמרי, סטו מדרכי אבות ואימהות בכל דרכי חיייהם הן בלבוש והן בשפת דיבורם ובכל שאר ההנהגות, רחמנא ליצלן. עובדא אחת שמעתי בזה, על הרה"צ רבי שמואל גפנר זצ"ל אביו של הרה"צ רבי מענדל גפנר זצ"ל מנקיי הדעת שבירושלים, שבעת שעלה מן הגולה לעיר"ק ת"ו וראה שיש בה הרבה סוגי לבושים מכמה וכמה קהילות והרבה משנים את דרכי לבושי בית אבותם, ביקש שיעלמו אותו בתמונה טובה.

ונימק טעמו, כדי שהנכדים והנינים והדורות הבאים יקבלו תמונה ברורה כיצד נראה הסבא, ואת צורת הלבושים שלבש על פי מסורת בית אבא מדורי דורות, ואף הם יתלבשו כמוהו ויקפידו על מסורת בית אבותם.

ב) מדברי רש"י ז"ל אנו למדין כסדר 'טיב השידוכין', שצריך להשיא ולחתן את הילדים לפי סדר השנים, על פי הגילאים שלהם, ואת הגדול יש להשיא לפני הקטן ממנו, כמו שכתב רש"י "כסדר תולדותיו". ואם ישנה סיבה מיוחדת שרוצים להשיא את הקטן קודם לגדול, יש לשאול דעת תורה ולהצגי הדברים לפני גדולי ישראל, שיהיו להם כדת מה לעשות.

ג) ותו למדנו כאן, שאף שבכל המקרא מנאן הכותב לפי חמתו, כאן מנאן לפי סדר לידתו, ללמדנו ששקולות היו זו כזו במעשייהן הטובים ובצדקוּתן ובשאר מעלותיהן. - ולמדנו הוא, בא, שבחיפוש השידוכים צריך בעיקר להסתכל במעשים הטובים ובמידות הטובות של המדוברת, ולא להסתכל כל כך על החכמה. משום שלבני בית נאמן בישראל צריכים בעיקר מידות טובות ומעשים טובים בהן ובענימות.

[על פי 'טיב התורה', שלהי פרשא דידן] § • § •

הגאון רבי אברהם שנקר זצ"ל היה מחותנו של מרן הגה"צ רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל מרא דארעא דישוראל, הרבנים הגאונים לבית משפחת קופשיץ הם כולם נכדים של רבי אברהם זצ"ל ושל מהגריי"ח זצ"ל. - זקני ירושלים היו אומרים טעם שזכה רבי אברהם לשישילתא דדהבא נפלאה והדורה שכזו, נכדים ונינים גדולי תורה ויושבי על מדין, מחמת שכל השידוך והזיווג הזה נעשה מתוך מסירות נפש והקרבה עצמית לכבודה של מצוה, ושלא לבייש בת ישראל.

ומעשה שהיה כך היה, באחת החתונות שנערכה בימים ההם לא נפגשו החתן והכלה עד עת החופה ממש, כאשר היה הדבר מצוי בימים ההם שלא עלה ביד החתן לראות את הכלה עד הנישואין ממש מחמת מרחקי המקומות. במצבים שכאלו היה החתן רואה את הכלה ממש לפני החופה כדי לקיים את הדין שצריך לראות את הכלה לפני הקידושין, כדאינתא בר"פ האיש מקדש (קידושין מ): "אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, שמא יראה בה דבר מגונה ותתנגנה עליו, ורחמנא אמר (ויקרא יט, ט) ואהבת לרעך כמוך".

באותה חתונה לא הספיק החתן לראות את הכלה רק ברגע האחרון שלפני החופה ממש, כשהכלה המהוללה כבר עלתה וישבה בנוה אפריון שנבנה במיוחד לכבוד חופתה, וכולה מקושטת ומפוארת בשמלת הכלה ובכ"ד קישוטי כלה כנהוג, אך בהגיע החתן לראותה מצאה צולעת מעט ברגלה ואמר שיש כאן 'מקח טעות' כי לא ידע זאת מתחילה ואינו חפץ בה ורצה

העניין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזפן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או א: o.y.wines@gmail.com

עם הבחור ומאד נשא חן בעיניו, שהיה עילוי וגאון ובעל מידות נפלא.

על אתר הודיעה האם בהחלטה ברורה שאינה משתמעת לשתים פנים שאורזים תבילות ויוצאים מיד לדרך כי נתפרדה החבילה, ואין ממה לדבר.

אבל כאן המתניה לה הפתעה קטנה, הבחור עצמו לא הסכים כל כך מהר לביטול השידוך, הוא טען שאינו יכול לבייש נערה בישראל ולהעליבה בריבים, כי הדבר כבר התפרסם ברחבי העיר שהנה זה השידוך הולך להסתיים במזל טוב, הכל ידעו למה בא ועל מה בא הבחור העילוי המפורסם העירה. הוא טען בלהט שאם יחזור כך לביתם הרי הכל יידעו בדיוק את הסיבה שבגינה בוטל השידוך, וייצאו מכך בצינינות גדולים לנערה, ומי יודע אם תוכל למצוא שידוך אחר, וכמה יגדל צערך וכי'. ולא נחה דעתו של הבחור מכל הסברי אימו שלבחור טוב כמוהו בודאי לא יחסרו קופצים... הוא התעקש על כך שאין זו אלא בעיה חיצונית בלבד השייכת למראה החיצוני והעיקר הוא הקרן הפנימי... ואם מן השמים שלחו אותם לשידוך זה הרי מה יצא הדברי!

סופו של דבר, לאחר רוב הפצרות הסכימה האם לדברי בנה הצדיק שאין להתפעל מן המראה החיצוני, שכבר הורו לנו חכמינו ז"ל (אבות פ"ד מ"ב): "אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו", ומצאה חן בעיניהם, כי היתה אשה ממשלל מלאה ביראת השם טהורה ובעלת מידות טובות וישרות, והסכימו להחלטת הבחור שעל אף המגרעת של מראה הגיבנת יגשו אל השידוך כדי שלא לביישה. ואכן נגמר השידוך במזל טוב, הזוג נישא בשעה טובה ומוצלחת ונולד להם בן יחיד.

לאחר כמה שנים מנישואיהם פרצה בעזו מלחמת העולם השנייה, הם ניצלו מן המלחמה הנוראה ומן התופת הבורע בנסי נסים שלא יאומן כי יסופר. [הגאון זצ"ל ערך קונטרס מיוחד הנקרא "פרסומי ניסא" מכל מה שעבר עליו בשנות הזעם, ונדפס בשלהי ספרו שו"ת מנחת יצחק ח"א ע"ש].

והיה הרב תולה את זכות הצלתו גם בזכות אותה הקרבה שהקריב ויתר לגמור את השידוך הזה כדי שלא לבייש בת ישראל כשרה, כרחל אימו בשעתה שהיתה מגלה את הסימנים כדי שלא תבטיח אחותה. ולא זו בלבד, אלא שאחר כל הגלגולים שעברו על ראשו ונישא בימי חייו ג' פעמים, לא נשאר ממנו שום זרע של קיימא כי אם מאותה אשה, שנולד להם בן יחיד, הלא הוא הרב"ג מוהר"ר בעריש ווייס זצ"ל מרביניה החשובים של העיר מנצ'סטר שבאנגליה, וממנו מסתעפת המשפחה לבנים ובני בנים זורות ישרים ומבורכים לתפארת בית ישראל.

והכל היה תולה הצדיק בזכות אותה מצוה גדולה, שלא רצה לבייש את בת ישראל בשום פנים ואופן.

ללמדך כמה יש להיזהר בטיב כבודם של ישראל, ומה גדול נורא הוא השכר בזה, ובפרט בעניני השידוכים. - וכאשר ידועים דברי רז"ל שבעבור שכר זו המצוה של רחל אימו ע"ה תהיה כל הגאולה העתידה, כדמפורש במדרש (פתוחא דאיכה רבתי, כד) שבשעת החורבן ניסו כל האבות והאימהות ושבעה רועים לבקש על ישראל ולא עלתה בידם, ורק רחל אימו הצליחה בזכות זו.

• § •

סיפר לי יהודי יקר ה"ו, שכמו הרבה משפחות בארצנו הקדושה נאבק גם הוא קשה על פרנסתו, בקושי מצליח הוא לסיים את

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

מוצא שום עצה בנפשו. כשמוע איש שחיו במה המדובר נגעו הדברים לליבו, והחל לחשוב כיצד ובמה יכול הוא לעזור מעט לאיש נדכה זה. לאחר מחשבה קלה אמר לאיש, ראה נא ידידי, אני כשלעצמי אינני אדם אמיד כלל וציר לי שלא אוכל להושיעך, אבל מכיר אני כאן בעינינו יהודי אחד עשיר גדול שאינו מן החרדים כל כך, וידוע בסביבה כאדם קיצוני הנתון למצבי רוח... אצל עשיר זה - אמר האיש - יתכונן שני קצוות הפוכות, או שייפתח ליבו לענייניך ואז תקבל אצלו מנה יפה, או שלא תקבל ממנו אף לא פרוטה אחת והוא יגרש אותך מביטו בבושת פנים...

החליט האיש לנסות את מזלו אצל אותו גביר, כאשר כבר ראה שבין כך אין לו הרבה מה להפסיד, ובמקרה הגרוע ביותר יגורש מן הבית, והכין את עצמו לכל מצב שיהיה.

הגיע אפוא האיש אל הכתובת הרשומה לפניו והקיש בדלת, למזלו היה העשיר בביתו והזמינו להיכנס אל טרקלינו ולהציע את ענייניו. לאחר מעט דברי פתיחה ונימוסין ניגש העשיר הייסר אל הנקודה, והחל לתחקר את היהודי בכמה פרטים נחוצים.

בין הדברים שואל אותו העשיר: כמה ילדים יש לך? אחד עשר ילדים בלי עין הרעו - ענה האיש.

כשמוע זאת העשיר השתנו פניו בבת אחת, והחל צועק עליו ולהוכיחו על פניו: וכי אינך מתבטיש?! איך אתה מביא כל כך הרבה ילדים לעולם, בזמן שאין לך מקור לפנסם ולהשיאם? הרי זו הפקרות וחוצפה! וזו היא גזילת הציבור שיצטרכו הם לתמוך בך ולהשיא את בניך! כך המשיך לשפוף קיתונות של רוחצין, ורצה לגרשו מן הבית.

כשראה היהודי את מצבו העגום, שגם מכאן עומד הוא להישלח בלא כלום, החליט שלא להישאר חייב לאותו עשיר על טענותיו, והשם יתברך נתן בלבו תשובה ניצחת.

פנה אפוא היהודי אל העשיר ושאל אותו: יסלח נא לי מר, וכמה ילדים יש לך?

ענה העשיר: ילד אחד בלבד, וברוך השם יש לי פרנסה בשפע עבורו, אבל אתה אדם לא אחראי, פרוזיס! וחי ללא חשבון וגזול מעות הציבור וזו חוצפה גדולה וכי'.

המתין לו היהודי עד שסיים את תוכנתו, ולאחר מכן אמר לו כך: שמע נא היטב, רואה אני שמכאן כבר לא ייצא לי מאומה והולך אני לדרכי, אבל ידע לך שבדבר אחד עשיר אני יותר ממך!

התפלא העשיר ושאל במה עשיר יותר ממני? מה כבר יש לך שלי אני...

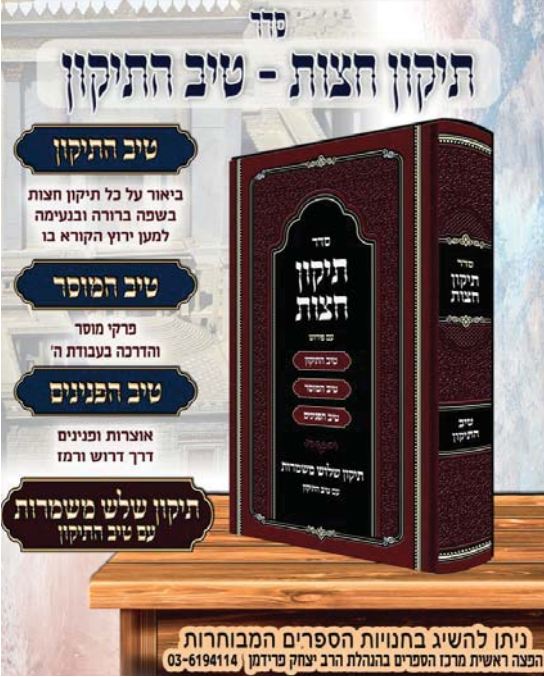
הסביר לו היהודי: הרי אמרו חכמינו ז"ל (גדה לא), שלשה שותפים באדם הקב"ה אביו ואימו ע"ש, אני עשיתי אחד עשר פעמים עסקי שותפות עם הקב"ה בעצמו, ואילו אתה השתתפת עמו רק פעם אחת! אני 'שותף' עם השם יתברך באחד עשר עסקאות, ואתה לא שותף עמו כי אם בעסקה אחת בלבד...

נדהם הגביר מתשובתו הקולעת של היהודי, ועל אתר הוציא ממיגיתו את פנקס הצ'קים ורשם את כל הסכום שנדרש לאותו יהודי להשיא את בנו, כדי שגם לו יהיה חלק בשותפות הנפלאה הזו... והוסיף וביקשו שבנישואי הילד הבא יבוא אליו שוב, כדי לשתפו גם בעסקה השנייה!

ומאז בכל ילד שמגיע לפרקו נוסע היהודי לחוץ לארץ, ומתקבל בברכה ובחום אצל אותו עשיר שרוצה להיות גם כן שותף בעסקה עם הקב"ה, ומשלשל לידו את כל הסכום הדרוש להוצאות הנישואין.

זו היא הסתכלות של תורה על 'טיב השידוכים' ועל הבאת הילדים לעולם, יש כאן שותפות עם השם יתברך! כשמועיהם מתוך תחושה שכזו גם היחס לילדים עצמם שונה לגמרי, הרי אנו שותפים בהם עם הקב"ה, בזכותם נעשינו שותפים למלך!

לשוב בענינים חריפים לתלמידי חכמים - איש פתחת טיפה וקבצת בני ישראל!

החודש, ובביתו אחד עשר ילדים בלי עין הרע כן ירבו. והנה הגיעה עת שידוך בנו הראשון בשעה טובה, אבל הכיס ריק ואין בו, והרי זה בלתי אפשרי לגשת אל פרח זה של האיש מקדש בלא נדן ובלא ממון.

החליט האיש שאם כאן אין המזל מאיר לו פנים ייצא לנסות את מזלו במרחק, שמה יוכל לקבץ תרומות מאחיו בני ישראל שבחוף לארץ מעט מעות קובץ על יד... שיסייעוהו להשיא את בנו.

ארו אפוא האיש את מיטלטליו ושאר צרכי הדרך, ויצא למדינת הים להתדפק על דלתי הגבירים ולבקשם שיהיו לו לעזר ולאחיסמון. אך לדאבונו לב מזלו הביש רדף אחריו גם לשם, ולא הצליח לצבור אפילו כדי כיסוי עלות כרטיס הטיסה...

בראותו כי כן נשבר לבו בקרבו מאוד, הוא הפסיק להתדפק על הדלתות כאשר בין כך לא הועילו לו נקישותיו... ועזב את מלאכתו כך באמצע היום ונכנס לבית כנסת צדדי אחד שם בארץ נכר בלב שבור דואב, לקח את ספר התהילים ביזו והחל שופך צוקן לבו בתפילה לפני ה' כשדמעות רבות ורוחות יגרות מעיניו מאין הפוגות.

כך ישב לו האיש ובכה, ולא שת לבו כי מתקרבת שעת מנחה ואנשים החלו להתאסף לתפילה.

והנה נכנס לבית הכנסת יהודי אחד שנחרד למראה האיש היושב כך בוכה והדבר נגע לליבו, הוא הבין שכנראה אדם זה נתון בצרה ובסערת ליבו ניגש אל האורח הגיש לפניו כוס משקה צונן וביקשו לברך ולגומם מעט, ולאחר שנתן לו ברכת 'שלום עליכם' שאלו בעדינות לסיבת בכיו ומיריונו.

האיש האורח נרגע מעט והודה למטיבו על יחסו הטוב אליו וסיפר לו דברים כהווייתן, איך שהוא עומד בעירום ובחוסר כל, בביתו ממתנינים עליו משפחתו הענפה ומייחלים מאד שייבא עמו מזור ותרופה כדי שיוכלו לגשת אל החתונה, והנה הוא מסתובב פה בנכר משוך את עצמו מדלת אחת לשיניה ומגביר אחד למשנהו, אבל אין רואה שום ברכה בעמלו, ועדיין הוא עומד כמעט באותו מצב כבתחילה ואינו

על הברכה יעמדו

התרומים להפצת העלון

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירסיוהו ובלומה	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה גלביע יסיון תנצבה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחסיא רבי ישראל יצחק גלביע יחסלו תנצבה.	גרפצי"ק סל: 02-5002321	קשת הרשת מנותן יי"ר וקידום מיוחד 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גל צ"ח

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורייך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון בכפול (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ בהדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

לתגובות והערות: שלח 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֹת: 19:20

יְצִיאַת הַשָּׁבֹת: 20:19

ר"ת: 20:52

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 561 29.7.2022 - א' מנחם אב תשפ"ב

זֶה הַשָּׁעַר לְהַ' צְדִיקִים וּבֹאֵן בּוֹ

פְּרִישַׁת - בְּמִסְעֵי

ביום חמישי האחרון בכט' בתמוז היה יום פטירתו של רבן של ישראל רבי שלמה יצחקי המכונה רש"י הקדוש, שבוע שעבר ראיתי מרגלית נפלאה בעלון 'טיב הקהילה' (גיליון 1 63):

בעת פגישתם המפורסמת בארץ הקודש של שני זקני צדיקי הדור, כ"ק האדמו"ר רבי אהרן מבעלז וזוק"ל עם כ"ק האדמו"ר הזקן רבי אברהם מרדכי מגור בעל 'אמרי אמת' וזוק"ל, לאחר שזכה הצדיק מבעלז להינצל בנסים מופלאים מופלאים מתוככי גיא ההריגה בבריחתו בבריחתו הנודעת מגיטו בוכניע שעל יד קראקא, ולאחר מכן מתוך בודפסט כידוע. ועלה בגפו מן השואה האיומה, שכילתה בחמת ה' את רבבות רבבותיהם חסידים ובני משפחה של שני הצדיקים הגדולים הגדולים.

ישבו מתחילה שניהם זה מול זה באימה וצער גדול, הרה"ק מבעלזא אמר לרבי הזקן מגור שבהיותו שבהיותו בקראקא בימי הזעם ראה ופגש את הבחורים הצדיקים האריות שבחבורה שבחבורה דחסידי גור, ואמר לו שהם זכו לקדש שם שמים בעולם, כידוע שהם לא הכירו בכיבוש הנאצי והמשיכו והמשיכו בחיי תורה וחסידות וחסידות במסירות במסירות נפש עילאה. (הם היו מחבורת מקדשי השם, 'אלה שלא נכנעו', ונקראו 'מתיתובצ'עס', על שם מנהיגם המפורסם המפורסם מוהר"ר מתתיהו גלמן הי"ד).

לאחר מכן ישבו שני הצדיקים בערך כמחצית השעה זה מול זה, לא פצו את פיהם ולא דיברו כלום, רק ישבו והביטו באהבה עצומה זה על זה, ועיניהם הקדושות נוטפות דמעות כמים.

לפתע נענה הרבי מגור ואמר, עתה התיישב לי רש"י אחד מוקשה ותמוה, הנה בעת פגישתם של יוסף הצדיק עם בנימין אחיו אחר כל התלאות ושנות הגלות והסבל הנורא של 'דוגזו של יוסף', נאמר (בראשית מה, יד) 'וַיִּפֹּל עַל צְוָאֲרֵי בְנִימִן אָחִיו וַיִּבְדֹּךְ וּבְנִימִן בָּכָה עַל צְוָאֲרֵיו'. ופירש רש"י הקדוש זי"ע: 'וַיִּפֹּל עַל צְוָאֲרֵי בְנִימִן אָחִיו וַיִּבְדֹּךְ - עַל שְׁנֵי מִקְדָּשֹׁת שַׁעֲתִידִין לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִן, וְסוּפֵן לִיחְרַב'. וּבְנִימִן בָּכָה עַל צְוָאֲרֵיו'. ופירש רש"י הקדוש זי"ע: 'וַיִּפֹּל עַל צְוָאֲרֵי בְנִימִן אָחִיו וַיִּבְדֹּךְ - עַל שְׁנֵי מִקְדָּשֹׁת שַׁעֲתִידִין לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִן, וְסוּפֵן לִיחְרַב'. וּבְנִימִן בָּכָה עַל צְוָאֲרֵיו - עַל מִשְׁכַּן שִׁילָה שַׁעֲתִידִין לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל יוֹסֵף וְסוּפֵן לִיחְרַב' ע"כ.

לכאורה, שאל הרבי, אין דברי רש"י הללו מובנים, מדוע בכה כל אחד רק על חורבנו של השני? הרי שניהם עתידים להיחרב, הן מקדש חלקו של בנימין והן משכן חלקו של יוסף, ולמה לא יבכו כל אחד גם על חלקו שלו העתיד להיחרב בעת החורבן?

גם אין מובן, מה מקום עתה דייקא בעת הפגישה הגדולה שנפגשים שני האחים בשמחה גדולה, אחר שנים שלא ראו ולא נתראו זה עם זה, לבכות על חורבנות העתידים בעוד מאות בשנים.

ברם, הוא מותיב לה והוא מפרק לה, באמרה קולעת השערה לאותה פגישה – כל עת שלא נפגשו שני הצדיקים הללו יוסף ובנימין ביחד, והיו רואים כל אחד את חורבנו הפרטי שלו, היו מצדיקים עליהם את הדין, ומקבלים גזירתו יתברך עליהם באהבה, לא בוכים ולא מבכים. אבל כאשר נפגשו שניהם יחדיו והסתכלו זה בחורבנו של זה, על החורבן של השני כן צריך לבכות!

ובזה התיישבו דברי רש"י ז"ל כמין חומר, במה שבכו עתה דייקא זה על צווארו של זה, על חורבנו של השני ולא על חורבנו שלו. כאשר מדויק ועולה מתוך לשון הכתוב: "ויפול על צווארי בנימין אחיו ויבך, ובנימין בכה על צוואריו", לא אמר שבכו שניהם על צוואריהם יחד, אלא זה בוכה על זה וזה בוכה על זה, כל אחד על צערו וחורבנו של אחיו.

ובכך במאמר נוקב ויורד זה התכוון האמרי אמת להסביר בטוב טעם מה שהיו שניהם בוכים דוקא עתה בעת פגישתם, למה בכו ועל מה בכו. שלאחר שזכו שניהם להינצל בנסים רבבן מגיא צלמות, הרי כל אותן שנים שעשו במלחמה בצוק העתים ובצרות קשות ואכזריות קבלו עליהם דין שמים באהבה.

אבל עתה בפגישתם יחדיו, כשהסתכלו כל אחד בחורבן הנורא של חצר חברו, ששניהם היו מנהיגי עדה גדולה, ותחת צל קדשם היו חוסים אלפים ורבבות של חסידים קדושים וטהורים, שכולם עלו על המוקד וקידשו שם שמים. היו בוכים ומבכים זה על חורבנו של זה.

בסיום אותה פגישה נדברו הצדיקים יחדיו, שיש לאסוף את כל השברים, להתנער מעפר הצער והבכי, ולהתחיל לקומם מחדש הריסות מוזבח ה'. ואכן זכו שניהם להקים את חצרותיהם מחדש, לשם ולתפארת בית ישראל!

וַיִּסְעוּ מֵהַר שֵׁפֶר וַיַּחֲנוּ בְּחַרְדָּה (לג,כד)

כתב בספר "טל השמים": הגמרא במסכת בבא מציעא (קיד ע"א) מספרת על רבה בר אבוה שאמר לאליהו הנביא ששעתו דחוקה מבחינת הפרנסה, ולכן אינו יכול ללמוד תורה כמו שצריך. הביאו אליהו הנביא לגן עדן, אמר לו: "פשט את גלימתך ואסוף מהעלים הפזורים כאן". כשיצא בחזרה מגן עדן, שמע בת קול אומרת: "מי הוא זה שאוכל את עולמו בחייו כמו רבה בר אבוה". מיד השליך את כל העלים בחזרה. ללמוד, שכשמקבל אדם דבר טוב בעולם הזה, עליו לפחד, כי יתכן שהטובה המושפעת עליו באה על חשבון העולם הבא שלו. **וַיִּסְעוּ מֵהַר שֵׁפֶר** נרמו עניינו של אדם, שלא הזדכך ביסורים, וכך מפרשו בעל ה"ברכת יצחק": **וַיִּסְעוּ מֵהַר שֵׁפֶר** – רומז לאדם שנסע מעולמו, שהיו לו תענוגות רבים ושפר עליו גורלו במאוד, אך לאחר מכן **וַיַּחֲנוּ בְּחַרְדָּה** – משום שלא נזדכך ביסורים, יש לו לחשוש מעוונותיו (לאור הנר)

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א – נהג אוטובוס או מחלק לחמים?

את הסיפור הבא שמעתי מבעל המעשה בעצמו, ומעשה שהיה כך היה: בעל המעשה הוא נהג אוטובוס, המשרת בקו 415 בבית שמש. באחד הימים הקדים לבוא לעבודה לפני זמן צאת האוטובוס, והחליט כי בזמן שנותר לו יחפש לעשות מעשה טוב. על אתר ירד מהאוטובוס ופנה למכולת סמוכה, רכש בה 2 ככרות לחם ו 2- תבניות ביצים, וביקש להעניקן לנזקק.

רק לאחר שהמוצרים היו בידי, נזכר שבעצם הוא לא מכיר כאן איש. הוא עצמו אינו מקומי, רק משמש כנהג אוטובוס. עכשיו יש בידו שקית ובה לחמים ותבניות ביצים, אבל הוא לא באמת יודע מה לעשות בשקית שבידו... הוא חוכך בדעתו, ולפתע נזכר: כן, יש לו ידיד נעורים שלמד אתו בחברותא בישיבה לפני כמה שנים טובות. אם אינו טועה – הלה גר כאן בסביבה...

חיש קל הוא מברר את כתובתו של חברו מהעבר, ומגלה כי הוא מתגורר בבניין סמוך ממש, 3 דקות הליכה. נו, אותו ידיד נעורים הוא לבטח אברך שהפרוטה לא מצויה בכיסו, מהרהר נהג האוטובוס, 'אין ספק כי זו כתובת ראויה'. הוא מאיץ את פסיעותיו בדרכו לביתו של ידיד נעוריו, נוקש בדלת בשעת בוקר מוקדמת, ו...

כשהדלת נפתחת, חברו מקבל אותו בהפתעה מהולה בהתרגשות גדולה, הוא מביט פנימה ומגלה כי על השיש במטבח שקיות אוכל ריקות, אין בהן דבר.

על כסא במטבח יושבת רעייתו של חברו ותהלים בידיה, מתפללת בדמעות. כשהוא מסביר לחברו כי 'בדיוק נקלע הנה, 'בדיוק' רכש לחמים וביצים, ו'בדיוק' העלה בדעתו להעניק לו אותם, החבר מונק בהתלהבות: 'הרי זה לא יאומן ממש! קמנו הבוקר, וגילינו שהלחם והביצים נגמרו אמש. הילדים שלנו מבקשים סנדוויץ' הכולל לחם וחביתה, אולם לא היתה בידי כל פרוטה.

רעייתי החליטה שבמצב כזה יהודי מתיישב ומתפלל בכל לבו לבורא עולם, וזה מה שעשתה. ועיניך הרואות – היא יושבת ותהלים בידיה, והלחמים והביצים הגיעו אלינו עד הדלת, בידי חבר טוב ודואג שנזכר בי לאחר שנות ניתוק ארוכות, והביא לי בדיוק את מה שהתפללתי עליו!

את הסיפור הזה שמעתי מבעל המעשה בעצמו, והוא מטלטל את הלב: ברגע אבוד, כשאין מה לתת בסנדוויץ' של הילד, התיישבה האשה הזו והתפללה. היא הבינה שהיא בשעת מצוקה, אין לה למי לפנות, רק אבא שבשמים יכול לעזור.

והוא באמת יכול – כי רק הוא יכול היה לסובב את העולם כך שהנהג יבוא מוקדם לעבודה, יחליט לרכוש מוצרים בעיר זרה, יחפש כתובת עבורם, ויעניק אותם בדיוק לבית הנכון!

אחים יקרים, כח התפילה הזה הוא של כולנו, של כל יהודי. אבא שבשמים לא מנסה להקשות עלינו, הוא יוצר לנו קשיים כדי שנפתח את הלב ונדבר אתו, נבקש ממנו והוא יחוש לעזרתנו. הוא העניק לנו קושי בתקופה זו כדי שנחזק את הקשר עמו ונתפלל אליו מעומק ליבנו, הבה נעשה זאת בכל הלב, ונזכה שהוא יקבל ברחמים וברצון את תפילותינו! (לקראת שבת מלכתא')

ויכתב משה (לג,ב)

אחד מראשי הישיבות בא אל רבינו מרן הגר"ח קנייבסקי זיע"א, בעניינו של בחור שמשתוקק מאוד להתקבל לישיבה, אך הבעיה היא שהוא חלש מאד, ולא מתאים לרמה של הישיבה. אם יקבלו אותו, סביר מאד שהוא לא יסתדר בישיבה, וכעבור זמן יאלצו להוציא אותו. שאל ראש הישיבה את רבינו כיצד עליו לנהוג בבחור הזה.

רבינו סיפר לו את המעשה שהיה עם ה"חתם סופר": פעם בא אל החתם סופר בחור שביקש להתקבל לישיבה. שאל אותו החתם סופר: "בן כמה אתה?", השיב: "בן שמונה עשרה". אמר ה"חתם סופר": "אפשר לבחון אותך בלימוד?", השיב הבחור: "מעולם לא למדתי גמרא, ואפילו חומש איני יודע"... אמר לו החתם סופר: "בן שמונה עשרה לחופה. תתחתן, בעזרת ה' יהיו לך ילדים, ואותם תשלח ללמוד בישיבה". פרץ הבחור בבכי ואמר: "זמה אתי? אני אשאר עם הארץ?!"

הדברים נגעו ללבו של ה"חתם סופר", הוא ראה עד כמה הבחור מתעקש ורוצה ללמוד, והסכים לקבלו לישיבה, הוא ביקש מבחורים בישיבה ללמוד איתו, אולם הבחור היה קשה הבנה, ולא קלט מאומה. באו הבחורים לחתם סופר והתאוננו: "בחינם אנו יגעים". אמר להם: "אם תתמידו ללמוד איתו, לבסוף הוא יצליח לקלוט משהו, ואם כן אין זה בחינם". וכך היה. אט אט הבחור התחיל לקלוט - חומש, משנה, ואפילו גמרא...

לימים נישא הבחור ועבר להתגורר בעיר אחרת, והקשר עמו נותק. כעבור עשרות שנים קיבל ה"חתם סופר" מכתב. היה זה אחד מאותם מאות ואלפי מכתבים תורניים שגדולי תורה ורבנים מכל הערים והמדינות היו מריצים אל החתם סופר, גדול הדור.

קרא החתם סופר לבנו ה"כתב סופר" וביקש ממנו לעיין במכתב ולחוות את דעתו על תכנו. הכתב סופר קרא את המכתב בעיון, הוא התפעל מתוכנו ואמר: "ניכר מן המכתב שכותבו הוא תלמיד חכם גדול".

אמר החתם סופר: "התזכור את אותו בחור עם-הארץ וקשה-הבנה שבא אלינו לישיבה לפני עשרות שנים? הוא כותב המכתב!". סיים רבינו את הסיפור ופנה לראש הישיבה, כשדמעות של התרגשות זולגות מעיניו: "אם הבחור כל כך רוצה, איך אפשר לסרב לו?! לעולם אי אפשר לדעת מה יצא ממנו. תקבל אותו, ובעזרת ה' הוא יצליח!"
(זמתוק האור' פניני רבי חיים)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רוני. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רוני, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשויילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 692 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

מִסְעֵי

עלון מס' 581 שנה י"ב זכות העלון לע"נ מו"ר יעקב בן רחל וצדוק ז"ל כ"ו תמוז תשפ"ב

מִסְעֵי - תוכן ענייני הפרשה

999 ה'תשפ"ב

- א. רשימת 42 המסעות שהלכו בני ישראל, ביציאתם ממצרים ועד ערבות מואב על ירדן יריחו.
- ב. מצות הריגת יושבי כנען, ומצות עקירת עבודת האלילים.
- ג. גבולות ארץ ישראל.
- ד. רשימת הנשיאים שיחלקו את ארץ ישראל לבני שבטם.
- ה. הציווי להקדיש מנחלת ישראל 48 ערים ללוויים, מתוכן שש ערים למקלט מגואל הדם.
- ו. עונש הרוצח במזיד והרוצח בשוגג.
- ז. בקשת בני מנשה בעניין נחלת בנות צִלְפָּחָד, ציווי ה' שאשה שיורשת נחלה, תִּנְשָׂא רק לבן השבט של אביה, ולבנות צִלְפָּחָד הותר לְהִנְשָׂא לטוב בעיניהם. (והן נישאו לבני דודיהן משבט מנשה).

וַיַּעַל אֶהֱרֵן הַכֹּהֵן אֶל הַר הָהָר עַל פִּי ה' וַיִּמַּת שָׁם בַּשָּׁנָה הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּאַחַד לְחֹדֶשׁ" (לג, לח) – גדול השלום

אהרן נפטר בראש חודש אב, ומאות אלפים מישראל הלכו ללוותו לקבר ישראל. בלטו בנוכחותם שמונים אלף בחורים שנקראו עוד בחייו בשם 'אהרן', על שמו של אהרן, כהרת הטוב והערכה על מסירותו בהשכנת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו.

והנה אם נתבונן נראה שהיחיד מבין האבות והשבטים הקדושים שתאריך יום פטירתו הוזכר בפירוש בתורה - הוא אהרן הכהן. ומדוע התורה באה לספר לנו על תאריך פטירת אהרן הכהן בתקופה של ימי בין המצרים, שבה אנו אבלים על חורבן בית המקדש שחרב בעוון שנאת חנם? - כדי שנזכור שעלינו לאהוב את זולתנו ולהשכין שלום בכל בית יהודי שחסרים בו אחווה ושלום, שאהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, ועושה שלום בין איש לאשתו ובין אדם לחברו, וכשהיה שומע שיש מחלוקת בין אנשים, עוד לפני שילכו לבית דין להתדיין ביניהם - היה רודף אחריהן ומטיל שלום ביניהן.

על כן תאריך זה של ראש חודש אב יהיה לזיכרון לפנינו, ללמוד ממידתו של אהרן להיות גם אנו אוהבי שלום ורודפי שלום ומשימין אחווה בין אחינו.

אם רק תהיה לנו עין טובה והסתכלות חיובית, נוכל להביא לאהבה בין אדם לחברו, שבזכותה נזכה לבניין בית המקדש. ולא בכדי אמרו חז"ל "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום".

ואמר הנביא ישעיהו (נז, יט): "שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחֵק וְלִקְרוֹב אָמַר ה' וְרָפְאֵתִיו".

בסוף הפרשה מסיימת התורה את ספר במדבר בעניין נחלות וירושות של הבנים. שנאמר (לו, יב): "וַתְּהִי נַחֲלָתָן עַל מִטָּה מְשַׁפַּחַת אֲבִיהֶן".

אדם שנפטר - יורשו הראשון הוא בנו, ובנות צִלְפָּחָד, כיוון שלא היו להן אחים, ירשו הן את אביהן.

כשהאדם נפטר מהעולם, מתעסקים משפחתו בירושתו ובצוואתו. אולם חובה לזכור שמלבד הירושה שהוא מוריש לבניו, מחוייבים הם לכבד את אביהם גם לאחר מותו, כפי שמובא 'מכבדו בחייו ובמותו'.

בדרכים רבות יכול אדם לכבד ולהעלות את נשמת אביו או אמו אחר מותם. במסכת כלה (ב, ט) מובא מעשה מפליא: רבי עקיבא הלך במדבר, וחזר על משנתו. לפתע ראה אדם ערום שחור כמו פחם רץ כמרוצת הסוס, וחבילת עצים על כתפיו. שאל אותו רבי עקיבא, מה אתה עושה במקום הזה? אמר לו: למעשה אני מת, אלא שבכל יום ויום פוקדים עלי מלאכי חבלה לחטוב עצים ושורפים אותי בהם. שאל אותו רבי עקיבא: מדוע? אמר לו: כיוון שעברתי על כל מצוות התורה. שאל רבי עקיבא: האם שמעת מהממונים עליך אם יש לך תקנה? אמר לו: שמעתי שאמרו שאם היה לי בן שיאמר עלי קדיש בתוך הקהל, ויוסיף גם "ברכו את ה' המבורך" - הייתי נפטר מהעונש הזה. שאלו רבי עקיבא באיזה עיר התגורר, חקר ודרש עד שהגיע לאותה העיר, ונודע לו שהאיש היה רע מעללים, והניח בן שדומה לגוי. מצא רבי עקיבא את הבן שהיה ערל. מל אותו רבי עקיבא וניסה ללמדו תורה, אך הוא לא הבין דבר. צם עליו רבי עקיבא ארבעים יום, עד שיצאה בת קול שנתקבלה תפילתו. הלך רבי עקיבא ולימדו תורה, קריאת שמע, תפילה וברכת המזון, ועמד הבן בקהל ואמר קדיש ו'ברכו'. באותה שעה פטרו את המת מהגיהנם. נגלה המת לרבי עקיבא, וברך אותו שיזכה לגן עדן, כפי שהצילו מדינה של גיהנם.

ולפיכך הרמ"א (יר"ד ס' שע"ד ד') הביא את דברי ה"בית יוסף" (בעניין הזוהר המובא במסכת כלה). ועל פי זה כתב הלכה למעשה, שיש לבן לומר קדיש י"ב חודש על אביו.

כשהבן מקיים מצוה (או אומר קדיש), אומר הספר 'חסידים' (ס' תתשע"א) שהוא יכול אף להעלות את אביו לגן עדן.

וכך כתב גם הרשב"א (שם). ומבאר את עומק העניין: כיוון שהבן נולד מאביו, הוא פועל יוצא מהאב, ועל כן כל מעשי הבן מתייחסים לאב, כאילו האבא עשה אותם בעצמו!!

ואף רבי חיים ויטאל זצ"ל (שער הכוונות דרוש הקדיש דף ט"ו:) כתב כן בשם האריז"ל: אינו נכון מה שחושבים המון העם שהקדיש מועיל רק להציל את נפש הנפטר מדינה של גיהנם, אלא יש בו תועלת רבה גם להכניסו לגן עדן, ועוד להעלותו ממדרגה למדרגה.

ולכן אומר רבנו האריז"ל, שגם בשבת וביום טוב, שאין שולטת בהם אש של גיהנם, אף על פי כן יאמר קדיש, כיון שמעלה את אביו מדרגות בגן עדן.

מכאן, נלמד את מעלת הקדיש ואת חשיבות עשית המצוות, צדקות ומעשים טובים, לעילוי נשמת הנפטר, וזה מה שנאמר, מכבדו בחייו ובמותו.

"אלה מסעי בני ישראל..."

מדוע זכו מסעות אלו להיכתב בתורה? מבאר המדרש: מפני שקיבלו מקומות אלו את ישראל במדבר, והיו ישראל אורחיהם, עתיד הקב"ה לתת שכר טוב למדבר על כך. כעת המדבר יבש וחסר כל, אך לעתיד לבוא יהפוך המדבר ליישוב, ויהיו בו מים רבים ועצים רבים.

והדבר מפליא, הרי המדבר לא עשה זאת במחשבה תחילה, ולא היתה לו כל אפשרות להתנגד לכך, אולם כיון שסוף-סוף על ידו באה טובה לעם ישראל - הקב"ה משלם שכרו, שלעתיד לבוא יהפוך המדבר ליישוב. ללמדנו על אדם שיש לו ניסיון אם לקבל אורח לביתו, ומקבלו, וטורח לארחו ולהיטיב עמו, אלו זכויות עומדות לו, וכמה שכר יקבל על כך!

ובאותו עניין אומר הסבא מקלם בספרו "חכמה ומוסר" (מאמר ז'): בגמרא (מגילה י"ד) מובא, שמונה נביאים כהנים יצאו מרחב הזונה, ואלו הן: נריה, ברוך, שריה, מחסיה, ירמיה, חלקיה, חנמאל ושלום. רב יהודה אומר: אף חולדה הנביאה מבני בניה של רחב הזונה הייתה.

ואמרו שם: נתגיירה רחב ונשאה יהושוע בן נון. ומדוע זכתה רחב, שהייתה גויה וזונה במשך 40 שנה, להיות אשת גדול הדור ממלא מקומו של משה רבינו, שהעמיד חמה במקומה, והכניס את ישראל לארץ הנבחרת, ולא עוד אלא שזכתה להעמיד שמונה נביאים בישראל? - בגלל החסד שעשתה עם שני אנשים, והחביאתם אצלה בעלייה כדי שלא יתפסם מלך יריחו, בשל כך זכתה וקיבלה שכר גדול.

מענייני ירושלים ובית המקדש

* **ירושלים בתפארתה** - "תנו רבנן מי שלא ראה את ירושלים בתפארתה, לא ראה כרך נחמד מימיו. ומי שלא ראה בית המקדש בבניינו, לא ראה בנין מפואר מעולם" (סוכה נ"א).

* **בית המקדש בתפארתו** - בית המקדש הוא דביר קדשו של הקב"ה, הוד שכינה היה חופף עליו בעבותות של אהבה בין ישראל לאביהם שבשמים. קדושה ויופי שכנו בבית זה, לא היה בכל העולם בניין נפלא כמוהו. כולו היה בנוי אבנים גדולות מסותתות בצורה מיוחדת. חלקן היו מצופות בשיש כחלחל ירקרק, הדומה לגלי הים שהיה משרה רוגע ושלווה במתבונן בהן. כל שערי בית המקדש היו עשויים זהב, וכן מרבית כליו ואלפי מנורות זהב מקושטות בפרחים ובכפתורי זהב, וכשהיו מדליקין אותן, היה בית המקדש כולו טובל בים של נגהות אור.

"בילקוט שמעוני" (איכה תקצו-ז) מובא: בשעה שביקש הקב"ה להחריב את בית המקדש, אמר: כל זמן שאני בתוכה - אין האויבים נוגעים בה, אכבוש עיני ממנה ואשבע עליה שלא אזקק לה עד קץ, ויבואו האויבים ויחריבו אותה, מיד השיב הקב"ה ימינו והחזירה לאחוריו... באותה שעה שסילק שכינתו, נכנסו אויבים להיכל ושרפוהו באש. אמר הקב"ה: אין לי מושב בארץ, כל הארץ לא שלי היא? אלא אסלק שכינתי ממנה. עלינו להבין כי בית המקדש לא היה מיועד רק לעבודת הקרבנות, שעל ידה זוכה האדם להתקרב להקב"ה. בבית המקדש הכירו, ע"י עבודת הקדשים שנעשתה בו, את כבודו והשגחתו של הקב"ה, וע"י הניסים שהיו במקדש - למדו את הנהגת הקב"ה עם האדם. זו הייתה השראת השכינה שהעידה על הקשר בין הקב"ה לעם ישראל.

"אלה מסעי בני ישראל..." - מסעות או

מסעות החיים

מהותה של פרשת מסעי, כפי שמשתקף בשמה, היא המסעות של בני ישראל במדבר. לכאורה הדגש היה צריך להינתן על החניות ולא על המסעות, כי המקומות המנויים בפרשה הם מקומות החניה. אם כן, מדוע התורה כותבת "אלה מסעי בני ישראל" ולא "אלה חניות בני ישראל"?

השאלה מתעצמת למקרא ביאורו של רש"י בפירוט המסעות: "משל למלך שהיה בנו חולה והוליכו למקום רחוק לרפואתו. כיוון שהיו חוזרין, התחיל אביו מונה כל המסעות. אמר לו, כאן ישננו, כאן הוקרנו, כאן חששת את ראשך וכו'". והלוא האירועים האלה התרחשו במקום החניה ולא בעת המסע!

יתרה מזו, העבודה הרוחנית של בני ישראל במדבר לא נעשתה בעת המסעות, אלא בחניותיהם. אז הקימו את המשכן, ונעשתה בו עבודת הקודש. פעולה זו גרמה להשראת השכינה, ומימשה את הציווי "וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם". לעומת זה, בשעת המסעות המשכן היה ארוז וטעון על עגלות.

אף הגמרא (עירובין נה:) מדגישה את חשיבות החניות במדבר: "כיוון דכתיב 'על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו', כמאן דקביעי להו דמי". כוונת הגמרא להסביר שהואיל ומשך החניה נקבע על-פי ה', הרי אפילו אם זו הייתה חניה קצרה, היא נחשבה לקבועה. שוב אנו רואים שהדגש הוא על החניות, ואילו התורה מציינת את "מסעי בני ישראל" דווקא.

אלא שיש כאן מסר מרכזי לכל יהודי. מסע איננו מעבר מנקודה אחת לשנייה בלבד, אלא הוא תנועה נפשית של התקדמות מתמדת. יהודי נדרש לחיות בתודעה מתמדת של מסע פנימי ושיפור עצמי. התפיסה הזאת מעניקה לאדם כוחות נפש גדולים להתמודד עם קשיים ומשברים.

גם אם חלילה הידרדר האדם לשפל המדרגה, והוא נוטה ליפול ברוחו ולחוש ייאוש, עליו לדעת כי בכוחו להיחלץ ממצבו הירוד. הוא מצווה וניתנו לו כוחות להיות בתנועה של 'מסעי' - להתעלות מנקודת השפל העמוקה ביותר אל הפסגות העליונות ביותר.

התורה מוסיפה ומדגישה: "אלה מסעי", לשון רבים. לאמור, אם יש בך רצון כן להשתנות, אל תסתפק במאמץ חד-פעמי של היחלצות מהבור. מעתה ואילך עליך להיות במסע תמידי, לנוע ללא הרף, שכן אין סוף לעליות. וגם אם עכשיו אתה בשאול תחתית, דורשים ממך להתעלות עד בלי סוף, שכן האפשרות לכך טמונה בך כבר עכשיו!

ומנגד, גם למי שנמצא בקצה השני - אדם שהגיע למדרגה רוחנית גבוהה, והוא סבור שעשה דיי וכעת ביכולתו לנוח וליהנות מהישגיו - גם לו התורה אומרת: עליך להוסיף ולהתקדם. 'מסעי' הוא צורך חיוני, שכן אם אינך בתנועה מתמדת של עלייה - משמע שעדיין אתה שרוי ב'מדבר' וטרם הגעת ל'ארץ ישראל'. [תורת מנחם תשד"מ, כרך ד, עמ' 2272]

כפרת עוונות

"אלה מסעי בני ישראל..." המסעות הם רמז לגלויות, ויש בהם כוח לכפר. גם מי שמכתת רגליו ללמוד תורה וגולה למקום תורה, נדידה זו היא מעין "מסעי בני ישראל". לכן היו הראשונים נודדים מביתם למקום תורה. וסימנך: "צא ולמד". [השל"ה הקדוש]

והקב"ה מביט בנו ומחכה.
למה?...

מחכה, שיוכל לראות את פניו, פני הצורף הקב"ה, משתקפים בנו, שיתאימו מעשינו לעם הנבחר. שיראה שאכן אנו הולכים בדרך התורה המסורה לנו ממשה רבינו, שאכן שומרים אנו על ייחודנו בגאווה ובשמחה!
הרי אנו בניו של מלך מלכי המלכים, האם אכן כך אנו נוהגים? כיצד אנו לומדים את תורתו יתברך? כיצד אנחנו מתפללים? כיצד אנחנו מקיימים את המצוות?
כיצד אנו לבושים? כיצד אנו מדברים? האם באמת משתקפת בנו דמות מלכנו? הלוא יושב אבינו, יושב הוא, ומחכה...
[”ניצוצות”]

מסעות בני ישראל

לנצל לטוב

ה'בעל שם טוב' אומר כי כל יהודי עובר ארבעים ושניים מסעות במשך ימי חייו, מ"אשר יצאו מארץ מצרים", רמז ללידה, ועד "ארץ ישראל", ארץ החיים העליונה.
המסעות שכבר עברו, יודע אדם בנפשו איזה מהם נוצל לטוב ואיזה לא; אך באשר למסעות שעדיין יש לעבור, הלוא ביד האדם לנצל את כולם לטוב.
[הרבי מליובאוויטש]

מסע לגאולה

יש לדקדק בזה: הרי יצאו ממצרים במסע אחד, המסע מרעמסס לסוכות, ולמה נאמר 'מסעי'? אלא שכל עוד לא הגענו לירדן ירחו', לגאולה העתידה, עדיין אנחנו ב'מצרים', מלשון מיצר וגבול. כל המסעות עד ביאת המשיח הם בגדר 'ציאת מצרים'.
[לקוטי תורה]

המסעות אליהו כותב

משה רבינו כתב את כל המסעות של בני ישראל, והדברים היו לתורה שלמה. עכשיו אליהו כותב את כל המסעות, הנדודים והתלאות של ישראל. כשיבוא משיח יהיה זה הספר שהכול ילמדו בו.
[רבי דוד מללוב]

האפשרות לתקן

העולם הזה נקרא עולם התיקון, והאדם צריך בכל יום לתקן את מה שעשה אתמול. המלאכים נקראים 'עומדים', כי הם תמיד במדרגה אחת, ואין להם הסגולה והצורך לתקן את העבר. אבל בני ישראל הולכים ממדרגה למדרגה, בבחינת "אלה מסעי בני ישראל".
[שפתי צדיקים]

נסעו וחזרו שלמים

"ויכתב משה את מוצאייהם למסעייהם על פי ה' " (לג, ב). טבע הדברים, שאדם היוצא למסע בעולם אינו חוזר ממנו כפי שהיה עם צאתו, ובעיקר כך הוא בכל הקשור ליראת שמים. החידוש בבני ישראל היה, ש"מוצאייהם למסעייהם" ו"מסעייהם למוצאייהם" - יציאתם וחזרתם היו על-פי ה', ובמשך הזמן לא נשתנו כלל.
[רבי אשר מרימנוב]

המטרה - רפואה

וברש"י: "משל למלך שהיה בנו חולה והוליכו למקום רחוק לרפואתו".
המסעות רומזים לירידת הנשמה מהעולם העליון לעולם הזה. רש"י רומז שירידה זו צורך עלייה היא - מטרת הבאתו של 'בן המלך' ל'מקום רחוק' אינה אלא לשם 'רפואתו'.
[לקוטי שיחות]

"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן" (לג, א)

מהו ענין המסעות - סיפור

למה נכתבו המסעות הללו, להודיע חסדיו של מקום. שאף על פי שגזר עליהם לטלטלם במדבר לא תאמר שהיו נעים ומטולטלים ממסע למסע כל ארבעים שנה ולא היתה להם מנוחה, וכו', זה מיסודו של רבי משה הדרשן.
ורבי תנחומא דרש בו דרשה אחרת, משל למלך שהיה בנו חולה והוליכו למקום רחוק לרפואתו כיון שהיו חוזרין התחיל אביו מונה כל המסעות אמר לו כאן ישננו כאן הוקרנו כאן חששת את ראשך... (רש"י).
קבוצת אנשים באנגליה למדה בצותא את ספר מלאכי. עד שהגיעו לפסוק (ג, א) שבו כתוב: "וישב מצרף ומטהר כסף, וטהר את בני לוי וזקק אתם כזהב וכסף"...
מעיון במפרשים הבינו שלפני שמשיח יבוא, יטהר הקב"ה את כלל ישראל, כמו שהצורף מטהר גוש כסף או זהב.
מפני מה בחר הנביא דוקא במשל זה, להסביר כיצד יטהר אותנו הקב"ה? תמהו.
אחד מלומדי השיעור, סיפר שחברו צורף זהב, והוא ילך לשאלו כיצד בדיוק הוא מבצע את עבודתו. אולי, יוכל להבין טוב יותר את הפסוק הנ"ל.
לשאלתו, השיב לו הצורף, "אני לוקח את גוש הזהב, ומניחו במקום החם ביותר באש, וכך שורפת האש את כל הפסולת, והזהב נשאר נקי, זהב טהור".
"מפחיד", חשב לעצמו, "הלוא אנו כיום במקום הכי חם, הכי בוער של האש... הצרות הכי קשות, והיסורים הכי כואבים... כמו שאומרים ש'אין בית אשר אין שם'..."
בפעם הבאה, כשלמדו שוב ביחד, סיפר האיש את מה שאמר לו חברו הצורף.
"אכן", נענו כולם, "היום השלב האחרון של הגלות, השלב הקשה ביותר, והחם ביותר לפני הגאולה"...
הביטו שוב בפסוק במבט אחר.
ואז, אחד המשתתפים העיר: "מדוע כתוב בפסוק 'וישב מצרף', שהקב"ה יושב, מה איכפת לנו איך הקב"ה מצרף אותנו, אם הוא יושב או עומד, העיקר שמטהר אותנו!!"
"אשאל את הצורף", אמר האיש, "אולי הוא יודע".
חזר לחברו. "אמור לי", שאלו, "כשאתה מצרף את הזהב, האם אתה יושב או עומד"?"
הצורף הביט בו והשיב: "ודאי שאני חייב לשבת, אי אפשר לעמוד!"
"ולמה"? "מפני שכשאני שם את גוש הזהב בתוך האש, אני חייב להשגיח עליו ולשומרו בכל תשומת הלב. וזה מפני שאם אשאיר את הגוש חצי דקה בתוך האש לאחר שהוא נקי, חצי דקה מיותרת, יתקלקל הזהב!"
האיש נחרד לשמוע זאת... שהקדוש ברוך הוא, אבינו אב הרחמן, יושב ומביט בנו בכל תשומת לבו... ומיד כשנהיה נקיים מהסיגים, טהורים מהלכלוך, מוכנים להיגאל, מיד יוציא אותנו הקדוש ברוך הוא מהאש הבווערת...
"תגיד לי עוד דבר אחד", ביקש מהצורף, איך אתה יודע שזההב אכן טהור?"
ענה לו הצורף: "פשוט. כשאני רואה את פניי משתקפים בזהב".
הנה המלך, מלכו של עולם, כצורף. יושב ומביט בנו. לא מעלים עין מאיתנו אפילו לרגע קט. האש בווערת, סוערת ורותחת, מנקה ומטהרת. מבערת את החטאים שמלכלכים אותנו.

האבלות על החורבן - סיפור

האם אנו חשים באובדן ובשיממון הנוצר בעקבות חורבן בית המקדש? אם נתבונן נגלה, כי תפילת העמידה מכילה תזכורות רבות לכך: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", "כי לישועתך קיינו כל היום". האין אנו, חלילה, אומרים זאת מהשפה ולחוץ? האם אנחנו בוכים בדמעות שלישי? הסיבה לכך תובן לאחר קריאת הסיפור הבא: מסופר על הגנרל הנרי ד'אוטווייה, ששימש כאסטרטג בכיר בצבאו של נפוליאון, וכמובן, מתוקף תפקידו ותוכניותיו המבריקות זכה לכבוד ולהערכה. פעמים רבות נפוליאון התייעץ איתו וביקש ממנו תוכניות, פעמים לצורך התקפה ולעיתים לצורך הגנה.

אולם מתחת לפני השטח הגנרל שימש כסוכן אויב, חמדנותו לכסף העבירה אותו על דעתו והלה נפגש עם האויב ומכר את תוכניותיו שהוא עצמו תכנן עבור הצבא הצרפתי. כשראה נפוליאון, כי מהלכיו להפתיע את האויב לא צלחו וחיילי האויב היו מוכנים לכל דבר חשד שמישהו העביר את התוכניות אליהם, חקירה מאומצת הובילה לעובדה המרה: הגנרל ד'אוטווייה מסר לאויב מראש את תכניות הקרב. נפוליאון זעם וחיפש את הדרך המתאימה ביותר להעניש את ד'אוטווייה ולבסוף החליט, הגנרל יישלח לאי נידח ושומם, שם יהיה עד סוף ימיו בבדידות ויוכל להרהר במעשיו הרעים.

הגנרל הורד מדרגותיו ובלבוש אסירים הועלה לאוניה והושלך בחוף אי נידח, שעות רבות שכב על החוף ובכה על מר גורלו. כשהחל הרעב להציק לו, טעם מפירות של עץ שגדל בסמוך, לאחר מכן אסף עלים יבשים והכין לעצמו מצע, כך עבר עליו הלילה הראשון באי הבודד.

הימים חלפו, הגנרל בנה בית מגזעי עצים, מצא עיזים שנתנו חלב ואכל מפירות העץ. חודשים חלפו והנרי התרגל לחיים על האי השומם, אך כשהגיע התאריך בו הושלך לשם, לבש את בגדי האסיר אותם לבש באותו יום, והחל לבכות.

הוא נזכר במעמד הרם שהיה לו, חש חרטה עמוקה על מעשיו, וייסר עצמו על כך כל אותו היום.

יום אחד נטרפה אוניה בסמוך לאי, ומספר אנשים נסחפו אל האי, והנרי נשא לאשה את אחת הנשים.

יום אחד הופתעה אשתו לגלות את בעלה יושב בחוף בבגדים מזוירים ובוכה בכי מר.

'מה קרה?' נחרדה, 'ביום זה לפני שנתיים הוגלית מצרפת, שבה הייתי חשוב ומקורב למלכות. בכל שנה ביום זה, נזכר אני מה הייתי, והיכן אני היום, ובוכה על כך.'

לאחר שנה נולד להם בן, כשגדל מעט הבחין הילד כי מידי שנה, ביום מסוים, יושב אביו על החוף בבגד מזור ובוכה מהבוקר עד הערב. 'אבא, למה אתה בוכה?' שאל הילד, והאב סיפר לו על אותו יום מר ונמהר.

בנו של הנרי גדל, נשא אישה ונולדו לו ילדים, בכל שנה ישב הסבא עם בנו ונכדיו, וקונן על מר גורלם ועל גלותם באי הבודד, הרחק מצרפת.

שנה אחת קם אחד הנכדים והכריז: 'די! בכל שנה מכריחים אותנו לבכות בתאריך הזה, אבל אני לא מבין, מה רע פה?! הרי יש לנו הכל! יש פירות טעימים, עיזים שנותנות חלב, עצים לבנות קורת גג ועלים להכין מהם מצעים, טוב לי פה, ואינני מעוניין בארץ אחרת.'

שמע זאת הנרי, שכבר היה ישיש וחלש, קרא לנכדו הצעיר ואמר לו: 'אינך מבין מדוע אנו בוכים, משום שנולדת באי הפרימיטיבי הזה ולא יצאת מפה אף פעם, אתה פשוט לא ראית את העולם האמיתי והמפותח, ולכן אינך יודע מה אתה מפסיד! אני ראיתי עולם מופלא ובו גשרים עצומים, מגדלי ענק, ארמונות נהדרים, חנויות. אכן, מי שגדל כל ימיו, כשהוא מתרוצץ יחף על החול. לא מבין מה חסר לו. אך דע לך, שכל 'החיים הטובים' שלך פה, הם כאין וכאפס לעומת החיים הגרועים ביותר בצרפת... לכן יש לך הרבה מה לבכות - ובעיקר על כך שאין לך אפילו מושג מה הפסדת'... אין אנו יכולים להבין מה הפסדנו. כיצד נראו החיים כשביט המקדש היה קיים, ולכן אין אנו מסוגלים לקונן, כפי שצריך. רק מי שחווה את אובדן הבית - יכול להבין זאת...'

[אספקלריא]

תשובה ותמיהה

רבי משה מקוברין שאל פעם אחת אברך צעיר למעשיו ולמקור פרנסתו. השיב האברך: "אני יושב בבית המדרש ולומד תורה. לפני חתונתי סיכמו אבי וחותני כי בחמש השנים הראשונות אבי יפרנס אותנו, ובחמש השנים הבאות חותני ידאג לפרנסתנו, וכך אנחנו מסודרים לעשר שנים". אמר לו רבי משה: "האמן לי, כשאני רואה אדם המתקן את חלון ביתו שנשבר, אני תמה עליו, שהרי בכל רגע ורגע משיח עומד לבוא ונעלה כולנו לארץ ישראל. ואתה אומר שאתה מסודר לעשר שנים בגלות?!"

חזק חזק ונתחזק

בברכת התורה רון ברונה

"לְאִדָּם מְעַרְכֵי לֵב וּמֵה' מְעַנֶּה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון מרים בת עיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זהבה בת אטווג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אייריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קוק בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מורית בת רחל לימור הודיה, ושירוה נבית תורן יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה שושנה ריזל בת מינה מיטל בת לולו שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר) יובל בן שלומית: אושר בת אורנה הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

מאוצרות הפרשה

חטאו לי, ומה נעשה בדינם? יענה לו אברהם ימחו על קדושת שמך!
יאמר לו הקב"ה אלך אצל יעקב אבינו שהיה מורגל בחיי חיותו לצער גדול בנים ואולי מתוך כך ירחם על בניו, ואמר לפניו בניך חטאו ומה נעשה בדינם? יענה לו יעקב: ימחו על קדושת שמך! מיד ילך הקב"ה אל יצחק וכך גם יאמר לו: בניך חטאו ומה נעשה בדינם? מיד ישיב לו יצחק: רבש"ע הם בני ולא בניך? הרי בשעה שהקדימו לפניך נעשה ונשמע קראת להם "בני בכורי", ועכשיו הם רק בני ולא בניך?... ואז ימשיך יצחק ויעשה חשבון עם הקב"ה, כמה חייו של אדם? שבועים שנה! תוריד ממנו את העשרים שנה הראשונים שהוא עוד לא בר עונשין, נשאר רק חמישים, תוריד גם מהם עשרים וחמש שנה שהם הלילות, נשאר רק עשרים וחמש, מתוכם תוריד שנים עשרה וחצי שנה שבהם יוצא שאדם מתפלל ואוכל ועושה את הצטרכויותיו נשאר רק שנים עשרה וחצי שנה. אז אם אתה סובל את כולם בסדר, ואם לאו, אז בא ונתחלק, פלגא עלי ופלגא עלך (חצי עלי וחצי עליך) וכך יפטור יצחק אבינו את עם ישראל מהעונש...

המשיך הרה"ק מזידטשוב ז"ע ואמר: זהו סוד הכתוב כאן "ויסעו מהר" – בפמליא של מעלה נסעו והלכו מדבריו של אברהם שנקרא הר (לא כאברהם שקראו הר) "שפר" – נסעו והלכו גם מדבריו של יעקב שנקרא "שפר" (שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון, ב"מ פ"ד.) "ויחננו בחרדה" – נתקבלו דבריו של יצחק שנקרא חרדה, על שם "ויחרד יצחק חרדה גדולה"... (פנינים)

והיו הערים להם לשבת (להג)

אברך חסיד גור, שעמד לפני רכישת דירה, ניגש פעם אל כ"ק האדמו"ר מגור, רבי פנחס מנחם זצ"ל, ושאל אותו איזה דירה הוא ממליץ לו לקנות. אמר לו הרבי: תלך ברחוב ותסתכל על דירות עמך בית ישראל; היכן שתראה דירה בנויה על הגג, בבנין ההוא תקנה את דירתך. כשהביע החסיד את תמיהתו על התשובה, הסביר לו הפני מנחם ואמר: אם יש דירה על הגג, סימן שלשכנים המתגוררים שם יש עין טובה, והם 'מפרגנים' לשכניהם להרחיב את דירתם. בנין שכזה, מכיל בקרבו מעיין גדול של סגולות טובות, כיון שבמקום בו יש עין טובה מצד הדיירים, יש גם עין טובה של הקב"ה. מי שאינו אוכל את שכנו, ואינו נלחם איתו על כל צעד ושעל, אלא אוהבו כנפשו, ומאפשר לו לבנות ולהתרחב, ליד שכן כזה צריך להתגורר, אמר הרבי מגור. כי בוודאי חוסר הפרגון והעין רעה, מביא על האדם רח"ל את כל המרעין בישין, ואילו כשהוא מביט על מעשי חבירו בעין טובה, הרי מידה כנגד מידה מתסכלים עליו גם מן השמים בעין טובה, ומשפיעים עליו שפע כל טוב וסיעתא דשמיא.

דבר נוסף שמעתי גם בשם הגאון רבי חיים גרינמן זצ"ל, שאמר שהוא מייעץ לקנות את הדירה התחתונה ביותר בבנין. כששאלוהו על מה ולמה, השיב הגאון זצ"ל ואמר, שמדי פעם קורה שהאנשים המתגוררים בדירות הגבוהות, גורמים לנזקים לשכנים בדירות למטה. לפעמים שופכים דבר מה ומטנפים את הבגדים המכובסים, יש מקרים שנופלת סיגריה ושורפת את הבגד, וכו'. אבל דיירי הדירות התחתונות אינם מזיקים, ולכן כדאי להתגורר שם, אמר הגר"ח גרינמן זצ"ל. (ברי פ"ש)

אלה מסעי בני ישראל... (לגא)

אמרו חז"ל במדרש תנחומא: למה זכו מסעות אלה להיכתב בתורה? אלא מפני שקיבלו את ישראל במדבר והיו אורחיהם (דהיינו שבני ישראל התארחו במדבר, והמדבר אירח אותם) – עתיד הקב"ה לתת שכר טוב למדבר, שעכשיו הוא יבש וחסר כל, אבל לעתיד לבוא יהפוך המדבר לישוב והיה בו מים רבים ועצים רבים. ומכאן ילמד האדם ק"ו מהמדבר, שאע"פ שאין בו דעת – יפרע לו הקב"ה שכרו על שאירח את ישראל, כך כל המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ונתן לו מזון ומהנהו מנכסיו – על אחת כמה וכמה שיקבל שכר כפול ומכופל מאת הקב"ה! מוסר עצום למדים מכאן, הלא המדבר שקיבל את ישראל לאורחים, לא עשה זאת במחשבה תחילה ולא היתה לו אפשרות להתנגד לזה ובכל זאת, כיון שסוף סוף באה על ידו טובה לעם ישראל אין הקב"ה מקפח שכרו ופרסם בתורה את שמות המקומות בהם חנו כדי להוקיר להם טובה – ק"ו כשאדם מיטיב לזולתו בכונה תחילה וברצון טוב ודאי שיהיה שכרו כפול ומכופל לאין ערוך! (הכתב והקבלה - מגליון בריה יקצרו)

שם. כותב מרן בעל ה"שפת אמת" זיע"א: "...ונכתבו כל המסעות להודיע לעם ד' כי כל עובד ד' לא יפול ליבו עליו מכל הנפילות שיש לו כי כך הוא המידה להיות עולה ויורד, ומכל מנוחה שהשיגו אחר איזה מלחמה התחיל מלחמה אחרת, וכן לעולם – "ויסעו.. ויחננו.. ויסעו.. ויחננו.. כמו שכתוב "ילכו מחיל אל חיל" שאין להם מנוחה לעובדי ד' שעל זה נבראו – ללחום מלחמת ד'. ובודאי מלחמות שהיו לכלל ישראל היו דברים הנוגעים לכל הבריאה ומנין זה נמצא בכל פרט לפי מה שהוא", וכאשר זוכרים את המסעות והניסים שה' עשה זוכים לישועה.... "וכשמזכירין הניסים הללו שעשה לנו הקב"ה אין צריך לקיים בפועל כל המסעות לכן נזכר פרשה זו בין המצרים כדי שנוכר בה הניסים ונזכה לישועה".

ויסעו מקברות התאוה ויחננו בחצרות (לגיז)

הגמ' בפסחים אומרת האדם האוכל מעדנים הוא נכנס לחובות ומתחבא וישן בעלית הגג. ואילו אדם שאוכל פירות וירקות פשוטים יכול לישון בחצר בלי פחד. וא"כ י"ל, אומר רבי חיים פלאג'י, שזאת כוונת הפסוק: ויסעו מקברות התאוה ויחננו בחצרות, כאשר יוצא מהתאוה ממילא הוא יכול לישון בחצר.

ויסעו מהר שפר ויחננו בחרדה (לג, כד)

ידוע הוא הדבר שבכל המסעות שנמנו כאן בפרשת מסעי, ישנם סודות ורמזים נסתרים על כל מסעיהם ודרכם של בני ישראל בכל הדורות עד לעצם היום הזה, וגדולי הדורות שבכל דור ודור היו מפרשים ומוציאים כל מיני רמזים בפסוקים הללו.

מסופר כי פעם אחת בעת יושבו של הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע עם תלמידיו, אמר לפניו: ידועים לי הסודות של כל מ"ב המסעות שבפרשה זו, מלבד הסוד של "ויסעו מהר שפר ויחננו בחרדה" שאיני יודע מהו... נענה מיד תלמידו הרה"ק רבי צבי הירש מזידטשוב זי"ע ואמר: את זה אני יודע! ואף אסביר לכם: לפי דברי חז"ל המופלאים (שבת פ"ט), "לעתיד לבוא יאמר לו הקב"ה לאברהם אבינו: בניך

ההשגחה המובילה למאורעות החיים

יִכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל פִּי יְהוָה וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם (ל"ג, ב')
לכאורה יש להבין: מה פשר כפילות הלשון – מוצאיהם למסעיהם? מדוע לא די היה לכתוב: "ויכתוב משה את מסעיהם"? וביותר יש להבין, מדוע
בתחילת הפסוק נאמר: "מוצאיהם למסעיהם", בעוד בסופו הסדר הפוך: "מסעיהם למוצאיהם"?
את התשובה נבין על פי המעשה הבא: באחד הימים עשה הגאון רבי מרדכי פרוגמנסקי את דרכו ברכבת. סובבה ההשגחה העליונה את הדברים כך
שלצידו ישב יהודי יקר אשר שימש כשוחט ומוהל. בין השניים נקשרה שיחה ערה ומרתקת אשר גלשה מנושא לנושא. בעודם שקועים בשיחה לא
הבחינו כלל כי הרכבת חלפה על פני התחנה בה היה עליהם לרדת... כאשר התבררה הטעות, היה זה מאוחר מכדי לתקנה. אותו היום ערב שבת קודש
היה, וברור היה לשניים כי גם אם ירדו בתחנה הקרובה ויבקשו לשוב על עקבותיהם, לא יספיקו להגיע אל מחוז חפצם לפני כניסת השבת.
על פני רעו של רבי מרדכי, השוחט המוהל, הופיעו אותות דאגה. "מה יהיה? היכן נתאכסן בשבת? מה נאכל? כיצד נסתדר?" הוא תהה בקול, אולם
רבי מרדכי נותר שָׁלוֹ ורגוע: "יהודי אף פעם אינו תועה בדרך!" הטעים, והוסיף: "דע לך, שאם יהודי מגיע למקום כלשהו, הרי זה משום שההשגחה
העליונה כיוונה את דרכו לאותו המקום! הבה נתאזר בסבלנות, ואולי נזכה לדעת מדוע הובילה ההשגחה את דרכנו אל היעד אליו אנו מתקרבים!"
שעה קלה לאחר מכן עצרה הרכבת בתחנה. השניים ירדו, ומצאו את עצמם בעיר שכולה גויים. לאחר בירורים מעטים נודע להם כי בעיר מתגורר
יהודי אחד ויחיד, ואף נמסרה להם כתובתו המדויקת. לא חלף זמן רב, והשניים התדפקו על דלת ביתו של היהודי היחיד בעיר. הם הסבירו לו את
הנסיבות בהן מצאו את עצמם במקום וביקשו להתארח בביתו בשבת הקרובה. להפתעתם פרץ היהודי בבכי של התרגשות וסיפר: "אינני יודע אם
אחד מכם הוא אליהו הנביא או אברהם אבינו... אולם לבטח שלחה אתכם ההשגחה העליונה לכאן! לפני שבוע נולד לי בן זכר, ולא ידעתי היכן אמצא
מוהל שימול את בני. ובכן, הנה התשובה: הקדוש ברוך הוא שלח אתכם לכאן, כדי שאוכל לקיים את המצוה בעיתה ובזמנה, כדת וכדין!"
הרי לנו, שכאשר יהודי מגיע למקום מסוים ושם קורה לו מאורע כלשהו – אין משמעות הדבר שהמקרה קרה משום שהוא הגיע לאותו המקום, אלא
בדיוק להיפך: המאורע שקרה במקום צריך היה לקרות, ועל כן הובילה אותו ההשגחה העליונה לשם!
ומכאן, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של רבי לייב גורביץ' שהיה אומר כך: דעת הבריות נוטה לסבור, ש'מוצאיהם' – כלומר: המוצאות אותם, הינם
תוצאה של 'מסעיהם', כלומר: של הנסיבות אשר הובילו אותם למקום מסוים... אם יסברו כך בני ישראל, הם יפרשו את המאורעות שאירעו להם
בצורה שגויה, ויסברו, למשל, כי מאחר שהגיעו למקום שיש בו מים מרים – ממילא הם באו לידי נסיון והתגלגלו המאורעות שאירעו בעקבות כך.
אולם האמת היא, כי "על פי ה' מסעיהם למוצאיהם"! כלומר: בדיוק להיפך... המאורעות שאירעו בכל אחד מהמקומות בהם שהו בעת מסעיהם
אמורים היו להתרחש – ולכן הוביל אותם הקדוש ברוך הוא לאותם מקומות, וכמו למשל במקרה האמור: מאחר שביקש הקדוש ברוך הוא להעמידם
בנסיון – הוא הובילם למקום מים המרים, ואידך זיל גמוד... ("ללמדך – במדבר" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

הזקן הבודד

שאלה: מעשה ביהודי זקן גלמוד שהעמיד את דירתו למכירה, והציב במרפסת הדירה שלט ענק המודיע על מכירת הדירה. אנשים רבים הגיעו
כדי לראות ולהתרשם מהדירה, אך בכל פעם, כאשר שאלו האנשים את בעל הבית למכירה של הדירה, מיד נסוגו לאחור כאשר שמעו את
המחיר המופרז בו נקב בעל הדירה הישני, ונפרדו ממנו לשלום. אחד משכני הבנין, יעקב שמו, חשב בלבו, "הרי זו תופעה מוזרה מאד, דירת
הזקן עומדת למכירה כבר כמה שנים, והוא מתעקש ועומד על המחיר הגבוה, ואינו מוכן להוריד מהמחיר אפילו פרוטה אחת; וכי הוא חושב
לעצמו שיבוא קונה שיסכים לשלם כ"כ הרבה עבור הדירה?...!" באחד הימים החליט יעקב לשוחח על כך עם שכנו הזקן. הוא פנה לדירתו,
והזקן קבל אותו בלבביות ובשמחה, והגיש לפניו תקרובת. לאחר שיחה ארוכה, תמה יעקב בפני שכנו: "וכי כבודו חושב שמישהו יסכים
לרכוש את דירתך במחיר כה מופרז? ! מדוע אפוא אינך מפחית במחיר? !" בעל הבית החזיר, ופרץ בבכי... כעת הוא מחליט, שהגיע הזמן
לגלות את מצפוני ליבו... "אינני מעונין כלל למכור את הדירה", הסביר הישני, "אני פשוט אדם גלמוד ובודד. יושב כל היום עם ארבעת
כתלי ביתי, ואיש אינו פוקד את מעוני. באחד הימים הגיתי רעיון – אני אתלה שלט המבשר על דירה למכירה. כך יכנסו אלי אנשים לראות
ולבחון. אני אנקוב במחיר מפולפל, באופן שברור שיסרכו לקנות במחיר זה את הדירה. ממילא יבואו עוד ועוד אורחים, ובכך אפיג את
בדידותי... ואכן, התכנית הצליחה, כמעט מדי יום מגיעים אלי אורחים נחמדים, אני מסייר עמם בדירה, מגיש לפניהם כיבוד עשיר של עוגות
ומשקאות, ואנו יושבים ומשוחחים..." יעקב ביקש את סליחת הישני, ואמר לו בנימה של חמלה: "אני מהרהר לעצמי, שיתכן ויש כאן שאלה
הלכתית לא פשוטה – האם מותר להניח את שלט 'מכירת הדירה' המוטעה? אולי יש בכך איסור גניבת דעתם וזמנם של הבריות, הונאתם
והטרחתם לשוא?...!" פנה אפוא בעל הדירה הישני אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א ושאל: "האם מותר לי למשוך אל דירתי בדרך
ערמה את האנשים, שחברתם עבורי היא ממש אור לנשימה, או שמא יש בכך איסור?...?" תשובה: אין כאן הונאה, כי אין האיש מבקש לרמות
את חברו, אלא למשכו אל ביתו, כדי שיקיים עמו כעין ביקור חולים. וכבר מצינו שהערמה כעין זו מותרת, שהנה, למדנו במסכת שבת
(קכט.) : "כולהו אערומי אסירי, בר מהאי עורמא דשרי (כל הערמות אסורות, מלבד ההערמה הבאה שהיא מותרת): מאן דעביד מילתא ולא אפשר ליה,
לישקול זוזא מכא, וליזיל לשב חנותא, עד דטעים שעור רביעתא". כלומר: אדם שהקידו, וצריך לשתות יין כדי להתחזק, אלא שאין לו
כסף, רשאי ליקח בידו מטבע של זוז רע (שצורת המטבע התמעכה וכבר לא ניתן לשלם עמה), וילך לשבע חנויות בהן מוכרים יין, ובכל חנות
יבקש מהמוכר לטעום מעט יין, כדי לבדוק את טיב היין שהוא (כביכול) מבקש לקנות, ולאחר שיטעם, יראה המוכר שבידו זוז גרוע ולא ירצה
למכור לו. על ידי הערמה זו יוכל לשתות בס"ה יין בשיעור ששייב את נפשו ויחזקו. וכתב המגן אברהם (בסימן קנ"ו), שמכאן יש ללמוד לשאר
עניני חולי, שמותר לחולה להערים כדי להציל את עצמו. ומכאן נוכל ללמוד גם לענינינו. לסכום: מותר לזקן להערים על האנשים, כדי להציל
את עצמו מהבדידות הנוראה. (אחת שאלתי)

איך יתכן שיהיו גויבים לאכול כולם בט' באב? (אפי' אס אלה לא נכה אלאהי?)

תשובה על חידה פר"ש: חור. תשובה לחידה: פאה. שם הווכה: משפחת קורין

מרכז העיר: משפחות סמוטני – פויפר להולדת הבן הנכד משפחת פרידי להולדת הבן משפחות וינוקור – בלומר להולדת הבת הנכדה
משפחות בוקובה – הרב פינטו – הרב חפוטא לבר מצוה משפחת אמיתי לאירועי הבת גני הדר-עמישב: משפחת אריאל כהן לאירועי הבת משפחת צויבל לבר מצוה
משפחת רודיאנוב לבר מצוה משפחות לנג – פיקסלר (מרכז העיר) להולדת הבת הנכדה הגינה משפחות גודינגר להולדת הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר שבת אורה

אזהרה המורה: העלון מיועד אך
ורק לרציניים שיודעים את
השיבות התפילה, ובשעת התפילה
לא מנעינים בעלון ובשאר דברים.
לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

מסעי

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה. מוסר והנהגות

בכל דיבורו של החזון איש, רבי אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל, בכל דו שיח שניהל, דאג להשרות רוח נעימה. תמיד היה שרוי בשמחה, גם כשדיבר על נושאים שיפה להם הדמעה. אחד ממקורביו תמה בפניו: היתכן? והשיב כשפניו נזהרות: ירמיהו הנביא חיבר את מגילת איכה. כאשר הוא כתב "בכה תבכה בלילה", אין ספק שהוא בכה הרבה. הוא הייל דמעות על שבר בת עמי. לכאורה יש כאן סתירה, שהרי הנביא כתב זאת ברוח הקודש, ורוח הקודש אינה שורה אלא מתוך שמחה? אלא אפשר לבכות בכי תמרויר על חורבן בית המקדש ובו זמנית להיות בשמחה! (מעשה איש)

בני זוג נכנסו לחדרו של מרן הרב שך זצ"ל, בכדי לקבל תנחומים לאחר פטירת בנם, ילד רך בשנים, בנסיבות טראגיות. בני הזוג היו שבורים ורצוצים, אולם מרן זצ"ל מצא מסילות לליבם, וכך אמר להם: "היהודי תמיד מאושר, משום שיש תכלית לחייו. אין אדם בעולם שאין לו צער, אין אדם בעולם שאינו סובל עוגמת נפש מפעם לפעם. ההבדל היחיד הוא, שאדם אשר אינו יודע מה היא תכלית חייו ולשם מה עליו לסבול בזה העולם - הרי הוא חש ממורמר על שנוגד והגיע לעולם שכזה, מלא סבל ותלאה... לעומתו, היהודי - יודע כי מטרה נכבדה מאין כמותה עומדת מאחורי דתו אל זה העולם, ולפיכך הוא אינו מתאונן, באשר מכיר הוא בכך שזה טיבו של עולם, הוא מלא נסיונות" אשר יש להתמודד עמם! "היהודי תמיד מאושר, משום שהוא יודע שהקדוש ברוך הוא, שהוא אב הרחמן - נמצא איתו בכל המצבים, וכפי שאמר דוד המלך עליו השלום "גם כי אלך בניא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי" (תהילים כג). כאשר יודע אדם כי מלך מלכי המלכים, שאוהב אותו הכי הרבה שאפשר, צועד לצידו בכל רגע - כלום יכול הוא להיות שבור ורצוצ? ברור שלא! ולסיים, היהודי תמיד מאושר, משום שהוא מכיר בכך שאינו יכול לדעת אילו צרות אחרות, איזמות ונוראות שבעתים - נחסכו ממנו בעתים של אי-אלו קשיים עמהם הוא נאלץ להתמודד... הוא מאמין באמונה שלמה כי הקדוש ברוך הוא עושה הכל לטובתו ורק לטובתו, ומאחר וכך - הוא אינו מרגיש אף פעם תחושת התמרמרות, אלא רק שמחה עצומה על "אשר בחר בנו מכל העמים" ו"שלא עשני גוי! כמה אומלל הוא האדם החי את חייו מבלי אמונה, ומבלי הכרה ברורה בכך שהעולם הזה על נסיונותיו ותלאותיו - אינו אלא כפרוודור בפני העולם הבא אשר בו צפוי התענוג הגדול ביותר האפשרי. (אוהל משה)

מסופר שנשאל רבי משה פיינשטיין זצ"ל: על מעשה בשתי משפחות של יהודים ידאי שמים שהיגרו מפולין לארה"ב. וכידוע שבאותה תקופה לא ניתן היה למצוא עבודה ללא חילול שבת. ומדי שבת הם היו נעדרו מהעבודה עם תירוצים והתחכמויות. לא תמיד הלך להם. וביום שני כשהופיעו לעבודה, הם פוטר. כך הם נדדו מעבודה לעבודה. ממשפחה אחת יצאו בנים ידאי ה' אוהבי תורה ותלמידי חכמים. ואילו בני המשפחה השניה יצאו בניהם לתרבות רעה. את הסיפור הזה סיפר שלום הרבי משה פיינשטיין זצ"ל - ושאלתו בפיו מה נשתנו אלו מאלו? הסביר לו רבי משה: הראשון ישב עם ילדיו בליל שבת שמח וטוב לב. הוא סיפר לילדיו בשמחה, על שזכה למסור נפש על שמירת השבת ועל בטחונו בה' שיומן לו עבודה חרשה. את הסוכה שלו הוא קישט במכתבי הפיטורין הרבים שהיו לו. ואילו השני ישב בליל שבת עצוב ודואג מהעתיד ומתמרמר איך הקב"ה מעניש אותו. שניהם דקדקו במצוות ושמרו שבת עם אותה מסירות. ההבדל היה ברור. כאן היתה שמחה של מצווה ודביקות בה' וכאן היו מצוות קודרות ועצובות. בסופו של דבר, בשתי המשפחות, הילדים בחרו בטוב. כל בית וה' טוב" שלו. (נחמד למראה)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויכתב משה את מוצאייהם למסעייהם על פי ה' ואלה מסעייהם למוצאייהם. למה התחיל הכתוב ב"ויכתוב משה את מוצאייהם למסעייהם" ומיד נאמר להיפך "ואלה מסעייהם למוצאייהם". יש להסביר בדרך משל: איש אחד נשא אשה והיה לו בן מאשתו הראשונה. הציקה אם החורגת לבנו. לימים, נודמן האב בעיר אחת וראה שם נערה בת טובים לבנו, והתקשר עם אביה בשידוך. כשחזר הביתה בישר לבנו על היווג הטוב שמצא לו, וקבע מועד החתונה לאחר שלושה חדשים. ביום החופה שכר האב עגלה ונסעו למקום מגורי הכלה. כיוון שעבר זמן מה בנסיעה, אמר הנער לבעל העגלה: הגד לי, כמה פרסאות כבר התרחקנו מעירונו. השיב לו הבעל העגלה: שבע פרסאות. לבסוף שאל גם האב את בעל העגלה, כמה פרסאות עלינו לעבור עוד עד שנגיע לעירו של המחנות. שאל הנער את אביו בתמיה: מדוע אני שאלתי כמה פרסאות כבר עברנו מעירונו, ואילו אתה שואל כמה פרסאות עלינו לעבור עוד עד שנגיע לעירו של המחנות. ענה לו אביו: אתה מימך לא היית בעירו של המחנות ואין אתה מכיר בטיבו, ואת הכלה עצמה לא ראית בעיניך: אי אתה יודע שהמחנות הוא איש מכובד בעירו, בר יחסין ומופלג בתורה והכלה נאה וחסודה, ושידוך טוב, מזה אין לשער כלל בשבילך. שאלתך ובקשתך היא רק להפטר מעונשה של אמך החורגת, להתרחק ממנה ככל האפשר. ולכן שאלת כמה כבר התרחקנו מעירונו. אך אני נתן את דעתי כל עיקר על הטוב הרב הצפון לך בבית המחנות המופלג בתורה וביראת שמים, ובכלתך היקרה אשר הועיד לך ה'. ולכן בכל לבי אני רוצה להתקרב מהר ככל האפשר למחוז חפצינו, ולכן שאלתי: אימתי נבוא ונגיע לעירו של המחנות. הנמשל: בני ישראל לא ידעו עוד חשיבותה של ארץ ישראל, נשאו את נפשם רק לברוח מארץ מצרים אשר בה נתענו הם ואבותיהם. לא כן משה רבינו, אשר ידע להיכן הוא מוליכם, ל"ארץ זבת חלב ודבש" וכל טוב בה. לכן הוא מונה את המסעות אשר לפניו, "ויכתוב משה את מוצאייהם למסעייהם", ואילו ישראל עשו את החשבון רק על ההרחקה מכור העוני ממצרים, וזה ואלה מסעייהם למוצאייהם". (ויקהל משה בשם הגמיר מדובנא)

ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי ה' דם הוא יחניף את הארץ ולא יאריך לא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו: הקשר שבין "החנופה" ל"ארץ" מוסבר על ידי רבי משה פיינשטיין זצ"ל בספרו "דרש משה" כך: כל המלכויות מקפידות על שפיכות דמים, ובכל חוקי הגוים נידונים הרוצחים בעונשים חמורים. אף על פי כן, ישנו הבדל מהותי בין השקפת התורה על איסור זה, לבין התייחסות משפטי העמים לענין הגויים רואים ברציחה דבר המערער ומקלקל ישובו של עולם, בבחינת: "אלמלי מוראה איש את רעהו חיים בלעו" (אבות ג, ב). על פי דרך מחשבה מעוותת זו, הם מרשים לעצמם להרוג כל מי שנדמה להם שהוא מקלקל את ישוב העולם, בחושבם שבכך מתקנים את העולם. זוהי הסיבה למלחמות הפרוצות בעולם. לכן גם אין מקפידים כלל על חיי-שעה של חולים ולא על חיי אדם זקן, וגם הרופאים בכלל זה. שונה בתכלית מהות איסור רציחה על פי תורתנו הקדושה. איסור התירה הוא מצד חשיבות האדם. לכן, אף שאין צורך בו לישוב העולם, גם כן אסור להורגו, ובאותה מידת חומרה שבה נאסר להרוג את האדם החשוב ביותר. גם לגבי שוטה וגם לגבי מי שלא נותרו לו לחיות אלא שעות מועטות חל האיסור במלא תוקפו, וחייבים לחלל שבת עבודו. נמצא שכאשר אחד הורג את חברו מתוך "השקפה" שלפי דעתו הוא מקלקל ישוב העולם - הוא מחניף לארץ כפשוטו, שכן לפי דעתו האדם הוא טפל לארץ - דהיינו לכלל האנושות - ולהם אין חפץ בו. וזהו פירוש "חנופה" - לעשות עוול כרי למלאת רצונם. דרך התורה - שהארץ טפלה לאדם - שהוא נברא בעצם אלוקים, וכל אדם בפני עצמו הוא עולם מלא. (ילקוט לקח טוב)

סיפור מההפטרה

מה תחלי מאד לשנות את דרכך? לפני כארבעים שנה למד בישיבה חברון בחור למדן, הוא ישב ולמד, אך היה לקוי במידות וביראת שמים, קל דעת. מנהגו היה שהיה ער כל ליל שבת ושרקד על תלמודו, אך עשה לכך גם הכנה בערב שבת, הוא קנה שקית מלאה גרעינים, ובמהלך לימודו בליל שבת, היה יושב ומפצח גרעינים תוך כדי לימודו. באותם הימים הישיבת חברון, היו בחורים יושבים ולומדים גם במזרח, על מקומות של רבני הישיבה ורק בתפילות, היו רבני הישיבה יושבים במקומותיהם. אותו חבור היה נוהג לשבת במזרח על מקומה של המשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל, ואת הקליפות של הגרעינים, היה מגיח בתוך התא של הסטנדר. בגמר לימודו היה לפעמים מוציא את הקליפות ומגיחם בפה, אך ברוב השבתות, היה משאיר את הקליפות בתוך הסטנדר, כי ממלא המשגיח אינו נמצא בשעות אלו בבית המדרש, ואינו יודע מי עושה זאת. באחת מלילות שבת, הגיע המשגיח רבי מאיר חדש, שהיה גר בבנין הישיבה - לכמה דקות לביקור בבית המדרש, הבחור הבין שנתפס. ויקבל מנה אחת אפים על תעונו להשאיר את הקליפות בתוך הסטנדר, וגמלה בליבו ההחלטה לעזוב לגמרי את הישיבה. כשסיפר על תוכניתו לחבריו, אמרו לו הרי אתה יודע שאפשר להכיר מה המשגיח חושב עליך באמירת "שבת שלום" ("גוט שבעס") לאחר סיום התפילה, בחור שלמד היטב באותה שבוע, היה עונה לו "שבת שלום" במאור פנים, בחור שהיה צריך חיזוק קצת ביראת שמים, היה עונה לו ביושב, והיו גם בחורים שבאותו שבוע לא השיב להם על ברכתם. לכן הצעתנו היא שתעבור לאחר התפילה לומר למשגיח "שבת שלום" ולפי תגובתו תדע אם הוא אכן הבחין במעשיך או שעלה סתם לישיבה, וכלל לא הבחין בכך. הבחור קיבל את ההצעה, ולאחר תפילה מוסף, עבר לומר "שבת שלום", והמשגיח השיב לו "שבת שלום" במאור פנים, אז הבין הבחור, שאכן חבריו צדקו, והמשגיח כלל לא הבחין בו, ולכן נשאר בישיבה, והמשיך במנהגו. בפיוצח גרעינים, תוך שהוא משאיר את הקליפות בסטנדר. התורה מעדנת את האדם, ולאט לאט הבחור התעורר במקצת, ונעשה יותר ירא שמים, והפסיק ממנהגו, וישב וסקד על תלמודו, עוד חמש שנים, שבמהלכם לא אמר לו המשגיח מילה, על התנהגותו שלפני כמה שנים. הבחור התארס למול טוב, והזמין את המשגיח לחתונתו, כמה דקות קודם שהלך לחופה, הגיע המשגיח, וקרא לו הצידה, ואמר לו: תדע, שאדם צריך להתנהג ב"מכובדות", למשל כשמפצחים גרעינים יש לזרוק את הקליפות לפה, ולא להשאירם בסטנדר. הבחור היה המום, זאת אומרת שהמשגיח כן ידע כל השנים על מעשיו, ובכל זאת בחר לשתוק, זה יפה מצידו, אבל למה דווקא עכשיו בחר להזכיר לי את מעשיו? לבטח המשגיח רוצה שלפחות בביתי אתנהג בדרך ארץ, אבל התמיהה גדולה שבעתיים, וכי המשגיח לא הבחין שכבר השתנית. הבחור למרות שהתעורר קצת, בכל זאת היה לו עוזה, ושאל את המשגיח, איני מבין, אם המשגיח ידע למה לא אמר לי כלום כל השנים, ואם המשגיח בחר לשתוק, מה פתאום המשגיח מזכיר לי את זה עכשיו. השיב לו המשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל: ידעתי בני כל השנים מי עשה זאת, אבל בכל זאת בחרתי לשתוק, אבל עכשיו רציתי ללמד אותך על מדת ההתאפקות, הלא אם הייתי אומר לך על כך מיד, היית עוזב את הישיבה לתמיד, וכך שהתאפקתי, הפכת לבחור טוב. כעת כשאתה עומד לפני נישואין, ואתה עומד לחיות עם עוד אדם, שבתבעה היא שונה למגרי ממך, אני רוצה ללמד אותך את אחד הדברים שיביאו לך הצלחה בכל חיי הנשואים שלך, והיא מדת ההתאפקות, הרי רק בזכות מדת ההתאפקות שלי, הגעת לאן שהגעת, וכך אני מבקש ממך, שתנהג בביתך, ואז תהיה לך הצלחה. הבחור שהיה חכם הפנים את הדברים, וכעת הוא ב"ה אחד מגדולי התלמידי חכמים כאשר הוא בעצמו מרביץ תורה ברבים. (ווי העמודים)

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר המגיד הירושלמי, רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל: פעם, כאשר עמדתי לצאת מביתי, הגיע אלי אדם, וביקש לדבר עימי בנושא דחוף מאוד, שקשור ל"פיקוח נפש" ממש... כששמעתי שהדבר כרוך בפיקוח נפש, אמרתי לו שיכנס לביתי ואשמע את דבריו. נכנס האיש לביתי, היה זה סוכן ביטוח, והוא הסוכן, הציע לי לרכוש בסכום סמלי "ביטוח חיים"... "ביטוח חיים"? - תמהתי - מה הענין של ביטוח זה? והסוכן הסביר לי שבמקרה וחלילה יארע לי ח"ו אסון, ואני אפטר מן העולם, הרי שבני משפחתי יקבלו סכום כסף גדול מחברת הביטוח... אמרתי לסוכן הביטוח: שמע נא ידידי, הרי אינך מבקש להציע לי "ביטוח חיים", אלא "ביטוח מות"! הלא במקרה ואמשיך את חיי עד לאריכות ימים ושנים, לא אקבל מאומה, ורק במידה ויקרה לי אסון, יהנו יורשי מהתשלום המדובר. אבל לי, יש ביטוח חיים אמיתי, המעניק חיי נצח! וכך אמרתי לו: כותב כגמרא (מגילה כח): "תנא רבי אליהו, כל השונה הלכות, מובטח לו שהוא בן העולם הבא!" אני בלומדי את התורה הקדושה מידי יום ביומו, רוכש לעצמי תעודת ביטוח חיים, אשר יעניק לי חיי נצח לעולמי עולמים, ואת פירותיו של ביטוח זה, עתיד אני בעצמי לאכול אפילו אם אאריך ימים ואגיע לשיבה טובה, שהרי כאשר אתייצב בפני בית דין של מעלה, הוציא את תעודת הביטוח שהעניק לי אליהו הנביא!... היה נראה שהסוכן, הבין את דברי. (ואין למו מבוטח)

"ענין של טעם"

והטעם שעל לימוד התורה נאמר שהוא "כנגד כולם" כי כל המצות הם מצטרפות אל הגשם, כמו מצות ציצית, אי אפשר לקיים, אלא על ידי לבישת בגד שהוא גשמי, וכן סוכה ולולב וכהאי גונא כל המצות, לא כן לימוד התורה, שענינו תלוי בכח הדיבור שהוא כח פשוט רוחני בלבד, ולכך פעולתו שפועל למעלה נורא עד מאד, ועל כן קדושת תלמוד תורה הוא כנגד כלם". (שמידת הלשון)

"מפי כתבם"

בעת שבאתי לאמריקה, היה שם ראב"י ריפורמי נאשר לא כדאי אף להעלות את שמו על הכתב. שאמר שבעוד חמישים שנה, לא ימצא עוד יהודי בכל אמריקה, כי יתערבו בגויים, עפרא לפומיה. והיה זה נדפס בפרסום רב בעיתוני הגוים, ולפי דעתו הנפסדה היה החשבון כן שיתערבו בגוים. כששמע על זה מו"ר כ"ק אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצ"ל אמר: באמת כן יהיה כדבריו, יהודים כמוהו לא ישארו באמריקה, אבל עוד יהיו יהודים רבים שלמים בתורה ויראת שמים. ותהילה לאל שבאו גדולי ישראל כמוהו, ובמסירות נפש הקימו חדרים לתינוקות של בית רבן, ישיבות לבחורים ללמוד תורה, וכוללים ללומדי תורה לאחר הנישואין, בלי פשרות, והיא שעמדה לנו שנשאר לנו שריד ב"ה, ורק הודות לזה יש המשך ועתיד לכלל ישראל. ואותן שלא הלכו בדרך זה, בעונותינו הרבים האמת היתה אתו. ואני הגבר וכיצא בי מעידים על זה, שראינו שכל אותם הכתות והזרמים וכיצא בהם שבקשו לבסס את יהדותם על שיטות אחרות הנוטות מדרכי האמונה המקובלת לנו מדור דור עד משה מסיני, בין בארץ ישראל ובין בגולה, במשך הזמן או שחזרו בתשובה או שנאבדו מתוך הקהל הם וזרעם אחריהם, כל שכן הריפורמים בעצמם שרובא דרובא מתערבים בגוים כנראה לעין כל בעונותינו הרבים. (פירסומי ניסא, רבי מנשה קליין זצ"ל בעל שו"ת משנה הלכות)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם שקנה בשר או דגים, יצטרך לנהוג בהם קדושת שביעית?

תשובה: כתב הרמב"ם בהלכות שמיטה ויובל - פרק ו': אין עושין סחורה בפרות שביעית. ואם רצה למכור מעט מפרות שביעית מוכר. ואותן הדמים הרי הן כפירות שביעית וילקח בהן מאכל ויאכל בקדושת שביעית

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

הרגל סבלנות... מרפא לכעס וקפדנות. (חזון אי"ש)

הטבע, הוא הנס הנפלא והגדול שבמושגים שלנו. (שפת אמת)

אין העושר תלוי בכוחו של האדם ולא בשכלו אלא ביד הבורא. (רבינו בחיי)

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

הרה"ק רבי משה גרינוואלד בעל הערוגת הבושם ז' אב (תרע"ז)

כשהביאו את ספר "ערוגת הבושם על התורה" למרן הרבי הקדוש רבי ישכר דוב מבעלזא ז"ע, התבטא, שאם היה מעיין בספר הזה מבלי ידיעה מקודם מיהו מחברו, היה חושב שהמחבר הוא אחד מתלמידי הבעל שם טוב הקדושים ז"ע. ופעם התבטא בזה הלשון: "כשם שהפני יהושע צירף עצמו לראשונים, כך הערוגת הבושם צירף עצמו לתלמידי הבעל שם טוב". והיה אצלו הספר ערוגת הבושם בין ספרי תלמידי הבעל שם טוב שהיה מעיין בהם.

הרבי הקדוש בעל הערוגת הבושם עצמו, כשהיה לומד בספרי תלמידי הבעל שם טוב, היה לומד בהם בעמקות ובעיון נפלא, כמו כשהיה לומד קצות החושן. לפעמים היה חוזר על הלשון בעל פה, ובפרט בפרוס הימים הנוראים היה לומד בהם בחשקות נפלא ובקדושה יתירה.

במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו, היה נוסע להסתופף הרבה בצל צדיקי דורו, והיה מכניע עצמו אליהם מאד באמונת חכמים גדולה. ובעיקר היה רגיל לנסוע להיכלו של הרבי הקדוש רבי יהושע מבעלזא ז"ע.

פעם אחת כשנסע לבעלזא, ברדתו מהעגלה, נפל על הארץ ונתקעה ידו ממקומה והיו לו יסורים גדולים. כשנכנס להיכלו של אותו צדיק והזכיר את עצמו לפניו, אמר לו הרבי הקדוש מבעלזא: בטח בא כתר ראשינו במחשבות טהורות יותר מדאי, "זייער ערנסט", והבעל דבר רצה למנוע אותו, ועל כך נגרמה לו פגיעה זו.

בשבת בבוקר בעת קריאת התורה, נקרא הרבי הקדוש בעל הערוגת הבושם לעלות חמישי, והרבי הקדוש מבעלזא עלה אחריו שישי. וסיפר בעל הערוגת הבושם, שבשעה שבידך ברכת התורה, הרגיש שהכאבים סרו הימנו לגמרי, ומאז לא הרגיש שום כאב, ונסע לביתו בבריאות איתנה. ובכל פעם שנסע לבעלזא, בידך "ברוך שעשה לי נס במקום הזה" (בלי שם ומלכות). לאחר כמה שנים נתקעה עוד הפעם עצם מידו, והרופאים ניסו הרבה להחזירו בקשיים גדולים, נענה הרבי הקדוש בעל הערוגת הבושם ואמר: "בבעלזא החזירו את היד יותר בניקל..."

למה החזיר מרא דארעא קדישא את הארבע מאות זהובים שקיבל

של צדיקים אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם, צדיקים עצמם לא כל שכן". קראתי הבוקר סיפור מבהיל על מרן הגאון הקדוש מרא דארעא דישראל כבוד קדושת רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, שרואים מזה, מה נקרא ריינקייט - נקיות כפיים, וזה מוסר השכל עצום לכל אחד ואחד מאיתנו.

אשה אחת בהונגריה, היתה חשוכת בנים לא עליכם, בעלה היה עשיר מופלא, והיא היתה עקרת הבית. האשה לקחה סכום עצום, הון עתק, "ארבע מאות זהובים", ונכנסה אל רב העיר, ואמרה לו, שהיא רוצה לשלוח פדיון נפש לאחד הצדיקים הקדושים שיתפלל עבורה לרוע של קיימא לזכות לילד. רב העיר אמר לה, שהוא מייעץ לה לשלוח את הארבע מאות זהובים, לצדיק הקדוש רבי יוסף חיים זוננפלד מירושלים עיר הקודש. האשה מסרה לרב את הכסף, והרב שלח את הכסף אל רבינו, רבי יוסף חיים.

כשעבר שלש שבועות, הגיע הבעל של אותה אשה אל רב העיר, והתחיל לצעוק על זה שהרב קיבל סכום כל כך גדול מאשתו לצדקה. הרב הצטדק לפי תומו, שהוא היה בטוח שהאשה נתנה את הארבע מאות זהובים מידיעתו. אבל העשיר הזה היה חצוף, והוא דרש שהרב ידרוש חזרה את הכסף ממרן רבי יוסף חיים זוננפלד מירושלים עיר הקודש, הוא לא מוותר. היה קשה מאד לרב לעשות זאת, ולכן אמר לו, שאם הוא רוצה בדוקא בחזרה את הכסף, הוא ישלם לו מכיסו קימעא קימעא, בכמה תשלומים, את כל הסכום.

באותו מעמד הגיע בפתע שליח של הדואר לבית של הרב, והביא לו מכתב רשום שהגיע מירושלים, תוך כדי שהגביר נמצא אצל הרב בבית. הרב פותח את המכתב, והוא מוצא שם את הארבע מאות זהובים שהוא שלח למרן רבי יוסף חיים זוננפלד, כל החבילה ששלח הוא רואה בחזרה מול עיניו. הרב נהיה לו טוב, וחזר צהלתו על פניו, ומסר את הכסף ישר לבעל האשה. הוא ביקש את הארבע מאות זהובים, והוא מחזיר לו את זה ישר.

העשיר התרגש וביקש מהרב שיגיד לו, מה כתב רבינו רבי יוסף חיים זוננפלד במכתב שצירף אל הכסף שהחזיר. הרב הקריא לו את המכתב: "קייבלתי את המכתב יחד עם הכסף, אבל בגלל שמעלת כבודו כותב, שאישה מסרה לו זאת, אני חושש חשש, אולי היא עשתה זאת מבלי רשות של הבעל, הנני משיב לו חזרה את הכסף, בבקשה למסור לו את זה חזרה לאשה. אבל כמוכן שלא מיעטתי בשביל כך למלא את הבקשה בדבר התפילות שהאשה תפקד בזרע של קיימא, ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שהתפילות תתקבלנה".

עיני הרב זלגו דמעות מהתרגשות, הוא ראה בחוש ארך שדברי חכמים מתקיימים, "צדיקים, אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם".

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם כתובות דף ז', ט"ט אדר תשע"ה)

בקיאות עצומה בכל מסכת בבא בתרא מלימוד יום אחד

הרבי רבי ישראל דוב מוויעלדניק בעל השארית ישראל, היה כידוע איש אלוקים קדוש. הרבה אנשים זכו חוכים לישועות גדולות על הציון הקדוש. נספר סיפור על הרבי הקדוש, שיתן לנו הצצה מה נקרא לימוד התורה, באופן של יהיו דברי תורה מוחזרין בפיו. רק נקדים שאנחנו מדברים על צדיק קדוש, שבגיל חמש נהיה יתום מאביו רבי יוסף זצ"ל, ובגיל עשר נפטרה לא עליכם גם אמו, ונהיה א קאלייך דינער יתום, יתום גם מאבא וגם מאמא, ובכל זאת עלה ונתעלה להיות מנהיג ישראל.

פעם נקלע הרבי הקדוש בעל המאור עינים מטשערנאביל בעיר ז'יטאמור בתשעת הימים של חודש אב. הרבי הקדוש שאל לאנשים שהיו בבית מדרש, מי יכול לקבל על עצמו לעשות סיום מסכת למחר, כידוע שיש הרבה אנשים שנוהגים לעשות סיומים בתשעת הימים. אמנם אף אחד לא הגיב, אף אחד לא נענה לעשות סיום מהיום למחר.

פנה הרבי הקדוש בעל המאור עינים, אל הרב הקדוש רבי ישראל דוב מוויעלדניק, שהיה אז עלם כבן תריסר, בחור בן שתיים עשרה שנה, הוא היה עילוי מופלא. הרבי הקדוש בעל המאור עינים שאל אותו, אולי הוא יסכים לעשות סיום? ענה הנער רבי ישראל דוב זצ"ל בכבוד ובהכנעה, אם הרבי ירצה אעשה סיום. שאל אותו הרבי הקדוש בעל המאור עינים, על איזה מסכתא? ענה הבחור, על איזה שהרבי יגיד... ניגש הרבי הקדוש בעל המאור עינים אל הארון ספרים, והוציא מסכת בבא בתרא מן הארון והגיש את זה לרבי ישראל דוב.

התיישב הנער העילוי רבי ישראל דוב ללמוד, וכך למד כל הלילה ברציפות עד למחרת בצהרים. כשגמר את מסכת בבא בתרא, הוא אמר אל הרבי הקדוש בעל המאור עינים, שאפשר כבר לעשות את הסיום על מסכת בבא בתרא. הביט עליו הרב הקדוש בעל המאור עינים בתמימה, מה? כבר סיימת? אמר הרבי הקדוש רבי ישראל דוב מוויעלדניק: "הרבי בעל המאור עינים יכול לבחון אותי, שמות של כל התנאים והאמוראים, כמה פעמים מוזכרים בכל המסכתא בכלל, ובכל דף ודף ובפרט". רבותי אתם שומעים, כמה פעמים אנחנו נצטרך ללמוד מסכת בבא בתרא כדי שנדע כמה פעמים יש שם 'אמר אביי' ו'אמר רבא', וכמה יש בכל דף ודף, והנער הקדוש הזה היה מוכן להיבחן באופן זה, מלימוד כל המסכתא ביום אחד!

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם יבמות דף קא, כ"א טבת תשע"ה)

הכסף חזר בדיוק ברגע הנכון

השבוע בדף היומי (כתובות דף כח): נלמד, "השתא ומה בהמתן

עלה ונתעלה להיות מנהיג ישראל

בשבת קדש פרשת במדבר, שבת מברכים חודש סיון, אחרי לימוד חומש רש"י, התחדד לי טוב הנושא שנקרא "חבר". כתוב במשנה באבות (פ"א מ"ו), "דבי יהושע בן פרחאי אומר, עשה לך רב וקנה לך חבר". אומר רבינו עובדיה מברטנורא על המשנה וקנה לך חבר, "ואפילו אתה צריך לקנותו בדמים יקרים, ולפזר עליו ממוך כדי שתקנהו אהבתו". חשבתי הבוקר בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, אם חבר זה דבר כל כך טוב, שצריך אפילו לשלם על זה דמים מרובים, אם כן למה לא כתוב וקנה לך "חברים", למה רק "חבר". והתשובה היא, שגם חבר אחד בודד, אמיתי, לא כל כך קל למצוא. יש הרבה אנשים שיש להם הרבה ידידים, אבל חבר אמיתי מעטים זוכים לה. כמו שראים בפירושי המשניות להרמב"ם על משה זו, שיש "טוהט זיך" שלם על המושג הנקרא 'חבר', וכך לשוננו, 'החברים שלושה מינים, חבר תועלת, [בלשון העם: אינטרסים], וחבר נחת, וחבר מעלה". הדרגה הכי נעלה זה 'חבר מעלה', קשר אמיתי שיש בין שתי אנשים שרוצים להגיע למטרה רוחנית אחד, אין פה אינטרסים, זה דבר רוחני מוצק, זה נקרא אהבה לשם שמים, אהבה שאינה תלויה בדבר, ועל חבר כזה כיוונו חז"ל באומרים "וקנה לך חבר". (מתוך הפתיחה לשיעור – יבמות דף פג, כ"ח אייר תשפ"ב)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כששמעתי אתמול בברית את הוד כבוד קדושת מרן הרבי מקרעטשניף שליט"א אומר, "זה הפסא של אליהו הנביא זכור לטוב", זלגו מעיני דמעות, לראות באיזה אימה ויראה הרבי נכנס לברית, מכוסה כולו בטלית, לא לפני שהאבא של הרוך הנוול ניגש שוב אל הרבי לדבר אודות השם. כל מי שהיה בברית, הרגיש שזה דקות של התעוררות וחשבון הנפש. מסופקני אם מי שלא היה אף פעם ברחובות בקרית קרעטשניף בברית, מבין ומכיל את מה שאני אומר.

בדרך חזרה הביתה אחרי סעודת הברית בדיגים ובשר וכל מיני מטעמים, חשבתי בלבי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, נעים זמירות ישראל דוד המלך אומר בתהלים (נ, יב), אם ארבע לא אמר לך, "נוער ס'איז הונגריג צו גשמיות, קען נישט דאווענען צום הייליגען פאשעפער אזוי ווי מ'דאווענט אין קרעטשניף" – מי שרעב לגשמיות לא יכול להתפלל ולדבר עם בורא עולם כמו שמתפללים בקרעטשניף.

אני לא ישכח לעולם הזכיה שזכיתי פעם לשהות בשבת קודש אצל מרן הרבי שליט"א, שבת בקרעטשניף זה "מעייין של עולם הבא", התחילו להתפלל בדיוק בשעה שמונה, השוען זה דבר מקודש בקרעטשניף, בשעה אחד עוד לא סיימו! יש כזה קאך ורתיחא בתפילה, שזה מביא את האדם לעולם רוחני אחר.

אני מודה לבורא עולם על הזכות שהיה לי אתמול, לבוא לברית של שאר בשרי הקרוב המחנך הרב ישראל ברזל שליט"א, ולגשת אחרי הברית אל הרבי עם הספר החדש "מתיקות הדף היומי" ולבקש ברכה. באיזה חיוך, באיזה מאור פנים קיבל הרבי את פני, אין מילים שיכולים לתאר זאת. אני בטוח שזה רק בזכות אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי זצ"ל, שהרבי יבדל לחיים ארוכים אהב אותו אהבת נפש, וכמעט אין פעם שאני מגיע לרבי שליט"א, שהרבי לא מזכיר משהו מאבא.

לפני כמה חודשים כשהיה חתונה בנדבורנה, חיתנה גם אחותי באותו לילה, הרבי שליט"א בא להשתתף, הרבי הוא גם משפחה קרובה וגם מחותן. אחייני שלי ניגש לרבי לבקש ברכה, הוא הציג את עצמו ואמר שקוראים לו "קובלסקי", ואומר לו הרבי עלי, "איך האב נישט געזעקן אברקם ישעיהו" – שלא ראה אותי. כיצד זכיתי לזה, זה בודאי רק בזכות אבות.

הרבי התעניין אתמול על הספר, ובירך אותי שהיה לי תמיד דיבורים טובים, לחזק את עם ישראל. אמרתי לרבי, שאחרי שהרבי מברך, בודאי ובודאי שכך יהיה. אמר לי הרבי בענוה, "אתה לא זקוק לברכות שלי"... זה נקודה שאני רואה אצל הרבי שליט"א עשרות שנים, הרבי לא מפסיק לדבר על אביו הקדוש, הרבי של כלל ישראל, רבי דוד משה מקרעטשניף. גם אחרי חמשים שנה שהרבי שליט"א על כסא ממלכתו, התחושה שהרבי נותן, שהוא רק שומר על המקום, איפוא יש בדורינו כזה מידת ענוה.

כאן המקום לפנות לחסידי קרעטשניף בפרט, ולכלל ישראל בכלל, שלא יעבור עליהם יום אחד מבלי להתפלל על הוד כבוד קדושת מרן הרבי שליט"א, רבי מנחם מנדל אליעזר זאב בן אסתר רחל, רבים צריכים לו. יעזור השי"ת, שהרבי יוכל בבריות גופא לנהל את המלוכה, ימים על ימי מלך תוסיף, ושהרבי יהיה לו נחת מכל הצאצאים ומכל החסידים, יאריך ימים על ממלכתו, ושילוה אותו בקרוב לקבל פני משיח צדקינו, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור – יבמות דף נח, ג' אייר תשפ"ב)

כ"ק מרן הרבי מקרעטשניף שליט"א בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

מקולמוסם של הקוראים

מאוצרות הפרשה

אמר הרבי: אימרו לו שיתחייב לתת את הסכום מיד אחר החג כדי שיהיה מטשעבין יהיה במנוחת הדעת ובעונה"ה הכאב יעבור... וכך ארע...

בימי בין המצרים כשמתאבלים על חורבן בית ה', ראיתי לנכון לשלוח למערכת, סיפור העוסק בדאגה למען בניית בית לגדולי ישראל:

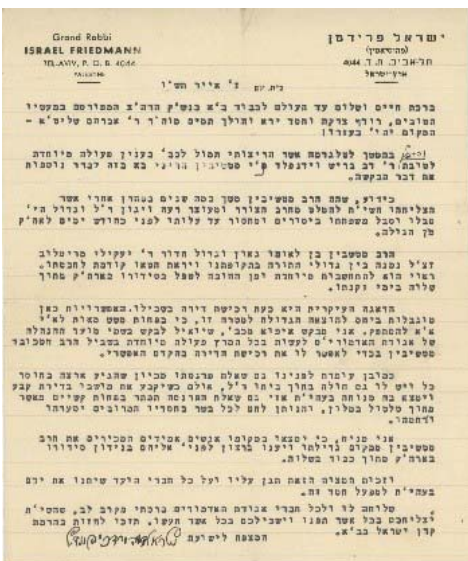
ויכתוב משה את מוצאיהם למסעייהם על פי ה' ואלה מסעייהם למוצאיהם. את מוצאיהם למסעייהם, מוצאיהם רומז למיתה, כמו שאמרו בגמרא (ברכות ח). לעת מצוא זו מיתה, על ידי שיזכיר לו יום המיתה, יהיה למסעייהם, שילך ממדריגה למדריגה, על פי ה', ויעשה הכל לשם ה'. ואלה מסעייהם, איך הולכים ממדריגה למדריגה, למוצאיהם, על ידי התורה, וכמו שאמרו שם עוד בגמרא, לעת מצוא זו תורה. והו ויכתוב משה, רומז לתורה שנכתב על ידי משה. וזהו שאומרים לאחר קריאת פרשת מסעי, **חזק חזק ונתחזק**, וכתב המאור ושמש (פרשת ויחי), ששלשה פעמים "חזק" בגימטריא 'משה'. לרמז, שהחיזוק הגדול ביותר הוא על ידי לימוד תורת משה.

כאשר הגאון מטשעבין ז"ע הגיע לרה"ק אחרי התלמות והצרות שעברו עליו בשואה הנוראה, יצא הסבא קדישא מהוסיאטין ז"ע מגדרו, לקנות עבורו את צרכיו ובפרט מעון חדרה. הוא קרא למש"ב' ונתן לו רשימה של אנשים עשירים, ליד כל אחד היה רשום סכום כסף, שאת זה היו צריכים לתת עבור הצלת הגאון. הדבר היה מחוץ להרגלו של הרבי, שהיה ידוע כמי שלא מבקש כמעט מהסובבים אותו.

זה היה לפני חג הפסח, הגבאי הסתובב בין העשירים, וכל אחד שראה את כתב יד של הרבי, מיד נתן את הסכום המלא. אבל היה אחד שלא רצה... הוא ניסה להתחמק בתואנת שונות.

כאשר הגבאי החזיר לרבי את הרשימה, שאל הרבי אודות אותו גביר, והגבאי סיפר על ההתחמקות. נענה הרבי בפליאה: כך הוא? איך הוא יכול לחגוג את הסדר במנוחת הדעת כאשר הרב מטשעבין מסתובב בלי הצרכים הבסיסיים? הגבאי לא ענה.

והנה הגיע החג, ופתאום באמצע ליל הסדר נשמעות דפיקות חזקות על דלת ביתו של הרבי. בחוץ נראו בני ביתו של אותו גביר, שנתקף לפני הקידוש בכאבי בטן עצומים והובל לבית החולים, שם לא יודעים מה ארע לו...

מכתב ממוך הרבי מהוסיאטין לאגודת האדמו"רים שיעשו למען רכישת דירה ופרנסה למוך הרב התורה הרב מטשעבין זצוק"ל

משנכנס אב ממעטין בשמחה, צדיקים פירשו, דמשנכנס אב מתגברין הדינים, והדרך איך למעט הצער והדאגות הוא, "בשמחה", על ידי השמחה, כזה ממעטים גלות השכינה, וכל הצרות והדינים עוברים על אומות העולם.

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 2

האם ניתן להוכיח את הקמצן?

עצמותיו, ונעליו מלאות בוץ מכל כיוון אפשרי...

הוא לא היה טיפש. הבין מייד שמדובר בהתרמה כזו או אחרת. לכן, עוד לפני שרבי מאיר שפירא פצה את פיו, מיד אמר לו בעל הבית: לא תוכל להכנס לביתי. אינני חפץ שקרקע ביתי תתלכלך מבוץ...

השיב כנגדו רבי מאיר שפירא בשנינות האופיינית רק לו: הנה כי כן רואה אני שאתה מקיים בהידור רב את "ברוך מרחם על הארץ". מעתה אציע לך להתקדם ולקיים אף את הפיסקה הבאה: "ברוך מרחם על הבריות..."

בעל הבית חייך, והרים את תרומתו ביד נדיבה עם חיוך רחב.

כאשר ראש ישיבת חכמי לובלין הנודע, הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל, הרחיק נדוד עד לארצות הברית כדי לקבץ תרומות לישיבתו, שמע על גביר בעל נכסים, שומר תורה ומצוות המתגורר שם.

רבי מאיר שפירא לא היסס, ולמרות שאותו יום היה גשום וסוער, פנה לביתו של הלה כדי לזכותו במצוה יקרה זו של תמיכה בלומדי תורתנו הקדושה, תלמידיו האהובים.

הוא הקיש על הדלת בהיסוס, ובעל הבית בכבודו ובעצמו פתח לו את הדלת. בעל הבית הביט נכחו וראה לפניו אמנם יהודי של צורה, אך כולו רטוב עד לשד

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

אל תאכל תאנה!

שנה אחת הביאו לטיש פרי שהיה בחזקת מתולע.

הריז'ינער ציוה להניח את הפרי על השולחן בשעת עריכת הטיש, ולא לאוכלו!

שאלו אחד מבניו: אם כן למה להניחו על השולחן?

השיב לו הריז'ינער: הקב"ה ברא פרי זה כדי שנראה אותו, נחפוץ ונשתוקק לאוכלו, ולא נאכל אותו - מפני התולעים שיש בו. זהו תיקונו של פרי זה!...

ואידך זיל גמור.

מאותו היום והלאה, אותו חסיד בו פתחנו את הסיפור, לא זו בלבד שאינו אוכל תאנים, אלא מבאר ומסביר לכל מי שמעוניין לשמוע - למה נבראו התאנים

למעשה זה, אני עצמי הייתי עד:

בירושלים היה אדם שהשתייך לחסידות מסויימת, אשר היה נראה לעין כל ירא וחרד המקפיד על קלה כבחמורה, אך משום מה, היה אוכל תאנים בלי היסוס.

גם כאשר העירו לו שהתפרסם והוכח לעין כל שבכל התאנים יש תולעים ולא ניתן לנקותם, המשיך בשלו, וטענתו בפיו: "אם כדבריכם, בשביל מה ברא הקב"ה תאנים בעולם?"

לימים נתקלתי בסיפור חסידי, וכשספרתי לו את הסיפור כמסיח לפי תומי, מאז והלאה הפסיק לאכול תאנים. ומעשה שהיה כך היה.

הריז'ינער, רבי ישראל מרוז'ין זיע"א, היה עורך מידי שנה טיש פירות בט"ו בשבט.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לע"נ הרה"ח רבי יהושע יהודה בהרה"ח רבי אברהם חיים זצ"ל נלב"ע ט"ו אייר התשנ"ג

כיצד מוכיחין?

נספח לעלון מס' 2

אלא כדבריו 'פשוט התגאה בחבורה שלי',
והחבורה הזו נשארה כך בוטרינה במשך
חודשים ארוכים....

אחד מתלמידיו של הרב טראובה זצ"ל,
סיפר לי על ת"ח מפורסם, ירא אלוקים
וגאון לא קטן, שלמד בישיבת נחלים.
כשלמד שם, הוא היה שחקן הכדורגל
המוצלח ביותר מכל בני הישיבה, נקרא לו
יענקל'ה לצורך הענין.

התלמידים בקשו מהרב טראובה לבוא
ולצפות בהם כשהם משחקים ומבקיעים
'גול' אך כמובן זה לא עניין אותו. אבל
כשיענקל'ה נכנס ללמוד בנחלים, אמר
הרב טראובה, כאשר יענקל'ה במגרש
אני בא לצפות במשחק... יחס חם ואוהב,
במקום בו נמצא התלמיד...

כך ירד אליו ועל ידי זה הצליח להעלות
אותו איתו עד שברבות הימים, אותו
יענקל'ה הפך להיות עטרת תפארת
לאברכי הכוללים בירושלים עיר הקודש...

בשבוע האחרון נלקח לבית עולמו ידידי
היקר והחביב, נעים שיחה ומאיר פנים לכל
אדם באשר הוא, הרב אשר זליג טראובה
הכהן זצ"ל. הוא לימד בין השאר בישיבת
נחלים, ועל כך בהמשך.

בנו נ"י הספידו וסיפר שאביו מעולם לא
הוכיח אותו ישירות. אבל הוא התקשר
אליו בתקופה ששמע שמשותף בשיעור
תורה ושאל אותו איך היה בשיעור היום,
איך נהנית מן הדברים שנאמרו שם, וכו'.
כך הראה סקרנות והתעניינות ושאל אותו
על השיעור והתנהלותו, ומעניין שהוא
עשה את זה כל יום, יום אחרי יום, כל יום
היה מסוקרן לדעת איך היה בשיעור...
[נו, וכי אפשר בצורה כזו להפסיק ללכת
לשיעור??...]

בסוף הוא סיפר עוד, ונחנק מהתרגשות
תוך כדי אמירת הדברים, שבפעם
הראשונה שהוא כתב 'חבורה' [חידושי
תורה שחידש] בישיבה, כשחזר הביתה
ראה שאבא הניח את החבורה ששלח לו
בוטרינה' שבסלון, ולא כהצגה או יחצנות,

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו,
מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

כיצד מוכיחין - במשנת רבותינו

אל תעיר ואל תאמר דבר

תוכחה, והלב כואב ודואב, עצה אחת יש לנו והיא לימוד התורה שהיא מתשת את כוחות הטומאה. כאשר עוזר הקב"ה לאדם והוא יכול לשבת בארבע אמות של הלכה, הוא משבר בזה את כח הטומאה והיצר הרע בכל העולם כולו, ואז כל הרשעים נכנעים מאליהם לקדושה העליונה!

ומביא שהעידו תלמידי החתם סופר שלאחר השיעור בחומש עם רש"י שלימדם בליל שישי ופירש את המקראות באופנים שונים, היו הם מתפללים ערבית בהתעוררות עצומה כמו בליל יום הכפורים עד שהייתה הרצפה רטובה מדמעות.

וסיים האדמו"ר מקלויזנבורג: וכשיבוא זמן להשיב לב אבות על בנים [לעתיד לבא] יבוא אליהו הנביא ויקבץ את כולם לבית המדרש וידרוש לפניהם דרוש עמוק בחריפות גג על גג ויתרץ להם כל הקושיות והאיבעיות, ובזה לבד יעורר את כח הדעת והחכמה לעשות תשובה אף בלא לומר דברי תוכחה כלל, כי עצם התורה תשפיע עליהם שמעצמם יעלה בזכרונם כל מחשבה דיבור ומעשה אסור שעברו, ויטיחו ראשם בקרקע בחרטה על עוונותיהם...

רבה הממונה על עריכת חופות מטעם הרבנות עלה לביתו של רבינו הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ושאל על כתובה שנכתב בה 'חשון' במקום 'מרחשון' כפי שהיה ראוי לכתוב (רמ"א אבן העזר קכו, ז וב"נחלת שבעה" סימן ד), האם זה מעכב ופוסל את הכתובה.

תשובת רבינו היתה שכתוב בספר 'פתחי תשובה' שאינו מעכב בדיעבד.

אבל הוסיף רבינו:

שמע היטב למה שאני אומר לך! -

הרי אתה הממונה על עריכת חופות. אם תבוא לחופה, ותראה שראש הישיבה שהוזמן לסידור קידושין מילא את הכתובה, וכתב 'חשון' במקום 'מרחשון' - ועדיין לא נערכה החופה -

אל תעיר ואל תאמר דבר. כי גם שלא לבייש ולהכלים נקרא 'דיעבד'! (מתוך עלון לקראת שבת מלכתא)

האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל (דברי תורה בעידן רעוא דרעוין, בחקתי תשמ"א) מאריך ואומר שכאשר רואים רשעים המחרפים ומגדפים כלפי מעלה ואינם מקבלים

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם ע"י ידיד נאמן לזיכוי הרבים.

פרשת - מסעי

קדושת ארץ ישראל

קראנו בפרשה את גבולות ארץ ישראל, בקדושת ארץ ישראל יש מהראשונים הסוברים שהשיבה בארץ ישראל היא מצות עשה מן התורה, והיא בכלל מצות הכיבוש, שנאמר: והורשתם את הארץ וישבתם בה

במסכת כתובות דף קי: אומרת כל הדר בארץ ישראל דומה כמו שיש לו א-לוה וכל הדר בחוץ לארץ דומה כמו שאין לו אלוה וכי כל שאינו דר בארץ, כאילו עובד עבודת כוכבים כו'.

וכמה אמוראים הפליגו שם (כתובות קיא א) במעלות הדר בארץ ישראל: אמר רבי אלעזר, כל הדר בארץ ישראל שרוי בלא עון כו'. אמר רבי אלעזר, מתי שבחוץ לארץ אינם חיים אלא על ידי גלגול כו'. אמר רבי ירמיה בר אבא אמר רבי יוחנן, כל המהלך ארבע אמות בארץ ישראל מובטח לו שהוא בן עולם הבא ואיתא במסכת בבא בתרא (צא א), אמר רבי שמעון בן יוחאי שאלימלך ומחלון וכליון נענשו מפני שיצאו מארץ ישראל לחוץ לארץ. שקולה ישיבת ארץ ישראל כנגד כל המצוות שבתורה וכל הדר בארץ ישראל שרוי בלא עון ולא בלבד הדר בה בקביעות אלא אפילו המהלך בה ארבע אמות זוכה לחיי העולם הבא

בארץ ישראל יש השגחה אלוקית וקדושה מצד עצמה האברבנאל כותב: "אמיתת הענין, ארץ ישראל יש לה בעצמה סגולה נפלאה ויחס גדול לקבל ניצוץ אלוקי והשגחה אלוקית מיוחדת ובוה מיוחדת היא משאר הארצות ככתוב "ארץ אשר יעניי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה" (דברים יא, יב). והארץ מצד טבעה ומצבה אצל העליונים, נבחרה מכל הארצות וקדושה מצד עצמה גם ללא קשר לעם היושבים בה" ולכן כל כך הרבה מצוות תלויות בה,

מעלת ארץ ישראל כהר סיני אומר האלשיך הקדוש: פרשת בחוקותי "וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה בְּהַר סִינִי לֵאמֹר" – ומיד צונו על השמיטה, מה ענין שמיטה אצל הר סיני? מדוע התחילו במצוות שמיטה מיד לאחר הר סיני ועונה: "אלא כמו ששורת השכינה הקדושה על הר סיני, על מקום ממש" – על דומם – "כך שורה קדושה בארץ ישראל" – ארץ ישראל זה הר סיני כביכול. כך שורה קדושה ונשמה יתירה.

ארץ ישראל היא ביתנו כתוב: "כִּי-תְבָאוּ אֶל-הָאָרֶץ" (ויקרא כג, ה), שואל האלשיך הקדוש: למה כתוב "כִּי-תְבָאוּ", לשון ביאה ולא כי תלכו אל הארץ או כי תצאו את הארץ? וכמאר "ברם הלשון "כִּי-תְבָאוּ" זה לא כי תצאו, או כי תלכו" – לאן אדם בא? אל ביתו – "ביאה זה אל ביתו, אל מה ששייך לו. ביאה, אל מקום הקבע שלך. ללכת זה לפעמים גם עראי, הוא הולך וחוזר" – מקומם האמתי של ישראל, בארץ הקודש ושם שורש נשמתם ומשום כך תמיד תמצא לשון ביאה אל הארץ, ללמדנו שעיקר מציאותם ושורשם של ישראל היא בארץ ישראל" כל עוד הם בשאר ארצות, הם לא באו אל מקומם ושורשם האמתי

ארץ ישראל היא על ניסית אומר ר' יונתן אייבשיץ, (אורים ותומים חושן ומשפט הלכות ומשפט הלכות הלוואות סי"ז, הלכה א'): "ארץ ישראל היא ארץ חמדה אשר תמיד בשנת השש לשמיטה היתה הברכה מצויה בגידולי הארץ, על אספקה לשלוש שנים" – היבולים שגדלו בשנה השישית, הספיקו לשנה השישית, שבעינת ושמינית – "וכאשר נסמכה לשנת הוי"ב – בשנת ה-49 לשמיטה – "על ארבע שנים" – שנה אחת נתנה יבולים די והותר לארבע שנים! זוהי ארץ על טבעית. כפי שמסופר על כך סיפורים הרוב

עבירות הנעשות בארץ ישראל חמורות מהנעשות בחו"ל **אומר הרמב"ן,** פרשת אחרי מות: "החמיר הכתוב בעריות, בעבור הארץ, אף על פי שעריות זה חובת הגוף, זה לא שייך לארץ ישראל, בכל מקום אסור לחטוא בעריות, מכל מקום, אם יהודי חוטא בעריות, או אומות העולם בעריות בחו"ל, ה' לא מעניש אותו" – רק כעבור 120 שנה – "ארץ ישראל היא נחלת ה', מיוחדת לשמו, והוא יתברך הנחילה לעמו המייחד שמו באהבה, זרע אוהבו ועל כן, תקיא כל מטמא אותה ולא תסבול עובד כוכבים, אפילו אם אינם ישראל" – היא לא סובלת את זה, היא לא בנויה לזה.

אפילו הגויים נענשים על מעשיהם בארץ ישראל ארץ ישראל היא קודש! והראיה, אומר הרמב"ן: הפותים שהביא סנהרוב לארץ, לא היו נענשים בארצם בעובדם את אלהיהם שלח בהם את האריות" – הרי נביאים מסופר שהם באו לארץ ועשו את התועבות שהם עושים בפותא, אז הקב"ה הביא אריות וטרפו בהם, אז הם בקשו להתגייר, אז יש מחלוקת בגמרא, אם גרי עריות בגלל אריות זה גרי אמת, או לא. כי הם, אריות ופה שהם באו לארץ והם נהגו את מנהגם האפריקני ולא באו עליהם האריות באפריקה

, ומדוע הרי הם עשו את אותם תועבות התגיירו רק בגלל שהאריות טרפו בהם. והגמרא דנה בזה. הפותים אלו כשהיו בפותא מיד האריות טרפו אותם. כך שואל הרמב"ן: למה? ועונה: "כי ארץ ישראל אינה סובלת עובדי עבירה" – ואפילו גויים!.

סדום ועמורה נענשו בגלל מעלת ארץ ישראל הגבוהה

סדום ועמורה נהפכו ונחרבו. שואל הרמב"ן: למה סדום חרבה? וכי אין בעולם אנשים נוספים רעים כסדום ועונה הרמב"ן: "ודע, כי משפט אנשי סדום (בבראשית יט) היה למעלת ארץ ישראל, כי אין בכלל נחלת ה' ואינה סובלת אנשי תועבות, וקאָה את העם הזה, שהיו רעים מכולם לשמים ולבריות, ושממו עליהם שמים וארץ והושחתה הארץ בלא רפואה לעולם" – ארץ מלחה, ארץ יבשה, אין בה מים, מדוע? כי הם פגעו בארץ, אפילו שהם גויים. "כי יש באומות רעים וחסאים מאוד ולא יעשה להם ככה, כיון שהם בחו"ל אבל למעלת הארץ אפילו גוי נענש עונש חמור היה הכל" (בספר נר תמיד על התורה (בחוקותי)

מסופר, על אחד מהאדמו"רים באחת מעליותיו לארץ ישראל, כיון שהגיע אליה עמד והצביע לפני האנשים שסבבו אותו על דברי הגמרא (כתובות קי"ב ע"ב) "רבי אבא מנשק את הסלעים של עכו, רבי חייא בר גמלא התגלגל על עפרה שנאמר כי רצו עבדיך את אבניה את עפרה יחוננו". בפירש"י דיבור המתחיל "כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו", ציטוט הפסוק במלואו מתוך הגמרא, מבלי להוסיף אפילו מלה אחת. שאל האדמו"ר לכאורה מה הוסיף רש"י והשיב בדברים נאים היוצאין מפי עושיהו: רש"י רק השמיט את התיבה "שנאמר" המוזכרת בגמרא, רש"י הקדוש מרמז לנו, כי התנאים הקדושים הרעופו נשיקות על סלעי ארץ ישראל והתגלגלו בעפרותיה לא מפני "שנאמר" ... "דהיינו בגלל שמצאו פסוק המלמד שכך יש להתנהג, אלא עשו מה שעשו "כי רצו עבדיך" ... "ממש, בגלל שהם עצמם היו בדרגה הזאת והתרפקותם לא היתה מעוֹשָה כלל.

הרב מבריסק לשיטתו אומר שרק אדם גדול מנשק את אבניה כמו שאומר הרמב"ם גדולי החכמים מנשקים אבניה של ארץ ישראל (ראינו אנשים פשוטים שהגיעו בפעם הראשונה נשקו את הקרקע וכן משמע מהיראים שדבר זה מוטל על כל אדם)

הרב מפונביז' זצ"ל נישק את אדמת ארץ ישראל בכניסת שנת השמיטה, ואמר גוט שבת אדמת הקודש

ארץ ישראל מעין קדושת גן עדן כותב השל"ה הקדוש (שער האותיות אות ק) קדושת המקום נוהג בארץ, בריאת אדם שהיה קודש, ויניחחו ה' בגן עדן, וכשקלקל וגורש מגן עדן ונתקן באומה ישראלית הנקראים אדם על ידי התורה, נתן להם ארץ הקדושה שהיא מקודשת מעין קדושת גן עדן, וכמו שכתוב ביחזקאל (לו, לה) 'הארץ הנשמה הלוזו (תהיה) [היתה] כגן עדן'. ואף עתה בחורבנה, מכל מקום היא בקדושתה,

לימוד תורה הוא גדול ממעלת ארץ ישראל ומעל לכל

אחרי פרשת בהר המדברת במעלת ארץ ישראל ובקיום המצוות התלויות בה, ומלמדת אותנו על מצות יישוב ארץ ישראל הנעלה, הקדושה ובלעדי שמירת מצוותיה התלויות בה, אנו חנונו בגלות, כי הארץ תקיא אותנו, באה מיד אחריה פרשת בחוקותי למרות מעלת ארץ ישראל לימוד תורה מעל לכל "אם-חַקֵּיתִי תִלְכוּ" – שתהיו עמילים בתורה זה העיקר תלמוד תורה כנגד כולם,

עזרה הסופר לא עלה לארץ בתחילה בגלל רבו שהיה בחו"ל

מותר לרדת מן הארץ כדי ללמוד תורה. עזרא הסופר אשר צוה על שיבת ציון וקילל את אותם יהודים שלא רצו לעלות לארץ ונמצא בסידור הסמי"ע: מדוע קהילת מנצאן באשכנז סבלה כל כך הרבה מרדיפות יותר מכל קהילות ישראל? כי היא לא רצתה לעלות לארץ, עם הקריאה של עזרה הסופר. למה? כי זה היה ירושלים. כמו ירושלים, היו צדיקים, אז הם קוללו

עזרא הסופר שקרא לכולם לעלות וקילל את אלה שלא עלו, הוא עצמו נשאר בבבל. מדוע? כי מורו ורבו, ברוך בן נריה, התלמיד הגדול של ירמיה הכהן, לא יכל לעלות לארץ מפאת זקנותו, אז הוא נשאר איתו ללמוד תורה והוא עלה לארץ אחרי פטירתו, הוי אומר, שהתורה הקדושה, אף אם היא בחוץ לארץ, ערכה גדולה יותר, מיישוב ארץ ישראל, [צי"ל שהם קוללו מכיון שגם בא"י יכלו ללמוד תורה בתור קבוצה גדולה עם רבותיהם והם סברו שמכל מקום יגרם בדרך והשתכנתו ביטול תורה אבל עזרא שנשאר בחוץ לארץ ללמוד תורה בא"י לא יכל לשלם תורת רבו]

לימוד תורה דורש יותר הקרבה מישוב הארץ אומר ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל "לגבי קיום הארץ די וחזק ואמץ" – ככתוב בספר יהושע – "אולם לגבי לימוד התורה ושמירת המצוות, נאמר "רק-חֶזֶק וְאַמְץ מְאֹד", צריך לתת את כל ה"מְאֹד" שלנו. ואילו למצוות ארץ ישראל לא צריך לתת את ה"מְאֹד", כי ה' כבר ילחם לכם ותם תחרישון, השתדלות - "חֶזֶק וְאַמְץ", אולם לתורה הקדושה, אומנם יש גם סייעתא דשמיא, אבל צריך לתת את כל ה"מְאֹד" שלנו. רק על התורה נאמר: "לא-גְּמוּשׁ סֶפֶר- הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפֶּיךָ וְהָיִיתָ בּוֹ יוֹמֵם וְלַיְלָה...כִּי-יֵאָזַר תְּצַלִּיחַ אֶת-דְּרָגְךָ וְיָאָזַר תְּשַׁכְּלִל" (יהושע א, ח) – להצליח בארץ אבות, זה "רק-חֶזֶק וְאַמְץ מְאֹד" – שמירת התורה. יהי רצון שיתקיים הפסוק ה' ילחם לכם ואתם תחרישון

נס בצינונו של רבנו אור החיים הקדוש - כשקיבל ללמוד את הפירוש אור החיים כל שבוע

הסיפור הבא סיפר בעל הנס שנכח בצינון של האור החיים הקדוש, סיפור שצמרר עשרות וריגש את כל מי שרק שמע אפילו חלקים ממנו. הסיפור המלא מובא בפנינים: נולד לנו בן, ילד חמוד, באופן כללי בריא אך נולד עם 'שרירים רפויים'. מה שנקרא 'מה שישות יתר' (הרופאים אמרו לו שזה ישפיע ישירות על כל ההתפתחות פעילות הגוף שלו, אכילה, ישיבה, הלכה שהכל יהיה איטי במיוחד, והוסיפו להפחיד אותנו, שזה עלול לפגוע במוח ובזיכרון שלו. ואכן ההתפתחות שלו הייתה קשה מאוד, ואחרי כל פסיעה שהיה הולך היה נופל, וגם לשבת בצורה יציבה לא יכל בשום פנים ואופן, וגם לעמוד במקום אחד לא יכל יותר מדי, כי לאחר כמה רגעים הוא היה פשוט נופל. אחרי תקופה, בזמן שכל ילד מתחיל להביע ולדבר מילים ספורות כמו 'אבא', 'אמא' גם זה לא זכינו לשמוע, וכשהיה כבר יותר משנה היה אומר רק שברירי מילים. ברוך ה' יש לנו אפשרות כלכלית, ושפכנו אלפי שקלים עבור טובי הרופאים והמטפלים למיניהם בכמה מקומות בעולם, וטיפולים שיירנו בכמה בתי חולים לסוגיהם, וגם הרבות טיפולים רגשיים, וטיפולים דרך המוח ובסגנונות ההם, וכל זה לא הועיל בכלום. והמצב נשאר כמות שהוא, ואולי מעט שינוי אך לרעה, לא עלינו. בינתיים שמענו על רופא גדול בבריטל, שהוא 'אוסטרופט' מיוחד למקרים אלו ומטפל דרך המוח, העברנו אליו את כל החומר הרפואי של הילד, ואחרי שעבר על כל הבדיקות והחוות דעת שהיה לנו מהרופאים בארץ, אמר שהוא יכול לטפל ובעוד שנה תתחילו לראות תוצאות טובות. חששת מאוד בנפשך, אך מחוסר ברירה, הזמנו תור אליו ונקבע לנו תור לתאריך כ' בתמוז, וכמוזו, וכמוזו, שלמנו על כרטיסי טיסה ומלון במחירים גבוהים במיוחד. אבל מה לא עושים בשביל הבריאות של הילדים. כמה ימים לפני הטיסה, שפכתי את ליבי לפני אחד מידידי, ואמר לי: 'הנה בעוד שבוע ההילולא של האור החיים הקדוש, קום תעלה לצינון הקדוש ותקבל על עצמך איזה קבלה טובה לעילוי נשמתו של הצדיק, ותראה שיעה. ברגע הראשון לא היה לי חשק, ובדרך ציון שהייתה אטיית ומפרכת, היה לי קצת הרהורי חרטה, מדוע אני שורף זמן כל כך יקר. הגעתי לצינון הקדוש בשברון לב, וקיבלתי על עצמי, שבמשך ארבעת השבועות הקרובים אסיים כל שבוע בלי נדר את כל פירוש האור החיים הקדוש על הפרשה ואף קיבלתי על עצמי לפעול למען הפצת הסגולה המיוחדת הזאת ואכן פרסמתי לכל מכריי וידידי שיחפו על עצמם גם כן ללמוד את פירוש האור החיים הקדוש על התורה שזו סגולה מיוחדת ביותר ומעבר לכך זכות גדולה לעסוק בתורתו של הצדיק בעל האור החיים הקדוש.

"והנה יומיים לאחר מכן בשבת קודש, אני רואה מחזה פלאי כנגד עיניי, שבני הולך כמה פסיעות בלי ליפול, וגם הייתי המום לשמוע אותו קורא לנו אמנם באיטיות יותר משאר ילדים - אבא - אמא. במוצאי שבת, יום לפני הטיסה, גמרתי על ידי עצמי הרפואיים שאין צורך כרגע לטוס לבריטל, אך משפחה אמרו עליי שמסומם תיסע לנופש בבריטל, כי חבל על דמי ביטול הכרטיסים והמלון. ואכן נסענו לבריטל, והלכנו ישירות לרופא שהזכרתי, והוא היה המום למראי עיניי, והפטיור שאינו מכיר לזה הסבר על פי דרך הרפואה". מאז ועד היום המצב משתפר והולך, וברוך ה' ההליכה והיציבות הגופנית שלו הם, 100% דיבור עדיין צריך ישועה, אבל אפשר לומר ש 90% כבר מדבר כשאר הילדים. אני ממשך בכל הכוח ללמוד כל שבוע את כל פירוש האור החיים הקדוש על הפרשה ופועל אף בממון רב למען הפצת תורתו הקדושה, ובעיקר למען הפצת הסגולה היקר הזאת שעזרה לי והצילה לי את הבר ומנעה ממנו טיפול רפואי ארוך מייגע ומפרך, וכמוזן נחשק ממנו לי התרטור וההוצאות הכלכליות שהיינו צריכים להוציא עבור ההחזיר למוטב ויהיה כאחד האדם ללא פגיעות רפואיות.

"שמכריי באים לשאול אותי על כך שהסגולה כמעט ולא ניתנת לביצוע, לשבת ולסיים בכל שבוע את כל פירוש האור החיים הקדוש זה שעות ארוכות שצריך לשבת ולהתנתק מכל העולם ופשוט להיות סביב דבר אחד שמו: אור החיים, ואני מצידי אומר להם: זה עדין מאשר כל השיבוים והסיבוים סביב הבתי חולים וההוצאות הכספיות הכרוכות בכך. וכמוזן הם מצידי מסכימים ומאשרים את העניין. [עלון אור השבת]

יהודי אמר לגוי להתפלל לקב"ה שישלחיהו מהבעיה שהוא נמצא בה
לפנינו סיפור המלמדנו כמה חשוב כל מעשה קטן של יהודי שיכול לגרום לקידוש השם בעיני האומות, וכך מספר ר' יצחק אייזיק ב. מבני ברק: באחת השליחויות שלי לארה"ב לטובת מוסדות חשובים בארץ הקודש, עליתי לרכבת הנוסעת מברוקלין לנהאטן. מכיון שלא היה לי מקום מתאים לשבת, נעמדתי. במשך הנסיעה התעייפתי, וחיפשתי בקרון השני והשלישי, אולי שם יש מקומות ישיבה פנויים, אך גם שם לא היה. לפתע, גוי אחד שהבחין שאני מחפש מקום, קם ממקומו ורמז לי שאני יכול לשבת במקומו. האמת שלא רציתי לקחת ממנו את המקום, אפי"פ שהייתי חלש ועייף, משום שלא רציתי שממעשה זה ייווצר זכות לאומות, אבל מכיון שהוא בשום אופן לא רצה לשבת שם שוב - התיישבתי במקומו. לאחר כחמש דקות שאני יושב, הוא ניגש אלי עם חיוך ואמר לי: "בודאי אתה מתפלא, מדוע פיניתי לך את מקומו. ינכון, עניתי. והוא הסביר": אכן, אין זה מטבעי ואני חושב שגם לא מטבעם של רוב בני האדם לפנות את מקומם לאדם זר, אבל אספר לך מדוע בכל זאת עשיתי זאת. "וכך הוא סיפר": בכל יום אני קם בשעה ארבע לפנות בוקר לצורך עבודתי, וחוזר חרפה הביתה בשם עברתי. אני נוהג להתייצב במקום העבודה בשעות אלו בהקפדה יתירה, כי בעבודתי תלויה אחזקת מפעל שלם וכל העובדים שם תלויים בי, החל מפתיחת הדלתות בבוקר ועד סוף היום. אמנם המשכורת שלי גבוהה ואני מרוצה מאוד, אבל הבוס שלי הזהיר אותי שבאם אאחר אפילו יום אחד - אצטרך לחפש עבודה אחרת. וכבר היו שניים שקדמו לי בתפקיד ומפני איחור קל סולקו לפעם שום פשרות. ערב אחד כשהייתי בדרכי הביתה, נקלעתי לפקק גדול מאוד בכביש עקב תאונת דרכים, ורק בשעה אחת בלילה הגעתי לבית את שליחתי לשווא, והסביר לי: בערב התפרץ הביוב במפעל באופן נורא שלא היה שייך לעבוד היום, ולכן אתמוול בלילה

הודיעו לכולם לא להגיע, רק לך כנראה שכתו להודיע. "זה בסדר, אין שום בעיה, חייכתי ואמרתי, ופניתי לחזור לביתי. כשהגעתי הביתה, ניגשתי לשכני היהודי וסיפרתי לו כל זאת, והוספתי שהיה שווה לי כל הדבר הזה בכדי לגלות את כוח האמונה בבורא, ובפרט שהיה כאן נס גדול בכך שהבוס שלי לא שם לב לכך שהגעתי מאוחר, ולא חשב מה היה קורה אילו היה זה יום רגיל, אפי"פ שבטבעו הוא כן מתייחס לכאלו דברים בחומרה, ואף היה מסוגל לפטר אותי מחמת כך. כתבתי צ'ק על סך שמונה עשרה אלף דולר ואמרתי לו: זו המשכורת החדשית שלי ואת זה אני רוצה לתת לך, כי בזכותך אני לא מפורט מהעבודה, וזה תשלום על האמונת המיוחדת של האמונה שגילית לי, שענתה אני בטוח שהייתם לצאת מכל צרה שלא תבוא. השכן לא רצה בשום אופן לקבל את הצ'ק, ואמר לי: זוהי מצווה שהבורא ציווה אותי אם אתה רוצה אם תראה יהודי שצריך עזרה תשתדל לעזור לו ולכן פניתי לך את המקום לשבת

סגולה לישועה לומר שלוש פעמים עלינו לשבח בכוונה

הייתי בפרג לפני כמה שנים ולא הסתדרנו מבחינת אוכל, ובית חב"ד היה במרחק די גדול ממקום בו שהינו שנקרא 'קארלובי ווי' 'אתר שנועד לתיירים די מוכר בפראג, ולכן נתקענו בלי אוכל. והחלטנו שאנחנו קונים קמח ושמרים ונכין פיתות באיזה טבון באזור. כמוזן הכל על פי הכשרות והכל באותו מקום התארחתי בניהלו של בחור בשם מנחם, וכמו שאמרתי הלכנו לטבון ואפנו פיתות שיהיה לנו לכמה ימים שיהיה לנו לכמה חב"ד. השקיות בידנו והחברים מאושרים שהסדרו איך שהוא מבחינת האוכל במקום כה נידח.

משם שמו את פעמנו לעבר המלון. המלון היה ממוקם באזור מסוכן למדי, באחד ממסמטאות קארלובי ווי, שם יש שכונת פשע באזור המוקדם פחד לוקים להסתובב שם בפרט בלילות. וכיוון שכך, המלון אחרי השעה עשר נסגר אין יוצא ואין בא. אנחנו מגיעים בעשר וחצי... אין כניסה. המלון סגור ומסוגר כמה שניסיון לדפוק אף אחד לא מתייחס חוק זה חוק. אנחנו עומדים ליד המלון אובדי עצות מחפשים למצוא פתרון למלון הסגור, הקור בחוץ היה על מינוס של 12 מעלות, מה שהוסיף לכלל החששות שבהם עמדנו באותה שכונת פשע מפחידה. וכיוון שזה פראג אין שם לא שטיבל ולא איצקוביץ... זה פשוט חור. מנחם אמר לי: 'הרב זאדי יש שם אור, אבל נלך לשם.' "אני שראיתי את המצב שאין ברירה אלא לנסות להסתיר יחד איתו די ביד כרבע שעה ברגל לאותו מקום. הגענו למקום עם האור והמקום הוא לא אחר מאשר בית חולים. התחלנו לראות תקווה קטנה שהנה בית חולים בו נלון שם שום סממן יהודי אחד. שאלנו אותו לשלמו הוא גם כן שאל אותנו לשלמונו שוחחנו איתו קצת הוא שימח אותנו, אנחנו שמחנו אותו. ולפני שיצאנו

היה לו מסר חשוב לומר לנו וכך הוא מספר לנו: "אני ירושלמי במקור. ויש לי דבר גדול שקיבלתי מההורים שלי. אתם נמצאים במצוקה? אין לכם היכן להיות? תדעו לכם שמי שאומר עלינו לשבח שלוש פעמים בכוונה עצומה, זוכה באותו רגע לישועות. ובאמת זה ככה בן

אדם שאומר תודה מקבל ישועה. ככה גם אתם, "הוא חותם את דבריו, "כרגע שאתם זקוקים לישועה תאמרו שלוש פעמים עלינו לשבח ותראו את הישועות מגיעות עד אליכם וננקל. "הודנו לו על הדברים. והתקדמנו במהירות לעבר היציאה של הבית חולים ובדיוק בזמן שעבר אנחנו מספיקים לצאת ולא לקבל דו"ח. ומשם המשכנו לעבר המלון. וכאן אמרתי למנחם, הנה בורא עולם שלח לנו סגולה לומר עלינו לשבח בא נעשה את זה. החלנו לומר: עלינו לשבח שלוש פעמים, כמו שלא אמרתי מימי. עם בכיות ותחנונים, עם קונוות וצעקות

שנמצא מקום לשהות בו בלילה הקר הזה. לפתע מגיח מאיזה שהוא מקום רכב שחור חורק ויוצא החוצה. מיד אמרתי למנחם הנה הישועה זה עברייך הוא יהרוג אותנו בחרב ולא בקור זו מיתה יותר טובה, ומנחם מצידו מנסה להרגיע אותי אבל איך אומרים השלמתי עם המצב הקיים. הוא מתקדם לעבר המלון, אחרי שהביט עלינו זמן קצר ולא עשה כלום. הוא ניגש לדלת המלון פותח אותה עם מפתח איך שהוא פתח אנחנו נכנסו איך שהוא בפנים והוא צעק צעקות בכניסה והלך. לאחר כמה דקות ירדתי מהחדר הלכתי לפקיד שאלתי אותו על מה הוא צעק עליו. אומר לי הפקיד, "הוא לא נורמאלי. הוא מנהל הבית מלון והוא הודיע שיש שריפה במלון והוא בא לכאן וראה שאין שריפה ולכן צעק למה התקשרו אליו סתם לבוא. ואני אמרתי לו, "ממשך לספר לי הפקיד", שאין שום שריפה ואף אחד גם לא התקשר. "והנה זה בדיוק העניין זה הסייעתא דשמיא. כאשר בן אדם אומר שלוש פעמים עלינו לשבח ה' יתברך מסדר את הכל שיהיה לטובת האדם ושלא יארע לו חס ושלוש שום רע. אמרו עלינו לשבח בכוונה, ותזכו לישועות לאין קץ! [עלון אור השבת]

לפקד חמש דקות שבת לפני הזמן וזכו לפרי בטן

היה זה ביום' תענית אסתר 'תש"פ. אל ציונו של בעל החזון זצ"ל בשולי העיר בני ברק הגיע יהודי יקר, שביקש לנצל היום הגדול המסוגל לישועות ולהתפלל על קיבולת האשוי. זה מספר שנים שהוא ורעייתו ממתניגים להיושע בזרע של קיימא. מייחלים לרגע בו יזכו להיפקד בילדים. עודו עומד לצד ציון ודחזון איש' ומתפלל בדמעות שליש, מבחין הוא באחד מצדיקי הדור שליט"א שהגיע אף הוא להתפלל במקום. האיש החליט לנצל את ההזדמנות ולפנות אל הצדיק לבקש את ברכתו, ואז הציע לו הצדיק שיקבל על עצמו שתי קבלות טובות: האחת להתפלל את ספר התהלים כולו בזמן פורים. והשניה שיקבל על עצמו, עם רעייתו, לקבל את השבת 5 דקות לפני זמן הדלקת הנרות הקבוע. עוד 5 דקות של שבת; ובעוד קיום הקבלה הראשונה היה פשוט ול הרי שהקבלה השניה דרשה מהם מאמץ גדול ואנרגיה מרובה. מעודם, להקפיד מדי שבוע להדליק נרות 5 דקות לפני הזמן? זה היה נראה בעיניהם כמשימה בלתי אפשרית! אולם, בני הזוג החליטו שעבור ישועה בזרע של קיימא כדאי להתאמץ. בשבועות הראשונים הדבר דרש מהם כוחות נפש אדירים, ממש כך. ההרגל לקבל שבת בדקה האחרונה היה כה מושרש בביתם

שאלה: האם מותר לטעום ממכמה סוגי פיצוחים כשאני קונה כלל מפיצוחים אלו אלא מסוג אחד תשובה: הדבר אסור כיון שאין המוכר מוחל לטעום אלא אם כן כוונתו באמת לקנות מפיצוחים אלו ואם רוצה לקנות רק סוג מסוים מותר לטעום רק אותו לבדוק שאכן הוא קלוי טוב וטרי, ילקוט יוסף חו"מ. ועיין בן איש חי פרשת כי תצא סעיף ט שמביא שאדם שאינו רוצה לקנות כלל וטועם כאלו רוצה לבדוק שאפילו לגוי אסור לעשות כך מדין גזל הגוי וזה לשונו נשים ערביות המביאות למכור כלים מלאים לבן העשוי מחלב ודרכם לטעום תחלה באצבעם מזה לידע אם הוא טוב ואחר כך קונין, אך יש בני אדם שאין רוצין לקנות דלת ומראין עצמן שרוצין לקנות כדי לטעום מכל כלי וכלי, אחר כל טעימה וטעימה אומרים שלא ערב להם והולכים ואין קונין כלום הרי זה עושה איסור שגונב בעל הבריות, וגם גזל בידו דאף על פי שטועם דבר מועט מכל כלי וכלי, מכל מקום אין בעל הלבן מוחל אלא למי שרוצה לקנות באמת. עכ"ל כתב מור וקציעה סימן קנו דמה שמוכר במסכת שבת (דף קכ"ט.) מי שהקניז דם ואין לו מה יאכל יקח דין רע וילך אצל חנווני ויטעום קצת יין ויביא לו מטבע רע ואז החנוני לא יקח ממנו את המטבע וכך יעשה בשבע חניות עד שביחד יטעם שיעור רביעית יין אין בו משום גניבת דעת, דמיירי בזוה שחנשר שלא בכדי אונאתו וכחהיא דתנן [ב"מ נב, א] ונותנה למעשר שני ואינו חושש שאינו אלא נפש רעה, והחנוני שמקפיד שלא לקבלה נפש רעה מיקרי ואין אחריות על זה. ועוד י"ל גם הטעימה אכן בה משום גזל שהוא מועט מאד [שביעית של רביעית] סתם טעימה זו אין בה ש"פ ודרך החנווני לוותר על הטעימה זו וכבר מוחל עליה וכל רצה לקחת את המטבע לא ניתנה ליתבע. וי"ל שגם זאת התירו רק במקום שכה שהקניז דם ולא לכתחילה ועוד י"ל דכיון שאין בטעימה שווה פרוטה והוא צריך לרפואתו החנווני מוחל לבסוף

האחראי על ציבור ידאג ויתפלל שלא תבא תקלה

וְיִשָּׁבֶּהָ עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֲשֶׁר מִשָּׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ: רש"י מסביר מדוע תלויה יציאתו של ההורג בשגגה, בכחן גדול מדוע נענש הכהן גדול כך שהרי ההורג בשגגה ירצה במותו של הכהן גדול ומובא בגמרא שאימהותיהם של כוהנים גדולים היו מספקים מים ומזון שלא יתפללו על בניהם שימותו, עונה על כך רש"י "לפי שהיה לו לכהן גדול להתפלל שלא תארע תקלה זו לישראל בחייו" וכתב המאירי מסכת מכות דף יא. לפיכך אמותיהם של כהנים גדולים מספקות להם מחיה ומזון שלא יתפללו על בניהם שימותו ואף על פי שכתוב בצפור לנוד וכדרור לעוף כן קללת חנם לא תבא אין זה קללת חנם שהיה להם לבקש רחמים על בני דורם ולא בקשו: ע"כ. וכן רואים שהכהן גדול נתבע על זה שלא התפלל על בני דורו שלא יהרגו אפילו בשגגה ולכן כס לא מקרי קללת חנם הי"י

ויותר מזה מביא רש"י את הגמרא מסכת מכות יא: שאם עדין שלא נגמר דינו של הרוצח בשגגה מת כהן גדול ומנו כהן אחר תחתיו ולאחר מכאן נגמר דינו, יוצא מעיר המקלט במיתתו של הכהן השני,

בדף על הדף שם הביא שהאדמו"ר מהר"ש (השני) מבאבוב ז"ל בקונטרס עטרת שלמה (בסו"ס קדושת ציון) ביאר על פי זה מסורה: יפקוד ד' אלקי רוחות לכל בשר איש על העדה וגו', "ואשר ובא" לפניהם, וכן גבי גלות כתיב "ואשר יבא" את רעהו לחטוב עצים וגו'. כי האיש על העדה, מנהיג הדור, עליו מוטל התפקיד להתפלל ולבקש, שלא יהי דבר כזה של שפיכת דמים בדורו.

מובא בגמרא שם הטעם שהיה לו להתפלל הכהן השני שיגמר דינו לזכות ועל זה נענש

ומובא בגמרא במסכת מכות שם שאליהו הנביא לא נגלה לרבי יהושע בן לוי שלושה ימים כיוון שבמרחק שתיים-עשרה מיל אריה טרף אדם שהיה לו להתפלל שזה לא יקרה. אנו למדים מפה את התביעה הגדולה שיש לכל מנהיג ציבור, אחראי על ציבור שמחובתו לדאוג למקסימום שהוא יכול אפילו להתפלל שלא יהרגו בשגגה דברים שלכאורה אינם מחובתו של הכהן גדול ולמרות זאת הוא נתבע על כך קל וחומר על דברים שמחויב אליהם באופן ברור, מכאן אנו לומדים עד כמה גדולה חובתו של מנהיג ציבור

במסופר על רבי חיים פלאזי שהיה מתפלל שלא ימותו בני עירו לפני זמנם, שלא יהיה חילול שבת בעירו ועוד, כיוון שהוא נושא את האחריות על כך,

וכן כל אדם האחראי לדבר מסויים צריך לעשות את תפקידו במקסימום שהוא יכול לעשותו אחרת יכול להתבע על כך הי"י וכן היה מעשה עם בחור שהיה צריך לזרוק אותו באור לרב צדקה אמר להם עשיתם הכל כדי למנוע את זריקתו של הבחור אמרו לו כן אמר להם התפללתם עם דמעות על הבחור שיחזור לעצמו

במסכת בבא בתרא דף כב: שמואב שיואב הרג את הזכרים באנשי עמלק שאל אותו דוד מדוע הרגת את הזכרים אמר לו כך לימדני רבי תמחה את זכר עמלק [המילה זכר במקום תחת הז' שמשמעותו למחות רק את הזכרים] אמר לו דוד צריך לומר זכר בצירה שמשמעותו לא להשאיר שום זכר לעמלק לא זכרים ולא נקבות יש אומרים שיואב הרגו למלמדו תורה שכתוב ארור מונע חרבו מדם [צריך להבין מדוע נתחייב המלמד מיתה על כך בלי התראה ובלי עדים ועוד שלא מצאנו שעל מקרה

כזה יהרג אדם וצ"ע] ויש אומרים שלא הרגו רואים עד כמה חוב מוטל על המלמד תינוקות שלא תצא תקלה מתחת ידו לדעה הראשונה הרי הרגו משום כך לכן מחובתו של כל העוסק בצרכי ציבור בכל צורה שאחריות הציבור עליו להתפלל יום יום שלא תצא תקלה מתחת ידו ושיזכה לכוון לרצון ה' ושכל מעשיו יהיו לשם שמים ולהיות מונהג על ידי גדולי ישראל ואז יזכה שהי עימו

הזהירות מהחטא לפי חרדת מגודל החטא

הפרשה מדברת על ערי מקלט אדם שהרג בשוגג חייב לרוץ לעיר מקלט ושם הוא נשמר מגואל הדם שלא יהרגו אותו כתב המהר"ל מפראג: "נראה לי, כי כל שוגג [אדם שהרג בשוגג], היה לו להיות נזהר שלא יהיה חברו נהרג על ידו", עפ"י יסוד זה כתב לבאר מדוע בעבר הירדן, שם היו רק שני שבטים וחצי היה צורך בשלוש ערי מקלט, כמו נחלת עשרה שבטים, וכך כתב: "בגלעד נפישו רוצחים, אותם שהם מזידים, וממילא לא תמצא אחד מהם, אף הטובים שבהם, שהיה נזהר שלא יהרוג את חברו בשוגג. ולפיכך, כמו שתמצא הרבה שהורגים במזיד, כל שכן שהיו יותר שוגגים, משום שאינם נזהרים שלא תבוא על ידם שפיכות דמים, ולכן היה צורך בהרבה ערי מקלט."

אנו רואים יסוד שאדם נשמר מחטא ככל שהוא יותר חרד מהחטא כן לא יחטא בשוגג ולכן כיון שבעבר הירדן היו הרבה רוצחים במזיד דבר זה הקהה את חומר איסור רציחה בעיני היושבים בעבר הירדן

כמו שמסופר על רב שבא לעיר וראה חילול שבת בתחילה נבהל וחרד כשראה את זה כל שבת זה הקהה לו את איסור שבת ובכה על זה שירד מכאבו על חילול שבת והי"ה ברציחה הי"י ולכן לא נזהרו מספיק בשוגג ולכן היו שכיחי רוצחים גם בשוגג

וכמו שמצאנו בהלכות שומרים בשו"ע חושן משפט סימן רצא סעיף ד: שאם אדם הביא לחבירו חפץ ואמר לו שהוא עשוי מכסף ואח"כ והתברר שהוא עשוי מזהב והוא לא שמרו כראוי ונפסד משלם לפי כסף ולא לפי זהב כיוון שהוא שמר עליו שמירה של כסף ואם היה יודע שהוא מזהב היה שומר יותר והי"ה ככל שהעבירה חמורה יותר בעיניו הוא נשמר מהעבירה יותר וכן במצווה ככל שהמצווה חשובה בעיניו יתאמץ מאד לקיימה

וכאדם חרד ושומר עצמו מלבוא לידי עבירה הקב"ה שומרו שלא יחטא ואם אדם שומר עצמו שלא יבא לידי חטא אף פעם הקב"ה ישמור אותו גם באונס שלא יבא לידי חטא

וכפי שמסופר (בעוד יוסף חי פרשת לך לך מביא סיפור זה) על ראובן ושמעון שני סוחרים שנסעו בספינה והאוניה נשברה והזדמנו לאחר טלטולים לחוף למקום שכולם גויים באו שני אנשים וארחו אותם למשך שבועיים ואכלו מה שהגישו להם למרות שהיו גויים (אולי כיוון שהיה חשש פיקוח נפש מטביעה להשיב נפש) לקראת חזרתם בעל הבית של ראובן ואומר לו ראתי שאתה יהודי וגם אני יהודי כמורך וכל מה שאכלת הכל גלאט וכן אנו מקפידים על בשר וחלב וכל האיסורים ואלו אצל שמעון היה זה גוי גמור ואכל מאכלות אסורות כשהגיעו לעירם שאלו את רבם מדוע ראובן זכה לאכול אצל יהודי ואלו שמעון אכל אצל גוי ואמר לו הרב לשמעון תגידי לי את האמת האם פעם אכלת איסור במזיד ענה שמעון לרב ואמר כשהייתי נער ראתי גבינה של גויים ויין נסך ולא עצרתי ברוחי ואכלתי מהגבינה ושתייתי מהיין אמר לו הרב משום כך כשפעם אחת חטאת במזיד איבדת את השמירה אבל חבירך שמעון לא אכל איסור במזיד הקב"ה שמר אותך מאכילת איסור גם באונס כיוון שאם אדם שומר את עצמו גם בשמים שומרים אותו

מי"י דבדיח: מילי דבדיחותא: סוכן ק.ג.ב בזמן הקומוניזם ראה יהודי לומד עברית שאלו הרי בכל מצב לא נתן לכם לעלות לארץ ישראל אי"כ מדוע אתה לומד עברית ענה לו היהודי: שאם אני יגיע לגן עדן אני ידע אך לדבר עם רמי לו הסיכון של ק.ג.ב. ואם תגיע לגיהנום מה תעשה? נאנח היתהוה אחי, רוסית אני כבר יודע רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודחי רבנן לסיוף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]

העלון מוקדש להצלחת יחונתו ושלילת חדובני ביתם: שהי יתבדך יצלחם במאד מאד ושקביה ימלא את כל משאלות ליבם לטובה ויתקיים בהם הפסוק ימלאו כל משאלותך ויקים בהם הפסוק והיה כעץ שתול על פגיו מים אשר פרו יתן בעתו וכל אשר יעשה יצליח

לקיי
שמו קייץ!

הדלקת נרות: 19:21
יציאת השבת: 20:11
רבינו תם: 21:03

ע"פ אופק תל אביב
ב' באב תשפ"ב

טוב לחסות בה'

799

מי רוצה בית מקדש?

עסעי התשפ"ב

"לפני כשנה", מספר הרב יחיאל פליסקין שליט"א, יועץ חינוכי ומרצה, "הוזמנתי למסור הרצאה בשכונה מסוימת בנושא 'כיצד נחנך את ילדינו לאבלות החורבן', אך כשהגעתי למקום, התברר שהגיעו רק... 2 משתתפים! "כנראה", הסקתי מכך, "שההורים עסוקים כל כך בבעיות דוחקות, שאין להם פנאי ללמוד כיצד לחנך לאבלות על חורבן בית מקדשנו, שהוא הדבר שאנו מחכים בכל יום שייבנה מחדש. אולם אדרבה! במקום לעסוק ב'כיבוי שריפות' של בעיות אחרות בחינוך, צריך דווקא להעמיק את השורשים של ילדינו בהשקפה ואמונה עמוקה בבניין בית המקדש, ביאת המשיח והגאולה – דבר שייתן להם קדושה ועוצמה נפשית, כדי לעמוד איתנים מבפנים מול עולם מלא בניסיונות. ובפרט שכתב הקדוש רבי לוי יצחק מברדיט'שוב זצ"ל, סגורן של ישראל כי ככל שיהודי זוכה לכיסופים וגעגועים לבית המקדש, הרי הוא מתעלה לרמה אחרת ומתקדש. אני זוכר, כי בשנות בחרותי, התפללתי שנה אחת בתשעה באב 'תפילת ותיקין' בכותל המערבי, ושם

לרפואה. פרנסה. והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. ניסים חיים רפאל בן לשיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל, ליאור בן פרידה, אריאל בן רויטל.

זיווג הגון: דניאל ולירן בני אורנה, ניר ואודליה בני ציפורה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה, אליס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנתס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גלילי הכהן בן כוכבה.

ראיתי את הגאון רבי חיים פינחס שיינברג זצ"ל, ראש ישיבת תורה אור, יושב ובוכה בדמעות ממש, תוך כדי אמירת הקינות. הייתי מופתע, כי עד אז לא ידעתי שעדיין יש בעולם יהודים שמצטטעים ממש על החורבן ובוכים מחסרונו. מאז הצבתי לעצמי מטרה, שגם אני ארגיש יום אחד את הצער בלב. ב"ה כבר התקדמתי בזה מעט. הסיבה העיקרית לריחוק מאבלות החורבן, היא משום שחסרה הידיעה וההרגשה מה הפסדנו. ואם במבוגרים כך, על אחת כמה וכמה בילדים.

ישנם בתים שבהם בליל ט' באב האב מכנס את כל בני הבית יחד, כשהם יושבים על שרפרפים או מזרונים, ומספר להם מסיפורי בית המקדש והחורבן, כפי הידע והרגש אשר חננו השי"ת, עד שחלקם נרדמים תוך כדי סיפור... נסו זאת פעם אחת, והילדים ימתינו לזה שנה שלמה... אולם יש המעדיפים לא לדבר על בית המקדש והמשיח, כיוון שהם חוששים בתוך תוכם מביאת המשיח, שוודאי לא ימצא אותם מוכנים, ולכן הם אינם מצפים לו. אך חובה לזכור, כי אחד הדברים שישאלו כל אחד מאיתנו בבית דין של מעלה הוא: "ציפית לישועה"! לא מספיק להאמין שמשח יבוא, צריך גם לצפות לו, ולרצות שיבוא במהרה ויתגלה הקב"ה בעצמו, כך שכולם יכירו בו. ובכן, השנה מצאתי בספרים הקדושים הפתעה, כי כשהמשיח יבוא, יהיה "חלון זמן" שבו יתאפשר לכל יהודי לחזור בתשובה, גם אם ברגע האחרון!.

העלון מוקדש לע"נ מורי מוסא משה בן הרב דוד וסיניה מדהלה ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לעילוי נשמת מורים בן מרימה פיניש ת.נ.צ.ב.ה

כך כתוב ברד"ק (ישעיהו נט, טו): "כי רוב ישראל ישובו בתשובה אחר שיראו סימני הגאולה, ועל זה נאמר וירא כי אין איש, כי לא ישובו בתשובה עד שיראו תחילת הישועה. ועדיין יהיו בהם פושעים ומורדים, ויצאו מהגלות בכלל רוב ישראל השבים בתשובה, ויכלו בדרך שלא יבואו לארץ ישראל". רגע לפני ט' באב, זה הזמן שלנו לנסות להתעורר להבין מה הפסדנו, באיזה בוך אנו חיים כעת עד שאיננו מרגישים בסרחוננו. נלמד ונלמד את ילדנו איך חיו בזמן בית המקדש, למה כל כך חשוב בית המקדש, ומדוע אנו כה מצפים שייבנה והרי העולם המודרני שלנו כיום הוא 'טוב' לכאורה!?. נאמין ונצפה שהקב"ה יבנה לנו את בית המקדש במהרה, ויתגלה אור ה' בכל העולם כולו!.

הבדלה במוצ"ש ט' באב

השנה יחול צום ט' באב במוצ"ש (דחוי) ולכן כיוון שאין לאכול ולשתות במוצ"ש, פסק מרן כי יש לעשות הבדלה על הכוס במוצאי צום ט' באב, שהוא ביום ראשון בערב.

אלא שמיד במוצ"ש עם כניסת

התענית, צריך לומר בפיו: "ברוך המבדיל בין קודש לחול", בכדי שיהיה מותר לו לעשות מלאכה.

* אין מברכים על הבשמים בהבדלה של מוצאי צום ט' באב, משום שאין מביאים בשמים בבית האבל, שהבשמים נועדו לתענוג, וכן הדין בתשעה באב.

* אך יש לברך על הנר במוצ"ש, אע"פ שאין מבדילין על הכוס. ונוהגים שהחזן או הרב בבית הכנסת מברך על הנר לפני קריאת מגילת איכה.

ונשים שאינן הולכות לבית הכנסת, צריכות לברך על הנר בביתן במוצ"ש

מעלת זמן בית המקדש

כותב המהרש"א (ב"ב עה"!) כי גודלו של בית המקדש השלישי יהיה בעז"ה כגודלה של כל העיר ירושלים.

- ה'פסיקתא רבתי' כותב דבר פלא גדול ביותר, והוא כי לעתיד לבוא, יגיע כל אדם מישראל בליל שבת וראש חודש להתפלל בבית המקדש.

סוד בית המקדש

ואם כן, כיצד יגיעו אלו המתגוררים בקצו תבל?... 'אלא, העבים באים וטוענים אותם ומביאים אותם לירושלים, והם מתפללים שם בבוקר'.

- הרב צדוק הכהן מלובלין כותב דבר פלא: לעתיד לבוא הקדושה בארץ תהיה כה רבה, עד אשר כל אחד מישראל יהיה ראוי להיכנס אל בית קודשי הקודשים כמו כהן גדול ביום הכיפורים.

- כותב הרב שלמה קלוגר זצ"ל כי בית המקדש השלישי כבר עומד במקום הר-הבית, אלא שהוא נסתר מעינינו.

מתוך 'הפלא ופלא' - 052-7632686

ברכת "בורא מאורי האש".

חולה ב-ט' באב

2) אדם חולה החייב לאכול בצום ט' באב - יעשה הבדלה על כוס יין או מיץ ענבים לפני שיאכל בתשעה באב, ויטעם רביעית, שהרי אסור לאכול אחר השבת טרם ההבדלה.

ורשאי אותו חולה להוציא את כל בני ביתו ידי חובת הבדלה, כפי שנוהגים בכל מוצאי שבת.

הפטורים מהתענית

כיוון שהתענית השנה דחוייה, על כן, מעוברות ומניקות, רשאיות לאכול בתשעה באב, אך כפי שביארנו עליהן להבדיל על הכוס לפני שיאכלו.

ומאחר ואינן אוכלות עד ליום תשעה באב, כלומר, יום ראשון בצהריים, הרי שעליהן לברך על הנר בליל תשעה באב, וביום תשעה באב עושות הבדלה על הכוס, בלא לברך על הנר ובלא לברך על הבשמים.

הגב' ר. אשר

מתוך יום ליום

ששמעתי אותה בחופש עשר פעמים ביום מתנצלת ומצטדקת. קלטתי שהיא באמת לא בטוחה בעצמה ובגלל זה היא רגישה כל כך. ניצלתי את החופשה כדי לתת לה את הגיבוי שהיא זקוקה לו כל כך ולאפשר לה לחוש טוב יותר עם עצמה. "אחרי החופש הגדול הבנתי שלא מסתכלים על יגאל נכון", אמר אבא של יגאל. "הוא ילד גבוה שכולם טועים בו. הוא נראה בחור של ממש, בשעה שהוא בעצם ילד צעיר. כל מילה שהוא אומר מתקבלת כאילו היתה ילדותית ממש. כל בדיחה

שלו מתקבלת בביקורת, והוא בסך הכול ילד קטן". יגאל הוא ילד גבוה מהממוצע של בני גילו. הגובה הוא נתון פיזי חיצוני ואין לו קשר עם נתונים שכליים ורגשיים. מבחינת האישיות, יגאל אינו גבוה מבני גילו. הבנתו רגילה, כישרויו ממוצעים. אבל בני המשפחה המורחבת שעמם שהה יגאל בחופש - היו כל הזמן קצרי רוח.

ציפו ממנו לסבלנות ולבגרות ולא הצליחו לקלוט את גילו הצעיר. לעומת זאת, רחמים, בן דודו של יגאל, הנמוך והקטן גרם לכולם להתמוגג מכל מילה. כולם מתייחסים אליו בחן. אבא של יגאל קלט את המצב, הוחליט לצאת עם יגאל מידי ערב לגינה ולתת לו להשתובב, ולפרוק את הילד שבו. והתוצאות... היו מופלאות. הוא חש מקובל ואהוב והפסיק להרגיש שמביטים בו כמי שצריך להתנהג בבגרות. החופש הגדול הוא הזמן ללמוד את הילדים ולעזור להם.

חופש של גילויים

חופש הוא הזמן לעשות את אשר אנו כה רוצים ואין לנו זמן בשגרה. חופש הוא הזמן לחשוף מה באמת אנחנו רוצים. חופש הוא הזמן שבו אף אחד אינו מכריח אותי לעשות משהו מסודר כפי תוכנית הלימודים. זה הזמן שבו בודקים הילדים את סדר היום וחווים אותו כפי שמעצבים אותו ההורים. זה הזמן שהם יכולים לראות בשביל מה אנו ההורים משכימים, ומה הדבר שהכי חשוב להורים שלהם בכל בוקר.

"דבר ראשון שאבא שלי עושה כל בוקר" מספר נהוראי, "זה לבדוק את הדואר". "אצלנו, אמא שלי לא רגועה אם הבית לא נקי", מספר חברו, "אז בחופש היא כל הזמן ניקתה, בגלל שאחר כך יש לה עבודה בגן וכבר איננה יכולה לנקות". "אמא שלי כל הזמן בחופש ישנה", מסגיר מנחם. "אבא שלי כל הזמן

בטלפון", רוטן גדי. "ההורים שלנו עשו אתנו כסף", מספר יהודה בעיניים זורחות. "הם שיחקו איתנו מנופול במשך שעות עם כל המשפחה, היה לי חופש ממש כסף". החופש הוא הזמן להיות ביחד, וחלק גדול מן הביחד זה ללמוד זה מזה. הילדים מתבוננים בהורים וההורים בילדים. ובזמן הזה מתחדדות כל מיני נקודות, וצפים שלל רגשות. "פתאום קלטתי מה הנקודה שמציקה לדבורה", אומרת אמא של דבורה. "לא ידעתי שהיא נחיתית כל כך, עד

חופשה עם בעיה אחת...

הרב שמואל יונת

פרשתנו פותחת במסעות בני ישראל במדבר. לא לחינם מתגלגלת פרשה זו בכל שנה בזמני חופשת הקיץ בהם יוצאים עמך בית ישראל לתור את הארץ לאורכה ולרוחבה, להינפש ולהירגע ממרוצת השנה.

כולם עוברים את המסע שלהם בתקופה זו: יש היוצאים למלונות, יש הבוחרים בצימרים, ויש המעדיפים להישאר בבית ולצאת לטייל בפארקים המקומיים.

אלא, שעל כולם מוטלת זהירות ממצווה 'קלה' אך איננה כל כך ידועה. היא נראית קלה בעינינו, אך התורה החמירה עליה, עד כדי שמרן השו"ע האריך וחיבר חיבור שלם (רוב חלק ד' במשנ"ב בהלכות שבת) על העניין הזה.

מנסים להבין כבר במה מדובר?... הקשיבו להמשך ותבינו הכל: מספר הרב ישעיה וינד שליט"א, מנהל ועדה רוחנית בהידברות, וראש כולל לענייני עירוב בירושלים: "זה קרה לפני מספר חודשים.

קבוצת בחורים מישיבה חשובה בירושלים ביקשו לצאת לנפוש בשבת במושב מרוחק בצפון הארץ. באירועים כאלו הכול נלקח בחשבון; ספר תורה הושאל מבעוד מועד מבית הכנסת הסמוך, סידורים ותשמישי קדושה הוכנו, וסעודות כיד המלך הוזמנו מקייטרינג כשר בכשרות מהודרת.

רגע לפני שהבחורים יצאו אל המושב, אחד הבחורים החליט לברר כלאחר יד: "האם יש במקום עירוב?", אלא ששאלה זו שינתה את כל התמונה. למרבה המבוכה התברר שבמקום כלל אין עירוב.

נעצור לרגע את הסיפור ונאמר: "רבים הם האנשים החושבים כי מצוות העירוב שייכת לעיירות היהודיות של פעם, או אולי ליהודי חו"ל, שנאלצים להתגורר באזורים

שאין בהם ריכוז יהודי, אלא, שרבים אינם מבינים כי סוגיה זו של העירוב הינה אקטואלית במקומות רבים בארצנו, ואף לתושבים ברוממה וברמות, ברבי עקיבא וביהודה הנשיא, בשעה שהם יוצאים מהשכונות הללו.

בעיניי ראיתי הרבה אנשים יראי ה' שנכשלים בכך. הם אנשים שיעשו הכול כדי לרכוש ארבעה מינים כשרים בהידור או להקפיד הקפדה יתירה שלא לעבור על איסור מוקצה בשבת, אבל בנושא העירוב – המודעות פשוט לא קיימת.

אם תשאלו: ומהי בכלל מצוות עירוב? נסביר בכמה מילים ונמשיך בסיפורנו:

"מצוות עירוב היא אחת מל"ט מלאכות שהתורה אסרה לנו בשבת, שהיא 'הוצאה מרשות לרשות', דהיינו שלא לטלטל חפץ מרשות היחיד לרשות הרבים: סידור, עגלה וכל דבר (גם אם זו רשות המשותפת לכמה אנשים).

בכדי שנוכל לטלטל במקומות אלו, נתנו לכך חז"ל פתרון: א. להקיף במחיצות את כל היישוב או העיר, ובכך הוא לא נחשב כרשות הרבים אלא כחצר אחת גדולה.

ב. יש לקחת לחם מכל סוג ולשתף בו, באופן זה או אחר, את כלל המתגוררים ביישוב. בכך כלל התושבים הופכים לקולקטיב אחד ונחשבים כולם כמתגוררים יחד ברשות אחת בשבת, ואז הם יכולים לטלטל דברים מהבתים לחצר הגדולה ומבית לבית.

אלא, שכיוון שהקפת כל העיר במחיצות היא דבר קשה ויקר, ישנו פיתרון קל של 'צורת הפתח', ובמסגרתו מעמידים שני עמודים ומעליהם חוט – שזה מעין צורה

של פתח. פתח זה משמש מבחינה הלכתית כגדר לכל דבר. כך אנו יכולים להקיף שטחים נרחבים בעמודים ולמתוח חוט מעמוד לעמוד והעיר מוקפת כהלכה ונחשבת כחצר כאמור. יש לעשות זאת ע"י מורה הוראה שמבין, ולא מדעתנו.

כמו בכשרות, כך גם בעירוב, כל אדם צריך לבדוק היטב באיזה מקום הוא מטלטל בשבת.

נחזור לסיפור שעמו פתחנו: "הבחורים התקשרו אלינו מיד כדי לדעת מה לעשות. הם סגרו שבת עם קייטרינג שהיה בבית אחר, אך לבסוף אין עירוב, ואם כן, אינם יכולים לטלטל חפצים מבית לבית, וכיצד יאכלו בשבת? בדקנו ומצאנו כי אכן אין במקום עירוב. בני הישיבה, ששכרו שני מתחמים: האחד שבו ישו במשך השבת, והשני עם מטבח מאובזר שבו הוחזק המזון – הקימו במהירות עירוב פרטי בהדרכה צמודה שלנו, שאפשר להם להעביר גם בשבת את מוצרי המזון מהמתחם שבו היה המטבח למתחם בו שהו.

זה עלה להם עוד כמה מאות שקלים, אך הם ניצלו מאיסורי שבת, ונהנו מהשבת, כשהם יודעים שהם מסרו נפש בשביל לשמור שבת כהלכתה".

למרבה הצער, במקרים אחרים זה הסתיים באופן אחר. כזה הוא סיפורם של קבוצת נופשים שטיילו בחוף הים בנתניה בשבת אחר הצהריים לאחרונה, כשהם מוליכים עמם עגלות. הנופשים, שומרי תורה ומצוות הנזהרים מכל חשש עבירה, לא יכלו לדמיין ולו בחלומותיהם השחורים, כי ברגעים אלו ממש הם עוברים על איסור טלטול בשבת. "בחוף הים אין עירוב", מסביר הרב וינד, "ובמו עיני ראיתי יהודים שומרי תורה ומצוות נושאים עמם עגלות בחוף מטלטלים בשבת מבלי לדעת שהדבר אסור".

– המשך בעמוד 4 –

"כל מצוותיך אמונה" – אומר דוד המלך ע"ה (תהילים קיט), שכל המצוות באות על מנת שנתחזק באמונה בבורא עולם. כל מצווה נועדה לחבר אותנו לה' ולתת לנו להבין שהוא מושל בכל ומלכותו בכל משלה. מצוות העירוב הינה מצוה חשובה בה מודד בורא עולם את נאמנותנו אליו ביום שבת קודש!

עירוב - חומת המגן!

חשיבות מילות השומר

- המשך מעמוד 3 -

הצדיק רבי משה אלשיך זצ"ל כתב: "נצטוונו ביום השבת שלא להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, לפי שנפשות בני ישראל יחידים הם מתחת כנפי השכינה כרשות היחיד, ושונים אנו משאר העמים המשולים לרשות הרבים. והיכר זה נראה רק ביום השבת, כאשר משלח ה' יתברך שפע קדושה לכל איש ישראל כשורש נפשו, בשונה מהגויים. לכן איננו מעבירים דברים מרשות לרשות".

לפנינו מעשה מדהים ומופלא שימחיש את מעלת מצוות העירוב, אותו מספר הרה"ג רבי אברהם משה קצנלבוגן שליט"א, רבה של שכונת 'ניות' בירושלים, והאחראי על העירוב בירושלים ופרבריה: "בשנת התשנ"ג (לפני כ-20 שנה) התרחשה שריפה גדולה ביערות הרי ירושלים. שריפה גדולה שקשה לשכוח, בפרט אחר הנזק הרב שהותירה כשאלפי עצים נשרפו בפרוזדור ירושלים בואכה מושב "שורש".

והנה, מיד אחר השריפה הגדולה, הזעיקו אותנו בדחיפות ממושג "שורש" בכדי לבוא ולסדר את העירוב מחדש אחרי השריפה. באנו לשם בהקדם האפשרי, אך היינו בטוחים כי אלו שמזמינים אותנו לסדר את העירוב הם אברכים בני תורה, או לכל הפחות קבוצת אנשים דתיים ומסורתיים המתגוררים שם באזור ולכן כל כך חשוב להם שהעירוב יהיה מסודר כהלכתו.

אך להפתעתי הרבה, לא מצאתי במקום אנשים הקשורים לדת כלל. מי שהזמין אותנו היו אנשים שבקושי יודעים מהי תורה.

מה אם כן, מה להם ולעירוב!? הגענו למקום ושמענו מהתושבים דבר מדהים ביותר - להפתעת כל התושבים, השריפה הגדולה והנוראה כילתה שטחים שלמים, ומחקה בתים ועסקים שלמים של אנשים תושבי המקום. חוץ מדבר אחד - כל המקומות שהיו מוקפים בעירוב בתוך המושב, לא נפגעו בשריפה הגדולה ולא ניזוקו ממנה כלל. תושבי המקום ראו בחוש, אמנם כ"סגולה" וכעין "שמירה" מבחינתם, את

קיום העירוב כדת וכדין ביישובם, כדבר ששמר והגן על היישוב מפני האש, ועל כן הם הזעיקו אותנו בדחיפות".

ממשיך הרב קצנלבוגן ומספר: "בעודי במקום, פגשתי שם אדם חילוני בעל נגריה בתחום המושב, והלה בהתרגשות רבה סיפר לי את הנס הפרטי שלו: "הרב, אתה לא תאמין לכל מה שראו עיניי. עמדתי במרחק כמה קילומטרים, וראיתי את האש מתקדמת ודולקת במהירות אדירה לתחומי המושב. היא מחקה כל מה שעמד בדרכה. היא התקרבה אל הנגריה שלי - מקור פרנסתי הסמוך לביתי, ואני ברחתי כל עוד נפשי בי, כשאני מבין שבעוד דקות בודדות אין לי בית ואין לי יותר מקום פרנסה. הכל יעלה באש ולא ישאר ממנו מאומה. הגעתי למקום מבטחים, כשכל החברים והשכנים שסבבו אותי, לא יכלו לעזור לי

במאומה, ולא נשאר בפיהם רק דברי ניחומים ושאהיה חזק על כך שאיבדתי את ביתי ואת כל רכושי. לאחר כמה שעות, כאשר כבתה האש, רצתי למקום כדי לראות מה נשאר מהנגרייה, ושם ראיתי מחזה שמיימי: כאילו עמוד מגן, עמד ליד עמודי העירוב שהיו במושג, ולא נתן לאש הגדולה להיכנס לתוך תחום העירוב, האש התפזרה לצדדים ולא התקרבה לנגריה ולביתי, כך שלכל רכושי הנמצא בתחומי העירוב, לא נגרם כל נזק!".

"אמרתי להם", אומר הרב קצנלבוגן שליט"א: "עירוב מהודר יש לכם, אך יש דבר קטן שחסר לכם. דבר היכול למנוע התפרצות שריפות ומחולל הגנה... פתיחת שיעור תורה במושג שלכם, התורה שהיא 'מגנא ומצלא' - מגינה מהפורענות, ומצילה מהייסורים. אם עירוב שהוא אחד ממצוות התורה הציל אתכם, תחשבו כמה הצלה ושמירה יהיה לכם מקביעת שיעור תורה במקום מידי יום?...". (ליקוטי שמואל')

אז רגע לפני שאתם יוצאים לטייל בשבת או לסגור נופש, כדי שתבדקו דבר אחד חשוב: האם יש עירוב במקום כדי שתוכלו ליטול עימכם חפצים במקום במקום במצוה יקרה וחשובה זו. וכפי שפסק הטור (סימן שצ"ה) שיש מצווה לחזר אחר מצוות עירוב, ומברכים את ברכת המצוות על כך.

כך כותב גם התשב"ץ (ח"ב סימן לו) שהזריז בעשיית העירוב הרי זה משובח, וזכות גדולה היא למי שמתקן את העירוב במקומו, ומי שמפקפק בכך זוהי הדיוטות גמורה, או מינות נזרקה בו".

לפרטים על עירוב ועל בעיות בעירוב ניתן לפנות: 053-3107590 זכות השבת תעמוד לכל המדקדקים!

תודה רבה!

למפיעים הרבים בכל הארץ, תבורנו בזכות זיכוי הרבים הגדול ממעלת המלאכים!
רוצה פרסום או הקדשה?
פרסום תורני לזיכוי הרבים או הקדשה וברכת מזל טוב ניתן לשלוח למערכת

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: גאולה בת דבורה, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט. רעות בת רויטל, מאיר בן איריס, אגם אליאן בת זיקלין, מאור בן ליאת, חן בת סימה. זיווג: אביחי בן גאולה. ל"ע"נ: אמיר בן גור, בוריס בן ברכה, יהודה בן אליהו.

אדם צעק במסעדה כי 'יש פה מחבל', ומיד כולם ברחו. ולבסוף התברר שהיה זה יהודי הדומה מדיה לערבי. האם צריך לשלם לבעל המסעדה?
דאָס האָט זיך געפֿען אין אַ פֿאַרשטאַנדענדיגן אָרט.
אַלסאָ וואָס גאַט אַסאָל אַן אַ פֿאַרשטאַנדענדיגן אָרט?
וואָס האָט אַסאָל אַן אַ פֿאַרשטאַנדענדיגן אָרט?

העלון מוקדש לרפואת צביה בת סעדה הי"ו
לתגובות: 052-7151858
רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

מספורי המגיד

"תדייק יותר, זה המגרש הנטוש שמאחורי בתי הונגרים, איים סארי (מצטער) זה לא טוב עבורי, זה מגרש די נטוש, אני מכיר את ירושלים יותר ממה שאתה משער, עשינו סיכום שהבחור יגיע לידי משפחתו ואתם צריכים לעמוד בו, טעיתם חמורות שזרקתם אותו במגרש נטוש שלא מרבים להלך בו גם ביום, אי אפשר לדעת אף יתגלגל משם לבית אמו?"

הוא הרי כעת מחוסר הכרה, גם כשיקום יהיה מבלבל לחלוטין מי מכיר כיום את הבחור שהתנתק יותר מעשר שנים ממאה שערים מי יקשר בינו לבין משפחת פינקלשטיין כדי לידע את האם? הכל יכול להיות, אני לא הייתי לוקח ריזיקה של 10% סיכון לא ל"ש 90%, אני משקיע קשוח וזהיר לא עושה "ריסק ביזנס" היה עליכם להביא את הבחור ישירות לידי אמו, הייתם חוסכים הרבה זמן ועוגמת נפש" השיב רב נפתלי ביובש רב.

"מה איתך אדוני המכובד? הסיפור הזה היה עושה כנפיים בכל העולם, התקשורת הצהובה הייתה חושפת אותו ועושה מכך סנסציות, משם הסיפור היה נודד עד לארצות ערב, האם אתם רוצים שכולם ידעו על היחידה המיוחדת שלנו?! זה היה מעמיד את מדינת ישראל בסכנה עצומה" הגיב האלוף צור אחוז השתאות מהסנטור הבור שאינו מבין דבר וחצי דבר בדיסקרטיות מבצעת'.

"הגזמות ודמיוניות לא עושות עלי רושם כלל, אם הייתם רוצים יכולתם לעשות זאת בשקט רב באמצע הלילה, עד קרוב למטרה, יכולתם להניחו בחצר ביתה של האלמנה בשעה כה מאוחרת איש לא היה מבחין, כך היה נחסך זמן רב והחסוץ היה מגיע ישירות לידי אמו ישירות, אבל עתה עלי לחכות בסבלנות לראות אף מתפתחת לה העלילה, בשבילי לא נעשה דבר, עד שלא אדע ברוחות כי אכן הגיע למקום הנכון, לא די בשחרור אלא בסיום הסאגה כולה כל עוד שלא הכל סגור אין אישורים".

"אז זו המילה האחרונה שלך בעניין?" שאל האלוף הנחרד.

"יס סר (כן אדוני) אני בביזנס קשוח ביותר, אין בטרימינולוגיה העסקית שלי "מונח" ששמו רגשות, אני דוגל בכלל "ביזנס ביפור פלזר" (עסקים לפני תענוגות) אתה יכול לחלוק על הגישה שלי, אבל קשה בגילי לשנות אותי".

באיזה עולם אני מצוי?

רק בשעות המאוחרות של הבקר התעורר חיים שלום מהתרדמה העמוקה בה היה שרוי קרוב ליומיים, ברגעים הראשונים לא קלט היכן הוא נמצא, הוא היה שרוי בטשטוש חושים עוד מספר שעות, עד שמוחו החל מעט להתבהר, הוא נזכר בימים האחרונים שלו בכלא האכזרי, והנה מה הוא רואה כעת? פרצופים שונים ממה שהורגל בתקופה האחרונה, כולם כאן הם אנשים חרדים לחלוטין, הוא משפשף את עיניו פעם אחר פעם, לוודא שהוא לא החזה בהקיץ.

מה קורה איתנו? איך השתנתה התפאורה סביבו? אולי לקה במחלה קשה ואנשי בית הסוהר התרככו והוציאו אותו מהכלא והעבירוהו למקום אנושי יותר? אבל זה לא יתכן, מאימתי אכפת להם מחיי (תת) אדם? לאן בכלל יכולים הם להעבירו? לבית חולים? המקום לא נראה בית חולים, אין זכר למכשירים רפואיים שמציינים כל בית חולים ויהיה מהדרג הנמוך ביותר, אין ספק שהוא מצוי בבית פרטי, מאימתי הם מעבירים לבתים ועוד בין חרדים?! הדבר מוזר ביותר.

הוא נזכר בסיפורים שסיפר לו הסוהר מוריס לוי על האכזריות הרבה שלהם כלפי כל האסירים מהכלא, הם לא משחררים לבית חולים גם במקרים הנואשים ביותר, הכל מטופל במקום עד למוות המשחרר, זוהי האפשרות היחידה להיפרד מקירות הכלא המפחידים.

אז אולי הוא מת והאנשים כאן הם נשמות שבאו לקבל אותו לאחר פרידת נשמתו מגופו? הוא כבר קרא רבות על כך והוא מנסה לחוש את עצמו מת באמצע תהליכי הקבלה למעלה.

לא... לא יתכן, הוא עדיין חי וגופו עמו, הראיה הפשוטה לכך, הוא חש כעת ברעב מציק וחום בכל חלקי גופו, אם היה מת לא היה חש כאלו תחושות, לנשמה יש תחושות אחרות, הגוף בטל מהעולם ומחט בבשר החי מרגישים רק בקבר, אז הוא לא בבית חולים, לא בעולם הבא, איפה הוא כן? בבית הכלא גם לא, כי המקום נראה מדי נחמד וסימפטי, אם כך בדאי הוא לא נמצא בכלא האימתני, אז מה כן היה? אולי היה מי שהוציא אותו מהמקום כפי שחלם על כך מספר פעמים.

סברא זו מתחילה לחלחל בקרבו, היא נראית לו ריאלית לחלוטין, כנראה שהנס התרחש, החלום התגשם במציאות.

אושר רב תקף אותו, אם התחושות שלו לא מאכזבות אותו זה אומר שב'ה הוא הצליח לצאת חי משאול תחתית, החלום התגשם בס"ד מרובה, משמים נפתחו שערי רחמים ובדרך מופלאה יצא חופשי מחומות הכלא האימתני.

לא היה לו מושג אף קרה הנס הגדול, אף יצא מהכלא שלא היה שייך להבדיל ממנו אפילו גפרור או סיכת ראש, הוא יודע רק שהלך לישון במיטתו עייף מאד, עתה מתעוררת אצלו התמיהה אף יצא ממקומו?! כאילו צנחו לו כנפיים מסתוריות על ידם התרומם לאויר, יד נעלמה בקעה את הכתלים, כך התעופף בטיסה שמיימית עד לבית הנוכחי בו הוא שוהה, אבל הוא לא מאמין בכאלו פנטזיות שמתאימות לסיפורי קומיקס אולטרה מודרניים, אם הוא יצא זה בדרך יותר ריאלית, מישהו חילץ אותו תוך כדי שינה ודאג לטשטש אותו בצורה כזו שלא ידע כלום על כל מה שעבר.

הוא חש כעת תחושה משונה כאילו ישן שינה ארוכה מאד שהתמשכה לה מספר חודשים (חוני המעגל בזעיר אנפין) היה לו חלום מלא סיטנים ולמעשה מעולם לא היה בכלא, מי יודע אולי לפני מספר חודשים נרדם במיטה בו הוא נמצא וכעת הקיץ מהחלום, אבל רגע אחרי כן גם מחשבה זו נגזזה, ידיו הצנמות שהיו בקועות מהשהיה הארוכה בכלא נתנו לו מידית תזכורת צורבת שהיה בכלא זמן רב למד, הוא הרבונן סביבו מנסה להכיר את המקום, אבל אין לו מושג להיכן נקלע, הוא מבלבל מאד, הוא רוצה לדעת מה קורה איתו, אף קרה הנס הגדול הזה שב'ה יצא משאול.

מספורי המגיד

לפתע רואה הוא יהודי גבה קומה בעל זקן צחור שיורד על פי מידותיו, נראה שהוא נושק לשנת השבעים פלוס מינוס, הלה מתקרב אל מיטתו לבדוק מה איתו, אולי הוא בעל הבית? כדאי לשאול אותו, הוא פונה אליו בקול רועד מחולשה.

"ענטשולדיג מיר זייער, אַך וויל וויסען וואו געפינן אַך זיך? תסלח לי מאד, אני מעוניין לדעת היכן אני מצוי?"

"רעדסט אידיש? זייער גוט, ביסט נישט פון דא געפענגענע יודישע קינדער דא געפינט זיך ביי גוטע הענט, אתה מדבר אידיש טוב מאד, איך תינוק שנשבה, אתה נמצא בידיים טובות" השיב לו היהודי החביב עם חיוך רחב.

"ב'ה געלויבט איז דער הייליגר באשפער פאר מיין אויסלייזען פון דא פינסטערע טורמע, (תודה להקב"ה עבור הפדות מהכלא החשוך) דא ווערטער מיינע זיינען זייער אורעם און נישט דאנקבאר פאר דא גרויסע גענאדע וואס איז געטאן מיט מיר, פאר מיין צוריק קומען אזוי (המילים שלי עניות דלות לא מלאות תודה לבורא עבור החסד הגדול שנעשה עמי חזרתי לבית) אַך קעהן נישט זיך אויסדריקען מיט דא פאסיגסטע ווערטער (אבל אני לא יכול להתבטא ואין לי את המילים הנכונות) צו ריכטיג באדאנקען דעם באשפער פאר זיין דערבעראמדיקייט אויפ זיין זינדיגער קנעכט געהן מיט מידת הרחמים (כדי להודות לקב"ה על רחמי שגעה עם עבדו שפשע כנגדו ולהתנהל עמו במידת הרחמים).

"אל תתאמץ מעבר למידה, עליך להירגע אחרת תיחלש חלילה, עברת מאורע קשה, אנשים מצאו אותך מוטל במגרש שליד ביתי, היית מונח על הארץ חסר הכרה, יש לך נס שהגעית למקום של אנשי חסד אמיתיים שלא הרפו לרגע, משעה שמצאו אותך טיפלו בך, בדיוק אז הזדמנתי למקום, יצאתי להתפלל שחזית וראיתי מספר אנשים מטופלים בך, הבית שלי היה הכי קרוב, הצעתי להם את ביתי כאכסנייה זמנית. ב'ה שהתעוררת כעת ומעתה נדע אַך להשיבך אל ביתך" ענה המארח שהציג את שמו בשם אליהו פיינרמן.

אותו מארח יקר דאג לו במסירות רבה, הוא עמד על המשמר שאיש לא יפריע למנוחתו, מדי פעם הביא לו שתיה חמה ועוגיות ומעט פירות כדי שלא ירעב חלילה, הוא נזהר לא להכביד, לא חיטט ולא הסתקחן לשמוע פרטים על אורחו המסתורי, אַך הגיע למקום ומפני מה היה מורדם היטב? כעת למאי נפקמ"נ? צריכים לטפל באומלל ולהשיבו לאיתנו.

לא שלא היה סקרן, בטבעו הוא סקרן גדול ויש על מה להסתקחן לגבי היצור שנמצא ליד ביתו בנסיבות כה מסתוריות, הוא לבוש בגדים חילוניים מוחלטים שמעידים שהוא חילוני גמור, אבל מראהו שונה מהם, יש לו עדינות של בחור ירא שמיים, אלמלי שדיבר עמו אידיש עסיסית כמו היה בשר מבשרה של ירושלים היה אומר שהוא בעל תשובה מקרוב בא שעדיין אינו יודע באלו מלבושים צריכים להתלבש, אבל ברור שאינו כזה, שאלת השאלות שמדגדגת אותו מאד, מהיכן צנח למקום למה מצא את עצמו חסר הכרה לחלוטין במגרש הגדול שרק אנשים בודדים צועדים בו ביום לא ל"ש בלילה.

ממעט דבריו הבין ר' אליהו פיינרמן שהוא היה עד לאחרונה באיזה בית כלא, אבל משהו מוזר בסיפור, הבחור לא היה לבוש בגדי אסירים, אַך הספיק להחליף בגדים? הוא לא נמלט משם בכוחות עצמו, משהו שיתף עמו פעולה והניחו כאן מאיזו סיבה הניחו כאן וברח, למה לכאן הביאו ונמלט? הוא כבש את יצר הסקרנות ונתן לעניינים להתגלגל מאליהם.

הוא גם לא עמד על ראשו שיתפלל ויניח תפילין, רק כשהיום נטה להעריב שאל את חיים שלום אם רוצה הוא להניח תפילין ולקרוא ק"ש, כדי לא לאבד ח"ו את המצוה היקרה, חיים שלום נענה בשמחה, הוא ביקש ממנו להניח לו תפילין אחרי כן אמר את פרשיות ק"ש ונעמד להתפלל עד כמה שיכול היה.

"האם תרצה לאכול שאל אותו המארח בעדינות?

"כן אשמח מאד, אין לי מושג כמה זמן לא בא לחם אל פ'."

המארח ניגש בזריזות להביא לו ממיטב המאכלים, חיים שלום סעד את לבו בארוחה מזינה, לראשונה אכל ארוחה משביעה וטעימה למדי. בעל הבית ישב ברחוק מקום עד לגמר הארוחה. עתה צריך לדעת מה עושים בהמשך? הבחור צריך להגיע למקום בו יוכלו לדאוג לו בהתאם יותר ממנו, הוא התלבט מאד אם לנסות לדובב את אורחו על עברו, או לחכות להזדמנות ולבינתיים להציע את ביתו כמקום ארעי.

חיים שלום חסך לו את העבודה, הוא סיפר לו בקצרה כי היה חטוף על ידי גורם אכזר ביותר שהושיב אותו בשל עלילה חסרת שחר באיזה כלא אי שם בארץ בלי יכולת גישה אליו, הוא יכול היה למות שם ואיש לא ידע על כך, בחסדי השלי"ת אירע לו נס גדול, משמים שמעו את זעקותיו ותפילותיו משך חודשים לקב"ה שיוציאנו ממקום זה, אין לו מושג אַך זה קרה, אבל יד נעלמה הוציאה אותו ממקום מאסרו והביאה אותו למקום זה.

הוא שאל את מארחו האם הוא מצוי בירושלים? כשהמארח אישר את דבריו, שאל אם המקום רחוק משכונת מאה שערים, רב אליהו פיינרמן השיב לו כי הוא נמצא בדירה בבתי אונגרין לא הרחק ממאה שערים.

חיים שלום שמח מאד, הוא ראה את התגשמות החלום עד לפרט האחרון, מה יכול להיות יותר טוב מהודעה זו שקיבל. הוא סיפר לרב אליהו על עברו כאחד מטובי בני ירושלים שנסחב רח"ל על ידי רוחות הרעות שנשבו באותו זמן, הרבה עבר בחייו, אבל עתה הוא שב לה' בלי פשרות, הוא רוצה לחזור אל בית אמו וגב' אסתר פינקלשטיין שמתגוררת ברחוב מאה שערים מס' 5, הוא ביקש מרב אליהו אם יכול הוא לבקש את אחד מבני ביתו שיוודיע בעדינות רבה לאמו כי בסיעתא דשמיא השתחרר מהכלא האכזר ומעוניין לשוב לביתו.

לב של אמא:

אחת הבנות של ר' אליהו יצאה לדרך קודם לכן קיבלה הודעה מאמה אַך להכין את האם שחלילה לא יפקע לבה מגודל ההתרגשות, הבת הנבונה הקשיבה וניסתה להפנים את הכללים, כשיצאה מהבית לא הבחינה בדמות שעוקבת והולכת אחריה לכל אשר תפנה,

כבת ישראל כשרה נזהרה ללכת כשראשה מוטה כלפי מטה מהלכת בצידי דרכים, העוקב שמח שהיא לא מודעת למעקב, כשהגיעה לבית פינקלשטיין הצניע את עצמו בגומחה שהייתה בקרבת מקום כדי שלא יבלוט, היא ניגשה לנקוש על הדלת, בטרם דפקה על הדלת חככה בדעתה, אך תפתח את השיחה, אך תספר לה שבנה שנעלם לפני שנים רבות נמצא עתה בביתם, היא ניסתה לסדר את המחשבות, אבל כבר לא הייתה בטוחה שיודעת בדיוק מה לומר, לאחר מחשבה נוספת החליטה להקיש עלה דלת ולא להשתהות יתר על המידה, כי זה יגביר בה את החששות.

גב' אסתר ישבה באותה שעה בסלון הבית עם ספר התהילים, כדרכה בכל יום לסיים את הספר מריש עד כלה, לטובת בנה "חיים שלום בן אסתר נ"י" שיגיע במהרה ויקים בית נאמן בישראל. שקועה הייתה עד מאד בספר עד שלא הרגישה בנקישות העדינות שנישנו מדי מספר שניות.

כששמעה לבסוף את הדפיקות, ניגשה אל הדלת בשמחה רבה, כאילו יודעת היא מי ממתין לה כעת בדלת, תחושה אימהית פנימית מרמזת לה כי הדפיקה אינה של שכנה שבאה לברר את שלומה, אלא היא מבשרת טוב.

בפתח עמדה בחורה צעירה לבושה בצניעות רבה, היא שאלה כשעיניה מושפלות: "האם אני מדברת עם אם המשפחה?"
"אכן כן".

"את האמא של חיים שלום?" שאלה כולה מהססת, עתה כבר לא ידעה איך תאמר לה את הבשורה, כל המילים ששיננה לה אמרה נשכחו ממנה פתאום, היא לא יודעת איך לומר לה בצורה שהאמא תשמח אבל לא תתרגש מדי, האם האמא האומללה לא תתעלף מרוב התרגשות על בשורה כה פתאומית, זו לא בשורה פשוטה שניתן להעבירה בקלות, לפעמים גם בשורה טובה עלולה לפגוע אם לא יודעים איך להעבירה כראוי, עתה התחרטה שלא הלכה עם אביה, התפקיד מדי אחראי.

גב' אסתר מסתכלת מנגד בעלמה שמהססת כל הזמן קשה לה לפצות את פיה, זה לא מבשר טוב, בשורה טובה מבשרים עם מאור פנים, הנערה נראית רועדת בכל גופה אולי בשורה רעה בפיה? אבל אם זו בשורה רעה למה שולחים בחורה צעירה לבשר לה? את זה משאירים לאדם מבוגר. אז מה היא רוצה לומר לה? למה היא לא פוצה את פיה ומשאירה אותה במתח אדיר כל כך? לפתע אחזה רעד קשה, למרות שהתכווננה לבשורה טובה, אבל הצורה בה הבחורה רועדת לא מרמזת לטוב.

"טייערע מויד (עלמה יקרה) מה יש לך לומר לאמא? אני מקוה שאת מבשרת טובות?"

"כן בשורה מאד טובה בפי, פשוט אני לא יודעת איך מבשרים, אני רק בת 17 ולא יודעת איך מתנסחים, אבל אנסה לומר, בס"ד בך נמצא כעת בביתנו בקרבת מקום בבתי הונגרים, הוא אמנם חלוש מאד אבל בסדר גמור, הוא ביקש להיפגש עמך בדחיפות, הוא ישמח מאד אם תוכלי לבוא לראותו עוד היום".

האמא התחילה לבכות, המעבר מפרט לשמחה צמרמר אותה מאד, היא חשה את לבה פועם בחוזקה, היא החזיקה את ידה על לבה כביכול עומדת היא להתמוטט, אך זה היה רק בראש הרגע הראשון, לאחר מיכן התאוששה ואמרה במילים רועדות.

"החזו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, יהיה שם ה' מבורך מעתה ועד עולם, אין מילים בפי להודות להקב"ה, על גדל רחמי וחסדיו שגמל עמי, אין לי גם במה להודות לך על הבשורה המיוחדת שהבאת לי עתה, אני מחכה לבשורה זו הרבה שנים, כעשר שנים הייתי שבורה ורצועה עד דכחוכה של נפש, עתה הרימני השי"ת מאשפתות כנאמר בתהילים "מאשפות ירים אביון". תודה רבה לך על הבשורה המשמחת, אשמח אם תבואי לביתי לשתות עבור הבשורה הטובה שהשמעת באוזני."

"אבא שלי אמר לי לעשות את השליחות ולא להתעכב". השפילה הנערה את פניה בביישנות.

"אנא ממך תמתיני עוד מספר דקות, עד שאתאושש מהצמרמורת שאוחרת אותי עקב הבשורה המיוחדת הזו" ביקשה גב' אסתר את הנערה, היא חשה שהיא לא יכולה להיות עם עצמה לבד, למרות שלא הייתה מופתעת לעצם הבשורה, היא הכינה את עצמה בתקופה האחרונה שבנה חזר אליה זה יכול לקרות בכל יום, היא קיבלה על כך כמה וכמה איתותים שמימיים כמעט מפורשים כי הישועה קרובה יותר מתמיד.

בעלה המנוח רב שלמה זלמן התגלה אליה פעמיים בתקופה האחרונה, הוא סיפר לה על התפילות שקראו עולמות. הוא חזר בפניה חזר והדגיש כי כוח התפילה שמשולב עם תשובה אמיתית וגיעה בתורה, הוא הכוח החזק ביותר להמתקת דינים, כל שלושת הכוחות היו הפעם שלובים כחטיבה אחת, חיים שלום עשה תשובה כנה ואמיתית, הוא עמד במסיונות כבדים וגבר עליהם, הוא גם צם רבות ומסר את נפשו על המצוות וחזר על תלמודו כבימים עברו, החודשים האחרונים בהם נצרך ביסורים קשים שמיקרו את חטאיו הרבים, נפשו זוככה כתינוק שנולד מחדש. הוא קיבל את הכוח של "גדולה תשובה עד שמגיעת עד לכסא הכבוד".

משמים נבחר השליח הבן דוד רב נפתלי הרטשטיין, בגדר מגלגלים זכות על ידי זכאי, הוא השליח הנאמן לפרוץ את השערים, בדרך טבעית אך ניסית ביותר, הצליח להביא שבסוף האוסרים עצמם ישיבו אותו עד לירושלים, היא תראה זאת בקרוב ממש, סיים רב שלמה זלמן המנוח בחלום האחרון את דבריו ונעלם בפתאומיות.

גב' פינקלשטיין הייתה אחוזה צמרמורת חזקה, עתה ראתה כי החלום התגשם עד לפרט האחרון, הגיע עתה החלק האחרון לאחד את המשפחה, צריכים לפגוש את הבן האובד שנעלם ממנה לפני עשר שנים, היא נרעדה מהרגע הזה בו היא עומדת לראות את חיים שלום, איך יראה באיזה מצב תפגוש אותו, היא הבינה שיחולו בו שינויים רציניים, אבל מיהרה למחוק את המחשבות הקשות שרק מקלקלות את הרגע המרגש. כעת עליה לזרום עם הרגע הגדול ולא לחשוב שום מחשבות צדדיות.

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שקנא מפראהבישט זיעו עכ"א

סגולת הצדיק משטפנשט זיע"א

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי
חסעי
תשפ"ב

גליון
91

הנהגות יירות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

לא עשה פעולה שאינה לשם שמים בלבד

[מפראהבישט] הולך בחדרו אנה ואנה תפוס גואל צדק יהיה הרבה שררות, היינו ראשי במחשבותיו, ובתוך כך קרא יש פה ילוד בני ישראל⁽²⁾, אבל "לשלום אין קץ" היינו אשה, וקרב אל האיש הנ"ל, ואמר כתיב ששמי שלום אין קץ. שלא יכלו צדיקים "למרבה המשרה"⁽¹⁾ היינו שקודם ביאת מזרעי עד עת קץ הימין⁽³⁾. כרם ישראל, דף כ:

"כי איש בנחלת מטה אבותיו ידבקו בני ישראל" (במדבר לו:). פעם אחת נכנס אחד מחשובי אנשי חסידינו להיכל קדשו, ויהי כאשר פתח הדלת וראה שרבו הרבי שלום

השלמות וציונים

1. "למרבה המשרה ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אותה ולסעדה זללה"ה מסאדיגורה הביע אליו [מרו"ק מרוז'ין זי"ע] ברכתו, ואמר אבי זללה"ה [הוא הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זלה"ה] אמר 'אז פין מיינע קינדער וועט מען וויסן וועהר איך בין', והמשיך מרו"ק הס"ק ואמר אז פין מיינע קינדער וועט מען וויסן ווער גאט איז.
2. ראה בספר **אוצר החיים** (פר' כי תצא, מצוה תקמה ד"ה ומצות עשה שישלח): שמעתי ממו"ח [הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפיניטשוב] שהיה תלמיד מובהק מרבינו הצדיק מורנו הרב רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב, שפעם אחד נסע מרו"ק אל קודש קדשים אור שבעת הימים רבינו ישראל בעל שם טוב על הדרך, והלך אל היער להתפלל מנחה, וראו התלמידים שמכה ראשו מאד באילן וצועק ובוכה צעקות משונות ובכיה רבה, והמה ראו כן תמהו, ושאלו פה קדוש מה זה ועל מה זה, והשיב שצפה ברוח קדשו על הדורות שהיו סמוכים למשיח, וראה שיהיה רביים כאברהם לחוב, והם הם יעכבו את הגאולה מלשלח האם מעל הבנים בכללות.

וְאָהֵט הַשְּׁבוּעַ

סימן יפה לבוחר בארץ ישראל

"והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אותה" (במדבר לג:).

הרב הקדוש רבי שלום שכנא מפראהבישט זצוק"ל אמר שבעקבתא דמשיחא יעמדו היהודים לפני נסיון, יפתחו להם שערי רומי וכן שערי ארץ ישראל, וסימן יפה יהיה למי שיבחר בארץ ישראל.

כתב הרה"ח רבי דוד משה שפיגל ע"ה

למרות להם את כ"ב אותיות הא-ב ואת השאר כבר ימשיכו וידעו מעצמם. וכעין זה מובא בספר **מגדולי החסידות** (חלק ו עמ' לד) בשינוי מעט, שכאשר רבינו גידל את אחיו הצעיר מרו"ק מרוז'ין זי"ע, פעם בא אליו המלמד והתלונן על אחיו הצעיר אשר איננו רוצה ללמוד, נענה אז רבינו ואמר למלמד: 'בבית המגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע אין צריך ללמד אלא את האל"ף ב"ת בלבד, ואת כל השאר כבר מלמדים מן השמים.

ובספר **בית ישראל** (דף טו:) מובא שכאשר החלו לעסוק בשידוכי בנו של מרו"ק מרוז'ין זי"ע, הלא הוא הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורה זי"ע עם בת הרה"צ רבי אהרן מוקארלין זללה"ה, ובאותו פרק עוד היה אביו הרה"ק רבי אשר מסטאלין בחיים חיותו, והוא היה עיקר העומד מצד נכדתו הבתולה, אכן יען שמרו"ק הרזינער דרש שיתן סך אלף ר"כ, לא פחות, והרה"צ רבי אשר זללה"ה לא היה ביכלתו ליתן סכום כזה על כן לא יצא הדבר לאור, ובתוך כך התקשר מרו"ק [בקשרי שידוכין] עם הרה"צ רבי יוסף דוד בנו של הרה"ק רבי צבי אריה מאלקין זללה"ה, אולם לא אסתייע מילתא והכלה שבקה חיים. אחר כך התחילו עוד הפעם לדבר אודות השידוך עם הרה"צ רבי אהרן זללה"ה, ומרו"ק הרזינער הוא באחת כי אם לא יסלק סך אלף ר"כ לנדוניא לא יעשה השידוך. והנה הרה"צ רבי אשר מסטאלין זללה"ה היה עני ולא היה אפשר לו למלאות רצונו. ענה ואמר הרה"צ רבי אשר זי"ע 'לכאורה קשה הדבר איך איש רך בשנים [ה"ה מרו"ק מרוז'ין זי"ע] יכביד אכפו על איש זקן כמוני ליתן לו דוקא אלף ר"כ, מאין אקח לו, אכן אני מאמין באמונה שלימה, כאשר שמעתי מפי קדוש הרבי ר' ברוך זללה"ה שאמר קודם פטירתו שהוא מניח את העולם על שני בניו של הרבי שלום מפריבישט, על כן אני מחוייב להתאמץ בכל עוז לסלק האלף ר"כ, ונגמר השידוך הנ"ל.

וכן כתב בהיכל הברכה (פר' פקודי, ד"ה ויקם הקוף): מרו"ק קדוש קדוש קדוש רוח אפינו משיח ה' הרבי"ש טוב בעת תפילת מנחה בדרך פעם אחת הכה ומרט שערו, ואמר אחר כך שראה ברוח קדשו שקרוב לימי המשיח יהיה רביעס 'אק מאק'. וראה כעין זה **ובאר הנה** (ענינים נוראים, ד"ה שומר נפשות). וזה לשון הרה"ק **בעל שומר אמונים** זי"ע בספר **שלחן הטהור** (מאמר אמונה ופרנסה): מקובל מפי הבעל שם טוב הקדוש ותלמידיו, כי קודם ביאת המשיח יהיו רוב מנהיגים וראשי העדה מהערב רב.

וראה עוד בספה"ק **דברי חיים** (פר' ויקהל, השמטות ד"ה וזה יש לפרש) בזה הלשון: כנראה בעליל שרובנים והחסידיים והבעלי בתים שבדור המה בעונותינו הרבים רובן מערבר רב ורוצים לשרר על הציבור, וכל מעשיהם רק לגרמייהו לקבל כבוד וממון.

3. יש לציין את דברי מרו"ק מרוז'ין זי"ע (בית ישראל, דף ט:). אשר הבטיחו מן השמים לזקינו המגיד הגדול [ממעזריטש] שיהיה לו גדולה על מאה וחמישים שנה, והתפלל, וקראו לו מן השמים "לא ימוש מפניך ומפי זרעך ומפי זרעך, אמר ה' היינו שהשי"ת אמר 'מעתי ועד עולם עד קץ המשיח לא יכלו צדיקים מזרעו'.

עוד מובא שם כי בעת שהתחתן הרה"ק מרוז'ין עם הגאון האלוף רבי יעקב יוסף היילפארין, והמנהג היא בעת ההתקשרות החיתון לחשוב היחוס של המחוטנים, והציע הגאון רבי יעקב יוסף את מקור יחוסו, והשיב מרו"ק אדמו"ר זללה"ה הנה מה ענין יחוס, היא מלשון מחסה, היינו שאם יש איש בתוך המחסה אזי תועיל המחסה להגן עליו. הנה זקננו המגיד זלה"ה היה יחסן עם בנו המלאך, והמלאך הקדוש היה מיוחס עם בנו הוא אבי הקדוש הרב שלום זלה"ה, ואבי היה יחסן עמדי, ואני הנה אני מיוחס עם בניו הקדושים.

וראה בספר בית ישראל (דף ת:). שלפני חופתו של מרו"ק אדמו"ר רבי אברהם יעקב

השתלח
ויבא עישיא
בין הרה"ק רבי
אברהם המלאך
בין הרה"ק רבי
אברהם המנוי
הנהגות יירות

הילולא דצדיקא

האר"י הקדוש - הרה"ק רבי יצחק לוריא זי"ע לרגל יומא דהילולא ה' אב

ביום פטירתו אמר הרמ"ק לתלמידיו שאחריו יקום איש אחד אשר יאיר את עיניהם בחכמת הקבלה, ואף שיראה כי הוא חולק על דבריו אין זה אמת, "אלא לפי שבימי היו צינורי הקדושה סתומים, כתבתי דברי בסיתום גדול בבחינת ספירות, אבל אחר מותי יתגלו יותר הצינורות, ויפרש האיש דבריו בבחינת פרצוף... לכן אני מזהיר אתכם שלא תחלוקו עליו כי כך קבלה נשמתו מוהר סיני, ובפרט שניצוץ נשמתו מהרשב"י ז"ל". ואכן אחר שמלתה נשמתו השמימה נהו תלמידיו אחר האר"י הקדוש אשר גילה להם סודות נוראים ונפלאים. כאשר הגיע לתוספתא אחת בפר' מצורע (דף נט ע"ב - עוולין דאילתא) שאלו הרה"ק והחברים פירושה, ויאמר להם "למען ה' אל תפצירו בי לפרשה כי לא ניתן לי רשות, ואם אפרשה דעו לכם שתתחרטו חרטה גדולה ולא יועיל לכם". ולא קבלו התלמידים דבריו ויפצירו בו ולא הניחו לו עד שפרשה. ויהי ככלותו לדבר אמר הנה כבר הזהרתי כמה פעמים שלא תפצירו בי לפרשה ולא שמעתם בקולי, ועתה נגורה עלי גזירה שאסתלק בזו השנה מפני שגיליתי סוד זה הנעלם, אמנם אין אני דואג על הסתלקותי אלא על שאניח אתכם בלתי מתוקנים.

צינור הקדוש של רבינו האר"י הק' זי"ע
ורבינו הרמ"ק זי"ע בבית העלמין העתיק בצפת

קודם הסתלקותו צוה לתלמידיו שלא יתנו לשום אדם להתעסק בו החברים, ולא יטבילוהו כי הוא יטבול את עצמו. ויהי בן ל"ח שנים ולא נס ליחה ולא כהתה עינו בצאת נשמתו ביום ג' ה' אב שנת של"ב (ע"פ שער הגלגלים דף נט). וי"א בשנת של"ח (קונטרס מהר"ח). ואחר כך טבלו התלמידים ונתעסקו ברחיצתו בדמעות שליש והוליכוהו לבית הטבילה ואמרו לו רבינו עשינו המוטל עלינו אבל אין לנו רשות לטבול כי כן צוה לנו, ועתה האדון בתוך בית הטבילה במים. מיד עמד בקומה זקופה במים כאדם חי, והרכין ראשו וטבל ד' פעמים כנגד ד' אותיות השם, ואח"כ הלבישוהו בבגדים יקרים והוליכוהו לבית החיים, ויבכו אותו אף הגויים שהכירוהו.

בעיה"ק ירושלים שבין החומות בשנת רצ"ד (או שנת ש' ע"פ שבחי האר"י בקונטרס מהר"ח) לאלף הששי זרח והאיר אורו של המוקבל האלקי, גדול מרבן שמו, רבינו יצחק בן הרה"ק רבי שלמה זי"ע, המפורסם בתוארו 'האר"י הקדוש'.

בהיותו בן שמונה התייתם מאביו, וירד עם אמו לבית דודו שבמצרים, שם החל ללמוד בשיבת הרדב"ז תחת השגחת רבי בצלאל אשכנזי, בגיל חמש עשרה נשא את בת דודו לאשה ואחר כך התבודד עם רבו רבי בצלאל אשכנזי ז' שנים ועסק עמו בתורת הנגלה, שם היה לו לעזר בחיבור חלק מן השיטה מקובצת' על הש"ס.

לאחר תקופה זו היה מתבודד לבדו בחצר ביתו ועוסק בלימוד הזוהר, אך לאחר שש שנים נגלה אליו אליהו הנביא זכור לטוב ואמר לו שיתבודד במקום מרוחק מביטו. אז עבר להתבודד בבית בודד על גדות נהר הנילוס, ושם היה עוסק בלימוד התורה ובעבודת השי"ת במשך ז' שנים נוספות, והיה בא אל ביתו רק לשבתות, וגם אז לא היה שח עם שום בריה ואפילו עם אשתו, אלא רק בהכרח גדול ובלשון הקודש. ואחרי שנהג כך במשך ז' שנים התגלה אליו שוב אליהו הנביא והורה לו לעלות לעיה"ק צפת תובב"א.

בשנת ש"ל בהיותו בן ל"ו התגלה אליו אליהו הנביא זכור לטוב ואמר לו כי הגיע העת סמוך לפטירתו "ועתה עלה לצפת ושם תמצא חכם אחד ששמו מה"ר חיים קליפרס נר"ו אותו תמשח תחתיו סמוך ידך עליו ומסור לו כל חכמתך כי הוא ימלא מקומך" (מתוך אגרות הר"ש שלומל), אז עלה לארה"ק והגיע לעיה"ק צפת בה השיג חכמה האלקית בשלימות עד ש"מרשב"י עד מורי זלה"ה לא היה איש יודע בחכמה זו על אמתתה כמוהו" (לשון תלמידו מהר"ח וויטאל). אמנם רבינו האר"י ז"ל לא רצה לגלות גדולתו מפני כבוד הרמ"ק.

הקשר של רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע לאר"י הקדוש ולשיטתו

ויהי כאשר התבונן זקנינו הרבי רבי שלום אשר כמה צדיקים גדולים השתדלו בזה ולא עלתה בידם, על כן בחר לו הוא עצה אחרת, כסות ולשון שינה, והסתיר דרכו בקודש ועסק בכל מיני תענוגי עולם ובדברים הגשמיים, עד שרימה את הס"מ ונדמה לו כי הוא מכת דיליה ומסירטא דיליה ולא נשמר ממנו. ואמר בזה הלשון: "ערה איז געגאנגען ממש צי דיא קעשינעס" (הוא חלם ממש עד אל תוך כסיסו), והס"ם גילה לו כל מצפוניו עד שקנינו הרבי רבי שלום גנב ממנו את היחוד. ויהי כאשר התחיל זקנינו הרבי רבי שלום לעסוק ביחוד הזה החל להתנוצץ אור הגאולה בעולם. והרגיש הס"מ בזה והתחיל להרעיש העולם מי גלה רז זה לשום אדם, וישאל את מלאכי מרום ויענו כולם שלא גלה שום אחד מהם, עד שבא אל מלאך מט"ט וצחק ממנו מאד איך שילוד אשה השיג ממך את היחוד בערמה. ויהי כשמוע זאת הבעל דבר רץ בבהלה לזקנינו הרבי רבי שלום ורצה להמית אותו. מה עשה זקנינו מהר"ש, כסות ולשון שינה עוד, וילך אל השוק וקנה עוף אחד מן הערלית, ובידו הקדושה נתן המעות ליד הערלית, וכשראה זאת הבעל דבר נדמה לו כי הוא מכת דיליה, אף על פי כן שאל אותו מפני מה עסקת ביחוד הזה, והשיב לו זקני אל תאמין בזה כי אני מכת דילך ומסירטא דילך, ואם אתה רצונך שיהיו ישראל בגלות תמיד גם אני רוצה בזה. אכן כאשר ראה הס"מ אשר אור הגאולה מתנוצץ בכל יום יותר, רץ עוד הפעם אל המלאך מט"ט ודרש ממנו להגיד לו מי גלה רז זה, וצחק עוד יותר ממנו. ובא עוד אל זקנינו מהר"ש ואמר לו מניח אני את כל העולם כולו ולא אעסוק רק בך ובצאצאיך אם לא תגיד לי את האמת. אז גלה לו זקנינו את האמת, רק אני מבטיחך כי מעתה לא אעסוק עוד בהיחוד, רק לזרעי אמשוך להם נשמות מתחת כסא הכבוד, אשר לא יראו ולא יפחדו ממך בנפש, רק הגופים שלהם יפקירו מיום הולדם.

הרה"ק מפראהבישט המשיך עבודת האר"י הקדוש לקירוב הגאולה הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט בן הרה"ק מרוזין זי"ע סיפר איך שהצדיק הרבי שלום, זקינו, רימה את הבעל-דבר.

וכה דיבר בקדשו (כרם ישראל, דף כא; נוסח ישראל סו:): בעת שנגזר על ישראל להגלות מארצם קרא השי"ת את הס"מ, ואמר לו 'הנה אתן לך את ישראל לגולה על אלף שנה', ולא רצה הס"מ לקבלם, באמרה כי כבר ראיתי סופו של מלך פרעה וסופו של מלך נבוכדנצר, כי מרה היתה אחריתם, ומה לי לקבל אותם לגלות ואחר כך לקבל עונש חמור. ורצו להוסיף לו שנים שיהיו ישראל בגלות ב' אלפים שנה, ולא רצה עד כמה. עד אשר הוכרחו למסור לו יחוד אחד אשר בו תלוי כל ענין הגאולה, ואמרו לו 'שהיחוד יהיה נמסר בידך, וכל זמן שלא יהיה נעשה היחוד הזה אי אפשר שתהיה הגאולה, והיחוד הזה לא יהיה רשות לשום מלאך ושרף לגלות סוד היחוד הזה, רק יהיה נמסר בידך וממילא לא תוכל להיות הגאולה בלעדך'. אז שמח הס"מ מאד וקיבל את ישראל לגלות, כי בדעתו שיהיו ישראל מוחלטים בידו לצמיתות.

והנה כאשר זרח אור התנא אלקי הרשב"י וחבריא קדישא שלו, התחילו להשתדל לקרב את הגאולה ושתו עצות למצוא את סוד היחוד הזה ולא עלתה בידם אחר כך קם האר"י הק' וגם הוא התאמץ והרעיש עולם, כי עד מתי ועד אנה יסבלו ישראל גלות. והודיעו אשר בו תלוי הגאולה ואסור לגלות, וזלת אם ימצא ילוד אשה וישיג מעצמו לייחד את היחוד הזה אז יוכל להצמיח את הגאולה. אזי התאמץ בכל עוז ותעצומות ועזב את כל עניניו, והפריש עצמו בכמה פרישות, והתחיל לעסוק ביחודי עליונים, אולי ישיג את היחוד, ולבסוף לא עלתה בידו עד שהוצרך לעלות בגני מרומים.

ונמסר הדבר להבעש"ט להשיג את היחוד, ומהבעש"ט נמסר הדבר לזקנינו המגיד הגדול, אבל גם הוא לא עלתה בידו כי היה חולה גדול. וכמנו נמסר הדבר לבנו המלאך הק' וגם בימיו לא נעשה דבר. אחר כך נמסר הדבר לבנו זקנינו הרבי רבי שלום מפארבישט זלה"ה.

{ אז נדברו }

פרשת מסעי (בחר"פ: 5: מוטות מסעי) תשפ"ב | לסדר: "על פי ד" | גליון מס': 567

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

עלון משוחרר עקב קריסת המחשב עם העלון של השבוע...

ניתן לקבל את הגיליון בנק באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (סעיף 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

סיבוב שערים!!!! מה העניין ב"סובו ציון והקיפואה"???

כידוע... כשעולי בבל הגיעו לירושלים ורצו לבנות שוב את ירושלים ואת בית המקדש... הכל שם נעשה בהיחבא ותחת רישיון המלך כורש... ותחת איומים מסבלנט החורני וגשם הערבי וחבריהם... והיה צורך לבנות את החומה כמה שיותר מהר ובזריזות... היה צריך בשביל זה נכונות של כל העם כאחד... ובאמת יש על זה פרק שלם בספר נחמיה!!!! **שלושים פסוקים!!!!** שאתה יודע מה כתוב בכל הפסוקים האלו?? יש שם רשימה מפורטת לפרטי פרטים מי בנה כל חלק וכל נדבך בחומה... אתה מוזמן לפתוח ספר נחמיה פרק ב'...

נחמיה פשוט צועד יחד איתנו כמו מדריך ומקיף איתנו את החומה מצד לצד... ומונה לנו אחת לאחת... מי בנה כל חלק מהחומה!!!! וזה לא צחוק!! זה נהפך להיות חלק מכתבי הקודש... בבקשה... אני מתחיל כעת להקריא לך פסוקים... עד שאתה תתעייף וגם אני...

מתחילים מהכהן גדול... ויקם אלישיב הכהן הגדול ואחיו הכהנים ויבנו את שער הצאן... ויעמידו דלתותיו ועד מגדל המאה... עד מגדל חננאל... אתה רואה??? נחמיה עומד עם מקל ומצביע לכל התיירים... משער הצאן ועד מגדל חננאל (כולל מגדל המאה...) את כל זה בנו אלישיב הכה"ג וחבריו הכהנים... ברור??? ממשיכים בסיוור... נעצרנו במגדל חננאל... אתה רואה את כל המקטע של החומה שממשיך הלאה... את זה מי בנה??? ממשיך נחמיה ומפרט: ועל ידו בנו אנשי ירחו ועד ידו בנה זכור בן אמרי... כן... עד איפה הם בנו? בא נמשיך הלאה... ממשיך נחמיה ומפרט: "ואת שער הדגים בנו בני הסנאה!!!" הנה... הגענו לשער הדגים... משער הדגים ואילך זה כבר בני הסנאה... "המה קרוהו ויעמידו דלתותיו מנועולו וברחיו..." אתם רואים רבותי??? מצביע נחמיה... אתם רואים את הדלת והמנועול והבריה של שער הדגים?? מי בנה את זה?? בני הסנאה!!!! בסידר??? ממשיכים הלאה בסיוור... נעצרנו בשער הדגים... הלאה... מכאן ואילך אתם רואים את כל המקטע הארוך שיש לפנינו?? מי בנה את כל השורה הארוכה הזו שנגד עינינו?? אז ככה: ועל ידו החזיק מרמות בן אוריה בן הקץ... ועל ידו החזיק משולם בן ברכיה בן משיבאל... ברור?? הלאה... עוד משהו... "ועל ידו החזיק צדוק בן בענא ועל ידו החזיק התקועים... ואדיריהם לא הביאו צווארם בעבודת אדניהם!!!" כאן פתאום נחמיה נעצר ומדגיש... אתם רואים את הקטע שבנו התקועים?? שתדעו... התקועים אמנם בנו את זה... אבל דווקא אדיריהם- העשירים שלהם משום מה לא השתתפו בבניה... הלאה... כעת הגענו לשער הישנה... ואת שער הישנה החזיקו יודע בן פסח ומשולם בן בסדיה מה קרוהו ויעמידו דלתותיו ומנועולו וברחיו... כן... אתם רואים מטיילים יקרים?? מסמן לנו נחמיה... אתם רואים את הקירוי של שער הישנה ואת הדלתות והמנועולים והברחיים?? מי עשה את זה?? תזכרו טוב טוב: יודע בן פסח ומשולם בן בסדיה!!!! כולם לזכור!!!! אח"כ אני רוצה לעשות לכם על זה מבחן!!

כן... זה לא פשוט!!!! כל זה הולך להיות כתוב בכתבי הקודש!!!! זה הולך להיכתב אשורית על הספר ובדיו... אני חושב שאתה כבר התעייפת וגם אני... **אז זהו!!!! שאנחנו ממש ממש בתחילת הסיוור...** אנחנו אוזנים בסה"כ בפסוק ה' של הסיוור... אתה מוזמן לפתוח ספר נחמיה פ"ב ולקרא עוד עשרים וחמש פסוקים שלנחמיה יש סבלנות להמשיך ללכת איתך צעד אחר צעד ולהקיף איתך את כל החומה ולהגיד לך כל קטע בחומה מי בנה אותו... איזה משפחה ואיזה קהילה בנתה אותו... ונחמיה לא יסיים את הסיוור המעגלי עד שהוא לא יחזור לאותה נקודת מוצא... (הוא התחיל בשער הצאן וסייב את כל שערי החומה... והוא גם יסיים שם... בשער הצאן...) בקיצור: קוראים לזה: **סיבוב שערים!!!!!!**

אני לא מעודכן אם המנהג הזה עדיין קיים... אבל עד לפני כמה שנים הייתה קבוצה שהיו עושים סיבוב שערים עם הרבה שירה ועקשען... אבל גם אם הם הפסיקו עם זה או יותר נכון הפסיקו אותם... מצינו את המושג **"סובו ציון והקיפו סיפרו מגדליה שיתו לבכם לחילה פסגו ארמנותיה"!!!!** כן... את הפסוק הזה אנחנו אומרים כל יום שני בשבת בשיר של יום... שיש עניין להסתובב סביב חומת ירושלים **ולספור** את מגדליה... **שיתו לבכם!!!!** לשים לב לחיל- חומה של ירושלים! **פסגו ארמנותיה...** לבחון טוב טוב ולהתבונן בפסגות של הארמונות שלה...

רבש"ע: מה העניין בזה?? מה יש "לשית לב" לחילה??? לשית לב זה הרי **לשים לב!!!!** זה להתבונן מתוך תשומת לב... מה כבר אפשר לשים לב לאיזה חומת אבנים?? **פסגו ארמנותיה...** מה העניין להתבונן בפסגות של הארמונות של ירושלים?? מה העניין בכל הסיוור הארוך הזה שנחמיה עושה לנו ומסביר לנו לפרטי פרטים כל חלק בחומה מי בנה אותו??

תסלח לי... התיאור הזה קצת מזכיר לנו את התיירים האלו שצועדים וצועדים סביב חומת ירושלים... ואז הם נעצרים והמדריך מסביר כמה מילים וממשיכים הלאה... וככה מעבירים את היום... אבל סו"ס כאן מדובר בספר תהילים?? בנחמיה... זה לא צחוק... מה העניין בכל זה?

ביאור העניין בעמוד 6 בגיליון זה... ניתן להעיר להאיר לחלוק ולסתור...

נאחל לך בין הזמנים כשר ו... וכשר...

אם שמת לב: בפרשה הקודמת... פרשת מטות... היה שם הרבה מאוד מספרים של צאן ובקר וגמלים... צאן שש מאות אלף... ובקר שבעים אלף וחמורים ששים אלף... ואז יש כל מיני חשבונות... צריך להרים מכס אחד מחמש מאות לזה ואחד אחוז מן החמישים לזה... והתורה מחשבת באריכות את כל האחוזים ומונה אותם אחד אחד... וכו' וכו'... **מה העניין בכל זה?? מה זה נוגע אלינו??**

הרי מדובר שם במלחמת מדין... שחזרו מהמלחמה עם שלל ומלקוח... והיה צריך איכשהו לחלק את השלל... אז הקב"ה אמר למשה איך בדיוק לחלק את זה... **נו... מה זה נוגע אלינו?? למה זה צריך להיות כתוב בתורה לדורות?? איפה אנחנו פוגשים את זה היום??**

בשלמא זה שהיה צריך להגדיל את הכלים לאחר מלחמת מדין... כן... זה ממש נוגע אלינו!! כל דיני הגעלת כלים נלמד ממלחמת מדין... אבל כל השלל והמלקוח והמספרים כמה צאן היה וכמה בקר וכמה חמורים... וכמה נתנו לזה ולזה... **למה זה נוגע אלי??** איזה מסר כתוב שם לדורות... שאני צריך לעמוד בקריאת התורה ולשמוע את זה באימה וביראה??

אז שמעתי הסבר נורא בעניין זה: תבין: עם ישראל חזרו מהמלחמה עם שלל גדול... שש מאות אלף כבשים... שבעים אלף שוורים ופרות... ששים אלף חמורים... זו כמות מכובדת?? בטח!!! יופי... יצאנו עם שלל גדול מכל המלחמה הזו... עכשיו צריך להפריש מעשרות... יופי... נתנו מעשרות... כעת כולם מרוצים...

עכשיו תנסה לחשוב: מסתובבים לנו כעת שש מאות אלף כבשים... הולכים בבוקר... חוזרים בלילה... יש לנו פה ששים אלף גמלים... שותים כמו גמלים... הולכים במדבר... האין אע"ר... עוד יום ועוד יום... ועוד שנה ועוד שנתים... יום אחד החמורים התחילו להזדקן... ויום אחד הם התחילו גם למות כדרך כל הארץ... גם ששים אלף חמורים יודעים יום אחד למות... יכול להיות שזה ארך חמש שנים או שמונה שנים... אבל יום אחד כל השש מאות אלף צאן מתו... וגם השבעים אלף בקר וששים אלף חמורים... כולם יום אחד סיימו את תפקידם עלי אדמות... (מה תגיד לי: שהצאן מתרבה כל הזמן?? שכחת... רק לשבת גד וראובן יש מקום לרעות את הצאן... אבל לעם ישראל אין זה אתה... אין לעם ישראל נחלה... ואין להם גם זמן לרעות את הצאן... ממילא הם שחטו אותם ואכלו... ותוך כמה שנים לא נשאר זכר מכל שלל מדין...) זאת אומרת: עם כל הכבוד לשלל הגדול של מלחמת מדין... אל תמהר להתלהב... כי תוך כמה שנים בודדות העמותה הזו והחשבון בנק הזה נסגר מחוסר תנועות פעילות בחשבון...

אבל יש דבר אחד ויחיד שנשאר עד עצם היום הזה ממלחמת מדין!!!

בסוף בסוף... אחרי כל הבקר והחמורים והצאן ונפש אדם וההפרשות לזה ולזה... אם שמת לב בסוף בסוף... הגיעו אנשי המלחמה למשה וסיפרו לו: שהם השתדלו מאוד מאוד לשמור על הרוחניות שלהם בשעת המלחמה!!! **וזה לא היה פשוט!!!** וב"ה הם הצליחו ולא נפקד מהם איש... הם עשו תחבולות מיוחדות ומתוחכמות איך לא להיכשל בשמירת עיניים... וב"ה כולם חזרו בקדושה ובטהרה... **אבל בכל זאת!!!** סו"ס מדובר באנשי מלחמה... ביהודים שלוחמים ביצרם ולא מוותרים עד הפרט האחרון... והם טוענים למשה: אחרי הכל... קצת כן נכשלנו... אולי קצת בהרהור... **ולכן בתור כפרה אנחנו רוצים להקריב את קרבן ה'!!!** אנחנו רוצים לנדב לבדק הבית את כל התכשיטים שבזזנו... ומשה רבינו מקבל מהם ועושה מזה לא פחות ולא יותר: **כלי שרת!!!!!!** וזה הדבר היחיד שנשאר לנו משלל מדין...

היו שש מאות אלף צאן שעושים ממה... ותוך שנים בודדות כולם נעלמו... היו לנו ששים אלף חמורים שנוערים ושבעים אלף בקר שעושים ממו... ותוך כמה שנים כולם נעלמו... מה הדבר היחיד שנשאר?? **ויקח משה את הזהב מאת שרי האלפים... ויביאו אותו אל אהל מועד... וכרוז לבני ישראל כפני הזהב...** כל המזכרת היחידה שנשארה משלל מדין... זה זה!!! השמירת עיניים של הלוחמים!!! הכלי שרת הקדושים והטהורים שנלקחו היישר מהעיניים הקדושות והטהורות של אנשי המלחמה!!! זה השלל היחיד שנשאר לנו ממלחמת מדין... חוץ מזה לא נשאר לנו כלום... כל הצאן והבקר החמורים והגמלים מתו...

זה המסר שהתורה רוצה להעביר לנו בכל הצאן והבקר והגמלים האלו...

בחור יקר: כעת אתה יוצא לבין הזמנים... בבין הזמנים יש כל מיני אטרקציות... אפשר לחטוף בלילים וטילים... יש הרבה שלל של חומריות שאפשר לאסוף מבין הזמנים... מחכים לך שש מאות אלף צאן במסלולים הירוקים בצפון... וששים אלף חמורים חומריניים ממתנינים לך ברחוב החרדי... וכל השלל והמלקוח הזה מתגלגל לך בין הרגלים בבין הזמנים ואתה רק צריך לאסוף... כן... אם שמת לב: בבין הזמנים יש תחושה של לחץ... אתה קם בבוקר... אתה מרגיש שאתה כאילו מפסיד משהו... יש שלל ומלקוח של אטרקציות ובלילים וצריך לחטוף... צריך לנצל את בין הזמנים... ליהנות כמה שיותר... לחטוף חומריות כמה שיותר...

אז זהו בחור יקר!!! אל תשכח... בסופו של יום אתה רוצה לצאת עם משהו?? אתה רוצה לצאת מבין הזמנים עם שלל אמיתי? בידיים?? אתה רוצה לצאת עם מזכרת ממשית?? שיהיה לך איזה נכס קיים שתוכל לצאת איתו מבין הזמנים... וזה לא יעלה לך בתהום הנשיה?? הנכס היחיד שנשאר מהשלל והמלקוח של מדין... זה רק **"ונקרב את קרבן ה'!!!"** מכל הכמויות האדירות של השלל שהלוחמים הביאו איתם... הנכס היחיד שנשאר לדורות זה הכלי שרת שהגיעו מהשמירת עיניים שלהם!!! הזהירות והנקיות והרצון להתקדש ולתת קרבן ה'... זה הזכרון לבני ישראל היחיד שנשאר לדורות ממלחמת מדין...

וזה בדיוק מה שקורה עכשיו... אתה עכשיו הולך לבין הזמנים... שטפון של חומריות... מאות אלפי צאן... עשרות אלפי גמלים וחמורים... כל הגשמיות והבהמיות שרועה לפניך... תכל'ס!!! עם מה אתה יוצא מפה?? **עם הקדושה שלך!!! על העיניים הטהורות שלך!!!** אם בתוך כל המצב הזה אתה תשמור על עצמך בכל הכח ותפגין נאמנות לקב"ה... זה הריווח היחיד האמיתי שילך איתך הלאה... ליום שאחרי בין הזמנים... אבל אם מרוב בהילות לנצל את החופש ולטייל ולצאת אתה תחטוף שלל מכל הבא ליד... תחטוף פה צאן... ושם חמורים... כל הגמלים והחמורים האלו נעלמים ביום האחרון של בין הזמנים... וכשאתה תתחיל את זמן אלול... אתה תעמוד שזוף כולך עם לשון בחוץ ותגלה שלא נשאר לך בידיים כלום... הנכס היחיד שיכול להשאיר לך למזכרת נצח מבין הזמנים זה הקדושה הנוראה שאתה מקבל מעוד יום ועוד יום של עמידה איתנה על גבולות הקדושה!!! ועל שמירה בלתי מתפשרת שלא להיכשל ולא להגיע לאיפה שאסור לך להגיע!!! בינה זאת. **בין הזמנים כשר ו... וכשר...**

בום!!!! לפתע המחשב קרס...

וכל החומר שנכתב לשבוע זה ירד לטימיון... מהר שיחזרתו חומר משנה שעברה ומפה ומשם והרי שלכם לפניכם...

להגיד לך שזה נחמד?? לא!! להגיד לך שאני לא בהלם? לא אשקר... אבל דבר אחד ממלא אותי בשמחה ואושר...

ה' פשוט דיבר איתי... הוא אמר לי כמוש במפורש שרצונו יתברך בשבוע זה שלא אפרסם את התכנים שכתבתי, איוו הרגשה נפלאה זו לפגוש ערוץ ישיר מול אבא שבשמים

דבר אחד אוכל לשתף מומה שנכתב בגיליון המהוקק, שיש מ"ב מסעות שאנחנו לא מבינים מה עם ישראל עושים שם... אבל **אלה מסעי בני ישראל...** אלה!!! השבוע היה לי מסע, כתבתי וכתבתי, אח"כ הכל נמחק, אח"כ נסעתי לטכנאי הזה, ומשם לטכנאי השני, בשביל מה כל זה?? אינני יודע...

מה שבטוח, אם אאמין שהכל מומנו יתברך... הרי זה נכנס לרשימת המסעות של חור הגדגד ועלמון דבלתייה שה' רוצה אותנו שם ואנחנו איתו, כמובן שהמקרה שלי הוא מדגמי בעלמא, יש צרות גדולות יותר... יש מסעות ארוכות יותר... שאלו יהיו הצרות שלנו... ועל פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו,

לשבוע הקרוב בלבד

יצאנו בהפצה מיוחדת,

ניתן לקנות את הספר "וימאן"

העוסק בעקרונות הקדושה בדורנו ו'דע מה שתשיב' בכל הנוגע לתעצומות השליטה והחוסן של 'בן ישיבה' בדורנו הרדוד והנסחף מומלץ בחום לבן ישיבה גאה, לימי בין הזמנים, שמפגישים הרבה מאיתנו בהתחככות מול הבן דוד.. הגיס.. או העלן שלא מביין.. או לא מפרגין... ולעיתים גם שלא באשמנו..

דע מה שתשיב!!! בעוז ובאסרטיביות!!!

(ג.ב. ספר זה מומלץ בחום גם לצעיר העדנני 'המסלול בשערי' והמעורה הטוב בענייני העולם, אבל גם הוא שולש ברוח ומתעשר בתואר 'צדיק יסוד עולם', בזקפת קומה מסוג 'איננו גדול בבית הנה ממוג' וד"ק),

בכל הנוגע לרכישת ספר וימאן בלבד!!! ניתן להתקשר במס" 0556728458 (מס' פלא') זה יעודי רק להפצת ספר וימאן בלבד)

כמו כן, בשבוע הבא מיום ראשון (פרשת דברים) ועד רביעי, ניתן יהיה לקנות את הספר "וימאן" בבתי כנסת בבני ברק כדלהלן:

בית הכנסת משכונת יעקב, ביה"כ נאות יוסף, ביה"כ לדרמן, ביה"כ בית אריה, ביה"כ אוהל תמר, ביה"כ תפארת ציון, ביה"כ צעירים (ר' אדמו"ר מצאנז)

כל הרוצה ליטול חלק באיכו הרבים, ולמכור בבתי כנסת בשאר אזורי הארץ, יצור קשר במס' הנ"ל 0556728458 כמו"כ כל המעוניין ליטול חלק במכירת את הספר "וימאן" בימי בין הזמנים באזורי הפריפריה הגושים בקייטנים, יצור קשר במס' הנ"ל,

כמו כן: בכל מוקדי המכירה בישיבות הקדושות, ניתן להשיג את כל הספרים מבית און נדברו ('אהבתך', 'וימאן', 'צאהבת' והמסלולאים בפי')

חדות להיענות הרבה (איש איש בשמו יבורך) בתרומות להוצאת הספר, שמחים אנו להשאיר את המחיר המסובסד כ-15 ₪ בלבד (לספר וימאן)

התעוררתי... כשתרגיש ככה... זה יהיה הבוקר האחרון שתקום מאוחר!!! שמעת??? תבדוק את זה...

לכן אני ממליץ... שלכל הפחות בבין הזמנים תן לעצמך מידי פעם את הצ'אנס לעמוד מול עצמך בגודל טבעי... **אני רווק חרדי!!!**

רווק זה בן אדם בודד... גלמוד... ש... שצריך להוכיח את עצמו... כי סו"ס הוא רווק... ואם הוא רוצה יום אחד להתחתן ולהקים משפחה... בשביל זה הוא נמצא כעת בתקופת הרצה כדי להוכיח את עצמו... להוכיח את חריצותו... הוא צריך להביא קבלות בידיים שהוא בן אדם שיודע לקחת אחריות על עצמו ועושה משהו עם עצמו... והיות ואתה לא סתם רווק... אלא רווק חרדי!!! אתה צריך לעמוד מול המראה ולשאול את עצמך: עד כמה אני חרד לדבר ה'??? במה זה מתבטא???

עכשיו כמובן!!! כמובן שביום יום התואר בחור ישיבה מאוד חשוב לנו... ביום יום זה מאוד שומר עלינו ואנחנו חייבים את המעמד הזה וזה גאוותנו... אבל היא גופא!!! אנחנו רוצים שהמעמד הזה יועיל לנו ולא ירדים אותנו בשמירה... בשביל זה צריך לפעמים לאפס הגדרות...

עכשיו... מעבר לזה, יש פה נקודה קצת יותר עמוקה:

כשנן אדם מתרגל לייצג שם תואר מסוים... אוטומטית הוא נהיה הדובר שלנו!!! ואם הוא לא מרענן את המשמעות הפנימית שלו... היא עלולה להתרוקן מכל תוכן... והוא נשאר בתוכה רק בשביל לירות מתוך הגמ"ש

אני אתן לך דוגמא: כשהייתי באחד הקעמפים בישיבה... הגיע מישהו לעשות תכנית לבחורים... מדובר באיש שעומד בחוד החנית מול פרוצת מסוימות ביהדות שאכמ"ל (-אני לא רוצה לפרט כדי לא לחשוף את זהותו) הוא הגיע לקעמפ ודיבר נגד כל מיני רבנים ונכלים... ונגד כל מיני דקויות שמנוגדים להשקפתנו וכו' וכו'... **ותוך כדי!!!** תוך כדי שהוא מחדד לנו את ההשקפה הצרופה ללא כחל ושרק!!! תוך כדי הוא נתן לנו לראות כל מיני מצגות וקטעי סרטים של דברים ממש ממש לא מתאימים לרוח היהדות... ואני עומד מהצד ומשפשף את העיניים ולא קולט!!! איך יכול להיות בן אדם שרוממות ההשקפה בגרונו ותוך כדי שהוא מדבר נגד רבנים נחשבים שיש להם סטיה קלה בהשקפה... תוך כדי הוא מראה לנו סרטי אימה ודברים שלא ראויים בעליל... ו... ואין פוצה פה ומצפצף!!! כולם שותקים!!! מרותקים לדבריו!!! אף אחד לא מעלה על דעתו שמהשה פה לא... לא תקין... **ובאמת למה אף אחד לא קם ומחה???**

כי סו"ס אנחנו ישיבוחרים... ואם יש לנו כעת שעת איכות עם אישיות שממוקמת במשבצת של מעצב השקפה והדעה של הישיבוחרים... אז זו התורה!!! זה מה שיש!!! עכשיו: הנס שלי שאני לא לגמרי ישיבוחר... רציתי להיות ישיבוחר כזה כבד... ואף פעם לא הצלחתי לגמרי... אף פעם לא הצלחתי להיכנס

אז הנה!!! הנה התשובה... אתה בעצמך ענית את התשובה:

"ככה זה ישיבוחרים!!! היות ובישיבה יש לך תואר של בחור ישיבה... **אז יש לך על מי ליפול!!!** אם לא מתחשק לך לקום בבוקר... מקסימום אתה תפיל את זה על עולם הישיבות... מה... אתה לא יודע... ככה זה הישיבוחרים... קמים מאוחר... זאת אומרת: חלק מהקושי שלך לקום בבוקר נובע מעצם זה שיש לך כרטיס קופת חולים שקוראים לה בחור ישיבה שיש לך על מי ליפול... יש לך את מי לדפוק את הכרטיס של הדפיקות שלך... אבל לו יצויר שאני אשיל מעליך את השם ישיבוחר... די... אתה כבר לא ישיבוחר... מהיום אתה סתם רווק..."

בתור רווק ??? בתור רווק אתה מאוד מאוד תתבייש לקום מאוחר!!! כי רווק שקם מאוחר... הוא סתם מפגר... הוא סתם בן אדם שלא מתפקד... **אז הנה!!! על זה באתי!!! בשביל זה יש בין הזמנים!** לכה"פ בבין הזמנים... תשיל מעליך את האמצעי מיגון הזה שקוראים לו בחור ישיבה... תעמוד מול עצמך בגודל טבעי: תבין שאתה אישיות מצד עצמך!!! ואם אתה קם מאוחר... אתה פה המפגר שקמת אחרי כולם...

אני רוצה שתבין: השחפץ הזה שנקרא ישיבוחר... השחפץ הזה נועד בשביל להגן עליך... **לא בשביל להזיק לך!!!** זה נועד לתת לך מעמד מכובד... כדי שזה יעזור לך להתמודד מול פגעי הרחוב... **אבל יש לזה גם צד שני למטבע!** התואר ישיבוחר מכניס אותך לתוך איזה פס יצור... שאם אתה לא מתפקד ולא עושה כלום עם עצמך... זה לא הדפקט שלך... אלא זה הדפקט של כל עולם הישיבות... ושל הציבור החרדי...

אגב: כעת תבין: זו אחת הסיבות העיקריות למה יש לנו דחף מאוד חזק לדבר על הבעיות של הציבור החרדי... אם תשים לב: כשמדברים על ירידת הדורות ועל המצב הקשה של היהדות החרדית בעשור האחרון העיניים שלנו נדלקות... למה?? פשוט מאוד: לכל אחד מאיתנו יש רגעים שהוא מרגיש דפקט!!! ברגע שאתה מצליח לשכנע את עצמך שהדפקט שייך לפס יצור הכללי של החרדים והישיבוחרים... אז יופי... זה לא דפקט שלי... וחבל!!! אם תתן לעצמך להרגיש דפקט שאתה קם מאוחר בבוקר... **זה יפסק מאוד מהר!** אתה בסה"כ בן אדם מכובד... יש גבול כמה אתה מסוגל להרגיש דפוק... אתה אפילו לא מדמיין כמה אתה מכבד את עצמך... יש לך כבוד עצמי ואתה לא תתן לעצמך להרגיש דפוק... ההרגשה הזו תקפיץ אותך מהמיטה... אבל אם תהיה כל הזמן עסוק בלהרגיע את עצמך שככה זה עולם הישיבות וככה זה החרדים של היום... **אתה פשוט יורה לעצמך ברגלים!!!** אתה אח"כ לא מבין למה אתה לא מצליח לקום בבוקר... בטח שלא תצליח... תראה לי בן אדם שמוכן להיתלש מהמיטה... רק כדי לשמור על כבודם ולטהר את שמם של הישיבוחרים שהחלטנו שיש להם בעיה שהם קמים מאוחר... כעת כשאני עייף-זה מעניין את סבתא שלי... אבל!!! אם עולם הישיבות ימשיך לשגשג ולפרוח ולדהור קדימה... ורק אני נשארתי הרווק האחרון שנשאר במיטה ומפגר אחרי כולם... וכולם הספיקו לקום בבוקר, לעשות קופה ולהרויח כסף... ואני רק עכשיו

מה ההבדל בין ישיבוחר ל--רווק חרדי...??

אליך בחור יקר... לקראת בין הזמנים הממשמש ובא... כמה מילים:

פעם... עד לפני לא הרבה שנים... כל פעם שכן ישיבה יצא לבין הזמנים היו אומרים לו: אל תשכח שאתה בחור ישיבה... גם כשאתה בנופש... בטיול... גם כשאתה יושב בבית... **תמיד תזכור שאתה ישיבוחר!!!** תזכור את המעמד שלך כבן ישיבה מרומם... תזכור שאתה מלגיונו של מלך...

משום מה... בזמן האחרון אני חושב שהגישה השתנתה... (אפשר לחלוק עלי... אני מבין את מי שידעזעזע ויחלוק עלי בחריפות) אדרבה... אני חושב שעדיף להשאיר את הישיבוחר בישיבה... **בחור יקר:** אתה עוד מעט יוצא לבין הזמנים?? תעשה טובה... תשאיר את הישיבוחר בישיבה... אדרבה... בין הזמנים זו הזדמנות בשבילך לעמוד מול עצמך בגודל טבעי בלי הכרטיס קופת חולים שנקראת ישיבוחר... עזוב... תשאיר את הישיבוחר בישיבה...

כן... אני יודע שברגע הראשון זה נשמע צורם!!! זה נשמע מאוד לא טוב... זה נשמע כמו- עזוב אותך... הגיע בין הזמנים... עכשיו אפשר לחגוג... לעשות מה שרוצים... היה בן ישיבה בישיבתך ואדם בצאתך... **אבל לא!!! חלילה!!! אני מתכוין לכיוון ההפוך בדיוק!!!**

אני אתן לך דוגמא: פגשתי בבין הזמנים בחור שמתפלל בשטיבלאך בשעה 11.00 בבוקר. שאלתי אותו כמו חבר: מה קרה? עכשיו מתפללים?

תנחש מה הוא ענה ליי? תקשיב... ככה זה ישיבוחרים בבין הזמנים... מתפללים מאוחר... מה אתה לא יודע... **מכיר את התשובה הזו???**

אמרתי לו: סליחה... אני מוחה... אתה סתם מוציא דיבה... למה אתה מפיל את האשמה על הישיבוחרים?? תהיה כנה עם עצמך, תגיד שאתה שייך לשכבה הסוציו אקונומי נמוך... של אנשים שיש להם רמת תפקוד נמוכה שלא יודעים לתפקד בבית... לא יודעים לנהל אורח חיים תקין... ולכן בין הייתר הם גם קמים מאוחר בבוקר... (כן... תדע לך: שבמנין שלך... בשעה 11.00 בבוקר... בין הייתר מתפללים כל מיני אנשים בעלי משפחה שלא כ"כ מתפקדים בבית... הם קמים מאוחר ואין מי שילביש את הילדים ואין מי שיכין להם סנוויצים ואין מי שיחוק אותם למוסדות... ובשביל זה יש עובדת סוציאלית ויש ביטוח לאומי וכו' ויש ארגונים שנתנים לסייע למשפחה הנזקקת שאבא שלהם רק עכשיו משפשף את העיניים... אז תהיה כנה ותגיד שאתה פה הדפוק... מה אשמים עולם הישיבות?? **נ... מה התשובה?** למה אתה לא מוכן להודות שאתה קצת... קצת דפוק?

כי... **כי אתה לא באמת דפוק!!! אתה לא באמת** טובל מחוסר תפקוד!!!

נו... אם אתה לא באמת דפוק... אז למה תכל'ס אתה כן!!! כן דפוק?? אם אתה אחד שכן יודע לתפקד... אז למה תכל'ס. אתה לא מתפקד?

על אותו משקל: כשאתה שתול בתוך הקופת חולים שנקראת חרדי... ישיבוחר... או שאתה שתול בתוך איזה מגזר או קהילה מסוימת... יש לך שקט תעשייתי... היהדות שלך מחכה לך בשקט בתוך איזשהו ארון מסורטט של המגזר או הקהילה... אין חשש שיהדות פתאום תברח לי בין האצבעות... יש לי את המסגרת שאני שט בתוכה... **זה דבר נפלא!!!** בשביל לשרוד את היהדות זה אידיאלי... אבל הההלו... בן אדם... איפה אתה פה בסיפור הזה??? בשביל זה יש לנו מידי פעם בין הזמנים... שבתקופה הזו בריא לנו לגנוז את הארון... להחביא אותו במקום אמנם שמור... אבל לא בשטח!!! כעת תעמוד מול עצמך בגודל טבעי!!

ותשאל את עצמך: מי אני ומה שמי??? ואל תגידי לי ישיבוחר...

לא יאמרו עוד ארון ברית ה'... אל תשלח אותי לכספת... אל תזרוק לי סמאות... תענה לי מי אתה!!! תחדי לעצמך מי אתה!!!

ירמיהו הנביא רואה בזה יום בשורה!!! תחשוב איזה יום נוראי זה... ארון ברית ה' שכבר שלוש מאות שנה שוכן כבוד בקודש הקדשים... הכרובים פורשי כנפיים... וכשפניהם איש אל אחיו עדות היא לבאי עולם שחיבתו אלינו... וכבר 300 שנה הארון לא זז ממקומו!!! ופתאום מגיע יאשיהו וללא אומר ודברים פשוט לוקח וגונז אותו... מהיום הכהן גדול ביו"כ כבר לא יזה בין הבדים אלא על האבן השתיה שנשארה מיוממת... אתה יודע איזה צעד נוראי זה?? זה הכספת הכי יקרה בבית המקדש... אבל לא!!! ירמיהו מעודד את זה... תפסיקו כבר לשלוח אותי לכספת... תפסיקו להגיד לי פרטים אצל ארון ברית ה'... תתחילו להכניס את ארון ברית ה' פנימה... תתחילו למלאות את ההגדרות מבפנים...

זה השיעורי בית של בין הזמנים!!! בבין הזמנים כל המעטפת זזה לצד... ופתאום אתה מוצא את עצמך בגודל טבעי מול מה שאתה!! פתאום מגיעים כל מיני התמודדויות כאלו סתמיות של התנהגות... כל מיני סיטואציות מעצבנות בבית שהדם עולה לך לראש ועוד רגע אתה מתפרץ... והההלו... שים לב: אם אתה מתפרץ עכשיו... אתה סתם רווק עצבן... פה אתה לא ישיבוחר שעושה הפגנה בחדר אוכל ומקנא את קנאתם של הישיבוחרים... אתם סתם רווק חרדי עצבני... תטפל בו!!! ברווק הזה... אם אתה מעביר את כל היום בלי לפתוח ספר... אתה סתם בן אדם בן 22 שהחיים לא האירו לו פנים... תתמודד מול זה!!! אל תבהל... זה בסה"כ יתן לך כח להתמלאות מבפנים...

ככה תוכל לחזור לישיבה כמו בחור ישיבה אמיתי... אבל לא שזה נשאר בכספת... אתה תעמוד מאחורי התואר הזה... אתה תיצוק בו תוכן שיצדיק את עצמו... הטענה נעימה...

אה...?? זו שאלה שזועקת עד לב השמים!!! אז המלבי"ם במקום מברר בפשטות: שכשיהודי יודע **שהיהדות מחכה לו בתוך ארון!!!** יש לו את כל הסיבות שבעולם **להשאיר אותה בארון...** שתחכה בארון... אבל ברגע שיהודי מבין שיהדות כבר לא מחכה לו בכספת... אין לו ברירה... הוא מבין שהוא חייב לשנס מתניים ולהתחיל להיות יהודי מצד עצמו...

ירמיהו הנביא ידע ששורש החטא ונקודת החולשה של כלל ישראל נובע מזה שכולם יודעים שהתורה נמצאת **בארון...** ואם ככה אני יכול לעשות מה שאני רוצה... ולכן ירמיהו מתנבא ואומר: עוד מעט יבא המלך יאשיהו הצדיק והוא יגנוז את הארון... וברגע שהארון יגנוז... יהיה משהו טוב... תהיה מהפכה חיובית בעם ישראל... וזה מה שאכן קרה... יום אחד יאשיהו מגיע ללויים ואומר להם: זהו... גונזים את הארון... "אין לכם משא בכתף, עתה עבדו את ה' אלוקיהם ואת עמו ישראל",

מה פירוש??? רבותי: נגמרו התירוצים!!! עד היום היה לכם תורה בארון... היא חיכתה לכם בכספת... כל גוי שהגיע ושאל במה אתם יהודים?? היהודי היה מצביע לו על הארון... פרטים בארון...

אז זהו!!! שמהיום נגמר התירוץ... התורה יותר לא מחכה לכם בכספת... ומכאן ואילך לא יהיה לכם ברירה... אתם תתחילו לעשות רצון ה' באמת... כי אחרת לא יהיה לכם מה להציע... ירמיהו הנביא רואה בזה נבואת תקווה ונחמה... סו"ס לא יגידו ארון ברית ה'... סו"ס לא ישאירו את היהדות בארון... עתה עבדו את ה' אלוקיהם!! עתה!!!

ובאמת מעניין לציין: שהיה שלב של 11 שנים בין גלות יהויכין לגלות צדקיהו, כלומר: היה שלב שחלק מכלל ישראל כבר גלו לבבל בגלות יכניה, והיו כאלו שנשארו בארץ ישראל עם בית המקדש והכל... ואלו שנשארו בא"י היו לועגים לאלו שגלו עם יהויכין... (כך משמע בנביא יחזקאל) אם ה' היגלה אתכם סימן שאתם חוטאים... ולכן ה' זרק אתכם מירושלים ומהמקדש ואתנו לא... ותכל"ס... למעשה מה התברר? **שההיפך הגמור!!!** דווקא אלו שגלו עם יהויכין נשארו נאמנים לה'... החרש והמסגר... מרדכי היהודי... (מה שנקרא בגמ' דלכון אמרי דלהון היא) והם העמידו תורה באותה שעה... ואילו דווקא גלות צדקיהו חטאו ועזבו את ה' ונענשו בעונשים הכי קשים... **אין זה יכול להיות???** פשוט מאוד: מי שגלה לבבל... זהו! כבר אין לו בית המקדש... עבודת ה' כבר לא מחכה לו בכספת... הוא זרוי בין מכעיסיו... ולא נותר לו אלא לשנס מתניים ולדרוש את ה' לבד ולהצדיק את היהדות שלו... ולכן דווקא שם צומח אותו **בן אדם** הלא הוא יחזקאל!!! אם יחזקאל היה נשאר בירושלים לא בטוח שהוא היה מגלה את **הבן אדם** הנשגב שבו... כי היה לו את בית המקדש... היה לו את כל עבודת ה' שמורה בכספת... **אבל כשאין???** כשאתה עומד על נהר כבר בידיים ריקות... **כאן אין ברירה!!!** כאן עומד הבן אדם מול עצמו וצריך לעבוד מול עצמו... מול רגליו שמוצבות ארצה עד שראשו מגיע השמיים... ואז דווקא אותו יחזקאל זוכה להגיע להשגה של מעשה מרכבה... אלו שנשארו בירושלים סמוך לבית המקדש, לא זכו להשיג את ההשגות של יחזקאל הנביא... למה??? כי יש להם בית מקדש... בכספת...

לגמרי לצ'לונט... תמיד נשארתי כזה בחור חרדי כזה... ואז פתאום עלה לי **הרוק החרדי** לראש והתחלתי לצעוק עליו... אדוני... השתגעתי?? תסגור את הסרט הזה מיד... זה לא מתאים לנו וכו'... ואז כולם התנפלו עלי: מה אתה מפריע... לא מתאים לך?? צא החוצה... יצאתי בגפי בבושת פנים... וכמובן שתוך כדי אני מתחיל לתהות ולהטיל ספק... רגע אולי באמת אני לא מבין... אולי יש דברים בהשששששש שלרוב חשיבותם מותר לראות גם סרטים שיש בהם נשים וכו'... (הנס שלי היה שאחרי חצי שעה הראש ישיבה הגיע וגירש את איש ההשקפה הזה מהמקום... הוא וההשקפה שלו ביחד... אחרת עד היום הייתי מסופק... נס!!)

אם הייתי נטו נטו ישיבוחר... לא הייתי מסוגל להגיע למסקנה הזו ובדאי שלא למחות ככה מול כולם... ולא באשמתי... כי הנה... כולם יושבים... כולם רואים... והישיבוחר הראשי רואה לנכון שזה בסדר... אז מי אני...

תכל'ס: כלפי מה הדברים אמורים???

שלא תגידי שלא אמרו לך: יש אצלנו כל מיני דברים ש... ש... שככה זה!! מה פירוש ככה זה?? **ככה זה** אצל החרדים... **ככה זה** אצל הישיבוחרים... ובינינו... אני לא באמת חושב שזה בעיה!!! מי אמר שהכינוי 'חרדים' זה אומר שזה משהו מאוד דתי? ממתי ישיבוחר זה סוג של הכשר?? רק מה? כאן אתה צריך ללמוד להיות **הרוק החרדי**... או לחילופין היהודי הגלותי... שלא מכיר סמאות... ולא מקבל מקדמות... רק מסתכל במבט חודר של יראת שמים נטו ומבין בישרות האם זה מתאים לרוח היהדות או לא מתאים... ובשביל זה צריך לפעמים להוציא את הראש מהכרטיס רב קו שנקרא ישיבוחר ולהכניס בו קצת תוכן פנימי...

הייתי פעם במסלול קייקים... היו שם מממלא חרדים. אז מה?? לכן הגמ' בברכות דף סב. היא לא נכונה? וכי אם כל הקעמפים של כל הישיבות הולכים לשם... לכן מה?? לכן היצה"ר נשאר באוטובוס לישון עם הנהג?

פה אסור להיות חרדי!!! פה צריך להיות **יהודי!!!**

פה אסור להיות ישיבוחר... פה צריך להיות **רוק שחרד לדבר ה'!!!**

בתחילת נביא ירמיהו יש נבואה מאוד תמוהה: (פ"ג) **"והיה... לימים האמה נאום ה', לא יאמרו עוד ארון ברית ה' ולא יעלה על לב ולא יזכרו בו ולא יפקדו ולא יעשה עוד... ולא ילכו עוד אחרי ערידת ליבם זרע... אתה קולט מה כתוב פה?? כתוב כאן נבואת נחמה, שלעתיד לבא עם ישראל יהיו צדיקים גמורים... ובמה זה יתבטא?? שהם יותר לא יזכירו את ארון ברית ה'... לא יעלה על לב... לא יעלו את המושג הזה על דל שפתיים... וזהו... ברגע שהם יפסיקו להזכיר את ארון ברית ה' הם גם כבר לא ילכו יותר אחרי שרירות ליבם הרע... **רבנו של עולם: מה רע בלהזכיר את ארון ברית ה'??** הרי ארון ברית ה' זה הערך הכי קדוש והכי נעלה ביהדות... אז למה לא להזכיר אותו?? איזה מין נבואת נחמה זו שיותר ארון ברית ה' לא יעלה על לב?**

כל העוסק בתורת הקרבנות... כאילו...

החפץ חיים מביא בתחילת ספרו "תורה אור" את המדרש תנחומא: (פרשת צו סי' י"ד) "בא וראה, כשהקב"ה מראה ליחזקאל את צורת הבית מה הוא אומר: 'הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעונותיהם ומדדו את תכנית' אמר יחזקאל לפני הקב"ה: 'רש"ע עד עכשיו אנו נתונים בגולה בארץ שונאינו ואתה אומר לי לילך ולהודיע לישראל צורת הבית וכתוב אותו לעיניהם וישמרו את כל צורתיו ואת כל חוקותיו וכי יכולין הן לעשות? הניח להם עד שיעלו מן הגולה ואח"כ אני הולך ואומר להם, א"ל הקב"ה ליחזקאל: ובשביל שבני נתונים בגולה יהא בנין ביתי בטל, א"ל הקב"ה: גדול קרייתו בתורה כבנינה לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה ובשכר קרייתו שיתעסקו לקרות בה אני מעלה עליהם כאלו הם עוסקין בבנין הבית,

כתוב כאן שמלבד העניין לעסוק במעשה הקרבנות שנחשב לו כאילו הוא מקריב קרבנות... הרי יש עוד משהו!! יש עניין לעסוק בלימוד בנין בית המקדש ונחשב לו כאילו הוא בעצמו בונה ביהמ"ק...

עכשיו: לכאורה לא מספיק מבואר כלפי מה הדברים אמורים?? האם זה נאמר דווקא בייחס לתבנית הבית של ספר יחזקאל שהוא למעשה בנין בית השלישי... או שזה נאמר גם בייחס למשכן ובית ראשון ובית שני?? ופשוט וברור שגם!!!! וההוכחה הפשוטה ביותר שיש לנו מסכת ששמה מידות!!!! והמסכת הזו מתחילתה ועד סופה עוסקת בתיאור בית שני... ואם זה לא נפ"מ לעתיד... שהרי בית השלישי יראה אחרת... אז למה רבי הקדוש השאיר לנו כזו מסכת?? על כרחך שלימוד בנין בית המקדש כולל גם את בית שני... וגם את בנין בית ראשון שנעשה ע"י שלמה המלך שכתוב בספר מלכים א'... וכ"ש וכ"ש את מלאכת המשכן שזה ממש גופי תורה... ומלבד שזה גופי תורה... זה גם נחשב לעוסק בזה שהוא בונה את בית המקדש!!! כן... לא זיוק לכל אחד מאיתנו לדעת את המושגים הבסיסיים האלו... מרן ר' חיים קנייבסקי כתב ביאור על "ברייתא דמלאכת המשכן" וגם כתב ספר על רמב"ם בית הבחירה...

רק עוד הערה אחת שנכתבה כאן בגיליון זה כמה פעמים!!!!

מרן החפץ חיים מאוד עורר את כלל ישראל בכלל ואת הכהנים בפרט להתחיל לעסוק בקדשים כדי שכשיבנה ביהמ"ק יהיה מי שיעבוד... משום מה מרן הח"ח פנה בדבריו רק לאחיו הכהנים...

אבל!!! שבת הלוי כולו צריכים לדעת שאליבא דאמת הם מחויבים להיכנס לנושא עוד יותר מהכהנים בעצמם!!!! אין כאן המקום להיכנס להוכחות המוצקות... אבל עיקר העסק וההקפדה על עבודת הקרבנות עבר דרך הלויים... אמנם הכהן הוא העובד... מקבלה ואילך מצוות כהונה... אבל מי הוא זה שמתמודד מול איסורי מזבח ומול פסולי המקדש ומי הוא זה שהוקר ודורש כל מי שחייב חמטות האם הוא חייב וכמה הוא חייב... זה תפקידו של הלוי!!! של השוער!!! של העומד בשער!!! אי לכך: לויים תעוררו!!!! פתאום יבנה המקדש ואיש הר הבית יעבור ואם הוא יראה אתכם ישנים הוא יחבוט בכם ללא רחם... וישאלו מה קול בעזרה? קול בן לוי לוקה ובגדיו נשרפים שישן לו על משמרתו... קומו!!!! לפני שיהיה מאוחר

עולים לירושלים לביכורים... והפעם דרך נהר הירדן...

שלום לכם... לי קוראים שלוימי ולחבר שלי דוד... ואנחנו חברים טובים!!! אמנם אני בכלל שייך לשבט דן... ואני גר אי שם רחוק ב"לשם"... במורדות הר שיריון הוא חרמון... ואנחנו מתגוררים במרחק של כמה דקות הליכה ממערת פמייאס (הנקרא בלשוננו בנייאס). ואילו חבר שלי דוד... הוא בכלל שייך לשבט נפתלי והוא מתגורר בבקעת גינוסר... אבל בכל זאת יש בינינו קשר טוב!!! תנחש מה הקשר?? שגם אנחנו וגם הם מגדלים פירות חצצר... יש לנו כרם של ענבים ולהם יש עצי דקל שיש בהם תמרים וכעת... כשהגיע שיא הקיץ... מתחיל עונת הבציר והקטיף והגיע הזמן להעלות את הביכורים לירושלים, ויש מסלול נסיעה קבוע לירושלים בתאריך הזה!!! שהתחנה הראשונה היא בנחלת דן בתאריך ראש חודש אב... זה מתחיל עם קבוצה יחסית קטנה משבט דן... כל מי שיש לו ביכורי ענבים... (אגב: אנחנו אמנם מגדלים גם תמרים... אבל התמרים שלנו לא חייבים בביכורים... כי זה תמרים שבהרים... ותמר שגדל בהר הוא גרוע ולא נחשב בביכורים... לעומת זאת אצל ידידי דוד זה בדיוק הפוך... הם מביאים דווקא ביכורי תמרים כי הם גרים בשיא העמק ושם התמרים הכי משובחים... ואילו הענבים שגדלים אצלם הם גרועים ואין להם דין בביכורים... אז אנחנו מביאים ענבים והם תמרים) עכ"פ מתחילים ללכת בשיר ורן... התהלוכה מתחילה מהבנייאס!!! והתחנה השנייה היא כבר לקראת יום ב' באב בנחלת נפתלי על גדות הכנרת... ומשם אנחנו חברים!!! מידי שנה אנחנו נפגשים ביום ב' באב... אני- שלוימי מגיע מנחלת דן עם ביכורי הענבים שלנו... ואילו שלוימי ואבא שלו משבט נפתלי מצטרפים אלינו עם ביכורי התמרים שלהם כאן... בתחנה השנייה של בקעת גינוסר...

עכשיו: כאן מתחילה ההפתעה הגדולה!! אתה יודע מה כ"כ מיוחד דווקא בעליה שלנו? זו הפלגה ימית!!!

בדרך כלל אלו שעולים לירושלים עם ביכורים הולכים בדרכים המקובלות... הדרכים הבדוקות מכל חשש טומאה... מה שנקרא כביש שש... אבל אנחנו... היות ואנחנו גרים על הציר של נהר הירדן!!! אז אצלנו יש אופציה נוספת... אחת הדרכים המוסלצות שבדקות מכל טומאה זה להגיע בהפלגה דרך נהר הירדן!!! אנחנו פשוט עושים שייט קייקים אחד ארוך... שמתחיל בנהר הבנייאס... משם הגענו לים סיבכי (מה שהתייבש היום ונקרא עמק החולה) ומשם הגענו לכינרת... וכאן אנחנו אוחזים כעת!!!! ובעזר"ש מחר על הבוקר אנחנו יוצאים מהכינרת דרך דגניה ושוב ממשיכים בנהר הירדן וכעת יש לנו באמת דרך ארוכה ומפותלת עד שבעזר"ש נגיע לכניסה לים המלח!!!! שם אנחנו נחזיר את הסירות... (למי שיקבל אותם מאיתנו) ונעלה לירושלים דרך יריחו והגלגל... כן... אין לך מקום נקי מכל חשש טומאה כמו שייט בנהר... אפילו הספינה לא מקבלת טומאה... כי כל שבים טהור... (זו הסיבה שכל הניאיים התנבאו על שפת הנהר)... אל תשכח שעד לפני כמה שנים כשרצו לשנע את אפר החטאת שזה המוצר הסטרילי והרגיש מספר 1 באומה היהודית (שהוא נטמא אפילו בחמישי לטומאה... עוד יותר מקדשים שנפסלים ברביעי לטומאה...) והוא נצרך לאבטחה ומשמר טהרה הכי כבד שיש... הרי ההמלצה הכי טובה הייתה לשנע את אפר החטאת דרך הירדן... ככה היה עד מעשה שהיה... שבדיוק שם היה מחדל רציני... ומאז יש גזירה מיוחדת שלא להעביר מי חטאת ואפר חטאת בירדן ובספינה... עכ"פ רק תראה עד כמה השייט דרך הירדן הוא המומלץ ביותר מבחינת טהרה!!! מסמילא... אצלנו שזה ממש על הדרך... ואנחנו כבר צריכים לשכנע ביכורים שהם צריכים סטריליות של טהרה (ברמה של תרומה לכה"פ... שלא להיפסל בשלישי לטומאה...) אז אין לך עליה לירושלים יותר מומלץ משיט קייקים דרך הירדן... בפרט שכשעוברים בנהר הירדן... יש בזה סתם ככה חוויה רוחנית... כי אנחנו פוגשים שם הרבה יהודים מכלל ישראל שמונפים לנו לשלום ומברכים אותנו... אמנם הירדן עצמו לכל ארכו שייך דווקא לשבט נפתלי... אבל היות והוא חוצה את אורכה של ארץ ישראל אז לכל השבטים יש רשות להשתמש על שפתו... ותכל"ס יצאנו הבוקר לדרך... והנה אנחנו עוברים כעת בבקעת גינוסר... ואנחנו רואים המון המון סוכות!!!! דוד הסביר לי שזה נקרא "סוכות גינוסר!!!!" סוף סוף כעת אנחנו בעיצומו של הדאצ'ע... וכלל ישראל מגיעים בהמוניהם לכאן לאכול מפריה ולשבוע מטובה של ארץ זבת חלב ודבש מהפירות המתוקים של גינוסר... יהודים מגיעים לכאן ובונים סוכות על שפת הכינרת ויושבים ועוסקים בתורה... ומידי בוקר האמא והילדות הולכות וקוטפות פירות לפי הסיכום והתשלום מול בעלי הפרדסים ומביאים לארוחת בוקר צהרים וערב... ואחת הבעיות הם!!! שאותם יהודים שאם הם כבר באו לכאן בשביל לאכול מפירות ארץ ישראל... הם משתוקקים גם לזכות לקיים מצות תרומות ומעשרות!!! והיו פה כבר חסידים ואנשי מעשה שהתחכמו ובנו סוכות מיוחדות שיש להם צורת הפתח לכל השיטות כדי להתחייב כמעשה... שיהיה בזה משום "ראיית פני הבית" אבל תכל"ס... עם כל הרצון הטוב בסופו של דבר חכמים לא החשיבו את זה כ"ראיית פני הבית"... כי סו"ס זה עראי... הם אמנם בודאי חייבים מתר"ם מדרבנן... אבל מדאורייתא יש כמה וכמה סיבות שהם פטורים... (בין הייתר בגלל שהם לא בעלי השדה אלא לוקחים...)

טוב... נחזור לעניינינו... והנה כעת הגענו לקצה הכנרת ונכנסו שוב לנהר הירדן... אני רוצה שתביין: אנחנו נמצאים במקום מאוד איסטרגטי!!! מצד ימין שלנו זה ארץ ישראל!!!! ומצד שמאל זה כבר עבר הירדן!!! אז כעת!!!! מצד ימין שלנו... מי שאתה רואה ע"פ רוב זה יהודים משבט גד... ואילו מצד שמאל מי שרואה אותנו... אז נכון לעכשיו... לשעות הבוקר זה עדיין יהודים משבט יששכר... אבל בשלוש ארבע שעות הקרובות זה כבר יתחלף לשבט מנשה... וגם הם ברגע שהם רק רואים אותנו... הם מריעים לנו ומחזקים את ידינו ומרעיפים עלינו ברכות... יש יהודים שמסמנים לנו לעצור... כן... מה??? אנא... אתם הולכים לבית המקדש... תתללו על אביגיל בת שלומציון... ועל שלום בן עמינדב... לקראת סוף היום הגענו לעמק סוכות... ושם קיבל את פנינו אחד משבט מנשה והעברתי לו את התבילה... איזה תבילה??? אה... שכחתי לספר שכשיצאנו לפני שלושה ימים מנהר הבנייאס לכיוון ירושלים... מצד שמאל שלנו זה הרי הבשן שזה שייך לחצי שבט המנשה שגרים בעבר הירדן **מזרחה**... ואז נגיש אלי אחד משבט מנשה וביקש טובה... האם אני יכול להעביר איתכם על הדרך תבילה בשביל הבן דוד שלי שגר בחצי שבט המנשה שגרים בתוך ארץ ישראל... אני דווקא הסכמתי בשמחה... אבל דווקא אבא שלי לא מיהר להתלהב... הוא שאל בחשדנות... מה יש בחבילה?? **מגילת איכה!!!** אבא עשה פרצוף... מגילת איכה זה כתבי הקודש... וכתבי הקודש מטמאים את הידים ואני פה בספינה עם ביכורים שזה עלול לטמאות אותם... אותו אחד שמע... אה... ככה? זה הבעיה? אז לא צריך מגילת איכה... במקום זה אני אתן לכם מגילת אסתר... זה בסדר??? אוהו... אבא הסכים בשמחה... אבא שלנו סובר כמו ר"מ שאסתר אינה מטמאה את הידים... נו... מצוין... אני הייתי השומר חנים של מגילת אסתר לאורך כל הדרך!!! והנה... כעת סו"ס נפגשנו איתו... והשלמתי את שמירתי ומסרתיו לו את מגילת אסתר... כן... כשיהימ"ק קיים הכל פתוח בתשעה באב... אתה יכול לעסוק במגילת איכה... ובאותה מידה ללמוד בעיון מגילת אסתר... סו"ס אל תשכח... גם במגילת איכה יש פסוק: "חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו..."

עכ"פ הגענו כעת לאזור של פנואל... מעבר יבוק... כן... כאן יעקב אבינו הגיע לארץ ישראל... וגם אנחנו חונים כאן... על שפת הירדן... לאסוף כוחות לקראת עוד יום של עליית הביכורים לירושלים... בשעה 3 לפנות בוקר... התעוררתי... טבלתי במי הירדן והתחלתי לעסוק בתורה... ההמשך יבא בהזדמנות...

מה העניין בסיבוב שערים... (המשך...)

העיר ירושלים חייבת חומה! והחומה הזו חייבת להיבנות בהרמוניה!!! **רק בהרמוניה!!!** כלומר: אי אפשר שמישהו אחד יבנה את כל החומה... צריך שכולם יבחד יתייגו... כל אחד במקומו הוא יבנה חלק מסוים מהחומה... **ואגב: ממש בקצרה** למה באמת מוכרחים שהחומה תבנה בהרמוניה?? **יש פה שיקול בטחוני טכני ופשוט:** כי אם אנחנו בונה חומה לאט לאט כמו שבונים בנין... קומה ועוד קומה... הרי הרבה לפני שתסיים לבנות את החומה... יבואו האויבים (שבדיק בשבילם בית את החומה) והרי הם מאוד לא רוצים שתהיה חומה והם יזדרזו מאוד להרוס אותה לפני שיהיה להם מאוחר... **וממילא הטקטיקה של בניית חומה!!!** שאתה חייב להתחיל ולסיים אותה עוד לפני שהאויב מתעשת... ובשביל זה אתה מוכרח את ההפקט של **הבנת אחת!!!** של הצבת העובדות בשטח שהנה **בכת אחת ובנה כאן חומה!!!** (הנושא הזה הורחב בשנה שעברה...) ובכן: בשביל זה צריך שכל כלל ישראל!!! לכל גווניהם ולכל משפחותיהם... כולם יבואו ויושיטו יד וכאיש אחד בלב אחד... הנה... בנינו את החומה... (ע"ש"ש בנחמה ותראה שזה רוח הדברים...) וזה מה שבאמת קרה... הייתה חלוקת עבודה ברורה... כל קבוצה בכלל ישראל קיבלה חלק מסוים בבניה של החומה... וכל קבוצה וכל עיר וכל שבת בישראל בנו חלק אחד!!! אגף אחד!!! שער אחד!!! מקטע אחד!! שכמובן התחבר למקטע השני... והשני לשלישי עד שנוצר רצף של מעגל סגור של חומה אימתנית גבוהה ושמורה שנבנתה ע"י כולם כאחד... **ומעתה:** כל חלק חומה לכשעצמו... הוא כלום!!! כי החומה חייבת להיות מעגל טבעתי סגור מכל עבר!!! כל זמן שלא סגרנו את המעגל!!! כל זמן שיש קטע הכי קטן שהוא לא סגור... זה סתם גדר אבנים... לא עשינו כלום... לא צריך יותר מפריצה אחת בחומה שהיא קוראת לאויב ויש לו חלק בקוע דרכה... **ממילא לא אחד!!! כל אחד שהשלים חלק בחומה... ייש לו חלק בהכל!!!**

כי בלעדיו... הרי הקטע הזה היה נשאר פרוץ ולא היה לנו חומה... ---עד כאן הסיפור הקטן!!! עד כאן בייחס לחומה הגשמית של ירושלים של מטה!!!! אבל אל תשכח... שיש ירושלים של מעלה!! וירושלים של מעלה גם צריך לבנות חומה... **הושענא "אום אני חומה" הושענא!!!**

כלל ישראל בונה גם **ובעיקר** את ירושלים של מעלה ואנחנו בונים את ירושלים של מעלה באמצעות חומות רוחניים בעבודת ה'... ולכל קהילה ולכל שבת בכלל ישראל יש את חלק היחודי והפרטי שלו בחומה...

כן... אני ליטא... **אני חומה!!!** אני בדרך שלי ובעבודת ה' שלי בונה חומה... יש לי את המקטע שלי ואת החלק שלי בחומת ירושלים שאף אחד לא יכול לקחת לי אות... **אבל!!!** יש מקום מסוים שבו אני מסיים את חלקי בחומה... וכעת מגיע החלק של החבר שלי מהקהילה השניה... שגם הוא יהודי... וגם הוא קיבל זכות לבנות חלק אחר בחומה... את החלק שאני לא בונה!!! **יש לו את המקטע שלנו!!!** יש לו את הזוית היחודית שלו בעבודת ה'... ואת שער הצאן או הדגים שהוא צריך לבנות... ואת זה הוא בונה **ולא אני!!!** כי גם לי יש קטע בחומה שאני בונה **ולא הוא!!!**

וגם המקטע שלו מסתיים בשלב מסוים... ואז מתחיל המקטע הבא... של עוד קהילת קודש בכלל ישראל... וכן הלאה וכן הלאה... כל קהילה וכל חסידות וכל מסלול בעבודת ה'... כל אחד בדרך שלו בעבודת ה' בונה חלק מסוים בחומה... וב"ה כלל ישראל בשלל צבעיו... בונה את חלקו ב"אום אני חומה..." **וככה ביחד!!!** כלל ישראל מצליחים לבנות חומה!!!! **ורק ביחד!!!** כי אני האשכנזי בונה את החומה רק מצד מערב... כי זו הרוח שלי... זה המיקום שלי... אבל מי יבנה את החומה מצד מזרח...?? כאן צריך את בני עדות המזרח... את החלק הזה בחומה הרוחנית רק הם יכולים ויודעים איך לבנות... וכן הלאה וכן הלאה... (כמובן על דרך משל... אל תתפס על הרוחות)... **וכאן מתחיל הסיפור הגדול!!! סו"ס התיימה המלאכה... והחומה כבר בניה!!!**

וכעת כל אחד מרגיש **שאני!!! אני בנית את החומה!!! ובצדק!!!** כן... נכון... אתה בנית את החומה... בלעדך לא הייתה חומה... נ... אם אני בנית את החומה... אז אולי **רק אני בנית אותה??** **לא!!! לא אדוני!!! סובו ציון והקיפוה סיפרו מגדליה!!!**

דוד המלך קורא לך לסירוף דחוף ונחמיה בן חכליה מוכן לצורך העניין להיות גם המדריך... בא... נעשה מידי פעם סיבוב שערים... חשוב מידי פעם לעשות סיור מעגלי ולסרוק ככה מרוחק את כככל החומה... ואז תגלה שחוף ממך **יש עוד כמה אנשים** שבנו את החומה!!! **וזה לא סתירה!!!** נכון שאתה בנית את החלק שלך... ובלי החלק הזה לא היה לנו חומה... אבל זה לא סתירה שיש מקום לעוד כמה אנשים שבנו כל אחד את החלק שלו... שגם להם נזקף החלק שלהם מהחומה... שאם הם לא היו עושים את חלקם לא היה לנו חומה... בדיוק כמון...

...והסיבוב שערים הזה... והסיור הזה מאוד מאוד חשוב לדוד המלך ולבני קורח ולנחמיה... הם רואים בסיור הזה חשיבות עליונה... שיתוו!!! שיתו לבכם לחילה!!! מה? מה? מה? מה? מה? הדחף הגדול ל"סובו ציון והקיפוה"?? מה הלחץ?? למה זה נושא כ"כ חשוב ומהותי?? **אתה יודע למה?? כי להזכירך: למה בית שני נחרב? בגלל שנאת חינום!!!** מה פירוש שנאת חינום??? פשוט מאוד: זה שבנה את שער הדגים נתקע שם!!! מצידו יש רק שער אחד- שער הדגים!! חוף משער הדגים אין כלום... אבל ההלו... להזכירך שיש גם שער הסוסים!!! מה? מה? מה? מה? מה? בכלל...?? אין כזה דבר... מעולם לא שמעתי על שער הסוסים... טוב... הולכים לשער הסוסים... ושם יושב זה שנוולד בשער הסוסים ומבחינתו שם מתחיל ונגמר ירושלים... חוף משער הסוסים אין כלום...

ברגע שחלל את נתקע במבצר שלו ובשער שלו... ולא איכפת לו מה קורה בשער השני... **מה הפלא שחומת ירושלים נבקעה!!!** האויב לא צריך יותר משער אחד בשביל להיכנס... אם אתה לא מכיר בחומת ירושלים כמקשה אחת של שמירה... אם אתה חושב שהכל מתחיל ונגמר בחצר הקודש שלך ובשער הפרטי שלך... אז אל תתפלא אם יבא צר ואויב בשערי ירושלים... כן... האויב גיח אלך משערים אחרים שאתה מתעלם מהם ולא מכיר בהם כחלק מ"אום אני חומה..." א' ב' של שמירה על חומה זה להבין שיש כמה שערים... ולכל שער יש את החלק הקריטי שלו בשמירה על כולנו!!! ואם אתה שומר רק על שער אחד... ומבחינתך השער השני לא קיים... תמשיך להירדם שם בשמירה... כל הגנבים נכנסו בדלת השניה...

זו הסיבה שכ"כ חשוב לעשות סיבוב שערים!!! סובו ציון והקיפוה... סיפרו מגדליה... תשזפו את העין ותכירו שיש דרכים שונות בעבודת ה'... תפגשו מידי פעם את הדרך השונה בעבודת ה' ותדעו שהיא קיימת... תדעו שיש עוד שער וחומה לירושלים... זה אמנם לא השער שלי... אבל שיתו לבכם לחילה!!! לפחות תדעו שיש כזה דבר!!!

היה לי חלום לעשות סוג של סיבוב שערים... ולקראת ימי בין המיצרים לעשות כאן בגיליון הזה כמין סיור כללי על כל מגוון הקהילות השונות בכלל ישראל... ולסרוק במאמר אחד או שתיים את כל גווני ה"אום אני חומה" של כלל ישראל... לצעוד לאורך החומה... ולשזוף את העין על כל אחד מקהילות עם ישראל... על כל בית כנסת ליוצאי סוריה או פרס או עירק... על כל ענף נוסף שיצא מתורת החסידות... ועל כל שביל ואורח שיצא מתנועת המוסר... ועל כל קהילות קודש ששומרים על כלל ישראל מכל גווי הקשת של כלל ישראל... **זה יכול להיות סיבוב שערים כל כך מרתק!!!** לראות איך שכל אחד בדרכו הוא... בונה חלק ונדבך בחומה הכללית... איך שכל אחד במגדל הפרטי שלו משמש חלק בלתי נפרד מהחומה... ובכן... היה לי חלום לכתוב כזה מאמר וכבר התחלתי... אבל אתה מבין לבד למה בסוף לא עשיתי את זה... כי לדאבונו הרב יש בינינו עדיין קצת שנאת חינום... (לא הרבה...) ורק זה חסר לי שאני אכתוב כאן על שער הסוסים... פתאום יצא לי איזה כריש משער הדגים... ויעשה לי נו נו נו... מה זה בכלל סוסים?? ואז יגיע תורו של הסוס לפתוח את פיו על הדג...

אז אני לא מחפש להעיר את הדוב... לא את הדג ולא את הסוס... אבל מי שרוצה... מוזמן לצאת באופן עצמאי לסיר... אל תשכח... אוטוטו אנחנו יוצאים לבין הזמנים ואנחנו כבר יוצאים לנופש... מחלפים אוירה... פוגשים אנשים שונים... מתפללים כבר בבית כנסת שונה... **אז לא להיבהל!!!** אתה לא חייב להגיע ברוח קרבית ולסנן כל הזמן ביקורת מתחת השפם ולהכריז שאתה לא אווז מזה ומזה... מה קרה?? מישו מאיים עליך?? לא!! תרגע!! מותר לך לסייר ולדעת שיש עוד כמה שערים בעבודת ה'... זה לא אומר שמורידים אותך מפיסוג הארמון שלך... אבל כן נדרש ממך לדעת שאום אני חומה נזקף לעוד כמה יהודים שחובתי לאהוב אותם ולהכיר בהם!! לא זיק לליטאי ליפול בקייט בחצור הגלילית ולמשת במחיצתם של חובשי ולגלות שיש שער כזה בחומת היהדות... וגם ממש לא זיק לחסיד ליפול לקייט ברכסים ולגלות שיש גם לליטאים חלק בחומה... ולשניכם כאחד אני מאחל לכם עם כל הלב... הלוואי... הלוואי... ינחית אתכם באחת השבתות באיזה עכו או נהריה... או יערה... ולא תהיה לכם ברירה ואתם תאלצו להתפלל בבית כנסת ספרדי בשבת!!! הוי הוי... הלוואי וזה יקרה!!! כן... לא זיק לכם בכלל לפגוש לראשונה את החומה הרוחנית היחידית שרק בני עדות המזרח יודעים לבנות אותה לקב"ה... כן... בשלב מסוים יצאו לך קרנים... סו"ס הספרדים לא ממחרים לשום מקום בתפילה וממילא הקצב נראה בהתאם... אבל לפחות תצא משם עם הכרה שיש גם כזו חומה!! והיהדות לא נגמרת בספסל האחרון בביהכ"ס שלך...

--- **אני מוכרח לסיים בחוויה אישית מתוקה שעוברת עלי בשבוע האחרון:** בתקופה האחרונה יצא לי לכתוב כמה מאמרים בנושאים רגישים... אם זה בסוגיה של אשכנזים וספרדים ואם זה בנושא של התבטלות והתקשרות לצדיקים... וכל פעם שעורתי נושא כזה ידעתי מראש שהולכים להגיע פה ושם תגובות... וכצפוי באמת מגיעים קצת תגובות... אחד דווקא מתלהב מאוד... והשני מתעצבן מאוד... אבל נו... בסיידר... **אבל השבוע האחרון קבלתי עעעעעליהו!!!** מכול של טלפונים מכל הכיוונים... מנדרים פלוס... במייל... תא קולי... **מה קרה?? מה עשיתי??** כתבתי בטעות במדור הלכה בקרב ממש למעשה **שעצם כשעורה מטמא באוהלו!!!** אה אוה... אל תשאל... כלום התנפלו עלי... השתגעתי... עצם כשעורה מטמא באוהלו?? מה... אתה לא יודע משהו מפורשת?? **כן... טייער יידן: אשריכם ישראל!!! טעייתו? טעייתו! טעייתו!!!** עצם כשעורה לא מטמא באוהל... זו טעות גסה... ואיתי תלין "פדיחתי"... עצם כשעורה מטמא רק במגע ובמשא... אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין... **אבל מה למדתי מכל זה??** שבסופו של דבר אום אני חומה!!! כלל ישראל בסופו של דבר מאוחדים סביב מה? סביב עצם כשעורה... וסביב גזירת תקרה וסביב "אי עביד מהני או לא..." אתה יכול לדבר על אשכנזים וספרדים ונו... פה ושם מישו ירים עלי צעקות מהחומה שלו... אני יכול לדבר על הניגודים הכי עדינים בין החסידים והליטאים... ופה ושם מישו יבעט בי מהשער שלי... (ואגב: הם צודקים... אני לא מתנער מאחריות...) אבל אם אני חלילה וחס איעז להגיד בדרך אגב שעצם כשעורה מטמא באוהלו?? אום אני חומה!!! מה... כלל ישראל ידו ועלי מהחומה כאיש אחד בלב אחד... ויתנפלו עלי בזעם... איך אתה מעיז להגיד שעצם כשעורה מטמא באוהלו?? **הנה... כאן כלל ישראל מאוחדים!!! סביב התורה הקדושה!!!**

רגע... בעצם מי אמר לך בכלל שעם ישראל לא מאוחדים?? **אתה יודע מי?** מי שלא יודע בכלל מה זה עצם כשעורה... אותו אחד שלא יודע מהחיים שלו באיזה צד נמצא רש"י נמצא ובאיזה צד תוס'. אותם אלו שלא פתחו ספר **הם אלו שמנסים** בקווי הנייעס לעצב את מפת היהדות החרדית והם דואגים לשתול בנו ארס של שנאת חינום ושיש בלגן גדול בציבור החרדי ויש פילוגים ופוליטיקות... **שטויות שטויות שטויות!!!** אני אומר לך עם יד הלבני!!! גם לי יש סוג של קו נייעס שקוראים לו אז נדברו... ואני אומר לך מידיעה: אתה רוצה לראות מה זה בלגן אמיתי בציבור החרדי?? **הנה... רבנות וקשיו טוב:** מלווה על פה גובה מנכסים משועבדים!!! עולה ששחטה שלא לשמה פסולה!!! אויר פוסל בד' אמות מן הצד!!! מנחת קנאות טעונה שמן ולבונה! הנה... תכתוב משפטים מהסוג הזה. תתלה את זה בשטיבלאך לעיני כל ותשאיר מספר פלאפון **ותחכה לתגובות**... אוה... איזה בלגן עשית... יתנפלו עליך מכל הכיוונים... ספרדים אשכנזים תוניסאים גור רחמטטריוקא סלונים ברסלב עירקים סאטמאר דבורנא בעלזא חזונאשיניקים בריסקרס ישיבישערס' ובעלי בתים... ככככולם יתנפלו עליך ויתקנו אותך... הההלו... שכחת משנה מפורשת ב...?? **אום אני חומה!!! שם אנחנו נפגשים! בתורת ה'!!!** כל שאר המריבות בינינו... מגיעות מאלנפבתים שלא יודעים מימינם ומשמאלם... אלו שלא מבינים צמח ההבדל בין עצם כשעורה מטמא באוהל או במגע... ואתה הפראייער שלהם... ושותה בצמח אדרים... אם רק תהיה יודע מה הם **לא!** יודעים... היית מתבייש מעצמך...

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"ברכה מאובטחת"

שיעור מס' 101 | פר' מסעי תשפ"ב

הרגשתי שהמצב הזה הורס את שמחת החיים של הצוות הכה נחוזה להצלחה בעבודת הקודש, האווירה המיוחדת, בה התברכה ישיבתנו, נעכרת."

"אשרי אדם שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו" מסביר רבנו את דברי הגמ' הללו במס' ברכות על אדם חשוב המתפלל תמיד על הציבור "והואיל שהקב"ה מתאוה לתמיד לתפילתן של צדיקים לכן הוא עושה נחת רוח ליוצרו בתפילתו על הציבור" כך רבנו ה"זרע שמשון" מסביר השבוע על כוח התפילה על הזולת ומוסיף שזו לא רק חובת גדולי הדור להתפלל על דורם אלא כך מצינו בזוהר שהאבות מתפללים תמיד על בניהם שיהיו נשמרים מהחטאים ומפגעים רעים ושתהיה להם אריכות ימים ושנים, "וכפי שמצינו בפרשתנו שהגולה ישב בה (בעיר מקלט) עד מות הכהן הגדול והטעם מפני שהיה לו להתפלל על בני דורו". כך גם מסביר רבנו את הנאמר אצל אהרן: "מה עשה לך העם הזה כי הבאת עלי חטאה גדולה" ומה חטאו של אהרן, שואל רבנו, הרי הוא בסך הכל השליך את הזהב לכור והעגל יצא מעצמו?

"אלא שאהרן היה לו, כל אותם ימים שמשא היה במרום, להתפלל על ישראל שלא יחטאו ומדלא התפלל נקרא שגרם להביא החטא".

"עם נחיתתי ראיתי במייל הודעות רבות ממזכירות הישיבה ובהן עדכונים שוטפים ורבים על מה שארע במחסן הישיבה בדיקת בעת התפילה במרומים. ר' אריה שעסק כאמור בתחזוקה, השתמש שם במחסן האחורי בדיסק חשמלי ובלא משים לב הדיסק פגע קשות בכף ידו. הנס היה שהוא הצליח להשתחרר מהדיסק החותך ועוד להימלט החוצה מהמחסן האחורי לפני שאיבד את הכרתו. שם בחוץ מישוהו ראה אותו והזמין בדחיפות נט"ן. לאחר מעשה התברר כי חיו ניצלו. לו היה מאבד את ההכרה במחסן כשהוא לבדו יכול היה חלילה לאבד דם רב ולסיים שם את חייו". ממשיך ר' דוד ומשתף "התברר כי ההשגחה העליונה שמרה על ר' אריה והפגיעה בכף ידו הייתה קטנה יחסית. מי יודע" מוסיף מנכ"ל הישיבה "אולי כל שברון הלב, הגלות והמצוקה תוזמנו ממרומים לעת כזו, לתפילה מעומק לב נשבר ונדכה כדי להציל את חייו של ר' אריה".

בנידור ברכה מאובטחת שנשלחה בתזמון מדויק משתף ר' יב: "נולדה לי נכדה פגית בלידתה. היא סבלה מבעיות רפואיות רבות. לאחר תקופה ארוכה שוחררה מבית החולים. תקופה לאחר מכן יצא לה פצע מוגלתי ליד האוזן. הרופא נתן תרופות אך הזהיר כי אם תהיה החמרה עקב הרגישות של המקום ליד האוזן על ההורים להגיע עם הילדה מיד לבית החולים לניתוח דחוף. באותה שבת הילדה סבלה סבל רב. הפצע שפע מוגלה, כך שעם צאת השבת החליטו ההורים לפנות בדחיפות ל"הדסה עין כרם". הם התארגנו לשהות ארוכה כי הבינו מהרופא שהילדה אמורה להיכנס לחדר הניתוח".

סב הילדה נוהג מידי שבוע לאכול סעודת "מלווה מלכה" עם חבר מרעים, מנין חסידים ואנשי מעשה. באמצע סעודה זו הוא קיבל טלפון מבתו שהם כרגע בכניסה למיון. הסב שיתף את הציבור וביקש כי יתפללו עבור נכדתו שאמורה לעבור ניתוח וזקוקה לרחמים. אחד המשתתפים הביא את דברי הגמרא במסכת שבת קי"ט ע"ב שסעודת מלווה מלכה מסוגלת לרפואה. הגמ' שם מספרת שרבי אבהו היה שוחט עגל שלם לכבוד מלווה מלכה אף על פי שלא אכל רק כוליא, כך גם הקפיד המארח מידי שבוע להגיש מגש גדוש בתבשיל בשרי. באותו שבוע הציבור משום מה לא רצה להתבשר, אך סב הילדה אכל כמות נכבדה מהבשר לרפואת נכדתו, כשכל הציבור איחל ובירך ברפואה שלימה בזכות דוד המלך. לאחר כשעה התקשרה הבת מרוגשת כי בס"ד החליפו משמרות והיא פגשה שם את הרופא שטיפל בשעתו בתינוקת. היא בקשה ממנו לגשת לבדוק את הילדה. הרופא לחץ על לחי התינוקת, ליד הפצע המוגלתי, ולפתע כאילו מישוהו מלמעלה ניתח וחתך את הפצע המוגלתי. הפצע והבשר שמסביבו נעקרו ממקומם בשלמות. הרופא הנדהם חשב ושיחרר אותם במקום לביתם באמרו שכבר אין צורך בניתוח: "מישהו מלמעלה עשה לכם אותו..." הם הספיקו עדיין לחזור לביתם באוטובוס ללא תשלום נוסף עם כרטיס המעבר שברשותם, שעדיין היה בתוקף! והיה לפלא. הסב המרוגש הודה לקב"ה על הנס והמשיך לאכול את יתרת הבשר לכבוד דוד המלך כקרבת תודה על הנס. "עד שיבלו שפתותיכם מלומר די..."

לפנינו שלושה סיפורים דומים על יהודים ששלח להם השם בלא ידיעתם זכות ושמירה מיוחדת בדיוק בעת בה היו זקוקים לברכה וישועה. "הריקותי לכם ברכה עד בלי די" וקאמרי חז"ל במסכת שבת: "עד שיבלו שפתותיכם מלומר די". מסביר רבנו בפרשתנו: "יש לומר שידוע שהמקטרגים עיניהם צרה בטובת העולם, וכשהקב"ה רוצה להשפיע טובה לאיזה אדם הם מקטרגים כדי למנוע אותה הטובה או לפחות למעטה ותמיד אומרים די..." כלומר הם מקטרגים שיתנו לאדם פחות מזה, "אבל כשהקב"ה שולח הברכה הוא שומרה מהמקטרגים כמו שאמרו: "יברכך השם- בממון, וישמרך- מן המזיקים" וזהו: "עד בלי די" שישלח לכם ברכה בעניין שיתסו פיהם של המקטרגים שלא יהיו יכולים לומר די". כלומר: ברכה בלי די =ברכה מאובטחת ושמורה מן המקטרגים.

כ' בתמוז תשפ"ב, ת"ת "גבעות עולם" אגן האילות, גבעת זאב החדשה, השעה שש בערב. בשעה זו מסיימים תלמידי כתה ח' את חוק לימודיהם בת"ת. לאחר יום לימודים ארוך חוזרים הם לביתם לנוח מעמל היום. באותו יום הם פוגשים קבוצת תושבים נרגשת וסוערת המבקשת מהם: "התפללו נא! החדשות הרעות מספרות כי מחבל רע מעללים עלה על אוטובוס בכביש רמות, פצע קשות את אחד הנוסעים, תושב עירנו. כוחות ההצלה עדיין לא רפסמו את שם הפצוע. נערים יקרים, עמלי תורה, כוחכם רב להביא רפואה וישועה. התפללו נא!" אחד הנערים המצטיינים יהודה נ"י מחליט בהחלטה נועזת כי במקום לחזור הביתה הוא פונה לבית המדרש כדי להקדיש לימוד תורה ברצף לרפואת הפצוע. הוא מתקשר הביתה ומעדכן כי יאחר היום. יושב לו יהודה בבית המדרש, עמל בתורה בשקיקה ובתענית דיבור בתורת חיים אשר נותנת חיים לעושיה בעולם הזה,

שעה ועוד שעה... שלוש שעות תמימות של עמל התורה במסירות לרפואת פצוע אלמוני, תושב השכונה. מה שיהודה לא ידע כי באותה שעה בחדר המיון בבית החולים נאבקים הרופאים על חייו של אבא שלו. מתברר כי אביו, הוא הפצוע בפגיעה באוטובוס בכביש רמות. ממרומים שלחו אותם מלאכי רחמים שנבראו מתורתו של יהודה יחד עם המלאך רפאל ברכה ורפואה עד בלי די.

על כוח התורה אומר רבנו בפרשתנו אמר הקל הגדול הגבור והנורא". כפי שהביא בספרו "תולדות שמשון" על מסכת אבות דאלו השלושה כינויים הם כנגד ג' דברים שהעולם עומד עליהם: תורה ועבודה וגמילות חסדים. "הגדול" נגד גמילות חסדים, "הגיבור" נגד הקרבנות, ו"הנורא" נגד התורה.

רבנו מסביר שמסיבה זו כאשר ראה ירמיה שישאל לא עמלים כדבעי בתורה, השמיט מהתפילה את המילה: "נורא", כי ירמיה שמע מהקב"ה שעיקר הרעה הבאה על ישראל הייתה על ביטול תורה, ככתוב בירמיה: "על מה אבדה הארץ, על עזבם את תורת" ועוד שם בפרק ט"ז: "על מה דבר עלינו את כל הרעה הגדולה הזאת... ואתי עזבו ואת תורתי לא שמרו" - "הלוואי אותי עזבו ואת תורתי שמרו, כי מתוך שהיו מתעסקים בתורה המאור שבה מחזירן למוטב".

ר' דוד, מנכ"ל ישיבה נכבדת הוא. אותה תקופה, לפני כעשור, הייתה קשה מאוד. הוא נאלץ אז לקצץ בבשר החי ולוותר על כל משרה מיותרת. כך הוא מצא את עצמו נאלץ לוותר על איש התחזוקה שעבד במוסד במשרה קבועה, ולהעסיק עובד אחר על בסיס שעותי לתקינות דחופים. בין העובדים שנאלץ לקצץ בשעותיהם היה ר' אריה שעסק בכמה תפקידים, כגון: להעיר בבוקר את התלמידים בפנימייה ועוד מגוון דומה. פנה ר' אריה למנכ"ל וביקש מכיון שהוא זקוק למשכורת כדי לפרנס את ביתו, ולאחר הקיצוץ במשרה יקשה עליו להביא לחם לפי הסף, ומשום שהקב"ה חנן אותו בשתי ידיים טובות, ויודע הוא פרק בתחזוקה, לכן בעת כזאת שהתחזוקה עוברת לבסיס שעותי, הוא ישמח לקבל את אותן שעות התחזוקה להשלים את הכנסתו. המנכ"ל הסכים בדיעבד לכך, הן ההכרח לא יגונה, אך התנה שאת עבודות התחזוקה יעשה בפנימייה בשעות בהן התלמידים לא נוכחים ו/או במחסן האחורי. בעקבות המצב הקשה לקח המנכ"ל את מקל הנדודים ויצא לחו"ל לגייס תרומות מנדיבי עם. אותה נסיעה הייתה קשה ביותר, הוא הצליח לגייס רק חלק מהסכום שציפה. לאחר כמה שבועות קשים, הגיע הזמן לשוב ארצה. "במהלך הטיסה חזר נעמדתי לתפילת שחרית" הוא מספר "ולפתע כמו משום מקום פרץ מעיני מקור דמעה. כל הכאב של התקופה החולפת עלה וצף מול עיני, בעיקר חשתי את כאב הצוות והתלמידים. שפכתי שיח בעיקר למענם במשך למעלה משעה, כשראשי מכוסה בטלית, כך לא התביישתי לבכות. איזו הרגשה פנימית לא נתנה לי מנוח, לא אפשרה לי להפסיק,

שבת ב' אב התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:23	20:13	י-ם
19:21	20:11	ת"א
19:24	20:14	חיפה
19:21	20:11	ב"ש

כל הזכויות שמורות

פרשת מסעי

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל
לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

מהות מידת הביטחון מנוחת נפש הבוטח

פעם עבר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל תאונה ונפגע בידו. הוא נזקק בטיפול רפואי ממושך ודרשו ממנו כסף רב. אמנם יכול היה לקבל הנחה גדולה אם יעלים את גבוה משכורתו, כפי שעשו בנוכחותו אנשים רבים שבאו למרפאה, אבל לרגע לא עלה על דעתו לסטות מן האמת.

בחסדי ה', חלפו הכאבים מיד לאחר הטיפול הראשון, ואמרו כי בזכות מידת האמת לא היה צריך להמשיך בטיפולים ולא לשלם בעדם.

האדם נברא ללכת על הרגליים,
ובכל זאת מתקדם כל החיים
בעזרת המרפקים

לפי ההלכה בעת הבר מצוה של הרה"ק ר' ישראל מרדכי זצ"ל א פנה אחד הרבנים החשובים שהשתתפו בשמחה, אל חתן הבר מצוה ושאל: "כיצד הצלחת לעמוד עד היום מול היצר הרע, כשעדין לא בא לעזרתך יצר הטוב?" השיב הנער: "בכל פעם כשהיה מגיע היצר להסית אותי הייתי עונה לו תשובה ניצחת אמרתי לו כי לפי ההלכה אסור לדין לשמוע את דבריו של אחד מבעלי הדין לפני שיבוא בעל הדין השני..."

כל מה שיהנה בעולם הזה לא יכווין להנאתו
אלא לעבודת הבורא יתברך

כי על פי האמת הצרופה הכל מוכן לאדם בעולם, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלוא נימה, ולא רף אחד, יהיה החזק והעצום ביותר, אין רשות לחזור לתחומי השפעתו של השני. אשריו של אותו אדם המכוון את עצמו ואת סביבתו למהלך חשיבה שכוה. אשריו בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא.

ראוי לירא שמים להסתפק באכילה הנצרכת לקיום הגוף בלבד וכן יש לאכול במתינות

בכל תפילה שאדם מתפלל וברכה שמברך להצלחה וכדומה, שיזכיר זכות אבות כפי שעשה משה רבינו עליו השלום, ומון החידי"א בספרו דבש לפי (ערך תפילה) כתב בשם הז"ל שכל תפילה אשר אין נזכרת בה זכות אבות אינה עולה לפני הקב"ה

הרי שחשוב להזכיר זכותם אף בתפילה פרטית שאדם אומר מעצמו.

לע"נ רחל (רשל) בת קלוה אלבו

פעם באה אלמנה מרודה וביקשה להכנס אל הרה"ק רבי מליסקא זצ"ל, א, כשהמתינה פרצה בבכי מר שאל אותה תלמידו הרה"ק ר' ישעיה'לה קריסטידער זצ"ל לרצונה, וסיפרה לו בבכי מר, כי בתה השתדכה והיא הנטיחה סכום כסף, אמנם קטן אך אין בידה לשלם, וצד החתן מאיים בביטול השידוך. שאלה ר' ישעיה'לה: "ובכן, מה את רוצה מהרבי?"

ענתה האלמנה: "אני מבקשת שהרבי יעשה לי מופת שאשיג את הכסף עד המועד שנקבע". חייך ר' ישעיה'לה ואמר: "מופת כזה גם אני יכול לעשות"... הוציא מאמתחתו את הכסף ומסרו לאלמנה... פרצה האלמנה בבכי, הפעם בבכי של שמחה. הרבי מליסקא פתח את דלתו וכששמע מבני הבית את הסיפור, אמר בחייוך: "לוקח הוא ממני את עסקי".

לאדם מאמין
אין זמן להתלונן
על דלתות שנסגרו

כי הוא עסוק
בלשבח את השם
על הדלתות שיפתחו

מוטב לו לאדם לפרנס את משפחתו אמנם בכבוד, אך לא לרדוף אחר לוקוסים ומותרות ולא ללכת בגדולות ונפלאות ממנו כי כבר כל העולם יודע אחר הניסיון רב מאוד כי "איזהו העשיר השמח בחלקו"

(אבות ד'), ובמקום לטרוח ולעמול בזיעת אפיו אחר רדיפת הממון והעושר, ישקיע בחיי עולם, משהו שישאר עמו בעתיד, הלא המה התורה והמצוות. ישמע חכם ויוסף לקח.

נקודה לפהשיחה

הרב החל את השעור ע"י הרמת כוס עם מעט מים. הוא החזיק את הכוס לוודא שכולם רואים אותה ושאל את התלמידים: "כמה לדעתכם הכוס הזאת שוקלת?" "50 גרם!" "100 גרם!" "125 גרם!"... השיבו התלמידים. "אני באמת לא יודע. על מנת לדעת כמה היא שוקלת עלי לשקול אותה." אמר הרב. "אבל השאלה שלי היא: מה יקרה אם אחזיק את הכוס כך למעלה כמה דקות?" "שום דבר"..... אמרו התלמידים. "כן. מה יקרה אם אחזיק את הכוס כך במשך שעה?" שאל הרב. "יידך תתחיל לכאוב" אמר אחד התלמידים. "זה נכון. ומה יקרה אם אחזיק את הכוס כך יום?" "יידך עלולה להתאבן, אתה עלול לחוש מתח עז בשרירים ואולי שיתוק ובודאי תיאלץ להתאשפז בבית חולים" אמר תלמיד אחר וכל התלמידים צחקו.

"טוב מאוד. אך במשך כל הזמן הזה האם חל שינוי במשקל הכוס?" שאל הרב. "לא"... הייתה התשובה. "אז מה גרם לכאבים בזרוע ומתח השרירים?" התלמידים היו נבוכים, תמהים. "מה עלי לעשות על מנת להשתחרר מהכאבים?" שאל הרב. "תניח את הכוס" אמר אחד התלמידים. "בדיוק!" אמר הרב.

בדומה לכך הן בעיות החיים. תחזיק אותן כמה דקות בראשך וזה נראה די בסדר. תחשוב עליהן הרבה זמן ואתה מתחיל לחוש כאבים. אם תמשיך הרבה יותר זמן הם מתחילים לשתק אותך. לא תהיה מסוגל לעשות כל דבר. חשוב לחשוב על האתגרים או בעיות בחיך.

אבל מה שחשוב עוד יותר הוא להניח להם בסיומו של כל יום לפני שאתה הולך לישון. כך אתה לא נלחץ. מתעורר כל בוקר רענן וחזק ויכול להתמודד עם כל אתגר. כל נושא שמזדמן בדרכיך ובכך, אנא, ידידי, תזכרו "להניח את הכוס היום!" (העורך)

ביום שבת ראה
המגיד מדובנא את אחד המשכילים כשהוא מטייל להנאתו ברחובה של ברלין ומעשן סיגריה. פנה אליו ושאלו בניעימת רוך: "כפי הנראה שכחת, בני, ששבת היום?", "לא, רבי" העיו הלה פניו, אני **אוהב להגיד את האמת**, ידוע לי היטב שהיום שבת וכי העישון בשבת הוא איסור תורה ובכל זאת אני מעשן." "אוהב אמת שכמוך – השיב לו המגיד – ראוי לו שיהיה **בעולם האמת**, ומה מעשיך איפוא בעולם השקר?..."

אחד הביטויים לעבודת צוות הוא **אי יצית אורה** של "אני רוצה שהבית יתנהל דווקא בצורה הזו" אין להעלות על הדעת אפשרות שאחד רוצה הזוג יקום ויאמר **שואו רוצה שדווקא** כך, ולא אחרת, יתנהלו חייהם המשותפים, אלה הם דיבורים פסולים.

לשמוע וללמוד וללמד לשמור ולעשות זהו יקרו ותכלית הלימוד

בסוף ימיו סבל הגאון רבי **אליהו מאיר ביבלזון** זצ"ל ממחלה קשה, בימיו האחרונים **החמיד מצבו** מאוד, והוא שכב על ערש דוי חולה ותשוש. ואז שמע מן החדר הסמוך קול אשה **אלמנה שבאה** לביתו לבקש מכתב המלצה להכנסת כלה לבתה. בשארית כוחותיו קם וכתב את המכתב. לבני המשפחה הדואגת הסביר, כי אומללה זו אינה יודעת את מצבו, והיא עלולה לחשוב שהוא נושא פנים לעשירים ומשתמט מלטפל בענייניה, **לכן הוא מתאמץ לכתוב**.

מי זן את האדם **הרה"ק מונשיץ** פנה פעם אחת אל אחד מבעלי הבתים בעירה בשאלה: "מאיין אתה לוקח לחם לאכול?" השיב הנשאל: "אני לוקח מן המקום ששם מנח הלחם **אצלי בבית**". הוסיף הצדיק ושאל: "מאיין מגיע הלחם למקום שהוא מונח שם?", השיב הנשאל: "אשתי שמה את הלחם במקומו". נענה הצדיק ואמר: "תשובה אוילית השבת **אילו נזכרת** כי ה- "נותן לחם לכל בשר" שולח לך את הלחם, **היית זוכה לפרנסה** בשפע ולעשירות..."

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ורב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איוה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורג, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאי, שלמה בן דונה, **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

כאשר שומר אדם על צלם אלוקים שבו מטיל הוא מוראו על כל סביבותיו עד **שגם חיות השדה פוחדות** ממנו. סיפורים רבים יש על גדולי ישראל שבהוד קדושתם חשו גם חיות טרף, כל זאת בזכות הדרגה הגבוהה שהגיעו אליה **בלימוד התורה** ובקיום מצוות בין אדם למקום ובין אדם לחברו.

לבוטח לא חסר מאום חבל, מאוד מאוד חבל שאיבדנו את כח האמונה שהיה טבוע בנו מדורי דורות. כך איבדנו גם את היכולת **לחיות באורש**, בשמחה.

פעם סעד חסיד על שולחנו של **האר"י** זצ"ל. הבחין בעל הבית שאורחו מתקשה להזיז את ידו ושאלו לפשר הדבר. ספר החסיד כי כבר זמן רב **כתפו טואבת** לו מאוד, למרות **שלא קיבל מכה**. התבונן האר"י הקדוש בפניו ואמר לו: "רואה אני בכ שאינך מקפיד מספיק בנטילת מים אחרונים. אתה מפסיק בין מים אחרונים לברכת המזון". אמר האורח: "אכן, אך קיים היתר למעשי. חז"ל אמרו: שלשה שאכלו על שולחן אחד ולא אמרו עליו **דברי תורה** כאילו אכלו מזבחי מתים". לכן אני נוהג ללמוד פרק משניות לפני ברכת המזון כדי שיאמרו דברי תורה על שולחני". ענה האר"י: "בכל זאת הכאבים מכתפך **נגרמים מהפסק זה** כי חז"ל אמרו: "תכף לנטילה – ברכה". והעובר על "תכף" לוקח ב"כתף".

משולחן גבוה
 דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

"כה אמר ה' זכרתי לך זוסד זעוריק"
אפ פירוש פפכריס? והנה מה שהורונו חז"ל במדרש: תאמר לעם ישראל **באיזה זכות** הוצאתים ממצרים בזכות החסד והאהבה וחיבה שהייתה ביניהם. כשבאו משה ואהרון והודיעו כיפקד ה' את עמו ויוציאם מן גלות מצרים לא שאלו ישראל איך נצא איך נסתובב במדבר מבלי מאפיות, מבלי מים, במדבר **שורצים בו נחשים** ושרפים ועקרבים מדבר שלא נדע כמה זמן נשהה בו ובאיזה תנאים נחיה שם? כולם כאחד קיבלו "צו שמונה" מבורא עולם ויצאו אף אחד לא שאל שאלות. כה אמר ה' באיזה כח יצאו עם ישראל באיזה כח רבותי!
בכח האמונה!
 האהבה והחיבה ששררה בין יהודי לחברו. הוציאם מהגלות המרה, גלות מצרים. יהודי היה מוכן לחתוך מפרוסת לחמו הדלה לתת לחברו אף שיסתכן בזה למות. אם יחסר לך כוס מים את הכוס שלי אתן לך.
רבה נתלכד כימי קדם בידידות נצח במסירות נפש אמיתית באהבה שאין לה קץ אז בטוח שהקב"ה **יגאל אותנו** הגאולה תלויה באהבה שתהיה בינינו. **האהבה והידידות** היא תקנה לנו בלי ספק את הישועה השלימה בקרוב.
נתת אלה לך זית ישראל

נס הדונג נר של דונג ניצב בתוך פמוט יום אחד ראה הנר כיצד הקדר (עושה הקדרות) מכניס את כלי החרס לתוך **תנור לוהט** ומוציא אותם מוצקים וחזקים. חשב הנר: **אכנס גם אני** אל התנור ואהיה גם אני מוצק וחזק. נכנס הנר אל התנור נמס כל הדונג והנר לא היה עוד. – מה שטוב לאחד לא מתאים בהכרח גם לאחר.

היתרון של התעמלות יום יומית הוא שאתה מת בריא יותר.
אם בא לך לצאת לטיול ברחבי הארץ, כדאי שתבחר בהתחלה בארץ קטנה.

לפעמים נראה לאדם כי מחשבות בני אדם, מעשיהם והתיחסותם כלפיו הם שגורמים לכל הרפתקאותיו ומאורעותיו ולשינויים בחייו. ולא היא, אלא **הכל מאת ה' יתברך** ואף אם יחשבו עליו רעה אין זו אלא טובה, כי ברצות ה' דרכי איש **גם אויביו ישלים** עמו ואף אחד לא יוכל להזיק לו.

לפני עלות השחר כשהיה הרה"ק **יעקב יצחק מפשיסחא** זיע"א צעיר, והיה סמוך על שולחן חותנו, **היה גר בשכנות לנפח** כשהיה הנפח מתחיל להלוט בפטישו השכם בבוקר, היה ר' יעקב יצחק קופץ ממשותו, מתפלל ויושב לעסוק בתורה. אמר בליבו: "נפח זה **משכים לקום** למטרה גשמית, על אחת כמה וכמה שעלי לקום מוקדם ממנו לעבודת הבורא". והשכים לפני הנפח. כששמע הנפח שהלה הקדימו, אמר לנפשו, "אברך זה אינו לומד למטרת פרנסה, והוא כבר ער, אני, שעלי לפרנס, על אחת כמה וכמה", וקם לפניו... **הבחין האברך** שהנפח הקדימו, וקם לפני עלות השחר... והנפח פרש מן התחרות. לאחר שנים כשהתפרסם בכינוי "היהודי הקדוש", היה אומר: על חלק גדול **ממה שהשגתי**, עלי **להודות לנפחי**... גדולי ישראל רבים מעודדים את תלמידיהם להשכים קום להתחיל מוקדם בתפילה ובלימוד תורה. כשמשכימים קום, **הזמן מנוצל היטב** וכל היום נראה אחרת... נזכור זאת גם בימי החופשה.

לא נבס"ק אתה השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נבס"ק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183

לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט על הפרשה פנינים יקרים על פרשת דברים

וַיֵּצֵא הָאֱמוּרִי וְכו' לְקַרְאֲתְכֶם וַיְרַדְפוּ אֶתְכֶם (א', מו')

זו דרכו של היצר הרע, שבתחילה הוא בא לקראתך ומראה לך פנים שוחקות, ומציע לך פתויים, ומבטיח לך שאם תלך בדרך הרעה חייך יהיו "יפים ומאושרים", וכאשר נתפתית לשטן, הוא כבר רודף אותך, כמו הדבורים שאת הדבש הוא כבר נתן לך, ועכשיו הוא עובר לעוקץ.

ולכן החכם ישמע לחכם באדם, שלמה המלך ע"ה שאומר (משלי א, י) "בני אם יפתוך חטאים אל תאבה". ואיך מנצחים את היצר הרע? אומר דוד המלך ע"ה בתהלים (קיח, יב) "סבוני כדבורים דועכו כאש קוצים בשם ה' כי אמילם", "שם ה'" זו התורה, שעל ידה, האדם מל וחותר את היצרים הרעים שלו (עיין קידושין ל:).

הדבר תורה לע"נ: ר' משה בן יוכבד, ר' יעקב בן כוכבה, ר' דוד בן תקוה זצ"ל.

חתן? כלה?

יצא לאור חוברת הבדיחות
'משמח חתן וכלה'

ניתן לקנות את החוברת
בירושלים

ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים
הכניסה בצד ימין ליד דואר ישראל
מחיר החוברת 5 ₪!
ובחוברת 108 בדיחות.

רצו מהר

לפני שלא ישאר!!!

מילתא דבדיחותא

(1) תקציר ההיסטוריה:

פעם האדם חיפש ארצות חדשות, תהילה, משמעות לחיים,
צדק, קידמה, שוויון, שלום וגאולה.
היום הוא מחפש שקע למטען.....

(2) זקן אחד שואל את אשתו: תגידי איך קוראים לגרמני הזה
שמחביא לי את הספרים כל הזמן? עונה לו אשתו: אלצהיימר.....

(3) אחד אומר לטכנאי שהמזגן שלו לא מקרר.

אומר לו הטכנאי מזגן לא אמור להיות מקרר, זה מכשיר חשמל
שונה יש מקרר ויש מזגן.....

ניתן לפרסם בדיחות fe fe האצרכת

מילתא דבדיהותא

(4 הגבר: אני רעב
האישה: תוכל זיתים
הגבר: זה משביע?
האישה: לא. אבל זה ישכיח לך את הרעב.....

(5 למה כששואלים מה הייתה לוקח לאי בודד אף אחד לא עונה- "סירה". וסוגר עניין.....

(6 בבנק שלי הפכו לשירות המטרולוגי רציתי לבדוק כמה יש לי בחשבון והם הראו לי את הטמפרטורה בסיביר.....

(7 איך מגדירים משפחה עם 6 בנות שההורים זקנים וכבר לא יהיו להם עוד ילדים? ללא חשש שביעית.....

(8 הבעל שואל את הרופא: אשתי איבדה את הקול שלה איך אני יכול לעזור לה להחזיר אותו? הרופא עונה: תחזור מאוחר הביתה בלי בהודיע?.....

לשואלים: ניתן לשלוח את הבדיחות שלכם למייל של המערכת!!

משפחת קליין היא אחת מתוך עשרות המשפחות שכבר הזמינו את החוברות 'משמח חתן וכלה' לא שכחו להודות על השבת חתן.

השבוע התקשרו למערכת העלון משפחת קליין, משפחת קליין בפרשת בלק היה השבת חתן של בנם, והם התקשרו למערכת והזמינו את החוברות 'משמח חתן וכלה' עם הקדשה אישית. והם חילקו לכל משפחה את החוברת כמובן בהקדשה אישית בצורה הפשוטה ביותר - אבל בצורה היפה והשמחה ביותר.

ומשפחת קליין התקשרו למערכת כדי להודות לנו שכככולם נהנו!!!

ושאלנו איך יכול להיות הרי יש ילדים? ויש זקנים?. אמרו לנו משפחת קליין החוברת הבדיחות התאימה לכולם, גם לילדים, וגם למבוגרים, האומנם שהחוברת רק 16 עמודים אבל יש בה הרבה תוכן מצחיק, סיימו משפחת קליין את השיחה.

יש לכם שבת חתן ??? היו משפחת קליין!!!

גם שמחה!!! גם מזכרת!!! וגם קצת שקט מהילדים המקסימים!!!

חייגו כעת למערכת במספר פלאפון: 0534-135-183. והזמינו את החוברות

'משמח חתן וכלה' עם הקדשה אישית!!!

בעקבות עונת החתונות הקרב. והעומס הצפוי במערכת, מומלץ להתקשר כמה שיותר מוקדם. וגם כדי מאוד להכין חרוזים על החתן והכלה, זמני השבת ועוד, ועוד.

50 ₪ מקבלים 10 חוברות עם הקדשה אישית לשבת חתן.

ובעלות של 2.5 ₪ על כל חוברת נוספת.

מומלץ: וכך גם רוב המשפחות עשו, לקנות 50 חוברות = 150 ₪.

0534-135-183

מילתא דבדיהותא

9) שני ערבים עלו לרכבת והבחינו בשני ישראלים. שאלו הערבים: למה אתם עולים לרכבת, בכרטיס אחד ואנחנו בשני כרטיסים? ענו הישראלים: מפני שאתם חמורים ואלו אנחנו יהודים חכמים. תמהו הערבים: יבוא כרטיסן נראה מה תעשו. הגיע כרטיסן. שני הישראלים רצו לשירותים אחד. הכרטיסן דפק על הדלת. הישראלים שלפו כרטיס אחד. הכרטיסן חשב שיש רק איש אחד. נקב את הכרטיס והחזיר אותו לעבר היד המושטת. הגיבו הערבים: בחזור אף אנו, ננהג כמותכם. אמרו הישראלים: אם אתם תשתמשו בכרטיס אחד בלבד, אנחנו לא נשתמש בכרטיס בכלל. הערבים התפלאו: הכיצד? הביטו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום. והנה בחזור הופיע הכרטיסן, ברוב פאר והדר. שני הערבים נכנסו לשירותים ונסגרו בפנים. שני הישראלים, הקישו בדלת. הערבים שלפו את הכרטיס. הישראלים נטלו את הכרטיס והתחבאו בשירותים אחר.....

10) יהודי פגש ערבי המוכר כגנב. שאל אותו: האם אתה עדיין גונב? ענה הערבי: בודאי. מקצוע כזה, לא מחליפים. המשיך הערבי ואמר: במסעדה יש כפיות זהב. אני אעלים כפית ואיש לא ירגיש, אפילו שיש מצלמות וידאו. אמר היהודי: אם אתה תצליח להעלים כפית, בלי שאיש ירגיש, אני אעלים ממך את הכפית ואתה לא תרגיש. נכנס הערבי למסעדה וגנב כפית. אמר לישראלי: נסה להעלים את הכפית! הישראלי פקד עליו: עמוד ישר! הישראלי נטל כפית מהשלחן ועמד ואמר: אני הקוסם מארץ עוץ. אני מכניס את הכפית לכיסי. תמצאו אותה בכיס של הערבי.....

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה, בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

אברכי כולל יראי שמים!!!

ילמדו את כל הששה סדרי משנה (4,192 משניות)

במשך כל השנה לפטירה לעילוי נשמת יקירך.

ובכך אתה עושה נחת רוח ליקירך וגם שותף בלומדי תורה.

אפשרות להתחיל את לימוד המשניות באמצע השנה לפטירה.

כמו כן אפשר ללמוד לע"נ הקרוב שנפטר לפני כמה שנים.

053-415-3684

הקלדות

דברי תורה | מסמכים

0534-135-183

חדש! חדש! חדש!

פרסום בעלון החל מ- 10 ש"ח

עוד פרטים:

0534-135-183

שימו לב: העלון מופץ ב- 8,000 עותקים.

השמה בעניני דינא

תרחק!

יצא לאור

חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה'

ניתן לקנות

את החוברת במחיר

מצחיק של 5 ₪

ברחוב דוד 9 שכונת

הבוכרים ירושלים

החוברת מתאימה

לשבתות חתן,

ושבע ברכות.

עוד פרטים:

0534-135-183

מזכרת מיוחדת:

ניתן להזמין

את החוברת

'בהקדשה אישית'

לשבת חתן,

במחיר מיוחד.

ברכה וברכה

1. מרב מיכאלי החליטה שמהיום על התמרורים יופיעו גם דמויות של נשים, מאמין שבעקבות ההחלטה יהיו פחות פקקות ותאונים.....

2. זוכרים את הימים שהיו אומרים על העניים – הגיעו למצב של פת לחם? היום אם אתה במצב של פת לחם – אתה במצב ממש טוב.....

3. אחד שאל אותי אם אני יודע איפה אפשר למצוא סעודת "טועמיה" מפנקת של מבחר מעדני תשעת הימים?.....

4. שני קבלנים נפגשים בכותל, ביום תשעה באב. קבלן א' שואל את קבלן ב': מדוע צמים ומתאבלים בתשעה באב: עונה לו קבלן ב': מפני שביום זה נחרב בית המקדש. שואל קבלן א' בתמימות: והרי המגרש שווה משהו.....

5. איווט ליברמן מצטרף למפלגות השמאל שהזדרזו לפתוח את קמפיין הבחירות שלהם ומודיע על הורדת מחיר הדלק.....

התודה והברכה:

חוברת מבחר העלונים שע"י דפוס גרפומט.

מנכ"ל העלונים ר' שלמה אלה.

ידידי ר' מאיר עבוד. - שתורם רבות לעלונים.

ידידי אפי כץ הי"ו. - (שהרבה זמן לא שלח בדיחות!!...)

המשטר - בריתה

6. אין שמחה כשמחת הילד שהצליח להיכנס לטרמפולינה בלי להוריד נעליים.....
7. אני לש בצק שעה. ובסוף הוא צריך לנוח???
8. כשמגיעים לרב, לצורך השכנת שלום בית, אומר הרב: תמיד תאמר, שהאשה צודקת. כי צדקה תציל ממות. אשה לעולם לא תבקש סליחה. הפעם היחידה, שהיא מודה בטעות. טעיתי שהתחתנתי. זו הטעות היחידה.....
9. שרת התחבורה קוראת לגברים ולנשים שיזהרו ותיזהרנה מאבעבועות הקוף והקופה.....
10. כל כך בא לי להתפטר, אבל אין לי ממה.....
11. חבר שלי סיפר לי על מישהו שקרא לילדים שלו בשמות שקשורים לים: חופית, גל, ים, אלמוג ודוד, שאלתי אותו "מה קשור עכשיו דוד" אז הוא ענה לי: "דוד זה המציל".
- אמרתי לו: "אה, אני מכיר את הבדיחה הזו עם יעקב....."
12. אדם שלובש כיפת בנט איך אפשר לדעת אם הוא דתי או לא? - בדרך כלל הוא בעצמו לא יודע.....

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

מחפשים את האלון בכל מקום, אך לא מצאיים???

מהיום זה יותר קל!!!

ניתן לקבל את הטליון באייל:

a0503210@gmail.com

מספר 115

יאבות "אהל פינחס" ובנים

מהפעילות
לא נחיס ארעץ

אם יום אחד לא יהיו יותר חצילים 95% מהסלטים ייכחדו מהעולם.

כן... והסבון מעל הסבוגייה פשוט גאוניים

דבר העורך

מדוע אין זכר ל"באר מרים"?

לעם ישראל במדבר ניתנו שלוש מתנות: הבאר, המן וענני הכבוד. הבאר - בזכות מרים, המן - בזכות משה וענני הכבוד בזכות אהרון. והנה אנו עושים זכר לענני הכבוד - שבעת ימי סוכות. עושים זכר למן - לחם משנה בשבת. לעומת זאת לא עושים כל זכר לבאר, וזאת למרות שמבין שלושת המתנות אין ספק כי הנחוצה ביותר היא זו שניתנה בזכות מרים - הבאר. הרי ללא ענני כבוד ניתן לשרוד במדבר, עובדה היה שיושביו המדבר חיים כבר אלפי שנים למרות התנאים הקשים. בלי מן אפשר להתקיים, הרי היה להם שלווים, היו להם בהמות. לעומת זאת, אין אפשרות להתקיים ולו גם ימים ספורים בלי מים. וכל זאת, לא עושים כל זכר למתנת הבאר?

אמר הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל: כי מתנת המים הייתה בזכות מרים, הם נמצאים בכל מקום, הכל מלא מים. אבל בדרך כלל לא רואים אותם, בחומרי בנין יש מים, החשמל נוצר על ידי זרמי מים, הפירות והירקות ספוגים במים, אבל, כאמור, אין רואים אותם.

כך גם האשה ביהדות, מגע ידה מורגש בכל, אבל בצניעות ובצורה שלא רואים אותה. ואת אותו לקח אמר הרב זצ"ל אפשר ללמוד על התורה. כל דבר בבריאה יש בו את יסוד המים ובדרך כלל לא רואים אותם.

כך התורה שנמשלה למים היא הקיום של כל העולם. ובני אדם שאינם מעמיקים לחשוב לא יודעים שכל קיומנו הוא על ידי התורה!...

בידידות ניר זמל

כל כך חם היום שראיתי משאית שותה מים

למה להציץ בעלון של חבר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
367korona@gmail.com

איש אחד עולה למטוס עם לחם ושואל אותו הדייל: למה אתה עולה למטוס עם לחם עונה האיש: אני מוציא לחם מן הארץ

כשאתה בעבודה והבוס יצא לסיידורים..

אני לש בצק שעה ובסוף הוא צריך לנוחחחחח???

המוח שלי: "תשבור את זה" אני: "מה? למה?" המוח שלי: "פשוט תעשה את זה"

כשנרד אומר: "אבא, אני רוצה לדבר עם אמא" זו הדרך של הילד לומר לך "אני רוצה לדבר עם האמונה שלי"

כשאמא שלך, שאין לה מושג איך לספר, מחליטה לעשות לך תספורת

אלה שהיה

בשנת תשל"ז, לאחר פטירתו של ראש ישיבת 'פורת יוסף', הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל, התכנסו חכמי ורבני הישיבה, והחליטו למנות את הגאון רבי יהודה צדקה לראש הישיבה. אולם הרב צדקה סירב בענוותנותו לקבל את המינוי, וטען כי ידידו הגאון רבי בן ציון אבא שאול הוא זה שראוי למינוי. אך גם רבי בן ציון אבא שאול סירב בנחרצות. השניים "התווכחו" והפצירו איש ברעהו כי הוא היותר ראוי לשמש כראש הישיבה. הרב צדקה אמר לחכם ציון: "ראש הישיבה צריך להיות גם מורה הוראה ופוסק, אשר על כן ראוי שמעלת כבוד תורתו יקבל את התפקיד, לא אני!" נענה רבי בן ציון אבא שאול ואמר: "לדברייך, שאני פוסק - אם כן הריני פוסק כעת שכבוד תורתו יהיה לראש הישיבה!"

במשך שלושה שבועות לא נתמנה ראש ישיבה, עד שנענה הרב צדקה להפצרות חכם ציון אבא שאול, וקיבל על עצמו את המשרה. אך התנה זאת שרבי בן ציון יכריע עמו בכל השאלות שתעלינה על סדר יומה של הישיבה וכך היה. מאז, ניצבו השניים, עשרות שנים על משמרתם, וניווטו בקרני הודם ובמסירות נפשם את הישיבה הקדושה, ואישם מבעירה לבבות עד עצם היום הזה

תארו לכם אוטו גלידה עם המוזיקה והחמידות, רק אוטו שווארמה

בתכלס כל אחד מאיתנו אמר פעם לאמא שלו שכואב לו הראש והיא ענתה לו סימן שיש לך ראש.

לוקח עוגיה שם יד מתחת לפה כדי שלא יפלו פירורים לרצפה. מסיים את העוגייה זורק את הפירורים מהיד לרצפה.

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש מלל שישי עלון באלפי עותקים סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים שיעור עין יעקב ישיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

אסור לאכול בשר
עד חשעה באב

אני, כשאני נכנס לחדר של הילדים כשהם ישנים ופתאום אחד מהם זז

שוטף אפרסק בכיור
אמא שלי: אני רוצה לראות שלא תנקה את כל הבאלגן אחר כך...

אם תפוציפס היו מייצרים בירה

הרגע המעצבן הזה שאתה מחכה עשרים דקות בתחנה ומישהו שהגיע הרגע עולה לפניך לאוטובוס.

גברת גננת יקרה.
אני רוצה לגלות לך סוד - לילדה יש אבא. כן כן, אפילו יש לו פלאפון משלו. כלומר גם אליו אפשר להתקשר אם יש חום לא עלינו, בכי, עצבים וכו'. לא חייב הכל אמא אמא.

ילדים זה כמו פופקורן, אם שקט מדי סימן שמשהו נשרף.

אנשים טובים באמצע הדרך

- לכבוד העלון היקר והמשמח!
- סיפור טרי שקרא לי השבוע באחת הכניסות לבית שמש.
- אני נוסעת ברכב עם אחותי והילדים ולפני אחת הכיכרות בלמתי את את הרכב אולי קצת מהר ולפתע אני קולטת כי הרכב נכבה, אין שוליים ואני במקום מסוכן, חשבתי לא נורא נניע את הרכב וניסע, אבל.... ואז נלחצתי הרכב לא מניע...
- פתאום משום מקום עצר רכב גדול עם כיתוב "שאיבת בטון" ירדו אבא ובן לעזור, הבן מנסה להניע לא מצליח ואומר גברת רק להזמין גרר, רגע לפני יאוש האבא מנסה להניע והופ הנניע ואמר ברוך ה', האבא נהג ברכב עד לבית שלנו והבן את אחותי והילדים, הודינו להם והם אומרים תודה לכם שזיכיתן אותנו. איני יודעת את שיימכם, אם תראו סיפור זה תדעו כי הוא עליכם.

אל תבסיתן את לשרית הטוב

יש לכם סיפורים על אנשים אומעים טובים שלחו לנו ונפרסם 367korona@gmail.com

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיָּתְנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה (תהילים צ, טו), נכנסים אנו לחודש אב שעתידי להיות אב לכל החודשים, לגודל הטובות שעתידיים להיות בו. בראש חודש אב נפטר אהרון הכהן, עמוד השלום, אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה (אבות פ"א מ"ב).
על אהרון הכהן נאמר "ויבכו את אהרן שלששים יום כל בית ישראל" (במדבר כ, כט) ודרשו רבותינו (אבות דרבי נתן פרק י"ב ד"ה אוהב שלום) שכולם בכו בפטירתו של אהרון, אנשים נשים וטף, וזאת מפני שהועיל לכלל עם ישראל בהשכנת השלום והאחוזה, שזוהו העיקר, לא מצא הקב"ה כלי מחזיר ברכה אלא השלום (עוקצין פ"ג מ"ב). אהרון הכהן היה הכלי של עם ישראל להחזקת השלום, הוא הצליח להסיר את המחיצות שהיו בין יהודי ליהודי, בין איש לאשתו, בין שכן לשכנו ובין אדם לחברו.
ישנן מחיצות שנוצרות בין בני אדם, הרבה פעמים אלו מחיצות הנובעות מדמיון שמדמיון האדם, "תראה את פלוני שעשה כך, הוא התכוון לעשות כך וכך, תיזהר ממנו", ואליבא דאמת יכול להיות שלא הייתה בליבו שום כוונה רעה אלא אדרבה להיפך רצה להועיל, אולם במציאות מחיצות אלו מפרידות בין בני האדם ואהרון הכהן היה דואג להסירן בכל יום ויום.
ולכן הזכירה התורה את תאריך פטירתו של אהרון, ללמדנו שמיד משנכנס אב ניתן לב לרדוף ולהאוב שלום, ולשמוח במעלות ובהצלחות חברנו. ועל ידי כך נזכה שיתרבה השמחה בחודש זה בגאולתנו ופדות נפשנו.
מיום שחרב בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים (ברכות לב ע"ב), העבודה המוטלת עלינו היא להסיר את המחיצות המפרידות והמבדילות בינינו, להרבות באהבה ואחוזה שלום ורעות, וכך במידה כנגד מידה תוסר המחיצה הנוראה המפסיקה בינינו לבין בוראנו, ונזכה לראות בגאולה השלימה במהרה, אמן.

שבת שלום ולמבורך!

כשאתה ישן שעה בלילה וחושב שקפה זה מה שיגרום לך לתפקד;

הקטע הזה שאתה עולה על האוטובוס נעמד במקביל לנהג תופס במעקה, מסתכל על החלון הגדול ומרגיש כמו רב חובל חח

ניסית פעם להתפלל כשחם?

רק 150 ש"ח לחודש

ואתה זוכה בשעות של: לימוד תורה, תפילות, תהלים, לימוד אבות ובנים בכל שבוע ושבוע וכמובן כשנעים...

בית כנסת "דמת עזרא" בית שמש רמה 27 נדרים פלוס "מאירים וזורעים הצלחה" קוד 1000538 או בפלא: 052-7656075

כשיש לך תור לרופא שיניים עוד שעה.

נכנס יין, יצא סוד